ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

ԵՐԹԱԿԻՑ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ	
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 2 ՄԱՐՏ MARDI 2 MARS 1937

ԺԹ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3359

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԽԱՂԵՐՆ ՈՒ ԴԱՒԵՐԸ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Օրը օրէն հաղորդուած լուրերը, որքան ալ «զգայացունց» հանգամանք ունենան, չեն կրնար լիովին պարզել այն հեռաւոր եւ պղտոր գործունէութիւնը, որուն նուիրուած է քամալական Թուրքիան, տարիներէ ի վեր, բայց մանաւանդ այս մէկ տարի :

Ինչ որ տեսանք Ալէքսանտրէթ - Անտիոքի վէճին առթիւ, մէկ կէտն է բազմակողմանի եւ արկածալի ծրագրի մը :

Եւ դեռ փակուած չէ անակնկալներու շրջանը : Յունուար 27ին կնքուած համաձայնութիւնը դեռ նոր ձեւ ու մարմին պիտի առնէ Ժընեւի մէկ, մասնակցութեամբ չհակիրճ կողմերուն եւ ուրիշ մասնագէտներու, կազմելու համար վիճելի շրջանին հիմնական օրէնքը :

Մինչ այս մինչ այն, Թուրք մամուլը կը շարունակէ իր դէմ - դիմի քարոզութիւնները, մթնոլորտ ստեղծելու եւ ախորժակները սրելու համար :

Երկտող մը, քիչ մը անդին, չատ բան կը պատմէ այդ մասին : Նոյնիսկ Սուրիոյ մէջ, Հալէպի հրապարակին վրայ, մարդիկ սկսեր են ծախել քարտէս մը, որ, Ալէքսանտրէթ – Անտիոքի հետ, Թրքական սահմանին մէջ կը տեղատրէ Հալէպը՝ իր շրջաններով, մինչեւ Պապ եւ Եփրատ ...

Բայց հրապարակային արտայայտութիւններէն աւելի, բոլոր ճառերէն, լրագրական քարոզութիւններէն եւ աշխարհագրական քարտէսներէն վեր, բուն քաղաքական - դիւանագիտական աշխատանքն է որ կը ծաւալի ու կը խորանայ :

Արդ, խոստովանինք որ մինք, անմիջական չհակիրճներս չատ քիչ բան գիտենք այդ մասին : Եւ դեռ դաս մըն ալ բանգէտներ, նոյնիսկ հոսանքներ ունինք, որ ոչ իսկ հետաքրքրուելու, ըմբռնելու յօդնութիւնը կը կրեն :

Այսպէս, Թուրք-բոլշեւիկ դաւադիր մեքենան անընդհատ կը գործէ ոչ միայն Սուրիոյ եւ Լիբանանի, այլ եւ Պաղեստինի մէջ :

Ան կը գործէր Ալէքսանտրէթի վէճին սաստկացումէն չատ առաջ, եւ արդէն պատրաստած էր լրտեսուն դեհին մը, ուր կրնային գլխիվայր խրել փոքրամասնութիւնները, եթէ որ եւ է անխորհուրդ չարժուձեւ փորձէին :

Վկայ՝ Հալէպի եւ Պէյրութի դէպքերը, քանի մը ամիս առաջ :

Դաւադիր դեւը յաջողած էր մոլորեցնել նոյնիսկ Արաբներու հանրային կարծիքը :

Եթէ Թուրք մամուլը խժալուր եւ գրգռիչ ազմուկ մը բարձրացուցած չըլլար Ալէքսանտրէթի հարցին առթիւ, խաղեր սարքելով սահմանէն մինչեւ Ժընեւ, ապահովաբար Արաբները իրենք ալ պիտի չմթափէին եւ թերեւս անդառնալի, անդարմանելի ճամբու մը մէջ մտած ըլլային :

Բարեբախտաբար, դաւը ինքնին պայթեցաւ : Արար ազգայնականները իրենց աչքերով տեսան թէ որո՛նք են բարեկամն ու թշնամին, եւ այսօր այլ եւս թիւրիմացութիւններ չեն անուցաներ փոքրամասնութեանց, առանձնապէս հայ գաղթականութեան մասին :

Այդ նեղ օրերուն, մեր տարագիր բազմութիւնները ամէն տեղ ալ եղան ընկերին հետ : Անոնք չատ չատ աւելի նախանձախնդրութեամբ կապուած էին անոր դատին, քան իրենք՝ տեղացիները, ինչպէս դիտել կուտար արաբերէն թերթ մը՝ «Էլ Քապաս», պատկառելով Արաբներու գաղթը Ալէքսանտրէթ - Անտիոքէն.— « Հայերը Արաբներէն աւելի՞ հայրենասէր են»...

Պաղեստինի մէջ էնկլիւբի գործակալները ձեռնարկած էին չատ աւելի բարդ խաղի մը, բայց Ալէքսանտրէթի խնդիրը այնտեղ ալ բացաւ Արաբներուն աչքերը : Իսկ մեր փոքրաթիւ գաղութը տարբական արթնութիւնն ունեցաւ ամէնէն իմաստուն դիրքը բռնելու ընդհանուր ալեկոծութեան մէջ :

Այդ բոլոր փոթորիկներու ընթացքին, Թրքական ցանցը կը գործէր — եւ միշտ կը գործէ — ոչ միայն Միջերկրականի ափերուն վրայ, այլ եւ դէպի արեւելք, աւելի խորերը, Իրանեան ծոցէն մինչեւ Աֆղանիստան :

Եւ ահաւասիկ հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Թ. Ր. Արաս կը պատրաստուի նոր ճամբորդութեան մը, վերջնական ձեւ տալու համար Թուրքիոյ, Իրաքի, Իրանի եւ Աֆղանիստանի միջեւ ծրագրուած դաշինքին, որ տակաւ կը մնայ մինչեւ այսօր :

Անշուշտ քաղաքական հանդամանք ունի այս դաշինքը, հիմնուած՝ փոխադարձ բարեկամութեան եւ չէզոքութեան վրայ, ինչպէս մեր ժամանակակից բոլոր դաշնագիրները : Այդ պատճառով ալ, մեր գործը չէ քննել անոր մանրամասնութիւնները, ոչ ոքին կրնք ճղճուած չեն, ինչպէս կը հետեւի վերջնական տարատրութեան ձգձգումէն :

Մեզի համար հիմնական խնդիրը, այս անցուդարձին մէջ, Թուրքիոյ քաղաքական - դիւանագիտական ձեռնարկներէն աւելի, անոր գաղտնի գործունէութիւնն է :

Արդ, ո՛ւր որ այդպիսի ծրագիր մը կը հետապնդէ էնկլիւբի, երբեք մոռացութեան չի տար հայկական տարրը, թէ իբրեւ քաղաքական ազդակ՝ ապագային համար, եւ թէ իբրեւ փոքրամասնութիւն, գաղութ՝ այս կամ այն երկրին մէջ :

Ըսել կ'ուզենք թէ կարելին կը փորձէ, նախապաշարելու, մոլորեցնելու համար այն կառավարութիւնները որոնք բարեացակամ դիրք բռնած են հայկական փոքրամասնութեանց հանդէպ :

Կը նշանակէ թէ, ո՛ւր որ ալ գտնուինք, պարտաւոր ենք արթուն կենալ, կարենալ պահելու համար մեր դիրքերը :

Այո՛, չատ բան կախուած չէ մեր կամքէն : Բայց, ինչ որ կախում ունի մեր արթնամտութենէն եւ կորովէն, բաւական է կանխելու չատ մը անակնկալներ : Իսկ այս ճակատին վրայ որ եւ է անհակացողութիւն կամ խաչաձեւում՝ պիտի նշանակէր ջուր հոսեցնել դէպի Թրքական ջրաղացը :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼԷՔՍԱՆՏՐԷԹԻ ՍԱՆՃԱՔԻՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԸ

Թ. Ր. Արաս դէպի Պաղտատ եւ Թէհրան

Թուրքիոյ արտաքին գործակարը որ Պոլիս կը գտնուէր, էնկլիւբի վերադարձ կ'երակէ օր, կառավարութեան անդամներուն հետ խորհրդակցելու համար Ալէքսանտրէթի Սանճաքին հիմնական օրէնքի մասին, որ կը մշակուի Ժընեւի մէջ :

Էնկլիւբի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կը ծանուցանեն թէ Ալէքսանտրէթի հարցին կարգադրութենէն անմիջապէս վերջը, Թ. Ր. Արաս պաղտատ եւ Թէհրան պիտի երթայ, վերջնական ձեւ տալու համար Թուրքիոյ, Իրանի, Իրաքի եւ Աֆղանիստանի միջեւ ծրագրուած արեւելեան դաշինքին, որ նշանագրուելու չարաթներ առաջ, եւ սակայն տակաւին չէ տարբերուած չհակիրճ պետութենանց կողմէ :

Կը կարծուի թէ դաշնագրին հեղինակները ուրիշ պետութենանց, մասնաւորապէս Եգիպտոսի եւ Հիճազի տրամադրութիւններն ալ չօչափած են, յառաջիկային դաշնակ ալ դաշնագրին կապելու համար :

Թրխական տիտրժակը երթալով կը բացուի

Սուրիոյ Թերթերը կը գրեն թէ Հալէպի եւ Անտիոքի մէջ սկսած են ծախել աշխարհագրական քարտէսներ, որոնց վրայ գրուած է, «Խոքենտէրուն, Անտիոք եւ չրջակայքի քարտէսը » :

Այս քարտէսին վրայ նշանակուած չէ Սանճաքին եւ Թուրքիոյ սահմանը : Միացած կ'երեւան երկու երկիրներու սահմանները եւ կը կրեն միեւնոյն գոյնը : Անկից վերջ, Սանճաքի սահմանը երկարած է մինչեւ Մասրա, դէպի արեւելք ուղղակի կ'երկարի Պապ եւ տակէ Եփրատ : Հալէպ իր չրջաններով կը մնայ այդ քարտէսի սահմաններուն մէջ :

Այս քարտէսէն դուրս ձգուած է սակայն Ձէդիրէի չրջանը, ուր եւս, վերջերս Թրքական քարոզութիւնը եռանդով յառաջ կը տարուի :

Այս քարտէսէն բազմաթիւ օրինակներ կը ծախուին Հալէպի ու Սանճաքի բոլոր չրջաններուն մէջ :

Քէմալի հաղորդիներ կ'ուզէ Լաթաքիոյ մթանալ

Ա. Դաշնակցութեան քննիչները փետրուար 16ին գացին Պաերը—Պուճուգ Նահիճն, որ կգուտած էր Լաթաքիոյ, Սանճաքի չուրջ գոյացած համաձայնութենէն առաջ : Սակայն, Թուրք կառավարութիւնը վերջերս պահանջած էր նորէն Սանճաքին կցել :

Քննիչները արժանացան չրջանի բնակիչներու խանդավառ ցոյցերուն : Քննիչները կարգ մը հարցումներ ըրին գիւղացիներուն, ուզելով հասկնալ թէ անոնք Լաթաքիո՞յ մնալով կ'ուզէն թէ Սանճաքին : Բնակչութեան մէկ մասը փափաք յայտնեց մնալու Ալէքսանտրէթի, իսկ միւս մասը, մեծ մասով Ա. Լեվիներ, ներկայ դոյավիճակի չարունակումը պահանջեցին : Հասկցուեցաւ որ Անտիոքէն, Թուրքեր եկած եւ քարոզութիւններ կատարած են ի նպաստ սոյն Նահիճին կցման :

Քննիչները Պաերը Պուճուգէն վեր այցելած են Քէսապ եւ հոն եւս միեւնոյն հարցումները ուղղած բնակիչներուն : Համաձայն սուրիական Թերթերու, Քէսապի Հայերն ալ փափաք յայտնած են Լաթաքիոյ միանալու :

Մօտ ատեն առաջ, Քէսապ ենթակայ էր Լաթաքիոյ : Սակայն, վարչական կարգադրութեամբ մը բաժնուեցաւ Լաթաքիայէն եւ կցուեցաւ Անտիոքի : Այժմ, կը տեսնուի որ Քէսապցիները կ'ուզեն կապուիլ Լաթաքիոյ :

Մուսոլինի Ափրիկէ կ'երթայ

Մուսոլինի իտալական զաղթավայրերը պիտի երթայ մարտ 10ին, բացումը կատարելու համար զանազան հանրօգուտ չինութեանց : Պիտի հան – դիպի Լիբիա, Տրիպոլիս եւ Կիւրենէա : Հռոմէն մանաւանդ կառախումբով մը Նափոլի իջնելով, «Առաջնորդ»ը չածանաւ մը պիտի նստի : Նաթ արագ պտոյտ մը պիտի կատարէ Միջերկրականի իտալական ափերուն վրայ, անձամբ տեսնելու համար օդանաւերու դէմ պաշտպանութեան համար կատարուած աշխատանքները : Ապա վերադառնալով Նափոլի, օդանաւ մը պիտի նստի, զոր ինք անձամբ պիտի վարէ մինչեւ ափրիկեան Տրիպոլիս : Յաջորդ օրը, 10 մարտ, ինք անձամբ պիտի տայ ազդանշանը ծովային եւ օդանաւային մեծ ռազմափորձերուն, որոնք պիտի տեւեն մինչեւ մարտ 22 : Անուշտ Հռոմի ձեռնհաս չրջանակներուն մէջ բացարձակ գաղտնապահութիւն կը տիրէ այդ ռազմափորձերու բովանդակութեան մասին : Կը կարծուի թէ անոնց գլխաւոր յատկանիշը պիտի ըլլայ փորձել ռազմագիտական նորութիւնները : Գլխաւոր նպատակը պիտի ըլլայ հաստատել իտալական նաւատորմին գործողութեան չրջանակը՝ ազդանշանէ մը անմիջապէս վերջը, 24 ժամուան մէջ : Այժմեան է այսպիսի ռազմափորձի մը քաղաքական արժէքը, Անգլիոյ հետ կնքուած համաձայնութենէն քանի մը չարաթ վերջը, եւ ճիշդ այն պահուն երբ խօսակցութիւնները կը չարունակուին Իտալիոյ եւ Միջերկրականեան ուրիշ պետութենանց միջեւ :

Ռազմափորձերուն առաջին ազդանշանը տալէ վերջ, Մուսոլինի պիտի երթայ Լիբիա, բանալու համար ծովեզերեայ մեծ խճուղին, որ 1900 քիլոմեթր երկայնութեամբ կը միացնէ Եգիպտոսի եւ Թունուզի սահմանները : Այս գործը, որուն առաջին անդամ ձեռնարկած էր մարաջախտ Պալբօ, արժած է 150 միլիոն Ֆրանք : Մուսոլինի չրջան մը պիտի կատարէ ճամբուն մէկ ծայրէն միւսը, այցելելով իտալական չորս գլխաւոր զաղութները,— Տրիպոլիս, Միզուրաթա, Պէնղազի եւ Տէրնա, անապատին մէջ, Արաբներու վրաններուն տակ բանակելով եւ աչքէ անցընելով չորս նահանգներու ֆաչական կազմակերպութիւնները :

« Առաջնորդ »ը Հռոմ պիտի վերադառնայ մարտ 24 - 25ին եւ անուշտ քաղաքական ճառ մըն ալ պիտի խօսի, պարզելով նոր ծրագիրը մը՝ գաղթականներու տեղաւորման մասին :

*** Ֆաչական Գերագոյն Խորհուրդը նիստ գումարեց երէկ, իբրեւ օրակարգ ունենալով չարք մը կարեւոր խնդիրներ, որոնց գլուխը կը գտնուի Անգլիոյ վերազինման վիճակագրի ծրագիրը :

ՊԵԼՃԻՈՑ ՄԷՋ Ա.Վ. ապրուստը սղած ըլլալով, կառավարութիւնը չնչեց հացահատիկի վրայ հաստատուած տուրքը (10 ֆրանք 100 քիլօին) : Ուրիշ միջոցներ ալ ձեռք պիտի առնուին :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՔԱՂԱՔԸ ԻՐ ԶՈՀԵՐՈՎ

Դէպք մը՝ ամենօրեայ մամուլի ոճիր - արկածներու խառնիճաղանճին մէջ :— Մարիան Օսվալտ անձնասպան : (Վերջին պահուն փրկուած) :

Լուրը տալու ձեւն անգամ կը տարբերի թերթէ թերթ :

Մինչ մէկ մասը կը գրէ թէ ինքնասպանութեան մը առած է յեղափոխական երգչուհին, ուրիշներ դէպքին ալ չեն հաւատար :

Եւ սակայն հիշդ է լուրը. ինչպէս կը վկայեն իր իսկ ձգած նամակները :

Ահա մէկը՝ ուղղուած «Փարի - Սուար»ի :

— « Յանցութիւն՝ սիրով եւ համակ խանդաղատանքով :

Մի կշտամբէք զիս այս վատութեան համար, որ մ'իմին է կեանքիս մէջ, բայց ինձի համար այլեւս կարելի չէր ուժերս փճացնել ամենօրեայ պայքարին մէջ, պայքար մը անարդար եւ անարժան եմ երեւոյթս : Եւ սակայն դիտէք, բարեկամներս, թէ ինչպէս յաղողութիւնս կ'ուճէր պայմանագրութենէ պայմանագրութիւն, այսուհետ, զաւառ եւ Ափրիկէի մէջ, իմ գեղեցիկ բանաստեղծութիւններով. չեմ խեղդնար : Սիրտս բզքտուած է : եթէ զգացած ըլլայի, փոքրագոյն ատեանով մը, թէ չիտմս կը տարբանայ հանրութեան հետ, պիտի չհամարձակէի անձնասպան ըլլալ : Այո, կ'ըսեմ՝ համարձակիլ : Եւ դուք կը հասկնաք զիս : Ինչ որ կը խորչեցնէր զիս, ինչ որ կը խորչեցնէ զիս, միշտ, տխմար, ցած պայքարն է, պայմանագրութիւնները, արուեստին սարկացումը. եւ այս է միակ պատճառը չուելուս» :

Անուշը լսած ըլլաք թէ ոչ, անշուշտ նամակը բան մը կը խօսի ձեզի :

Արուեստագիտուհի մը խրոխտ եւ ըմբոստ, Մարիան Օսվալտ պայքարի ու փառքի բոլոր հաղորդութիւնները վայելած էր վերջին տարիներու ընթացքին, Փարիզի ամէնէն բանուկ բեմերուն վրայ :

Ան երգիչն էր — ոչ թէ երգչուհին— թշուառութեան, տառապանքին, անդոհանքին,— կեանքի՛ն : Եւ խոնարհներու բազմութեան, որուն հոգին փոթորկածայն ծովու մը վերածելու գաղտնիքն ունէր :

Իր նիգն էր դէպի բանաստեղծութիւն բարձրացնել չունեւոր ամբոխը — ժողովուրդը — իջեցնելու համար միւս ամբոխը որ կը կոչուի ունեւոր եւ ազնուական :

Եւ սակայն, ըմբոստ էգի, ահա կը կիի, կ'երկրկի հաւաքի ահեղակայ ճնշումին տակ, «միջակ, տխմար, ցած պայքար»ին ամենօրեայ լկտումին տակ, եւ կը փորձէ չունել անդարձ. ազատութեան համար, խաղաղութեան համար :

Եւ դեռ բանիներ՞ր այսպէս անձնասպան, առանց գնդակ մը արձակելու. կամ դեղահատ մը կուլ տալու :

Մերօրեայ բաղմ՛ըն է որ կը բարձրացնէ, խորտակելու համար նոյն ճատագրականութեամբ :

Բաղաքը դժուար կը հանդուրժէ ըմբոստ հոգիներուն, իր կոչումն ըլլալով հարթել, հարթե՛լ անխնայ :

Գնա մեռիր կամ գլուխդ բարին զարկ, եթէ չես կրնար համակերպիլ :

— Վա՛տ մը, պիտի ըսեն շատեր :

— Քաջ էր, պիտի առարկեն ուրիշներ :

Մինչեւ որ բաղաքը իր պատմագրերը գտնէ իրբեւ դամբարան :

Վ.Ա.Էջ

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՍՊԱՆԴՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Վերջին երկու օրերու ընթացքին կռիւները ահեղի կատաղութեան մը յանգեցան Օվիէտոյի մէջ : Ամբողջ ժամերով ուժանակի պայթիւնները եւ հրացանի որոտումները կ'արձագանգէին քաղաքին մէջ, որու վրայ միեւնոյն ատեն փոթորիկ մը պայթած էր : Իրագեկներ կը պատմեն թէ քաղաքին ամէն մէկ չէնքը ամրոցի մը վերածուած է :

Կռիւները կը չարունակուին նաեւ Մատրիտի չրջանին մէջ, փոփոխակի յաջողութիւններով :

*** Զօր. Միախա, Մատրիտի սպարապետը, կոչ մը ուղղելով բանակին, կը յայտարարէ — « Թշնամին զօրաւոր է, անոր զօրքը լաւ զեկավարութիւն եւ ահաւոր ռազմանիւթ ունի. օտար մասնագէտներ եւ դիւուրներ Սպանիա արշաւելով, եկած են օգնելու անոնց : Ոչինչ, անոնց ուժին դիմաց կանգնած է մերինը, որուն չկրցան յաղթել ոչ Սիէրրայի, ոչ ալ Մատրիտի մէջ : Դուք պաշտպաններն էք ժողովրդական ազատութեանց եւ անկախութեան, անոնց վարձկան եւ գաղափարէ զուրկ զօրքին դիմաց, եւ եթէ անոնք կ'ուզեն կործանել երիտասարդ Սպանիան, մենք պիտի կրնանք վերաչինել զայն եւ մեծցնել, որովհետեւ եթէ մեր թշնամիները բազմաթիւ են, մենք չատ աւելի բազմաթիւ ենք, տոգորուած՝ յաղթելու կամքով » :

1,000,000,000 տոլար՝ նոր օդանաւերու համար

Պաշտօնական վիճակագրութեան մը համաձայն, 56 ազգեր դրեթէ մէկ միլիառ տոլար պիտի ծախսեն 1937ի ընթացքին, նոր օդանաւերու չինութեան, իսկ 750,000,000 տոլար ալ՝ անոնց պահպանութեան համար : Օդանաւերուն մեծ մասը ռազմական են, (արժէքը՝ 813 միլիոն տոլար) : Ռազմական օդանաւերու համար փոքր պետութիւնները պիտի ծախսեն, մինչեւ հաչուով, 500,000 տոլար, իսկ մեծերէն իւրաքանչիւրը՝ 100 միլիոն : Միայն եւրոպական երկիրներու ծախքը կը հաչուեն 677 միլիոն տոլար, թէ ռազմական եւ թէ առեւտրական օդանաւերու համար : Բոլոր երկիրները միասին պիտի չինեն 28,500 օդանաւ : Ֆրանսա պիտի չինէ 2500, Գերմանիա՝ 2900, Անգլիա՝ 2700, Իտալիա՝ 2300, Ճափոն՝ 2100, Խ. Միութիւնը՝ 3000, Մ. Նահանգները՝ 1200 (բոլորն ալ ռազմական)

Լոնտոն-Փարիզ, Լոնտոն-Նիւ-Եորք օդանաւով

Ցառաջիկայ ապրիլէն սկսեալ, ամէն օր տասը օդանաւ պիտի բանի Լոնտոնէն Փարիզ եւ փոխադարձաբար : Ամէն օր, բացի կիրակիէն, հինգ օդանաւ Լոնտոնէն, հինգ ալ Փարիզէն ճամբայ պիտի ելլեն, ժամը 8էն եւ 20 : Հաչիւ եղած է թէ իւրաքանչիւր 48 վայրկեանը անդամ մը օդանաւ պիտի բանի, ինչ որ երազ կը համարուէր 5 – 6 տարի առաջ :

Անգլիոյ մէջ ուրիշ ծրագիր մը եւս կը մշակուի,— Լոնտոն Նիւ Եորք երթեւեկ՝ 24 ժամէն, չարաթը երկու անդամ :

ՎՈԼԿԱՅԻ ՇՐՋԱՆԻՆ մէջ սով կը տիրէ, ինչպէս կը հաստատեն նոյնիսկ խորհրդային թերթեր : Կառավարութիւնը հարկադրուած է օդնութեան հասնիլ, «Սթալինեան հոգածութեամբ » :

ՀԱՅԱԳՈՐԾՆԵՐԸ ԳՈՐԾԱԴՈՒԻ հռչակած ըլլալով Սէն Նազէրի մէջ, կառավարութիւնը հայթուխ պինուորներ կանչեց : Այս առթիւ խռովութիւններ ծագեցան, պատրաստուած հացը անբաւական ըլլալով :

ՓԱՐԻԶԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆՐԱԿԱՒՈՒԹԻՒՆԸ (թրամուէյ), թիւ 123 - 124, իր վերջին երթեւեկը պիտի կատարէ մարտ 15ին, փորթ Վէնսէնի եւ փորթ ա'Օթէույի միջեւ եւ յետոյ հանդստեան պիտի կոչուի, իր տեղը տալով օթօպուսին, ինչպէս ամէն տեղ :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅՐ ՍՈՒՐԲ

ՀԱՅՐ ՍՈՒՐԲ

(Նկարչություն խոհրդավոր)

Տիեզերքի Տիրոջը ի՞նչպես փնտրենք։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Երբ մարդկային մեղքերն ամենքիս հոգիները ծանրացրել էին, եւ մենք ամենքս էլ մեր մեղքերի ծանրության տակ ընկած էինք, Աստված մեզ ուղարկեց Իր Միածին Որդուն, որ մեզ ազատի մեղքերից։ Եվ Նա եկավ մեզ մոտ, մարդկային մարմին հագավ, մեզ հետ ապրեց, մեզ հետ խոսեց, մեզ հետ ուտեց ու խմեց, մեզ հետ ամեն բան արեց, որ մենք էլ նրա նման լինենք։ Նա մեզ սովորեցրեց, թե ինչպես պետք է ապրենք, որ Աստծո արքայության արժանանանք։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր հոգիները պետք է զոհենք մեր եղբայրների համար։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր թշնամիներին պետք է սիրենք։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր թշնամիներին պետք է սիրենք։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր թշնամիներին պետք է սիրենք։

ՀԱՅՈՑ

Տեսա՞ր, ինչպես Աստված մեզ սիրեց։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Այո, տեսա։ Նա մեզ սիրեց այնքան, որ Իր Միածին Որդուն ուղարկեց մեզ մոտ, որ մեզ ազատի մեղքերից։ Եվ Նա եկավ մեզ մոտ, մարդկային մարմին հագավ, մեզ հետ ապրեց, մեզ հետ խոսեց, մեզ հետ ուտեց ու խմեց, մեզ հետ ամեն բան արեց, որ մենք էլ նրա նման լինենք։ Նա մեզ սովորեցրեց, թե ինչպես պետք է ապրենք, որ Աստծո արքայության արժանանանք։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր հոգիները պետք է զոհենք մեր եղբայրների համար։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր թշնամիներին պետք է սիրենք։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր թշնամիներին պետք է սիրենք։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր թշնամիներին պետք է սիրենք։

ՀԱՅՈՑ

Ինչպե՞ս կարող ենք մենք մեր թշնամիներին սիրել, երբ նրանք մեզ չեն սիրում։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Ես չգիտեմ, թե ինչպես կարող ենք մենք մեր թշնամիներին սիրել, երբ նրանք մեզ չեն սիրում։ Ես միայն գիտեմ, որ Աստված մեզ սիրեց այնքան, որ Իր Միածին Որդուն ուղարկեց մեզ մոտ, որ մեզ ազատի մեղքերից։ Եվ Նա եկավ մեզ մոտ, մարդկային մարմին հագավ, մեզ հետ ապրեց, մեզ հետ խոսեց, մեզ հետ ուտեց ու խմեց, մեզ հետ ամեն բան արեց, որ մենք էլ նրա նման լինենք։ Նա մեզ սովորեցրեց, թե ինչպես պետք է ապրենք, որ Աստծո արքայության արժանանանք։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր հոգիները պետք է զոհենք մեր եղբայրների համար։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր թշնամիներին պետք է սիրենք։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր թշնամիներին պետք է սիրենք։ Նա մեզ ասաց, որ մենք էլ մեր թշնամիներին պետք է սիրենք։

ՀԱՅՈՑ

ՅԱՂԹՕՂԻ

(ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ)

— ո —

Ֆրանց Կարճ և «Ամա Կաղ»

Թարգմ. ի նե փոխ-կոմ.

— ո —

Ֆրանց Կարճ ծնած է 1880 թուին Պրակա քաղաքը։ Ան ուսանած է Պրակայի համալսարանի իրաւաբանական ֆակուլտետին մէջ։ Ֆրանց Կարճ մեռած է 1924 թուին։ Ան գրած է վէպեր, պատմուածքներ, նամակներ, օրագրութիւններ։ Ֆրանց Կարճ ունի ինքնատիպ ոճ։ Ան կը գրէ պարզ, բայց ներգործիչ լեզուով։ Ան կը գրէ ոչ թէ ինչպէս կը գրեն ուրիշները, այլ ինչպէս ինքը կ՚ուզէ։ Ան կը գրէ ինչպէս կ՚ուզէ։ Ան կը գրէ ինչպէս կ՚ուզէ։ Ան կը գրէ ինչպէս

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՄՈՎ

ԱՆԳԼԻՈՑ Ա.ԶԳ. ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ նոր նախահաշիւը կը ներկայացնէ 310 միլիոն ոսկի դուռմար մը (32 միլիառ ֆրանք)։ Միայն օդանաւային էմբրասյոյրը 15 միլիոն ոսկի աւելի պիտի ըլլայ, անցեալ տարուան վրայ։

ԼՈՆՏՈՆԻ գերմանական դեսպանը Պերլին գնաց, թէ Լայփցիկի ժօնաւաճառին մասնակցելու եւ թէ գեկուցում տալու համար Հիթլէրի՝ Անգլիոյ տրամադրութեանց մասին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ԵՒ ԻՏԱԼԻՈՑ գործակցութիւնը անդամ մը եւս կը չեշտուի, երկուքն ալ յատկապէս դիրք բռնած ըլլալով Հապսպուրկեան գերդաստանի վերահաստատման դէմ՝ Աւստրիոյ մէջ։ Այս առթիւ կարգ մը թերթեր դիտել կուտան թէ Վիէննա կոչուած է կամուրջ մը դառնալու կեդրոնական եւ հիւսիսային արեւելեան Եւրոպայի միջեւ, մինչդեռ անոնք որ կ'ուզեն Օթոն արքիդուքսը թագաւոր հռչակել, կը ձգտին Աւստրիան պատուար մը դարձնել Գերմանիոյ եւ Հարաւային արեւելեան Եւրոպայի միջեւ։ Կ'ըսուի թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնը օդնութիւն պիտի խնդրէ Ֆրանսայէն եւ Անգլիայէն, մանաւանդ որ Հունգարիա եւս հակառակ է Հապսպուրկներու վերահաստատման։ Վիէննայի հունգարական դեսպանը այս պարագան յատկապէս յիշեցուցած է Աւստրիոյ վարչապետին։

Պ. ՄՈՐԻՍ ԹՈՐԻԶ, համաձայնաւոր կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, կուսակցական գեկուցումի մը առթիւ ջերմապէս գնահատելով ժողովրդական ճակատի կառավարութեան աշխատանքները, չեշտեց,— «Մենք խորհրդարանական ճակատի կառավարութեան պիտի տանք ուղղմտաւորէն, որպէսզի նին մէջ ուժ տուած ենք, կուտանք եւ պիտի տանք ուղղմտաւորէն, որպէսզի կառավարութիւնը կարենայ գործադրել ժողովրդական ճակատի ծրագիրը։ Մեզմէ առաջներ եւ անոնց վարձու պոլիտիկոնները տխուր են, տեսնելով որ դահլիճը ամուր է եւ մեծամասնութիւնը միակամ։ Անոնք վարժուած էին նախարարական յաճախափոխ տագնապներուն եւ կը յուսային թէ համաձնաւոր կուսակցութիւնը նախարարական «ջարդ»երու մարզանքներ պիտի կատարէ, բայց յուսախաբ եղան»։ Բանախօսը գնահատեց նաեւ արմատական կուսակցութեան բռնած դիրքը։

11 ԳԵՐՄԱՆ ՁԱՐՏԱՐԱԳԻՏՆԵՐ Նախկինէն ճամբայ ելան դէպի Եթովպիա, երկաթի հանքեր փնտռելու համար։ Համպուրկէն ալ ճամբայ ելած են ուրիշ ճարտարագէտներ եւ քիմիագէտներ, որոնք Աստիս - Ապէպա պիտի երթան։

ԱՄԱՌՆԱԳԻՆ ժամը պիտի սկսի ապրիլ 3էն 4ի գիշերը, իսկ ձմեռնայինը պիտի վերահաստատուի հոկտեմբեր 2էն 3ի գիշերը։

ԿԱՐՈՒՏ ՏԵՂԱՑ, չարաթ գիշեր, Փարիզի մէջ, փոթորկախառն անձրեւ մը եւ կայծակնացայտ որոտումներէ վերջ։ Իսկ կիրակի ձիւն։

Ի. ՄԻՒՒԹԵԱՆ ծանր ճարտարարուեստի գործավար նշանակուեցաւ Վալէրիան Մէկլանք։ Թերթերը կը գրեն թէ այս մարդն էր գլխաւոր ամրաստանիչը իր մեծաւորին՝ փիաթաքովի, որ դնդակահարուեցաւ։ Բուն գործավարը, Օրժոնիկիձէ, չէր հաւատար իր օդնականին (փիաթաքովի) յանցապարտութեան, բայց յանկարծամահ եղած ըլլալով, ճամբան բացուեցաւ Մէկլանքի համար։

ԱՐՏԱՍՈՒԱԲԵՐ ՌՈՒՄԲԵՐ միաժամանակ պայթեցան, չարաթ գիշեր ժամը ճիշդ 11ին, Նիւ Եորք, Լօթը սինէմաներու մէջ, որ կը պատկանին միեւնոյն ընկերութեան։ Հետեւանքը եղաւ ահռելի ժխոր մը։ Ամէն կողմ իրար խառնուած էին խելայեղ բազմութիւններ։ Սեղաններ եւ աթոռներ խորտակուեցան, ապակիներ չարդուփշուր եղան եւ մօտ 100 հոգի վիրաւորուեցան, որոնց 30ը բաւական ծանր։ Գագտնիքը չէ պարզուած տակաւին։

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻՆ 19ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ առթիւ, զօրահանդէս չկատարուեցաւ այս տարի (23 փետրուար), այլ վինուորներն ու նաւաղները օրը ծոանեցին զօրանոցներու, բանակավայրերու, տահմանային կայաններու եւ մարտանաւերու մէջ։ Բայց խորհրդային մամուլը այս տարի աւելի չոնդալից արտայայտութեամբ պանծացուց տարեդարձը, այս առթիւ ասպարէզ կարդալով ֆաչական թշնամիներուն, եւ «ֆաչական տարրին գործակալ Թրոցքիի», որ բուն հիմնադիրն է կարմիր բանակին։ Թերթերը դիտել կուտան թէ դարեբոյ առւական բանակը միշտ կը պարտուէր եկողներուն կողմէ, բայց «հիմա ամէն մէկը հարկադրուած է պարակել իր կատաղութիւնը։ Հիմա այս երջանիկ երկիրը յանձին իր մարշալներուն՝ փառապանծ ռազմիկին՝ Քլէմ Վորոշիլովի բայց է բայ կ'ապրարարէ ֆաչական արկածախնդիրներուն թէ կարմիր բանակը պատրաստ է թշնամին պարտութեան մատնելու իր իսկ հողին վրայ»։ (Իզվեստիա)։

ՍԷՆԻ ՅՈՐԴՈՒՄԸ բարձրագոյն կէտին հասնելէ վերջ, իջնելու նշաններ կը ցուցնէ։ Ուրիշ գետեր ալ նոյն վիճակին մէջ են, սակայն ձիւնը կը սպառնայ նոր ակնկալներ առեղծել։

ՄԷկ ՀՈԳԻ ՍՊԱՆՆՈՒԵՑԱՒ, երեք հոգի վիրաւորուեցան, Սէտանի մէջ, Ֆրանսայի ընկերային կուսակցութեան (Հրեղէն Խաչ) մէկ ժողովին առթիւ կիրակի գիշեր։

ՄԱՐԱՋԱՒՈՏ ԿՐԱՑԻԱՆԻ Թոքատապէ բռնուած է, կ'ըսէ հեռագիր մը, ռումբի կտորներ մնացած ըլլալով թոքերուն մէջ։

ԹԵՐԹԵՐՈՒ ԳԻՆԸ 40 սանթիմի բարձրացնելու խնդիրը հետզհետէ կը հասունցնայ։ Ընկերվարական պաշտօնաթերթին՝ «Փոփիւլէռ»ի վարչական անօքէնը, որ պարբերաբար «ընտանեկան գրոյցներ կը կատարէ ընթերցողներուն հետ», կիրակի օր կը յայտնէր թէ 1937 յունուար 1էն ի վեր ամսական բուն հետ», կիրակի օր կը յայտնէր թէ 1937 յունուար 1էն ի վեր ամսական բուն ծախքերը աւելցած են 250,000էն 275,000 ֆրանք, իսկ ամբողջ տարուան բացը կը նախատեսուի 3 –3ուկէս միլիոն, որով անհրաժեշտ կը դառնէ բարձրացնել թերթին գինը։

Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի Պատան. Միութեան ժողովներ

Պատանեկան Միութեան «փոթորիկ» խումբի ժողովը տեղի պիտի ունենայ երեքշաբթի (մարտ 2) երեկոյեան ժամը 8ին։
«կայծակ» խումբի ժողովը՝ (մարտ 3) չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 8ին։
«Անդրանիկ» խումբի ժողովը՝ (մարտ 4) հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին

ՓԵՏՐ. 18Ը Ավիւնեանի մէջ Mars 7ին

ՌԱՖՖԻ ծննդեան հարիւրամեակը կը տօնուի փարիզի մէջ, հանդիսաձեռնութեամբ Համագայլիի եւ բոլոր մշակութային միութիւններու, յատուկ հոկտեմբեր ամսուան մէջ։

ԱՊԱՀՈՎԵՑ�էՔ ՁԵՐ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ ՆԱԽՕՐՕՔ

ՀՈՂԱԿԱՒԻՈՐ ՔԷՄԱՆՉԻՍՏ ՌՈՒԲԷՆԻ
Նուագահանդէսը Մարսէյլի մէջ

Մասնակցութեամբ յայտնի դաշնակահարուհի Տիկ. ՌՈՒԲԻՆԻ
Տեղի կ'ունենայ 7 Մարտ, կիրակի երեկոյ ժամը 9ին,
Քոլիզէի շքեղ սրահին մէջ, 21 Bld. Dugommier.
Պիտի նուագէ՝ հայկական, պարսկական, ռումանական, ռուսական եւ կովկասեան եղանակներ, որոնք գնահատուեցան ամէն երկրի մէջ։
Ներկայ կ'ըլլան բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ, հայ եւ օտար քննադատներ։
Գիները՝ 15, 10 եւ 7 ֆր.։
Տոմսերը կը ծախուին՝ Թումայեան եղբ. *38 Ave. Camille Pelletan*, Տէր-Վարդանեան եղբ. 51 *Rue St. Bazile*, Մանուկեան եւ Շամլեան *3 Rue de la Phare* եւ դերասան Յ. Ղազարեանի մօտ։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՄԵԾ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ
7 ՄԱՐՏ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՃԻՇՏ 8.30ԻՆ
Sociétés Savantesի սրահին մէջ,
ԴԵՐԱՍԱՆ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՆԷ
Գ. ՍՈՒՆԴՈՒԿԵԱՆԻ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑԸ՝
ՊԷՊՕ
Կը մասնակցին՝ ԳՄԲԷԹԵԱՆ, Տիկ. ՄԱՓՏՕՆԱԼԴ, Օր. ՌՕԶ ՍԱՓՏՕՆԱԼԴ, Պ.Պ. Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, Ե. ԱՐԳԱՐ եւ Կ. ՔԱՆԹԱՐ։
Գիները՝ 5, 7.50, 10 եւ 15 ֆր.։
Տոմսերը կը ծախուին Շ. Յամուել *51* rue Mr. le Prince, Հաղարան Ֆլորիա 61 rue Mr, le Prince, Select Pressing 10 rue Boutebrie, Paris (5) եւ ներկայացման օրը կիոչէն։
Ընդհ. հասցէ՝ *A. Kempélian. 21 Ave. d'Alembert, Livry-Gargan (S. et O.)*

Ն. ԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

2էն 28 փետրուար

ՆԻՒ, Վ. Գ.— 35։
ԿՐԸՆՈՊԼԸ, Ե. Տ.— 50։
ՓԱՐԻԶ (18), Տիկ. Ա. Շ.— 70։
ՔՐԻՒԱՒ, Խուրշ.— 70։
ՎԻԷՆ, Աւեա.— 100։
ԷԼՊԷՕՖ, Գրիգ.— 50։
ՄԻԼԱՆ, Տօքթ. Ա.— 225։
ՍԷՆ ՓԻԷՌ ՕՊՐՆԱ, Ց. Ե.— 45։
ՕՍԻԿ, Ն. Պ.— 200։ Վճարեցինք։
ՎԻԼՖՐԱՆՇ ՍԻՒ ՄԵՌ, Զօլ.— 100։
ՄԱՐՍԷՅԼ, Ա. Պաղ.— 35։
ԿԱՐԹԱՆ, Գործ.— 545։
ՎԷՋԻՆ, Ց. Պ.— 35։
ՍԷՆ ՏԸՆԻ, Ն. Թ.— 140։
ՆԻՒ, Իչխ. Գ.— 35։
ՇԱՎԱՆՈՋ, Պէսք.— 35։
ՔՈՒՐՆԷՕՎ, Գազ.— 35։
ԿՐԸՆՈՊԼԸ, Տ. Մ.— 147։
ՊՈՒՐԿՈՒԱՆ, Էկիզ.— 100։
ՔԼԱՄԱՌ, Զ. Վ.— 50։
ՄՈՆՓԷԼԻԷ, Ճուհ.— 35։
ՇԱՒ, Մ. Տ.— 50։
ՄԱՐՍԷՅԼ, Ա. Մ.— 140։
ՎԻԼՄՈՆՎԻԼ, Գուլ.— 100։
ԼԻՈՆ, Գործ.— 800։
ՆԱՆԹ, Ա. Վ.— 50։
ՍԷՆ ԺԷՐՄԷՆ ԱՆԼԻՑ, Հ.Տ.Ժամ.—140։
ՊՕՄՈՆ, Գործ.— 228.85։
ՎԻՎԻԷՕ, Մ. Ա.— 70։
ԼԻՈՆ, Ա. Տէյ.— 35։
ՎԻԼՖՐԱՆՇ, Ա. Թ.— 105։
ՌՕՄԱՆ, Ա. Վ.— 140։
ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՆՊ, Ն. Գ.— 100։
ՊԱՆԵԼՕ, Ե. Թ.— 70։
ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՕ, Գործ.— 363·60։
ՓԱՐԻԶ (15), Օր. Պեա.— 35։
ԼԱՊԼԿԻՒՏ, Մ. Բ.— 75։
ՎԻԷՆ, Աալ.— 40։
ՍԷՆ ԹՐՓԻԷՆ, Եար.— 100։
ԹԱՐԱՐ, Ցով.— 70։
ՇԱԼՔԹ, Գ. Պ.— 100։
ՓԱՐԻԶ (18).— Ուրֆ.— 35։
ՊԵԼՃՕՒՄ, Սալ.— 70։
ՍԱԼՈՆ, Ս. Աղ.— 35։
ՍԵՓԹԻՄ ԼԻ ՎԱԼՈՆ, Տօն.— 140։
ՏԻՄԻՆ, Գործ.— 330։
ՊՕՄՈՆ, Հ. Ս.— 140։ Վճարեցինք։
ՄԻՒՐԱԶ, Անգր.— 70։
ԹՈՒՐՔԹ, Ց. Սահ.— 70։
ՇԱԼՔԹ, Վ. Մ.— 50։
ՄԻԼՕ, Մարգ.— 35։
ՄԱՐՕՑԼ, Ա. Ց.— 140։
ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՕ, Գործ.— 356.40։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԹԻՒ 5 ԽԵԼԱԳԱՐԸ

կատակերգութիւն 3 արար եւ 1 պատկեր
ԳԻՆ 5 ՖՐԱՆՔ
ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ,
51, Rue Mr. le Prince, Paris - VIe
Փոխարժէքը կարելի է ղրկել նամակագրօրմով։

ՍՏԱՑԱՆՔ

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ» ԱՄՍԱԳՐԻ

15րդ տարուան 4րդ թիւը (փետրուար) հետեւեալ բովանդակութեամբ.— *Մի քայլ* Վարանդեանի վերջին նկարը։ Մ. Վարանդեան.— Հայը Աբբահամ (անտիպ)։ Արսէն Ամէմեան.— Աստղերն արդէն Արամազդի տաբերուն վրայ։ Վ. Վալադեան.— Զոր Աստուած զուգեաց։ Ալպաթրոս.— Անձրեւի եւ չշուկի վերադարձ։ Արաքսի Վարուժան.— Պահ մը։ Անուշաւան Դիլանեան.— Շամիրամը։ Վահրամ Սոփեան.— Պարտէզը։ Կոստան Զարեան.— Միթացնալ Նահանգները։ Արաքսի Վարուժան.— Դուն ալ եկար նոյն ուղիով։ Արմէն Անոյշ.— Ա. Ճեղա եւ Բ. Գերեզմաննոց։ Ա. Թափառական.— Ա. Մղձաւանջի պէս, Բ. Քամեցի սիրտս։ Վահան Մինախորեան.— Պատերազմը եւ մանր ազգերը։ Վ. Ա.— Մակար կաթողիկոսը եւ Տիրացու Սողոմոնը։ Ա. Սեւեան.— Հ. Ց. Դաշնակցութեան առաջին ծրագրի հեղինակները։ Վահան Նաւասարդեան.— Մ՞ւր է գաղտնիքը։ Ց. Մեհրաալ.— Ժամանակակից հոսանքները ռուսական երաժշտութեան մէջ։ Աքսորական.— «Պարտուս»ը Հայաստանում։ Մարքա Արպէն.— Հայ երաժշտութիւնը։ Մ. Երեւանցեան.— «Մայրերն լուզուի բանալին»։ Վահան Մազմանեան.— Ցուշեր յեղափոխական անցեալէն։ Պրոֆ. Վ. Տոռոմեաց.— Հայոց գերը համաշխարհային մշակոյթի մէջ։ Արամայիս Ալճուաւորեանի յուշերը։ Ա. Աթան.— Հայ կեանքը (ամսական տեսութիւն)։ Ա. Պ.— Ամերիկահայ կեանք (ամսական տեսութիւն)։ Վ. Ահարոնեան.— Գրախօսական Մբըտիչ Արմէնի «Հեղնար Աղբիւր»ի մասին։ Ց. Քիւրտեան.— Գրախօսական «Մայր ցուցակ ճեռագրաց Հալէպի եւ Անթիլիասի մատենադարանի»ի Բ. հատորի մասին։

Ամսագրի այս թիւին մէջ դիտեղուած է նաեւ Հայր Աբրահամի (Աւետիք Սահակեանի) նկարը (տես 1 էջ)։

ՍՏԱՑԱՆՔ

Տօքթ. ՄԷՒՃԵԱՆ
82 rue d'Amsterdam, Paris (9)
Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy
Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու։
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7։
կիրակի եւ տօն օրեր *մասնաւոր ժամադրութեամբ։*

ՀԱՅՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Տօքթ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
146 Rue Lafayette (Gare du Nord)
Թէլէֆոն **Nord 84-04** (անփոփոխ)
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2–7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Յատուկ Լէն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքօթաժի, զուլպաներու եւ նմ.իտմար։
Ամենալաւ ապրանքներ բացառապէս գեղչուած գիներով։
Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal *գիրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն։*
փափաքողներու կը ղրկենք կերպաս երու նմոյշները եւ գիները։
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9), 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-8

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՑՐԸ

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ **Հեռաձայն Danton : 52 - 78**
Արեւելեան եւ եւրոպական ընտրուած կերակուրներ։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին։ Կիսագիշերները ժամը 8.30ին։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibald

Docteur ROGINSKY
Փարիզեան մասնագէտ
Կը գործածէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, տոյց, սրտի եւ ջլային հիւանդութիւններ, կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6։ 16 rue de la Défense Issy-les-Moulineaux, Seine

ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԵՍԸ
Մարիս 14ն Նոյեմբեր 15

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏՆԵՐՈՒ
Բ Ա Ժ Ի Ն

Էյֆէլի Աչտարակին աջ կողմը գտնուած եւ զաւառային կեդրոնին պատկանող արտադրութիւնները եւ ապրանքները, ընտիր ճաշակով յարդարուած, երանգաւոր լոյսերու չորդին տակ, կենդանի ու դրաւիչ հմայք մը պիտի սփռեն։

Վերջին տարիներու անտեսական տադնապի բերումով վաճառումի դործը չափազանց դժուարացած է։ Այս անպատահութեան մատամբ ոչ սրման մը դանելու համար, վաճառատուններուն ակսեալ մինչեւ ամենայետին խանութը նոր թափ մը տուած են իրենց ցուցափեղկերը պճնելու գործին։ Պարզապէս անցորդին դնելու փոխարէն գրդռելու եւ յաճախորդ սրսալու համար։

Վաճառատուններու ապակեփեղկերը զարդարելու արուեստին մէջ բանիախանձ մրցակցութիւն մը պիտի տիրապետէ, ուր մանրագէտները ամենայն հնարաւորութեամբ եւ նրբամաց ճաշակով դիտողին ուշադրութիւնը պիտի աշխատին գրաւել։

Ի միջի այլոց, հանրութիւնը հոս պիտի կարողանայ այցելել դանազան արուեստանոցներ, ուր պիտի կրնայ դնահատել իւրաքանչիւրին բեղուն աշխատութիւնները։

Արուեստներու եւ արհեստներու արդիւնքներ, պիտի ներկայացուին նաեւ դիտական այն բոլոր օդտակար արդիւնաբերութիւնները, որոնք սերտիւ կապուած կը մնան մեր առօրեայ կեանքին։

ԱԼՄԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ ԵՒ ԿԱՄՈՒՐՋԸ

Ալմայի հրապարակին վրայ պիտի դանուի Էրրրդ գլխաւոր մուտքի դուռը, առջեւը ունենալով Էրկու վիթխարի վայրաչէն սիւներ, Էյֆէլեան չիբը 50 մեթր բարձրութեամբ։

Մինչդեռ կամուրջին հանդիսակաց քարափներուն վրայ մէկմէկ աղեղաձեւ փոքրիկ անցքեր պիտի հիմնուին։

Ասոնցմէ Սէնի ալ կողմինը, պիտի միացուի ուրիշ կամարաձեւ երկաթ անցքերու։

Երթեւեկի դիւրութեան համար Ալմա կամուրջին առընթեր պիտի հաստատուի առժամեայ կամրջակ մը։ Սոյն կամուրջին քովնտի եւ Սէնի ձախ թեւամասին վրայ, բարձրաձիգ երկու աշտարակներ պիտի ցցուին, իւրաքանչիւրը 60 մեթր մեծութեամբ, մին տահմանուած դրօսաշրջիկներուն, իսկ միւսը փոխադրութեան։

Քանի մը թեթեւ չինութիւններէ զատ Ալմայի կամուրջին մօտ մեատադներու պալատը պիտի կանգնի, բաղկացած ընդարձակ բազմաշէնքով մը ամբողջովին յենակէսերէ զերծ։ Այստեղ հետաքրքրականը այն է որ, առաջին ակնարկով կարելի չէ անդրադառնալ թէ, ամբողջ դանգուածը ձեղունին կեդրոնական նեցուկէն կախուած է։

Հոս ցոյց պիտի տրուին մետաղային չինութիւններու արդիական բոլոր հնարքները եւ կատարելագործութիւնները։

ԿՐՕՆ ՁԱԼԸԳԵԱՆ
(Շար.) (11)

ՓՆՏՌԵՑԷՔ եւ ԿԱՐԴԱՑԷՔ
երգիծաթերթը՝ «Մ Ե Ղ Ո Ւ»
փարիզի եւ ծով Յառաջիցքրու ի. անփ
Գ. ԱԲԵՏԱՒԵՆ։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Շ. Ց. Դ. Մարսէյլի, արուարձաններու եւ շրջանները բոլոր ենթակոմիտէներու եւ խումբերու կողմէ մեր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնենք ընկերուհի Տ. եւ ընկեր Շ. Սէրէնկիւլեաններուն եւ պարագաներուն, թրենց սիրասուն զաւակին՝ Վիգէնի անակնկալ եւ դառնակսկիծ մահուան առթիւ։

Շ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէ

×

Մարսէյլի Բարձր Հայքի Հայրենակցական Միութեան վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հայրենակից Հայկ Սէրէնկիւլեանի եւ իր տիկնոջ իրենց որդւոյն փոքրիկ Վիգէնի դառնադէտ մահուան առթիւ։

ՀԱՑ ԲՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲ

Ծառայիկայ հաւաքոյթը տեղի պիտի ունենայ վաղը, չորեքշաբթի 3 Մարտ ժամը 21ին, Ecole des Langues Orientales մէջ, 2 rue de Lille, Paris.
Դասախօս՝ Պ. ՉՈՊԱՆԵԱՆ
Նիւթ՝ յոլիանննէս Թզկուրանցի։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԱՐՄԵՆՈՒՇ
(Ցուաւ հայկ. եղեռնի դրուագներէն)
ՂԵՒՈՆԴ ՄԵԼՈՑԵԱՆԻ

La Société des Amis de l'Instruction հիմնած գրական մրցումին մասնակցող եօթանասուն հեղինակներու մէջ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿԻ արժանացած է այս երկին Փրանսերէն բնագիրը։ ՀԱՑ ԲՄԻ ՀԱՄԱՐ վիթխարագործ հեղինակութեամբ Թին արժանի շքեղ տպագրութեամբ մը։ Գինը 7.50 ֆրանք։ Գիներ տպարան Ե. Արմէն եւ ընկ. 39 rue Saint-Savournin, Marseille, եւ գրատուն Հրանտ—Յամուէլ, *51 rue Mr. Prince, Paris (6)*։

ԾԱԽՈՒՏ Է
Լաւ ճանչցուած պօթիէլէ (Bottier)խանութ մը, սահպողական սենեակով պատճառաւ։ Պայմաններուն համար դիմել Մերիկեանին, 13 rue des Dominicaines, Marseille։

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Dameame, PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
3
ՄԱՐՏ
MERCREDI
3 MARS
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3360

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Ի՞ՆՉ ԼՈՒԻՐ ՄԵՐ ԱՇԽԱՐՀԻՆ...

Ուշագրաւ պարագայ մը,— Խանչեանի ողբերգութենէն ի վեր, աւելի թուլցան կապերը՝ Երեւանի եւ Արտասահմանի միջեւ :

Նոյն իսկ թերթ ու գիրք չեն առնար այն հատուածութիւն - ները ու անհատները, որոնք «Հայաստանասէր»ի պիտակով մը ա - պահովագրուած, պատրա՞ստ կ'ունենային երբեմն լուրեր առնել - տալու : Անոնք ալ մառնուած են միեւնոյն անորոշութեան, եւ հար - ցումները կ'ուղղեն, իրենց կարգին,— Ի՞նչ լուր...

Այո, ի՞նչ լուր, օրինակ, այն երիտասարդ գրագէտներէն, որ տե - ղացին անցան այնքան վայրենօրէն :

Անոնց մէկ մասին բանտարկութիւնը հատուցուեց «Ս. Հայաս - տանը», տող ընդ մէջ, յիշելով միայն երկու անուն եւ մնացեալը վերածելով «եւայլն»ի : Բայց այդ անցեալ տարի էր, եւ ամբողջ տարի : Ի՞նչ եղան անկէ ի վեր : Զենք հարցներ—ո՞ղջ են, բայց ո՞ւր են, բա՞նտը, աքսո՞ր, Հայաստա՞ն, թէ նետուած անծայրածիր ափերու վրայ :

Թարգեալ, ի՞նչ լուր Արսէն Եսայեանէն, որ հազիւ Հոկի գլխա - տոր վարչութեան նախագահ ընտրուած, հազիւ Մոսկուայէն դնա - հատուած եւ իր աթոռին վրայ տեղաւորուած, նետուեցաւ մէկդի : Եւ այս՝ ճիշդ այն պահուն երբ արար - աշխարհին աւետեր էին թէ Փարիզ պիտի գայ, (1936 Նոյեմբերին), նախագահելու համար Հոկի պատգամ. ժողովին :

Ի՞նչ լուր, տակաւին, Սահմանադրութեան վաւերացումէն վերջ տեղծուած կացութեան մասին, ամբողջ Կովկասի եւ մաս - նաւորապէս Հայաստանի մէջ :

Իսկ այս բոլորէն վեր, ի՞նչ լուր այն մթնոլորտի մասին, որ կը տիրէ այսօր, մեր հայրենիքին մէջ, իբրեւ հետեւանք նորագոյն «մաքրագործում»ներու, որոնք ունին համատարած հանգամանք եւ «հարուածային» թափ :

Քանի մը չաբաթ առաջ, Կովկասի կարմիր պաշտօնաթերթը՝ «Զարիա Վոստոկա»կը գրէր թէ ձեռնարկուած է նոր դատավարու - թեան մը՝ Թբիլիսիի մէջ (Թիֆլիս), դատելու համար չորք մը «դատճաններ», որոնց գլուխը կը գտնուի հռչակաւոր Պաու Մաի - վանին :

Այս առթիւ կեդր. կոմիտէն քաւէարկած էր բանաձեւ մը, որ կ'ըսէր թէ Վրաստանի «Թրոցքիական կեդրոնը ահաբեկչական խումբեր կազմած է, սպաննելու համար վրացի ժողովուրդին սի - րելի առաջնորդը՝ Բերիան», գործակցութեամբ ուրիշ հակախոր - հրդային տարրերու :

Կովկասեան պաշտօնաթերթը կ'աւելցնէր, այս առթիւ.

— Այս թրոցքիականները կը գործեն համաձայն կարգ մը օ - տար պետութիւններու լրտեսական կազմակերպութեանց հրա - հանգներուն : Անոնք կ'ուզէին տապալել խորհրդային իշխանու - թիւնը, անջատել Վրաստանը եւ դարձնել գաղթավայր մը՝ օտար աշխարհականներու համար :

Այս մրցող ամբաստանութեան աղբիւրը կը կազմէր Մոսկուա - յի մահապարտներէն մէկը՝ Սերեբրիակով, որ իրրեւ թէ հետեւ - եալ խոստովանութիւնն ըրած է :

—«երբ 1935ին տեսնուեցայ Փիաթաքովի հետ, խնդիր ծագե - ցաւ ահաբեկելու նաեւ Եէժովը (ներքին գործ. նախ.) : Մտիվանիին յանձնարարուեցաւ հնարաւորութիւններ ստեղծել միաւնալու Հա - յաստանի մէջ Դաշնակներու, Ադրբէջանի մէջ Մուսավաթական - ներու, իսկ Վրաստանի մէջ՝ մենշեւիկներու հետ» :

Այսքանը արդէն բաւական էր մթնոլորտը թանձրացնելու եւ որսի չուներուն ախորժակները սրելու համար :

Մէյշա ահաբեկ՝ «տերոր»ի մղձաւանջէն, գիւղեր ցերեկ անհան - գիստ՝ մռայլածին դաւերու սարսափէն, Կովկասի կարմիր իշխա - նաւորները անչուչա բազմապատկեցին «սթալինեան զգաստու - թիւնը» : Մանաւանդ որ, ազդանշանը տրուած էր կեդրոնէն, մաս - նաւոր լիազօրութիւններով :

Արդ, ի՞նչ լուր այս ճակատէն :

Հարցումը կ'ուղղենք հրապարակաւ, դիտնալով հանդերձ որ այստեղ ալ հրէշային խաղ մը սարքուած է սուտ ու փուտ «յայտնութեանց» վրայ, միշտ ահուսարսափի տակ պահելու հա - մար Կովկասի ժողովուրդները :

Խօսելով մխայն մեր մասին, Սթալիններն ու Բերիաները չատ լաւ գիտեն թէ ո եւ է Մտիվանի երազին մէջ անգամ չի կրնար լաւ գիտեն թէ ո եւ է Մտիվանի երազին մէջ անգամ չի կրնար կապ հաստատել Դաշնակցութեան կամ Դաշնակցականի մը հետ : Գիտեն, նաեւ, որ Դաշնակցութիւնը եթէ ուզէ խփել, պէտք չունի ոչ մուսաթաւականներու, ոչ ալ մենշեւիկներու սայլին կամ խել - քին կապուելու :

Դեռ չատ աւելի հոգեչարհ բաներ գիտեն, անոնք, Դաշնակ - ցութեան մասին :

Եւ սակայն, չունենալով ուրիշ միջոց՝ իրենց դիւային ոճիր - ները պատահելու, անոնք պարբերաբար «դաւեր» երեւան կը հանեն — կը սարքեն — անխնայ հնձելու, տրորելու, ոչնչացնելու համար ինչ որ կրնայ կանգնիլ իրենց ճամբուն վրայ :

Այս է որ կը կոչուի «մաքրագործում» :

Արդ, ի՞նչ լուր այս ճակատէն, գոնէ Հայաստանի մասին :

Այս հարցումները կ'ուղղենք նաեւ անոր համար որ, աւելնէ մը ի վեր, «Հայաստանասէր»ները իրենք ալ, նոյն իսկ Հոկը ոտքով - ձեռքով խրած են «համագաղութային» գործերու մէջ, եւ զինուո - ցու կը խաղցնեն, մոռնալով թէ մինուճար հայրենիք մը ունինք անդին :

Գոնէ կրնայի՞ն հաւատալ որ ամէն ինչ սքանչելի՛ կ'ընթա - նայ անդին, թէ ներքին եւ թէ արտաքին ճակատի վրայ, եւ իրենց կը մնայ միայն «պլօթ» խաղալ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԻՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՊԻՏԻ ՄԻԱՆԱ՞Ն

Գաղտնի Համաձայնութիւն
Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ

Լոնտոնի թերթերը չեն հաւատար այն լուրերուն թէ Գերմանիոյ արտա - քին նախարարը ձախողանքի մատնուեցաւ անցեալ չաբթու, Վիէննա գացած ատեն : Ընդհակառակն, «Տէյլի Մէյլ»ի քաղած տեղեկութեանց համաձայն, Նէօրաթ յաջողած է աւելի սերտացնել Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ քաղաքական եւ տնտեսական միութիւնը, որ ի վերջոյ պիտի յանգի «Անշլուս»ի : Սխալ է թէ Գերմանիոյ արտաքին նախարարին այցելութեան նպատակն էր Հապսպուրգ — ներն զահուն վերահաստատումը : Ինչպէս կը երեւի Վիէննայի կիսապաշտօնա - կան օրկանը, Գերմանիա այնքան հակառակ է այդ վերահաստատման որ, եթէ որ եւ է փորձ կատարուի այդ ուղղութեամբ, հետեւանքը պիտի ըլլայ զերմա - նական արշաւանք մը դէպի Աւստրիա : Պերլինի լատատեղեակ շրջանակներուն մէջ կը հաւատան թէ այդ պարագային Եուկոսլաւիա եւս պիտի գործակցի Գերմանիոյ :

Մթնոլորտին աղբիւրներուն համաձայն, այս մասին որ եւ է վճռ գոյութիւն չունի Մուսոլինիի եւ Հիթլերի միջեւ : Մուսոլինիի արտաքին քաղաքականու - թիւնը այժմ կը ձգտի մէկ բանի,— զօրացնել Իտալիոյ ուժը Միջերկրականի մէջ : Հիթլէր եւ Մուսոլինի դրեթէ համաձայնած են թէ Գերմանիա պէտք է լիո - վին ճանչնայ Իտալիոյ յարձակուն աղդեցութեան չրջանակը՝ այդ ծովուն մէջ : Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ գործակցութեան մէջ վճռական դեր կը կատարէ, նա - եւ, սպանիական խնդիրը : Քաղաքացիական պատերազմը իր վախճանին հա - սած ըլլալով, երկու երկիրները այժմէն նոր խմբակցութիւն մը կը սարքեն, որուն մէկ օղակը պիտի կազմէ Սպանիան :

Լոնտոնի թերթին կարծիքով, այս ամբողջ անցուդարձին մէջ ամէնէն կարեւոր պարագան Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ յարձակուն մերձեցումն է, ինչ որ «ահարկու ազդարարութիւն» մը կը կազմէ անոնց համար որ դէմ կը հատա - նան հաւաքական ապահովութեան : Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ միութիւնը յա — ռաջ պիտի բերէ անտեսական եւ առեւտրական գործակցութիւն մը, որ միա - նալով զինուորական գործակցութեան հետ, մեծ առաւելութիւններ պիտի բնծայէ Գերմանիոյ :

Գերմանիա միշտ գաղթավայր կը պահանջէ

Ֆօն Ռիպպէնթրոփ, Լոնտոնի գերմանական դեսպանը, երկուշաբթի օր ճառ մը խօսելով Լայփցիկի մէջ, յայտարարեց :

— « Գերմանիա, երբեմն աշխարհի ամէնէն հարուստ երկիրներէն մէկը, ինկաւ չունեւորներու չարքին մէջ, իրրեւ հետեւանք Վերսայլի դաշնագրին : Ստեղծուեցաւ կատարեալ անհաւասարութիւն մը, որ չի կրնար յաւիտեան տեւել եւ որ այսօր պատճառ կը դառնայ անհանդստութեան : Բոլոր պետու - թեանց չահը կը պահանջէ փարատիլ այդ անհանդստութիւնը : Չարկ է դար - ման մը գտնել, որպէսզի հեռանան թերթերու, հետաքննութիւններու, անթելներու եւ օգա - տաբերու այս դարուն մէջ, այլեւս կարելի չէ հանդուրժել որ կաթ ու մեղր հո - սի կարգ մը երկիրներու մէջ, մինչդուրիչներ սոսկալուած են կուտիլ նուազագոյն պետոյքին համար : Դարմանը կրնայ գտնուիլ կա՛մ լուծելով Գերմանիոյ նախ - կին գաղթավայրերը վերադարձնելու խնդիրը, եւ կամ գերման ժողովուրդին սեփական ուժով : Միայն նախապահ Ուիլսընի խոստումներուն վստահելով է որ Գերմանիա զէնքերը վար դրաւ : Գերմանիա գաղթավայրեր ստանալու ի - րաւունք կը պահանջէ սկզբունքով, իրաւունք մը որ արուած է ամէն ազգի : Անգլիա, Ճափոն, Ֆրանսա, Իտալիա, Հոլանտա, Պելժիա, Սպանիա եւ Փոր - թուգալ բոլորն ալ գաղթավայրեր կամ գաղթային կայսրութիւններ ունին, որոնք չատ մը պարագաներու մէջ նոյնքան լնդարձակ են որքան իրենց սեփա - կան երկիրները : Գերմանիա, որ բազմամարդ ժողովուրդ մը ունի կծկուած փոքր տարածութեան մը վրայ, գաղթավայրերու կը կարօտի աւելի քան ուրիշ որ եւ է ազգ : Գերմանիա աշխարհակալութեան չի ձգտիր, գաղթավայրեր պահանջելով : Աւստր ամէնէն վճռական ապացոյցն է Անգլիոյ հետ կնքուած նաւային դաշնագիրը : Երեք տնտեսական պատճառներ կան Գերմանիոյ գաղ - թային պահանջներուն համար.— 1· Հում նիւթ ունեցող երկիրներ աւելցնել· — 2· Հրապարակ ճարել, գերմանական արտադրութիւնները ծախելու եւ ճարտարագործական ձեռնարկներ կատարելու համար.— 3· Արդիական յար - մարութիւններ գաղթավայրերը զարգացնելու : Գերմանիա այսօր դարձեալ դրաւած է իր բնական տեղը ազգերու մէջ, իրրեւ մեծ պետութիւն : Ան զօրա - ւոր է իր բանակին վերահաստատումով եւ կը ջանայ տնտեսապէս անկախ դառնալ : Գերմանիա պայքար բացաւ համայնավարութեան դէմ եւ դատ բարե - կամներ որոնք այդ թոյնին մէջ միեւնոյն վտանգը կը տեսնեն քաղաքակրթու - թեան եւ իրենց ժողովուրդներու գոյութեան համար : Գ. Միջազգայինի դէմ կազմուած գերմանաեւմփոնական համաձայնութիւնը կարեւոր հաղրուան մը կը կազմէ բարեկարգութեան կուսակից երկիրներու միութեան համար՝ ընդ - դէմ քաոսին » :

Թերթերը կը գրեն թէ այս ճառը տհաճութիւն պատճառած է Լոնտոնի մէջ, քանի որ այնքան չեչտակի կը դնէ գաղթային խնդիրը :

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՑ ԴԱՀԼԻԶԻՆ ՃՈՒՐՋԸ

« Տէյլի Թելէկրաֆ » Փարիզի թղթակիցը խօսելով դահլիճին կացութեան մասին, կը գրէ.—

Պ. Լէօն Պլում յաղթանակը երեսփ. ժողովին մէջ՝ զօրացուցած չի թուիր իր տիրապետութիւնը մեծամասնութեան վրայ : Պ. Ժուհօ, Աչխատան - քի Դաշնակցութեան 5,000,000 անդամներուն վարիչը, կիրակի օր ճառ մը մէջ ցաւ յայտնեց որ «Պ. Լէօն Պլում իր ելմտական ծրագիրներուն մէջ տակա - ւին չի բանաձեւած իր առաջադրութիւնները զրամատիրութեան եւ զրամա - ւէրներու դէմ » :

Թունդ ընկերվարականներու վարիչը, Պ. Մառսօ Փիվէռ, որ Պ. Լէօն Պլումի պաչտօնատան կապուած էր իրրեւ քաղաքական վարիչը պետութեան անթելի կայաններուն, հրաժարեցաւ այդ պաչտօնէն : Այդ քայլը առաւ իրրեւ բողոք կառավարութեան զինուորական նախահաչիւներուն, զրամատէր դա - սակարգին ուղղուած վստահութեան կոչին, ընկերային խաղաղութեան քարո - զի եւ «մեր դասակարգային թշնամիներուն հանդէպ ցոյց տրուած չափազանց

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՎԱՌՏԱ՛...

Ներողութիւն կը խնդրեմ խորագրիս համար : Սակայն դուբ եւս ուրիշ խո - րագիր պիտի չգտնէիք, եթէ կարդա - յիք հետեւեալ լուրը :—

Պէյրութի «էլ Պայրաք» թերթը կը գրէ, «ՁՈՐՍ ՀԱՅ ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐՆԵՐ ԿՈՉՔԻՆ ԳՐԱԻԵԼ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՈՍՏԻԿԱՆԱՏՈՒՆԸ » խորագրին տակ·

«Շաբաթ երեկոյ (16 փետրուար) ժամը 7ին, չորս Հայեր կանգնեցան ոստիկանատան առջեւ եւ սկսան զո - չել· «Կեցցէ Սթալին»: Անոնք առկէ վերջ ուղեցին մտնել ներս : Պահակ ոս - տիկանը արգիլեց, սակայն Հայերը սկսան հայհոյել եւ յայտնեցին որ ՊԻՏԻ ԳՐԱՒԻՆ ՈՍՏԻԿԱՆԱՏՈՒՆԸ՝ ՀԱՅԱՏԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀԱՄԱՑՆԱ - ՎԱՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ :

Ներսէն ոստիկանները օգնութեան փութացին եւ չորս համայնավարները ձերբակալելով բանտ առաքնորդեցին : Ամբողջ գիչերը անոնք անցուցին եր - գելով համայնավարական քայլերգ - ներ : Անոնցմէ երկուքը կը կոչուին Ժիրայր Լեւոն Պօղոսեան եւ Արթին Վարդան Թօփճեան »:

Ի՞նչ կ'ըսէք, Մեծն Տիգրանի այս թոռներուն :

Այս լուրը կարդալէս ի վեր, ես, հպարտութեամբ ուռած, հիմա տար - բեր բալուածոյով մը կ'անցնիմ Փարի - զի պողոտաներէն, ոչ իմիճաչարժնե - րուն կարեւորութիւն կուտամ, ոչ ալ ոստիկանին ճերմակ գաւազանին : Այդ Հայն է գալիս,— ճամբայ տուէք, ա - պա թէ ոչ կը գրաւեմ Շաճ զ'Էլիզէի ոստիկանատունը, ապա թէ ոչ կը յայ - տարարեմ խորհրդային հանրապետու - թիւն, Փարիզի այս պողոտաներուն վրայ :

Երբ չորս (4) Հայեր կը գրաւեն Պէյրութի ոստիկանատունը, վաղը ուրիշ հինգ Հայեր կը պաշարեն Գա - հիրէի կառավարչատունը, վեց Հայեր վերջնագիր մը կուտան Միացեալ - Նահանգներու նախագահին, եւ եթէ Հայը կամք ընէ, կրնայ մէկ օրէն միւս օրը համաշխարհային յեղափոխու - թեան դրօշ պարզել,— այդ Հայն է գալիս :

Կեցցէ՛ Թորգոմայ զարմը :

Ուրիշներ գիտական, գրական, ճարտարարուեստական աշխարհի մէջ կը պարծին իրենց նուաճումներով, ո՞վ կրնայ սակայն պարծիլ մեր ֆա - ջութեամբ ու զօրութեամբ,— ամբողջ աշխարհը մեր ձեռքին մէջ է : Ուզենք հանրապետութիւն կը հռչակենք, ու - զենք՝ կրասեայա վլաստ :

Վախցէ՛ք մեզմէ, ազգ եւ ազիներ : Պիտի դիտել տրուի թերեւս թէ հա - մաշխարհային յեղափոխութիւն ծրա - գրող սա Հայերը չէի՞ն կրնար ազա - տել նաեւ դժբախտ Թրքահայաստանը, կամ թէ ի՛նչ դիրքի մէջ պիտի տես - նենք Պէյրութի ոստիկանատունը գր - բաւել փորձող Հայերը երբ զէնքի ձայն լսուի, — այդ չէ կարեւորը : Կարեւորը այն է որ անոնք ֆաջութիւն են ունեցեր ոստիկանատան առջեւ պո - ռալու, յետոյ բանտին մէջ՝ յեղափո - խական երգեր երգելու :

Այսհան ֆաջութիւն անոնք ապահո - վարար սորված են իրենց մեծերէն : Ասոնք միեւնոյն չեն հարկաւ : Կրնայ ըլ - լալ, որ արաբական թերթը ֆիչ մը չափազանցէ, — բայց չէ՞ք կարծեր որ բուն չափազանցութիւնը մե՛նք կը կա - տարեմք, մեր հայկական համայնա - վարութեամբ, որ եթէ երբեմն կ'ըսէ· — Այդ մենք ենք գալիս ···

Առով ըսել կ'ուզէ·

— Մենք փախուկներ ենք որ կու - գանք ահա, վատա՛ ···

ԱՐԱՋ

49 ՏԱՐԵԿԱՆՆԵ՞Ր ԱԼ ԿԸ ԿԱՆՉԵՆ

Անիելի.— Մեր Թաղի ոստիկանատունէն արձանագրուելու հրաւէր ուղ - ղուած է մինչեւ 49 տարեկան տարագիրներու : Ներկայացողներուն կը հար - ցուի թէ կ'ուզե՞ն վերնուր ըլլալ Ֆրանսական բանակին մէջեւ այո կամ ոչը կը նշանակուի իրենց արձանագրութեան առջեւ :

Մեր հայրենակիցները կը խնդրեն «Ցառաջ»էն լուսաբանել այս պարա - գան :

ՄՄԲ.— Մեր Բաղած տեղեկութեանց համաձայն, կառավարութիւնը դեռ վերջնապէս ճշդած չըլլալով իր դիրքը՝ տարագիրներու զինուորագրութեան հրահանգին գործադրութեան մասին, տեղական իշխանութիւնները կը շարժին համաձայն իրենց հայեցողութեան, տրամադրութիւնները շօշափելու եւ ամ - բողջական գաղափար մը կազմելու համար : Մօտ 2 ամիս առաջ ալ, Նէօյիի շրջանին մէջ, զինուորութեան ենթակայ կը համարուէին հպատակ դարձած օտարները, մինչեւ 48 տարեկան : Ամէն պարագայի մէջ, պէտք չէ իրար անց - նիլ մասնակի դէպքերէ :

Կարեւոր խորհրդակցութիւն մը Աբէնի մէջ
գաղթականներու տեղաւորման համար

Գրած էինք թէ վերջնապէս որոշուած է քանդել Ֆիքսի (Աբէնք) գաղթակա - յանը : Նկատելով որ բազմաթիւ կարօտ ընտանիքներ անպատսպար պիտի մնան, փետրուար 24ին Աբէնքի ազգ· կեդր· վարչութիւնը խորհրդակցական ժողովի մը հրաւիրեց զանազան միութեանց ներկայացուցիչները :

Կեդր· Վարչութեան առենապետ Պ. Գ. Բարազամեան քանի մը խօսքով բացատրեց կացութիւնը, թէ կառավարութիւնը առողջապահական եւ մայրա - քաղաքի բարեզարդութեան տեսակէտէն, որոշած է քանդել բոլոր հիւղակները յոյն թէ հայ գաղթականներուն : Հազիւ թէ կարճ ժամանակամիջոցներ կարելի է առնել, ուրեմն պէտք է խորհիլ մասնաւորապէս կարօտ գաղթականներու տեղաւման մասին : Ներկաները բոլորն ալ չեչտեցին անհրաժեչտութիւնը այս նպատակով դիմումներ կատարելու արտասահման, նիւթական միջոցներ խնդրելու : Միւս կողմէն դիտել տրուեցաւ թէ Աբէնքի 3000 ընտանիքներէն ե - թէ 500ը կարօտ նկատենք, ասոնց բնակարանի կառուցման համար անհրաժեչտ է 15 միլիոն տրամիմ : Առաջարկուեցաւ դիմում կատարել Հ· Բ· Ը· Մ· որ գոնէ հողերու գնման ալեակի : Ֆիքսէն՝ Պ. Ալամ կայծակ աւելցուց թէ արդէն ջանքեր կը թափեն եւ նպաստաւոր դիմով մաս մը հողեր գնուած են, բարեզործականը կրնայ օգտուիլ սոյն առիթէն եւ այս հողերէն առնել ազ - քատներուն, որպէսզի ժողովուրդը չցրուի : Պ. Ա. Գալփաքեան դիտել տուաւ թէ մօտ ատենէն ներգաղթ կատարուելու յոյսը չունինք եւ սոսկուած ենք մտածելու գաղթականութեան գեղեցիկ երկրին մէջ :

Հոկի ներկայացուցիչները ո եւ է արտայայտութիւն չունեցան :

Ուրիչներ եւս ըրին կարգ մը թելադրութիւններ եւ չեչտեցին անմիջական դիմումներու անհրաժեչտութիւնը : Ի վերջոյ որոշուեցաւ կեդր· Վարչութեան պարտականութիւն տալ, Հ· Բ· Ը· Մ·ին հետ գործակցարար գետեղումի կեդ - րոնական յանձնախումբ մը կազմելու : (Նոր Օր) :

ԵԳԻՊՏՈՍԸ Ազգերու Դաչնակցութեան անդամագրելու համար, պետու - թիւնները մրցումի ելած են իրարու հետ : Անգլիայէն վերջը, Թուրքիա փու - թաց սիրալիր ծանուցագիր մը ուղղել իր նախկին հպատակին, Ժընեւ հրաւի - րելով զայն : Լեհաստան եւս նամակ մը ուղղեց, սիրալիր բաղձանքներով :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵՒՈՒՅԹԻ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ (ՀԱՅՊԵՏՀԱՄԱՐԻ ԱՄՍԱԹԵՐԹ)

— • —

Տիրուհին, ով ահեղ իսկական, որպես մարդ կեանքի եւ մահուան տէրն է եւ ինքնակալ, ինչպէս ամէն մի կին, որ սիրում է, ատում է, ներում է, պատժում է, ինչպէս ամէն մի կին, որ կենդանի է, ինչպէս ամէն մի կին, որ ապրում է, ինչպէս ամէն մի կին, որ կայ, ինչպէս ամէն մի կին, որ եղել է եւ կը լինի, ինչպէս ամէն մի կին, որ կարող է ամէն ինչ անել, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանից չի վախենում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի չի հաւատում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի համար չի զղջում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի համար չի ամաչում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի համար չի տրտնջում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի համար չի գանգատւում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի համար չի ափսոսում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի համար չի ցաւում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի համար չի տխրում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի համար չի տանջւում, ինչպէս ամէն մի կին, որ ոչ մի բանի համար չի տառապ

Նախկին արհամարհված մեր ժողովուրդը

— 9 —

Գիրքը, 26 մարտ — Ընկերուհի Ռոզա, գիտես, որ ես ամեն տարի մեկնում եմ Ղազախստան՝ մասնակցելու գրական ժողովների, հանդիպումների, ստեղծագործական երեկոների, որոնց ընթացքում ես ծանոթանում եմ ղազախ գրողների հետ, կարդում եմ նրանց ստեղծագործությունները, ծանոթանում նրանց կյանքին, ապրումներին, հոգսերին, ուրախություններին, ձեռքբերումներին, ինչպես նաև՝ ղազախ ընթերցողների հետ հանդիպումների ժամանակ ներկայանում եմ իմ ստեղծագործություններով, պատասխանում նրանց հարցեր

նիրոդամոութիւն» դէմ: Պ. Փիվէռ ուելցուց թէ կը մերժէ «անձնատուր ըլլալ զինապետութեան եւ սեղանաւորներուն» եւ կ'ուզէ պահել իր «ոչ» ըսելու ազատութիւնը:

Պ. Լամուռէօ, արմատական վարիչ մը, խօսելով Վիչիի մէջ, հետեւեալ նշանակալից յայտարարութիւնն ըրաւ.— «Բաղդատաբար կարճ ժամանակաշրջանի մը մէջ, արմատականները կրնան կարեւոր որոշումներ տալ»: Այս յայտարարութիւնը նախանշանը կը համարուի նախարարական մօտաւոր տագնապի մը:

Պ. Փաթրնօթր, որ ազգ. անտեսութեան նախարար եղած է հինգ անգամ, իր թերթին՝ «Փըթի Ժուռնալ»ի մէջ կը գրէ թէ ֆրանքին գինը պէտք է նորէն կոտրել, մէկ անգլիականը հաշուելով 112 ֆրանք, կանխելու համար էմմատական նոր տագնապ մը:

*** Գրած էինք թէ Սէտանի մէջ դէպք մը պատահելով, մէկ հոգի սպանուեցաւ, կիրակի օր: Նոր մանրամասնութեանց համաձայն, վիրաւորներուն թիւն է 15: Գնդ. տը լա Ռոքի կուսակիցները ժողով գումարած էին այդ օրը: Մինչ ժողովը կը չարունակուէր, բանմութիւն մը հաւաքուեցաւ դուրսը, պոռալով եւ քարեր նետելով: Գնդապետին կուսակիցներ դուրս ելած ատեն հարկադրուեցան կրակել թշնամի բանմութեան հետ: Քիչ յետոյ օգնութեան հասան բանմաթիւ չրջուն պահակներ, բայց արդէն մէկ հոգի սպաննուած էր:

Ուրիշ դէպքեր ալ պատահեցան նոյն օրը, տարբեր վայրերու մէջ, ընկերվարականներու եւ Տորիոյի կուսակիցներուն միջեւ:

Չաւակ չունեցողը պիտի տուժէ, Ամուրհակ հինգ անգամ աւելի

Ֆրանսական Գերագոյն Խորհուրդը չարք մը կարեւոր վճիռներ արձակեց երկուշաբթի օր: Նախ քննուեցան արտաքին խնդիրները եւ մասնաւորապէս Անգլոյ վերազինման ծրագիրը, որ պիտի արժէ 1,500,000,000 ոսկի: Այս առթիւ որոշուեցաւ նոր վարկեր տրամադրել սպառազինութեանց համար, թէեւ Իսանր

ՀԱՐԱՁ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 4 ՄԱՐՏ JEUDI 4 MARS 1937

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ ..... 140 ֆրանք 70 ֆրանք 35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա ..... 250 » 130 ֆրանք —
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ ..... 200 » 100 ֆրանք —

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3361

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿԱՒ ԽՕՍՔ

ԴԷՊԻ ԱՆԾԱՆՕԹՆ ՈՒ ԱՆԽՈՒՍԱՓԵԼԻՆ...

Գանուելով Եւրոպայի պորտին վրայ, ի զո՛ւր սփոփանքներ, կազդուրիչ կամ յուսատու երեւոյթներ կը փնտռենք, մօտաւոր ապագայի մը համար:

Ոչ մէկ լուսաւոր հեռանկար, ինչպէս հայկական, նոյնպէս միջազգային հորիզոնին վրայ:

Մնաց որ, մէկը միւսին կապուած է սերտօրէն, եթէ կ'ուզէք՝ բնախօսական կապերով:

Երբ աշխարհի կէսին կ'եռայ սարսերկրեայ որոտումներով, անասման տարածութեան մը վրայ, հայկական հերիսան չէ որ պիտի եփի ինքն իր գլխուն, կամ ուրիշին կրակով ...

Արդ, ի՞նչ կը տեսնենք, հազիւ գլորած տարուան երկու առաջին ամիսները:

Զինարշաւ մը խելագար, աւելի լայն տարածութեան մը վրայ — բայ, աւելի դիտականօրէն կազմակերպուած, եւ որ կը հետապնդէ դուի յարաճուն ուժգնութեամբ:

Ագդանչանը Լոնտոնէն արձակուած ըլլալով, մեծ թէ փոքր պետութիւններ այլեւս պատրուակներ ալ չեն փնտռեր:

Մեծն Բրիտանիան էր որ մինչեւ հիմա զինաթափութիւն, առնուազն սպառազինութեանց սահմանափակում եւ կրճատում կը պահանջէր, եւ հիմա նորէն ա՛ն է որ գլուխն անցած է վերազինման, մէկ անգամէն տրամադրելով 1,500,000,000 ոսկի, հինգ տարուան համար: Մե՞ղք է, եթէ մենք ալ մեր գլխուն ճարը նայինք...

Այսպէս կը տրամաբանեն մեծ թէ փոքր, յաղթական թէ պարտեալ, եւ համառարած, վարակիչ տենդ մը անդադար վառօդ ամբարել, դանակ սրել, կազեր փսխել կուտայ բոլորին:

Միակ ճակատն է այս, ուր կատարեալ համերաշխութիւն կը տիրէ աչքին թէ ձախին միջեւ: Ոչ տեսակէտի խնդիրները խարուսիւն կրնան դնել, ոչ ալ վարչական կարգուսարքը:

Կը զինուի, կը վերազինուի, կը քառազինուի ճերմակը ինչպէս կարմիրը, դեղինը թէ սեւը, դորշը կամ կապոյտը:

Կը զինուի Եւրոպան, կը զինուի Ասիան:

Կը զինուի քրիստոնեան, ինչպէս իսլամը կամ հեթանոսը:

Եւ քրիստոնեան — Եւրոպա թէ Ամերիկա— ինք զինուած ապէն, չեն մոռնար «իւր ովսաննն» օգնել նաեւ հարեւանին, տկարին, անճարին... զէնք ճարելով, հալեցնելով անոր եկամուտին տոկոսները:

Թողունք բանակներն ու նաւատորմիղները: Դեռ երէկ էր որ զարգացաւ ռազմական օդագնացութիւնը, եւ արդէն զինարշաւ մըն ալ կը մղուի այս ճակատին վրայ:

Համաձայն պաշտօնական վիճակագրութեան մը, 1937ի ընթացքին պիտի չինուին 28,500 օդանաւեր, մեծամասնարար ռազմական, արժելով 1,750,000,000 տոլար:

Այն մասնագէտը (Ամերիկացի) որ այս հաշիւը կազմած է, նկատի ունեցեր է 56 պետութիւններ: Բայց անշուշտ առիւծի բաժինը կ'իյնայ մեծերուն, յաղթական թէ պարտեալ:

Այսպէս, համաձայն իր քաղած տեղեկութեանց, Ֆրանսա, որ այժմ ունի 5800 ռազմական օդանաւ, 1937ին պիտի չինէ 2500 եւս. այժմ ունի 5800 ռազմական օդանաւ, 1937ին պիտի չինէ 2500 եւս. Գերմանիա՝ 2900 (այժմ 2900), Անգլիա՝ 2700 (3600), Իտալիա՝ 2300 (3600), Ճափոն՝ 2100 (3000), Ս. Միութիւնը՝ 3000 (5400), Մ. Նահանգները՝ 1200 (2600):

Նոյնիսկ ենթադրելով թէ չափազանցութիւններ սողոսկած են այս հաշիւներուն մէջ, պատկերը կը մնայ, դարձեալ, քաոսնելի: Միայն չինութեան ծախքին մէջ, 911,000,000 տոլար, Եւրոպա-յի բաժինը կը կազմէ 677,000,000 տոլար, թէ ռազմական եւ թէ առեւտրական նաւատորմիղներու համար: Իսկ բոլոր պետութեանց համար միայն ռազմական օդանաւերու համագումար ծախքն է 813,000,000 տոլար:

Եւ ահաւասիկ վերջին ագդանչանը «չքեղ եւ աննախընթաց» զինարշաւի մը,— Իտալիոյ Ֆաշական Գերագոյն Խորհուրդին բանաձեւը, իրրեւ պատասխան Մեծն Բրիտանիոյ սպառազինութեանց:

Դեռ երկու տարի չըներ որ Մուսոլինի արձակեց նոր մարտակոչ մը,— «զինեա՛լ ազգ», դրօշի ենթակայ համարելով 18էն 55 տարեկան քաղաքացիները:

Այս տնօրինութեամբ, Իտալիա խաղաղութեան ատեն կ'ունենար առ նուազն 800,000 զինուոր, (այժմ կը հաշուեն 1,200,000) կազմ եւ պատրաստ՝ որ եւ է պատահականութեան հանդէպ:

Արդ, Ֆաշական Գերագոյն Խորհուրդը անգամ մը եւս նուիրագործելով այդ կարգադրութիւնը, կը հրամայէ աւելի ռազմուղարկ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ՄԱՐՄՆԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԿԱ ՀՏՍՈՎԵՏԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԿՈՂՄԻՑ

Հայկական ԽՍՀ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեն և Հայկական ԽՍՀ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը, հաստատելով Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Սահմանադրության (Հիմնական Օրենքի) 1927 թվականի հոկտեմբերի 15-ի նիստում կատարված փոփոխությունները, որոշում են.

Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Սահմանադրության (Հիմնական Օրենքի) 1927 թվականի հոկտեմբերի 15-ի նիստում կատարված փոփոխությունները հրատարակել հետևյալ խմբագրությամբ։

Հայկական ԽՍՀ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտե

Նախագահ Ա. ՍՈՒՐԱԲՅԱՆ

Հայկական ԽՍՀ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ Ա. ԱՐԱԿԵԼՅԱՆ

Հայկական ԽՍՀ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեի քարտուղար Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երևան, 1927 թ. հոկտեմբերի 15։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ (ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔ)

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

1. Հայկական ԽՍՀ-ն հանդիսանում է ինքնիշխան սոցիալիստական պետություն, որը կազմված է Խորհրդային սոցիալիստական հանրապետությունների միության մեջ մտնելու համար։

2. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

3. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

4. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

5. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

6. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

7. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

8. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

9. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

10. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

11. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

12. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

13. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

14. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

15. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

16. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

17. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

18. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

19. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

20. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

21. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

22. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

23. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

24. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

25. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

26. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

27. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

28. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

29. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

30. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

31. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

32. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

33. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

34. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

35. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

36. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

37. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

38. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

39. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

40. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

41. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

42. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

43. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

44. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

45. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

46. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

47. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

48. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

49. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

50. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

51. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

52. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

53. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

54. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

55. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

56. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

57. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

58. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

59. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

60. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

61. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

62. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

63. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

64. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

65. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

66. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

67. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

68. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

69. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

70. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

71. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

72. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

73. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

74. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

75. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

76. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

77. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

78. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

79. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

80. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

81. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

82. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

83. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

84. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

85. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

86. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

87. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

88. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

89. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

90. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

91. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

92. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

93. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

94. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

95. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

96. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

97. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

98. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

99. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պատգամավորների Խորհուրդների համամիութենական 5-րդ համագումարի որոշմամբ 1922 թվականի հոկտեմբերի 13-ին կազմված Անդրկովկասյան Սոցիալիստական Դաշնային Խորհրդային Հանրապետության։

100. Հայկական ԽՍՀ-ն կազմում է Հայկական ԽՍՀ Աշխատավորների Պ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ)

ՀՈՂԱՓՈՐՁԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Մարտի 17-ին ու 18-ին տեղի կունենա Հայկական ՍՍՀ ԳԱ հողագիտության և ագրոքիմիայի ինստիտուտի հողափորձական համաժողովը։

Համաժողովում կքննարկվեն հետևյալ հարցերը՝

1. Հողերի ագրոքիմիական հետազոտությունների նշանակությունը հողերի արդյունավետ օգտագործման գործում։
2. Հողերի ագրոքիմիական հետազոտությունների արդյունքների կիրառումը պարարտանյութերի կիրառման նորմաների որոշման համար։
3. Հողերի ագրոքիմիական հետազոտությունների արդյունքների կիրառումը հողերի մելիորատիվ միջոցառումների համար։

Համաժողովին կմասնակցեն հանրապետության գյուղատնտեսական ինստիտուտների, կայանների, սովխոզների և կոլտնտեսությունների ներկայացուցիչներ։

*** Այս որոշումները մեծ գոհունակութիւն պատճառեցին Գերմանիոյ մէջ: Մամուլը ուրախութիւն կը յայտնէ մանաւանդ անոր համար որ ֆաշական Իտալիան ալ անհրաժեշտ կը գտնէ գործակցիլ «Եւրոպայի բարեկարգութեան կուսակիցներուն», այսինքն պայքարիլ համայնավարութեան դէմ :

Արտակարգ խստութիւններ Ռումանիոյ մէջ

Գրած էինք թէ երեք ուսանողներ դաշունահարած են Եաշի համալսարանին վերատեսուչը: Ռումանիոյ ներքին նախարարութեան մէկ զեկոյցը կը ծանուցանէ թէ փրոֆէսէօրին ձախ ականջը գտնուած է փողոցին մէջ: Երեք յարձակողները երկաթ չապիկաւորներ են (ֆաշական), որոնց մէկը վերատեսուչը կաչկանդած է, մէկը՝ անոր գլուխին զարկած, իսկ միւսն ալ դաշոյնը կուրծքին խրած: Փրոֆէսէօրին ազիքները ծակած են, այնպէս որ վիճակը չատ ծանր է: Եաշի համալսարանին ծերակոյտին անդամները եւ գրականութեան կառաւին փրոֆէսէօրները հաւաքարար հրաժարական տուին, իբրեւ բողոքի ցոյց: Ոստիկանութիւնը բազմաթիւ ուսանողներ ձերբակալեց :

*** Վերջին լուրերու համաձայն, Եաշի մէջ ձերբակալուած կասկածելիներուն թիւն է 56, մեծ մասով անդամ երկաթ Պահակներու կազմակերպու – թեան: Կալանաւորներուն մէջ է նաեւ ազգայնական ուսանողներու միութեան նախագահը: Մորհրդարանին եւ ծերակոյտին մէջ բոլոր կուսակցութեանց ներկայացուցիչները ձաղկեցին այս յարձակման հեղինակները :

Նախարարական խորհուրդը որոշեց փակել համալսարանները եւ ուսանողական կեդրոնները: Գաւառի ուսանողները պիտի հարկադրուին անմիջապէս հեռանալ համալսարանական քաղաքներէն: Ներքին նախարարը որոշեց անմիջապէս լուծել ազատ – որմնադիրներու բոլոր ընկերակցութիւնները եւ բոլոր գաղտնի կազմակերպութիւնները :

Հակոդուբիւր որոշեցին, դրամը չեն վճարեր

Լոնտոնի չէզոքութեան յանձնաժողովը որոշած էր մարտ 6էն սկսեալ հրամայել Սպանիոյ ծովային եւ ցամաքային ճամբարները, որ – պէսզի կամաւորներ եւ զէնքեր չփոխադրուին: Յանձնաժողովի վերջին նիստին պետը յայտարարեց թէ կարգ մը պետութիւններ կը դժկամակին վճարել իրենց բաժինը: Գլխաւոր դժուարութիւնը կը յարուցանէ Գերմանիա, որուն բաժինն է իբր 160,000 անգլ. ոսկի: Այս դումարէն միայն 2000ը օտար դրամով պիտի վճարուի, իսկ մնացեալը գերմանական դրամով վճարելու առաջարկը ընդունելի չի համարուիր: Լեհաստան չուզեր որ եւ է բան վճարել, իսկ Եուկոսլաւիա մեծ դժուարութեամբ համակերպած է: Ուրիշ դժուարութիւններ ալ ծագած են, ծրագրին գործադրութեա առթիւ: Անշուշտ երկու կողմերն ալ կ'օգտուին այս ձգձգումներէն:

Ի՞նչպէս պիտի կազմուի Սուրիոյ բանակը

Սուրիոյ Ազգային պաշտպանութեան Ցանձնախումբը լրացուցած է իր աշխատանքները՝ Սուրիոյ ապագայ բանակի կազմութեան ու կազմակերպութեան չուրջ եւ իր տեղեկագիրները պատրաստած: Ցանձնախումբը որոշած է կազմել 5000 զինուորներէ բաղկացած տիպար զօրաբաժին մը որուն կազմը յարեւմման պիտի ըլլայ Ֆրանսական բանակի հետեւակազօրքի կազմակերպութեան: Ցաւալի տարուան ընթացքին պիտի կազմուի երկրորդ զօրաբաժին մը, գարձեալ 5000 զինուորներէ բաղկացած: Այս նոր զօրաբաժինին մաս պիտի կազմեն այն բոլոր զինուորները որոնք «օտար լեգէոն»ի մէջ կը գտնուէին նախապէս :

Կ'ըսուի թէ Ազգային Պաշտպանութեան Ցանձնախումբը նոյնիսկ այժմէն նշանակած է կազմուելիք զօրաբաժիններուն ստորադաս սպաները, որոնց պիտի վստահուի սուրիական նորակազմ բանակի հրամանատարութիւնը: Այդ սպաները պիտի ընտրուին կանխահասօրէն հանգստեան կոչուած սուրիացի սպաներու շարքերէն :

Ինչ կը վերաբերի զինուորական ծախքերուն, 1 զօրաբաժինը (5000 հոգի) 500 հազար սուրիական ոսկի ծախքի մը կը կարօտի: Այս դումարէն դուրս կը մնան ռազմանիւթի անհրաժեշտ ծախքերը:

Թաչափողութիւն մը Երեւան հաստատած

1935ին գրասենեակ մը բացուած էր Պուլվար Օսման, թիւ 152, «Ազգային Միութիւն մեծագոյն Ֆրանսայի համար», որ իբրեւ թէ պիտի գիւրացնէր օտարականներու հպատակութիւնը: (Այս առթիւ ազդեր ղրկուեցան նաեւ հայերէն թերթերու): Միութիւնը ինք ալ թերթ մը կը հրատարակէր: Միութիւնը կը հովանաւորէին չատ մը երեւելիներ:

Եղած զանգատներուն վրայ, ոստիկանութիւնը հաստատած է թէ նախկին դատապարտեալ մըն է անոր վարիչը, «պարոն» Ռէթ կամ Ռէթլինկէր, որ 200 ֆրանք կը գանձէր իւրաքանչիւր թեկնածուէ, հակառակ օրէնքին արգիլութեանց: Խուզարկութեանց առթիւ բռնուեցան 1500 թղթածրարներ: Իր գործակիցն ալ նախկին դատապարտեալ մը եղած է, փօլ Փանթէն ըսը լա կէտ: Երկուքն ալ ձերբակալուեցան իբրեւ խաչագող :

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂԱՐՎ

ՁՈՒԻՑԵՐԻՈՑ մէջ կառախումբ մը ձիւներուն մէջ մնացած ըլլալով, հինգ ժամ աշխատանք թափուեցաւ, փրկելու համար: Զորս աշխատաւորներէ երեքը մեռան, երբ ձիւնակոյտ մը փրթաւ քարեր դլորելով :

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆ. Կ. Եաշի Մարսէյլի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Սէրէնկիւլեանի փոքրիկ Վիգէն Սէրէնկիւլեանի դառնաղէտ մահուան առթիւ:

×

Ֆ. Կ. Եաշի Սէն Ժէռոմի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Սէրէնկիւլեանի փոքրիկ Վիգէն Սէրէնկիւլեանի դառնաղէտ մահուան առթիւ :

×

Շահլամէնն ընտանիքը իր խոր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Հայկ Սէրէնկիւլեանի, իրենց սիրասուն մանկիկին Վիգէն Սէրէնկիւլեանի մահուան առթիւ:

×

Զարեանճաքի Վերաշ. Միութ. Վիէնի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ, Վահանաբանակ՝ հայրենակից Դդիկեան Աբոցեանի սիրելի մահուան առթիւ, իր ընտանեկան բոլոր պարագաներուն :

×

Հ. Ց. Դ. Տէսինի կոմիտէն իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկ. ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի դառն վաիգաղէտ մահուան առթիւ իր ա ա գաններուն:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Վիէնի Զարեանճաքի Վերաշ. Միութեան մասնաճիւղը իր ջերմ խնդակցութիւնը կը յայտնէ, հայրենակից՝ Տէր եւ Տիկին Խ. Մարտիրոսեաններուն, մանչ զաւակով մը բախտաւորուելուն առթիւ:

50 մէթր դեռու ԻՍԻի կայարանէն եւ 23 թիւ օթոպիւսի կայարանէն, վարձու են (tout confort) յարկաբաժիններ, 1 փիէնոց մեծ խոհանոցով 2000 ֆր., 3 փիէս խոհանոց 3750 ֆր.: Չօֆաժ միասին:

Աժան գինով երկու խանութ:

Դիմեցէք տեղւոյն վրայ, 72-74 Bld Rodin, à Issy-les-Moulineaux.

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ յարկաբաժիններ, ամէն յարմարութիւններով (tout confort), մէկ մեծ սենեակ խոհանոցը մէկտեղ՝ 1300 եւ 1650 ֆր. (շարժ եւ չօֆաժ մէկտեղ կ'ըլլայ): Դիմել 13 rue de la Vistule մէթրօ Maison Blanche:

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՍԹԱՆօգի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը 6 Մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 6 Պուլվար Ռօտէն, Իսի լէ Մուլիւնօ, բանիկեանի սրճարանին մէջ: Հաշուետուութիւն եւ նոր վարչութեան ընտրութիւն:

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՊԱՆԵԼՕ—ՔԱՇԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընկերաճաշակերական գրոյցը այս շաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, Ակումբին մէջ:

Կը խօսի ընկ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՊԱՆԵԼՕ—ՔԱՇԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէի սարքաճ ընկերական խրնճոյքը այս կիրակի, 7 Մարտ, ժամը 3ին, Ակումբին մէջ:

ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱ-ՔՈԼՈՆՊԻ Ազատ ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովը 5 Մարտ ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղին:

Գաւառ

ՊՕՄՈՆԻ (Մարսէյլ) Զաւարեան ենթակոմիտէի ընկերական ընդհանուր ժողովը 5 Մարտ ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին, սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՑԼԻ Ռոստամ ենթակոմիտէի եւ Քրիստափոր խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը 5 Մարտ, ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Շաֆրիկեան սրահին մէջ, 5 rue de l'Eclipse. Մարսէյլ: կարեւոր օրակարգ:

ՏԷՅՒՆԻ կոմիտէի անդամական ընդհ. ժողովը 6 Մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 7.30ին, սովորական ժողովատեղին: Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

կազմակերպուած Ազնուվիլի Վարդան ենթակոմիտէին կողմէ
6 Մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Պ. Նիկողոսեանի սրճարանին մէջ:

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. ՇՈՒՇԱՐԸ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ
Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Մարտ 21ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,
Salle Poissonnièreի մէջ, **7 Rue du Faub. Poissonnière**
Métro Bonne Nouvelle

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ *ՏՕՔԹ. Վ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ*
ԿԸ ԽՕՍԻ *Պ. Ե. ԽԱՏԻՍԵԱՆ*

Գեղարուեստական բաժինին սիրայօժար կը մասնակցին՝
ՏԻԿԻՆ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ (երգ), Պ. Ռ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)
Մասնաճիւղի սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու գաւեշտ
ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ ՀՆԱՐԱՄԻՑ ՎԱՐՁԱԿԱԼԸ
ԺԱՊ Մուտք 13, 10 եւ 7,50 ֆր.: ՊԻՒՖԷ

ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ ՁԵՐ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ ՆԱԽՕՐՕՔ
ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՔԷՄԱՆԶԻՍՏ ՌՈՒԲԷՆԻ
Նուագահանդէսը Մարսէյլի մէջ

Մասնակցութեամբ յայտնի դաշնակահարուհի ՏԻԿ. ՌՈՒԲԷՆԻ
Տեղի կ'ունենայ 7 Մարտ, կիրակի երեկոյ ժամը 9ին,
Քօլիզէի շքեղ սրահին մէջ, 21 Bld. Dugommier.
Պիտի նուագէ՝ հայկական, պարսկական, ռումանական, ռուսական եւ կովկասեան եղանակներ, որոնք գնահատուեցան ամէն երկրի մէջ:
Ներկայ կ'ըլլան բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ,
հայ եւ օտար քննադատներ:
Գիները՝ 15, 10 եւ 7 ֆր.:
Տոմսերը կը ծախուին՝ Թումայեան եղբ. *38 Ave. Camille Pelletan*, Տէր-Վարդանեան եղբ. *51 Rue St. Bazile*, Մանուկեան եւ Չամալեան *3 Rue de la Phare* եւ դերասան Յ. Ղազարեանի մօտ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ վէսթօն կարող լաւ ափիէսէօր մը: Տեւական գործ եւ լաւ վճարում: Դիմել՝ Պ. ԳՈՐԳԻԿԵԱՆի, 31 Route de Choisy, մէթրօ Porte de Choisy, Ivry.

ՏՕԿԹ. ՄԷՍՃԵԱՆ
82 rue d'Amsterdam, Paris (9)
Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy
Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու:
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7:
կիրակի եւ տօն օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ:

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ՏՕԿԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
146 Rue Lafayette (Gare du Nord)
Թէլէֆոն **Nord 84-04** *(անփոփոխ)*
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ԻԶԳԱԼԱՑԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
3 Rue de Palikao, Paris (20
Հեռաձայն **Men. 94-84** **Métro Couronnes**
Կը հայթայթէ ամէն կարգի նպարեղէններ լաւագոյն որակով եւ ամէնէն աժան գիներով:
ՈՒՇԱԴ.— 9 Rue Jouye-Rouveh վաճառատունը կը շարունակէ իր գործառնութիւնը:

Maison DARON
Entreprise Générale de Bâtiments
PLOMBERIE-COUVERTURE
Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout
TATOULIAN ARAKEL
Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը:
դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8.30ին:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibald

Docteur KOGINSKY
Փարիզեան մասնագէտ
Կը գարմանէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, տղոց, սրտի եւ ջլային հիւանդութիւններ: Կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6: 16 rue de la Défense Issy-les-Moulineaux, Seine

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՄԵԾ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

7 ՄԱՐՏ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՃԻՇՏ 8.30ԻՆ
Sociétés Savantesի *սրահին մէջ,*
ԴԵՐԱՍԱՆ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
Գ. ՍՈՒՆԴՈՒԿԵԱՆի ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑԸ՝
ՊԷՊՕ
կը մասնակցին՝ ԳՄԲԷԹԵԱՆ, ՏԻԿ. ՄԱՔՏՕՆԱԼԴ, ՕՐ. ՌՕԶ ՍԱՔՏՕՆԱԼԴ, Պ.Պ. Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, Ե. ԱՐԳԱՐ եւ Կ. ՔԱՆԹԱՐ:
Գիները՝ 5, 7.50, 10 եւ 15 ֆր.:
Տոմսերը կը ծախուին գրատուն Շ. Յամուէլ 51 rue Mr. le Prince, Ճաշարան Ֆլորիա 61 rue Mr. le Prince, Select Pressing 10 rue Boutebrie, Paris (5) եւ ներկայացման օրը կիշէն:
Ընդհ. հասցէ *A. Kempélian, 21 Ave. d'Alembert, Livry-Gargan (S. et O.)*

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

կազմակերպուած Ֆ. Կ. Խաչի Սէն-Ժէռոմի (Մարսէյլ) Մ. ճիւղին կողմէ
Մարտ 7 կիրակի կէսօրէ վերջ, Maison de Quartier'ի սրահին մէջ
կը խօսի՝ Տիկին ՓԻՊՐԻԹՃԻԵԱՆ
Երգ, պար, արտասանութիւն: *Մուտքը ազատ է:*

Թատերական նէ կատարում

Իսի լէ Մուլինոյի Սէօլէօզի Հայր. Միութեան
«Արեւելք» թատերախումբին կողմէ ինքնաստ իր դպրոցի գլխաւորութեամբ
7 Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին,
Սեւրի պէյիքճեաղեան սրահին մէջ, 26 rue de Troyon, մէթրօ Sèvres
կը ներկայացուի Շիրվանզատէի «ՊԱՏՈՒԻ ՀԱՄԱՐ»
եւ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆՈՑ ՓԵՍԱՑՈՒՆ (գաւեշտ մէկ արար)
Մուտք՝ 5, 7 եւ 10 ֆր.:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլաւեան բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքոթաժի, դուլպաներու եւ ն.հ.համար:
Ամենալաւ ապրանքները բացառաբար զեղչուած գիներով:
Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*
փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-8

ՎԱԼԷՆՍԻ ՋԱՁԱՐԱՆԸ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԱԾ
ԲՈԼՈՐԻՆ ԱԶՔԸ ԼՈՑՍ

Անոնք որ ստիպուած էին կարգի սպասել տեղ մը ունենալու համար ՎԱԼԷՆՍԻ ճաշարանին մէջ 8 Rue Buffault, *այժմ կրնան վստահ ըլլալ որ հանգստաւէտ պայմաններու մէջ պիտի կրնան Արեւելքը վայելել եւ ԵՐԵՒԱՆ ՕՂԻՆ խմել իր նոր վարձած ընդարձակ ճաշարանին մէջ*
41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris
Հեռաձայն՝ Prov. 90—32
Մասնագէտ խոհարար մը պիտի պատրաստէ հայկական համեղ կերակուրներ: Գիները աժան:
Հաւաքոյթներու համար կը տրամադրուին փոքր եւ մեծ սրահներ, միայն ֆոնտամասիոնով, հարսնիքներու եւ խնջոյքներու սպասարկութիւն:
Այցելեցէք անգամ մը:

Օգտակար տիրեր

Մինչեւ մարտի վերջը ծախու են կիլօ գինով, հետեւեալ գիրքերը՝
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԵՐԱԶԱՀԱՆ 15 ֆր
ՄԵՌՈՒՈՂՆԵՐ 12 ֆր
ԵՐԳԱՐԱՆ ԱԶԳԱՑԻ Ն 10 ֆր
ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՔԱՐՏԷՍԸ 20 ֆր

Զորս կտորին համար պիտի վճարէք միմիայն 25 ֆրանք:
Մէկ կամ միւս գիրքը ընտրելով պիտի վճարէք իսկական գինը:
Ստանալու համար դիմել Գրատուն «Ծառայ», G. Tzérikian, 13, Rue des Dominicaines, Marseille.

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ	
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
5
ՄԱՐՏ
VENDREDI
5 MARS
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3362

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՐՋԸ ԻՐ ՁԱԳԸ ՍԻՐԱԾ ԱՏԵՆ...

կարզալով զինարշաւի մասին հրատարակուած տեղեկութիւնները եւ այս առթիւ խօսուած ճառերը, չէ՞ք յիշեր հին առածը,— արջը իր թաժիւնը սիրած տեղն խեղդեր է ...

Բոլոր կառավարութիւններն ալ կը յայտարարեն թէ հար – կադրուած են զինուիլ, յանուն խաղաղութեան: Բոլորն ալ կը բազմապատկեն իրենց ռազմական պատրաստութիւնները, չափա – զանց սիրելով խաղաղութիւնը:

Դեռ առջի օր, Անգլիոյ ներսի· ժողովին մէջ, նոյն սրատեսուչ եղանակն էր որ կը հնչեցնէր արտաքին նախարարը:

Ընդդիմադիր երեսփոխան մը դիտել տուաւ թէ մեծ պետութիւնները 2,500,000,000 անգլ· ոսկի արամադրած են, սպառազինութեանց համար: Եւ խօսքէն ձգկեց «ուժանակ արձակող դիւանագէտները »:

Նախարարը, Պ· Իդըն, պատասխանելով այս մեղադրանքին եւ ուրիշ հարցապնդումներու , յայտարարեց կատարեալ պաղատ – ելով·

— « Մեր վերազինման ծրագիրը գրեթէ ընդհանուր հաւանութիւն գտաւ արտասահմանի մէջ: Աշխարհի մէջ ոչ ոք կը հաւատայ թէ մենք մեր զէնքերը պիտի գործածենք կայսերական ընդարձակման, աշխարհակալութեան պատերազմի մը համար: Եւրոպայի եւ աշխարհի այսօրուան վիճակին մէջ, այս երկրին համար աւելի մեծ ուժ ունենալ՝ մեր ամէնէն ազդու ազդակցութիւնը պիտի կազ – մէ՝ աշխարհի խաղաղութեան պահպանման համար»:

Արդ, չէ՞ք վախնար որ այսքան սիրելով խաղաղութիւնը, այսքան յարելով փարելով անոր, ի վերջոյ խեղդեն զայն իրենց թեւերուն մէջ, ինչպէս արջը···

Մէկ օրէն միւսը, քսանըչորս ժամ չանցած, տեսէք ինչեր կը լսենք, «խաղաղասիրութեան» ճամբուն վրայ :

Յառաջիկայ տարեշրջանին, որ կը սկսի ապրիլէն, Մեծն Բրիտանիոյ միայն ծովային եւմատացոյցը կը կազմէ վիթխարի գու – մար մը, 105,065,000 ոսկի, այսինքն 23,776,000 ոսկի աւելի՝ անցեալ տարեշրջանին վրայ:

Թուրքիա կը պատրաստուի առնուազն 1000 օդանաւ ապահովելու, 15,000 օդաչուներով:

Իտալիոյ մասին լսեցիք արդէն: Եւ ահա «խաղաղութիւնը սիրելու» նոր փաստ մը՝ խորհրդային աշխարհէն:

Մարտ 3 թուակիր հրամանագրի մը համաձայն, զինուորա – կան դիտելիքներու դասեր պիտի ուսանուին բոլոր դպրոցներուն մէջ, սկսելով ութ տարեկան աշակերտներէն:

Ուրեմն, բանուորա–գիւղացիական աշխարհին մէջ ալ զինուո – րութիւնը պիտի սկսի օրորոցէն կամ ծաղկոցէն, ինչպէս Ֆաշ – կան Իտալիոյ եւ հիթլէրական Գերմանիոյ մէջ:

Բայց թողունք համատարած եւ սանձակոտոր զինարշաւի մանրամասնութիւնները, վերլուծելու համար անոնց չարժառիթ – ները եւ ճակատագրական ելքը:

Տարակոյս չկայ թէ, աշխարհի այս անկայուն վիճակին մէջ , կարգ մը պետութիւններ — անոնք որ յաղթեցին եւ յղփացան ան – չափելի եւ աննկարագրելի աւարներով — ամէն բանէ առաջ անոնց պահպանման մտմտուքն ունին:

Անոնք անընդհատ կը սպառազինուին համաձայն իրենց նիւ – թական կարողութեան, յաճախ քամելով երկրին եւ ժողովուրդին ամէնէն կենսական երակները:

Այս չարքին մէջ կը գտնուին է՛ւ մեծերը, է՛ւ փոքրերը, ընդհան – րապէս իրարու կապուած՝ չհակկշռութեամբ եւ զինուորական կամ քաղաքական դաշինքներով:

Մեծ թէ փոքր, երկուքն ալ այլ եւս չհաւատալով ոչ Ազգե – րու Դաշնակցութեան ուժին, ոչ ալ հաւաքական ապահովութեան, նախընտրած են կարուկ ճամբան,— զինուիլ, անչուշտ յանուն խաղաղութեան, որ կը նշանակէ պահպանել «իրաց վիճակը»:

Անոնք ունին ուրիշ բանաձեւ մըն ալ,— դաշնագիրներու նուի – րակատուութիւնը, որ կը նշանակէ աւարը պահել, բայց թոյլ չտալ որ ուրիշներ ալ համարձակին արտնջալ յանուն նոյն նուիրակա – նութեան:

Ցաղթականներու եւ բախտաւորներու այս չքախումբին դի – մաց, որ սպառազինուած է ոտքէն մինչեւ գլուխը, եւ սակայն դեռ նախընտրած են կարուկ ճամբան,— զինուիլ, անչուշտ յանուն խաղաղութեան, որ կը նշանակէ պահպանել «իրաց վիճակը»:

Անոնք ունին ուրիշ բանաձեւ մըն ալ,— դաշնագիրներու նուի – րակատուութիւնը, որ կը նշանակէ աւարը պահել, բայց թոյլ չտալ որ ուրիշներ ալ համարձակին արտնջալ յանուն նոյն նուիրակա – նութեան:

Ցաղթականներու եւ բախտաւորներու այս չքախումբին դի – մաց, որ սպառազինուած է ոտքէն մինչեւ գլուխը, եւ սակայն դեռ բաւական չէ նկատեր եղածը, կը խլրտի միւս ճակատը,— այն որ զրկուած է անողոքմտբար կամ կ'ուզէ այդպէս ներկայանալ աշ – խարհի առջեւ:

Գաղտնիք չէ, նաեւ, այս ճակատին յարաճուն սպառազինու – թեանց միտքը,— կազմ եւ պատրաստ գտնուիլ որ եւ է պատեհու – թեան կամ պատահականութեան հանդէպ, ճեղք մը բանալու, կոր – սուած դիրք մը եւ առնելու, ախորժակ մը յագեցնելու համար:

Այս ճակատը չի ծածկեր իր ձգտումներն ալ, միշտ խօսելով յանուն խաղաղութեան, ինչպէս միւսները:

Ճակատի ներկայացուցիչներէն մէկը, սեւ չապիկաւոր Իտա – լիան, տարիներով հնչեցուց «տարածուելու կամ պայթելու» ազ – դանշանը, եւ ի վերջոյ գնաց զարնուեցաւ Եթովպիոյ ժայռերուն: Բայց գո՞հ է: Ոչ: Ինչ որ գոհունակութիւն կը կոչեն, ժամա – նակաւոր դադար մըն է, նոր ոստումներ կատարելու համար: Ա – պա ուրեմն լարում, բազմապատկութիւն ռազմական ուժերու, ա – ւելի լայն տարածութեան մը վրայ:

Միւս ախոյանը, հիթլէրական Գերմանիան, իրականացնե – լով իր երազած հաւասարութիւնը, այժմ բարձրաձայն կը խօսի ուրիշ պահանջներ գոհացնելու կամքին վրայ,— խաղաղութեամբ, կամ սեփական ուժով:

Դեռ ուրիշներ ալ, այս ճամբուն վրայ, իրրեւ պայթելու պատ – րաստ հնոցներ:

Իսկ որո՞նք են ընդհարման կէտերը, կամ խոցելի դիրքերը , այս երկու գլխաւոր ճակատներուն վրայ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՈՒՐՔԻԱ, ԻՐԱՔ, ԻՐԱՆ ԵՒ ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ ԱՅՍ ԱՄՍՈՒ ՊԻՏԻ ՍՏՈՐԱԳՐԵՆ ԱՍԻԱԿԱՆ ԴԱՇԻՆՔԸ

Լուրջ վտանգութիւններ Փարիզի եւ Լոնտոնի մէջ

« Լէօվռ, արմատական կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, երէկ ուշա – դրաւ դրութիւն մը հրատարակած էր, իր քաղաքական աշխատակիցին ստորա – գրաւ դրութեան տակ (Տիկին Ժրնըվիէվ Թապուի, որ սերտ կապեր ունի նախկին վարչապետի մը եւ արտաքին գործերու պաշտօնատան հետ):

Յօդուածագրին տեղեկութեանց համաձայն (հաղորդուած՝ Պոլսէն), Թուրքիոյ, Իրանի, Իրաքի եւ Աֆղանիստանի միջեւ կնքուած ասիական դա – շինքը կատարուած իրողութիւն մը պիտի դառնայ այս ամիսը չվերջացած: Քանի մը օրէն, Թուրքիոյ արտաքին գործակալը Պաղտատ պիտի երթայ, խորհրդակցելու համար Իրաքի արտաքին նախարարին հետ եւ անկէ պիտի անցնի Թէհրան, տեսակցելու համար Իրանի եւ Աֆղանիստանի իր պաշտօնա – կիցներուն հետ: (Այս վերջինը Թէհրան պիտի գտնուի): Դաշինքին առաջին ստորագրութիւնը (նշանագրում) տեղի պիտի ունենայ Թէհրանի մէջ, յետոյ , ամենայն հաւանականութեամբ Ենկիւրիի մէջ, մեծ շուքով պիտի կատարուի վերջնական ստորագրութիւնը: «Այս դաշնագրով, Թուրքիա, վերջին պատե – րազմին մեծ պարտեալներէն մէկը, կը վերահաստատէ իր պետութեանց (կայսրութեան?) ամենամեծ մասը, եւ այս՝ շնորհիւ փոխադարձ աջակցու – թեան դաշինքի մը որ ամբողջովին դործն է Մուսթաֆա Քէմալի եւ Ր. Արա – սի »:

Այս նախաբանէն վերջը, պաշտօնաթերթին աշխատակիցը կը շարունակէ, իր հղթայաշար շարադրութեամբ ·

— Մեծ կարեւորութիւն ունի այս դէպքը: Այժմ աւելի լաւ կը հասկցուի թէ ինչո՛ւ Ռ. Ր. Արաս եւ իր կառավարութիւնը այնքան յամառութեամբ կը պահանջէին Սանճաքը, Ալէքսանտրէթի նահանգիստին պատճառով, եւ մարդիկ անդամ մը եւս կը զղջան (բայց ի՞նչ սաստկութեամբ, այս անդամ···) որ Թուրքերու կողմէ ժամանակին քանիցս մեղի եղած փոխադարձ աջակցու – թեան դաշինքի առաջարկները մերժուեցան Ֆրանսական զանազան կառավա – րութեանց կողմէ, այսօր յանդելու համար Ֆրանքեւթուրք համաձայնու – թեան, որ ոչ ոքի գոհացում կուտայ — եթէ կ'ուզենք բաց խօսիլ — եւ որ բո – լորովին խանգարեց մերձորոյթը Փարիզի եւ Ենկիւրիի միջեւ, նպաստելով իտալ – եւթուրք նոր բարեկամութեան, որ պիտի դառնայ ասիական դաշինքին ամե – նամեծ վտանգներէն մէկը:

Թուրքերը դրեթէ 18 միլիոն են, ինչպէս եւ Իրանի ժողովուրդները: (ՄՄՌ — Միայն են երկու թիւերն ալ): Իրաքի բնակչութիւնը կը հաշուեն մօտ վեց միլիոն, իսկ Աֆղանիստանը՝ չուրջ տասը միլիոն, ուրեմն համադրմամբ մօտ 55 միլիոն բնակիչ, որոնց մէջ կը գտնուին չատ ռազմունակ զինուորներ: Գրեթէ մէկ տարի առաջ, Անգլիա գաղտնապէս կը խրախուսէր ասիական դա – շինքին ստորագրութիւնը: Ան դիտէր թէ չռնդալից հաչտութիւն մը պիտի կնքէ Թուրքիոյ հետ, տարուան ընթացքին (ինչ որ իսկապէս ըրաւ Մոնթրէօյի մէջ): Լոնտոն կը խորհէր թէ Թուրքիոյ բարեկամութիւնը պիտի գործէ ի նպաստ բրիտանական չահերուն, Իրաքի եւ Աֆղանիստանի մէջ: Անգլիա կը խորհէր նաեւ թէ այս բարեկամութիւնը պիտի կազմէ հակակշեցութիւն մը Իտալիոյ հաւանական ձեռնարկներուն դէմ, Ծայր· Արեւելքի մէջ:

Բայց, քանի մը ամիսէ ի վեր, կացութիւնը բոլորովին փոխուած է մօտաւոր Արեւելքի մէջ: Իտալիա նախ ասպարէզ ելաւ Միջերկրականի մասին Անգլիոյ հետ կնքած համաձայնութեամբ, այլ մանաւանդ օգտուելով Ֆրանքեւ – թուրք անհամաձայնութենէն, յաջողեցաւ Թուրքիոյ աչքը մանել, մինչեւ Մի – ւսոլինի բերել տալով Ենկիւրիի հանրապետութեան արտաքին գործավարը եւ ա – նոր միջոցաւ Իտալիան Աթէնքի մէջ՝ Պալքանեան պետութեանց ներկայացնե – լով իրրեւ առանցքը արեւելեան Միջերկրականի պետութեանց փոխադարձ ա – ջակցութեան դաշինքին: Մնաց որ, Իտալիոյ այս նուրբ թափանցումը Թուր – քիոյ եւ մօտաւոր Արեւելքի մէջ՝ գործն է Սթոյատինովիչի (Եուկոսլաւիա) եւ մանաւանդ Պ. Մէթաքսասի (Յունաստան) :

Եթէ միայն այսօր Իտալիա չարունակէ — եւ պիտի չարունակէ — սիրա – հարել Ենկիւրիին, օգտուելով այն դժուարութիւններէն որոնց անչուշտ պիտի հանդիպին Ֆրանսա եւ Թուրքիա ամէն օր, Ֆրանքեւթուրք համաձայնութե – նէն վերջ Սանճաքի մասին հաստատուած կարգուսարքին մէջ, ասիական այս դաշինքը մանաւորապէս ահարկու պիտի դառնայ նախ Ֆրանսայի, նոյնիսկ Անգլիոյ համար :

Կարդ մը լուսաբեռներ կրնան դիտել տալ թէ ասիական այս դաշինքը որոշ չափով կը սանձէ համաբաբական չարժումը — ինչ որ անվիճելի է — բայց այդ չարժումը օրուան մեծ վտանգներէն մէկը չի կազմեր :

Դիւանագիտական այս նոր գործողութեան վերջին երեւոյթը կրնայ ըլլալ քաջալերել Թուրքիոյ այն տարրերը որոնք դարձած են խորհրդային Ռու – սաստանի դէմ: Պէտք է խոստովանիլ թէ այն կատարեալ ուղղամտութեամբ որ կը յատկանշէ Մ· Մուսթաֆա Քէմալ Աթաթուրքի եւ իր մտերիմ ընկերներու, այս վերջինները Սանճաքի մասին ծագած Ֆրանքեւթուրք վէճերու ընթացքին— վէճեր որոնց մէջոցին Թուրքերը կարծես կը փորձուէին չարաչար գործածել կացութիւնը, նոյն իսկ իրենց բարեկամներուն կարծիքով — Ռուսերը միչտ Ֆրանսայի կողմը բա – նեցին, ինչ որ չատ ալ հաճոյ չեկաւ Ենկիւրիի: Մնաց որ, ասիական այս դա – շինքը որքան նպաստէ — եւ պիտի նպաստէ— իտալական եւ գերմանական ազ – դեցութեան՝ Ենկիւրիի մէջ, տրամաբանօրէն պիտի հեռացնէ Ենկիւրին եւ Մոսկուան : (Մնացեալը յաջորդով) :

— o —

Մ· ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՊՈՂՊԱՏԻ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐԸ կարեւոր յաղթանակ մը չահեցան մարտ 2ին: Պողպատի ամենամեծ հաստատութիւնը, որ աւելի քան 500,000 բանուոր ունի, տարեկան առ նուազն 200,000,000 անգլ· ոսկի վճարումով, խզեց 50 տարուան աւանդութիւն մը եւ ուղղակի բանակցութեան մտաւ արհեստակցական միութեանց պատուիրակին հետ: Քանի մը ժամ վերջը, ուրիշ մեծ հաստատութիւն մըն ալ միացաւ, ապա վեց հատ եւս, եւ համաձայ – նութիւն գոյացաւ չարաթական աշխատանքը իջեցնելու 40 ժամուան: Օրա – կան նուազագոյն վճարումը պիտի ըլլայ 5 տոլար կամ մէկ ոսկի: Այս յաւե – լումներով, ամենամեծ հաստատութիւնը տարեկան 20,000,000 անգլ· ոսկի աւելի պիտի վճարէ իրրեւ աշխատավարձ: Գործատէրները հարկադրուած էին ընդ առաջ երթալու, նկատի առնելով չարաճուն ապսպրանքները:

ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԾԱԽՔԵՐՆ ԱԼ Կ'ԱԻԵԼՆԱՆ

1000 օդանաւ, 15,000 օդաչու

Պոլսէն կը հեռագրեն մարտ 2 թուակիրով — Այսօր հրատարակուեցան Թուրքիոյ 1937ի եմմատացոյցին մանրամասնութիւնները: Նախատեսուած ընդ – հանուր ծախքերու գումարն է 38,250,000 անգլ· ոսկի, ինչ որ 3,000,000 ոսկիի յաւելում մը կը ներկայացնէ անցեալ տարուան վրայ: Ազգ· պաշտպանութեան համար տրամադրուած է 6,500,000 ոսկի, բացի 4,500,000 ոսկիի արտակարգ վարկէ մը:

Թրքական առաջնակարգ թերթերէն մէկը նկարագրելով օգտագործութեան զարգացման համար թափուած ճիգերը, կը յանուցանէ թէ մօտաւոր ապագայի մը մէջ Թուրքիա պիտի ունենայ հազար սաւառնակ եւ 15000 օդաչու :

Կուտ Զիանօ Թուրքիա կ'երթայ

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ Կոմս Զիանօ, Իտալիոյ արտաքին նախարարը, որ Մուսոլինիի փեսան է, մօտերս Ենկիւրի պիտի եր – թայ, պաշտօնապէս փոխայց տալու համար Թուրքիոյ արտաքին գործավարին:

Ինչո՞ւ կ'իյնան պետական թուղթերը

Քանի մը օրէ ի վեր պետական թուղթերը տագնապ մը կ'անցընեն սակա – րանին մէջ, իրրեւ հետեւանք պանդան չարաչահութեանց: Երեքշաբթի օր 80 սանթիմէն մինչեւ 1·65 ինկան «ռանթ»երը: Շաբաթաթերթ մը կը գրէ թէ մարդ խնայողները կը ճգնին օտար դրամի վերածել իրենց ֆրանքները: Պանք ոը Ֆրանսի վերատեսուչը ժողովի հրաւիրեց մասնաւոր դրամատուններու անօրէնները, որպէսզի համոզեն իրենց յաճախորդները որ վերջ տան օտար դրամ գնելու փութկոտութեան: Տնօրէններէն մէկը պատասխանեց թէ օգուտ չունի: «Գաւառական փոքր քաղաքի մը մէջ մեր մասնաճիւղերէն մին մէկ շաբթուան ընթացքին 150 դիմում ստացաւ սթերլինի համար »:

*** «Ռան » արժեթուղթերու անկումը կը վերագրէ Պ· Լէօն Պլումի ուր – բաթ օրուան ճառին, որով մերժեց փոխել դաւիճին քաղաքականութիւնը:

Ուրիշ յոռետես արտայայտութիւններ

Ամմատական կուսակցութեան սեղանաւորական մասնագէտներէն մէկը , Պ· Ժորժ Փօթիւ, ճառ մը խօսելով, խստօրէն քննադատեց կառավարութեան եմմատական քաղաքականութիւնը: Բացատրեց թէ արմատական նախարարները կատարելապէս չայդողեցան իրենց գործունէութեան մէջ: « Պ· Տալատիէ ֆը – րանսայի տուաւ բանակ մը աւելի քան երբեք զօրաւոր եւ ազդու: Արտաքին նախարար Պ· Տէլպոս փրկեց խաղաղութիւնը: Ընկերվարականները իրենց վերադահեցին անտեսական եւ եմմատական ասպարէզները: Աբժեզրկումը կն – քեց իրենց առաջին ճախողանքը, գիներու բարձրացումը՝ երկրորդը: Իրակա – նութեան հաստատուն գետինը լքուեցաւ երազներու եւ տեսական մարզանք – ներու թաղաւորութեան համար: Ընկերվարականները հետզհետէ աւելի կը հեռանան հանրապետութենէն՝ դասակարգային պայքարներով զրոս իրենք իրախուսեցին եւ օրէ օր աւելի գառնացուցին: Եթէ այսպէս չարունակուի, դասակարգային պայքարը այլասիրելով պիտի վերածուի քաղաքացիական պատերազմի:

Անհրաժեշտ է արագօրէն վերադառնալ ճշմարիտ արմատականութեան սկզբունքին, կանխելու համար աղէտ մը»:

*** Պ· Մարսէլ Ռէնիէ, նախկին եմմատական նախարարը, յօդուածով մը վիճելի կը նկատէ Պ· Լէօն Պլումի այն յայտարարութիւնը թէ 1,000,000,000 անգլ· ոսկի երկրէն դուրս ելած կամ դիզուած պահուած է: Իր կարծիքով, ամբողջ գումարը 300,000,000 ոսկիէն աւելի չէ· Հետեւաբար պիտի չրաւէ ճարելու համար 360,000,000 ոսկիի գումարը որ փոխ պիտի առնուի այս տարի: Նախկին նախարարը բացարձակապէս անհրաժեշտ կը գտնէ որ վաստա – հութիւնը վերահաստատուի, իսկ ատոր միակ միջոցն է «բոլորովին վերի վայր չրջել կառավարութեան եմմատական եւ տնտեսական քաղաքականութիւնը »:

*** Պ· Տօրիօ, նախկին համայնավարը, այժմ նախագահ Ֆրանսայի Ժո – ղովրդական կուսակցութեան, առջի օր հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ, մէթինկի մը մէջ·— « Երկրին եմմատական կացութիւնը երբեք այսքան ազե – տալի եղած չէր: Գանձին բացը քօղարկելու համար, նորէն փողոցային խռո – վութեանց սպառնալիքը կ'արծարծեն: Մենք թոյլ պիտի չտանք որ երկիրը անկարգութիւն սերմանողներուն ձեռքն իյնայ: Եթէ համայնավարները կ'ու – զեն խռովութիւններ յարուցանել, ժողովրդական կուսակցութիւնը պիտի խա – փանչ իրենց ճամբան » :

Միայն մէկ սպառնպէս

Հակառակ ազգ· պաշտպանութեան նախարար Պ· Տալատիէի կարծիքին , երեսփ· ժողովին զինուորական յանձնախումբը չորեքշաբթի օր քուէարկեց բանաձեւ մը, որ կը տրամադրէ դերադոյն հրամանատար մը ունենալ, դոնէ պատերազմի տաեն, բանակին, նաւատորմին եւ օդատորմիղին համար: Բանա – ձեւը անակնկալ մը եղաւ յանձնախումբին համար, որուն 44 անդամներէն ներ – կայ էին միայն 15ը: Քուէարկութիւնը անցաւ 6ի դէմ 9 ձայնով:

Խորհրդարանական չրջանակներու մէջ չատ կարեւորութիւն չեն տար այս բանաձեւին, նկատի առնելով ներկաներուն փոքր թիւը· մանաւանդ որ երես – փոխաններուն մեծամասնութիւնը հակառակ է այս ձեւին: Յանձնախումբը մի – եւնոյն տաեն որոշեց թէ վարչապետը ի պաշտօնէ պիտի ըլլայ նախարար ազգ· պաշտպանութեան, իր ձեռքին տակ առնելով պատերազմական, ծովային եւ օդանաւային նախարարները, թէեւ կրնայ ուրիշ նախարարի մը փոխանցել այս իրաւասութիւնները, խաղաղութեան տաեն:

Մեծն Բրիտանիոյ միլիոններու զինուրջաի հատար

Անգլիոյ երեսփ· ժողովին չորեքշաբթի օրուան նիստին մէջ, պաշտօնապէս յայտարարուեցաւ թէ կառավարութիւնը 105,065,000 ոսկի պիտի ծախսէ յա – ռաջիկայ եմմատական տարեշրջանի միջոցին, իր նաւատորմին զօրացման հա – մար: Այս վարկը 23,776,000 ոսկիի յաւելում մը կը ներկայացնէ 1936 - 37 տա – րեշրջանի գումարին վրայ, բայց որովհետեւ 27,000,000 ոսկին փոխառու – թեամբ պիտի ճարուի, սովորական եմմատացոյցէն պիտի յատկացուի միայն 78,065,000 ոսկի:

Սահմանուած վարկին մեծագոյն մասը պիտի յատկացուի նոր մարտանա – ւերու չինութեանց,— երեք զրահաւոր, հինգ յածանաւ, 16 թորփիլահաւած, 7 սուզանաւ եւայլն:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈԼԵԿՏԻՎԻ ԵՎ ԽԱՂԱՂԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԱՅԿ ՍՍՀՄ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՏԻ ԵՎ ՀԱՅԿ ՍՍՀՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՍՏՂԱՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» Է՛Ր ԲՈՒՆԸ

Լ. Օ. Ս. Մովսեսեան եւ Ա. Ա. Ղազարեան, Ելեկտրական օպտիկական հետազոտութիւններ ամպերի մէջ։ Ա. Ա. Ղազարեան, Ամպերի մէջ ճառագայթային ճնշման մասին

ՅՈՒՆԱՍԻ ԿՈՂՄԻՑ

(ԿՅՍՆԱԳՐԱԿԱՆ ՎԻՊԱԿ)

— ո —

Ծանոթ ընթերցողը գիտե, որ Յունասը ծնած է Կարին քաղաքը, ուր անցուցած է իր մանկութեան տարիները։ Ան ուսանած է Կարնոյ ռուսական վարժարանը, ուր ստացած է իր միջնակարգ կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր հետեւած է Գեղարուեստից Ակադեմիոյ դասընթացքներուն։ Ան ունի նաեւ բարձրագոյն կրթութիւն մը, որ ստացած է Ժընեւի համալսարանին մէջ։ Ան ուսանած է Ժընեւ, երբ Պոլսոյ մէջ սկսած էին ահաբեկչական գործերը։ Ան ուզած է հեռանալ այդ մթնոլորտէն, որ ծանր կը ճնշէր իր հոգիին վրայ։ Ան ուզած է ազատ մտքի մը կերտումին մասնակից ըլլալ։ Ան ուզած է ազատ մտքի մը կերտումին մասնակից ըլլալ։

Ժընեւի մէջ Յունասը ծանօթացած է Վլատիմիր Իլիչ Լենինի հետ, որ այդ ատեն դեռ անծանօթ էր։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռոզա Լուքսեմպուրկի հետ, որ ապագայ մեծ դէմքերէն մին պիտի դառնար։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռուսիոյ մէջ ապրած հայ մեծ գործիչներուն հետ։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռուսիոյ մէջ ապրած հայ մեծ գործիչներուն հետ։

Ժընեւի մէջ Յունասը ծանօթացած է Վլատիմիր Իլիչ Լենինի հետ, որ այդ ատեն դեռ անծանօթ էր։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռոզա Լուքսեմպուրկի հետ, որ ապագայ մեծ դէմքերէն մին պիտի դառնար։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռուսիոյ մէջ ապրած հայ մեծ գործիչներուն հետ։

Ժընեւի մէջ Յունասը ծանօթացած է Վլատիմիր Իլիչ Լենինի հետ, որ այդ ատեն դեռ անծանօթ էր։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռոզա Լուքսեմպուրկի հետ, որ ապագայ մեծ դէմքերէն մին պիտի դառնար։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռուսիոյ մէջ ապրած հայ մեծ գործիչներուն հետ։

— Ո՛չ, ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։

— Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։

Ծանոթ ընթերցողը գիտե, որ Յունասը ծնած է Կարին քաղաքը, ուր անցուցած է իր մանկութեան տարիները։ Ան ուսանած է Կարնոյ ռուսական վարժարանը, ուր ստացած է իր միջնակարգ կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր հետեւած է Գեղարուեստից Ակադեմիոյ դասընթացքներուն։ Ան ուսանած է Ժընեւ, երբ Պոլսոյ մէջ սկսած էին ահաբեկչական գործերը։ Ան ուզած է հեռանալ այդ մթնոլորտէն, որ ծանր կը ճնշէր իր հոգիին վրայ։ Ան ուզած է ազատ մտքի մը կերտումին մասնակից ըլլալ։ Ան ուզած է ազատ մտքի մը կերտումին մասնակից ըլլալ։

Ժընեւի մէջ Յունասը ծանօթացած է Վլատիմիր Իլիչ Լենինի հետ, որ այդ ատեն դեռ անծանօթ էր։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռոզա Լուքսեմպուրկի հետ, որ ապագայ մեծ դէմքերէն մին պիտի դառնար։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռուսիոյ մէջ ապրած հայ մեծ գործիչներուն հետ։

— Ո՛չ, ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։

— Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։

Ծանոթ ընթերցողը գիտե, որ Յունասը ծնած է Կարին քաղաքը, ուր անցուցած է իր մանկութեան տարիները։ Ան ուսանած է Կարնոյ ռուսական վարժարանը, ուր ստացած է իր միջնակարգ կրթութիւնը։ Ապա մեկնած է Պոլիս, ուր հետեւած է Գեղարուեստից Ակադեմիոյ դասընթացքներուն։ Ան ուսանած է Ժընեւ, երբ Պոլսոյ մէջ սկսած էին ահաբեկչական գործերը։ Ան ուզած է հեռանալ այդ մթնոլորտէն, որ ծանր կը ճնշէր իր հոգիին վրայ։ Ան ուզած է ազատ մտքի մը կերտումին մասնակից ըլլալ։ Ան ուզած է ազատ մտքի մը կերտումին մասնակից ըլլալ։

Ժընեւի մէջ Յունասը ծանօթացած է Վլատիմիր Իլիչ Լենինի հետ, որ այդ ատեն դեռ անծանօթ էր։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռոզա Լուքսեմպուրկի հետ, որ ապագայ մեծ դէմքերէն մին պիտի դառնար։ Ան ծանօթացած է նաեւ Ռուսիոյ մէջ ապրած հայ մեծ գործիչներուն հետ։

— Ո՛չ, ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։

— Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։ Ես ոչ մէկ բանի կը հաւատամ։

— ո —

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԱՅԱՑԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ
«ՅՈՒՆԱՍՆԵՐԸ» ԼՈՒՅՍ ԸՆԿԱՒ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Կարմիր մանուկներն ալ զինուորցու...

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ խորհրդային իշխանութիւնը հրամանագիր մը հրատարակեց, որուն համաձայն զինուորական գիտելիքներու եւ ռազմարուեստի դասընթացք մը պիտի հաստատուի բոլոր դպրոցականներուն համար, սկսելով 8 տարեկանէն, մինչեւ որ զինուորութեան տարիքին հասնին : Այս առաջադրութեամբ, պիտի չինուին քանի մը միլիոն փամփուշտներ, կառքեր դիմակներ, հրացաններ, անկարգելներ, ինքնաշարժներ եւ օդանաւեր, զարգել դիմակներ, հրացաններ, անկարգելներ, ինքնաշարժներ եւ օդանաւեր, մատչելի չափերով : Կառավարութիւնը կը յուսայ այս տարուընէ իսկ ապահովել 200,000 նշանաձիգ աշակերտներ, 700,000 մասնագէտներ՝ հակօդային պաշտպանութեան համար եւ 150,000 օդանաւ չինողներ :

Հրամանագիրը կը տրամադրէ նշանառութեան, նաւային դործողութեանց, հեծելազօրքի կազմակերպութեան, հաղորդակցութեանց, օդանաւային չինութեանց, քիմիական պատերազմի եւն. մասին դասեր տալ բոլոր վիժումները եւ ուրիշ ապօրինութիւններ :Ծնունդէրին եւ փետր.ին մայրանոցներու մէջին թիւը եղած է օրական 525, մինչ անցեալ տարի 255 նոց մտած կիներու մէջին թիւը եղած է օրական 525, մինչ անցեալ տարի 255 տրուար 1ին՝ 3824, մարտ 1ին՝ 4012 :

29,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ ՏՈՒՓԱՆՔ վճարելու դատապարտուեցաւ մրգեղէնի մեծ հաստատութիւն մը, Համպուրկի մօտ, չարաշահութիւն կատարած ըլլալով : Միեւնոյն տեն փակուեցաւ գործը : Մամուլը չնդալից եղանակով մը կ'արձանագրէ այս պատիժը, որուն ծանրութիւնն ալ ինքնին ազդարարութիւն մը կը կազմէ :

Ա.ԶԳ. ՊԱՐԳԵԻԱՒԱՂի Բ. չարքին վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ երեքշաբթի, 9 մարտ, Սալ Փլեյէլի մէջ, իսկ երրորդը՝ մարտ 23ին : Դ. չարքը հրապարակ պիտի հանուի մարտ 8ին, իսկ հինգերորդը, որ պիտի բաղկանայ 1,500,000 տոմսակներէ, մարտ 20ին :

ՓԱՐԻԶԻ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԸ ճիշդ ժամանակին հասցնելու համար, Աչխատանքի Դաշնակցութեան վարչական խորհուրդը կոչ մը ուղղեց կազմակերպութեան անդամներուն :

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ սկսաւ քննել ապրուստի սղութեան դէմ ծրագրուած օրինագիծը, որ դուռ պիտի բանայ բուռն վիճաբանութեանց :

ՋՕՐ. ՎԻԿԱՆ իր առջի օրուան ճառին մէջ, որուն ամփոփումը տուած էինք երէկ, ցաւ յայտնեց որ Ֆրանսա չէ կրցած միջամտութեան իրաւունք մը ապահովել սուրիական դաշնագրին մէջ, փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան համար :

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՁԱԿԱՏԻՆ ՎՐԱՑ կռիւները կը չարունակուի նոյն թափով : Թերթերը կը գրեն թէ վարչապետ Լարկո Քապալլէրօ եւ իր նախարարները ուզած են Պարսելոնա երթալ, սակայն Քաթալոնիոյ իշխանութիւնները մերժած են :

ՍԱՍՏԻԿ ՅՈՒՐՏԸ կը չարունակուի Փարիզի մէջ: Երէկ ձիւն ալ տեղաց: Սէնի ջուրերը հետզհետէ կ'իջնեն :

ՋՐՀԵՂԵՂԱՑԻՆ ԱՆՁՐԵՒՆԵՐ կը տեղան Եւկոսլավիոյ մէջ, երկու օրէ ի վեր: Երկրին կէսը ողողուած է: Մասնաւորապէս Պելկրատի չրջակաները ջուրերուն տակ թաղուած են եւ հաղորդակցութիւնները խզուած :

ՍՈՒՏԸ ԵՐԵՒԱՆ ՀԱՆՈՂ ՄԵՔԵՆԱՑ ՄԸ փորձուեցաւ, երկուշաբթի օր, Շիքակոյի մէջ: Մահապարտ մը էլեկտրական աթոռը պիտի նստեցնէին: Սուրը երեւան հանող մեքենային հնարիչը խնդրեց վերջին փորձ մը կատարել: Բանտային տեսչութիւնը համաձայնեցաւ, մեքենան լարեցին եւ լսուեցաւ հարցումը.— Դուն սպաննելիր այսինչը, չէ՞ :— «Ոչ», պատասխանեց մահապարտը: «Սուտ ես», յայտարարեց մեքենան: Եւ մահապարտը նստեցուցին էլեկտրական աթոռին վրայ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *վէսթօն կարող լաւ ափիէսէօր մը: Տեւական գործ եւ լաւ վճարում: Դիմել՝ Պ. ԳՈՐԳԻԿԵԱՆԻ*, 31 Route de Choisy, Ivry. *Մէթրօ* Porte de Choisy.

ԿԸ ՓՆՏՌԻԻ

— Պիթլիսցի Պետրոս Անուշեան կը փնտռէ իր որդին՝ Վարդան Անուշեանը : Ներկայ բնակարանը տարագրուած եւ յոյն բժիշկի մը մխիթարուած ատեն չարդէն : 1920ին Պաթումէն արուած ջարդէն : 1920ին Պաթումէն արտասահման անցած է : Իր մասին լուր ունեցողներէն կը խնդրուի դրել հետեւեալ հասցէին.— Simon Anuchian, Str. Killia colt Pimisoara, Constantza, (Roumanie) :

— Սալմաստցի Տիկին Ֆանիի Տէր Կարապետեան կը փնտռէ իր եղբայրը Թուաձէտ Մուշեղ Մելիք Յակոբեանը որ քանի մը տարիէ ի վեր կը գտնուի Փարիզ, իր հասցէն իմացնել Nichan Ter Karapetian, Avenue Youssouf Abad, Téhéran (Iran), Via U. R. S. S. կամ «Ծառաչ»ի վարչութեան :

Տիկին Երջանիկ Քէհեաեան, ծնեալ Տէմիրճեան, Բաբերդցի կը փնտռէ իր եղբայրը Աստուր Տէմիրճեան, այժմ 29 տարեկան : Նախապէս կը գտնուէր Պոլսոյ Գարակէօղեան որբանոցը, 1923ին անցած է Ֆրանսա : Իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել իր քրոջ՝ Տիկին Քէհեաեանի, հետեւեալ հասցէին՝ Mr. Harry S. Kehaïan, 151, 9 th Street. Tray - N. Y. (U. S. A.) :

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Cercle des Études *իր ֆրանսերէն դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ վաղը, շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Օսթէթէ Սավոյեի սրահին մէջ,* 28 *Rue Serpente, մէթրօ Օտէոն.*

Կը խօսի՝ Ա. ՍԱՐՈՒԽԱՆ

Նիւթ՝ Les congrégations. les moines Arméniens Mekhitariste. 2) Un célèbre père Mekhitariste d'origine Georgienne.

ՆԱՄԱԿ ունի Արամ կամ Գաբրիէլ Թաթարեան : Դիմել «Ծառաչ»ի վարչութեան :

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17 Rue Damesme, PARIS (13)

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՊԱՆԷԼԷՕ—ՔԱՇԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընկերաճամակրական գրոյցը վաղը, շաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, ակումբին մէջ:

Կը խօսի ընկ. Ս. Վ.ՐԱՅԵԱՆ

ՊԱՆԷԼԷՕ—ՔԱՇԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէի սարքած ընկերական խրնճոյքը այս կիրակի, 7 մարտ, ժամը 3ին, ակումբին մէջ:

ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱ-ՔՈԼՈՆՊի Ազատ ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովը 5 մարտ ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղին:

Գաւառ

ՊՕՄՈՆի (Մարսէյլ) Զաւարեան ենթակոմիտէի ընկերական ընդհանուր ժողովը 5 մարտ ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին, սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՑԻ Ռոստամ ենթակոմիտէի եւ Քրիստափոր խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը 5 մարտ, ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Շահրիկեան սրահին մէջ, 5 rue de l'Eclipse. Մարսէյլ: կարեւոր օրակարգ:

ՏԷՍԻՆի կոմիտէի անդամական ընդհ. ժողովը 6 մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 7.30ին, սովորական ժողովատեղին: կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները:

ՎԱԼԱՆՍի կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները վաղը, շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, սիամանեայ ակումբին մէջ: կարեւոր օրակարգ:

(ՄԱՐՍԷՑԻ) Պուլվառ Ծտտօի վրամեան ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր չորս խումբի ընկերները 7 մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՑԻ վաճագն խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը 7 մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Շահրիկեան սրահին մէջ: կարեւոր օրակարգ:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

կազմակերպուած Ազնուվիլի Վարդան ենթակոմիտէին կողմէ
6 Մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Պ. Նիկողոսեանի սրճարանին մէջ:
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ**
Նիւթ՝ Օրուան հարցեր (ներքին եւ արտաքին):

Թատերական ներկայացում—պարահանդէս

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Վասպուրականի Հայր. Միութեան
Մարսէյլի մէջ.— 6 մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Շահրիկեան սրահին մէջ, 5 բիւ տը լ'էքլիփս
Զոմոնի մէջ.—7 մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Վարանդեան սրահին մէջ, 10 Պուլվառ Մալկրիթ
Աբէլեան Թատերախումբը կը ներկայացնէ
ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ
Մասնակցութեամբ ՏԻԳԻՒ ՍԻՐՈՒՇԻ
Կէս գիշերէն մինչեւ լոյս եւրոպական եւ կովկասեան պարեր:
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի Պ. ԺԻՐԱՅՐ ՄԱԼԱԵԱՆ իր խումբով: Ընտիր նուագ: Ճոխ պիւֆէ: Գիները՝ 5 եւ 4 ֆր.:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

կազմակերպուած Հայաղգայինի Ալֆորվիլի Մ.ճիւղին կողմէ
վաղը, շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Հայ Ակումբին մէջ, Ալֆորվիլ:
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի ՕՐ. ԳՆԵԱԶԵԱՆ (երգ.):
Կը խօսի՝ Պ. ԱՇՈՏ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ
Մուտք 95 սանթիմ:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

կազմակերպուած Ֆ. Կ. Խաչի Սէն-Ժէռմէն (Մարսէյլ) Մ.ճիւղին կողմէ
Մարտ 7 կիրակի կէսօրէ վերջ, Maison de Quartierի սրահին մէջ
Կը խօսի՝ ՏԻԳԻՆ ՔԻՊՐԻՔՃԻԵԱՆ
Երգ. պար, արտասանութիւն: Մուտքը ազատ է:

Թատերական նոր կատարում

Իսի լէ Մուլինոյի Սէօլէօզի Հայր Միութեան
«Արեւելք» Թատերախումբին կողմէ ի նպաստ իր դպրոցի գրադարանին
7 Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին,
Սեւրի Պէյիքթաշլեան սրահին մէջ, 26 rue de Troyon, մէթրօ Sèvres
Կը ներկայացուի Շիրվանզատէի «ՊԱՏՈՒԻ ՀԱՄԱՐ»
եւ ԵՕԹԱՆԱՍԻՈՒՆՈՑ ՓԵՍԱՑՈՒՆ (գաւեղտ մէկ արար)
Մուտք՝ 5, 7 եւ 10 ֆր.:

«ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ»ի ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Հայ Կրթական եւ Հրատարակչական Համազգային Ընկերութեան կեդրոնական վարչութիւնը ներկայիս կոչ կ'ընէ եպիսկոպոսի եւ արտասահմանի հայ նախակրթիչներուն յաջորդիկայ տարուան «Համազգայինի օրացոյց»ին համար պատրաստել տասնական մը նկար մը, որ արտայայտէ Միութեան նպատակը եւ խորհրդանշան մը ըլլայ ազգային մշակոյթին :

Տախտակին լայնութիւնը պիտի ըլլայ 34 մմ., երկայնութիւնը՝ 46 մմ., իսկ օրացոյցին պլոքը դետեղելու համար 12 մմ. լայնութեամբ եւ 14 մմ. երկայնութեամբ բաց տեղ մը պէտք է ձգել տախտակին վարի մասին մէջ :

Կեդր. Վարչութիւնը 300 ֆր.ի մրցանակ մը սահմանած է, որ պիտի տրուի վերոյիշեալ պայմանները լրացնող եւ ամէնէն յաջող նկարի հեղինակին :

Կը խնդրուի նկարի ուրուագիծերը դրկել Կեդր. Վարչութեան, B. P. 868, Le Caire (Egypte), *մինչեւ մայիս 1 :*

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՐ ՏԻԻ ՆՈՒ)
Tél. Trudaine 42—69
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:
Հաւատարները ժամադրութեամբ:

Cabinet de Me Artin KAZANDJIAN

Licencié en droit de la faculté de Paris
Ancien Avocat près les Tribunaux mixtes d'Egypte Conseil Juridique
10 et 12, Rue Richer, Paris Tél.: PROvence 04-64 et la suite
ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ
Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններու համար կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէ եւ տօն օրերէ ժամը 5 – 7:
Դիմեցէք իրեն եւ գոհ պիտի մնաք:

ՀԱՅ ԵՐԿՐԻ (Aigle d'Arménie)

Հիմնուած **1936**ին, **Récépissé de déclaration No. 1929, le 8 Juillet 1936**
Նպատակն է հայ ուրահաս սերունդին մէջ զարգացնել ընդհանուր մարմնակրթանքը :
Մշակել երգի ճաշակը :
Պահել ու զարգացնել ընկերական եւ իրերօգնութեան կապը իրարու մէջ:
Պաշտպանել իր անդամակիցներուն բարոյական եւ ընկերային շահերը:
Տեղեկութեանց համար դիմել Ակումբին կեդրոնը, հիմնադիր Ա. Լ. Ա. ՃԵԱՆի, **22, Rue Richer, Salle des Réunions, Paris:**

“ՇԻՐԱԿ,,

Արեւելքի միակ իսկական օրգն է ընդհանուր: Ընմիջական: Ընմիջելի: Ընխարդախ Ազատ եւ անկախ: Ազատ եւ անկախ: Ազատ եւ անկախ:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 6 ՄԱՐՏ SAMEDI 6 MARS 1937

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԹՒ ՅԱՐԻ — 13e Année No. 3363

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀՐԱՔՈՒԻԹՆԵՐ ԵՒ ԽԱՒՈՒՆԱՐԱՆՆԵՐ

—o—

Ամենօրեայ տեղեկութիւնները եւ բոլոր վերլուծումները կը հաստատեն թէ աշխարհը մտանուած է նոր ալեկոծութեան մը։

Քաղաքական կեանքի մէջ, լաւ չէ,— ոչ ալ դիւրին— վճռական գուշակութիւններ կատարել։

Քաղաքական կեանքն ալ, մանաւանդ ներկան, անծայրածիր ծով մըն է, որ մերթ կը խաղաղի, կը ծփայ հեզասահ, մերթ կ'ամբոխի ու կը մռնչէ։

Սակայն, մինչ ծովուն քմայքներն ու փոթորիկները կարելի է մօտաւորապէս նախատեսել, համաձայն տարուան եղանակներու, նաւապետներու փորձառութեան եւ զանազան գիտելիքներու, քաղաքական կեանքը դժուար կը համակերպի հաստատուն օրէնքներու։

Կրնաս մօտաւորապէս դատել անոր ընթացքը, բայց չես կրնար անսխալ վճռել։

Իրրեւ ուղեցոյց ունենալով այս պարագան, ի՞նչպէս կը նայուին կացեալ դէպքերու ընթացքը, Եւրոպայի գլխաւոր կեդրոններուն մէջ։ Ո՞ւր կը դանուին այն հրաբուխներն ու խառնարանները, որ կը սպառնան աշխարհի խաղաղութեան։ Որո՞նք են այն պայթուցիկ նիւթերը, որ կրնան բոցավառել այս կամ այն երկրամասը։

Ալեկոծութեան ընդհանուր պատճառ մը կը կազմէ ըմբոստացումը հաշտութեան դաշնագիրներուն դէմ։

Ըմբոստացողներուն գլխաւորը, Գերմանիա, մէկ անգամէն դիժեց, պատռեց իրեն պարտադրուած պայմանները, տարիներով ակռայ կճրտեցէ վերջ։

Իր օրինակը վարակած է նաեւ միւսները, մանաւանդ Հունգարիան։ Ան այժմ համակերպիլ ձեւացնելով հանդերձ, պուլկարիա եւս կը սպասէ պատեհ ժամուն։ Նոյն իսկ Աւստրիա, որ կանգուն մնաց շնորհիւ Ազգերու Դաշնակցութեան, խախտեց Սէն-Ժերմէնի դաշնագրին որոշ մասերը, պարտաւորիչ զինուորութիւն հաստատելով։ Տարբերութիւնը, իր եւ Գերմանիոյ միջեւ, այն է որ Վիէննա նախապէս «Հրաման առաւ» մեծերէն, դանուելով անոնց խնամակալութեան տակ։

Արդ, երբ այսպէս մէկ անգամէն կամ աստիճանաբար կը քակուին կապանքները, ախորժակներն ալ ինքնին կը բացուին, արթնցնելով եթէ ոչ նոր հոդեր գրաւելու, գոնէ եղած վնասը դարմանելու կիրքեր։

Այս տեսակէտով, ամէնէն ալեկոծ կացութիւնը կը ներկայացնէ արեւելեան եւ միջին Եւրոպան, ուր աշխարհագրական քարտէսը վերիվայր չըլլուեցաւ, Մեծ Պատերազմէն վերջ։

Այսպէս, Գերմանիա չէ հրաժարած Աւստրիան կլլելու ծրագրէն (անշլուս)։ Չէ համակերպած 3 ու կէս միլիոն Գերմանացի — ներու կորուստին (ամփոփուած նոր պետութեան մը՝ Չեխոսլովաքիոյ սահմաններուն մէջ)։ Եւ գիշեր ցերեկ ծրագիրներ կ'որոճայ, նորէն ճեղք մը, ազդեցութեան գօտի մը բանալու համար դէպի Ադրիական, Միջերկրական եւ Պալքաններ։

Նոյն իսկ պնդողներ կան թէ վերակազմած է իր հին ծրագիրը՝ Թուրքիոյ մասին, եւ կը ճգնի ճամբան հարթել տնտեսական - առեւտրական նուաճումներով։

Այս ճամբուն վրայ, Գերմանիոյ համար բնական դաշնակից մը կը համարուի Հունգարիան, որ երբեք չէ համակերպած մաս — նաւորապէս Պուքովինայի եւ Թրանսիլվանիոյ կորուստին (Ռումանիա), ինչպէս եւ Եուկոսլավիոյ ծաւալման։

Այստեղ, արդէն ընդհարման ճակատ մը կը կազմէ Փոքր Համաձայնութիւնը (Ռումանիա, Եուկոսլավիա եւ Չեխոսլովաքիա), որ ներշնչուած եւ գործնապէս նպաստաւորուած՝ Ֆրանսայէն, միաւոր կառչած է դաշնագիրներու նուիրականութեան սկզբուն — քին։ Ուրիշ խօսքով, պիտի չհանդուրժէ որ թիզ մը հող կորսուի մեծ պատերազմի աւարէն։

Առաջ աւելի ամուր էր այս միացեալ ճակատը, եւ Թիթուլէս — քու ասպարէզ կը կարդար բոլորին, հանդիսաւոր առիթներու մէջ, խօսելով ի դիմաց երեք պետութեանց։

Բայց, անցեալ տարի խաւարեցաւ իր քանանմեայ տիրական դործունէութեան արեւը, եւ կը թուի թէ կապերը թուլցած են այժմ։

Երեք զինակիցներէն Ռումանիա կը ճգնի հաւասարակշռութիւնը պահպանել Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ ազդեցութեան պայքարին մէջ։ Չեխոսլովաքիա հարկ դատեց դաշնագիր մը կնքել Մոսկուայի հետ, իրրեւ նոր երաշխիք ապահովութեան։ Իսկ Եուկոսլաւիա ոչ միայն կը փորձէ կռնակը ամրացնել պալքանեան միութեան վրայ, այլ եւ ամպարձեց յարաբերական բարեկամութեան» դաշնագիր մը կնքել սահմանակից Պուլկարիոյ հետ, որ առնելիքներ ունի երեքէն ալ։

Ճամբան շատ հեռու չէ միջին Եւրոպայէն Պալքանները, ոչ ալ խարհազրութեամբ, ոչ ալ պայթուցիկ նիւթերով։ Այնպէս որ, մէկ հնոցէ արձակուած կայծ մը կրնայ բոցավառել մնացեալը, ինչպէս պատահեցաւ 1914ին (Սէրայէվօ)։

Ահա թէ ինչո՛ւ բարեկամութեան, ոչ — յարձակման, գործակցութեան, զինակցութեան թուղթեր կը դիզուին իրարու վրայ, սահմանէ սահման։

Ահա թէ ինչու լայն բացուած են դուռները հսկայական սպառազինութեանց համար, որոնց նմանը դեռ չէ արձանագրած մարդկային պատմութիւնը։

Առանարան կամ հրաբուխ, ալեկոծութեան երկրորդ հնոց մը կը կազմէ Միջերկրականը, ուր նոր մրցակից մը, Ֆաշական Իտալիան, արդէն սկսած է մտահոգութիւն պատճառել Անգլիոյ ինչ — պէս Ֆրանսայի, իրրեւ գործակից կամ ուղեկից ունենալով հիթլերական Գերմանիան։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԺՈՂՈՎ ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ

—•—

Կարեւոր փոփոխութիւններ դահլիճին եղմտական խաղախակուրեան մէջ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԺԵԹՈՒԹԵՐԸ ԲԱՐՁՐԱՆԱԼ ՍԿՍԱՆ

Հինգշաբթի օր յանկարծ բարձրացան արժեթուղթերը, Փարիզի սակարանին մէջ, ինչ որ զարմանք պատճառեց, նկատի առնելով վերջին օրերու տագնապը։ Եւ իրաւու կը յաջորդէին զարմանալի ըրոյցներ, — նպատը։ Եւ իրաւու կը յաջորդէին զարմանալի ըրոյցներ, — փոփոխութիւններ պիտի կատարուին դահլիճին մէջ, պիտի փոխուի մանաւանդ նախարարական ելմտական նախարարը, Պ. Վէնսան Օրիոլ, իր տեղը տալով Պ. Ռիսթի, Ֆրանքլին գինը անմիջապէս հաստատուն վիճակ մը պիտի ստանայ, 43 միլիկրամ ոսկիով եւ մէկ անգլիականը 113 ֆրանք հաշուելով, (կամ 46 միլիկրամ եւ անգլիականը 109 ֆրանք), 11 միլիառ ֆրանք փոխ պիտի առնուի Մ. Նահանգներէն, 3 — 4 միլիառ ալ Շուէյցէն, ազատ պիտի ձգուի առնուի Մ. Նահանգներէն, 3 — 4 միլիառ ալ Շուէյցէն, ազատ պիտի ձգուին ոսկիի զործողութիւնները եւն.։ Մէկ խօսքով, բոլորին կարծիքը այն էր թէ դալապէս պիտի փոխուի դահլիճին քաղաքականութիւնը, հակելով դէպի աւանդական սկզբունքները, այսինքն դէպի ձախ։ Այս ենթադրութիւնները դունատուրուեցան, երբ հաստատուեցաւ թէ ելմտական նախարարը նոյն օրը յատկապէս այցելած է հանրապետութեան նախագահին, յետոյ տեսակցած՝ նախկին վարչապետ եւ նախարար Պ. Քայոյի հետ։ Իսկ երբ ծանուցուեցաւ թէ նախարարական խորհուրդը արտակարգ նիստի հրաւիրուած է ուրբաթ առաւօտ (երէկ), գուշակութիւնները նոր թափ ստացան։

Զրոյցները չըլլան կ'ընէին ոչ միայն սակարանին, այլ եւ խորհրդարանի չըլլանակներուն մէջ, այնպէս որ հարկ եղաւ հետեւեալ հերքումը հրատարակել։—

« Արժանահաւատ չըլլանակներու մէջ բացարձակապէս կը հերքեն այն լուրերը թէ կառավարութիւնը կը խորհի փոփոխել իր ներկայ կազմը, նոր նախարարներուն յաւելումով, զանազան պաշտօններու փոփոխումով եւ կամ հրաժարումով »։

Միեւնոյն աեն կը հերքուէր թէ կառավարութիւնը կը խորհի ելմտական նոր ծրագիր մը ներկայացնել ուրբաթ օր եւ խորհրդարանը արտակարգ նիստի հրաւիրել այսօր, չաբաթ, Ֆրանքը հաստատուն վիճակի մը վերածելու համար։

Ամէն պարագայի մէջ, այս բոլոր բան -բասները մեծապէս ազդեցին սակարանին վրայ, մէկ անգամէն բարձրացնելով մասնաւորապէս պետական արժեթուղթերը։ Բոլորն ալ Ֆրանսական արժեթուղթ կը փնտռէին եւ ծախողները չէին կրնար գտնացում տալ գնողներուն։

Սակարանի միջնորդները պնդած ըլլալով չաբաթական 40 ժամ աշխատանքի վրայ, սակարանը պիտի փակուի չաբաթ օրերը, սկսելով այսօրուընէ։ Կը կարծուի թէ կառավարութիւնը պիտի օգտուի այս դադարէն, ծանուցանելու համար իր ելմտական նոր անօրինութիւնները, որոնց գլխաւոր նպատակը պիտի ըլլայ վերահաստատել վստահութիւնը՝ թէ երկրին մէջ եւ թէ դուրսը։

*Իրապէսներ կը պնդեն թէ կառավարութիւնը այն եզրակացութեան յանգած է որ Ֆրանքին ոսկի արժէքը այլեւս անորոշ պէտք չէ մնայ, այլ ամրագած է որ Ֆրանքին ոսկի արժէքը այլեւս անորոշ պէտք չէ մնայ, այլ ամրագր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ», ԻՐ ԲՈՒՆԸ

Ա.

— ·· —

Մոսկովեան իւր մամլոյին տուա - տու ՀՍԴ կուսակցութեան կեդրոնական մարմնոյն, «Պրաւտա»ի 1873 թուի Յունուարի 28-ի թիւին մէջ։

Հետեւեալ տողերը կը վերաբերին ռուսական ներկայ կառավարութեան ներքին քաղաքականութեան։

Ռուսիոյ մէջ ներքին քաղաքականութիւնը ամենէն աւելի կը զբաղեցնէ ազգային հարցը։ Ռուսիոյ մէջ ազգային հարցը կը նշանակէ ռուսական ազգային ինքնավարութեան հարցը։ Ռուսական ինքնավարութիւնը կը ներկայացնէ ռուսական ազգի ամենէն ազդեցիկ մասը, որ կը կազմէ ռուսական ազգի ամենէն կրթեալ մասը, ռուսական ազգի ամենէն ազատասէր մաս

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԸ

(ԿՅԱՆՔԻՑ ԵՎ ԳՈՐԾԵՐԻՑ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԸ ԵՐԵՔ ՀԱՏՈՐԻՆ

ՆՈՒՅՆԱՑՈՒՄ ԵՆ ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ

ՎՂՎՄՈՒՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂ

Ամեն հին ոճի մարդ՝ — ասում է նա — ինչ-որ չափով ստրուկ է իր սովորությունների։ Ես ինքս էլ ստրուկ եմ իմ սովորությունների։ Ես սիրում եմ ամեն առավոտ, ինչպես հին ժամանակներում, ուշ արթնանալ։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի խանգարում։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի հարցնում, թե ինչ եմ անում։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի ստիպում ինչ-որ բան անել։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի ստիպում ինչ-որ բան չանել։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի ստիպում ինչ-որ բան ասել։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի ստիպում ինչ-որ բան չասել։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի ստիպում ինչ-որ բան անել։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի ստիպում ինչ-որ բան չանել։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի ստիպում ինչ-որ բան ասել։ Սիրում եմ, որ ինձ ոչ ոք չի ստիպում ինչ-որ բան չասել։

Ես սիրում եմ իմ սենյակը, որտեղ ամեն ինչ իր տեղն ունի։ Սիրում եմ իմ սեղանը, որի վրա ոչ մի ավելորդ բան չկա։ Սիրում եմ իմ աթոռը, որի վրա ոչ ոք չի նստում։ Սիրում եմ իմ մահճակալը, որի վրա ոչ ոք չի պառկում։ Սիրում եմ իմ պատուհանը, որից ոչ ոք չի նայում։ Սիրում եմ իմ դուռը, որը ոչ ոք չի բացում։ Սիրում եմ իմ լռությունը, որը ոչ ոք չի խանգարում։

Ես սիրում եմ իմ ժամանակը, որը ոչ ոք չի խլում ինձանից։ Սիրում եմ իմ մտքերը, որոնք ոչ ոք չի կարդում։ Սիրում եմ իմ զգացմունքները, որոնք ոչ ոք չի տեսնում։ Սիրում եմ իմ արցունքները, որոնք ոչ ոք չի տեսնում։ Սիրում եմ իմ ժպիտը, որը ոչ ոք չի տեսնում։ Սիրում եմ իմ ծիծաղը, որը ոչ ոք չի լսում։

Ես սիրում եմ իմ կյանքը, որը ոչ ոք չի ապրում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ մահը, որը ոչ ոք չի սպասում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ հիշատակը, որը ոչ ոք չի պահում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ անունը, որը ոչ ոք չի կրում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ ստվերը, որը ոչ ոք չի հետևում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ արձագանքը, որը ոչ ոք չի լսում ինձ համար։

Ես սիրում եմ իմ ինքնությունը, որը ոչ ոք չի ճանաչում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ էությունը, որը ոչ ոք չի հասկանում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ գոյությունը, որը ոչ ոք չի ընդունում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ ոչնչությունը, որը ոչ ոք չի ժխտում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ անհայտությունը, որը ոչ ոք չի փնտրում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ մոռացությունը, որը ոչ ոք չի հիշում ինձ համար։

Ես սիրում եմ իմ ազատությունը, որը ոչ ոք չի սահմանափակում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ անկախությունը, որը ոչ ոք չի խլում ինձանից։ Սիրում եմ իմ միայնությունը, որը ոչ ոք չի խանգարում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ լռությունը, որը ոչ ոք չի խանգարում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ ինքնությունը, որը ոչ ոք չի ճանաչում ինձ համար։ Սիրում եմ իմ էությունը, որը ոչ ոք չի հասկանում ինձ համար

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂԻՒ

ՊՈՒՔՐԻՇԷՆ կը հեռագրեն թէ Եալի համալսարանի վերաւեսուչին դէմ կատարուած յարձակումէն վերջը, կառավարութիւնը ձեռնարկեց համալսարանական եւ ուսանողական կեդրոններու փակման: Ասոր վրայ, 20,000 ուսանողներու եւ ուսանողական կեդրոններու փակման: Ասոր վրայ, 20,000 ուսանողներէ 4000 զաւառացիներ մեկնեցան Պուքրէշէն, իրենց տոմսակներն ստանալով ոստիկանութենէն: Դաւանութեանց նախարարը նամակ մը ուղղելով Ռուման ոստիկանութեան մանրամասնութիւններ կը պահանջէ, որպէսզի կղերը չխրախուսէ աշակոդմեան ծայրայեղ չարժումները: Երեսփ. ժողովին մէջ հարցապնդումներ ուղղուած ըլլալով, դաւանութեանց նախարարը պատասխանեց թէ «կարգ մը եկեղեցիներու մէջ չատագոված են ռճիրը եւ սպանութիւնը»: Այս առթիւ բուռն վէճեր ծագեցան եւ լուտանքներ փոխանակուեցան հակամարտ խմբակցութեանց միջեւ:

ԱՊՐՈՒՍՏԻ ՍՂՈՒԹԵԱՆ առթիւ պատրաստուած օրինագիծը բուռն վիճաբանութեանց տեղի տուաւ երեսփ. ժողովին մէջ, հինգշաբթի օր: Ականատես յանձնաժողովը կարեւոր փոփոխութիւններ կատարած է օրինագծին մէջ: Մանր եւ կէս - մեծաքանակ առեւտրականները ազատ պիտի մնան օրէնքին խստութիւններէն:

13 ՀՈԳԻ ՍՊԱՆՆՈՒԵՑԱՆ Թուլնուղի մէկ հանքին մէջ (Մէթլավի): Բանուորները նստուկ գործադուլ հռչակած ըլլալով, ոստիկան ղօրքը փորձեց դուրս հանել, բայց դէնք արձակուեցաւ եւ երեք զինուորներ վիրաւորուեցան: Զինուորներն ալ իրենց կարգին կրակ բացին, որով 13 հոգի սպաննուեցան եւ 10 — 12 հոգի վիրաւորուեցան:

ԿԻՆԵՐՈՒ ՔՈՂԵՐԸ ՎԵՐՑՆԵԼՈՒ համար ձեռնարկներ կը կատարուին Ալպանիոյ մէջ: Կրօնական իշխանութիւնները հաւանութիւն յայտնած են արդէն, յարմարցնելով Շէրիաթին:

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ՓՈՒԱԴՐԱՆԱՒ ՄԸ ականի զարնուեցաւ սպանիական ջուրերուն մէջ, Ռօզասի մօտ: Կ'ըսուի թէ նաւաստիներուն մեծ մասը խեղդուած է:

ՂՊՏԻՆԵՐՈՒ ՎԱՆՔԸ գրաւելու համար 300 ոստիկաններ զրկից եղիպտոսի կառավարութիւնը: Ինչպէս գրած էինք, Ղպտի վանականները «զործադուլ» հռչակած են, բողոքելով իրենց վանահայրին դէմ, գնտանի մը մէջ նետելով զայն եւ ուրիշ մը ընտրելով: Մխիթարեան առեն արգիլած են ոեւէ մարդ ընդունիլ դուրսէն, մինչեւ անգամ կառավարութեան ներկայացուցիչները...

«ԵՍ ԵՐԳԵԼՈՎ ԿՈՒԶԵՄ ՄԵՌՆԻԼ»... — կապրիէլէ տ'Անունցիօ, Իտալիոյ հռչակաւոր բանաստեղծը, նամակ մը գրելով ֆաչական կուսակցութեան, ընդհ. քարտուղարին, կ'ազդարարէ... — «Այլեւս ծերացած եմ, հիւանդ եմ, ուստի կ'ուզեմ փութացնել վախճանս: Զուզելով հոգիս աւանդել անկողնի մէջ, այժմ կը փորձեմ վերջին դիւանս», : կը կարծուի թէ բանաստեղծը թթու մը գտած է, որ անվրէպ կը մեռցնէ, անմիջապէս ոչնչացնելով մարմնին հիւսկէններ:

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԸ, Լա Կարտիա, ճառի մը մէջ ըսած ըլլալով թէ Հիթլէր «կը սպառնայ աշխարհի խաղաղութեան», ահռելի փոթորիկ մը պայթեցաւ Գերմանիոյ մէջ: Կուսակցական պաշտօնաթերթը եւ ուրիշ թերթեր ծանր նախատինքներ կը տեղան «Հրեայ առաքեալ»ին դէմ, որ ճառ խօսած է «փողոցին մէջ հաւաքուած հազար հանրակինէրու առջեւ» եւն.: Ուշ - չինկթընի գերմանական դեսպանն ալ բողոքագիր մը ներկայացուց:

500 ԿԱՌԱՒՈՒՄԲԵՐ պիտի բանին Անգլիոյ թագաւորին թագադրութեան օրերուն, աւելի քան 250,000 ժողովուրդ փոխադրելով զաւառներէն: Դեռ ուրիշ արտակարգ պատրաստութիւններ ալ կը տեսնուին, կարելի եղածին չափ չքեղ հանդամանք մը տալու համար այս հանդիսութեան:

ՆԱՀԱՆԳԱՒՈՐ ճիւղին ընտրութեան մէջ փոփոխութիւն մը կատարելու անհրաժեշտութիւնը տեսնուած պարագային:

Այս ճիւղերէն մէկին ու միւսը աւարտողը այսուհետեւ կը ստանայ վկայական մը, որ ղերծ է հին դրութեան տուած վկայականներու ստեղծած չըփոթութենէն: Արդարեւ նախապէս գոյութիւն ունէին երկու տեսակ վկայականներ,— պրըվէ եւ պաճալորէա: Պրըվէն եւս պաքալորէա համարուելով հանդերձ՝ ուսման աստիճանի տեսակէտով ցած կը մնայ, այնպէս որ պրըվէ ունեցող մը կրնայ տիփլոմաս ստանալ կարգ մը բարձրագոյն ուսումնարաններու մտից քննութեան համար, բայց ոչ ամէն ուսումնարանի: Օրինակ՝ պրըվէով կարելի է տիփլոմաս ստանալ առամնաբուժական վարժարանի քննութեանց համար, բայց պրըվէով տիփլոմաս չի տրուիր բժշկական վարժարանի քննութեանց համար, պէտք է պաճալորէա: Հիմա նոր դրութեամբ կը ստեղծուի վկայականներու միակերպութիւն մը ուսման նոյն աստիճանով, եւ կը վարատի չփոթութիւնը:

Այս բարեփոխութեանց հետ կը նախատեսուի վերազնահատութեան ենթարկել վարժապետանոցի ծրագիրը, — այսուհետեւ, աւելի կանուխ նպատակ ունենալու համար աշակերտներու ասպարէզի ճշդումին, պիտի պահանջուի որ ուսուցիչները, վերչին վար, ունենան մանկավարժական որոշ պաշար:

Այլ երկիրներու մէջ դասարանական կոչում ունին բոլոր աստիճանի դպրոցներու ուսուցիչները, համալսարան ըլլայ թէ նախակրթարան: Ֆրանսայի մէջ փրոֆէսէօրի տիտղոսը կը տրուի միայն բարձրագոյն վարժարաններու մէջ: Կրթ. նախարարին ծրագրով՝ ամէն ուսուցիչ պիտի պատրաստուի իր կոչումին, ստանալով նոր աստիճանաւորում մը:

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ՊԱՆԵԼՕ—ՔԱՇԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընկերաժամակրական գրոյցը այսօր, շաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, Ակումբին մէջ:

Կը խօսի ընկ. Ս. Վ.ՐԱՑԵԱՆ

ՊԱՆԵԼՕ—ՔԱՇԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէի սարքած ընկերական խրնճոյքը վաղը, կիրակի, 7 Մարտ, ժամը 3ին, Ակումբին մէջ:

ՌՈՍՏՈՎ խումբի ժողովը, 9 Մարտ երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 131 Bbg. du Temple, Պելվիլ:

Գաւառ

ՏՆՕՒՆԻ կոմիտէի անդամական ընդհ. ժողովը 6 Մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 7.30ին, սովորական ժողովատեղին: Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները:

(ՄԱՐՍԷԼ) Պուլվառ Ծտոյի վրամեան ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր խումբի ընկերները 7 Մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷԼԻ վաճագն խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը 7 Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Շաֆրիկեան սրահին մէջ, կարեւոր օրակարգ:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ

կազմակերպուած Առնուվիլի Վարդան ենթակոմիտէին կողմէ
վաղը, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Սալ կալմանի մէջ, կայարանին դիմացը:

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. ՇՈՒՇԸՐԸ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Նիւթ՝ Օրուան հարցեր (ներքին եւ արտաքին):

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ
Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Մարտ 21ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,

Salle Poissonnière-ի մէջ, 7 Rue du Faub. Poissonnière
Métro Bonne Nouvelle

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ՏՕՔԹ. Վ. ԹՈՐԴՈՄԵԱՆ
ԿԸ ԽՕՍԻ Պ. Ե. ԽՏՏԻՍԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝
ՏԻԿԻՆ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ (երգ.), Պ. Ռ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)
Մասնաճիւղի սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու գաւեշտ
ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐՋԱԿԱԼԸ
ԺԱՂ Մուտք 15, 10 եւ 7,50 ֆր.: Պիհթի

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած Ֆ. Կ. Խաչի Սէն-Ժէռմէն Մարսէյլ) Մ.ճիւղին կողմէ
Մարտ 7 կիրակի կէսօրէ վերջ, Maison de Quartier-ի սրահին մէջ
Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ՔԻՈՐԻԹՃԻԵԱՆ
Երգ. պար, արտասանութիւն: Մուտքը ազատ է:

Թատերական Նէ կայացում

Իսի լէ Մուլինոյի Սէօլէօզի Հայր Միութեան
«Դրեւելք» թատերախումբին կողմէ ի նպաստ իր դպրոցի գրադարանին
7 Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին,
Սեւրի Պէյիթճալեան սրահին մէջ, 26 rue de Troyon, մէթրօ Sèvres
Կը ներկայացուի Շիրվանզատէի «ՊԱՏՈՒԻ ՀԱՄԱՐ»
եւ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆՈՑ ՓԵՍԱՑՈՒՆ (գաւեշտ մէկ արար.)
Մուտք՝ 5, 7 եւ 10 ֆր.:

ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ ՁԵՐ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ ՆԱԽՕՐՕՔ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՔԷՄԱՆՉԻՍՏ ՌՈՒԲԷՆԻ
Նուագահանգէսը Մարսէյլի մէջ

Մասնակցութեամբ Հայկեան Դաշնակահարուհի ՏԻԿ. ՌՈՒԲԷՆԻ
Տեղի կ'ունենայ վաղը, կիրակի երեկոյ ժամը 9ին,
Քօլիզէի շքեղ սրահին մէջ, 21 Bld. Dugommier.
Պիտի նուագէ՝ հայկական, պարսկական, ռումանական, ռուսական եւ կովկասեան եղանակներ, որոնք գնահատուեցան ամէն երկրի մէջ,
Ներկայ կ'ըլլան բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ,
հայ եւ օտար քննադատներ:
Գիները՝ 15, 10 եւ 7 ֆր.:
Տոմսերը կը ծախուին՝ Թումայեան եղբ. *38 Ave. Camille Pelletan*, Տէր-Վարդանեան եղբ. *51 Rue St. Bazile*, Մանուկեան եւ Համալեան *3 Rue de la Phare* եւ դերասան Ց. Ղազարեանի մօտ:

Թատերական ներկայացում—պարահանգէս

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Վասպուրականի Հայր. Միութեան
Մարսէյլի մէջ.— Այսօր շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Շաֆրիկեան սրահին մէջ, 5 բիւ տը լ'Էքլիրես
Պօմոնի մէջ.—7 Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Վարանդեան սրահին մէջ, 10 Պուլվառ Մալկրիթ
Աբէլեան Թատերախումբը կը ներկայացնէ
ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ
Մասնակցութեամբ ՏԻԿԻՆ ՍԻՐՈՒԾԻ
Կէս գիշերէն մինչեւ լոյս եւրոպական եւ կովկասեան պարեր:
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի Պ. ԺԻՐԱՅՐ ՄԱԼԱԵԱՆ իր խումբով: Ընտիր նուագ: Ճոխ պիւֆէ: Գիները՝ 5 եւ 4 ֆր.:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած Համազգայինի Ալֆորվիլի Մ.ճիւղին կողմէ
Այսօր, շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Հայ Ակումբին մէջ, Ալֆորվիլ:
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցի ՕՐ. ԳՆԵԱԶԵԱՆ (երգ.):
Կը խօսի՝ Պ. ԱՇՈՏ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ
Մուտք 95 սանթիմ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏ ՍՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխօսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, Թրիքօթաժի, գուլպաներու եւն.ի համար:
Ամենալաւ ապրանքներ բացառաբար գեղչուած դիներով:
Կը յանձնարարենք Ռուսաստան դրկել Underwood եւ Royal դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.
փափաքողներու կը դրկենք կերպաս՝ երու նմոյշները եւ գիները:
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9).7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-8

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**
Tél. Colbert 74—51, 47—22
Ծառայ գրաւմներու փոփոխութիւն, ջէքեր կը տրուին ամէն երկրի ֆաճառ: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:
ՀԱՅ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՄԵԾ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՎԱՂԸ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ ՃԻՇՏ 8.30ԻՆ
Sociétés Savantes-ի սրահին մէջ,
ԴԵՐԱՍԱՆ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՆԷ
Գ. ՍՈՒՆԴՈՒԿԵԱՆԻ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑԸ
ՊԷՊՕ
Կը մասնակցին՝ ԳՄԲԷԹԵԱՆ, ՏԻԿ. ՄԱՔՏՕՆԱԼՏ, ՕՐ. ՌՕԶ ՄԱՔՏՕՆԱԼՏ, Պ.Պ. Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, Ե. ԱԲԳԱՐ եւ Կ. ՔԱՆԹԱՐ:
Գիները՝ 5, 7.50, 10 եւ 15 ֆր.:
Տոմսերը կը ծախուին գրատուն Ջ. Յամուէլ 51 rue Mr. le Prince, Հաշարան Ֆլօրիա 61 rue Mr, le Prince, Select Pressing 10 rue Boutebrie. Paris (5) եւ ներկայացման օրը կիշէն:
Ընդհ. հասցէ՝ *A. Kempétian, 21 Ave. d'Alembert, Livry-Gargan (S. et O.)*

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *վէսթօն կարող լաւ ափիէսէօր մը: Տեւական գործ եւ լաւ վճարում: Դիմել՝ Պ. ԳՈՐԳԻԿԵԱՆի*, 31 Route de Choisy, Ivry. *մէթրօ* Porte de Choisy.

ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ
Մայիս 1ել Նոյեմբեր 15

— o —

ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆՆԵՐ

Իր գլխաւոր ճակատը Թոքիոյի քաղաքին վրայ կը բացուի, մեծապէր աւազան մըն ալ առջեւը տարածելով: Իսկ երկրորդ կարեւոր երեսը կը նայի Նախագահ Ուիլսըն ծառուղիին կողմը:

Կառուցուած դիմացկուն չինանիւթով, ցուցահանդէսին վերջ իր գոյութիւնը պիտի պահէ, պատսպարելու համար, թէ պետական եւ թէ քաղաքական արժէքաւոր հաւաքածոները: Օրինակ, Լիւքսէնպուրկի թանգարանէն ժողովածոները եւ փոքր պալատին ժամանակակից արուեստագէտներու գործերը:

Իսկ առժամապար — ցուցահանդէսին տեւողութեան — այս թանգարաններըպիտի պարունակեն այնհարստութիւնները, որոնց ներկայացումը կարելի չէ եղած իրագործել իրենց յատկացուած մասնաւոր չինութիւն - ներուն մէջ:

ՄԵԾ ՊԱԼԱՏԸ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Ցուցահանդէսին համար քուէարկուած վարկը սահմանափակ ըլլալով, Մեծ Պալատին լայնածաւալ հողամասերը եւ սրահները քիչ ծախքով կարելի պիտի ըլլայ օգտագործել:

Հոս պիտի ցուցադրուին գիտական ասպարէզին մէջ իրագործուած վերջին կարեւոր գիւտերը,— Աստղաբաշխական, բնագիտական, քիմիական եւ բնախօսական: Հնարիչները եւ ականաւոր գիտնականները, որոշեալ օրերու իրենք իսկ ցոյց տան հանրութեան՝ ձեռք բերուած բոլոր փորձառութիւնները եւ արդիւնքները:

Իրրեւ բնագիտական ուշագրաւ փորձ, յիշենք ելեկտրական հսկայ մեքենայի մը գոյութիւնը: Մեքենան կը բաղկանայ երկու գլանաձեւ սիւներէ որոնց ծայրը կը վերջանայ 0,75 մեթր տրամագիծ ունեցող մէկ մէկ գունդերով, կառուցուած ճարտար մեքենականութեամբ մը: Նոյն գունդերը որ իրարմէ քանի մը մեթր հեռու կը գտնուին, պիտի կրնան մէկ միլիոն վոլթի զօրութեամբ կայծակնացայտ լոյսեր արձակել անջրպետին մէջ ու այսպիսով իրարու հետ հաղորդակցութեան դրուիլ:

*Մեծ պալատին հսկայ խմբասրանը որ Ալեքսանդր Գ. ծառուղիին կողմը կը գտնուի, մասնաւորաբար պիտի կը գտնուի, մասնաւորաբար պիտի կը գտնուի, մասնաւորաբար պիտի

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 7 ՄԱՐՏ DIMANCHE 7 MARS 1937

ԺԹ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3364

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵՐԲ ԿԸ ԲԱՂԴԱՏԵՆՔ ԵՐԷԿՆ ՈՒ ԱՅՍՕՐԸ

—o—

Պատմութեան դիրք մը թղթատած առեն, մեր աչքին զարկաւ հետեւեալ հատուածը, իբրեւ երկու խօսք Յառաջաբանէն.

— « Թէ որ ազգերնուս հիմակուան վիճակին նայելու ըլլանք, ուրիշ բան չենք տեսներ բայց եթէ ասդին անդին գրուած օտար տէրութեանց հպատակ ազգ մը: Բայց թէ որ մէյ մ'ալ աչուընիս մեր պատմութեան վրայ դարձընելու ըլլանք, մեր ազգին ինչ ըլլալն առջեւնիս կուգայ ու յայտնի կը տեսնենք որ մենք ալ ժամանակաւ ամփոփ տեղ մը առանձին իշխանութիւններու խնամակալութեանը տակ ազգ մըն ենք եղեր, եւ աշխարհիս ամէնէն հին եւ երեւելի ազգերէն մէկը: կը տեսնենք զարմանալով՝ թէ ինչպէս ասանկ ազգը ժողովրդեան բաղձանքով եւ նոյնքան սրտառուչ բովանդակու – թեամբ : պարզունակ հայեւարով եւ

Ի՞նչ նշանակութիւն ունին բարեպաշտ վարդապետի մը խօսքերը, գրի առնուած՝ վանքի մը չորս պատերուն մէջ, պիտի բացագանչեն բանդէտները :

Այդ օրէն ի վեր 65 տարի անցեր է, մեր կեանքն ալ վեր ի վայր չրջուած. ո՛ւր էինք, ո՛ւր հնկանք. ի՞նչ օգուտ հին փառքերէն, պիտի փսխան ուրիշներ :

Եւ տակաւին երրորդ դաս մըն ալ պիտի փորձէ ապացուցանել թէ ինչ որ ունէինք, դարեր առաջ, իրական արժէք մը չէր ներկայացներ, թէ՝ նոյնիսկ Մեծն Տիգրանի օրով, Հայաստան երբեք այնքան փայլուն վիճակ ունեցած չէր, որքան այսօր, ընդ հովանեաւ խորհրդային իշխանութեան: (Քմահաճ հնթադրութիւն մը չէ որ կ'ընենք, ռամկավար հրապարակագիրներն ու «պատմագէտ» ները այս եղանակը կ'երգեն տարիներէ ի վեր, եւելի չողշողուն արժականներ գործածելով) :

Թողունք մէկդի – միւսին ըսելիքը եւ ամփոփունք այն խորհրդածութենց մէջ զոր կը ներշնչէ Մխիթարեան վարդապետին յառաջաբանը :

Ուրեմն, 65 տարի առաջ ալ, երբ գոնէ հատատուն վիճակ ունէինք, չախչախիչ մեծամասնութեամբ տեղաւորուած՝ հայրենի աշխարհին մէջ, մարդիկ մոռայլ կը տեսնէին ներկան, բաղդատելով անցեալին հետ:

Ուրիշ խօսքով, տենդ մը կը խռովէր իրենց միտքը, տենչ մը կ'ալեկոծէր իրենց սիրտը,— ահա ժողովուրդ մը որ երկիր ու իշխան ունէր երէկ, եւ ժողովուրդներ՝ իր մականին տակ: Իսկ այսօր դլուխ ծռած ուրիշներու լուծին, կը հեծէ աչխարհէ աչխարհ :

Եւ այս խռովքը վարդապետին դրել կուտար Հայոց պատմութիւն մը, որպէսզի մարդիկ տեսնեն անցեալին ու ներկային պատճառները, դատեն, վերլուծեն, ոգեւորուին եւ ճամբայ դտնեն:

×

Ի՞նչ է տարբերութիւնը երէկուան եւ այսօրուան միջեւ, կանդնելով այս գետնին վրայ:

Ի հարկէ խօսք չի կրնար ըլլալ 65 տարի առաջուան վիճակին եւ այսօրուան միջեւ:

Որ եւ է Հայոց պատմութեան հեղինակ, որքան ալ բծդավառ երեւակայութիւն ունենար, չէր կրնար նախատեսել այնքան վերազոյմ եւ վերիվայրում, որքան տեսանք մենք, 1914էն սկսին:

1872ին , «Ազգին անդին գրուած օտար տէրութեանց հպատակ ազգ մը» կը տեսնէ ու կ'ողբայ Մխիթարեան վարդապետը :

1937ին, եւ աւելի քան քսան տարիէ ի վեր, այդ «հպատակ ազգ»ը, որ կը գտնուէր միայն երեք պետութեանց լուծին տակ, արդէն դարձած է հարկատու՝ երեք անգամ երեսուն իշխանութեանց: Ու մէկ երրորդն ալ գոհ տուած՝ աննախընթաց սպանդի մը մէջ :

Այդ բոլորին փոխարէն, այսօր ունինք «ամփոփ տեղ մը», թէեւ ոչ «առանձին իշխաններու խնամակալութեանը տակ»:

Ուրեմն, հեռաւոր նմանութիւն մը իսկ չեն ներկայացներ 1872ի եւ 1937ի վիճակները: Ոչ աչխարհագրութեամբ, ոչ ալ պատմութեամբ :

Բայց ո՛չ: Նմանութեան գիծ մը աչքի կը զարնէ չէչտակի, կարմիր ժապաւէնի մը պէս: Նմանութիւն մը՝ փոխաբերական իմաստով :

Ինչո՞ւ, մենաստանի ճգնաւորը դեղին թուղթեր թղթատելով եւ պատմական անցքեր գրի առնելով, կ'ոգեւորուի , կը յուսայ եւ կ'ուզէ իր կարգին վարակել ուրիշները, հոգ չէ թէ անցեալ վատ – քերով, իսկ մենք, փուած՝ աչխարհի բոլոր ափերուն վրայ , հեղհեղուկ կը կորնչինք մեր հպարտութեան եւ ինքնավստահութեան գիտակցութիւնը :

Հարցումը աչխարհարարի վերածելով, ինչո՞ւ մեր ժամանակակիցները կը գտնեն կեդրոնախոյս, մէկ տարիէն միւսը, երբ դիտենք որ բոլոր դիրքերէն, պատմութիւններէն, անցեալ վատքերէն ու վերիվայրումներէն չատ աւելի հզօր ելեւէջներ կը ներկայացնէ մեր ներկայ կեանքը: կը ներկայացնէ ներշնչման ազ – բիւրներ, պարտականութեան ճամբաներ, մտածումի ոլորաններ՝ մանաւորապէս երիտասարդութեան համար:

Երբ աւելի բախտաւոր եւ հզօր ժողովուրդներու երիտասարդ զանգուածն անգամ ինքն իրեն իրաւունք չի տար հայրենիքը սի – դել կամ ազատագրութեան օգնել իր ուզած առեն եւ իր նա – խընտրած եղանակով, մեզի՞ է մնացեր այդ պերճանքը:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԲԱՑԱՌԻԿ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐԻՈՔՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ոսկիի վաճառումը ազատ կը հռչակուի

Վեց միլիառ ֆրանկի կրճատում եղեւագոյցին

ՄԵԾԱԳՈՒՄԱՐ ՓՈԽԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ինչ որ կը նախատեսուէր երէկ, իրականութիւն է արդէն: Նախարարական խորհուրդը ուրբաթ առաւօտ արտակարգ նիստ դումարելով նախագահական պալատին մէջ, որոշեց չարք մը տնօրինութիւններ, որոնց չնորհիւ կը կանգնի վերահաստատել վաստահութիւնը, վերադարձնել արտասահմանի յուսացուի փոխադրուած դրամագլուխները եւ տանձել ֆրանքին դէմ կատարուած չահադիտութիւնները: Մեւնոյն առեն, երկուչաբթի օրն իսկ, մեծագումար ներքին փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանուի, ազգային պաշտպանութեան ծախքերուն համար :

Ահաւասիկ տրուած որոշումները, որոնց մէկ մասը գործադրուեցաւ անմիջապէս, իսկ միւսները պիտի գործադրուին վաղը, երկուչաբթի :—

1· Վերջնապէս մէկդի դնել օտար փոխանակութենց (չանժ) վրայ հակչիռ հաստատելու ծրագիրը, համաձայն եռանդամ պարմանագրութեան (Անգլիա, Ֆրանսա, Մ· Նահանգներ) :

2· Վերահաստատել ազատ չուկան ոսկիի համար, այնպէս որ ոսկին կըրնայ նորէն ներածուիլ, արտածուիլ եւ ծախուիլ ընթացիկ սակերով: Այս գործողութիւնը պիտի սկսի երկուչաբթի օրը :

3· Ֆրանքին գինը պահելու համար տրամադրուած դրամարը (հաւասարազօր 6 միլիառ ֆրանքի) պիտի մատակարարուի ոչ թէ Պանք տը Ֆրանսի կողմէ, այլ եմտական եւ տնտեսական մասնագէտներու յանձնախումբի մը կողմէ, որ կը բաղկանայ հետեւեալ անդամներէն :— Պ· Լապէոի՝ վերատեսուչ Պանք տը Ֆրանսի, Պ· Ռիսթ՝ նախկին փոխ - վերատեսուչ, փրոֆէսէօր եւ հեղինակ դանազան մասնագիտական գործերու, Պ· Փօլ Պուտուէն՝ տնօրէն Հնդկաչինի դրամատան եւ Պ· Ժաք Ռուէֆի՝ պաշտօնատար եմտական նախարարութեան մէջ :

4· Վեց միլիառ ֆրանքի կրճատում եմտացոյցին եւ ջնջում յաւելուածական ծախքերու, միայն պոտճառում տալով այն պետական պաշտօնեաներուն որոնք փոքր թոշակներ կը ստանան: Ամենախիստ հրահանգներ տրուած են բոլոր պաշտօնատուններուն, որպէսզի նոր վարկեր չբանան :

Ինչպէս կ'երեւայ, կառավարութիւնը դէպի ալ հակելով, կ'ուզէ վերահաստատել վստահութիւնը, հաստատակչռել եմտացոյցը եւ նպաստաւոր մթնոլորտ ստեղծել, մեծագումար փոխառութեան մը համար: Այսպէս որոշ պոտճառում տալով ընդդիմադիրներուն, Լէօն Պլում այժմ ստիպուած է լսել իր բարեկամներուն քննադատութիւնները: «Իւմանիթէ» քրթմնջել սկսած էր եւ րկի իսկ :

Վարչապետը երէկ, շաբաթ, իրիկուան դէմ բացատրեց նոր տնօրինութեանց խմաստը, ձայնասփիւռ ճառով մը: Այս առթիւ մանաւորապէս չեշտեց թէ իր կառավարութիւնը իրապէս ազգային քաղաքականութեան մը կը հետեւի, զարկ տալով հանրային բարօրութեան :

Վաղը, երկուչաբթի, առանձին կոչեր պիտի ուղղեն հանրապետութեան նախագահը, նախկին վարչապետ Պ· Քայեօ, ազգ· պաշտպանութեան նախագահը, բար Պ· Տալատիէ, երեսփ· ժողովին եւ ծերակոյտին նախագահները, մասնաւորապէս ծանրանալով նոր փոխառութեան վրայ որ անհրաժեշտ կը համարուի ազգ· պաշտպանութեան համար: Այս կոչերը կը յիշեցնեն 1917ի եւ 1918ի պատերազմական փոխառութիւնները:

Լուսաբանութիւններ տրուած որոշումներու մասին

Տակաւին յայտնի չէ նոր փոխառութեան դումարը, բայց նախարարական խորհուրդին դեկոյցէն կ'երեւայ թէ չուրջ 10,000,000,000 ֆրանք պիտի ըլլայ: Գործողութիւնը պիտի կոչուի «Ազգ· պաշտպանութեան փոխառութիւն» եւ արձանագրութիւնները պիտի սկսին վաղ առաւ ժամը 9ին: Փոխառուները ազատ են իրենց տոկոսը եւ դրամագլուխի վճարումները ստանալու ֆրանքով, անգլ· ոսկիով կամ տոլարով, համաձայն իրենց նախընտրութեան:

Վստահութիւնը վերահաստատելու ամենամեծ ազդակներէն մին կը համարուի այն արտօնութիւնը որով ոսկի ունեցողները կրնան թանկագին մետաղը Պանք տը Ֆրանսի ծախել համաչխարհային գնով: Անցեալ տարի հոկտեմբերին, ֆրանքի արժեզրկման առթիւ հրատարակուած օրէնքին համաձայն , ոսկի ունեցողները պարտաւոր էին զայն արձանագրել Պանք տը Ֆրանսի մէջ եւ կա՛մ վճարել հին եւ նոր դիներուն տարբերութիւնը, կամ զայն դրամատուն յանձնել հին գնով· այլապէս ենթակայ էին տուգանքի մը որ կը հաւասարէր յայտնուած ոսկիի արժէքին: Այս տնօրինութեան հետեւանքը այն եղաւ որ չատ քիչ ոսկի յանձնուեցաւ: Եմտական նախարարը փոխառութիւն մը փորձեց, նպաստաւոր պայմաններ առաջարկելով ոսկի ունեցողներուն, բայց ապարտւած արդիւնքը չատացաւ: Այժմ, վաղուընէ սկսեալ, ով որ ոսկի ունի, կրնայ Պանք տը Ֆրանս դիմել եւ լրիւ գինը ստանալ արժեզրկուած ֆրանքով: Այլեւս հարցումներ պիտի չուղղեն թէ ո՛ւրկէ կուգայ ոսկին կամ ո՛վ է բուն տէրը: Մասնագէտներու կարծիքով, Պանք տը Ֆրանսը պիտի հարկադրուի ոսկիի գինը որոշել ամէն օր, ինչպէս կըլլայ Լոնտոնի մէջ :

Ուրիշ կարեւոր տնօրինութիւն մը եւ կառավարութեան դրամական քաղաքականութենէն չեղում մը կը կազմէ չորս հոգինոց յանձնախումբին անուանումը, մատակարարելու համար «հաւասարեցման դումար»ը: Այս յանձնախումբը միեւնոյն առեն իրաւունք պիտի ունենայ հսկելու արժեթուղթերու հրապարակին վրայ: Արդ, մինչեւ հիմա Պանք տը Ֆրանսը կը վարէր այս գործը, իսկ յանձնախումբին չորս անդամներէն երեքը որ եւ է կապակցութիւն չունին դրամատան հետ: Այժմ հարց է ,— յանձնախումբը դրամատան հակչիռն առ՞ պիտի գործէ, թէ իրրեւ ինքնավար մարմին: Իրազեկներ այս յանձնախումբին կազմութենէն կը հետեւցնեն թէ այսուհետեւ ֆրանքը աւելի առաձգական եղանակով մը պիտի պաշտպանուի քան անցեալին մէջ: Այս պարագան աչքի զարկաւ ուրբաթ իրիկուն, երբ ֆրանքի վրայ առուծախ կ'ըլլար տոլարը 22 եւ անգլիականը 107,50 հաչուելով, մինչ սովորաբար մէկը 21·50 եւ միւսը 105 էր, արժեզրկումէն ի վեր : Նոր կարգադրութեան հետեւանքով , կը կարծուի թէ ֆրանքին վրայ ելեւէջներ պիտի կատարուին տոլարը հաչուելով 20 – 23, իսկ անգլիականը 98 – 112 :

ԻՏԱԼԻՈՑ ՅԱՐԱՁՈՒՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

—o—

Յաչական խարոգութիւններ անթեղով, շարժանկարով եւ դրամական նպաստներով

Օրուան խնդիրն է Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ ազդեցութեան աճումը Մօտաւոր Արեւելքի մէջ: Անոնք որ անթելի գործիք ունին, կրնան, Մարոքէն մինչեւ Պարսկական ծոց, սկսել գիշերային քարոզութիւններ իտալականութեան մասին: Ամբողջ արաբական երկիրներուն մէջ կը հանդիպիք ժողովուրդներու որոնք այս քարոզութեան ուրիչ ձեւեր ճաչակած են եւ սրտանց կուսակից են իտալական մեթոտներու եւ հետեւաբար Իտալիոյ քաղաքական խէալներուն :

Հինգ - վեց տարի առաջ, Մէջին Արեւելքի մէջ գլխաւոր քարոզիչ պետութիւնը խորհրդային Ռուսաստանն էր: Բազուի մէջ հաստատուած դպրոց մը մասնաւորապէս պատրաստուած քարոզիչներ կը ղրկէր Ասիոյ բոլոր քաղաքները, գիշերէ գիշեր Մոսկուայի ռատիօն վարպետօրէն յղացուած յայտարիր մը կ'արձակէր անդլերէն, Ֆրանսերէն եւ գերմաներէն: Այսօր, սակայն, այս ճակատին վրայ Ռուսաստանի տեղը գրաւած է Իտալիան :

Պարիզ ռատիօն գիշերէ գիշեր կը խօսի արաբերէն եւ իտալերէն, Արեւելքի բնակիչներուն համար: Յայտարիրներ կ'արձակուին նաեւ ուրիչ լեզուներով, բայց անոնք յատկապէս Մէջին Արեւելքի համար սահմանուած չեն:

Արաբերէնը կը խօսուի կամ կը հասկցուի ուր որ Գուբան կը կարդան, հետեւաբար երբ ռատիօն արաբերէն յայտարիրներ կը հաղորդէ Իտալիային, զայն կը լսեն, անոր կը հետեւին Իրաքէն եւ Ամէնէն մինչեւ Մարոք: Իսկ իտալերէն յայտարիրը սահմանուած է այն հազարաւոր իտալախօս ժողովուրդներուն որոնք տարածուած են Մէջերկրականի ծովեզերքներուն եւ կղզիներուն վրայ: Այստեղ Իտալիոյ գլխաւոր նպատակն է Մալթայի, Ֆրանսական Ափրիկէի գաղթավայրերուն եւ Եգիպտոսի իտալախօս հասարակութիւնը: Ջբրանսայի կամ Անգլիոյ մէջ ոչինչ կրնայ մրցիլ իտալական յայտարիրներուն հետ, որոնք ոչ միայն կը խուսափին տեղական հսկողութենէն կամ զրաքննութենէն, այլեւ վարկեանը վարկեանին եւ նոյն իսկ աւելի առաջ կը հասնին, կ'ազդեն :

Իր ձայնասփիւռներէն զատ, Իտալիա մեծ դումարներ կը ծախսէ մասնաւորապէս Պագեստինի եւ Սուրիոյ մէջ, հիւանդանոցներ եւ դպրոցներ պահելու համար: Այս հիւանդանոցներն ու դպրոցները ունին իտալացի պաշտօնեաները, որոնք լիովին կը համապատասխանեն գործին եւ թիւով ալ բաւական են գոհացնելու բոլոր պահանջները: Հիւանդանոցներուն կարգ ու սարքը օժտուած է ամենավերջին կատարելագործութիւններով: Իսկ դպրոցները աջանչելի կրթութիւն կուտան, սովորաբար աւելի լաւ քան կառավարական դպրոցները եւ կը մրցին մէջազգային մեծ կրթարաններու, ինչպէս օրինակ Պէյրութի ամերիկեան համալսարանին ընծայած պատեհութենց հետ: Այս հիւանդանոցներն ու դպրոցները խուսափման կարեւոր կեդրոններ են, աւելի կարեւոր, վասնզի նրբօրէն կ'ազդեն օգտուողներու երախտագիտութեան վրայ :

(Մնացեալը յաջորդով)

Ամէն տեղ կը կանչեն միչեւ 49 տարեկանները

Առջի օր գրած էինք թէ մինչեւ 49 տարեկան տարագիրները կանչուած են ոստիկանութեան կողմէ, զինուորագրութեան առթիւ :

Նոյն հրաւէրը ուղղուած է նաեւ Ժանթիլլի-Քըմլէն-Պիսէթրի չրջանին, իսկ երէկ ալ՝ Պանեէօ - Քաչանի չրջանին մէջ, ուր կանչուած են չարք մը ընկերներ, ինչպէս եւ մեր աչխատակից Նշան Պէչիկթաչլեան :

Նոր ծախքերու դադար եւ 6 միլիառի կրճատում մը

Ցանձն առնելով դադրեցնել նոր ծախքերը եւ մերժել որ եւ է յաւելուածական վարկ, կառավարութիւնը գոհացում տուած կ'ըլլայ անոնց որ կ'ուզէին հասկնալ թէ Լէօն Պլում ինչ ըսել կ'ուզէ իր ճառերուն մէջ ծանուցած «դադար»ով (քիչ մը չունէ առնել) :

Շատեր տրուած որոշումէն կը հետեւցնեն թէ կառավարութիւնը այլեւս պիտի չկատարէ ընկերային նոր բարենորոգումներ որ նոր ծախքեր կը պահանջեն: Միակ բացառութիւնը պիտի ըլլայ այն պաշտօնեաներուն համար որոնց թոշակները չատ համեստ ըլլալով, չեն բաւեր օրուան պէտքերուն: Ինչ կը վերաբերի ապրուստի ծղութեան առթիւ պահանջուած յաւելումներուն, կառավարութիւնը պիտի ջանայ դիները պահել ներկայ մակարդակին վրայ, որ եւ է նոր յաւելում ապօրէն համարելով եւ պատիժներ տնօրինելով: Կը կարծուի թէ 6,000,000,000 ֆրանքի կրճատումը կատարուած է հանրօգուտ չի նութեանց վարկերէն: Կառավարութիւնը կը յուսայ թէ գործերու վերաբացումը եւ սպառազինութեանց աչխատանքները զործ պիտի ճարեն բազմաթիւ գործազուրկներու :

Եմտական նախարարը վերջերս 26,000,000,000 ֆրանք կը հաչուէր զանձին բացը: Ուրեմն վեց միլիառը գեղչելով տակաւին կը մնայ 20 միլիառ : Կառավարական գեկոյցին համաձայն, այս գումարին կէսը կը կազմեն ազգ· պաշտպանութեան ծախքերը, եւ այս հիման վրայ է որ նոր փոխառութիւնը կը հաչուեն 10միլիառ: Այս փոխառութիւնը մասկը պիտի ըլլայ ներկայ տարեշրջանի ընթացքին, իսկ մնացեալը պիտի ճարուի կրճատու փոխառութիւններով :

Նպաստաւոր տպաւորութիւն տակն կողմ

Կառավարութեան որոշումները լաւ տպաւորութիւն գործեցին ամէն կողմ, սկսելով Փարիզի տակարանէն: Նոյնիսկ անոնք որ անխնայ կը քննադատէին կառավարութիւնը, ինչպէս Քայեօ, Փօլ Ռէյնօ եւն· գոհունակութիւն յայտնեցին: Պ· Ֆլանտէն գնահատելով հանգերձ եղած տնօրինութիւնները, յայտարարեց թէ անհրաժեշտ է քաղաքական երաչխիքներ եւս տալ: Սակայն մեծ մեծ էր ուրբաթ իրիկուն, թէեւ տակաւին լրիւ տեղեկութիւններ կը պակսէին, տրուած որոշումներու մասին :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՕՐՈՒՆ ՀԱՒԱՏԸ

ԱՐՊԵՂՈՒՀԻ (բարեկամ հայերէն)

(ՏԱՐԱՍ Ե ԱՐՈՒ, ՀԱՅԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՀՆԱ)

— • —

Իրաւ որ ուրախալի երեւոյթ է Հնդկաստանի մէջ հայերէն լեզուով լոյս տեսնող թերթի մը գոյութիւնը։ Ասիոյ մէջ ամէնէն հին ազգերէն մէկն ենք մենք, որ ունինք հարիւրաւոր տարիներու պատմութիւն մը, որ ունինք մեր հին գրականութիւնը, մեր հին լեզուն, որ ունինք մեր հին սովորութիւնները, որոնք մեզ կը տարբերացնեն միւս ազգերէն։ Ասոնք ամէնքն ալ մեզ կը պարտաւորեցնեն, որ մեր ազգային գոյութիւնը պահենք ամէն գնով։

Ասոնք ամէնքն ալ մեզ կը պարտաւորեցնեն, որ մեր ազգային գոյութիւնը պահենք ամէն գնով

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀՈՂԵՐԻՑ

(ՎԵՊԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԿՅԱՆՔԻՑ)

— o —

Մի տղայի մասին...

Ե. ՆԱՀԱՊԵՏ

... Ես ամառ էի, երբ ինձ մոտ եկավ Ալեքսանդրը։

Եղած անօրինութիւնները նպաստաւոր ազդեցութիւն գործեցին մասնաւորապէս Լոնտոնի, Պրիւսէլի եւ Ուաշինկթընի մէջ։ Իտալական թերթերը Պրեմի ելմտական քաղաքականութեան ձախողման կը վերագրեն այս փոփոխութիւնները, իսկ Պերլինի մէջ վերապահ են։

Ռիխով եւ Պուխարին վտարուեցան

Մոսկուայէն կը հեռագրեն մարտ 5 թուականով.— Կուսակցութենէն վտարուեցան երկու հին բոլշեւիկներ, Ռիքով եւ Պուխարին, իբրեւ «հակահասակցական գործունէութեան համար»։

Ռիքով ներքին գործակալ էր Լէնինի առաջին գահակիցին մէջ, 1917ին, յետոյ եղաւ նախագահ գործակալներու խորհուրդին (վարչապետ)։ Պուխարին, որ կուսակցութեան հեղինակաւոր տեսաբաններէն կը համարուէր, այս տարուան սկիզբը քշուեցաւ «Իզվեստիա»ի խմբագրութեան պաշտօնէն։ Նախապէս կը խմբագրէր կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, «Փրաւտա»։

Անցեալ օգոստոսին երկու վտարեալներուն անունները յիշուեցան Զինովիեւ եւ ընկ. դատավարութեան առթիւ, բայց յետոյ երկուքն ալ անպարտ արձակուեցան, նորէն սեւնալու համար, վերջին դատավարութեան առեն։

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄԱՏՐԻՏԻ ԴԷՄ յարձակումները վերսկսած են, մեծ ուժգնութեամբ։ Կռիւները կը չարունակուին միւս ճակատներուն վրայ եւս։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՕԴԱՆԱՒԱՑԻՆ ԵԼՄՏԱՅՈՑՑ ալ հրատարակուեցաւ։ Կը ներկայացնէ 82,500,000 ոսկիի դումար մը, այսինքն 31,500,000 ոսկի աւելի՝ անցեալ տարուան վրայ։ Բանակը, նաւատորմը եւ օդանաւային ուժերը միասին հաշուելով, ընդհ. ծախքը պիտի ըլլայ 277,804,000 ոսկի, 89,263,000 ոսկի աւելի անցեալ տարուան վրայ։ Այս դումարին 80 միլիոնը պիտի ճարուի փոխառութեամբ։

Հ. Յ. Դ.

Փառիզ

ՊԱՆԵԷՕ—ՔԱՇԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէի սարքած ընկերական խրնճոյքը այսօր, կիրակի, 7 Մարտ, ժամը 3ին, Ակումբին մէջ։

ՊԵԼՎԻԼԻ ՌՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը, 9 Մարտ երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 131 Fbg. du Temple, Պելվիլ։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ

կազմակերպուած Ասնուվիլի Վարդան ենթակոմիտէին կողմէ

Վաղը, կի ակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Սալ կալմանի մէջ, կայարանին դիմացը։

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **ՇԱՒԻՐՉ ՄԻՍՏԻՔԵԱՆ**

Նիւթ՝ Օրուան հարցեր (ներքին եւ արտաքին)։

Թատերական նեղ կայացում

Խոր լէ Մուլինոյի Սէօլէօզի Հայր Միութեան «Արեւելք» թատերախումբին կողմէ ի նպաստ իր դպրոցի գրադարանին

Այսօր. Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Սիւրի Պէշիքթաշլեան սրահին մէջ, 26 rue de Troyon, մէթրօ Sèvres

կը ներկայացուի Շիրվանզատէի «ՊԱՏՈՒԻՒ ՀԱՄԱՐ» եւ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆՈՑ ՓԵՍՍԱՑՈՒՆ (գաւեշտ մէկ արար.)

Մուտք՝ 5, 7 եւ 10 ֆր.։

ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍ *Սոկրատ Խանհակեանի*

Ռուսական Պետական Օփերայի երգիչ

Մասնակցութեամբ ՏԻԿ. ԱՐՓԻԿ ԱՐՂՈՒԻԹԵԱՆի եւ դաշնակահարուհի ՏԻԿ. ԼԻՏԻ ՎԱՉԱՆԱՑԻ

9 Մարտ երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9,15ին

Foyer Musical Russe մէջ, 26 Ave. de Tokio, մէթրօ Iéna

Գիներ՝ 15, 10 եւ 7 ֆր.։

Տոմսերը կարելի է ձեռք բերել Հ. Յամուէլ գրատունէն, *51 rue Mr. le Prince*, փարիզ եւ Foyer Musical Russeէն։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

28 Մարտ, Զատկի կիրակի իրիկունը ժամը 9էն մինչեւ լոյս,

84 Rue de Grenelle, *մէթրօ* **Rue du Bac**

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին հայ եւ օտար արուեստագէտներ, ՕՐ. ՆԻԶԱՄԵԱՆ (երգ՝ 8 տարեկան դաշնակահարուհի ԱՆԺԷԼ—ԱԼԻՍ։ A. LEVALIER իր exhebitionներով, Պ. ԴՐԻՖՈՐ իր ծիծաղաշարժ երգերով եւ խաղերով, հանրածանօթ պարուհի HUGUETTE O'BIA, հանունց մազերու վերջին նորաձեւութիւններու ցուցադրութիւն հայ եւ օտար արհեստակիցներու կողմէ։

Մուտք՝ 8 ֆր. կիներու 6 ֆր.։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *վէսթօն կարող լաւ ափիէսէօր մը։ Տեւական գործ եւ լաւ վճարում։ Դիմել՝ Պ. ԳՈՐԳԻԿԵԱՆի, 31 Route de Choisy, Ivry. մէթրօ* Porte de Choisy,

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Փարիզի զինուորցուներու առաջամեայ վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի եւ Սէն Նահանգի հրաւիրէ Փարիզի եւ Սէն Նահանգի անկազմակերպ շրջաններու ամբողջ Հայերը առանց տարիքի խտրութեան։ Յառաջիկայ երկուշաբթի, 8 մարտ ե-րեկոյեան ժամը 8ին, 120, Bld. Belle-ville-ի սրահին մէջ։

ՕՐԱԿԱՐԳ.— 1. Զեկոյց Փարիզի եւ շրջաններու մարմիններու հետ ունեցած խորհրդակցութեանց շուրջ։

2.— Լուսաբանութիւն զինուորցու-նեներու խնդրանքներու մասին։

3.— Ընարութիւն Փարիզի զինուորցուներու մնայուն վարչութեան։

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE-COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը։

Դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

ԲԱՑՈՒՄ Է

ԻՋԳԱԼԱՑԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

3 Rue de Palikao, Paris (20

Հեռաձայն **Men. 94-84** **Métro Couronnes**

Կը հայթայթէ ամէն կարգի նպարեղէններ լաւագոյն որակով եւ ամէնէն ժամն գիներով։

ՍԱՆՈՑ.— 9 Rue Jouye-Rouveի վաճառատունը կը շարունակէ իր գործառնութիւնը։

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51

ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris
Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։

ՅՈՄսականներ՝ ամէն տեղի համար, Հայ ճամբորդներու համար մասնաւոր գին։ Ունինք ենթակայութիւններ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

"NIL BLEU,,

2Place de l'Odéon, Paris (6). Tél. Danton 46-75

Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակ կերակուրներ։

ՕՂԻ ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՂԱՆԴԵՐՆԵՐՈՎ

ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃՐ ԱՄԷՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ։

ՎԱԼԷՆՍԻ ՁԱՇԱՐԱՆԸ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԱԾ

ԲՈԼՈՐԻՆ ԱՋԸԸ ԼՈՒՅՍ

Անոնք որ ստիպուած էին կարգի սպասել տեղ մը ունենալու համար ՎԱԼԷՆՍԻ ճաշարանին մէջ 8 Rue Buffault, *այժմ կրնան վստահ ըլլալ որ հանգստաւէտ պայմաններու մէջ պիտի կրնան Արեւելքը վայելել եւ ԵՐԵԻԱՆ ՕՂԻՆ խմել իր նոր վարձած ընդարձակ ճաշարանին մէջ*

41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris

Հեռաձայն՝ Prov. 90—32

Մասնագէտ խոհարար մը պիտի պատրաստէ հայկական համեղ կերակուրներ։ Գիները աժան։

Հաւաքոյթներու համար կը տրամադրուին փոքր եւ մեծ սրահներ, մի-միայն բռնատմասիոնով, հարսնիքներու եւ ինջոյքներու սպասարկութիւն։

Այցելեցէք անգամ մը։

Studio PHÉBUS

23 Bld. Bonne Nouvelle, Paris

Tél. Louvre 69-83

ԶԱՓԱՀՈՐ ԳԻՆ ԽՂՃԱՄԻՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃՐԸ

Ճաշարան Ֆլօրիա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton : 52 78

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ։

ԳԱՑԷՔ ՏԵԱՏՐ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին՝ կգիշերները ժամը 8.30ին։

ԳԱՑԷՔ ՏԵԱՏՐ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibald

Docteur ROGINSKY

Փարիզեան մասնագէտ

Կը գարմանէ ընդհանուր հիւանդութիւնները, սպոց. սրտի եւ ջլային հիւանդութիւնները։ Կ'ընդունի ակսեալ Փետր. 18էն ամէն օր բացի կիրակի եւ տօն օրերէ ժամը 2—6։ 16 rue de la Défense Issy-les-Moulineaux, *Seine*

ՏՕԿԹ. ՄԷՍՃԵԱՆ

82 rue d'Amsterdam, Paris (9)

Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy

Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու։

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7։

կիրակի եւ տօն օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ։

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋԸՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Հաւատները ժամադրութեամբ։

ՀԱՅԱՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՒԲ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** (*անփոփոխ*)

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ՀԱՅ ԸՐԾԻՒ

(Aigle d'Arménie)

Հիմնուած **1936**ին, **Récépissé de déclaration No. 1929, le 8 Juillet 1936**

Նպատակն է հայ ընտանեաց սերունդին մէջ զարգացնել ընդհանուր մարմնակրթանքը։

Մշակել երգի ճաշակը։

Պահել ու զարգացնել ընկերական եւ իրերօգնութեան կապը իրարու մէջ։

Պաշտպանել իր անդամակիցներուն բարոյական եւ ընկերային շահերը։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ակումբին կեդրոնը, հիմնադիր Ա. Լ. Ը. ձեռնի, **22, Rue Richer, Salle des Réunions, Paris:**

Cabinet de Me Artin KAZANDJIAN

Licencié en droit de la faculté de Paris

Ancien Avocat près les Tribunaux mixtes d'Egypte Conseil Juridique

10 et 12, Rue Richer, Paris Tél.: PROvence 04-64 et la suite

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններու համար կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէ եւ տօն օրերէ ժամը 5 – 7։

Դիմեցէք իրեն եւ գոհ պիտի մնաք։

Զրի խորհրդակցութիւն «Յառաջ»ի ընթերցողներուն երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 5—7։

ERNEST HENTUNEN

ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Վկայուած Փարիզի Իրաւագիտական Համալսարանէն։ Տոքթորայի քննութիւնը ստացած է Ժընեւի համալսարանին մէջ։ Ունի վկայականներ՝ միջազգային բարձր ուսմանց կաճառէն, իրաւագիտութեան թեկնածու Հէլսինկֆորսի (Ֆինլանտա) համալսարանէն։

Կը ստանձնէ քաղաքային եւ առեւտրական դատեր, հպատակութեան, ամուսնալուծման, իրաւաբարբութեան դատեր Ֆրանսայի, Պելժիոյ, Անգլիոյ, Զուիցերիոյ, Գերմանիոյ, Սքանտինաւեան երկիրներու, Ֆինլանտայի, Պալթեան երկիրներու մէջ։

11 Rue Montyon Հեռաձայն՝ Prov. 41-14

Ընդունելութիւն 20 ֆր.։ Ժամեր 9էն մինչ եւ կէսօր եւ 5—7։

"ՇԻՐԱԿ,, Արեւելքի միակ իսկական օրին է անզուգական։ Անմրցելի։ Անխարդախ։ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր պատրաստուած զուտ չամիչի գինւով։ Հայ աւանդական սեղանին զարդ։

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ։ Խորհրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու. Աթոռի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ։ Նաթիւրալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում։ Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն։ Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն։ Ճառերու եւ գասախօսութիւններու խմբագրութիւն։ Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.։ Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ։

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ։

ՈՒԹԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ, ԲՐԻԳՕԵԷՕՐՆԵՐՈՒ

ԵՒ ԳՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒ

Կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասեղէնի, բրդեղէնի, թրիփոյի, բամպակեղէնի եւ մետաքսեղէնի կտորներ (déchet)։ *Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ, նախապատուութիւն տուէք մեզի։ Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտադողին դիմել։ Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ։ Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ։*

Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ,** 26 Rue d'Enghien, Paris (X

Tél. Prov. 34—61

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
9
ՄԱՐՏ
MARDI
9 MARS
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3365

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՓՐՓՈՒՐ ԵՒ ՇՈՂԻՖ՝ ԻՐԵՐԵՒ ԲԱՆԱՁԵՒ

Սառնալով «Ա. Հայաստան»ի վերջին կապոցը, փետրուար 10 — 17, մեր առաջին գործն եղաւ փնտռել նիւթեր՝ առ հասարակ Անդրկովկասի եւ մասնաւորապէս Հայաստանի մասին:

Կ'ուզէինք լուսաբանութիւն մը ճարել գոնէ այն դաւադրութեան մասին, որ իբրեւ թէ երեւան հանուած է Թբիլիսիի մէջ (Թիֆլիս), առաջնորդութեամբ Մոսկուայի եւ ուրիշ «երկերեսանի օրիկաների»:

Տակաւին չգտանք մեր փնտռածը, բայց ինչ որ դիտեցինք առաջին ակնարկով, կ'օգնէ, զգալիօրէն կազմելու համար տիրող մթնոլորտի մասին:

Այսպէս, եկած թերթերուն մէջ կը տեսնենք մանրամասն զեկուցումները՝ «խորհուրդների համամիութենական 8րդ արտակարգ համագումարի» մասին:

Այս արտակարգ ժողովը հրաւիրուած է հաշուետուութեան ենթարկելու համար Անդրկովկասի հանրապետութեանց Դաշնակցութիւնը (Ֆետերացիա), համաձայն նոր սահմանադրութեան: Բնականաբար փնտռտանական ճառեր, ծափեր, եւ «օվացիա»ներ ընդացուցած են սրահը, ողջունելու համար նոր կարգ ու սարքը, Սթալինեան սահմանադրութիւնը, որ «կը դառնայ ամբողջ մարդկային հասարակութեան օրէնքը»:

Ճաշակ մը՝ ժողովին հանդիսաւոր բանաձեւէն, ուղղուած Սթալինի:

—«Սոցիալիզմի երկրի հաղթեպ ունեցած իրենց կատաղի գայթքի ու ապերեւութեան մէջ գազգազում են փաշիզմի խաւարամոլները, որոնք արշաւ են պատրաստում խորհրդային միութեան դէմ, նպատակ ունենալով խեղդելու իրենց համար ատելի՝ բանուորների ու գիւղացիների աշխարհիս առաջին սոցիալիստական պետութիւնը:

Ֆաշիստական բուրժուազիայի ստոր ծառաները — տրոցկիս — տական - զինովիէվական հակայեղափոխականները, գերմանական ու ճապոնական պահնորդական բաժինների լրտեսները, դիվերսանտներն ու տէրորիստները, աջ թափթփուքները, նացիոնալ շովինիստական սրիկաներն ու երկերեսանիները, դաշն կնքած մեն — շեւիկների, մուսավաթականների ու դաշնակների՝ ջախջախուած հակախորհրդային կուսակցութիւնների բեկորների հետ, բայֆաչիչ աշխատանք են կատարում ԽՍՀՄում կապիտալիզմը վերականգնելու նպատակով, վրաստանի, Ադրբէջանի ու Հայաստանի ծաղկող ազգային հաներպետութիւնները խեղդելու նպատակով:

Ամբողջ վրաց ժողովուրդի անարգանքով ու անէծքով են ծածկուած վրացական հակայեղափոխականների՝ տրոցկիստների ա — ճուհները, որոնք այլասերուելով դարձան տէրորիստների, բանդիտների, լրտեսների ու մարդասպանների գազազած շայկա:

Վրաց ժողովուրդը միահամուռ հաւանութեամբ եւ գոհունակութեամբ ընդունեց Յուդա Տրոցկու վոհմակի բանդիտների ընկերամբ Գերագոյն դատարանի կայացրած դատավճիռները»:

Այս լեզուն չաշեցնելով սկիզբէն մինչեւ վերջը, բանաձեւը կը յայտարարէ սպառնացյայտ:

—«Մենք մինչեւ վերջ ըմատախիլ կ'անենք, կ'ոչնչացնենք ու մոխիր կը դարձնենք փաշիստական պահնորդական բաժինների գործակալների ու նրանց աջակիցների այդ ստոր վոհմակը, ամէնայն անողոքութեամբ ու ստալինեան անհաշտութեամբ մերկացնելով նրանց ստոր մանէօվրները, մեր պայքարի ու աշխատանքի իւրաքանչիւր բայլափոխում միշտ յիշելով որ իմաստուն ցուցումները՝ ժողովրդի գազազած թշնամիների ստոր ոտնձգութիւնների հանդէպ յեղափոխական զգաստութիւնն անդուլ կերպով բարձրացնելու անհրաժեշտութեան մասին»: («Խ. Հ.» 11 փետրուար):

Սպառնալիքներու փրփուրին կը յաջորդէ զեռնաքարշ փառաբանութեանց չղոլիքը, համաձայն ընկալեալ սովորութեան եւ Մոսկուայէն «ջամբուած» (կամ «ճամբուած») յեղափոխականի դաստիարակութեան:

—«Ստալինեան սահմանադրութիւնը է՛լ աւելի է համախմբում խորհրդային վրաստանի, Ադրբէջանի եւ Հայաստանի ժողովուրդների եղբայրական ընտանիքը ...

—«Չկայ այնպիսի ջահ որ կարողանայ հանգցնել (մարել) կոմունիզմի ստալինեան պայծառ ջահը... Մեր գլխի վերեւը հպարտօրէն ծածանւում է կարմիր դրօշը:

Այդ դրօշը ստալինեան սահմանադրութիւնն է:

Այդ դրօշը մեծ Ստալինն է»:

Կը կարծենք թէ բաւական լուսաւոր պատկեր մը տուած ենք, ներկերը քաղելով բուն աղբիւրէն:

Արդ, ի՞նչ լոյս կը ցանէ պատկերը, մեզ հետաքրքրող հարցի մասին:

Ուղղի մը պէս բեռնաւորուած նախադասութիւնները եւ մանաւանդ անոնց դլխուն կապուած խառուափիկ ածականները նօսրացնելով, կը տեսնենք միեւնոյն մտահոգութիւնը, — նոր դաւադրութեանց մղձաւանջը: Ու կը տեսնենք հաստատումը այն լուրերուն թէ Վրացիներ ալ սեւ ցանկին անցած են, իբրեւ «տերրորիստներ, բանդիտներ (աւազակ), լրտեսներ եւ մարդասպաններ»:

Անշուշտ բանաձեւը չէր կրնար աւելի բաց խօսիլ գործի մը մասին, որ դեռ քննութեան տակ: Ուրեմն պահասը կը լրացնէն որակումներով, անարգանքի եւ անէծքի բառերով, ինչպէս եւ ծանրակումներով, անարգանքի եւ անէծքի բառերով, ինչպէս եւ ծանրակշիռ տնտեսագիտական քննարկութիւններով, անոնց գոյոյչներուն տակ միտքերը բթացնելու եւ ջիղերը թմրեցնելու համար:

Իսկ այդքանը արդէն կը մատնէ նոր ազդանշան մը՝ միշտ կրակ տեղալու բռնութեանց դլխուն, որպէսզի չհամարձակին դլուխ վերցնել:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՊԻՏԻ ՀԱՆՈՒԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄԷՆ ՎԵՐՋ

Վարչապետին յուսաբանութիւնները վերջին քացառիկ տնօրինութեանց առթիւ

Եմմատական բացառիկ անօրինութիւնները, որոնց մասին խօսած էինք կիրակի օր, արդէն գործադրութեան ճամբու մէջ մտած են, բացի ազդ. պաշտպանութեան փոխառութենէն: Նախապէս որոշուած էր երկուշաբթի օր հրապարակ հանել այս փոխառութիւնը եւ այս առթիւ կոչեր պիտի ուղղէին հանրապետութեան նախագահը, Պ. Տալատիէ, Պ. Խոխ եւն.: Վերջին պահուն նկատելով որ սահմանադրութեան մէկ յօդուածը կը տրամադրէ խորհրդարաններին վաւերացման ենթարկել այսպիսի գործողութիւնները, որոշուեցաւ երեքշաբթի օրն իսկ խորհրդարանին ներկայացնել համապատասխան օրինագիծը: Կը յուսացուի մինչեւ չորեքշաբթի ամէն բան վերջացնել եւ անհրաժեշտ կոչերը ուղղել:

Շարաթ դիշեր, վարչապետ Պ. Լէօն Պլում ձայնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ, լուսաբանութիւններ հաղորդելով կատարուած փոփոխութեանց մասին: Սառբեւ՝ ճառին հիմնական մասերը.

—«Այս անօրինութեանց նպատակն է տեւական լուծում մը գտնել կացութեան մը որ չի կրնար տասօրեայ միջոցներով դարմանուիլ, առանց ծանր հետեւանքներու: Երեսփ. ժողովը բացուած առեն, Պ. Վէննան Օրիօլ ներկայացուց հաշուեկիռիը այն եմմատական նեղութեանց զոր կը ժառանգէր եւ որ յառաջ կուգային երկու էական պատճառներէ,— տնտեսական տագնապին երկարաձգումը Ֆրանսայի մէջ եւ, միջազգային կացութեան յարաճուն ձգտումը: Կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ այս երկու պատճառներուն դէմ: Ջանաց Ֆրանսայի մէջ աւելցնել խազաղութեան պատեհութիւնները, կասեցնել տագնապին հետեւանքները եւ կամաց կամաց Ֆրանսայի ազդ. տնտեսութիւնը վերահաստատել բնական ճամբու վրայ:

Կառավարութիւնը կը մտածէր եւ կը մտածէ տակաւին թէ անգամ մը որ տնտեսական կեանքը հաստատուն վիճակը ստանայ, բնականօրէն պիտի վերահաստատուի նաեւ եմմատական կացութիւնը, բայց կը նախատեսէր թէ դժուարութիւններ պիտի ծագին: Այս դժուարութիւնները հանրային կարծիքին առջեւ աւելի վերցուիլ ձեւ մը ստացան, քանի մը շաբաթէ ի վեր: Ծանր գոյոյներ տարածուեցան: Մարդիկ իրարու կը հարցնէին թէ ֆրանքը պիտի կրնա՞յ դիմանալ. եւ թէ կառավարութիւնը պիտի չհարկադրուի՞ կամ նորէն կոտրել ոսկեայ դրամին դիծը եւ կամ խիստ հսկողութիւն հաստատել փոխանակութեանց վրայ: Կը հարցնէին նաեւ թէ եմմատացոյցին դուրս եղած ծախքերը պատճառ պիտի չդառնա՞ն արտակարգ միջոցներ ձեռք առնելու: Մնաց որ դրամի խնդիրը եւ գանձին խնդիրը սերտ կապ ունին իրարու հետ:

Ի՞նչպէս պիտի գոյատեւ 40 միդիառի քայլը

Կառավարութիւնը ջանաց յայտնել թէ երբեք անկարելի կացութեան մը առջեւ պիտի չգտնուի 1937ի ընթացքին: Բոլոր կասկածները փարատելու համար, պիտի խօսիի թուանշաններով: Եմմատական տարեշրջանի սկիզբը դանձը պէտք ունէր 36,000,000,000 ֆրանքի, որուն վրայ պէտք է աւելցնել Լոնտոնի մէջ հնգուած փոխառութիւնը, ուրեմն 40 միլիառ: Այս 40 միլիառէն պէտք է դեղչել 8 միլիառ, որ արդէն վճարուած է յունուար մէկէն ի վեր, մնաց 32: Կառավարութիւնը կարելի կը դտնէ այս դումարէն կրճատել 6 միլիառ, մնաց 26: Այս 26 միլիառը դեռ պիտի նուազի տարուան ընթացքին, որովհետեւ անոր մէջ կարեւոր դումար մը կը կազմէ երկաթուղիներու չահագործման բացը, որ նոյնպէս կրնայ կրճատուիլ: Մենք ուզեցինք գանձին կացութիւնը դնել ամուր, տեւական եւ անվիճելի հիման մը վրայ եւ արդիւհետեւ այն վերջին դումարը որ յիշեցի, գրեթէ կէս առ կէս կը համապատասխանէ ապառազմութեանց արտակարգ վարկերուն, որոշեցինք այդ վարկերը փակել ազդ. պաշտպանութեան մեծ փոխառութեամբ: Վերջապէս գանձը ապահովեցինք նոր ծախքերու եւ մանաւանդ յաւելուածական բացերու դէմ: Այն փոխառութիւնը որ պիտի հնգուի, հրապարակ պիտի հանուի ֆրանքով, սթերլինով եւ տոլարով, այսինքն 1936 սեպտեմբերի գրամական համաձայնութիւնը ստորագրող երկիրներու գրամներով: Փոխառութեան կտրօնը պաշտպանուած է 3 գրամներու բոլոր կարելի փոփոխութեանց դէմ եւ կրնայ գանձուիլ այն հրապարակին վրայ ուր վճարումը աւելի շահաւոր է: Փոխառուն երաշխաւորուած է ներկայ կամ ապագայ վտանգներուն դէմ, հետեւաբար կառավարութիւնը իրաւունք ունի յուսալու որ երկիրը վերադառնան դուրս ղրկուած գրամները»:

Վարչապետը յետոյ բացատրեց թէ վեց միլիառ ֆրանքի կրճատումը կապ չունի բուն եմմատացոյցին հետ, այլ կը բաղկանայ արտակարգ վարկերէ, ինչպէս ապառազմութեանց բացառիկ ծախքերը, երկաթուղիներու եւ թղթատարական չինութեանց ծախքերը եւայլն: Որ եւ է հանրօգուտ չինութիւն մէկդի պիտի չձգուի: Եւ եզրակացնելով յայտարարեց—«Ունկնդիրներէն չատեր թերեւս պիտի զարմանան որ զղջումի լեզու մը չեմ գործածեր: Ինչո՞ւ կեղծեմ այնպիսի զգացումներ զոր չունիմ: Քաւէարկուած բարենորոգումները կը մնան, մենք կրնանք առանց ամօթի դիտել ինք ամէն ի վեր կատուած ճամբան: Մենք քիչ մը աւելի հաստատուն հիման վրայ դրինք քաղաքացիական եւ միջազգային խաղաղութիւնը: Գործերու վերաբացումը իրականութիւն է եւ կը մնայ երկարաձգել զայն ու ամրապնդել: Բանաւէճի մտնելու միտք չունիմ: Այն պահուն երբ կոչ կ'ընենք ազգային բոլոր ուժերուն, ի՞նչպէս կրնանք բանավէճեր կատարել կամ անոնց պատասխանել փոխադարձ մեղադրանքներով: Անշուշտ իրաւունք ունիմ յիշեցնելու երկրին թէ այն կառավարութիւնը որ այսպիսի ճիգի մը համար յորդոր կը կարդայ, անարժան չէ իր վստահութեան»:

*** Վարչապետը եւ եմմատական նախարարը չորեքշաբթի մը այդպէսին բոլոր նախարարներուն, խնդրելով որ կարելին ի գործ գնեն ծախքերը սահմանափակելու եւ վարչական մեքենան աւելի բանուկ վիճակի մը մէջ դնելու համար:

—•—

ԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ ՆՈՐ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ համաձայն, Գերագոյն Խորհուրդի (խորհրդարան) ընտրութիւններ կատարելու համար, մանրամասն հրահանգներ հաղորդուեցան կեդր. կոմիտէին կողմէ:

Կարծիքներ՝ նոր տնօրինութեանց առթիւ

Գերմանական թերթերը եմմատական նոր տնօրինութիւնները կը վերագրեն Պլումի գահլիճին ճախորդման: «Թերլիներ Թակեպլատ» կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի վարչապետը մեծագի եկած եւ հարկադրուած է օդնութիւն խնդրել Փուանքարէի խորհրդականներէն, որոնց դէմ այնքան բուռն պայքար կը մղէր ժամանակին:

Փարիզի ընդդիմադիր թերթերը դնահատելով հանդերձ նոր տնօրինութիւնները, ատիթէն կ'օդտուին քարեր նետելու համար գահլիճին ղէմ եւ կը չեչտեն թէ ան գործ մը կատարելով խոստովանած կ'ըլլայ իր սխալները: «Թան»ի կարծիքով, կառավարութիւնը վերադարձած է ազատական սկզբունքներու՝ եմմատական գեանի վրայ: «Ճարակոյս չկայ որ եթէ յաջողի, անկարելի պիտի ըլլայ նոյն ճամբան չբռնել տնտեսական եւ քաղաքական գեանի վրայ: Այդ պարադային դուր անցած պիտի չըլլայ վարչապետին յուզիչ կոչը՝ «ազդային բոլոր ուժերուն»:

«Լը Թեւո», թունդ աջակողմեան, դիտել կուտայ.

—«Երկրին նիւթական վերելքը, անոր բարոյական խաղաղեցումը եւ դանձային կացութեան վերահաստատումը արդէն ձեւ առած պիտի ըլլային առանց որ եւ է գեղեցիկ ճառի, եթէ մէկ հատիկ բառ արտասանուած ըլլար կառավարութեան պետին կողմէ.—«Սխալ մը գործեցի եւ որոշեցի չկրկնել պատիները»: Բայց, եթէ ուղէ խոկ, վարչապետին համար անկարելի է արտասանել այդպիսի բառեր, առանց միեւնոյն առեն խղուելու ընկերվարականներուն հետ, որոնց պետն է եւ խորհրդային համայնավարներուն հետ, որոնց պաշտպանեալն է»:

«Աբսիօն Ֆրանսէզ», արքայականներուն օրկանը, կը զրէ իրեն յատուկ հոգեբանութեամբ.—«Ֆրանսացիները գիտեն թէ հրձիգ մը երբեք չի մարեր իր վառած կրակը»:

«Էքօ տը Փառի» (ազգայնական), նոյնքան թթու, կ'ըսէ.—«Այն փորձը որ կը չարունակուի ինը ամիսէ ի վեր, ողբալի եղաւ: Կառավարութեան պետը կը յայտարարէ թէ որ եւ է զղջում չզգար: Մինչեւ անդամ կ'ըսէ թէ ամուր հիմերու վրայ դրաւ քաղաքացիական խաղաղութիւնը: Այն տանեն ինչո՞ւ այս վերանորոգչական տնօրինութիւնները որոնք իրենց գործադրութեան տախտակամաքին իսկ կ'ապացուցանեն թէ չէնքը փլչելու վրայ էր: Եթէ մարդկային է սխալիլը, սադայէլական է յարատեւել սխալին մէջ, իսկ մենք տրամադրութիւն չունինք սատանայի ծախուելու»:

*** Ընդհ. տպաւորութիւնը այն է թէ նոր փոխառութիւնը մեծ ընդունելութիւն պիտի դանէ: Կ'ըսուի թէ ամերիկեան Մորկըն դրամատունը տրամադրութիւն յայտնած է մէկ միլիառ արձանագրելու:

Ո՛վ պարթեցուց ռումբերը

Երկու խորհրդարան դէպքեր պատահեցան կիրակի օր: Ռումբ մը պայթեցաւ Ֆրանքեւպանիական սահմանագլուխին վրայ, Սէրպէրի կայարանին մօտ, պարապ վակոնի մը մէջ, իսկ ուրիշ երկու ռումբեր գտնուեցան Փէրփինեան, մէկը՝ սպանիական դեսպանատան պարտէզին մէջ, միւսը՝ առուի մը ափը:

Նոյն օրը Փարիզի ճեպընթացը Սէրպէր հասաւ ժամը 3·50ին, 15 ուղեւորներով, որոնց 14ը տակաւին կայարանին մէջ էին, ժամը 6ին, երբ ուժգին պայթիւն մը ոչնչացուց առաջին կարգի վակոն մը: Քանի մը ճամբորդներ կասկածելի մարդ մը տեսած ըլլալով, ոստիկանութիւնը անմիջապէս հրահանդներ տուաւ եւ մարդը ձերբակալուեցաւ Փէրփինեանի մէջ: Կալանաւորը բացարձակապէս ուրացաւ որ եւ է մեղսակցութիւն:

Ա.ո այժմ երկու ենթադրութիւններ կ'ըլլան.—Առաջին՝ այս ռումբերը պայթեցուցած կամ տեղաւորած է անիշխանական կազմակերպութիւն մը, իրրեւ բողոք սահմանագլուխի փակման դէմ: Երկրորդ՝ Սպանիոյ տպստամբները սարքած են դաւադրութիւնը, կտրելու համար Սպանիոյ կառավարական ուժերուն հաղորդակցութիւնները Ֆրանսայի հետ:

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂԱՎ

ՄԱՏՐԻՏԻ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ օրէ օր կը տկարանայ, կ'ըսեն իրաղեկները: Կռիւները կը չարունակուին դանազան ճակատներու վրայ, հետզհետէ սաստկանալով: Ապստամբները կառավարական փոխադրանաւ մը բռնեցին Պիլպաոյի բացերը:

ԱՄԻԻՆի ՅԻՄԱՐԱՆՈՅԻՆ պաշտօնեաները գործադուլ հռչակեցին, յաւելում պահանջելով: Նահանգապետը միջամտեց, բայց անօդուտ:

ՌԻՒՈՎ ԵՒ ՊՈՒԻՒԱՐԻՆ, որոնք վտարուեցան կուսակցութենէն, գլխաւոր ամբաստանեալները պիտի ըլլան յառաջիկայ դատավարութեան մէկ:

ՍՊԱՆԻՈՑ ծովեզերքներուն հսկողութիւնը, որ պիտի գործադրուէր մարտ 6ին, յետաձգուեցաւ 13ին, վերջին պահուն նոր բարդութիւններ ծագած ըլլալով: Փորթուկալ չուզեր որ խորհրդային նաւեր հանդիպին իր նաւահանգիստները, փոխադրելու համար 550 միջազգային քննիչներէն մէկին ու մէկը, իսկ Գերմանիա կը պնդէ որ ընդհ. ծախքէն (900,000 անգլ. ոսկի) իրեն ինկած բաժինը՝ 16 առ հարիւր, վճարէ գերմանական դրամով, եւ ոչ թէ սթերլինով կամ տոլարով, ինչպէս կը պահանջեն միւսները:

ԱՄՈՒՐիՆԵՐը ամուսնացեալներէն պահաս աշխատավարձէ պիտի առնեն, համաձայն Ֆաշական Գերագոյն Խորհուրդին որոշման: Տարբերութիւնը պիտի յատկացուի մասնաւոր անուանի մը, ի նպաստ բազմանդամ ընտանիքներու:

ՖԱՇԱԿԱՆ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ մը երեւան հանուեցաւ Փէրպայի մէջ: Տրուած լուրերուն համաձայն, դաւադիրները դուբսէն դրամ եւ քաջալերութիւն ստացած ըլլալով, որոշեր էին ապստամբութիւն հռչակել եւ գրաւել իշխանութիւնը:

Վերջին լուրերու համաձայն, դաւադրութեան կազմակերպիչն է կառավարական երեսփոխան մը, Պէլա Մարթոն, որ կ'ուզէր Փէրպայի վրայ քալել եւ գրաւել իշխանութիւնը, ինչպէս ըրաւ Մուսոլինի՝ քալելով Հռոմի վրայ: Կառավարութիւնը մէկ շաբաթ առաջ ամէն բան լսած ըլլալով, միջոցներ ձեռք առած էր, բայց մամուլին թոյլ չտրուեցաւ գրել:

ԼՈՆԴՈՆի թաղապետական ընտրութիւնները վերջացան աշխատաւորական կոչնականներու յաղթանակով: Քաղաքապետական խորհուրդի անդամներէն 75ը աշխատաւորականներ են, 49ը պահպանողականներ եւ ազատականներ:

ՔԱՓԱԼՈՆԻՈՑ (Սպանիա) վարչապետը վճռած է ֆրանսական առեւտրական օգնութեամբ, կրկ հաւատանք «Տէյլի Մէյլ»ի թղթակցին: Այս լուրին վրայ, քանի մը տարիէ ի վեր հաւաքելով Պարսելոնայի հրապարակը, բացագանչեր են,—«Մեր նախագահը դաւաճիք եղաւ»: Կառավարական աղբիւ-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ԼՈՒԻՖ.— Դեռ առաջ ըլլալով, «Հսկայ»ի փոքրամարիկ թիւը, ին շուրջ յարգանքէ այս յօդուածաշարէրն թարգմանութիւն։ (Վերջն տեսք 26 փետր.)։

Հետաքրքիր է տեսնել թէ ինչպէս հին հայկական ընտանիքի մը կեանքը կ՚անդրադառնայ ամերիկեան միջավայրի մը վրայ։ Ասոր համար ալ կ՚ուզեմ որ ձեզ ծանօթացնեմ Հայկ Ալեքսանեանի ընտանիքին հետ։ Ես ինքս ալ անոնց հետ կ՚ապրիմ։ Ասոնք ինծի համար ամենէն սիրելի մարդիկն են աշխարհի վրայ։ Ես ինքս ալ անոնց հետ կ՚ապրիմ։ Ասոնք ինծի համար ամենէն սիրելի մարդիկն են աշխարհի վրայ։ Ես ինքս ալ անոնց հետ կ՚ապրիմ։ Ասոնք ինծի համար ամենէն սիրելի մարդիկն են աշխարհի վրայ։

Հայկ Ալեքսանեան ծնած է Վանի մէջ։ Ան 1915ին, երբ տասնհինգ տարեկան էր, ինքզինքը գտաւ Ամերիկայի մէջ։ Ան ինքզինքը գտաւ Ամերիկայի մէջ։ Ան ինքզինքը գտաւ Ամերիկայի մէջ։

Ան ինքզինքը գտաւ Ամերիկայի մէջ։ Ան ինքզինքը գտաւ Ամերիկայի մէջ։ Ան ինքզինքը գտաւ Ամերիկայի մէջ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ

(ՎԵՊ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ)

— ո —

Ա. ՏԱՐՈՆԱՑԻ

Ամբողջ գիշերը ես չկարողացա աչքերս փակել։ Ամբողջ գիշերը ես չկարողացա հանգիստ քնել։ Ամբողջ գիշերը ես չկարողացա մոռանալ այն, ինչ որ տեսել էի այդ օրը։ Ամբողջ գիշերը ես չկարողացա մոռանալ այն, ինչ որ լսել էի այդ օրը։ Ամբողջ գիշերը ես չկարողացա մոռանալ այն, ինչ որ զգացել էի այդ օրը։

րէ կ'ըսեն թէ նախագահը Մալակայի ճակատը զացած է։

ՆՈՐ ԽՌՈՎԻՒԹԻՒՆՆԵՐ Ծագեցան Թունուզի մէջ։ Տեղացի բանթողները յարձակեցան Եւրոպայի բանուորներուն վրայ։ Ոստիկանութիւնը միջամտեց եւ չորս բանթողներ սպաննուեցան։ Խաղաղութիւնը վերահաստատուած է այժմ։

ԵԳԻՊՏՈՍ պաշտօնապէս դիմում կատարեց, Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնելու համար։

ՄԻԱՊԵՏԱԿԱՆ ՅՈՑՔ ՄԸ տեղի ունեցաւ Վիէննայի մէջ, կայսերական դրօշներու չոգայլ ցուցադրութեամբ։ Սրահը ասեղ ձգելու տեղ չկար։ Ներկաներուն մէջ կը գտնուէին փոխ-վարչապետը եւ ուրիշ նախարար մը։ Օրուան բանախօսը յայտարարեց, իր ճառին մէջ.— « Եթէ հայրենասիրական ճակատը ժողովուրդի կամքին արտայայտութիւնն է, օր մը պիտի գայ երբ Հապս — պուրկներու վերադարձին ազգանշանը պիտի տայ»։ Ժողովը գահաժառանգ իշխան Օթոնի անունը արտասանեց սրահէն մինչեւ փողոցը։ Ուսմբ մը նացիներ փորձեր էին խանգարել ժողովը, սակայն ձախողեցան։

ԵՐՈՒՍԱղԷՄԷն կը հեռագրեն թէ Հրեայ մը սպաննուած ըլլալով Լացի պատին առջեւ, խռովութիւններ ծագեցան քաղաքին հրէական թաղին մէջ։ Արաբ մը սպաննուեցաւ, Հրեայ մը ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Տղաքներ ալ վնասուեցան։ կառավարութիւնը արտակարգ միջոցներ ձեռք առաւ։

ՂՊՏԻՆԵՐՈՒ ՎԱՆՔԸ (Տէյր - էլ — Մոհարրաք) պաշարելու հրաման ալ - ւած էր եգիպտական կառավարութիւնը, նկատելով որ մօտ հարիւր վանականներ դիրք բռնած՝ ոչ ոքի թոյլ կուտան ներս մտնել կամ դուրս ելլել եւ կը պահանջէին վերադարձնել իրենց նախորդ վանահայրը։ Տառապած ըլլալով թէ վանականները բաւարար ուտելիք եւ հաւանարար դէղ ամբարած են եւ պաշարումը կրնայ ծանր հետեւանքներ ունենալ, մանաւանդ որ վանքը ճշմարիտ ամրոց մըն է, բարձունքի մը վրայ 1400 տարուան հնութիւնով, որոշուեցաւ յետաձգել պաշարման գործադրութիւնը եւ վերջին կոչ մը ուղղել, որպէսզի վանականները «լսեն բանականութեան ձայնը »։

ԱՆԳԼԻԱՑի ՀՌՋԱԿԱՒՈՐ ԴԵՐԱՍԱՆ ԵՒ Թատերագիր Վոսփըր, 37 տարեկան, Ամերիկայէն Անգլիա կը վերադառնար ուրախ զուարթ։ Գիշերը խնջոյք մը սարքած էին իր բարեկամները, որոնց մէջ կը գտնուէր նաեւ Անգլիոյ 1936ի դեղուհին, Miss Օքսֆորտ, 22 տարեկան։ Աւտուան ժամը 3ին, երբ չոգենաւը փլիմութի նաւահանգիստը հասաւ, երիտասարդ արուեստագէտը անհետացած էր։ Երկու ժամ խուզարկութիւն կատարուեցաւ, բայց անօգուտ։ Կը կարծուի թէ կա՛մ ծովը նետուած է սիրային տագնապի մը հետեւանքով, եւ կա՛մ արկածով ինկած, քանի որ շատ կարճատես էր։ Դէպքը մեծ յուզում պատճառեց Անգլիոյ մէջ։

ՏԻԿԻՆ ՍԷՍԻԼ ՍՕՐԼԷ, հռչակաւոր արուեստագիտուհին, ծանր տագնապի մը մատնուած ըլլալով, ստիպողաբար հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։ Բժիշկները միշտ կը հսկեն սնարին վերեւ, յոյս յայտնելով թէ չուտով պիտի առողջանայ։

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ ԾՈՎՈՒՆ ՏԱԿ.— Աննախընթաց դէպք մը կը հաղորդեն Փորթ Արթըրէն (Քանատա)։ Սուզակ մը, Տիմօ, որ ծովը իջած էր 12 մեթր խորութեամբ, ի հաշիւ քաղաքապետութեան, վարձէն հեռաձայնով յայտնեց թէ վեր պիտի չելլէ, մինչեւ որ իր պահանջած յաւելումը չընդունուի։ Քաղաքապետական խորհուրդին անդամները ահիպողաբար ժողով գումարեցին, մինչ Տիմօ ջուրին տակը կծկուած՝ կը սպասէր։ Կարճ նիստ մը վերջը, քաղաքապետութիւնը որոշեց ընդունիլ աշխատավարձի յաւելումը, եւ սուզակը հանդարտօրէն ջուրին երեսը ելաւ։

ՁԵՒՈՍԼՈՎԱԿԻՈՑ հանրապետութեան առաջին նախագահին՝ Մասարիքի ծննդեան 87րդ տարեդարձը տօնուեցաւ կիրակի օր, մեծ հանդիսաւորութեամբ։ Ամբողջ ժողովուրդը երախտագիտութեամբ ողջունեց «Ազատարար նախագահը», որ հանգստեան կոչուած է։

ՀՅԴ

Փարիզ

ՊԵԼՎԻԼԻ ԹՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը, այսօր, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 131 Fbg. du Temple, Պելվիլ։

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Մարտ 21ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,

Salle Poissonnière-ի մէջ, 7 Rue du Faub. Poissonnière
Métro Bonne Nouvelle

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ **ՏՕՔԹ. Վ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻ **Պ. Ե. ՔԱՏԻՍԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժինին սիրայօժար կը մասնակցին՝
ՏԻԿԻՆ ԱՐՂՈՒԻԹԵԱՆ (երգ.), Պ. Ռ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)
Մասնաճիւղի սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու գաւեշտ
ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐԶԱԿԱՒԸ
ԺԱՂ Մուտք 15, 10 եւ 7,50 ֆր.։ ՊԻՒՖԷ

ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍ Սոկրատ Խանհակեանի

Ռուսական Պետական Օփերայի երգիչ
Մասնակցութեամբ ՏԻԿ. ԱՐՓԻԿ ԱՐՂՈՒԻԹԵԱՆի
եւ դաշնակահարուհի ՏԻԿ. ԼԻՏԻ ՎԱՋԱՆԱՑի
Այսօր, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9,15ին
Foyer Musical Russe-ի մէջ, 26 Ave. de Tokio, մէթրօ Iéna
Գիներ՝ 15, 10 եւ 7 ֆր.։
Տոմսերը կարելի է ձայթայթել Հ. Սամուէլ գրատունէն, 51 rue Mr. le Prince, փարիզ եւ Foyer Musical Russe-էն։

ԻՐԵԿՈՑԹՆԵՐ

կազմակերպուած փարիզի Հայ երիտասարդաց Միութեան
Վարչութեան կողմէ, իր սեփական Ակումբին մէջ,
8 Rue Bossuet, Paris (10)
Հինգշաբթի, 11 Մարտ, ժամը ճիշդ 21,15ին.
ԳՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ
Կը դասախօսէ՝ Պ. ՀՐԱՉ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ, հիւթ ունենալով՝
Բանաստեղծներ ԴԱՆԻէլ ՎԱՐՈՒԺԱՆ եւ ՊԱՇԻՆ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ,
Իրենց կեանքն ու գրական գործունէութիւնը,
ԾԱՆՕԹ.— Այս երեկոյթները պիտի ունենան իրենց սլաքի բաժինը։

ՀԱՅԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆ Շ Կ. Խաչի Պուլվար Օսմանի (Մարսէյլ) ենթամասնաճիւղը իր ընկերուհիներուն կոչէ իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Պ. Հայկ Սէրէնկիւլեանի եւ քնկերուհի Սէրէնկիւլեանի իրենց զաւակին՝ փոքրիկն Վիդէնի դառնակսկիծ մահուան առթիւ։

×

Ֆ. Կ. Խաչի Ս. Լուի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկերուհի Տիկ. Ֆիրուզի Սէրէնկիւլեանի եւ իր ամուսնոյն, իրենց սիրելի զաւկին դառնակսկիծ մահուան առթիւ։

×

Վէմեան ընտանիքը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկ. Հայկ Սէրէնկիւլեանի իրենց փոքրիկին Վիդէնի դառնակսկիծ մահուան առթիւ։

×

Սիփան - կոմիտաս երգչախումբը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ իր անդամներուն Խաչիկ Փիլիճեանի, իր հօր եղերական մահուան առթիւ։

×

Տէր եւ Տիկ. Տ. Թադոյեան իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Տէր եւ Տիկ. Սէրէնկիւլեանի եւ պարագաներուն, իրենց որդւոյն՝ փոքրիկն Վիդէնի տխուր մահուան առթիւ։

×

Ֆ. Կ. Խաչի Պուլվար Օտտօի ենթամասնաճիւղը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկ. Ներսէսեանի, որ իրենց ամուսնութեան առթիւ նուիրեցին 40 ֆր.։

Ֆ. Կ. Խաչի Վիէննի մասնաճիւղը իր բոլոր ընկերուհիներու կողմէ խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկերուհի Տիկ. Նագիկ եւ Պ. Արտաշէս Զաքարեաններու իրենց մօր եւ կեսրոջ՝ Տիկ. Էգրուիկ Զաքարեանի դառնապէտ մահուան առթիւ։

×

Նիկոեցի Իսքէնտէր եւ Վարդան Հ. Թոզաթլեան եղբարք եւ իրենց ընտանեկան պարագաները խորին կսկիծով իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն իրենց մօրեղբօր որդւոյն տարաբախտ ՄԿՐՏԻՉ ՊՕՂՈՍեԱՆի մահուան առթիւ իր ազատ այրին եւ զաւակներուն, իր եղբօր Գովհաննէս Պօղոսեանի եւ ընտանիքին։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆ. Շ. Կ. Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ գումարները, փոքրիկն Վիգէնի Սէրէնկիւլեանի կսկծալի եւ անակնկալ մահուան առթիւ.— Տէր եւ Տիկին Ահարոնեան 100 ֆր., Տոքթ. Սիվրիհիսարեան 50 ֆր., Տէր եւ Տիկ. Պետիկեան 25 ֆր.։

×

Ֆ. Շ. Կ. Խաչի Պուլվար Օտտօի ենթամասնաճիւղը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկ. Ներսէսեանի, որ իրենց ամուսնութեան առթիւ նուիրեցին 40 ֆր.։

ՏՕՔԹ. ՄԷՍՃԵԱՆ

82 rue d'Amsterdam, Paris (9)
Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy
Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու։
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7։
կիրակի եւ տօն օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ վէսթօն կարող լաւ ափիէսէօր մը։ Տեւական գործ եւ լաւ վճարում։ Դիմել՝ Պ. ԳՈՐԳԻԿԵԱՆի, 31 Route de Choisy, Ivry մէթրօ Porte de Choisy։

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխօսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, քրիքօթաժի, գուլպաներու եւ նմ.իտաքներու։
Ամենալաւ ապրանքներ բացառապէս գեղչուած գիներով։
Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի զրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն։*
փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները։
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-8

ԱՂՔԱՏԱՆՈՒԱՄ ընկերութեան վարչութիւնը խորին չնորհակալութեամբ առացած է ողբացեալ ՅԱԿՈԲ ԲԻԼԻՃԵԱՆի յուշարկաւորութեան առթիւ հեռեւեալ նուիրատուութիւնները փոխան ծաղկեպսակի.— Այրէ տիկին Կ. Սահակեան եւ զաւակունք 50 ֆրանք, Այրէ Տիկին Գալուստեան եւ զաւակունք 50 ֆրանք, Տէր եւ Տիկին Գալճեան 30 ֆրանք։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆի Մարսէյլի մասնաճիւղի վիճակահանութեան նը տեղի ունեցաւ փետրուար 28ին, ընկերութեան կեդրոնատեղին, ի ներկայութեան 8րդ թաղամասի ոստիկանապետին։ Շահող թիւերն են.—

101, 105, 110, 123, 129, 161, 192, 214, 332, 335, 341, 342, 365, 450, 468, 470, 488, 507, 512, 522, 549, 550, 587, 589, 591, 593, 594, 598, 626, 632, 635, 636, 652, 699, 756, 759, 778, 785, 810, 836, 867, 888, 896, 931, 988, 1044, 1061, 1072, 1076, 1084, 1096, 1097, 1106, 1119, 1132, 1147, 1223, 1278, 1307, 1322, 1337, 1338, 1346, 1367, 1425, 1449, 1472, 1487, 1536, 1540, 1549, 1543, 1547, 1554, 1586, 1590, 1642, 1663, 1668, 1683, 1688, 1729, 1727, 1758, 1778, 1792, 1833, 1840 1876, 1879, 1890, 1922, 1934, 1987, 2066 2067, 2506, 2586, 2923, 2938։

Այս թիւերուն համապատասխանող պարգեւները կարելի է ստանալ Աղքատախնամի գրասենեակէն, 15, Rue Jean - Goujon, Paris (8), ամէն կիրակի եւ երկուշաբթի օր, ժամը 10էն 12, մինչեւ 31 մայիս։ Այս թուականէն յետոյ չպահանջուած առարկաները ընկերութեան սեփականութիւնը պիտի նկատուին։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆի Մարսէյլի մասնաճիւղի վիճակահանէն չհան եւ չպահանջուած թիւերն են՝ 85, 390, 292, 229, 280, 453, 344, 270, 130, 451, 131, 330, 100, 89, 224, 26, 415, 500, 35, 51, 44, 106, 179, 450, 303, 306, 58, 377, 212, 263, 182, 278, 127, 160, 294, 168, 486, 432, 231, 174, 369, 67, 484, 41։

Վերջին անգամ ըլլալով կը յայտարարուի որ պարգեւները պահանջուելու համար դիմել մինչեւ մարտ 31 Պ. Պ. ի՛ Ճարութիւնեանի, 13, Rue d'Orsay, փարիզ (18), կամ կարօ Երանեանի, 29, Rue Beauséjour, Sarselles (S. et O.)։

ՀՇՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲ

Յառաջիկայ հաւաքոյթը տեղի կունենայ 11 Մարտ հինգշաբթի, ժամը 21ին, Sociétés Savantes-ի մէջ, 28 rue Serpente, (Դ. յարկ)։
Դասախօս՝ Պ. ՎՐԱՑեան։
Նիւթ՝ Թիւրքահայոց ազգային կեանքի զարգացումը։

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Փութպոլիստները ընդհ. անդամական ժողովը տեղի ունեցաւ 12 փետրուար ուրբաթ երեկոյ «Երիտասարդաց Միութեան Ակումբին մէջ։

Ժողովը միաձայնութեամբ որոշեց իր արդի վերին վարչութեան կողքին ունենալ նաեւ մասնաւոր յանձնախումբ մը, զբաղելու համար միայն ֆութպոլի խումբերով։ Ցանձնախումբի վարիչ անդամ ընտրուեցան՝ Պ. Ց. Թօքաթլեան՝ առենապետ, Ա. Տուրեան՝ քարտուղար, Մ. Գ. Նրհեան՝ դանձապահ, Ա. Ունճեան՝ փոխառենապետ, Ա. Զարիֆեան՝ փոքարտուղար։ Ցանձնախումբը օրը ըին պիտի տեղեկացնէ թերթերու միջոցով իր խումբերուն մրցումները արդիւնքը։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԿ

ՊՕՄՈՆ, Գոբժ.— 232.85։
ԼԱ ՍԼԱՑՆ ՍԻՒՈ ՄԷՐ, Ս. Կ.— 35։
ՓԱՐԻԶ (11), Օ. Սաբ.— 5։
ՓԱՐԻԶ (7), Թ. Զ.— 100։
ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, Ճապ.— 140։
ՇԱԼՃԷ, Գ. Պ.— 100։
ԱՌՆՈՒՎԻԼ, Ա. Ե.— 100։
ՍԷՆ ՌԱՖԱԷԼ, Գ. Զ.— 140։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն չաբթի գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ կիրակի գիշերները ժամը 8.30ին։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԲԱՑՄԱՆ, ՀԱՆԴԷՍ

Պետ. Հ. Կ. Խաչի Իթալիի Տորակազմ մասնաճիւղին կողմէ
21 Մարտ կիրակի ժամը 3ին. Gentilly-ի քաղաքապետարանին մեծ սրահին մէջ։
Նախագահութեամբ փարիզի Պետ. Հ. Կ. Խաչի նախագահ
ՏՕՔԹ. ՔՕԼՕԼԵԱՆի
Կը խօսի՝ Պետ. Հ. Կ. Խաչի քարտուղար Պ. Գ. ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ
Խնամուած գեղարուեստական բաժին։
Կը ներկայացուի «ՓՈՔՐԻԿ ԹԻՒՐԻՄԱՑՈՒԹԻՒՆ» (գաւեշտ)։
Կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջանի հայ հասարակութիւնը։
Իջնել մէթրօ Porte d'Italie կամ առնել 93, AR եւ ARbis օթոպիւսները։
Մուտք 3 եւ 5 ֆր.։

ՁԱՒԵՆԱՓԻՆ ՅԱՐԵԿՈՂՔ—ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Մարսէյլի Հայ Երաժշտական Միութեան
14 Մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր
ՍԱԼՕՆ ՄԱՍՍԻԼԻԱՑի ՄԷՋ, Rue Roux-de-Brignoles
Հոծեալի գեղարուեստական բաժին։ Ջուարճալի անակնկալներ։
Wouder-Jazz Mathieu
Ճոխ պիւֆէ, ընտիր խմիչք ժողովրդական գիներով։
Մուտք 10 ֆր.։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅԱԶԳԱՅԻՆ ՑՐԻՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մարիս 1ԷՆ Նոյեմբեր 15

—o—

Գոյները իրենց բազմերանգ նրբութիւններով, ինչպէս ձայներու ունկնդրութիւնը մեր մէջ կը ծագեցնեն համարժէք զգացումներ։

Իրապէս ալ հետաքրքրական հանդիսութիւն մը կայ տեսողական եւ լսողական զգայարանքներու միջեւ։

Կան արուեստագէտներ, որոնք վարժութեամբ, ձայն մը լսած ատեն եւ կամ միայն զայն երեւակայելով, միանգամայն կը պատկերացնեն անոր գոյնը։

Օրինակ այսինչ ձայնաւորը իրեն համար կարմիր է, ուրիշ մը ճերմակ, երրորդ մը սեւ, չորրորդ մը մը կապոյտ, հինգերորդ մը դեղին, եւն.... (Ռէնօ)։

Ուրիշ մը այս զանազանութիւնը ուղղակի երաժշտական գործիքներուն վրայ կիրարկելով, պիտի ըսէ — Սրինգին ձայնը կարմիր է, դաշնակինը ճերմակ, երգեհոնինը սեւ, Ջութակինը կապոյտ։ Այս ուղղութեամբ ցուցահանդէսին դեկավարները թան — կագին փորձ մը պիտի ընեն ապացուցանելու համար թէ ի՞նչ արդիւնք կարելի է ձեռք բերել քաղաքներու մէջ, երբ ձայնի եւ լոյսի սիմումը բարեկարգութեամբ գործածուի։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՒՈՑ - ՆԱԻԸ ԿԱՄ ՋՐԱԹԱՏՐՈՆԸ

Պ. Պ. Պօտուէն եւ Լօտս, երկու երիտասարդ ճարտարապետներ, հասատեցին թէ ջուրի եւ լոյսի նրբերանգ գունաւորումը անցեալի ցուցահանդէսներու մէջ հանրութեան վրայ անժխտելի հրապուրանք մը թողած է։

Իրապէս ալ 1925ի Միջազգ. Զարդանքարուեստի եւ 1931ի Գաղթային ցուցահանդէսնե - րուն, երեք գլխաւոր վարդարիւ տարբերուն, Ջուրին, գոյնին եւ լոյսին մէ ծռեղ արուած էր։ Սակայն իրրեւ նորութիւն ծրագիրին մէջ կը մտնէր նաեւ ձայնին համընթացութիւնը։

Ակնկիռ խրախուսուած՝ ճարտարապետները, միացնելով չորս տարրերը, բարեկարգութեամբ իրենց վստահուած յայտադիրը գլուխ հանեցին։

Երկար պրպտումներէ վերջ իրենց փորձերուն առարկայ ընտրեցին դիւրաշարժ նաւ մը։

Ի՞նչ պիտի ըլլայ այդ նաւուն դերը։ Այս նաւը պիտի ունենայ ձայնասփիւռի կայան մը, արուեստասրահ, նուագախումբ, երգչախումբ, մենակատի համար համբաւաւոր երգչուհիներ եւ երգիչներ, երգեհոն, ատենախօսը (speaker), ու ձայնագրուած սկաւառակներ դարձնող օրիորդ մը։

Ասոր ուժաւոր մեքենան հանքային ծանր իւղ մը պիտի գործածէ։ Մինչդեռ էլեկտրական ուժի, Ջրահան եւ լուսարձակ մեքենաները պիտի հայթայթեն Ջուրի եւ լոյսի չարժումները, որոնք պիտի փոխանցուին կեդրոնական երգեհոնին։ Նաւուն վրայ պիտի կազմուին եւ դեկավարուին, ցայտաղբիւրներ, Ջրակամարներ, Ջրախուցիկ, Ջրվէժներ, Ջրափուշներ մերթ անձրեւանման ու մերթ գոլորշեանման։ Այս տեսարանները կազմուած պահուն իսկ, նոյն Ջուրերը միահազոյն էլեկտրական ճաճանչաւոր լոյսերու կենդանի երեւոյթներ պիտի սփռեն։ Անոնց համընթաց պիտի լսուին երաժշտական ընտիր կտորներ համաժամ Ջուրի, լոյսի եւ գոյնի խաղերուն։

ՕԴԱՆԱՒԵՐՈՒ ՄԱՄՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ցայգահանդէսներու հրապոյրը ա - ուելացուցած պիտի ըլլայ ընդարձակուած օդանաւերու խաղերով, որոնք պիտի ամբողջացնեն կախարդական լոյսերու համայնապատկերը։

Բազմաթիւ լուսասփիւռ եւ ծխաձակ օդանաւեր, զուգընթացաբար պիչերային լուսաւոր ռումպերու հետ՝ իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն, ցուցահանդէսին երեկնակամարին վրայ սփռելով ծուխէ կազմուած կորաձեւ պատկերներ ու լուսացայտ հրթիռներ։

Ցամաքային եւ Ջրային պատկաններու կարգին օդանաւային առօրեայ սպասարկութիւն մը կանոնաւորապէս պիտի գործէ փարիզի եւ ցուցահանդէսին վրայ։ Արդարեւ, երկինքէն դիտուած տեսարաններու ամբողջական հրապոյրը տարբեր տպաւորիչ ազդեցութիւն մը կը ներչնչէ մեզի։

Երեւակայութիւնը դժուարութեամբ կրնայ պատկերացնել այսքան փառայեղ ճոխութեամբ լուսապարզուած ցայգահանդէս մը, ուր ճարտարապետական աքանչելիքներու կողքին, համաչարժութեամբ միացուած ըլլան նաեւ Ջուրը, լոյսը, գոյները, ծուխը, հրթիռները օդանաւերը եւ երաժշտական անսովոր կախարդանքը։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԽԱՂԵՐԸ

Այս ոլիմպիական խաղերը որ տեղի կ'ունենան երկու տարին անգամ մը, Մէջ. Ցուցահանդէսին առթիւ՝ այս տարի Փարիզի մէջ պիտի տարբեր, երկրորդ անգամ ըլլալով։

Ամառնային դպրոցական արձակուրդը տղոց սկսած, այս տարի Փարիզ պիտի համախմբուին աշխարհի համալսարանական բոլոր մարզիկները։

Մինչեւ հաշիւով մարզիկներու թիւը 1500 հոգիէ պիտի բաղկանայ։ Ասոնք նախնական ընտրութեան մը ենթարկուելէ վերջ, պիտի նշանակուին իրր իրենց համապատասխաններուն դասին - պատկը ապահովելու նախանձախնդիր ախոյեաններ։

Միջազգային համալսարանական խաղերու կազմակերպութիւնը յար եւ նմանն է Մէջ. Ողիմպիական խաղերու կազմակերպութեան։

Միայն սա տարբերութեամբ որ, այն խաղերը որոնք օպտակար ըլլալէ աւելի վնասակար կը նկատուին ու - սանողներու մատղաշ կազմուածքին, բոլորովին պիտի ջնջուին ծրագրեմէն հոս, ոչ կուփամարտութիւն, ըմբշամարտութիւն։

Իրրեւ նպատակ պիտի ունենան միայն նախորդ մրցանիչները կոչել այլ եւ համալսարանականներու տարածել մարզանքի սէրը, որ գերազանց անհրաժեշտութիւն մըն է իրենց առողջական կազմը պահպանելու համար։

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿԵՆԴՐՈՆ

Այս տաղաւարը պարտէզներու հատուածին եռանը կը կառուցուի։

Ընդարձակ սրահներու մէջ պիտի կեդրոնացուին համաշխարհային նուիրեցութիւններու հետաքրքրութիւնները դիւրացնելու բոլոր միջոցները։

ԿՐՕՆ ՋԱԼՐԳՈՒԵՆ
(14)

Docteur KOGINSKY
Փարիզեան մասնագէտ
Կը գործածէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, ստլոց, սրտի եւ ջղային հիւանդութիւններ։ Ներկայ դուռնի սկսեալ Փետր. 18էն մինչեւ հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6։ 16 rue de la Défense Issy-les-Moulineaux, Seine

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՉ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՕԱԹԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
10
ՄԱՐՏ
MERCREDI
10 MARS
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3366

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿԱՒ ԽՕՍՔ

ՎԱՐՊԵՏԸ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ, ԱՇԿԵՐՏԸ ԿԸ ԺԽՏԷ

— o —

Մեր հանրային կեանքին մէջ բազմութիւն մը կը կազմեն առա - խեղդերը, մանաւանդ անոնք որ կը սիրեն ապուշի դեր կա - տարել :

Շատ ալ չենք զարմանար, երբ տարիքը առած, քարացած կուրացած մարդիկ են անոնք: Բայց, դժուար է զսպել արդար վրդովում մը, երբ կը տեսնես որ երիտասարդներ ալ վարակուած են նոյն ախտէն :

Ո՛րքան ճիշդ կը նկարագրէ Հանգուցեալ Տէրոյեանց պատուե - լին, այս կարգի տիպարները, իտալերէնէ թարգմանուած հատո - րի մը մէջ, որ լոյս տեսած է Պոլիս, 1842ին:

Գրքին անունն է՝ «Քաղաքավարութիւն կամ Ուսումն քաղա - քական կրթութեան»: Անոր 75րդ էջին վրայ պիտի կարդաք հե - տեւեալ նկարագրութիւնը. (խորագիրը՝ «Խեղդնիալ» –խեղդնալ).

'... « Ասոր հակառակ, անանկներ ալ կան որ՝ չափէն աւելի խալաճավար երեւիլ կ'ուզեն. եւ ասոնց շարժմունիքին կ'ըսեճ Ար - ուեստականութիւն, որ է խեղդինալ: Ոմանք մէկիկ մէկիկ ոտ երթալու ըլլան ձէ՝ որպէս թէ ոտքերնուն մատերուն վրայ կոխելով կը բա - լեն, ձեռքերնին եւ թեւերնին կարկինով չափածի պէս կը բանան կը գոցեն. գլուխնին վար ծռելով կրզակնին առաջ տընկելով, շրլ - լիճքնին ալ բիչ մը դէպի ձախ դին ծրտեցրնելով պրդռուիմբներուն վրայ մէկ ժրպտել մը (սրոբտմիշ ընել մը) կը ցրցրնեն, որ բրռնի ըլլան ալ կ'երեւի »:

Մեր չօշափած նիւթը կապ ունի ոչ թէ քաղաքավարութեան, այլ քաղաքականութեան հետ:

Եւ սակայն, ճիշդ այս պատկերին տպաւորութիւնը կրեցինք, աչքէ անցընելով Փարիզի կարմրուկ չաբաթաթերթերէն վերջին թի - ւը, որ փետրուար 18ի դէպքին առթիւ չորս հարցումներ կ'ուղղէ «Ցառաջ»ի խմբագրութեան, արտառո՛ւց լրջութեամբ: (Զանգու, 5 մարտ):

« Ի՞նչ կ'ուզէ Թռչնիկը» ...

Պարզապէս խեղդնալ, խեղդութիւն կեղծել կամ ապուշի տեղ դնել իր իսկ ընթերցողները, որոնց մէջ իսկ պիտի կրնար շատ մը վաւերական վկաներ գտնել, դաս առնելու համար փետրուար 18ի էութեան մասին :

— «Կը հրաւիրեմ ձեզ որ հրատարակէք — դեկտ. 2էն (1920) սկսեալ մինչեւ փետրուար 18 կատարուած բռնութեանց եւ հարս - տահարութեանց ցանկը, ժամանակագրական կարգով »:

Բայց այս երանելիները ո՛րկէ սորվեցան այսքան իրաւագի - տական նրբութիւն՝ պարտկելու եւ իրենց ուզած մեկնութիւնը տալու համար դէպքի մը, որուն վկաները ողջ են տակաւին, այստեղ թէ Հայաստանի մէջ, որու մասին լեռնակուտակ հրատարակու - թիւններ են եղած 16 տարիէ ի վեր եւ դեռ կրնան ըլլալ, որուն ար - ձագանգները հասան մինչեւ Մոսկուա ...

Մենք վարժուած չենք փաստաբանական խաղերու :

Ատոր համար ալ, պատիւ պիտի չընենք զբաղելու իրենց հար - ցումներով: Ու պիտի չտանք որ եւ է լուսաբանութիւն՝ ծանօթ աղբիւրներէն:

Մեղքը մերը չէ, եթէ կարմիր մուրճ մըն է որ պիտի իջնէ ի - րենց կարմրած գլուխներուն, իբրեւ կարճ եւ ազդու պատասխան :

Հեղինակաւոր բոլշեւիկ մը, Բ. Բորեան, 1929ին Մոսկուայի մէջ հրատարակեց երկհատոր աշխատութիւն մը, «Հայաստանը, միջազգային դիւանագիտութիւնը եւ Մ· Ռուսիան»:

Այդ հատորին մէջ, հեղինակը լայնօրէն վերլուծելով փետր - ուար 18ի ապստամբութեան պարագաները, կը յայտարարէ, իբ - րեւ ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՏՃԱՌ·

— «Առանց կազմակերպ եւ կարգաւոր ապարատի, առանց բա - նոզչական նախապատրաստութեան, առանց երկրի ինքնայատուկ պայմանները նկատի առնելու՝ Յեղկոմը կը խլէր եւ կը բռնագրա - ւէր բաղաքացիներու մօտ գտնուած պարէնը բաղաքներու մէջ եւ գիւղացիներու մօտ գտնուած հացամթերքը գիւղերու մէջ: Ան - տիտեմ բռնագրաւում, իւրացում բացարձակապէս ամէն բանի,— գինուորական զգեստ, տնային մասնաւոր եւ այլ կարգի գործիք - ներու (օրինակ՝ բրինձի մաբրազտումի գործիքներ), բոլոր ջրա - զացքներու, վարսավիրային իրերու, գիւղացիական փեթակնե - րու, սպիտակեղէնի, հագուստի, բաղաքացիներու տնային կահ - կարասիի (առանց այս վերջիններու դասակարգային ծագումը նկատի առնելու) եւայլն, եւայլն — հասկնալի է, որ վարչական այս բոլոր միջոցները բնաւ դասակարգային բնոյթ չունէին եւ զա - նոնք գործադրողները կը մատնէին իրենց անհասկացողութիւնը խորհրդային բաղաքականութեան եւ համայնավար գաղափարա - բանութեան մասին :

« Բնական է, որ վարչական այս միջոցները, կապուած հալա - ծանքներու, հանդիսացան փետրուարեան ապստամբութեան հիմ - նական պատճառները». (Բ. Բորեան, հատ. Բ. էջ 126):

Կը խօսինք, տակաւին, երկրորդ, երրորդ եւ չորրորդ պատ - ճառներու մասին, իրրեւ վկայ առնելով միայն եւ միայն բոլշե - վիկ Բորեանը:

Կարդալով այդ մասն ալ, պիտի համոզուիք թէ ոչ մէկ Դաշ - նակցական կամ «ազգայնական» հրատարակութիւն այնքան սառն եւ անողոք ճշմարտութիւններ չէր յայտնած, դիտական վերլու - ծումով, որքան այս գիրքը, այն ալ Մոսկուայի մէջ տպուած:

Շ .

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԶԳԱՑԻՆ ՓԱԽԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԳԻԾԸ ՔՆՆՈՒԵՑԱԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Մեծ յոյսեր յայտնուելու վտանգ

Կառավարութիւնը երէկ, երեքշաբթի, երեսփ· Ժողովին քննութեան յանձ - նեց ազգային պաշտպանութեան փոխառութեան օրինագիծը, առաջարկելով քուէարկել ստիպողաբար: Վերակոչան ալ դիչերանց նիստ դումարեց, իր կար - դին քննելու եւ վաւերացնելու համար: Այս առթիւ խօսք առած էին բազմաթիւ երեսփոխաններ, եւ մանաւանդ ընդդիմադիրներ, պաշտպանելու կամ քննադատելու համար կառավարութեան քաղաքականութիւնը: Վարչապետ Պ. Լէօն Պլում նախորդ օրը անձամբ տեսակցած էր մարդերակուտականներու հետ, որպէսզի վիճաբանութիւնները չերկարաձգեն եւ կարելի ըլլայ օրէնքը հանրապետութեան նախագահին ստորագրել տալ կէս գիչերին եւ պաշտօնա - թերթին մէջ հրատարակել յաջորդ առտու (այսօր, չորեքշաբթի):

Փոխառութեան որոշումը եւ միւս երկրական տնօրինութիւնները լաւ ար - դեցութիւն գործած են սակարանին մէջ, ուր մինչ գնումներ տեղի կ'ունենան: Ռանթերը կը չարունակեն բարձրանալ, 65 սաթիմէն մինչեւ 1·20: Ֆրանսական դրամատուններու եւ ճարտարագործական հաստատութեանց բաժնեթուղ - թերն ալ 10 – 20 առ հարիւր բարձրացում ունեցան :

Պանք որ Ֆրանսի գրասենեակները բաց են ոսկիի գործառնութեանց հա - մար, բայց դեռ սակաւ է գնելու կամ ծախելու չարժումը: Այս կացութեան պատճառը այն է որ չատեր տակաւին կը սպասեն խորհրդարանին վերջնական որոշման՝ փոխառութեան մասին: Դրամատուններըը իրենք ալ որոշ վարանում կը ցուցնեն: Երկուշաբթի օր աղնիւ ոսկիին քիլօն կը գնահատէին 24,643 ֆր·, յետոյ 24,509: Գնումները կը կատարուէին առանց հարցնելու թէ ո՛վ է ապրը կամ ո՛ւրկէ կուգայ:

Փոխառութեան գումարը եւ պայմանները (տոկոս եւն·) երէկ պաշտօնա - պէս հաղորդուեցան խորհրդարանին մէջ: Իրագեկները կը հաւատան թէ Անգ - լիացիներն ու Ամերիկացիները ալ պիտի մանակցին լայնօրէն: Նորէն զրոյց կը չրջի թէ փարիզի հրապարակին վրայ գործող ամերիկեան մեծ դրամատուն մը յանձն առած է 50,000,000 տոլար արձանագրուիլ փոխառութեան, որ հրա - պարակ պիտի հանուի Ֆրանքով, տոլարով եւ սթերլինով, ինչպէս բացատրած ենք մանրամասնօրէն: «Լ'Իօմո» թերթը (անանուն ընկերութիւն) որոշեց ար - ձանագրուիլ մէկ միլիոն ֆրանք :

**** կառավարութիւնը մեծ ստիպողականութիւն տուած ըլլալով օրինա - գծին քուէարկութեան, նախապէս արձանագրուած երեսփոխանները խօսք - լու իրաւունք ունէին միայն 15 վայրկեան, իսկ միւսները՝ հինգ վայրկեան, որպէսզի կէս գիչերին վերջնական ամէն բան: Հակառակ տիրող տարակարծու - թեանց, բոլոր երեսփոխանները կ'ընդունէին թէ անհրաժեչտ է եթէ ոչ միա - ձայնութեամբ, գէթ չափչափիկ մեծամասնութեամբ քուէարկել օրինագիծը, իբրեւ նոր ապացոյց միութեան եւ զործակցութեան: Միւս կողմէ, բոլորն ալ վստահ են թէ փոխառութիւնը յաջողութեամբ պիտի պսակուի բաղդատաբար կարճ ժամանակի մը մէջ, բարձրացնելով Ֆրանսայի վարկը արտասահմանի մէջ :*

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ՄԱՏՐԻՏԻ ՎՐԱՑ

Սպանիոյ ապստամբները նոր յարձակման մը ձեռնարկեցին Մատրիտի դէմ: Հինգերորդ զրահն է այս որ սկսաւ ոմբակոծութեամբ՝ քաղաքին տարա - ւակողմէն եւ չարունակուեցաւ կատաղի կռիւներով: Ապստամբները միեւնոյն ատեն օգնական ուժ հասցուցին Օվիէտոյի, որ կը չարունակէ դիմադրել, հա - կառակ երկարատեւ պաշարման բոլոր սարսափներուն: Նոր ուժերը անմիջա - պէս յարձակման ձեռնարկեցին, եւ առնելու համար կարեւոր դիրք մը որ կորսուած էր անցեալ չաբթու :

Մատրիտէն հասած վերջին լուրերու համաձայն, ճակատամարտը կը չա - րունակուի կատաղօրէն: Ապստամբ հրամանատարներէն մէկը ճաո մը խօսք - լով յայտարարեց ·— « Մօտ է վախճանը: Կը հաւատամ թէ Ս· Ցովսէփի տա - նին (19 մարտ) մայրաքաղաքը բոլորովին մաքրուած պիտի ըլլայ մարքսեան հրոսախումբերէն եւ ես չուտով վալենցիա պիտի երթամ» :

**** Սպանիոյ ցամաքային եւ ծովային հակողութեան ծրագիրը վերջնապէս ընդունուեցաւ 27 պետութեանց կողմէ: Գերմանիա տակաւին կը մերժէ սթեր - լինով կամ տոլարով վճարել ընդհ· ծախքէն իրեն հնկած բաժինը՝ 143,000 ոսկի :*

Գերմանիա նախ յանձն առաւ 2000 սթեր· վճարել օտար դրամով, յետոյ 10 հազար, իսկ մնացեալին փոխարէն ղրկել մեքենագիրներ, ինքնաչարժներ եւ ուրիչ ինչ որ կրնայ օգտակար ըլլալ հակողութեան համար :

Անգլիա , Գերմանիա, Ֆրանսա եւ Իտալիա պաշտօնապէս յայտնեցին թէ պատրաստ են այս չաբաթ օրէն կատարել իրենց յանձնուած պարտականու - թիւնները: Անշուշտ չաբաթներ պիտի անցնին, մինչեւ որ հակողութեան դոր - ծողութիւնը կատարեալ հանգամանք ստանայ: Լոնտոնի չէզոքութեան յանձ - նաժողովը այժմ կը քննէ Սպանիա գտնուած կամաւորները ետ քաչելու հարցը:

**** Զօր· Ֆրանքօ հրամանագիր մը հրատարակելով, ազգ· քայլերգ հռչա - կեց արքայական քայլերգը:*

**** Երկուշաբթի օր չոգենաւ մը կրակ առած կ'ընկղմէր Պիսքայեան ծո - ցին մէջ: Նախ կարծուեցաւ թէ անգլիական նաւ մըն է, եւ երկու անգլ· մարտանաւեր օգնութեան հասան («Փառի-Սուառ»ն ալ բացառիկ թիւ մը հանեց գիչերանց ...): Ժամերով չփոթութիւն տիրելէ վերջ, ստուգուեցաւ թէ սպա - նիական նաւ մըն է որ կ'ընկղմի, չարձակում կրած ըլլալով ապստամբ մար - տանաւէ մը: Նաւաղները դուրս հանուած էին, նաւը ընկղմելէ առաջ: Կ'ըսուի թէ փոխադրանաւը 2,700,000 տոլար արժէքով ռազմամթերք եւ սանտռնակներ կը փոխադրէր Սպանիոյ կառավարութեան համար :*

**** Երկու ռումբեր եւս գտնուեցան Ֆրանքեւսպանիական սահմանագլուխին վրայ, Փէրփինեանի մէջ:*

---

18 ՀՈԳԼ ՈՍԿԻ դողցուեցաւ Փօլիէթի կայարանին մէջ (Մարսէյլ): Ամ - բողջ բեռը 55 ձոխ էր, Ամերիկայէն նոր հասած: Կորսուած մասը կ'արժէ 100,000 ֆրանք :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑ ՎԵՐԵՐԱՆՈՒԹԵԱՆ

Վերջապէս իրենց բուն տեղը գտան «չէեղ»ն ու «անվախընթաց»ը:

Ինչ որ պիտի պատմեմ, գերազանց - օրէն անվախընթաց է եւ շատ աւելի չէեղ՝ հան եարթմըշ կամ Ղանղալ գիւղի վերաչինաց Միութեան երե - կոյթ - պարահանդէսը :

Ատոր համար ալ, խոնարհաբար կը խնդրեմ որ կարդաք յոտնկայս :

Եթէ շատ ծանր չի գար, կրնաք շարականն մըն ալ մրմնջել, րնթերցու - մը աւարտելէ վերջ, պահ մը փակելով ձեր աչէերը: Ես կ'առաջարկեմ «Գով· եա Երուսաղէմ»ը:

Դեռ նոր հասկցայ թէ մենք շատ պանիր հաց կ'ուզենք, հանրային գործ, մանաւանդ կուսակցութիւն վա - րելու համար :

Արդ, լսեցի՛ք, սկսելով խորագիրէն (երեք սիւնակի վրայ) ·

— « ՊԱՏԻԻ ՎԵԹԵՐԱՆՆԵՐՈՒՆ·— ՔՍԱՆԵՒՀԻՆԳ ՎԵԹԵՐԱՆ ԸՆԿԵՐՆԵ - ՐՈՒԻ ՊԱՏՈՒՈՅ ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐՈՒԻ ՅԱՆԳՆՈՒՄԸ»: (Արեւ, 24 փետր·) :

Բան չհասկցա՞ք :

Թոյլ տուէք որ բացատրեմ :

Թամկավարները 25 վեթերան ընկեր - ներ ունին եղեր եգիպտոսի մէջ՝ եւ պատուոյ վկայականներ բաշխեր են անոնց, ի վարձ բարւոք ծառայու - թեանց :

Ի՞նչ բանած են այս 25 հրեւելիները: Թերթը տակէ տակ շարելով անոնց անուններըը, կը բացայ տնէ ի լուր աշխարհի ·

-— « Պատի՛ւ բոլոր առնոց : Մեր այն ընկերներուն են անոնք, որոնք քսան եւ հինգ տարի չարունակ՝ հիանալի անձ - նուիրացութեամբ մը եւ պողպատեայ հաստատամտութեամբ մը ծառայած են Ռ. Ա. կուսակցութեան, այսինքն՝ Ազգին, նախ իրր Յանձնաղիր — Թամկավարներ կամ վերակազմեալ Հնչակեաններ եւ յետոյ, 1921էն սկսե - եալ, երբ երկու կուսակցութիւնները մխաձուլուեցան, իբր Թամկավար Ա. - զատականներ :

Գաւիթ վեթերաններուն » :

Եւ պատի՛ւ վեթերանութեան ար - հեստանոցին որ ի Գահիրէ :

Ես ալ կը կարծէի թէ վեթերանը հագուագիւտ արարած մըն է, մէջէրլ կէած՝ տարիներու վաստակին եւ տա - րիքի ծանրութեան տակ, ներկայա - ցուցիչը անցած - գացած սերունդէ մը, վերջապէս «հինաւուրց» մը, իր կեանքով կապուած պատմական, դէպ - քի մը, շրջանի մը կամ երկար ծառա - յութեան մը հետ :

Եւ ատոր համար, շատ ալ չէի զար - մանար որ, նոյնիսկ Դաշնակցութեան մէջ, որ 47 տարեկան կ'ըլլայ, մատի վրայ կը համրուին վեթերաններըը :

Մինչդեռ, մարդիկ վեթերան կ'ար - տադրեն ճիշդ այնպէս ինչպէս, Պոլսոյ հռչակաւոր Պետրոս Զէֆին շրջանա - ւարտ կը հասցնէր ամէն տարի : Եւ պատուոյ վկայական ալ կը բաժնեն, ճիշդ ինչպէս դպրոցներու մրցանակա - բաշխութեանց հանդէսներուն մէջ :

Տեսէք, ռամկավար կուսակցութիւ - նը 15 տարեկան է, եւ արդէն հասցու - ցեր է 25 վեթերան՝ միայն մէկ շրջանի մէջ: Հոգ չէ թէ շատերը նախ հնչակ - եան (հին կամ վերակազմեալ), յետոյ Սահմանադիր - Ռամկավար, յետոյ Ռամկավար - Ազատական եղած ըլլան :

— Ռամկավարներըը մարտական գոր - ծունէութիւն չեն ունեցած, ըսին չա - բամիտներ.— Եւ ահա մէկ տարիէ ի վեր մեռած կամ ողջ հայդուկներու պատկերներ կը հրատարակուին Ե - գիպտոսէն Ամերիկա, «Արեւ»ի եւ « Պայքար »ի մէջ :

— Ի՞նչ կուսակցութիւն է որ վեթե - րան չունի, էրթմնջեցիկ ուրիշներ :

Եւ ահա բանիրիկը մէկէն մրցա - նակաշխութեան արժանացած, հան - դիսաւորապէս :

Մե՛զի որ 25ին տօնը մէկ անգամէն կատարեր են, այլապէս աղաչակորճան Պոնոմարեանը մէկ ոսկի եւս կը նուի - րէր «Արեւ»ի փոնտին, յատկապէս իր վկայականը ստացած եւ իր անունը կարդացած տեղ :

ՎԱՀԷ

Հայ եւ Վրացի «վնասակար գրագէտ»ները...

— · —

« Զա Կամ· Պրասվէչչենիէ» (մարտ 1) եւ «կոմս· Պրաւդա» (մարտ 3) թեր - թերու մէջ տպագրուած են հայ եւ վրացի «վնասակար գրագէտ»ներու ցանկերը:

Վրացիներէն այդ ցանկերու մէջ մտած են՝ Թորոշելիդզէ, Մգելվանի եւ Քաւթարատզէ, իսկ Հայերէն՝ Տէր _ Սիմոնեան, Այտան եւ Բակունց:

«Հօկ հի յուծումը Սոֆիայի մէջ

— o —

Պուլկ· «Զարեա» թերթը կը գրէ Սոֆիայի Հօկի մասին (3 մարտ) ·—

« Որոշ ատենէ ի վեր քաղաքական ոստիկանութիւնը տեղեկութիւն ունէր, որ Սոֆիայի մէջ հայ քաղաքական «Հօկ» կազմակերպութիւնը կը գրաւի ապօ - րէն գործունէութեամբ: Այդ կազմակերպութիւնը մանաճիւղն է միջազգային «Հօկ» կազմակերպութեան, որուն կեդրոնն է Փարիզ: Ան կը գրաւէր Հայերը փոխադրելով Ռ· Հայաստան :

Սոֆիայի «Հօկ»ի մանաճիւղը գաւառները ունէր 14 ճիւղեր: Վերջերս «Հօկ»ը 2000 Հայեր Պուլկարիայէն ղրկեց դէպի Ռ· Հայաստան: Այս օրեր կազ - մակերպութիւնը կը պատրաստէր ուրիչ բաւական մեծ հայ խումբի մը ներ - դաղթը Պուլկարիայէն: Առաքումը տեղի կ'ունենար սովորաբար Փարիզի կամ Վարչաւայի վրայով :

Անցեալ օր ներքին նախարարին հրամանով Սոֆիայի «Հօկ»ի կազմակեր - պութիւնը լուծուած յայտարարուեցաւ: «Հօկ»ի բոլոր թուղթերը եւ գոյքերը տարուած են ոստիկանական տեսչութեան եւ քննութեան ձեռնարկուած է :

«Սանճաքի կիներու թրխական դրօշ կը չինեն»

Թուրք թերթերը կը զրեն թէ դեռ Սանճաք կը գտնուի Ազգաժողովի դի - տող մարմինը: Պատուիրակութիւնը ամէնէն առքը Պայրը եւ Պուչաք գիւ - ղախումբերէն գալիք Թուրք ներկայացուցիչները պիտի լսէ: Այս գիւղախում - բերուն ներկայացուցիչները դիտողներուն աղերսագիր մը տալով խոստ - ղացած են իրենց գիւղախումբերուն Լագըչէյի (Լաֆաքիա) կցուելուն դէմ եւ հաղորդած են որ՝ եթէ այդ չրջանակը Սանճաքի չկցուի, այդ տեղի 30,000 Թուրքերը պիտի գաղթեն Սանճաք: «Արդարեւ այդ տեղ կեանքը անհանդուր - ժելի դարձած է Թուրքերուն համար: Օրինակի համար, հակառակ 80,000 Թուրք բնակչութեան՝ մէկ հատ Թուրք դպրոց չկայ: Դիտողներուն մէջ Թուրք - քերուն էն չատ համակրանք ցոյց տուողը Հիլէթաան է, այն որ նախապէս կ'աչխատէր Պոլսոյ փոխանակութեան յանձնաժողովին մէջ: Որովհետեւ դի - տողները միչտ Ֆրանսացիներու թարգմաններուն միջոցով չփման մէջ են դուրսի հետ, կարելի չէ պնդել թէ ինչ ազդեցութեան տակ են:

Սանճաքի ժողովուրդը այժմ համբերութեամբ կը սպասէ սահմանադրու - թեան: Սանճաքի կիները կը զբաղին դրօչակ չինելով: Առայժմ 80 հազար դրօչ պատրաստուած է :

Միւս կողմէ ժողովրդական ներկայացուցիչներ Խալք Էվիներու մէջ կա - նոնաւոր դասախօսութիւններ կուտան: Թուրք պաշտօնեաներու տեղ Արաբներ եւ Հայեր կ'անուանուին :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ ԵՎ ՆՐԱ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Ակադեմիկոս Ա. Ի. ԱԼԻԽԱՆՅԱՆ

Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիան ստեղծվել է 1943 թ. հունվարին՝ Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների կոմիտեի հիման վրա։ Ակադեմիայի կազմի մեջ են մտնում հետևյալ գիտական հաստատությունները՝ Պատմության ինստիտուտը, Լեզվի և գրականության ինստիտուտը, Արվեստի ինստիտուտը, Տնտեսության ինստիտուտը, Ֆիզիկայի ինստիտուտը, Մաթեմատիկայի և մեխանիկայի ինստիտուտը, Երկրաբանության և հանքագիտության ինստիտուտը, Քիմիայի ինստիտուտը, Կենսաբանության ինստիտուտը, Գյուղատնտեսության ինստիտուտը, Պատմության թանգարանը, Գրականության և արվեստի թանգարանը, Գրադարանը, Ձեռագրերի ֆոնդը, Հնագիտության և ազգագրության թանգարանը, Բնության թանգարանը, Ակադեմիայի հրատարակչությունը, Ակադեմիայի տպարանը, Ակադեմիայի ֆիզիկական կայանը, Ակադեմիայի ֆիզիկական կայանի արհեստանոցները, Ակադեմիայի ֆիզիկական կայանի ավտոտնտեսությունը, Ակադեմիայի ֆիզիկական կայանի ավտոարհեստանոցը, Ակադեմիայի ֆիզիկական կայանի ավտոտնտեսությունը, Ակադեմիայի ֆիզիկական կայանի ավտոարհեստանոցը։

Ակադեմիայի նախագահությունը կազմված է ակադեմիայի նախագահից, փոխնախագահներից, ակադեմիայի գիտական քարտուղարից և ակադեմիայի գիտական խորհրդի անդամներից։ Ակադեմիայի նախագահությունը կազմված է ակադեմիայի նախագահից, փոխնախագահներից, ակադեմիայի գիտական քարտուղարից և ակադեմիայի գիտական խորհրդի անդամներից։

Ակադեմիայի գիտական խորհուրդը կազմված է ակադեմիայի նախագահից, փոխնախագահներից, ակադեմիայի գիտական քարտուղարից, ակադեմիայի գիտական խորհրդի անդամներից և ակադեմիայի գիտական խորհրդի թեկնածուներից։ Ակադեմիայի գիտական խորհուրդը կազմված է ակադեմիայի նախագահից, փոխնախագահներից, ակադեմիայի գիտական քարտուղարից, ակադեմիայի գիտական խորհրդի անդամներից և ակադեմիայի գիտական խորհրդի թեկնածուներից։

Ակադեմիայի գիտական խորհրդի նախագահությունը կազմված է ակադեմիայի նախագահից, փոխնախագահներից, ակադեմիայի գիտական քարտուղարից և ակադեմիայի գիտական խորհրդի անդամներից։ Ակադեմիայի գիտական խորհրդի նախագահությունը կազմված է ակադեմիայի նախագահից, փոխնախագահներից, ակադեմիայի գիտական քարտուղարից և ակադեմիայի գիտական խորհրդի անդամ

ՉԱՐԵՆՑ

(ՎԵՊ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՑԱՂԻՑ)

— ո —

Ես ոչ մի ուրիշ բան չեմ ուզում, քան միայն ապրել, ապրել ու ապրել, ապրել ինչպես ապրում են բոլոր մարդիկ, ինչպես ապրում են ամբողջ աշխարհում, ինչպես ապրում են ամբողջ ժամանակներում, ապրել ինչպես ապրում են ամբողջ ազգերը, ապրել ինչպես ապրում են ամբողջ մարդկությունը, ապրել ինչպես ապրում են ամբողջ ցեղերը, ապրել ինչպես ապրում են ամբողջ ժողովուրդները, ապրել ինչպես ապրում են ամբողջ ընտանիքները, ապրել ինչպես ապրում են ամբողջ մարդիկ, ապրել ինչպես ապրում են ամբողջ մարդիկ, ապրել ինչպես ապրում են ամբողջ մարդիկ

Թուրքիա անկախութիւն կուտայ Քիւրտստոն...

Սուրբոյ Թերթերը կը գրեն թէ արեւելեան նահանգներու ընդհ. քննիչը՝ Զ. Խոզման, Ալէքսանդրէթի հարցին առթիւ ճառ մը խօսելով, յայտարարած է.— « Իմ կառավարութեանս քաղաքականութիւնն է ստեղծել քրտական պետութիւն մը Թուրքիոյ դերիշխանութեան տակ, որ պարունակէ, բացի Քիւրտահատանէն, Ճէզիրէի եւ Մուսուլի շրջանը » :

Այս լուրը, եթէ ճիշդ է, անգամ մը եւս կը հաստատէ թէ ինչպէս Հայաստանը, նոյնպէս Քիւրտիստան կոչուած երկիրը դոյութիւն ունին միայն Թուրքիայէն դուրս ...

Շարժանկարներ Վանի լիճին համար

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ տնտեսական գործակատարութիւնը որոշած ըլլալով նաւարկութիւն հաստատել Վանի լիճին վրայ, Քասըմփաշայի նաւահանգիստէն ապսպրած է շարժանկարներ, որոնց չինուածքը պիտի ուարտի այս բաններուն ապսպրած է շարժանկարներ, որոնց չինուածքը պիտի ուարտի այս բաններուն համար : Քարափներ եւ նաւահանգիստներ չինուած են լճին ափերուն վրայ եւ աշխատանոցներ՝ շոգենաւերու նորոգութեան համար : Լճին ափին վրայ գտնուող նախկին քարիւղի հոր մը օգտագործելու մասին կատարուած փորձերը քաջալերիչ արդիւնք տուած են : Ստացուած քարիւղը պիտի գործածուի իբրեւ վառելանիւթ շոգենաւերուն :

Անգլիոյ աշխատաւորականներուն ծրագիրը

Անգլիոյ աշխատաւորական կուսակցութեան գործադիր մարմինը յայտարարութիւն մը հրատարակեց, պարզելով իր գործունէութեան ծրագիրը, համաձայն վերջին համագումարի որոշման : Ծրագիրը կը բաղկանայ տասը կէտերէ : Արտաքին քաղաքականութեան մէջ, ապագայ աշխատաւորական կառավարութիւնը « իր կարելին պիտի փորձէ, միջազգային մրցակցութեան անտեսական պատճառները վերցնելու համար, որպէսզի բոլոր խաղաղասէր ազգերը կարենան օգտուիլ աշխարհի հարստութենէն : Նախաձեռնարկ պիտի բլլայ զօրացնելու համար Ազգերու Դաշնակցութիւնը՝ իբրեւ գործիք միջազգային գործակցութեան եւ հաւաքական ապահովութեան : Լիովին պիտի աջակցի բոլոր այն ջանքերուն որ կը կատարուին անհետացնելու համար կորճանարար զինաբշաւը եւ քաջալերելու զինաթափութիւնը՝ միջազգային համաձայնութեամբ» եւն. :

Ազգ. պաշտպանութեան համար կուսակցութիւնը «առանց վարանելու պիտի պահէ այն զինեալ ուժերը որ անհրաժեշտ են երկիրը պաշտպանելու եւ կարենալ կատարելու համար իր պարտաւորութիւնները՝ իբրեւ անդամ բարձրանական կայսրութեան եւ Ազգերու Դաշնակցութեան : Ազգ. պաշտպանութեան նախարարութիւն մը իր ձեռքին մէջ պիտի կեդրոնացնէ բանակը, նաւատորմը եւ օդատորմիզը : Բանակին մէջ աստիճանի բարձրացումը պիտի կատարուի միայն արժանիքով եւ ոչ թէ հարստութեան եւ ընկերային դասակարգի նկատումներով :

**** Առենէ մը ի վեր գործադուլներ կը ծագին Անգլիոյ օդանաւային գործարաններուն մէջ, ինչ որ լրջօրէն կը մտնայ վերազինման ծրագրին գործադրութեան : Վեց հազար բանուորներ գործադուլ հռչակեցին անցեալ շաբթու եւ տակաւին չէ փարատած տակաւին :*

Մահը իսօսեր Իտալիոյ դէմ

Երկուշաբթի օր աշխատաւորական երեսփոխան մը ծանր խօսքեր ուղղեց իտալական կառավարութեան դէմ, բողոքելով թէ վայրենութիւններ գործուած են Աստխա–Ադէպայի մէջ, իբրեւ փոխարէն գործուած մահափորձին : Արտաքին նախարարութեան խորհրդականը պատասխանեց .

— « Կը ցաւիմ յայտարարելու թէ մեր տեղեկագիրները մասամբ կը հաստատեն տրուած տեղեկութիւնները : Դժուար է մանրամասնութիւններ ստանալ, բայց պ. Իտըն լուր առած է թէ մահափորձին յաջորդած են ծանր դէպքեր որոնց ընթացքին զապտրական խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են իտալացի պինուորներուն կողմէ : Այս գործողութեան հետեւանքով բազմաթիւ մարդիկ մեռած են» :

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Հիթլէր արտակարգ նիստի հրաւիրեց նախարարական խորհուրդը, երէկ, երեքշաբթի : Կ'րսուի թէ օրակարգին վրայ կը գտնուի Անգլիոյ, Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի վերազինման խնդիրը :

**** «Առաջնորդ»ը արտօնեց գրոչմաթուղթեր հանել իր պատկերով, իր ծննդեան 48րդ տարեդարձին առթիւ (20 ապրիլ) :*

Գիտնական Վէյցի Մը մէջ պարտուած ըլլալով, Վիէննայի համալսարանին փրոֆէսօրներէն Ֆիլունկէր անձնասպան եղաւ իր կնոջը հետ : Երկուքը մէկ թոյն առին եւ կաղ չնչեցին :

Մուսոլինի Նափոլիէն ճամբայ ելաւ դէպի ափրիկեան գաղթավայրերը, ուր քաղաքական մեծ ճառ մը պիտի խօսի :

ԼԱՒ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

Ծանօթ են փոխադրութեան պատճառաւ չորս եւ երեք փիէնոց կղմինարէ շինուած տնակները: Ջուր եւ էլեկտրականութիւն գետեղուած են: Դիմել տեղւոյն վրայ Plombier TATOULի, 12 rue Elie, Gentilly Seine.

Հ. Ց. Դ.

Գաւառ

ՄԱՐՍԷՑԼԻ Հ. Ց. Դ. պատանեկան միութեան անդամական ընդհ. ժողովը ուրբաթ 12 մարտ, երեկոյեան ժամը 8,30ին, շաւիրիկեան սրաճին մէջ. 5 րիւ տը լ'էքլիթս: կարեւոր օրակարգ:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՔՈՅՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

13 Մարտ, շաբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին, **Salle Géographie**ի մէջ
184 Bld. St. Germain, մէթրօ **St. Germain** եւ **Babillon**

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Օր. ՕՄՄԱՆՃԵԱՆ (արտասանութիւն), Օր. ԿՆԵԱՋԵԱՆ (երգ), ընկեր Ա. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ (արտասանութիւն):

Դախքերու մասնակցութեան համար մուտք 2 ֆր.:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

"ՎԷՄ,,

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ «Վէմ»ի ժէ. թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.— ՅՈՎՀ. ՉԱՒՐԵԱՆ՝ Գաբրիէլ Սունդուկեան.— Վ. ՄԻՆԱՒՈՐԵԱՆ՝ Արհաւիրքի օրեր.— Յ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ՝ Անդրանիկը Սիւնեաց երկրամբ (վերջ).— ԳՐ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ՝ Ղարա Մելիք.— Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ՝ Վ. Փափազեանի յուշերի առթիւ, Հայ-հայկական քանակցութիւններ, Հին թուղթեր.— Գէորգեան ձեմարանի մեծ գէպքը՝ ԱՆՑԵԱԼԸ Գ. Նորա ուսնկեան, Հ. Գ. Մէնէվիշեան,— Մի ճշդում.— Գիրք եւ Մատուռ.— Հայաստանի գիտական գրականութիւն.— Դրախօսական.— Հայ հանրագիտակ.— Լ. Խաճատուրեանի գործերը.— Դրախօսական.— Լ. Ալպանեան (Լաս) «Հարցականի ուղիներով» Մ. Վ.: Խմբագրութեան կոդմէ, Յաւելուած.— Վահրամ Եպ. Մանկունի. «Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը» մէջ:

Խմբագրութիւնը շատ կը խնդրէ բաժանորդներէն փութացնել բաժանեգիներու վճարումը: Մասնաւորապէս կը խնդրուի Ֆրանսայի բաժանորդներէն ջանալ շուտով փակել իրենց հաշիւները, որով մեծ աջակցութիւն ցոյց տուած կը լինին խմբագրութեան: Փարիզի բաժանորդները կարող են բաժնեգիրը ուղարկել Լ. Գեւոնեանի հասցէով «Ցառաջ»ի խմբագրատուն, Մուրատեանին՝ 49 rue Nationale: կամ ուղղակի խմբագրութեան՝ S. Vratzian 13 Rue des Platanes Plessis-Robinson. (Seine).

Ջութեսպիի Յարեկոյթ—Պարահանդէս

Մարսէյլի Հայ երաժշտական Միութեան
14 Մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր
ՍԱԼՕՆ ՄԱՍՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ. **Rue Roux-de-Brignoles**

Յաձելի գեղարուեստական բաժին: Ջուարճալի անակնկալներ:

Woudcr-Jazz Mathieu

Ճոխ պուֆէ. ընտիր խմիչք ժողովրդական գիներով:
Մուտք 10 ֆր.:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ վէմթօն կարող լաւ ափիէոր մր: Տեւական գործ եւ լաւ վճարում: Դիմել՝ Պ. ԳՈՐԳԻԿԵԱՆի, 31 Route de Choisy, Ivry. մէթրօ Porte de Choisy.

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆր. կ խոչի Շոֆ վարչութիւնը իր խորին գաւակցութիւնը կը յայտնէ ՏՔՐ եւ ՏԻԿ. Շայկ ՍԷրէնիւլեանի, իրենց փոքրիկ ՎԻԳԷՆԻն կսկծալի մահուան առթիւ:

ՅՈՒՇԱՐԱՆ

ՀԱՑ ԻՐԱՒԱԳԻՏՆԵՐՈՒ Միութեան առաջին հաւաքոյթը այսօր, չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Հայ եկեղեցական ակումբին մէջ, 8 rue Bossuet, Paris (10) Օրակարգ՝ Արտասահման ապրելու թերքաճախերու իրաւական վիճակը: Տիղեկութիւն՝ Պ. Պէրնար վահէ, կը հրաւիրուին հետաքրքրուողնե՛րը:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԹԻՒ 5 ԽԵԼԱԳԱՐԸ

կատակերգութիւն 3 արար եւ 1 պատկեր
ԳԻՆ 5 ՖՐԱՆՔ
ԴՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ,
51, Rue Mr. le Prince, Paris - VIe
Փոխարժէքը կարելի է ղրկել նամակադրոշմով :

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲ

Յաւաքիկայ հաւաքոյթը տեղի կ'ունենայ 11 Մարտ հինգշաբթի, ժամը 21ին. Société Savantes *մէջ,* 28 rue Serpente, *(Դ. յարկ)։*
Դասախօս Պ. ՎՐԱՑԵԱՆ,
Նիւթ՝ Թիւրքահայոց ազգային կեանքի զարգացումը:

ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մայիս 1ելն Նոյեմբեր 15

—o—

Հոս պիտի գետեղուին աշխարհացոյցներ, քարտէսներ, յատակագիծեր, պատկերներ, լուսանկարներ, նախագիծեր, պատկերագծական բացատրութիւններ, պիտակներ, դասաւորիչ պիտակներ, գրքոյկներ, պրակներ, ինչպէս նաեւ տօրեայ լուրեր, ըլլայ ձայնասփիւռով կամ ծանուցումներով :

Իսկ Մէջ. Ցուցահանդէսին առթիւ պիտի կազմակերպուին համաժողովներ :

ՀԱՆԴԻՍՆԵՐ ԵՒ ԶԲՕՍԱՆՔՆԵՐ

Փարիզի անունին պատուաբեր ըլլալու նախանձախնդիր,— Փարիզ մէյա կ'ուզէ պահել իր համաշխարհային համբաւը իբր գեղարուեստներու, գուարճութիւններու եւ հաճոյքներու լուսաւոր մայրաքաղաքը,— միջազգային ցուցահանդէսին զեկավարները նախատեսած ու կազմակերպած են տօնակատարութիւններու եւ պրօսանեքներու ճոխ յայտագիր մը :

Նմանապէս փոքրիկներու եւ մեծերու ժամանցի, անոնց զուարճութիւններու գրօսավայր մը նշանակուած է Ենվալիտի հարթաձեւին կարեւոր մէկ մասին վրայ :

Մեծ Պալատին առջեւ ամէն ուրբաթ աննախընթաց խրախճանքներ պիտի տարբերին — հանդէսներ վայելչաձեւութեան, ծաղիկներու, պտուղի, գինիի ,եւն. — որոնք ցուցահանդէսին վայրը պիտի աւելցնեն :

Տեղի պիտի ունենան նաեւ, գաւառային, դաղթավայրերէն եկողներուն համար, մարմնամարզական, նաւային եւ օտար ազգերու կազմակերպելիք ինքնայատուկ տօնակատարութիւնները :

Գիշերը ցուցահանդէսին ծառուղիները, Սէնի ափունքները դիւթահրաշ լուսազարդութիւններով պիտի ողողուին :

Նաւային եւ ջրային մեծաչուք տոնդքներ ու հանդէսներ պիտի կազմակերպուին : Մասնաւորաբար դիէ-բային տօնակատարութիւններու վերակազմութիւնը կարաղներու կղզիին առջեւ, որոնք պիտի յիշեցնեն Վենետիկեան ամենազեղեցիկ տօնակատարութիւնները կռնտոլներու մասնակցութեամբ :

Սոյն զուարճութիւններու ընթացքին պէնկալեան հուրեր եւ հրթիռներ պիտի արձակուին : Սէն գետը ցոլացնելով այս եւ ափունքներու լոյսերը, պիտի կրկնապատկեն անոնց գեղեցկութիւնը : Իսկ փայլփլուն կոհակները մշտատեւ ելեւէջներով աւելի կենդանութիւն պիտի տան, համայնապատկերին :

Մէջ. Ցուցահանդէսին ճոխ յայտագրերին համար, ըսինք որ 160 տեսակ հանդէսներ պիտի կազմակերպուին, որոնք այսպէս չորս դասակարգերու կը բաժնուին.—

1.— Ցայգահանդէսներ, լուսաճաճանչ աղբիւրներ, ծփուն ու ինքնաշարժ արուեստանոց - նաւը :

2.— Մեծ ջուրերու հանդէսներ :

3.— Բուն հանդէսները եւ տօնակատարութիւնները :

4.— Մրախճանքները (կալա) :

Մտորել տանք մի քանի ջրային, լուսային եւ երաժշտական թատերերգութիւններու ընդլայնելիք նիւթերը.—

Երաժշտութիւնը, երգը, պարը, պարախաղը, լոյսը, գոյնը, Հազար ու Մէկ Գիշերները, Տարուան եղանակները, Ազգային տօնը, Գաղթավայրերը, դիցաբանութիւնը, ծաղրերգ երգեր եւ քերթուածներ, եւն. եւն. :

ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՏՈՒԱԾԻՆ ԲՈՒՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶԸ

Այս պարտէզը պիտի գետեղուի Մեծ պալատն ի վեր եւ դէպի Քուռ - լա - Ռէյնի եղերքը երկարող հողմատին վրայ, որուն տարածութիւնը մօտաւորապէս 4,500 քառակուսի մեթր պիտի բլլայ :

Հոս պիտի համախմբուին այն դիւթահատ եւ շնաչխարհիկ բոյսերը, որոնք ամէնէն չատ պատշաճեցուած մթնոլորտի մը մէջ ապրելու կարիքը ունին :

Այս առթիւ մասնաւոր ջերմանոցներու մէջ կարգ մը տունկեր խնամքով պիտի տարաձարժուին :

Ուղղաձիգ լուսարձակներու հեղեղին տակ, բոյսերու եւ ծառերու գոյնզոյն տերեւները կիսաթափանց ապակիներու նման հրաշալի երեւոյթներ պիտի պարզել : Գրաւիչ տեսիլներէն մին պիտի բլլայ, մասնաւորաբար լոյսի ծառուղին ուր կարծես ամէն ինչ գերբնական չրջանակի մը մէջ կ'ապրի :

ՓՈՒՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԸ

Փոխադրութեան եւ երթեւեկի կազմակերպութիւնը հիմը կը կազմէ արդի քաղաքչինութեան : Ահա թէ ինչպէս մասնաւոր հոգածութեամբ ուսումնասիրուած է այս հարցը ցուցահանդէսին առթիւ :

Ի՞նչպէս պիտի հարթուին երթեւեկի յարուցած խոչընդոտները :

Արտաքին երթեւեկի եւ փոխադրութեան ստեղծած դժուարութիւնները սրբագրելու նպատակաւ մուտքի եւ ելքի 25 դռներ պիտի բացուին ցուցահանդէսին չրջապատին վրայ :

Այս դռներուն ամենակարեւորներէն, ինչ հասը պիտի կառուցուին համապատասխան մեծ ճամբաներու ենթակայ կեդրոնները, երեքը պատուոյ մուտքերը, Քոնքորտ, Ալմայի եւ Թուռքաւէրոյի հրապարակներուն վրայ :

Իսկ 35 ընդարձակ մերձակայ ծառուղիներ, պողոտաներ, խճուղիներ, փողոցներ ինչպէս նաեւ փոքր ճամբաներ պիտի տարածուին վերոյիշեալ մուտքի դուռներուն առջեւ :

10 տասերկրկեայ երկաթուղագիծերու կայարանները պատասարկութեան պիտի դրուին, բաղկացած 4 տարբեր գիծերէ :

Նոյն նպատակաւ նախատեսուած է հանրակառքերու կանոնաւոր ցանց մը, որոնց երթեւեկը պիտի բպատպատկուի ըստ համապատասխան պահերուն : Ինչպէս նաեւ հանրային ինքնաշարժերու կազմակերպութիւն մը :

Մինչ Սէն գետը պիտի ծառայէ, ջրբադնաց պտոյտներու :

ՆԵՐՔԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿԸ

Ինքնաշարժերու մուտքերէն խուսափելու համար սպասարկութեան մէկ պիտի դրուին էլեկտրականութեամբ ընթացող ինքնաշարժ փոքր կառքեր, չափաւոր արագութեամբ, անչշուկ գնացքով :

Այցելուները անգամ մը որ ցուցահանդէսին ոտանէն ներս մտնեն, ինքնաբերաբար իրենց առաջին զբօսանքը պիտի բլլայ հասատատել թէ այս արդիական քաղաքին մէջ ինքնաշարժերու երթեւեկը բոլորովին դադրեցուած է :

Այցելուներու գնացքը դիւրացնելու նպատակաւ, այն վայրերը որ ենթակայ են խճողման, թաւալումի կամ իջնջակներու գործածութիւնը ի ըմբջակներու գործածութիւնը ի պաս պիտի դրուի կարճ հեռաւորութեանց համար, ըլլայ Սէն գետին վրայէն անցնելու, ըլլայ հանրութեան յատկացուած բնական պողոտաներուն վրայէն մագլցելու համար : Պիտի չմոռնան նաեւ վերելակ եւ վայրիկեան քենական սանդուխներ, ինչպէս վերհան եւ վայրէջ էլեկտրաշարժ խցիկներ :

Ահա այս փառայեղ արուեստանոցին դէմին պատկերը :

(Վերջ) **ԿՐՕՆ ՃԱԼԳԵԱՆ**

Հ. ՃԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ – ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒՄ)
Tél. Trudaine 42—69
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:
Ճաւաօտները ժամագրութեամբ:

Cabinet de Me Artin KAZANDJIAN

Licencié en droit de la faculté de Paris
Ancien Avocat près les Tribunaux mixtes d'Egypte Conseil Juridique
10 et 12, Rue Richer, Paris Tél.: PROvence 04-64 et la suite

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններու համար կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէ եւ տօն օրերէ ժամը 5 – 7:

Դիմեցէք իրեն եւ գոհ պիտի մնաք:

Զրի խորհրդակցութիւն «Ցառաջ»ի ընթերցուներուն երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 5—7:

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD	**ORIENT LLOYD**
48 rue de la République	**7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51	Tél. Opéra 67 77 67.78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ՝ ցոմսակներ՝ ամէն տեղի համար Հայ ճամբորդներու համար ժամնաւոր գին: Ընդհանուր գործակցութիւն աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԿԵՆՔ ԱՐԴԵՍԱՐ

Ա՛սագրին Փետրուարի թիւը, պատկերազարդ եւ այլազան բովանդակութեամբ:

Բաժանորդագրութիւնն է.— Ֆրանսայի համար տարեկան 30 ֆրանք, Արտասահմանի համար 40 ֆրանք : Դիմել՝ M. et M. BARSAMIAN
30, Rue Drouot, Paris (9):

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹՒՆ

ԼԱ ՓՕՔՒԻԱ, Գ. Գար.— 70:
ՄԱՐՍԷԼԶ, Գործ.— 1035:
ՄԱՐՍԷԼԶ, Վէմ.— 80:
ՄՕՆԹՐԼՕԶԻ ՍՈՒ ՊՈՒԱ, Արմ.—70:
ԽԱՐՊԻՆ, Ցակ.— 173.50:

Docteur OGINSKY
Փարիզեան մասնագէտ
Կը գործածէ ընդհանուր հիւանդութիւններու, տոց. սրտի եւ ջլային հիւանդութիւններ: Կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 1—6: 16 rue de la Défense Issy les-Moulineaux *Seine*

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին:ի կգիշերները ժամը 8.30ին:

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette angle Garibald

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԿԸ ՓՆՏՌՒԻ

Գրիգոր Հացագործեան (Խարբերդցի) կը փնտռէ Պ. Նազարէթ Հինտայեանը (Այնթապցի) որ կը կարծուի թէ ներկայիս Հարաւային Ամերիկա կը գտնուի (Միասին վերջէն գտնուած են հոգեւոր շրջանակի մէջ): Իմացնել հետեւեալ հասցէին. M. Krikor Hatzakortsian, 129 rue Lafayette, Vienne (Isère) France:

«Արմենիա»էն կը խնդրուի արտատպել:

— *Սալմաստցի Տիկին Ֆաննի Տէր Կարապետեան կը փնտռէ իր եղբայրը Թուաղէմ Մուշեղ Մելիք Ճակոբեանը որ քանի մը տարիէ ի վեր կը գտնուի Փարիզ, իր հասցէն իմացնել* Nichan Ter Karapetian, Avenue Youssouf Abad, Téhéran (Iran), Via U. R. S. S. կամ «Ցառաջ»ի վարչութեան :

Տիկին Երջանիկ Քէչհեաեան, ծննդեամբ Տէմիրճեան, Բաբերդի կը փնտռէ իր եղբայրը Աստուր Տէմիրճեան, տարի 29 տարեկան : Նախապէս կը գտնուէր Պոլսոյ Գարակէօղեան որբանոցը, 1923ին անցած է Ֆրանսա : Իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել իր քրոջ՝ Տիկին Քէչհեաեանի, հետեւեալ հասցէին՝ Mr. Harry S. Kehaïan, 151, 9 th Street. Troy N. Y. (U. S. A.):

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՕԱՓԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՌԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 11 ՄԱՐՏ JEUDI 11 MARS 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3367

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿԱՒ ԽՕՍՔ

ԵՐԿԲՈՐԴ, ԵՐԲՈՐԴ, ՀԱՐՐՈՐԴ

—o—

Երէկ իմացաք վեհարուրեան ապստամբութեան հիմնական պատճառներէն մէկը, համաձայն խորհրդային հրատարակութեան մը, տպուած՝ Մոսկուայի մէջ, 1929ին։ («Հայաստանը, միջազգային դիւանագիտութիւնը եւ Խ. Ռուսիան», հեղինակ՝ Բ. Բորեան, երկու հատոր, ուսերէն, 881 էջ, եւ պետական հրատարակութիւն)։

Առաջին անգամ չէր որ կ'իմանայիք, այդ վկայութիւնը, նոյն այս աղբիւրէն։ Բայց, լա՛ւ է յաճախ կրկնել՝ չարք մը ճշմարտութիւններ, որպէսզի գոյնզգոյն բանգէտներ չհամարձակին խեղաթիւրել պատմութիւնը, ցաւագար հակադաշնակցականութեան մը կիրքին տակ։

Մնաց որ, վեհարուար 18ի պոռթկումը եթէ բացառիկ արժէք մը ունի, այդ կը պարտի, ամէն բանէ առաջ, իր տարերային, համաժողովրդական հանգամանքին։ — Ըմբռնուացում՝ ընդդէմ սանձակոտոր բռնութեանց եւ հարստահարութեանց։

Նորէն կարդացէք Բորեանի վկայութիւնը.

— « ... Ցեղկոմը կը խլէր ու կը բռնագրաւէր բաղաբացիներու մօտ գտնուած պարէնը բաղաբներու մէջ եւ գիւղացիներու մօտ գտնուած հացամթերքը գիւղերու մէջ »։

Բռնագրաւում, նաեւ, «իւրացում բացարձակապէս ամէն բանի»— առանին առարկաներու, հագուստի, ճերմակեղէնի, կահ-կարասիներու, փեթաքներու (աւելցուցէք, նաեւ, Ամերիկայէն դրկուած կաթիլ)։

— « Բնական է որ, վարչական այս միջոցները, ԿԱՊՈՒԱԾ՝ ՀԱԼԱԾԱՆՔՆԵՐՈՒ, հանդիսացան փետրուարեան ապստամբութեան հիմնական պատճառները։ (Բ. Բորեան, հատոր Բ. էջ 126)։

Հատուած մը եւս.

— « Քաղաքական մանր *պուրժուազին* ահաբեկած էր։ Գրաւուած քոյոր իրերու «բռնագրաւումն» եւ իւրացման ձեւերն ու կերպերը ունէին տարերային հանգամանք։ այդ միջոցները կը գործադրուէին անկազմակերպ եւ խմահաւօրէն։ (Նոյն հատոր, էջ 133)։

Ուրեմն, առաջին պատճառ, խուացեալ ձեւով։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԱՏՃԱՌ

— « Ցեղկոմի 1920 դեկտ. 20ի ներման հրամանագիրը չտարածուեցաւ... այն գիւղուորներուն վրայ որոնք դաշնակցական կառավարութեան ժամանակ զէնքով փախած եւ դատապարտուած էին. ասոնք մնացին Ցեղկոմի բանտերուն մէջ»։ (Էջ 134)։

ԵՐՐՈՐԴ ՊԱՏՃԱՌ

— « *ԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՑՈՐՈՇ ՈՉԻՆՉ ԸՐԱԻ, ԹՈՒՐՔԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ ՀԵՌԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ. ՄԻՆՉ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՀԱՄՈԶՈՒԱԾ ԷՐ ԹԷ ԽՈՐՀՐԱՑՆԱՅՈՒԹԵՆ ԵՒ Խ. ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ԲԱՐԻ-ԴՐԱՑՆՈՒԹԵԱՆ ՑԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԵԼԷ ՎԵՐՋ, ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԱՁԼԵՒ ԸՆԵԼԻՔ ՉՈՒՆԷԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ, ԻՍԿ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԸ ԹՈՓՁ ՊԻՏԻ ՉՏԱՐ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԴՐԱՒԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՈՂԵՐԸ, ՈՐՈՆՑ ՄԱՍԻՆ ԱՆՈՆՔ Ո ԵՒ Է ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՉՈՒՆԷԻՆ*։ Ժողովուրդը «համոզուած» էր, թէ Թուրքերը Հայաստան եկած են Խ. Ռուսիոյ գիտութեամբ՝ դաշնակցական կառավարութիւնը տապալելու եւ խորհրդային Հայաստանի միջոցով Ռուսիոյ հետ կապ ստեղծելու համար։ *ՄԻՆՉԴԵՌ ՊԱՐԶՈՒԵՑԱՒ, ՈՐ ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԵԿԱԾ ԵՆ ԻՐՐԵՒ ՑԱՓՇՏԱԿԻՉՆԵՐ, ԵՒ ԵՐԿՐԻ ՎԻՃԱԿԸ ԱԻԵԼԻ ՎԱՏԹԱՐԱՑԱՒ*, բան մը, որ ժողովուրդը չէր սպասեր խորհրդային իշխանութեան «մուտէն» Հայաստանի մէջ»։ (Էջ 135 - 136, բոլոր ընդգծումները հեղինակէն)։

ՉՈՐՐՈՐԴ ՊԱՏՃԱՌ

— « *ԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՏՆՏԵՍԱՊԷՍ ԿՏՐՈՒԱԾ ԷՐ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԷՆ*»։ (Էջ 136, ընդծ. հեղինակէն)։

Այս հիմնական պատճառները ամփոփելու հոգն ալ թողունք բոլշեւիկ հրապարակագրին.

— « Հողային հարցերը, գաղթական զանգուածները, պաշարումը, ցուրտը, սովը եւայլն, այս ամէնը, իբրեւ արտաքին գործօններ, առարկայօրէն անհպաստ մթնոլորտ ստեղծեցին իշխանութեան համար։ Եւ ահա, այսպիսի ծանր պայմաններու տակ, Ցեղկոմը, ինքն ալ իր հերթին, կը դիմէ ազգայնացումներու եւ բռնագրաւումներու, հին տուրբերը կը գանձէ, բանտերու մէջ կը պահէ անոնք որ ազատ պիտի ձգուէին (կը պահէր, անշուշտ անոնց վրայ... գուրգուրալու համար. «*ցառաջ*»), չաշխատիր կազմակերպել պետական մեքենան եւայլն։ Այս ամէնը, իրենց ամբողջութեանը մէջ, որոշ է, հանդիսացան գործօններն ու պատճառները հակայեղափոխական շարժման եւ 1921 փետրուարին Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած յեղաշրջման». (Էջ 137)։

Ինչպէս կը տեսնէք, ոչինչ, բացարձակապէս ոչինչ յիշեցինք այն մեծ աղբիւրներէն, որ կը համարուին դաշնակցական կամ «ազգայնական»։

Չյիշեցինք, տակաւին, Թունդ հակադաշնակցական աղբիւր մը, ողբացեալ Բ. Իշխանեանի յուշերը (Երկու ամիս բոլշեւիկեան բանտում)։ Եւ դեռ ուրիշ վկայութիւններ, հայկական կամ օտար, դրաւոր թէ անգիր։ Ոչ ալ փորձեցինք նկարագրել զարհուրանքի պատկերալից տեսարաններ։

Բայց, այսքանն իսկ չատ չէ՞ր, արդեօք, անոնց համար որ կը չփոթեն գաղափարական պայքարն ու խուժանավարութիւնը, միշտ որոմ ցանելու եւ արիւն պղտորելու համար...

Կարելի է տեսակէտներ ունենալ դէպքի ընթացքին, այս կամ այն երեւոյթի մասին։

Բայց, դէպքէն 16 տարի վերջն ալ, տակաւին վիճելի դարձնել հիմնական պատճառները,— կը նշանակէ ջուրը պատէն վեր հանել։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՔՈՒԷԱՐԿԵՑ ԱԶԳԱՑԻՆ ՓԱԽԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԳԻԾԸ

—o—

Յուզումնալից տեսարաններ երեսփ. ժողովին մէջ

—o—

Երեսփ. ժողովը երեքշաբթի օր քուէարկեց ազգ. փոխառութեան օրինագիծը, 46ի դէմ 470 ձայնով։ Նիստը տեւեց մինչեւ իրիկուան ժամը 9։30։ կառավարութիւնը կը յուսար թէ ձերակոյտն ալ գիշերը պիտի քննէ օրինագիծը, որպէսզի կարելի ըլլայ փոխառութիւնը հրապարակ հանել չորեքշաբթի առաւօտ։ Սակայն Ծերակոյտը մերժեց աճապարել եւ յետաձգեց յաջորդ օրուան, որով փոխառութիւնը հրապարակ պիտի հանուի այսօր, հինգշաբթի։

Երեսփ. ժողովը թէեւ չպատասխանեց վարչապետին միամտութեան կոչին, սակայն 424քուէի մեծամասնութիւնը ամենամեծն է որ կը տրուի փոխառվողական ձեռնարկի կառավարութեան, այնքան ծանրակչիռ հարցի մը առթիւ։ Համայնավարները, որոնք վերապահ դիրք մը բռներ էին, ի վերջոյ մասնակցեցան քուէարկութեան։ Միայն Լուի Մառէնի ծայրագոյն ձախակողմեան խմբակը դէմ քուէարկեց։ Նախկին նախարար Փօլ Ռէյնօ եւ նախկին վարչապետ Ֆլանէն, որոնք միշտ ընդդիմադիր եղած են, ինչպէս եւ կեդրոնի իրենց հետեւորդները քուէարկեցին օրինագիծը, յայտարարելով թէ կառավարութիւնը դէպքերու բերումով կը հետեւի ճիշդ այն քաղաքականութեան զոր իրենք յառաջադրած են տարիներէ ի վեր։

Ժողովը յուզումնալից էր սկիզբէն ի վեր, եւ բաւական լուրջ միջադէպ մըն ալ ծագեցաւ, երբ վարչապետը կը վերջացնէր իր ճառը։ « Պարպեցէ՛ք ունկնդիրներու սրահը», կ'աղաղակէին չատեր. «դադրեցուցէ՛ք նիստը», կը գոչէին ուրիշներ։ Ի վերջոյ հարկ եղաւ 25 վայրկեան ընդհատել ժողովը։

Վիճաբանութեանց միջոցին, հեղնական խօսքեր արտասանեցին ընդդիմադէր երեսփոխանները։ Նախկին նախարար Ռէյնօ չնորհաւորեց ելմտական նախարարը (ընկերվարական) որ ուղղափառ մասնագէտներ պաշտօնի կոչած է, իբրեւ խորհրդական։ Ուրիշ նախկին նախարար մը, Փիէթրի, դիտել տուաւ թէ այդ խորհրդականներէն մէկը՝ ժաքթիւէֆ, եղած է Լավալի ամենամտերիմ խորհրդականներէն մէկը։ Ճեռոյ բացագանչեց.— « Ոչ մէկ աշակողմեան կառավարութիւն պիտի համարձակէր այսպիսի առաւելութիւններ տալ դրամագլուխ փախցնողներուն եւ ոսկի դիզողներուն քան ինչ որ կ'երեւայ ներկայ օրինագծին մէջ։ Վեց միլիառ ֆրանքի խնայողութիւնը տարապայման տուրք մըն է արժեղրկման համար։ Կառավարութիւնը նեղը մնացած է եւ դրամ կը պահանջէ. ասոր համար անհրաժե՞շտ է թմրուկ զարնել եւ «ազգային պաշտպանութեան» նշանաբանական մը կախել »։

Թունդ աշակողմեան երեսփոխան մը, Տահէր, պահանջեց օրինագծին առաջին յօդուածին վրայ աւելցնել հետեւեալ կէտը։— «Կառավարութիւնը ստիպուած կ'ըլլայ աւելցնել հետեւեալ կէտը։— «Կառավարութիւնը ստիպուած կ'ըլլայ ձեռնարկել յեղափոխական գործունէութիւնը Ֆրանսայի եւ գաղթավայրերուն մէջ »։

Կառավարութեան քաղաքականութիւնը պաշտպանեց Պ. Լէօն Պլում, եւ ոչ թէ երմտական նախարարը։ Երբ խօսք առաւ, ջերմացէն ծափահարուեցաւ արմատականներուն եւ ընկերվարականներուն, բայց ոչ համամասնավարներուն կողմէ։ Վարչապետը դիտել տուաւ թէ քաղաքականութեան մասին չէ որ պիտի խօսի, այլ խորհրդարանին միաձայն հաւանութիւնը պիտի խնդրէ, թէ թեւնելու համար դանձային տագնապը։ Այս առթիւ նորէն յիշեցուց թէ յեղափոխական ծրագիրներ չէ որ կը հետապնդէ, այլ պարզապէս կը դործադրէ ժողովրդական ճակատին ծրագիրը, որ կրնայ փոխուիլ միայն բազկացուցիչ կուսակցութեանց քուէներով։ Ու չեչտեց թէ իր նոր քաղաքականութիւնը նախորդին չրջումը չէ, այլ տրամաբանական հետեւանքը ընդդիմադիրներու քաղաքականութեան։

Այս ակնարկը տեղի տուաւ բուռն ընդմիջումներու, եւ վարչապետը հարկադրուեցաւ կանգ առնել, որպէսզի աղմուկը դադրի։

Ընդդիմադիրները մասնաւորապէս կը պնդէին որ փոխառութիւնը իրապէս յատկացուի ազգային պաշտպանութեան եւ ոչ թէ կառավարութեան միւս պէտքերուն։ Այս առաջադրութեամբ, պահանջեցին որ խորհրդարանական յանձնախումբ մը կազմուի, բայց կառավարութեան բուռն բողոքներուն վրայ, ժողովը մերժեց 228ի դէմ 368 ձայնով։

Փոխառութեան պայմանները նորէն դաղտնի պահուեցան, բայց, համաձայն օրէնքին տրամադրութեանց, դումար պիտի չնշանակուի, չրջաբերութիւնը պիտի ըլլայ պարբերական մասնավճարներով, մինչեւ որ ազգ. պաշտպանութեան պէտքերը ճարուին։

Ընդհանուր լաւատեսութիւն կը տիրէ փոխառութեանյաջողութեան մասին։

Ինչպէս պիտի գործադրուի հակառութիւնը Սպանիոյ վրայ

Ինչպէս հաղորդած էինք, մարտ 13էն սկսեալ պիտի գործադրուի միջազգային հսկողութիւնը Սպանիոյ վրայ, ծովէն թէ ցամաքէն։ Ծրագիրը բաժանուած է երեք չրջաններու։ Առաջինը պիտի սկսի երբ բարձր պաշտօնէութեան անդամները նշանակուին եւ իրենց պաշտօնատեղիները երթան։ Այս պաշտօնատարները անմիջապէս անհրաժեշտ միջոցները ձեռք պիտի առնեն իրենց պաշտօնին կատարման համար։ Երկրորդ չրջանը պիտի սկսի երբ ստորադաս պաշտօնեաներու բաւարար թիւ մը արձանագրուի եւ անոնք իրենց պաշտօնատեղիները երթան։ Գ. չրջանը պիտի սկսի երբ բոլոր պաշտօնեաները արձանագրուած եւ ղրկուած ըլլան։ Գլխաւոր վարիչները իրաւունք պիտի ունենան աւելցնելու իրենց պաշտօնեաները, եթէ յարմար դատեն։

Առ այժմ կը նախատեսուի 130 քննիչ ֆրանքեւսպանիական սահմանադրութեան համար, հինգ հոգի՝ ճիպրալթարի համար եւ 550 հոգի՝ ծովային հետազօտութեան համար։

Ծրագրին գործադրութեան ծախքը կը հաշուուի 834,000 անգլ. ոսկի մէկ տարուան համար։ Այս գումարը պիտի մատակարարէ միջազգային դիւան մը, որ կազմուած է արդէն Լոնտոնի մէջ։ Թէեւ հսկողութեան ծրագիրը ընդունած

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՅԱՂԱԴԱՐ ԹՐՔԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ

—o—

Տարիներէ ի վեր կապար կը տեղայ այս ճակատին վրայ, այս ախտին դէմ։

Եւ սակայն... կապաւաները կը խլէ։ Թրքախօսութիւնը ոչ միայն կը շարունակուի, այլեւ կը զարգանայ, փոխանցուելով սերունդէ սերունդ։

Դեռ աւելին,— արդարացումներ ալ կը գտնէ, իբրեւ անխուսափելի չարիք։

Վերջերս այդպիսի բարեմիտ պաշտպանողական մը կարդացի «Ազդակ»ի մէջ (3 մարտ)։

Յօդուածագիրը որ հասուն եւ բարեկիրթ մարդ մը կ'երեւայ, պատասխանելով թուրքերէն բարոզներու առթիւ եղած դիտողութեանց, կը յայտարարէ. (կ'ամփոփեմ հիմնական մասերը)։ —

1. «Թրքախօսութիւնը մեր մէջ մըտած է աստիճանաբար եւ երկար ժամանակի ընթացքին, հետեւաբար չի կրնար դուրս ելլել անմիջապէս եւ մէկ օրէն միւսը»։

2. « Հայախօսութիւնը տարածելու գործը կ'իյնայ մեր դպրոցներուն, եւ ոչ թէ եկեղեցիներուն։ Եկեղեցին կրօնական հաստատութիւն մըն է իր իսկական կոչումն է հոգեւոր սնունդ ջամբել եւ ոչ թէ լեզու սորվեցնել»։

3. «Հայախօս համայնիքներուն պէտք է հայերէն բարոզուի, թրքախօս համայնիքներու այ՝ թուրքերէն։ Պէտք է *Թուրքը* զանազանենք *Թուրքերէնէն*։ Թուրքին անիրներուն մէջ ի՞նչ չան։ գաղիւ ունի թուրքերէնը։ Ուրֆայի եւ Հայաստանի կողմերը շատ Թուրքեր եւ Քիւրտեր հայերէն կը խօսին, անոնք նուա՞զ ոճրագործ են հայերէն խօսելուն համար»։

4. « Շաբաթը կէս ժամ թուրքերէն բարոզ մը չի վնասեր մեր հայախօսութեան։ Ի՞նչ օգուտ ունի կիրակիէ կիրակի կէս ժամ հայերէն բարոզել կամ հայերէն բարոզ մտիկ ընել, երբ ամբողջ շաբաթուան ընթացքին թուրքերէն կը խօսուի տուներու, սրճարանները եւ շուկայի մէջ »։

6. «Շաբաթը անգամ մը՝ այն ալ կէս ժամ թուրքերէն բարոզ մը հայերէնի փոխելով եթէ կ'ուզենիք վրէժ լուծել Թուրքերէն, ատով վրէժ չի լուծուիր, եւ ատոր համար չարժեր իր հոգեւոր մխիթարութենէն զրկել մեր բրքախօս սերունդը, որ անցնելու վրայ է արդէն »։

Ի վերջոյ յօդուածագիրը կ'եզրակացնէ թէ «համատարած հայախօսութիւնը միայն ազատ ու անկախ Հայաստանի մէջ կարելի է»։ Իսկ մինչեւ այդ՝ հարկադրուած ենք տեղական լեզուն գործածել, երէկ՝ թուրքերէն, այսօր՝ արաբերէն, անգլերէն եւն.։

Ի՞նչ մեղմս պահեմ, խելքս չպահեցաւ այս չմեղանիին։

Ինչ որ բրքախօսութիւն կը կոչենք այսօր, շատ բիչերուն համար կամքէ անկախ սովորութիւն մըն է։

Բուն չարիքը, աններելին եւ անիծուելին այն է որ, երէկուան բռնին այսօր տունէ տուն, սրահէ սրահ, փողոցէ փողոց, թաղէ թաղ, գիւղէ գիւղ, հաւաքէ հաւաք, երկրէ երկիր կը փոխանցուի ինչպէս համաճարակ մը։ Ամբողջ բազմութիւններ իրար կը վարակեն ինքնաբերաբար,— ծուլութեամբ, անհոգութեամբ, սովորամոլութեամբ եւ անորակելի յամառութեամբ։

Եւ այս անպատիւ ճամբուն վրայ, այո, մեր կրօնականներն ալ, տէր, պատուելի կամ ժողովրդապետ, պակասը կը լրացնեն իրենց թուրքերէն արապողութիւններով ու բարոզներով, որոնք սրբազան աւանդի մը պէս փոխադրուած են մինչեւ Եւրոպա եւ Ամերիկա։

Հաւատացեալները չե՞ն հասկնար։ Հապա ինչպէ՞ս կը հասկնան գրաբար շարականները։

Բայց աւելի լաւ չէ՞ որ բան մը պակաս հասկնան Աբրահամու եւ Իսահակայ պատմութենէն, «կիւզէլ տիյա»էն եւ մնացեալէն, իսկ բան մը, բառ մը աւելի սորվին՝ իրենց լեզուէն եւ հայ ժողովուրդի Ս. Գիրքէն, պատմութենէն ու աշխարհագրութենէն։

ՎԱՀԷ

ՄԻԵՒՆՈՅՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Տարագիրներու վիճակը գրաւեալ մասին

—•—

Պ. Անռի Թասօ, Մարսէյլի քաղաքապետ-երեսփոխանը, պատերազմական նախարարութենէն տեղեկութիւններ խնդրած ըլլալով տարագիր երիտասարդներու դիմաւորագրութեան մասին, ի դիմաց նախարարին նամակ մը ստացած է դիւանապետէն, որ կը հաստատէ մինչեւ հիմա հրատարակուած տեղեկութիւնները։ Այսպէս.—

1. Անոնք որ Ֆրանսա կը բնակին եւ չեն կրնար որ եւ է հպատակութիւն ապացուցանել եւ իրենց տարիքով կը պատկանին 1924ի եւ յաջորդ դասերուն, պարտաւոր են արձանագրուիլ զինուորագրութեան ցանկերուն մէջ, ճիշդ ինչպէս Ֆրանսացիները։

2. Անոնք որ իրենց տարիքով կը պատկանին 1924 - 1935 Ա. դասին, են - թակայ չեն որ եւ է գործօն ծառայութեան։ Անոնք որ կը պատկանին 1936 հոկտեմբերին դրօշի տակ առնուած դասին, բանակին մէջ պիտի տեղաւորուին 1937 հոկտ.ին եւ ենթակայ են մէկ տարի ծառայութեան։ Անոնք որ յետագայ դասերուն կը պատկանին, դրօշի տակ պիտի առնուին ճիշդ այնպէս ինչպէս իրենց տարեկից Ֆրանսացիները։

3. Բ. հատուածին մէջ յիշուած անձերը պահեստի բանակին մէջ ենթակայ են այն միեւնոյն պարտաւորութեանց ինչպէս իրենց տարեկից Ֆրանսացիները։

4. Այն երիտասարդները որ գործօն ծառայութեան ենթակայ են, սկզբունքով պիտի տեղաւորուին Ֆրանսայի եւ հիւսիսային Ափրիկէի զօրամասերուն մէջ, նոյն պայմաններով ինչպէս Ֆրանսացի երիտասարդները։

5. Զանազան առաւելութիւններ պիտի ընծայուին այն երիտասարդներուն որ կատարած են իրենց գործօն ծառայութիւնը։ ԱՅՍ ԱՌԹԻԻ ԲՈԼՈՐ ՄԻԱՑՈՒՆԵՐԸ ՉԵՒՐ ՊԻՏԻ ԱՌՆՈՒԻՆ, ՓՈԽԱՆՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆՈՆՑ ՀՊԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ՉԵՒԱԿԵՐՊԻՒԹԻՒՆՆԵՐԸ, եւ, գործօն ծառայութենէն վերջը, դիւրութիւններ պիտի տրուին անոնց, իրենց աշխատանքի տոմսը ստանալու համար։

Այս առթիւ կը յիշեցնենք թէ ամէն միջոց ձեռք առնուած է, որպէսզի զինուորագրութեան գրասենեակները եւ միւս բոլոր տեղեկատու օրկանները կարենան շահակիցներուն հաղորդել այն զինուորական պարտաւորութիւնները որոնց ենթակայ են եւ այն առաւելութիւնները զոր կրնան վայելել։

1,100,000 ոսկի եգիպտոսի բանակին համար

Եգիպտական կառավարութիւնը 1,100,000 ոսկի քուէարկեց, իբրեւ առաջին մասնաւճար բանակին վերակազմութեան համար, համաձայն անգլիական պատուիրակութեան տեղեկագրին, որ ամբողջ ծախքը կը նախատեսէ 6 միլիոն ոսկի։ Այս մասնավճարով պիտի հոգացուին զինուորական վարժարաններու, օդանաւային կազմակերպութեան եւ մեքենաշարժ փոխադրութեան նախնական ծախքերը։ Անգլիական բանակը թեթեւ հրասայլերու, թնդանօթներու եւ մեքենաշարժ փոխադրութեան ցուցադրութիւն մը կը կատարէ Գահիրէի մէջ՝ որպէսզի եգիպտոսի բանակին մասնագէտները կարենան որոշել թէ որոնք ամէնէն աւելի կը յարմարին եգիպտական բանակին։

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՄԵՆԱՀԱՐՈՒՍՏ ԵՐԿԻՐ Է

Ամերիկյան իմպերիալիստական շրջանները, որոնք ձգտում են համաշխարհային տիրապետության, ամեն կերպ ջանք են գործադրում ստրկացնելու ամբողջ աշխարհը

ՅԱՂԹԱՀԱՐ

(ՎԵՊ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ)

— ո —

Կոմսուհին ոտքի ելավ ու ինքն էլ ոտքի կանգնեց։ Ապա նորից նստեցին։ Կոմսուհին ձեռքերը դրեց սեղանին, ափերի վրա հենեց գլուխը, ինչպես միշտ, երբ մտածում էր։ Ֆրանսուան կանգնած էր նրա առջև, ոտքերը միասին, ձեռքերը ետևում, ինչպես զինվորները կանգնում են հրամանատարի առջև։

Կոմսուհին ասաց.

— Ես ուզում եմ, որ դուք ինձ ճշմարիտ պատասխանեք։ Ես ձեզ հավատում եմ։ Ես ձեզ ոչ մի հարց չեմ տալու, որ ձեզ ստիպի ստել։ Ես ձեզ հավատում եմ, որովհետև ես ձեզ ճանաչում եմ։ Ես գիտեմ, որ դուք ինձ սիրում եք։ Ես գիտեմ, որ դուք ինձ համար ամեն ինչ կանեք։ Ես գիտեմ, որ դուք ինձ համար ձեր կյանքը կտաք։ Ես գիտեմ, որ դուք ինձ համար ձեր հոգին կտաք։ Ես գիտեմ, որ դուք ինձ համար ձեր անմահությունը կտաք։ Ես գիտեմ, որ դուք ինձ համար ձեր հավիտենական կյանքը կտաք։ Ես գիտեմ, որ դուք ինձ համար ձեր հավիտենական կյանքը կտաք։

Ֆրանսուան ասաց.

— Ես ձեզ ճշմարիտ կպատասխանեմ։

Կոմսուհին ասաց.

— Ես ձեզ հարցնում եմ, թե ինչո՞ւ եք դուք ինձ համար ձեր կյանքը կտալու։

Ֆրանսուան ասաց.

— Ես ձեզ հարցնում եմ, թե ինչո՞ւ եք դուք ինձ համար ձեր հոգին կտալու։

Կոմսուհին ասաց.

— Ես ձեզ հարցնում եմ, թե ինչո՞ւ եք դուք ինձ համար ձեր անմահությունը կտալու։

Ֆրանսուան ասաց.

— Ես ձեզ հարցնում եմ, թե ինչո՞ւ եք դուք ինձ համար ձեր հավիտենական կյանքը կտալու։

Կոմսուհին ասաց.

— Ես ձեզ հարցնում եմ, թե ինչո՞ւ եք դուք ինձ համար ձեր հավիտենական կյանք

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՆ ՄԱՐԴԱՐԻՆ

Ամեն տարի 1937թ. Փետրվարի 8-ին, ժամը 10-ին, Ֆրանսիայի Հայ Զինվորների Միության կողմից, Ֆրանսիայի Հանրապետության Նախագահի, Կառավարության անդամների, Խորհրդարանի պատգամավորների, Զինվորական Իշխանությունների, Հայ և Օտար Զինվորական Պատվո Խմբերի ներկայությամբ, Հայկական Մարտին Մարդարին հուշարձանի առջև տրվում է ծաղկեպսակների հանդիսավոր խոնարհում։

Հայ Զինվորների Միության Վարչությունը հրավիրում է Ֆրանսիայի Հայ Զինվորների Միության բոլոր անդամներին, ինչպես նաև Հայ Զինվորական Պատվո Խմբերին, որ ներկա գտնվեն այդ հանդիսավոր արարողությանը։

Հայ Զինվորների Միության Վարչությունը

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՆ ՄԱՐԴԱՐԻՆ

Ամեն տարի 1937թ. Փետրվարի 8-ին, ժամը 10-ին, Ֆրանսիայի Հայ Զինվորների Միության կողմից, Ֆրանսիայի Հանրապետության Նախագահի, Կառավարության անդամների, Խորհրդարանի պատգամավորների, Զինվորական Իշխանությունների, Հայ և Օտար Զինվորական Պատվո Խմբերի ներկայությամբ, Հայկական Մարտին Մարդարին հուշարձանի առջև տրվում է ծաղկեպսակների հանդիսավոր խոնարհում։

Հայ Զինվորների Միության Վարչությունը հրավիրում է Ֆրանսիայի Հայ Զինվորների Միության բոլոր անդամներին, ինչպես նաև Հայ Զինվորական Պատվո Խմբերին, որ ներկա գտնվեն այդ հանդիսավոր արարողությանը։

Հայ Զինվորների Միության Վարչությունը

Docteur S. OGINSKY

Ֆարմակոն մասնագետ

Կը տարածէ նաև իր տուները հիւանդներ. ու որ սրսկուի հ. գ. ալ. ներարկումներ. Կ'ընդունի հիւանդները. Կ'այցելէ տուներ. 18ին ալ 18 rue de la Défense 4—6։ Ներկայ կեցած է Մարտ 1937-ին։

Issy les Moulineaux Station

ՍԱՐԳԻՍ ԲՈՅԱՋԵԱՆ

Ատամնաբոյժ

Կ'ընդունի ամէն օր 9—12 եւ 2—6։

Կիրակի եւ տօն օրերը՝ 9—12։

Կը խնդրուի հիւանդները նախապէս հեռաձայնել։

Le Docteur SARGUIS BOYADJIAN

Chirurgien-Dentiste

Reçoit de 9 h. à 12 h. et de 2 h. à 6 h.

Le Dimanche de 9 h. à 12 h.

Prière de prendre rendez-vous par téléphone.

Ch. BOYADJIAN

12 rue Emile Gentilly

Tél. Gobelins 07-58

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ՄԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
12
ՄԱՐՏ
VENDREDI
12 MARS
1937

ԺԶ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3368

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՈՒՐԻՇՆԵՐԸ ՕՐԻՆԱԿԱԾ ԱՏԵՆ

—o—

Գանգատները՝ առնուազն երեք արուարձաններէ, հաստատելու համար միեւնոյն անճոռնի եւ գարշելի երեւոյթները.— Հայ կարմրուկները մեզ կը մեղադրեն իրրեւ ֆաշական, օտարներու աջեւ, պղտոր բաներ կը փափսան՝ համայնավար ընկերներու, պաշտօնեաներու, մինչեւ անգամ քաղաքապետներու ականջին, եւ կը սպառնան կորել տալ գործազրկութեան նպաստը:

Զանց առնելով անունները, յիշենք միայն քանի մը բնորոշ իրողութիւններ:

Դաշնակցական ընկերներ ժողով կը գումարեն արուարձանի մը մէջ, ուր ունին մասնաւոր ակումբ մը, ծանօթ՝ բոլորին: Ժողովներուն օրերը, ժամերը, վայրը, բանախօսին անունն ալ հրապարակաւ կը ծանուցուին, ինչպէս միշտ:

Արդ, վերջերս, հերթական դասախօսութեան մը առթիւ, կէս դիչերին, երբ դասախօսը մեկնած եւ ընկերները ցրուած էին, երկու պաշտօնեաներ կը ներկայանան ակումբին վարչութեան, ստուգելու համար թէ «Հայ Ֆաշականները» իրա՞ւ «գաղտնի ժողովներ կը գումարեն»...

Ուրիչ արուարձանի մը մէջ, գարձեալ Դաշնակցական դասախօսութիւն մը կը ծանուցուի հրապարակաւ, ամբողջ մէկ շաբաթ: Վերջին պահուն համայնավարներ կ'երթան էւել – պակաս խօսքեր կ'ուզեն սրահին տիրոջ, վախցնելու համար: Եւ կազմակերպիչները կը հարկադրուին ուրիչ սրահ մը վարձել:

Երրորդ արուարձանի մը մէջ, տակաւին բերնէ բերան կը չրջի ֆրանսերէն թռուցիկի մը պարագան: Թռուցիկ մը՝ որ հրաւառակուեցաւ յանուն համայնավար կուսակցութեան, իրրեւ ապզդարուխին՝ «Հայ Ֆաշականներուն»...

Ինչպէս այս երեք արուարձաններուն, նոյնպէս այն բոլոր վայրերուն մէջ ուր քաղաքապետը համայնավար է, մեր կարմիր տիրացուները ամէն միջոց կը փորձեն, միթքերը պղտորելու եւ հակառակորդներուն սպառնալու համար:

Այս ճամբուն վրայ, մասնաւորապէս կը չահագործեն գործազրկութեան նպաստի խնդիրը:

Ի՞նչպէս.— իրրեւ անդամ տեղական կոմկուսին, բանո՛ր, բանո՛ր կը փսփսան «Հայ Ֆաշականութեան» մասին, եւ կը մոլորեցնեն իրենց Ֆրանսացի ընկերները: Անծանօթ՝ հայկական կեանքին, այս վերջինները չատ կը հաւատան զանազան ցնդաբանութեանց, եւ բարեմտօրէն կը տրամադրուին իրենց կուսակցական ցանցը, հետապնդելու համար «թշնամին»:

Այս պարագան թեւ կուտայ մեր դաւադիրներուն՝ գործազրկութեան նպաստի խնդիրն ալ վերածելու զէնքի մը:

Եթէ քաղաքապետը համայնավար է, յաճախ կը փորձուի տուգումներ կատարել՝ հայ կարմրուկներու միջոցաւ: Երբեմն ալ այս կամ այն հանգամանքը կ'ընծայէ անոնց:

Եւ ահա թեւ կ'առնեն «փոքր գիւղին մէնծ ազաները»: Կը սկսին ծուռ նայիլ ասոր - անոր, երբեմն ալ սպառնալ: — «Վա՛յ դուն ֆաշականներու ժողովի՞ն գացեր ես, կը տեսնուինք ...»:

Սեղմերը չեն գիտեր թէ՝ ի վերջոյ ծիծաղելի կրնան դառնալ նոյնիսկ իրենց ընկերներուն առջեւ: Գործազրկութեան նպաստը պետական օրէնք է, իսկ այս երկրին մէջ, ամենաթունդ կարմիրն ալ, քաղաքապետ կամ խորհրդական, չի կրնար չեղիլ օրէնքէն, առանց բանաւոր պատճառի: Ընդհակառակն, կրնայ դառ մը՝ ալ տալ ի հարկին, մանաւանդ երբ անդրադառնայ թէ չարաչար գործածեր են իրենց վստահութիւնը:

Այս անճոռնի բարքերուն առջեւ, ի՞նչպէս չյիչել, նորէն եւ նորէն, այս երկրի ժողովրդական ձակատի անդամներուն, նոյն իսկ համայնավարներուն բռնած դիրքը, իրրեւ ներշնչման աղբիւր մեր կարմիր աքլորներուն համար:

Ահա տեսէք, — —տարիներով պայքար մղելէ վերջ վերապահութեան դէմ, Ֆրանսայի համայնավար երեսփոխանները առանց վերապահութեան քուէարկեցին 10,500,000,000 ֆրանքի փոխառութիւնը, որ ամբողջովին յատկացուած է ազգային պաշտպանութեան:

Ահա տարին լրացաւ, եւ ամբողջ Ֆրանսայի կոմկուսը անդադար կը հնչեցնէ պատմական նշանախօսքը,— «Մենք կ'ուզենք ապատ, հզօր եւ երջանիկ Ֆրանսա մը»:

Դեռ վերջերս, փետրուար 27ին, հրապարակային զեկուցման առթիւ, Մորիս Թորէզ, կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, նորէն կը յիշէր Լէնինի մէկ խօսքը.— « Փոխանակ երկնքի մէջ պառակտելու դրախտին համար, աւելի լաւ է միանալ երջանկութիւն ստանալու համար երկրի վրայ »:

Եւ նորէն հանդիսաւոր ու եղբայրական կոչ մը կ'ուղղէր «կաթոլիկ աշխատաւորներուն, բանուորներուն, գիւղացիներուն, պաշտօնեաներուն եւ արհեստաւորներուն »:

Ու պատիւ կը սեպէր պատմել, թէ Նիսի մէջ, 10,000 ունկնդիրներու առջեւ, 23 տարեկան կաթոլիկ տէրտէր մը եկած իր ձեռքը տեղած էր, բանուորներու մէջ:

Կը պատմէր տակաւին, թէ 72 տարեկան ժողովրդապետ մը, Փարիզէն անցած առեն, տեսակցութիւն մը խնդրած էր իրմէ, միութեան կոչին առթիւ:

Համբանք չունին այս կարգի արտայայտութիւնները, մասնաւորապէս մէկ տարիէ ի վեր:

Արդ, այս երեւոյթներն ու իրողութիւնները բան մը չե՞ն խօսիր «Ֆրանսկոմկուս»ի հայալեզուեան հաւատացեալին:

Անոնք, երբ տեղի - անտեղի, թութակաբար, կապկօրէն կ'ընդօրինակեն զանազան բանաձեւեր ու կանչեր, ի՞նչպէս կը մոռնան այս միւս պարագաները, աւելի խօսուն եւ կենդանի:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երեք խորհրդաւոր յեղափոխական Հայտնիներ

Գոլոց մէջ

« Ազատ Խօսք »ի մէջ կը կարդանք (6 մարտ) այս խորագրին տակ :— Այս առաւօտեան պուլկար օրաթերթերը կը հաղորդեն պուլկար հեռագրական գործակալութեան կ. Գոլոչն տրուած հետեւեալ տեղեկութիւնը :—

« Կ. ՊՈԼԻՍ, 5 մարտ.— Երէկ ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կատարեց Քասըքէօյ, երեք Հայաւհներու բնակարաններուն մէջ: Կինները ընդդիմացան խուզարկութեան եւ դաշոյնով յարձակում գործեցին ոստիկաններու վրայ: Ընդհարման միջոցին ոստիկան մը ծանրապէս վիրաւորուեցաւ, իսկ կիներէն մէկը մեռաւ ստացած վէրքերու հետեւանքով: Ի վերջոյ տեսնելով որ ընդդիմութեան բոլոր փորձերը ապարդիւն են, կիները ձանուցին տունը :

Թուրք թերթերու տեղեկութիւններէն կը տեսնուի որ խնդրոյ առարկայ երեք Հայաւհիները կապ կը պահէին արտասահմանի հետ: Անոնց գրացիները կը կասկածէին, թէ անոնք մահափորձ կը պատրաստէին թուրք պետական կարգ մը անձնաւորութիւններու դէմ, որոնք մասնաւոր գնացքով չամբ կը ճամբորդեն Պոլիս - Էնկիւրի գիծին վրայ :

Ոստիկանութիւնը ձեռք դրած է ընդարձակ թղթակցութեան մը վրայ, որմէ կը պարզուի թէ այդ կիները կանոնաւորաբար կը թղթակցէին Մոսկուայի Հայաստանի իրենց մերձաւորներուն հետ եւ կը պատրաստէին իրենց փախուստը ղէպի հոն »:

Ֆիլիպէի Հօկի ակումբն ալ փակուած

Սոֆիայի « Ազատ Խօսք »ը կը գրէ թէ պուլկար իշխանութիւններու կարգադրութեամբ Ֆիլիպէի Հօկի ակումբն ալ փակուած է :

Ինչպէս Սոֆիայի, Պուրկազի , Ֆիլիպէի մէջ եւ այլուր, պուլկար իշխանութիւնները, լուծելով Հօկը եւ փակելով անոր ակումբները, ձեռք դրած են անոր գոյքերուն վրայ, որոնք բաւական կարեւոր արժէք կը ներկայացնեն :

ԱԶԳ. ՓՈԽՍՌՈՒԹԻՒՆԸ ԱՑՍՕՐ, ՈՒՐԲԱԹ

Գումարը՝ 10,500,000,000 ֆրանք

որուն 9,500,000,000ը ազգ. պաշտպանութեան

Երեսփ. ժողովէն վերջը, չորեքշաբթի օր ալ ծերակոյտը մէկ նիստի մէջ քննեց եւ վաւերացուց ազգ. պաշտպանութեան փոխառութեան օրինագիծը , 1ի դէմ 258 ձայնով (Այս մէկը անդամ է Ֆրանսայի Ընկերային կուսակցութեան — նախկին Հրեղէն Մաչ — որ յայտարարեց .

— « Այս փոխառութիւնը իրականին մէջ կառավարական պաշտպանութեան փոխառութիւն մըն է »:

Ուրեմն, Ծերակոյտը գրեթէ միաձայնութեամբ քուէարկած եղաւ օրինագիծը, որ աննշան փոփոխութեամբ մը երեսփ. ժողովին վերադարձուելով , վաւերացուեցաւ 39ի դէմ 474 ձայնով : Այս առթիւ փոխառութեան գումարն ալ ճշդուեցաւ,— 10 միլիառ 500,000,000 ֆրանք, որուն 9,500,000,000ը պիտի յատկացուի ազգային պաշտպանութեան արտակարգ ծախքերուն, իսկ մէկ միլիոնը՝ բանակի սովորական վարկերուն :

Փոխառութիւնը հրապարակ պիտի հանուի այսօր, ուրբաթ: Երէկ գիշեր առաջին կոչը ուղղեց հանրապետութեան նախագահը, ձայնասիւռ ճառով մը: Հետզհետէ պիտի խօսին երեսփ. ժողովին եւ ծերակոյտին նախագահները, ազգ. պաշտպանութեան նախարարը եւ ուրիշներ :

Ծերակոյտին մէջ ալ բաւական ուշագրաւ բանավէճեր տեղի ունեցան , բայց ոչ այնպէս փոթորկալի ինչպէս երեսփ. ժողովին մէջ: Տնտեսարերը իր զեկուցումը կարդացած առեն, պահանջեց որ կառավարութիւնը կրկնէ իր յանձնառութիւնները՝ ծախքերու կրճատման եւ ուրիչ տնօրինութեանց մասին: « Կառավարութիւնը պէտք է համոզէ աշխատաւոր բազմութիւնները թէ իրենց ճակատագրին բարելաւումը կախում ունի ընդհ. բարօրութենէն որ կրնայ իրականանալ միայն բարեկարգութեամբ եւ աշխատանքով: Կառավարութիւնը չի կրնար վազը մոռնալ թէ այսօր կոչ կ'ուղղէ բոլոր Ֆրանսացիներուն »:

Ուրիչ դիտողութիւններէ վերջ, խօսք առաւ Պ. Լէօն Պլում , յանուն կառավարութեան ընդունելով փոխառութեան գումարին գործածման մասին եղած առաջարկը: Բացատրելով փոխառութեան անհրաժեշտութիւնը, վարչապետը չեչտեց թէ այս փոխառութիւնը չաջողելով թէ երկրին եւ թէ արտասահմանի մէջ, պիտի օգնէ վստահութեան վերահաստատման: Այս առթիւ դիտել տուաւ թէ աշխարհի մէջ որ եւ է կառավարութիւն պիտի կրնա՞յ անվերջ այսքան խոշոր գումարներ վատնել սպառազինութեանց համար եւ միեւնոյն առեն հոդալ ազգին ընկերային բարեկարգութիւններու ծախքերը: « Հարց մըն է այս որուն լուծումը չեմ կրնար գտնել առ այժմ »:

Նախկին վարչապետ եւ Պ. Քայեօ, խօսք առնելով իրրեւ նախագահը ծերակոյտի ելմտական յանձնաժողովին, չերմապէս գնահատեց վարչապետին ուղղամտութիւնը եւ հայրենասիրութիւնը՝ իր քաղաքականութեան բարեփոխման առթիւ, սակայն դիտել տուաւ .

— « Այս փոխառութիւնը պէտք է կազմէ սկզբնաւորութիւնը՝ ծրագրի մը գործադրութեան . այլապէս արժէք չունի: Անհրաժեշտ է որ դուք յստակ դիրք մը բռնէք ազգային պաշտպանութեան ծախքերէն զուրս եղած ծախքերու մասին: Պատրաստ էք արգիլելու նոր ծախքերը եւ խնայողութիւններ կատարելու: Դուք պահանջելի չրջաբերականներ կը ղրկէք, սակայն ձեր պաշտօնակիցներէն ոմանք տարբեր լեզու կը գործածեն: Վալտէք - Ռուսոյի եւ Բլէմանսոյի ժամանակ ո եւ է նախարար արտօնուած չէր խօսելու, առանց ճառը նախապէս իր վարչապետին ներկայացնելու: Կարելի չէ անվերջ տարեկան 25 միլիառ Ֆրանք պահանջել Ֆրանսացիներէն, տուրքերէն զատ: Մենք անկարելին չենք պահանջեր ձեզմէ, բայց մի մոռնաք թէ ելմտացոյցին հաւասարակշռութիւնը անհրաժեշտ պայման մըն է Ֆրանսայի ապահովութեան եւ մեծութեան համար » :

Վիճաբանութիւնները փակուած առեն, ծերակուտական մը յայտնեց թէ պիտի քուէարկէ օրինագիծը, « առանց սակայն վստահութիւն յայտնելու Պ. Լէօն Պլումի »:

Վարչապետը կրկնեց իր հաւաստիքները, յայտարարելով .

— « Կարելի չէ այսպէս չարունակել, փոխառութեամբ ճարելով յաւելուածական վարկերը: Կառավարութիւնը լիովին կ'ըմբռնէ այս դրութեան վերջ տալու անհրաժեշտութիւնը, եւ վճռած է յառաջ տանիլ բարենորոգումը՝ համաձայն իր ճամբուն վրայ երեւցած խոչընդոտներուն »:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

« ՅԱՌԱՋ»Ի ԽՈՀԱՆՈՑԸ

—•—

Գիտէ՞ք որ ինծի յանճնուած է Յառաջի «խոհանոց»ը:

— Ի՞նչ եփեմ, ի՞նչ եփեմ, ըսելով գլուխս կ'ուտէի երէկ: Ընկեր Արամ գայլ դարձեր՝ կանգներ էր գլխուս :

*— «Մամուլ»ին տակ ծակ մը կայ, 12 տող : Ի· էջին վրայ , 6րդ սիւնակին ալ ալ ալ

ՅԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՅԱՐԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԱՅՆԿԻ ՅՈՒՍՈ, թղթ.

1926 թվին Ամերիկայում հայտնաբերվեցան 1926 տարվա առաջին ամիսներուն ընթացքին 1925 տարվան համեմատությամբ 1000 հոգիով աճում մը։ Ամերիկայի մեջ ամեն 15 վայրկյանին մեկ նոր հոգի կը ծնի, իսկ ամեն 30 վայրկյանին մեկ հոգի կը մեռնի։ Ամեն 2 րոպեն մեկ մարդ կը ամուսնանա։ Ամեն 2 րոպեն մեկ մարդ կը ամուսնանա։ Ամեն 2 րոպեն մեկ մարդ կը ամուսնանա։

Ամերիկայի մեջ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԵԼՈՒ ԱՌԹԻՒ

Ի ՊԱՏԻՒ ՀԱՅ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ

Ուրբաթ, 1 յունիսին (ցուցանել) — ՀԱՅ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԸ ՄԻԱՑԱՆ «ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳԻՒՂԱՑԻ» ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՇՈՒՐՋ

Ա. Ա. Ա.

բազայի մէջ, քնաւ արդիւնք չսպասուիր, Հռոմի կամ Ենկիւրիի մէջ, Զիանոյի այս ճամբորդութենէն. բացի այն պարագայէն որ իտալական կառավարութիւնը պիտի օգտուի առիթէն, անգամ մը եւս, Իտալիան ներկայացնելու համար մեծ ախոյեանը Իսլամին, ինչպէս կը ջանայ ընել Եթովպիոյ պատերազմէն ի վեր: Բայց ատոր չէ որ ճարտասանական ցոյցերը չատ ջերմ հանդամանք պիտի ունենան. ցոյցեր որոնց մէջ կարեւոր տեղ մը պիտի տրուի Գերմանիոյ, գոնէ Իտալիոյ կողմէ »:

Մուսոլինի դէպի Ափրիկեան Տիպորիս

Շատ մը մանրամասնութիւններ գաղտնի պահելէ վերջ, Մուսոլինի վերջին պահուն որոշեց ծովու ճամբով երթալ ափրիկեան զօրամասերը եւ ճամբայ ելաւ «Փօլա» զրահաւորով: Առաջին անգամ պիտի հանդիպի ափրիկեան Տրիպոլիս: Իրեն կ'ընկերանան մամուլի նախարարը, կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը եւ ուրիշ պաշտօնատարներ: Այս առթիւ իրազեկներ կը հաւատան թէ «Ադաչնորգ»ը ներկայ պիտի չըլլայ ծովային եւ օդանաւային մեծ ռազմափորձերուն, որպէսզի զրացի ազգերը չկարծեն թէ մարտական ուժերու ցուցադրութիւն մը կը կատարէ :

ՎՃՌԱԿԱՆ ՕՐԵՐ ՄԱՏՐԻՏԻ ՀԱՄԱՐ

Փարիզի եւ Լոնտոնի թերթերէն անոնք որ մասնաւոր թղթակիցներ ունին Սպանիոյ մէջ, մօտալուտ կը դանեն Մատրիտի միջնաբերդին՝ Կուատալախարայի անկումը: Նոյնիսկ հաւատացողներ կան թէ զօր. Ֆրանքոյի բանակը այդ միջնաբերդը պիտի գրաւէ մինչեւ չաբթու վերջը: Ապատամբները նոր յարձակողականի մը ձեռնարկելով, նոր դիրքեր գրաւած են եւ յառաջ կը խաղան: Կառավարական զօրքն ալ ուժգին դիմադրութիւն մը կը փորձէ, թիկ առ թիկ կռուելով իւրաքանչիւր դիրքի համար: Երկու կողմէն ալ բազմաթիւ հրաձգիչներ կը մասնակցին ճակատամարտին: Կառավարական աղբիւրէ կը պնդուի թէ 16,000 Իտալացիներ կը մասնակցին այս կռիւներուն, Մատրիտի հիւսիսային արեւելեան մասին մէջ:

Մինչ այս մինչ այն, պատերազմական գործողութիւնները կը տարածուին Ֆրանսական ջուրերուն մէջ: Այսօր օր, ազգայնական նաւ մը ռմբակոծեց կառավարական (երկուքն ալ սպանիական) փոխադրանաւ մը, Պրէսթի մօտ, եւ երբ Ֆրնսական օդանաւերն ու թորփիլանաւերը երեւցան, անհետացաւ չոգնելիք: Նոյն օրը անձնաւոր օդանաւ մը Միջերկրականի ջուրերուն մէջ յարձակեցաւ Ֆրանսական «Ճէսիկլ Անթար» նաւերուն վրայ, հինգ ռումբեր ձգելով: Ռումբերէն մէկը կամրջակէն անցնելով մեքենաներու չրջանակին մէջ ինկաւ, առանց պայթելու: Իբրեւ հետեւանք այս դէպքերուն, Ֆրանսայի նաւային եւ օդային ուժերուն հրամայուեցաւ արթուն կենալ, մինչեւ որ միջազգային նաւային չղթայ մը կազմուի Սպանիոյ չուրջը :

ՁԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋԻՆ ԴԱՄԵՐՈՒ — Պ. Տալատիէ, ազգ. պաշտպանութեան նախարարը, ճառ մը խօսելով արմատական կուսակցութեան գործադիր կոմիտէին առջեւ, իրեւ նախագահ, առաջարկեց կազմել միջին դասերու ընդհ. դաշնակցութիւն մը, յարեւնման Աչխատաւորի Դաշնակցութեան: Այս ծրագիրը պէտք է ընդգրկէ մանր սեփականատէրները, մանր գործարանատէրները, ազատ ասպարէզներու հետեւողները, գիւղացիները, անհետաւորնե րը եւայլն :

ՍՊԱՆԻՈՑ ՀԱՄԱՐ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ժողով մը գումարուեցաւ Լոնտոնի մէջ, նախաձեռնութեամբ ընկերվարական եւ արհեստակցական միջազգային կազմակերպութեանց: Այս առթիւ հաստատուեցաւ թէ Սպանիոյ հանրապետականները կառավարութեան համար հաւաքուած է 16,600,000 ֆրանք, որուն վեց միլիոնը ճարած են Ֆրանսայի բանուորական կազմակերպութիւնները : Օրական վրայ կը դանուի ընդհ. գործադուլի ծրագիրը մը՝ ամբողջ Եւրոպայի մէջ :

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ԴԱՀԼԻՃԸ իր առջի օրուան արտակարգ նիստին մէջ որոշեց միջոցներ ձեռք առնել սահմաններու պաշտպանութեան համար: Միեւնոյն առեն փոխադարձ խստութիւններ ձեռք պիտի առնուին այն օտար հպատակներուն դէմ որոնց կառավարութիւնները կը նեղեն Գերմանացիները: Այս տնօրինութիւնը յատկապէս նկատի ունի խորհրդային իշխանութիւնը:— Լոնտոնի գերմանական դեսպանը վերադարձաւ իր պաշտօնատեղին: Կ'ըսուի թէ Գերմանիա կատարելապէս համաձայնած ըլլալով Իտալիոյ հետ, նոր ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ Լոքառնոյի դաշինքի փոխարէն:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ խորհրդարանին անդամներէն Ֆիչ օրինագիծ մը ներկայացուց, որով կը խնդրուի նախագահ Րուզվելթէն՝ Ուաշինկթընի հրաւիրել Պոհան - Քէլլոգ դաշինքն ստորագրող պետութիւնները, քննելու համար համաշխարհային կացութիւնը :

Պ. ԷՌԻՕ, երեսփ. ժողովին նախագահը, անկողին ինկած է քանի մը օրէ ի վեր, կոկորդը եւ ցնցուղները բորբոքած ըլլալով :

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ երեսփ. ընտրութենից մէջ ազգայնականները յաջողութիւն չտեսած ըլլալով, դիւղացիները սկսան ատրճ տալ կարգ մը չրջաններու մեծ կալուածատէրներուն հունձքերը: Ազգայնականներու ծրագրին մէջ խոստացուած բարենորոգումները համայնավարական յեղափոխութեան իմաստ ունին դիւղացիներուն համար: Կառավարութիւնը զօրք դրկեց :

ՔՈՒՐՋԵՐ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՄՆԱՑՈՐԴՆԵՐ հաւաքելու համար, մասնաւոր կազմակերպութիւն մը հաստատուեցաւ Գերմանիոյ մէջ, իբրեւ լրացուցիչ մասքաւմեայ ծրագրին: Մայրաքաղաքին բոլոր քրջահաւաքները պէտք է արխան ըլլան եւ կանանչ նշանակ մը ունենան: Հրեայ քրջահաւաքները պիտի վտարուին: Հրամանագիրը կ'ըսէ թէ քուրջերու եւ ուրիշ մնացորդներու հաւաքումը մասնաւոր ձեռնհասութիւն կը պահանջէ :Կը բաւէ ըսել թէ միայն 800 տեսակ քուրջեր դասաւորուած են: Պերլինի մէջ աչխատանքը դասաւորուած է այսպէս:— զպրոցական աչակերտները պիտի հաւաքեն հին ոսկորները, օծանելիքի, ակռայի վերաբերեալ դեղերու խողովակները, չիչերու պատեհանները եւն. դեղագործները՝ ալիւմինիումի եւն. մնացորդները, բարեգործական խումբերը՝ խոհանոցի աւելցուքները եւն. :

ԱՆԳԼԻՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ թագադրութենէն վերջը, Պ. Պալտուին պիտի քաշուի, վարչապետութիւնը ձգելով երկտական նախարար Զէմպըլէնի :

Թագադրութեան առթիւ երկաթուղիները, փոստատուները եւ հանրակառքերը պիտի բանին գիշեր ցերեկ, բաւելու համար 12,000,000 քաղաքացիներու փոխադրութեան: Պաշտօնապէս կը հաշուուի թէ մէկ միլիոն հոգի Լոնտոն պիտի գտնուին թագադրութեան օրը՝ գաւառներէն եւ արտասահմանէն :

ԱՏՏԻՍ ԱԲԵԲԱՅԻ վերջին դէպքերուն առթիւ քննադատութիւններ եղած էին Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ, Իտալիոյ դէմ: Հռոմի թերթերը իրենց դայլայլը յայտնելով այս առթիւ, կը հարցնեն թէ անգլիական կառավարութիւնը ի՞նչ պիտի ըսէր, եթէ Իտալիոյ երեսփ. ժողովին մէջ երեսփոխան մը խօսէր Անգլիոյ կատարած վայրագութեանց մասին: «Դեռ վերջերս, Աֆղանիստանի սահմանին վրայ, ցեղեր ռմբակոծուեցան անգլիական օդանաւերու կողմէ որոնք թունաւոր կազեր արձակեցին»: Թերթ մը կը գրէ թէ Անգլիացիները նոյն ընթացքը բռնեցին Իրաքի մէջ եւ այլուր:

ՊՈԼՍԷՆ կը հեռագրեն թէ կառավարութիւնը գործադրելով պատժական օրէնքին տրամադրութիւնները, արգիլեց Թուրքերուն եւ Թուրքիա բնակող օտարականներուն՝ կամաւոր գրուիլ Սպանիոյ համար :

Le Gérant: H STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17 Rue Damesme PARIS (13e

Հ. Յ. Դ.

Քարիզ

Շաւիւիլի Արդուներան խումբի ժողովը, 13 մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, ընկ. Ադամեանի բնակարանը: կարեւոր օրակարգ:

Գահատ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հ. Յ. Դ. պատանեկան միութեան անդամական ընդհ. ժողովը ուրբաթ 12 մարտ, երեկոյեան ժամը 8,30ին, Շայիրիկեան սրաճին մէջ. 5 բիւ տը լ'Էքլիւս: կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆԻ վարանդեան կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 12 մարտ, ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181 Cours Lafayette, Զարդարեան գրադարանը:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Ակնունի ենթակոմիտէի անդամական ժողովը 12 մարտ, ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, իր Ակումբին մէջ:

ՍԻՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆ (Մարսէյլ) ընկեր կարօ ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ ժողովը 14 մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Լա վիսդ. սովթական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ՎԻՆՆԻ կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները, այս կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 2ին, «Թաժակ» Ակումբին մէջ: կարեւոր օրակարգ:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

13 Մարտ, շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, **Salle Géographie**ի մէջ

184 Bld. St. Germain, մէթրօ **St. Germain** եւ **Mabillon**

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Ս. ՎՐԹՑԵԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն ՕՐ. ՕՀՄԱՆՃԵԱՆ (արտասանութիւն), ՕՐ. ԿՆԵԱԶԵԱՆ (երգ), ընկեր Ա. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ (արտասանութիւն):

Դախքերու մասնակցութեան համար մուտք 2 ֆր.:

Թէյասեղան Կ. Խ. Օրուան առթիւ

Ֆ. Կ. Խաչ Շաւիլի Մասնաճիւղին կողմէ, մասնակցութեամբ Համազգայինի Մասնաճիւղին, ի նպաստ զպրոցին:

14 մարտ կիրակի ժամը 3,30ին, մատուռ դպրոցին մէջ,

4 բիւ տէ թրուա Շոճիէ

կը խօսի՝ ՏԻԿ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Մուտք մեծերուն 3 ֆր., փոքրերուն 1 ֆր.:

Դասախօսութիւն

Մարսէյլի Համազգայինի Մասնաճիւղին կողմէ

13 մարտ շաբաթ կիրակի ժամը 9 30ին, իր ընթերցասրահին մէջ.

31 rue Beausejour. Մարսել:

կը խօսի՝ Պ. ՀՐԱԶ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Նիւթ Ազատագրական գրականութիւն:

Կ'ելլ, կ'իյնայ Տիկ. ՄԱՌԻ ԴՐԲՈՒՇԵԱՆ, արտասանութիւններ եւլն.:

Մուտք 1 ֆր.:

Զուռնաչիի Ցեւերդր—Պատուանդան

Մարսէյլի Հայ Երաժշտական Միութեան

14 Մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

ՍԱԼՕՆ ՐԱՍՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ, **Rue Roux-de-Brignoles**

Շուշեի գիւղօրուեստական բաժին: Ջուարճալի անակնկալներ:

Wonder-Jazz Mathieu

Ճոխ պիւֆէ, ընտիր խմիչք ժողովրդական գիներով:

Մուտք 10 ֆր.:

Թատերական Ներկայացում

Փարիզի Տորակամ «Ադամեան» թատերախումբի կողմէ

Ղեկավար՝ Բ. ՕՀՄԱՆՃԵԱՆ Բացման Ս. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

կիրակի 14 մարտ, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին 2,30ին,

պիւէթրի պ. յովհաննէսեանի սրահին մէջ. 13 rue Pierre Curie.

մէթրօ Porte d'Italie:

Կը նե կայացուի ԿՐԵՄՈՆԻ ՎՆԱԳՈՐԾԸ (տրամ 2 արար)

եւ Ա. ԱՆԱՏՈՆԵԱՆԻ ՄԱՆԵԱԿԸ (գաւեշտ)

Կը մասնակցին փարիզահայ երիտասարդ կարող ուժերը:

Մուտք 5 եւ 3 ֆր.:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Սէնթ Անթուանի ենթակոմիտէն իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Ընկ. Հ. Սէբէնկիւլեանի եւ պարագաներուն իրենց փոքրիկին՝ Վիոլէնի դառնակսկիծ մահուան առթիւ :

×

Տէր եւ Տիկին Բ. Զիլճեան յայտնում են իրանց խորին ցաւակցութիւնը Տէր եւ Տիկին Սեբէնկիւլեանի եւ պարագաներին, իրանց որդւոյն փոքրիկն Վիոլէնի տխուր մահուան առթիւ:

Մարսէյլ 9 մարտ, 937

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ ԽՆԶՈՑՔ

Լիոնի մէջ սարքուած «Վարդանանց»ի յանձնախումբը ի պատիւ դերակատարներու կազմակերպած է թէյասեղան - խնջոյք մը, որ տեղի պիտի ունենայ այս չաբաթ երեկոյ, ժամը 8էն մինչեւ 1, 181, Cours Lafayette: Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները ու համակիրները իրենց ընտանեօք :

«Վարդանանց»ի կարգադիր Յանձնախումբ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ֆոյի Հայր. միութեան կեդր. վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները եւ համակիրները եւ սեղն Լուի մասնաճիւղի անդամները կիրակի 14 մարտ կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, ճաշի իկեան սրահին մէջ, 5 բիւ տը լ'Էքլիւս: խիստ կարեւոր օրակարգ:

ՓԱՐԻԶԻ Տիգրակերտի եւ շրջ. Հայրենակցական Միութեան անդամական ընդհ. ժողովը, 14 մարտ, կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը 3ին, 32 Ավընիւ Կոպլէն, մէթրօ Կոպլէն :

ՆԱՐԱՆԿԱՏՈՒԽ

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՄԱՎՎՈՒԱԶԷՆ, Շ. Բաբ.— 35:
ՍԷՆ ԹՒԹՒԷՆ, Ժամ.— 35:
ՊԱՆԵՒՕ, Մագ.— 35:
ԱՐՔԼՕՃԼ, Հ. Ե.— 40:
ՎԻՎԻԷ, Ա. Աւ.— 35:
ՍԷՆ ԼՈՒ, Գործ.— 339.50:
ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՆՊ, Թ. Մ.— 35:
ՓԱՐԻԶ (18), Տիկ. Չավ.— 35 :
ՄԱՐՍԷՅԼ, Պօլ.— 35:
ԼՒՔՍ ԱՆ ՓՐՈՎԱՆՍ, Մ. Գուանա.—140:
ՎԱՆՎ, Մ. Պ.— 70:
ՄԱՐՍԷՅԼ, Մ. Մակ.— 140:
ԼԻՈՆ-ՎԷՋ, Շ. Խ.— 50: Վճարեցինք Շ. Ն.ի 20:
ՇԱԼԼԻ, Դ. Ղար.— 50:

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՕՐԵՐ

Ուրբաթ 12 մարտ, ժամը 8.30ին, Ֆրանսական Ազգային Ընկերութեան սրահին մէջ, 184 Bld. St. Germain, մէթրօ St. Germain եւ Mabillon

ՀԱՅԿԱԶՆ ՈՒ ՍԱՐԱ

Երգեր Թուրքիոյ տարբեր շրջաններէ

Ելոյթ Ֆրանսահայ Երգչուհիի մը

Մուտք 5 ֆր.:

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Գաւառները ժամադրութեամբ:

Cabinet de Me Artin KAZANDJIAN

Licencié en droit de la faculté de Paris

Ancien Avocat près les Tribunaux mixtes d'Egypte Conseil Juridique

10 et 12, Rue Richer, Paris Tél.: PROvence 04-64 et la suite

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններու համար կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէ եւ տօն օրերէ ժամը 5 – 7:

Դիմեցէք իրեն եւ գոհ պիտի մնաք:

Ձրի խորհրդակցութիւն «Ցարաչ»ի ընթերցողներուն երկուշաբթի, չորեքչաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 5—7

Studio PHÉBUS

23 Bld. Bonne Nouvelle, Paris

Tél. Louvre 69-83

ԶԱՓԱԻՈՐ ԳԻՆ ԽՂՃԱՄԻՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԻԿ

AMERICAIN LLOYD — **48 rue de la République**

Մարսէյլ. Tél. C.47-22 եւ C.74-81

ORIENT LLOYD — **7 rue Auber, Paris**

Tél. Opéra 67 77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Ցոմսակներ՝ ամէն տեղի համար: Հայ ճամբորդներու համար ժամնաւոր գին: Ընտիր թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ՀԱՅ ԱՐԾՈՒԻ
(Aigle d'Arménie)

Հիմնուած 1936ին, Récépissé de déclaration No. 1929, le 8 Juillet 1936

Նպատակն է հայ ընթահաս սերունդին մէջ զարգացնել ընդհանուր մարմնակրթանքը :

Մշակել երգի ճաշակը :

Պահել ու զարգացնել ընկերական եւ իրերօգնութեան կապը իրարու մէջ:

Պաշտպանել իր անդամակիցներուն բարոյական եւ ընկերային շահերը:

Տեղեկութեանց համար դիմել Ակումբին կեդրոնը, հիմնադիր Ա. Լ. ԱՁԵԱՆ, 22, Rue Richer, Salle des Réunions, Paris:

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE-COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը: Դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

"ՇԻՐԱԿ"

Արիւնքի միակ իսկական օրգն է Անզուգական: Անմրցելի: Անխարդախ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժարեր պատրաստուած գուտ չամիչի գինեվով: Հայ աւանդական սեղանին զարդը:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Dantor : 52 78

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ՎԱԼԷՆՍԻ ԶՍՅԱՐԱՆԸ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԱԾ

ԲՈԼՈՐԻՆ ԱՉՔԸ ԼՈՑՍ

Անոնք որ ստիպուած էին կարգի սպասել տեղ մը ունենալու համար ՎԱԼԷՆՍԻ ճաշարանին մէջ 8 Rue Buffault, *այժմ կրնան վստահ ըլլալ որ հանգստաւէտ պայմաններու մէջ պիտի կրնան Արեւելքը վայելել եւ ԵՐԻԱՆ ՕՂԻՆ խմել իր նոր վարձած ընդարձակ ճաշարանին մէջ*

41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris

Հեռաձայն՝ Prov. 90—32

Մասնաձէտ խոհարար մը պիտի պատրաստէ հայկական համեղ կերակուրներ: Գինները աժան:

Հաւաքոյթներու համար կը տրամադրուին փոքր եւ մեծ սրահներ, միմիայն ֆոնտամասիոնով, հարսնիքներու եւ խնջոյքներու պատասխանութիւն:

Այցելեցէք անգամ մը:

ԼԱԻ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

ԾԱԽՈՒ ԵՆ փոխադրութեան պատճառաւ չորս եւ երեք փիէսոնոց կղմինտրէ շինուած տնակներ: Ջուր եւ էլեկտրականութիւն պատեղուած են: Դիմել տեղւոյն վրայ Plombier TATOULի, 12 rue Elie, Gentilly. Seine.

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette angle Garibald

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe. LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին,ի կդիշերները ժամը 8.30ին:

Docteur KOGINSKY

Փարիզեան մասնագէտ

Կը գարմանէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, տոյոց, սրտի եւ ջղային հիւանդութիւններ, կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6: 16 rue de la Défense Issy les-Moulineaux, Seine

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ՝
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆԱՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ
13
ՄԱՐՏ
SAMEDI
13 MARS
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3369

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿԱՒ ԽՕՍՔ

ԱՄԷՆ ՄԷԿԸ ԻՐ ՊԱՏԵԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ամենօրեայ տաղտուկներու ժխորին մէջ, ապահովաբար ուշադրութենէ վրիպած է երեւոյթ մը, որ սերտ կապ ունի գաղութներու կացութեան հետ :

Վերջին մէկ տարուան ընթացքին, գրեթէ ամէն գաղութի մէջ ուժի չեչտուեցաւ իր գլխուն ճարը նայելու քաղաքականութիւնը : Ամէն մէկը հեռզհեռէ աւելի կ'ամփոփուի սեփական պատեանին մէջ : Եւ, քիչ մը ամէն տեղ ալ մարդիկ աւելի տրամադիր կ'երեւան իրարու մօտենալու, զոնէ իրար լսելու :

Անշուշտ ինքնաբերաբար տեղի չունեցաւ այս հոգեփոխութիւնը,— եթէ կարելի է այդպէս կոչել :

Մէկ տարիէն միւսը, արագօրէն փոխուեցան չատ մը երկիրներու վարչական կարգ ու սարքը : Մանաւանդ այն երկիրներուն մէջ ուր չօչափելի բազմութիւն մը կը ներկայացնէն օտարականները, օրուան իշխանութիւնը հարկ դատեց աւելի պրկել օղակները : Ինչ որ կը թոյլատրուէր առաջ, դարձաւ անհանդուրժելի : Ինչ որ բնական կը համարուէր քանի մը տարի առաջ, հռչակուեցաւ ապօրէն :

Այս բոլորը, անշուշտ, խորապէս ազդեցին մանաւանդ այն փոքրամասնութեանց վրայ որոնք ակռ-ակռիական չունին եւ իրենց ճակատագրին բարելաւումը կը սպասեն հիւրընկալ իշխանութեան բարեացակամութենէն :

Այսպէս, հիմնովին փոխուեցաւ Ցունաստանի ներքին կացութիւնը :

Դիկտատուրաներու զանազան տեսակները փորձելէ վերջ, այդ երկրին վարիչները 1936 օգոստոս 4էն ի վեր հաստատած են կարգ ու սարք մը, որ կաղապարուած է գերմանականին վրայ : Լուծուած են բոլոր կուսակցութիւնները, եւ միւնուրեակն «Առաջնորդ» մըն է որ կը վարէ երկիրը, տիրաբար, թագաւորին հետ միասին :

Շարաթը առ նուազն մէկ անգամ, արուած ազդանշանի մը վրայ, բոլոր թերթերը հանդիսաւորապէս կ'ոգեկոչեն երէկուան արքաներն ու արքայական փառքերը, կը բաղդատեն երկրին երէկուան եւ այսօրուան վիճակը, յանգելու համար նոր կարգ ու սարքին օրհներգութեան :

Կուսակցութիւնները լուծուած ըլլալով, բնականաբար հայկական կազմակերպութիւններն ալ չեն կրնար գործել այնպէս ինչպէս տարիներէ ի վեր : Կը նշանակէ թէ ինքնին սեղմուած է ասպարէզը, եւ բաց մնացած շրջանակին մէջ, մեքենաբար իրարու կը հանդիպին երէկուան հակառակորդները :

Արդ, ո՛րքան ալ իրարու հանդիպ նախապաշարուած ըլլան զանազան տարրեր, ստիպուած են խոստովանիլ թէ բան մը փոխուած է եւ՛ երկրին եւ՛ իրենց կացութեան մէջ :

Ահա երկու կենսական խնդիրներ. — վերնուորագրութիւն եւ դպրոցներ :

Առաջինը կը գործադրուի արդէն : Օրէնքը հրատարակուած էր 1927ին, բայց առկախ ձգուած : Իրրեւ հետեւանք ցաւալի թիւրիմացութեան մը, որ տակաւին չէ հարթուած, հայ վերնուորցուները օրինական չրջանէն — հինգ ամիս— զատ յաւելուածական ծառայութիւն մը եւս կատարելու դատապարտուած են, համարուելով դասալիք :

Իսկ դպրոցական խնդիրը կատարեալ անելի մը յանգած էր անցեալ տարի : Հայկական դպրոցները պարզապէս փակուելու դատապարտուած էին, ինչպէս այլուր, երբ, թախանձագին դիմումներու վրայ, կառավարութիւնը արտօնեց որ չարունակուին առ ժամապէս, մինչեւ կանոնագրի մը մշակումը :

Կատարուա՞ծ է այդ աշխատանքը : Ցոյս կա՞յ որ վերջնապէս, օրինապէս փրկուին հայկական դպրոցները.— չենք գիտեր : Բայց ստոյգ է որ յունահայ գաղութը այլեւս յոյս չունենալով ոչ մօտաւոր ներգաղթի մը, ոչ ալ ուրիշ պատեհութենէ, ծրագիրները կ'ոգեպճայ, կարելի առաւելութիւնները ապահովելու համար :

Մօտաւորապէս նոյն պատկերը կը ներկայացնէ սահմանակից երկիրը, Պուլկարիա :

Այնտեղ ալ դիկտատուրա մըն է որ կը վարէ պետութիւնը, աւելի քան երկու տարիէ ի վեր : Այնտեղ ալ բոլոր կուսակցութիւնները լուծուած ըլլալով, սահմանափակուած է գործունէութեան ասպարէզը : Այնտեղ ալ, վերջերս դժուարութիւններ ծագեցան հայկական դպրոցներու չուրջ : Եւ վերջապէս, այնտեղ ալ ի գօրու է խորհրդարանական օրէնք մը՝ օտար աշխատաւորներու հանդէպ :

Ի՞նչ մնաց անդին, ներգա՞ղթ,— բայց, տարիներու ընթացքին, պուլկարահայ գաղութը միայն մէկ անգամ, 1932ին, կրցաւ օգտուիլ այդ պատեհութենէն, մօտ հազար հոգի չոգենաւ դնելով :

Ուրեմն, այդ գաղութին մէջ եւս, մարդիկ հարկադրուած են քարին զարնել իրենց գլուխները, թէ անհատաբար եւ թէ հաւաքաբար, քիչ - չատ տանելի վիճակ ապահովելու, ընդելու եւ ուրբի վրայ մնալու համար :

Աւելի անդին, Ռումանիոյ մէջ, թէեւ ունինք պետութենէն հաստատուած սահմանադրութիւն, բայց երկրին տնտեսական եւ ընկերային կարգուսարքը հազիւ թոյլ կուտայ մեր պատեանին մէջ պարտկուելու :

Այնտեղ, գործելու պայմանները այնքան սեղմուած չեն որքան ուրիշ երկիրներու մէջ : Ազատ են ինչպէս կուսակցութիւնները, նոյնպէս դպրոցները : Եւ սակայն, կը զգաս թէ հոն ալ բան մը փոխուած է, կամ պիտի փոխուի, ժամանակի ընթացքին :

Առանց աւելի հեռուները երթալու, վերադառնալով մեր գաղութը, կը տեսնենք թէ ինչ փոփոխութիւններ կատարուեցան, մանաւանդ վերջին քանի մը ամիսներու ընթացքին :

Այստեղ ալ, այլ եւս հեռաւոր յիշատակի մը տպաւորութիւնը կը ձգէ ներգաղթի պարագան, եւ մարդիկ իրարու հետ մրցումի ելած են, կարելի եղածին չափ չուտ յարմարելու համար միջավայրին եւ նոր պահանջներուն :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Առաջին բաժինը 5 միլիառ, տոկոսը՝ 4ուկէս

Ելմտական նախարարութիւնը երէկ, ուրբաթ, հրատարակեց ազդ· պաշտպանութեան փոխառութեան պայմանները : Ինչպէս գրած էինք, ամբողջ գումարն է 10,500,000,000 ֆրանք, որ հրապարակ պիտի հանուի պարբերաբար : Առաջին բաժինը , 5,000,000,000 ֆրանք, հրապարակ հանուած է արդէն եւ բաց պիտի մնայ ամէնէն ուշը մինչեւ մարտ 25, բայց կրնայ փակուիլ անկ առաջ ալ : Տոկոսն է 4ուկէս առհարիւր, դինը՝ 98 : Տոկոսին եւ դրամագլուխին վճարումը երաշխաւորուած է օտար դրամներով, — հազար ֆրանքը՝ 45·66տոլար կամ 9 սթերլին 7 շիլին : Կրողներու անունով վկայականներ պիտի հանուին 500, 1000, 10,000, եւ 100,000 ֆրանք անուանական արժէքով : Վճարման պայմանաժամն է 60 տարի : Տոկոսները վճարելի են վեց ամիսէ վեց ամիս, սեպտ· 1ին եւ մարտ 1ին : Առաջին վճարումը պիտի ըլլայ սեպտ· 1ին :

Տոկոսները Ֆրանսայի մէջ պիտի վճարուին ֆրանսական ֆլանքով, ինչպէս եւ Պաղելի (Պալ) Միջազգային կարգադրութեանց դրամատան միջոցաւ : Գինը պիտի հաշուին ֆրանսական կամ զուիցերիական ֆրանքի վրայ , այդ պահուն ամենաբարձր դին ունեցող դրամով, այսինքն, եթէ տոկոսի վճարման նախընթաց իրիկունը ֆրանքը ամենաբարձր դինն ունի, 11 ֆր· 25 պիտի վճարուի վեցամսեայ տոկոսին համար՝ 500նոց մուրհակին վրայ, եթէ տոլարը ամենաբարձր դինն ունի, պիտի վճարուի ֆրանքի համարժէքը՝ 0·51 տոլար, եթէ սթերլինն է ամենաբարձր, պիտի վճարուի 2 շիլին 1 փէննի : Հազար ֆր· բանքնոց թուղթերու համար համապատասխան վճարումները պիտի ըլլան 22 ֆրանք 50, 1·03 տոլար եւ 4 շիլին 2 փէննի : 10,000 ֆրանքի համար՝ 225 ֆրանք, 10·27 տոլար եւ 2 սթերլին 22 շիլին 1 փէննի եւայլն :

Դրամագլուխի վճարումը պիտի ըլլայ կամ բաց չուկայի մէջ գնելով կամ վիճակահանութեամբ : Պետութիւնը իրեն կը վերապահէ մուրհակներու մէկ մասը կամ ամբողջութիւնը վճարել 1942 մարտ 1էն վերջ :

Նոր փոխառութիւնը ազատ է ֆրանսական արժեթուղթերու յատուկ տուրքերէն, բայց ենթակայ՝ եկամուտի տուրքին :

Թէեւ պայմանաժամ նշանակուած է մինչեւ մարտ 25, բայց կը յուսացուի թէ փոխառութիւնը բուն դումարէն չատ աւելի պիտի արձանագրուի այդ պայմանաժամէն առաջ եւ թէ երկրորդ բաժինը հրապարակ պիտի հանուի աւելի նպաստաւոր պայմաններով : Արդէն իսկ մեծագումար արձանագրութիւններ տեղի կ'ունենան դրամատուներու մէջ :

*** Ելմտական նախարար Պ· Վէնսան Օրիոլ ունկնդրութեան ընդունելով մամուլին ներկայացուցիչները, մեծ լաւատեսութեամբ խօսեցաւ նոր փոխառութեան մասին : Ըսաւ թէ յաջողութիւնը պէտք է ըլլայ «մեծ ու արագ» : Աւելցուց թէ արդէն իսկ խոստում ստացած է բազմաթիւ կարեւոր արձանագրութեանց : 4ուկէս առ հարիւր տոկոսը որոշուած է երկար խորհրդակցութիւններէ ետք : Վերջացնելով, նախարարը գոհունակութեամբ յայտնեց թէ չատ մեծ քանակութեամբ ոսկի կը վերադառնայ դէպի երկիր :

*** Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ ֆրանսական կառավարութիւնը մօտերս պիտի վճարէ 40 միլիոն անգլ· ոսկիի փոխառութիւնը որ կնքուեցաւ քանի մը չարաթ առաջ, Լոնտոնի մէջ, 3ուկէս առ հարիւր տոկոսով : Թերթերը կ'աւելցնեն թէ Ֆրանսա բանակցութիւններ պիտի կատարէ, նոր փոխառութիւն մը կնքելու համար աւելի աժան տոկոսով :

*** Լոնտոնի սեղանաւորական չրջանակները կը կարծեն թէ ֆրանսական կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք պիտի առնէ որ ֆրանքը արագօրէն չբարձրանայ : Քանի մը օր առաջ կը կարծուէր թէ ֆրանքին դինը պիտի իյնայ, մէկ անգլիականը արժելով 112 ֆրանք, բայց հիմա կ'ըսուի թէ 100 ֆրանքը պիտի արժէ մէկ անգլ· :

Ֆրանքի հաւասարեցման փոնտը անգլիական ոսկի կը գնէ, որպէսզի ֆրանքը չուտ չբարձրանայ : Այսպէս գնուած օտար դրամը պիտի չատկացուի ոսկի գնելու :

Հաւերապետական նախագահին կոչը

Փոխառութեան արձանագրուելու համար, առաջին ձայնափուռ ճառը խօսեցաւ Հանրապետութեան նախագահը, հինգշաբթի իրիկուն ժամը 6ին : Նախագահը բացատրելով թէ փոխառութեան յաջողութիւնը մեծապէս պիտի բարձրացնէ Ֆրանսայի վարկը բովանդակ աշխարհի մէջ, չեչտեց թէ այժմ պատեհութիւն կը տրուի դիզուած եւ արտածուած դրամագլուխին՝ մասնակցելու ազգին անտեսութեան, որուն համար երախտապարտ պիտի մնայ հայրենիքը : Ցիչելով թէ ինչպէս, նախընթաց տագնապի օրերու մէջ, Ֆրանսայի ժողովուրդը ձեռք ձեռքի տուաւ եւ յաղթեց դժուարութեանց, նախագահը ըսաւ թէ ներկայ ճիգը թէեւ այնքան ծանր չէ, «բայց ոչ նուազ կենսական է, եւ ձեռնպահութիւնը վնասակար պիտի ըլլայ : Ներկայ ելմտական կացութիւնը հետեւանք չէ միայն յետպատերազմեան տնտեսական տագնապին եւ պատերազմին ձգած պարտքերուն, այլ եւ այն ծանր ծախքերուն զորս կատարելու հարկադրուած է երկիրը, իր պաշտպանութիւնը կատարելագործելու համար : Հարկադրուած ենք զօրացնել մեր ցամաքային, օդային եւ ծովային սպառազինութիւնները, Մրագիր մը մշակուած է եւ յառաջ կը տարուի մեթոտիկ եղանակով մը : Երբ ծրագիրը գլուխ հանուի, արդէն չինուած ամրութեանց հետ, մենք պիտի ունենանք ամրոց մը որուն ետին երկիրը պիտի կրնայ իր աշխատանքը կատարել խաղաղութեամբ եւ արժանաւորութեամբ, սպասելով որ ժողովուրդները, հաւաքական իմաստութեան չարժումով մը, հաւանին, վերջապէս, աւելի առողջ եւ աւելի վստահելից դիրք մը բռնել » :

Նախագահը այս առթիւ հաւաստեց թէ կառավարութիւնը վճռապէս որոշած է փութացնել հաւասարակչռուած ելմտացոյցներու վերահաստատումը , արդիւնելով նոր ծախքերը եւ զարկ տալով երկրին տնտեսական վերելքին :

** *Երէկ իրիկուն ժամը 7ին անթելով խօսեցաւ ծերակոյտին նախագահը : Երկուշաբթի իրիկուն պիտի խօսի Պ· Էռիօ՝ երեսփ· ժողովին նախագահը, իսկ երեքշաբթի իրիկուն՝ Պ· Տալատիէ :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

« ԳԱՐՇԱՀՈՏ ԴԻԱԿԸ »

Ձայնը հեռուռը Պուէնոս Այրէսէն կուգայ : Ատոր համար ալ, չափազանց ուշ հասնելով մեր խաղաթը :

Արժանթինի «Օրիէնթասիօն » թերթի 1936 դեկտեմբեր 12ի թիւին մէջ (թիւ 8), հրատարակուած է հետեւեալ պաշտօնական ազդը·

— « Համայնավար Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի Քննիչ Յանձնախումբը հաստատելով, որ Ա· Սուլխլեան — Հայանուն ԱԲՐԱՀԱՄ ԳՐԱՃԵԱՆԸ ոստիկանութեան հաղորդած է կուսակցական գաղտնիքները եւ պատճառ դարձած է չատ մը ընկերներու ձերբակալման, զայն կ'արտաքսէ Կոմկուսէն որպէս ՄԱՏՆԻՉ, եւ այս պարագան կը յանձնէ բոլոր ընկերներու եւ համակիրներու լուրջ ուշադրութեան : Մեր կուսակցութեան մէջ տեղ չկայ վատ ու վախկոտ մարդոց » :

Իրրեւ թէ բաւական խօսուն չըլլար այս յայտարարութիւնը, հետեւեալ հայերէն թուղթին մը լոյս կը տեսնէ, հետեւեալ խորագիրներով :— «ԳԱՐՇԱՀՈՏ ԴԻԱԿ ՄԸ· ԱԲՐԱՀԱՄ ԳՐԱՃԵԱՆ·— ԱԽԱԶԱԿԱՊԵՏԻՆ ՎԱԽՃԱՆՔ » :

Ոճիր - արկածներով լի թերթօճի մը տպաւորութիւնը չէ՞ որ զգար, իրարու ետեւէ կարդալով այս խորագիրները :

Իրականին մէջ, այդպիսի վէպէ մը տարբերութիւն չունի թուղթիկին բովանդակութիւնը :

Եթէ ուզէի ամբողջ արտատպել, այս էջին երկու սիւնակը պիտի բռնէր :

Կ'արժէ՞ այդքան տեղ զոհել դիակի մը, երբ գերեզմանի հողն անգամ սանթիմով կը հաշուեն ·

Կը զատեմ բանի մը հատուածներ միայն, իրրեւ «ճաշակ ոսպեղէն (ոսկեղէ՞ն) դպրութեան» :

— « Այս մեռելը յարութիւն չունի : Գարշահոտ դիակ է նա : Մեզ համար չատոնց մեռած էր, բայց, ափսո՞ս, որ չթաղուեցաւ ժամանակին :

Հեռու էր երեւանը, հազար հոգեբով կը տապկուէր Կոմկուսը : Ի՞նչ կրնային ընել Հօկի անմիտ ու անջիղ մարդերը որոնք թուղթ կը ստորագրէին սպառնալիքի տակ···կամ յանուն ընկերի, այնինչ ընկերուհիի սեւ աչքերուն համար :

Մեռաւ այս անպիտան տգան անխռոովանակ մահով : Այնքան վատ ու վախկոտ դուրս եկաւ խեղճ ու մարտական «Ճիրակ»ի Փանչունի Գրաճեանը » :

Ուշադրութի՞ւն, իր ընկերներէն են որ կը թգմտեն «գարշահոտ դիակ»ը , աւելի գունաւորելով ամիսներ առաջ հրատարակուած պատմութիւնները :

Այս մէկն ալ իմացէք ·

— « Նա մեռած էր մեզ համար, երբ իր ձեռքերը մխրճեց Զանգեզուրի աղէտեալներու դրամին մէջ :

Նա դիակ էր, երբ անամօթաբար իւրացուց «Երկիր Նայիր»ի 600 փեսոն, հերոսական իլէկալ աչխատանքի առասպելով : Եւ վերջապէս նա իր աղտոտ հաշիւներով ու խաղերով մեռած էր բոլոր պարկեչտ ու գիտակից մարդոց համար որոնց գօնթրոլէն կը խուսափէր միչտ ··· » :

Շարունակելով ընթերցումը, կ'իմանամ թէ Աբրահամ Գրաճեան, «Հայերնի մէկ փողոցէն վերցուած լքուած մանուկ մըն է», որդեգրուած՝ «եկեղեցիի մոմով ապրող միսքին վաշխառուի մը կողմէ», թէ Պուէնոս Այրէսի մէջ խանութ բացած, բայց կեղծ սընանկութիւն հռչակած է, եւ ապա որոշած՝ «նուիրուիլ Հօկին» :

Ի՞նչ կ'ըսէք, այս «աւազակապետ»ը սկիզբէն մինչեւ վերջը հաւատարիմ եղած չէ՞ իր կոչումին ·

Նախ ուտելով եկեղեցիի մոմով ապրող վաշխառուի մը հացը ·

Երկրորդ՝ կեղծ սնանկութիւն հռչակելով եւ մոխիրի վրայ նստեցնելով «իր հօրեղբայրը ընտանեօք » ·

Երրորդ՝ աւարի տալով Հօկին դրամը :

Չորրորդ՝ ոստիկանութեան մատնելով իր կուսակցութեան գաղտնիքին մը :

Բայց այդ բոլոր ապտրները մինչո՞ կը կերած է «այս մեծատուն պարապուրթիւնը » :

Վ.Ա.Հէ

ՀԻՆՈՒՈՐՑՈՒՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐԱՁՈՒԵՑԱՒ

«Հայաստանեայց Ազգով Հայերու Միութեան»

Երէկ ստացանք ապահովագրեալ նամակ մը, որ կը պարունակէ գինուորցուներու ծանօթ Միութեան պատգամ· ժողովին գեկուցումը (գումարուած Փարիզ, մարտ 6 —7, մասնակցութեամբ 26 պատգամաւորներու) :

Ի տեղեկութիւն կ'արձանագրենք տրուած որոշումները·—

Քուէարկուեցան Միութեան հիմնական սկզբունքները ուրդործող հետեւեալ բանաձեւերը·—

1· Ֆրանսահայ գինուորցուներու Ա· պատգամաւորական ժողովը, լսելէ յետոյ 26 պատգամաւորներու առանձին զեկոյցները, համոզքով կ'արձանագրէ անոնց՝ սիրով Ֆրանսական հանրապետական բանակին մէջ ծառայելու պատրաստակամութիւնը Ֆրանսայի պաշտպանութեան համար :

2· Ֆրանսահայ գինուորցուներու անդրանիկ պատգամաւորական ժողովը հիմը կը դնէ «Ֆրանսական Քաղաքացիութեան ձգտող Հայերու Միութեան» :

3· Ֆրանսական քաղաքացիութեան ձգտող Հայերու միութեան անդամ կարող են ըլլալ այն բոլոր պատուաւոր հայրենակիցները, որոնք՝ զուրկ որ եւ է պատասկութենէ, ենթակայ են 1928 մարտ 31ի Ֆրանսական գինուորագրութեան օրէնքին տրամադրութիւններուն եւ կը ցանկան դառնալ Ֆրանսական քաղաքացիներ :

4· Պատգամաւորական ժողովը լիազօրութիւն կուտայ իր կեդրոնական վարչութեան՝ համագործակցաբար աշխատիլ բոլոր այն կազմակերպութիւններուն հետ որոնք կ'ընդունին Ֆրանսահայ գինուորցուներու չահերու պաշտպանութեան հիմնական տեսակէտները, որոնք բնորոշուած են Միութեան ծրագիր - կանոնագրին մէջ :

Մոսկուայի բնակարաններու ծրագիրը չուտ իրկած

« Իզվեստիա», Մոսկուայի կառավարական պաշտօնաթերթը, մարտ 10ի թիւին մէջ կը մեղադրէ Մոսկուայի սովետին վարիչները թէ խորտակած են բնակարաններու շինութեան բոլոր ծրագիրները : Գլխաւոր պատասխանատու կը հռչակուի Մոսկուայի սովետին դեր - նախագահը, Մեչլար, որ միեւնոյն ատեն նախագահն է բնակարաններու շինութեան յանձնախումբին :

Մասնաւոր ժողովի մը մէջ, դեր - նախագահը ստիպուեցաւ խոստովանիլ թէ չատ մը կիսաւարտ տուներ պէտք է քանդուին :

« Տէյլի Թելեկրաֆ»ի թղթակիցը այս տեղեկութիւնները հաղորդելէ վերջ, կը յայտնէ թէ արդար չէ բոլոր պատասխանատուութիւնը ձգել Մոսկուայի խորհուրդին վրայ : Վերջին երկու տարիներու ընթացքին բոլոր շինանիւթերը վար դրուած են գինուորական պէտքերու համար : Ճիշդ է որ իրր հարիւր գեղեցիկ դպրոցներ շինուած են, բայց ատոնք սահմանուած են արագօրէն վերածուելու հիւանդանոցներու եւ զօրանոցներու, պատերազմի պարագային :

ՅԵՎԿՍԻՍՆԱՔ ՎԱՅԱԳՆԱՏՈՒՆԸ

ԱՅՆՈՒՀԵՏ ՀՈՒՏՈՎ ԿԱՐԳԱԾ

Մեր ծանոթ ... դուռը ... Ես ... Ես ... Ես

ՉՈՐՓՈՂԻ

(ՎԵՊ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՈՒՀԻ ԿՅԱՆՔԻՑ)

— o —

Ամպրոպի ահեղ գոռոցը ամբողջ գյուղը ցնցեց։ Ամպերի միջից ելած կայծակը մի ակնթարթում լուսավորեց ամբողջ տարածությունը։ Ամպրոպի ահեղ գոռոցը ամբողջ գյուղը ցնցեց։ Ամպերի միջից ելած կայծակը մի ակնթարթում լուսավորեց ամբողջ տարածությունը։

Անգլիա 148 մարտանաւ պիտի շինէ ծախսելով 105,000,000 անգլ. ոսկի

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ, ծովային նախարարը կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ, ի պաշտպանութիւն պահանջուած վարկերուն, 105,000,000 սթերլին, որ աւելի մեծ է քան բանակին, նաւատորմին եւ օդատորմիղին միացեալ ծախքը՝ 1931ին: Այս վարկերուն դէմ խօսողները մասնաւորաբար առարկեցին թէ վերջին տարիներս ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ, կարելի է բրիտանական նաւատորմը առանց հասարակ եւ մանաւանդ պաշտպանողական միջոցները: Այդ 18 տարիներու ընթացքին մեծ յառաջդիմութիւններ կատարուեցան: Անշուշտ չեմ կրնար մանրամասնութիւններ հաղորդել միջոցներու մասին: Բայց կրնամ ըսել թէ նախատեսուած միջոցները կը տրամադրեն գործածել բուն իսկ օդային ուժը եւ հակաօդային այնպիսի զէնքեր որոնց մասին կարելի չէր երազել 1918ին: Անշուշտ ըսել չեմ ուզեր թէ նաւերը պիտի չընկղմին: Մենք երբեք յաւակնութիւն ունեցած չենք անխորտակելի դարձնել մարտանաւերը: Միշտ կարելի է նոյնիսկ զրահաւորներ ընկղմել թունդանօթաձգութեամբ, ականներով կամ թորպիլներով: Անտարակոյս, կարգ մը պարագաներու մէջ, կարելի է նաեւ մարտանաւեր ընկղմել օդային յարձակումով: Բայց եւ այնպէս, իրողութիւն է թէ այնպիսի միջոցներ ձեռք առած ենք որ թշնամին պիտի հարկադրուի երկու անգամ մտածել, յարձակում գործելէ առաջ»:

ԳԱՏՐՔԷՕՅԻ ԴԷՊՔԸ ՔՍՂԱՔ. ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ ՉՈՒՆԻ

Երէկ հաղորդած էինք Գատրքէօյի մէջ (Պոլիս) պատահած դէպք մը, որ «յեղափոխական գործունէութիւն» կը վերագրէր երեք Հայուհիներու:

Պոլսոյ վերջին թղթաբերով հասած թերթերը մանրամասնութիւնները տալով դէպքի մասին, կը հրատարակեն ընդհ. դատախազին յայտարարութիւնը, որով կը հաստատուի թէ դէպքը բաղաքական ոչ մէկ հանգամանք ունի, ոչ ալ այնքան խորհրդաւոր է, որքան կարծուեցաւ սկիզբէն:

Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

ԿԱՏԱՂԻ ԿՈՒԻՆԵՐ ՄԱՏՈՒՏԻ ՈՂՋԵՒ

Ապատամբները կը չարունակեն Մաորիի սպառնալ մանաւորապէս հիւսիսէն: Այս առթիւ կառավարական զեկոյցները նորէն կը չեշտեն թէ ութսունի պինուորներ են որ կը կատարեն գլխաւոր դերը: Կուստալախարայի մէջ դերի բռնուած են 41 իտալացի պինուորներ: Հաղորդելով այս տեղեկութիւնները, «Իմանիթէ» կը հարցնէ թէ «Թոյլ պիտի արուի՞ որ Մուսոլինիի բանակը դրաւէ Մպանիան»:

Մինչ գօր. Ֆրանքոյի բանակը յառաջ կը խաղայ դէպի Մաորիա, հարաւէն ալ ուրիշ ապստամբ գօրավար մը կը սպառնայ Քորտովայի:

**** Ֆրանսական չոգենաւ մը յարձակում կրած ըլլալով, կառավարութիւնը չորս մարտանաւեր ղրկեց Միջերկրական, որպէսզի պաշտպանեն առեւտրական հաղորդակցութիւնները Ֆրանսայի եւ հիւսիսային Ափրիկէի միջեւ:*

ՁԱՐՀՈՒՐԱԼԻ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂԱՐԿ

ՄՈՒՍՈԼԻՆԻ ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼԻՍ հասաւ երէկ, եւ ընդունուեցաւ չոնդակից հանդիսութեամբ: Միջերկրականէն անցած առեն իտալական նաւաբաժինը ողջունեց «Աւազնորդ»ը:

ՁՕՐ. ԿՈՒԻՈՆ ՍՊԱՆՆԵԼԼԻ պաշտօն ստացած էր Հոլանտացի մը, վան Վալէնբէկ, 1920ին, ծանօթանալով թուրք սպայի մը հետ: Նպատակին հասնելու համար, դաւադիրը մաս օտար լեգէոնի մէջ, Սուրիա, ուր կը գտնուէր զօրավարը, երբեւ հրամանատար զրաման բանակին: Մահափորձը ձախողեցաւ, եւ դաւադիրը ձերբակալուելով մահուան, յետոյ ցմահ բանտարկութեան դատապարտուեցաւ: 1922ին փոխադրուած էր Քայէնի թիարանը, սակայն յաջողեցաւ փախչիլ 1924ին: Արդ, Լիւքսէնպուրկի կառավարութիւնը սահմանէն դուրս քշած ըլլալով փախստականը, Ֆրանսական ոստիկանութիւնը առջի օր ձերբակալեց զայն սահմանագլուխին վրայ:

ԻՐ ՄՐՑԱԿԻՑԻՆ ՔԻՒԸ ԿՏՐԱՒ ըլլալով, մէկ տարի բանտարկութեան եւ 10,000 ֆրանք հատուցման դատապարտուեցաւ կին մը, Մաոի Թէրէզ: Այս կինը Սենեկալցի մը կը սիրէր, որ բանտարկուեցաւ: Այցելութեան մը առթիւ, կ'իմանայ թէ ուրիշ աղջիկ մը, Օլկա, նամակ մը գրած է իր անհատանատմութեան մասին: Մաոի Թէրէզ քանի մը հատ կը ճնկէ, կ'երթայ կը դանէ Օլկան, դուրս կը կանչէ, եւ ածելիով կը կտրէ քէթը, վերէն վար:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

"ՎԷ Մ,,

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ «Վէմ»ի ԺԹ. ԹԻՒ հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

ՅՈՎՀ. ՉԱԽՐԵԱՆ Դարձիէլ Սունդուկեան.— Վ. ՄԻՆԱՒՈՐԵԱՆ Աղտաիոքի օձը.— Յ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ Անդրանիկ Միւնեաց երկրում (վերջ).— ԴՐ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ Ղարա Մելիք.— Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ Վ. Փափազեանի յուշերի առթիւ, Հայ հայկական բանակցութիւններ, Հին թուղթեր.— Գէորգեան ճեմարանի մեծ գէպքը: ԱՆՑԵԱՂ Գ. Նորատունկեան, Հ. Գ. Մէնէվիշեան,— Մի ճշդում:— Գիրք եւ Մամուլ.— Հայաստանի գիտական գրականութիւնը.— Հայ հանրագիտակ.— Լ. Խաճատրեանի գործերը.— Գրախօսական.— Լ. Աւետեան (Լաս) «Հարցականի ուղիներով» Ս. Վ.: Մեքսգրութեան կոդմից Յաւելուած.— Վահրամ Եպ. Մանկուեան. «Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը»:

Խմբագրութիւնը շատ կը խնդրէ բաժանորդներէն փութացնել բաժնեգիներու վճարումը: Մասնաւորապէս կը խնդրուի Ֆրանսայի բաժանորդներէն ջանալ շուտով փակել իրենց հաշիւները, որով մեծ աջակցութիւն ցոյց տուած կը լինին խմբագրութեան: Փարիզի բաժանորդները կարող են բաժնեգինը ուղարկել Լ. Գեւոնեանի հասցէով «Ցառաջ»ի խմբագրատուն, Մարսէյլիոր՝ Ն. կակոսեանին՝ 49 rue Nationale: կամ ուղղակի խմբագրութեան՝ S. Vratzian. 13 Rue des Platanes Plessis-Robinson. (Seine).

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԱՐՄԵՆՈՒՀ

(Տուած հայկ. հեռուն դրուագներէն)

ՂԵՒՈՆԴ ՄԵԼՈՅԵԱՆԻ

*La Société des Amis de l'Instruction*ի հիմնած գրական մրցումին մասնակցող եօթանասուն հեղինակներու մէջ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿի արժանացած է այս երկին ֆրանսերէն բնագիրը: ՀԱՅ ԲԱՑԻ ՀԱՄԱՐ ՎԵՑԱ ՄՇԱԿՈՒՈՒԹ ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ ԿՈՂՄԷ: Նիւթին արժանի դրեթէ տպագրութեամբ հատոր մը: Գինն 7.50 ֆրանկ: Գիտել տպարան եւ Աուճէն եւ ընկ. 39 *rue Saint-Savournin, Marseille.* եւ գրատուն Շրանտ—Ղամուէլ. 51 *rue Mr. Prince, Paris (6).*

REXY CINEMA (Lyon)
Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi
12 — 18 *Մարտ*
Երեկոյեները ժամը 8.30
Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր:
Beliers et Lamy dans
Les Mariages de Mlle Levy
et S. Kiepura dans
Sa bonne Etoile
Գիներ 3, 5 եւ 6 ֆրանք:
Նեկայ յայտարարութիւնը բերողին կը տրուի 2 մուտքի տոմսակ զեղչուած գինով

Մարսէյլի Տարօն - Տուրուբերանի նահանգային Հայր. Միութեան մասնաճիւղը, փոխան ծաղկեպսակի, 50 ֆրանք կը նուիրէ Հայ Նահատակ Գրագէտներու Միութեան: Սաոնալ՝ «Ցառաջ»ի վարչութենէն:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ
Այսօր, շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, **Salle Géographie**ի *մէջ*
184 Bld. St. Germain, *մէթրօ* **St. Germain** *եւ* **Mabillon**
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Ե. ՉԱՄՄՃԼԵԱՆ**
Գեղարուեստական բաժինին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն
ՕՐ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (արտասանութիւն). ՕՐ. ԿՆԵԱՉԵԱՆ (երգ),
ընկեր Ա. ՈՒՉՈՒՆԵԱՆ (արտասանութիւն):
Տախտերու մասնակցութեան համար մուտք 2 ֆր.:

ԵՐԵԿՈՅԹ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Հ. Յ. Դ. Պանեէօ Քաշանի «Արծիւ» ճեմարանիքէի կողմէն
20 Մարտ, շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին մինչեւ արշալոյս
Chez—Boivinի *սրահին մէջ,*
25bis Ave. de la République, Montrouge
Մէթրօ **Porte d'Orléans**ի *մօտ:*
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ **Ե. ՉԱՄՄՃԼԵԱՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Շ. ՄԻՄԱՔԵԱՆ**
Խօսք պիտի առնեն նաեւ **S. F. I. O.**ի *կազմէն ընկերներ*
DEPREUX — **Cons. Municipal de Sceaux**
CHIGNOIS — **Cons. Municipal de Bagneux**
Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն
ՕՐ. Հ. ԳՆԵԱՉԵԱՆ, Պ. Գ. ՄԷՀՏԻՐԵԱՆ ժեներգ եւ «Անուշ»էն զուգերգ,
ՕՐ. Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ եւ Պ. Հ. ՏԱՐՕ ԵԱՆ (արտասանութիւն)
Պ. ՇԱՐԱՄ, Պ. ԷՖՍԷՓՃԻԱՆ (մեներգ), Պ. ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ (ջութակ),
եւ ՕՐ. ՍՕՆԻԱ:
Կէս գիշերէն վերջ հարսական եւ հայկական պարեր:
Ցայտնի նուագախումբ առաջնորդութեամբ **Gario-Canti**ի
ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ՃՈՒԱ ՊԻՏԻՃ:
Մուտք 5 Ֆրանք

Ընկերական խնդրոյ՝ Փետր. 18ի սոթիւ
Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Ալֆրեդոնի Մուրատ խումբի
14 Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, սէն Սաթուրնէնի մէջ:
Երգ. արտասանութիւն. Նուագ եւ լն.:

Թէատերական կ. խ. Օ ուսմ սոթիւ
Ֆ. կ. Խաչի Շավիլի Մասնաճիւղին կողմէ, մասնակցութեամբ
Համազգայինի Մասնաճիւղին, ի նպաստ դպրոցին,
14 Մարտ կիրակի ժամը 3,30ին. մատուռ դպրոցին մէջ,
4 բիւ տէ թրուա Շանթիէ
կը խօսի՝ Տիկ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ
Մուտք մեծերուն 3 ֆր., փոքրերուն 1 ֆր.:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Շ. Յ. Դ Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէն արուարձանի երու եւ շրջանի իր բոլոր խումբերու եւ ենթակոմիտէներու կողմէ խորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկեր Ազատ կօնեանին, իր տիկնոջ եւ պարագաներուն, իրենց սիրելի զաւակին կնկծալի մահուան առթիւ:

×

Ալիենորի Մուրատ խումբը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. Հ. Սէօէնկիւլեանի իր զաւկին դառնապատ մահուան առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆ. Հ. Կ. Խաչի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ այն ծնողքներուն, որոնք զպրոցի հանդէսին պէտք եղած հագուստները հայթայթած էին:

Մասնաճիւղս շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները՝ փոքրիկ Փիրայր եւ Սարգիս Տէրտէրեան 20 ֆրանք, Սրբուհի Շահինեան 20, Պ. Պ. Լեւոն Գուլումճիեան 20, Սահակ Մարգարեան 15, Ազատեան 15, Աղապապ Պարսամեան, Հայկ Ժամկոչեան, Նշան Դարբինեան, Ա. Կարմիրմօրսեան, Հայկազն Մանուկեան, Տիկիններ Փափազեան, Նոգուտեան, Ըէիզեան, Գալուստեան, Պ. Պ. Թոփալեան, Խմբրգեան, Նարկիզեան, Գասարեան Անկէգեան, Ֆօյաճեան 10ական, Օր. Իսկուհի Տէրտէրեան, Տիկին Տուրումեան, Մինասեան, Կարմիրլեան, Շիրվանեան, Ոմն, Տիկին մը 5ական, Տիկին Գորգիկեան 6:

Ընդհ. գումար՝ 281 ֆրանք:

ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

Յուշարձանի շինութեան կեդրոնական յանձնախումբս շնորհակալութեամբ ստացաւ հետեւեալ գումարները, Պ. Հայկազուն Քէֆէլեանի միջոցաւ՝ Փարիզի, Լիոնի, Տէսինի, Կրենոպլի եւ Մարսէյլի շրջանէն.— Տիկ. Ակոնեան, Պ. Պ. Պօղոս Գորգիկեան, Սարգիս Էքզինեան, Յովհաննէս Տէր Պապեան 25ական, Պ. Հրանդ Ա. կոնեան 20, Եղիշէ Հայրապետեան, Երուանդ Հերեան, Գէորգ Պոտիկեան, Եդուարդ Սուքիասեան 10ական, Տիկիններ Սաթենիկ Զիլինկիրեան, Լուսիկ Պոստիկեան, Պ. Պ. Սարգիս Գալէնտէրեան, Հաճեան եղբարք, Անդրանիկ Ընքապապեան, Գէորգ Գալայճեան, Պետրոս Պետրոսեան, Պ. Կէնճեան, Պ. Սողիկեան, Ղազար Զալարեան, Վահրամ Զանտրեան, Պետրոս Պէկիրճեան, Թագուր Այվազեան, Մամբրէ Տէր Պետրոսեան, Յակոբ Հայրապետեան, Մանուկ Գոյտեան, Տիրան Պէկիրճեան, Պ. Տապաղեան, Արմենակ Ազարեան, Յովհաննէս Զաքարեան, Մարկոս Գարակէօզեան, Վահան Յակոբեան, Պ. Ղարիպեան, Սմբատ Յակոբեան, Տօնիկ Փօլատեան, Կ. Գաբրիէլեան, Յ. Մանուկեան, Հայկ Ժամկոչեան, Մխիթար Նորիկեան, Սուրէն Գալէնտէրեան, Գրիգոր Յարութիւնեան, Ա. Ձէնազեան, Սողոմոն Քէչեան, Ս. Քէօչկէրեան 5ական ֆրանք: Գումար 330 ֆրանք: Նախորդ գումար 22917.55, ընդհ. գումար 23,247.55 ֆրանք:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Դասախօսութիւն
Մարսէլի Համազգայինի Մասնաճիւղին կողմէ
18 Մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 9,30ին, իր ընթերցասրահին մէջ,
31 rue Beausejour, Մարսէլ:
կը խօսի՝ Գ. ՀՐԱՉ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ
Նիւթ՝ Արեւմտահայ գրականութիւն:
Կ'երգէ ՏԻԿ. ՄԱՌԻ ԳՐԲՈՒՇԵԱՆ, արտասանութիւններ եւլն.:
Մուտք 1 Ֆր.:

Թատերական Ներկայացում
Փարիզի Նորակազմ «Ադամեան» Թատերախումբի կողմէ
Ղեկավար՝ Բ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ *Բացման Ա. ներկայացում*
կիրակի 14 Մարտ, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին մինչեւ 2,30ին,
Պիէեռի Գ. Յովհաննէսեանի սրահին մէջ. *13 rue Pierre Curie.*
Մէթրօ *Porte d'Italie:*
Կը ներկայացուի ԿՐԵՄՈՆԻ ՎՆԱԳՈՐԾԸ (տրամ 2 արար)
եւ Ա. Անտոնեանի ՄԱՆԵԱԿԸ (գաւեշտ)
Կը մասնակցին փարիզահայ երիտասարդ կարող ուժերը,
Մուտք 5 եւ 3 Ֆր.:

ԲԱՑՕՄԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
Պետ. Հ. Կ. Խաչի Իթալիի Նորակազմ մասնաճիւղին կողմէ
21 Մարտ կիրակի ժամը 3ին. Gentillyի քաղաքապետարանին մեծ սրահին մէջ:
Նախագահութեամբ փարիզի Պետ. Հ. Կ. Խաչի նախագահ
ՏՈՔԹ. ՔՕԼՕԼԵԱՆի
կը խօսի՝ Պետ. Հ. Կ. Խաչի քարտուղար Պ. Գ. ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ
Ինամուած գեղարուեստական բաժին:
կը ներկայացուի «ՓՈՔՐԻԿ ԹԻՒՐՔՄԱՑՈՒԹԻՒՆ» (գաւեշտ):
Կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջանի հայ հասարակութիւնը:
Իջնել մէթրօ Porte d'Italie կամ առնել 93, AR եւ ARbis օթոպուսները:
Մուտք 3 եւ 5 Ֆր.:

Շուեսպիրի Յիշեակին—Պատուհանդէս
Մարսէլի Հայ երաժշտական Միութեան
14 Մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր
ՍԱԼՕՆ ՄԱՍՍԻԼԻԱՅի ՄԷՋ, **Rue Roux-de-Brignoles**
Շուեցեի գեղարուեստական բաժին: Ջուարճալի անակնկալներ:
Wonder-Jazz Mathieu
Ճոխ պիւֆէ, ընտիր խմիչք ժողովրդական գիներով:
Մուտք 10 Ֆր.:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏՈՒՍՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը ոդիսական, ֆրանսական եւ յախօսլավեան բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքոթաժի, գուլպաներու ևլն. իւամար:
Աւելցալ ապրանքներ բացառաբար գեղչուած դիներով:
Կը չահեցնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*
փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9).7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-78

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**
Tél. Colbert 74—51, 47—22
Օտար գրամներու փոփոխութիւն, չէքեր կը տրուին ամէն երկրի համար: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:
ԼԱՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,

ԼԱՒ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՈՒ ԵՆ փոխադրութեան պատճառաւ չորս եւ երեք փէչանոց կղմինտրէ շինուած տնակներ: Ջուր եւ ելեկտրականութիւն գետեղուած են: Դիմել տեղւոյն վրայ Plombier TATOULի, 12 rue Elie, Gentilly Seine.

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԿԵՆՔ ԱՊՈՒԵԱՄ

Ամսագրին Փետրուարի թիւը, պատկերազարդ եւ այլազան բովանդակութեամբ:

Բաժանորդագրութիւնն է.— Ֆրանսայի համար տարեկան 30 Ֆրանք: Արտասահմանի համար 40 Ֆրանք: Դիմել՝ M. et M. BARSAMIAN
30, Rue Drouot, Paris (9):

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հայ կամաւորներու եւ մարտիկներու միութեան կովկասի ճակատի կամաւորներու ընդհ. ժողովը տեղի պիտի ունենայ կիրակի 14 Մարտ, առաւօտեան ժամը 9ին, *«Au Vizir»* սրճարանի ներքնասրահին մէջ, 14 *Rue Colbert*: կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Գոյի Հայր. միութեան կեդր. վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները եւ համակիրները եւ սէն Լուի մասնաճիւղի անդամները կիրակի 14 Մարտ կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, Շահիլեան սրահին մէջ, 5 բիւ տը լ'Էքլիփս, խիստ կարեւոր օրակարգ:

ՓԱՐԻԶԻ Տիգրանակերտի եւ շրջ. Հայրենակցական Միութեան անդամական ընդհ. ժողովը, 14 Մարտ, կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը 3ին, 32 Ավընիւ Կոպլէն, մէթրօ Կոպլէն:

Docteur KOGINSKY
Փարիզեան մասնագէտ
Կը գարմանէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, տղոց, սրտի եւ ջղային հիւանդութիւններ, կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6, 16 rue de la Défense Issy-les-Moulineaux, *Seine*

CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe. LYON
12 — 18 *Մարտ*
Առաւօտեան ժ. 2.30ին կիներուն 3.30ին
J'arrose mes galons
comédie gaie avec
célèbre comique BACH
Գիներ 5 եւ 7 ֆր. location gratuite.
Dancing-Cigale avec five Boy's ehrcoeurs
Jazz-Cigale, պարահանդէս ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8,30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ՐՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԱԶԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
14
ՄԱՐՏ
DIMANCHE
14 MARS
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3370

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Ո՞ՒՐ Է ԿԵՂՐՈՆԱՁԻԳ ՄԱԳՆԻՍԸ

— . —

Անհրաժեշտ չէ պարզել միւս գաղութներու պատկերը, ապացուցանելու համար թէ անոնք ալ քաշուած են կամ հեռվհեռէ կը քաշուին իրենց պատեանին մէջ։

Գաղութներ կան որոնց անունը տարին քանի մը անգամ իսկ չի լսուիր։ Օրինակ՝ Իրանն ու Իրաքը։

Մեր ամէնէն հոծ գաղութը, Սուրիա — Լիբանան, միշտ աչքի մօտ է, բայց, իրականին մէջ չատ քիչերը բան գիտեն անոր ներքին կեանքին եւ հոգերուն մասին։

Եգիպտոս, բաղդատաբար հանդիստ գաղութ մը, կը գտնուի նոր կացութեան մը առջեւ, հիմա որ երկիրը տիրացաւ իր անկախութեան։

Ովկիանոսէն անդին, հիւսիսային եւ հարաւային Ամերիկա — ները, իրենց հեռաւորութեամբն իսկ, բոլորովին տարբեր պատկեր մը կը ներկայացնեն։

Առաջինը, արդէն ծերացած, առանձին աշխարհ մը կը կազմէ ինքն իր մէջ, իր բազմազան կազմակերպութիւններով, կուսակցութիւններով, Հայրենակցականներով եւ զոյգ Առաջնորդութիւններով։

Երկրորդը, հարաւային Ամերիկան, որ աճեցաւ 1922էն վերջ, դեռ նոր կազմակերպուած, հայկական կեանքին հետ կապուած է այնպէս ինչպէս կարելի է կապուիլ 25 օրուան հեռաւորութենէ մը։

Զանց առնելով սակաւաթիւ գաղութները — Լոնտոն կամ Կիպրոս, Պելժիա կամ Իտալիա — ի՞նչ կը հետեւի այս համառօտ եւ աղօտ պատկերացումէն։

— Մեկուսացում եւ ամփոփում՝ սեփական պատեանին մէջ։ Ցարաճոն տրամադրութիւն մը՝ ամէն գնով յարմարելու միջավայրին, քանի որ չի տեսնուիր որ եւ է լուսաւոր հեռանկար, իսկ «հիւրընկալ»ներն ալ չատոնց քրքմնջել սկսած են։

Հեռանկարներէն մէկը, ներգաղթը — բոլոր արդէն — վիճահարոյց կանոնաւորութեան պարզեւի մը կամ հին յիշատակի մը տպաւորութիւնը կը գործէ այլեւս։

Ոչ մէկ չարժուձեւ՝ երեւանէն, որ կարենար տաքցնել սիրտերը, գոնէ չորս մը արձակել կարօտէն պղտած աչքերու մէջ։

Ոչ մէկ տող գիր՝ խորհրդային մամուլին մէջ, որ ենթադրել տար թէ մարդիկ սահմանէն դուրս եղած բազմութեանց մասին ալ կը մտածեն։ Ոչ մէկ արտայայտութիւն, որ յոյս ներշնչէր թէ՝ Ամերիկեան յաղորդները տրամադիր են դարմանելու անոր վերադրուած վիրաւորանքները ...

Անվերջ ժողովներ, չղթայաչար զեկուցումներ, թխածոյ թարգմանութիւններ, անամէջ չռայլաբանութիւններ եւ գեհենաքարշ փառաբանութիւններ,— ահա ինչ որ կը տեսնենք, ամէն օր, երեւանի մամուլին մէջ։

Մենք այդ խառնակոյտին մէջէն է որ կը գտնենք, ՀԱՑԵՐԻՆԻ ԿԸ ԹԱՐԳՄԱՆԵՆՔ զանազան լուրեր, Հայաստանի մասին. իսկ դուք պիտի չտեսնէք ո՛ր եւ է թղթակցութիւն, նոյնիսկ արտասպում արտասահմանէն, պատկերացնելու համար տարագիրը բազմութեանց կեանքը։ Արտասահմանի մասին հայկական լուրեր կը տրուին, եթէ կապ ունին Կոմկուսի հաստատի մը գործունէութեան կամ Դաշնակցութեան «դաւերուն» հետ։ Կը թուի թէ մասնաւոր ծրագիր մը մշակուած է, որպէսզի Հայաստանի ժողովուրդը նոյնիսկ պատահաբար չիմանայ որ եւ է բան՝ դուրսէն, արմատախիլ բազմութեանց մասին, անոնց կացութեան եւ բաղձանքներու մասին։

Տարիներու պատմութիւն ունի Երեւանցիներու այս դիրքը, եւ բոլոր երեւոյթները կը հաստատեն թէ աւելի զօնացած է այժմ։

Աղասի Յանջեանի ողբերգութենէն ի վեր, Երեւանը աւելի ամուր կառչած է իր պարանին։ Կծկուած՝ իր պատեանին մէջ, ան կը ճգնի իր դոյութիւնը արդարացնել առաւելապէս հաւատարմութեան հաւաստիքներ հոսեցնելով դէպի Թիֆլիս եւ Մոսկուա։

Երբ հայրենիքը այսքան անո՛ւշ կը նայի հայկական արտասահմանի վրայ, ինչո՞ւ զարմանալ որ, իւրաքանչիւր գաղութ սկսեր է մշակել տեղական քաղաքականութիւն մը, մեկուսանալ, ամէն բանէ առաջ իր գլխուն ճարը նայիլ։

Ո՞ւր է կեդրոնաձիգ մագնիսը, որ կորով ներշնչէր, բարձրացնէր տրամադրութիւնները, որպէս զի ամբողջ բազմութիւններ դլխիվայր չխրէին միւսնոյն լարծուն ճամբուն վրայ, — «Ուր հաց, անդ կաց»։

Արդար ըլլալու համար, հարկ է խոստովանիլ որ, եթէ Երեւանը չարաչար վրիպեցաւ այս ճամբուն վրայ, իր ժողովն եւ ապիկար քաղաքականութեամբ, Հայկական Արտասահմանն ալ իր կարգին լրացուց պակասը,— փշուր փշուր րզքտելով, ծաղրանկարի մը վերածելով իր ազգային - քաղաքական հաւատալիքները։

Տարուէ տարի, բոլշեւիկեան գիծ մը զարգացաւ գաղութէ գաղութ, եւ հոգեկան ամայութիւնը հռչակուեցաւ առաքինութիւն։ Մարդիկ բան - գործ ըրին մարել, ցամքեցնել խանդավառութեան, ինքնագործունէութեան աղբիւրները։ Սահեցուեցաւ առօրեայ, չուկայիկ իմաստութիւն մը, որ չի հանդուրժեր որ եւ է ծրագրեալ աշխատանքի, նոյն իսկ վաղուան համար։

Եւ կը թուի թէ մարդիկ ուրախ են որ այժմ քաղաքական հոգսանքներն ալ կաշկանդուած ըլլալով զանազան երկիրներու մէջ, աւելի կ'արագանայ կազմալուծման ընթացքը։ Աւելի կը զարգանայ մեկուսանալու, պատեանին մէջ քաշուելու, սահմանէն անդին բան չտեսնելու հոգեբանութիւնը։

Հարցնէ՞ք թէ քանի՞ տարի պիտի կրնայինք դիմանալ, այս ընթացքով ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ Ա. ԲԱԺԻՆԸ ՓԱԿՈՒԵՑԱՒ ՈՒԹ ԺՍՄՈՒԱՆ ՄԷՋ

Թնդրանքը եղած պահուն ատկի էր

— o —

ԵՐԿՐՈՐԴ ԲԱԺԻՆԸ ՊԻՏԻ ՀԱՆՈՒԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

Ազգ. պաշտպանութեան փոխառութիւնը պատկուեցաւ աննախընթաց յաջողութեամբ։ Առաջին բաժինը, 5,000,000,000 ֆրանք, որ հրապարակ հանուած էր ուրբաթ առաւօտ, վաճառեցաւ շրջաբերութենէն չորս - հինգ ժամ վերջը, եւ իրիկուան դէմ արձանագրութիւնները փակուած էին։ Ժամը 5ին վարչապետարանէն զեկոյց մը կը հաղորդէր թէ դիմումները անցած են բուն գումարը եւ թէ երկրին մէկ մասը նիւթապէս հնարաւորութիւն ունեցած չըլլալով արձանագրութեան, ելմտական նախարարը որոշած է երեքշաբթի առաւօտ իսկ հրապարակ հանել նոր բաժինը, միեւնոյն պայմաններով։ Գումարը պիտի ճշդուի հրամանագրով մը։ Կը կարծուի թէ պիտի ըլլայ 5,300,000,000 ֆրանք։

Փոխառութեան յաջողութիւնը այնքան մեծ էր որ, ուրբաթ կէս օրուան ժամը 2ին Փարիզի մեծ դրամատուններէն չատերը եւ բազմաթիւ նամակատուներ կը մերժէին նոր արձանագրութիւններ ընդունիլ։ գալով գաւառական դրամատուններուն, չատերը դեռ վարչական հրահանգներն անգամ ստացած չէին, այնպէս որ չկրցան գոհացնել իրենց յաճախորդները։

Թերթերը կը գրեն թէ փոխառութեան արձանագրուած են բազմաթիւ Ամերիկացիներ, այր թէ կին, մասնաւորապէս գնելով 10,000 — 500,000 ֆր.ի թուղթերը։ Բաղդատաբար քիչ էին 500 եւ 1000 ֆրանքի գնումները (Ամերիկացիներու մէջ)։

Ելմտական նախարարը յայտարարեց թէ փոխառութեան յաջողութիւնը կը դերազանցէ կառավարութեան ակնկալութիւնը։ Նախարարական խորհուրդը երէկ առաւօտ վաւերացուց երկրորդ բաժինի պայմանները։ Կը կարծուի թէ առաջին բաժինը արձանագրուած է եռապատիկ։ ուստի երկրորդ բաժնի արձանագրութեանց առթիւ, նախապատուութիւն պիտի տրուի անոնց որ յուսախաբ եղած էին։

Փոխառութեան յաջողութիւնը կ'ապացուցանէ թէ դրամագլուխի դործադուլը վերջացած է, գէթ առ այժմ։ Տնտեսական եւ քաղաքական տեսակէտով այս աննախընթաց յաջողութիւնը կարեւոր արդիւնքներ պիտի ունենայ։ Անշուշտ արտասահման դրկուած դրամները երկիր դառնալով, պիտի նպաստեն դիները աժանցնելու եւ թեթեւցնելու աշխատաւորական խնդիրը, որ գլխաւոր պատճառն է վերջին ամիսներու քաղաքական եւ աշխատաւորական խլրտումներուն։

**** Ուրբաթ իրիկուն ճաշասիւնի ճաշ մը խօսեցաւ Ծերակոյտին նախագահը, երբ արդէն փակուած էր «յաղթական փոխառութիւնը», ինչպէս կը կոչեն։ Ճաշը ջերմ կոչ մըն էր «եղբայրական համերաշխութեան՝ ազգին դասակարգերուն միջեւ»։*

Իտալիա եւ Գերմանիա միշտ կ'ատարկեն Ֆրանկո-խորհրդային դաշինքին դէմ

— o —

Գերմանական կառավարութիւնը ուրբաթ օր Պերլինի անգլիական դեսպանին հաղորդեց իր պատասխանը՝ Լոքառնոյի դաշինքի մասին։ Մանրամասնութիւնները գաղտնի կը պահուին։ Իրազեկներ կ'ըսեն թէ պատասխանը խմբագրուած է յուշագրի ձեւով, սերտ գործակցութեամբ՝ Իտալիոյ հետ։ Գերմանիա կը կրկնէ իր տեսակէտները՝ արեւմտեան դաշինքի մասին։ Կը նշանակէ թէ Գերմանիա տրամադիր է խաղաղասիրական յարաբերութիւններ հաստատելու արեւմտեան պետութեանց հետ, բայց կը դժկամակի այս խնդիրը կապել կեդրոնական Եւրոպայի եւ Ա. Միութեան հետ եղած յարաբերութեանց հետ։ Կը թուի թէ Գերմանիա լայն զիջումներ չի կատարեր, դիւրացնելու համար նոր Լոքառնոյի մը կնքումը։ Շատ չատ, տրամադիր կ'երեւայ գոհանալու Ֆրանքեւխորհրդային դաշինքին վերաքննութեամբ (մինչեւ հիմա կը պահանջէր ջնջել)։

Այս առթիւ, անգամ մը եւս իրարու պիտի ընդհարին գերմանեւիտալական եւ անգլեֆրանսական տեսակէտները։

Իտալական կառավարութիւնն ալ յանձնեց իր պատասխանը, որուն բովանդակութիւնը նոյնպէս գաղտնի կը պահուի։ Բայց իրազեկներ կը հաստատեն թէ միեւնոյն տրուելիքները կը յայտնէ Ֆրանքեւխորհրդային դաշինքի մասին։

Լոնտոնի գերմանական դեսպանը երէկ մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Անգլիոյ արտաքին նախարարին հետ, այս հարցերու մասին։

Արիւնը կը հասի Մատրիտի առկեր

Վերջին լուրերու համաձայն, Սպանիոյ ապստամբները կատաղօրէն չարունակելով գրոհ տալ, յաջողած են նոր դիրք մը գրաւել, կուատալախարայի ճակատին վրայ։ Երեք բանակներ կը մասնակցին պաշարման գործողութեանց։ Կառավարական զօրքին հրամանատարը օգնական ուժ ղրկեց միջազգային բանակէն եւ հրամայեց դիմադրել ամէն գնով։ Կ'ըսուի թէ վերջին յարձակողականին սկզբնաւորութենէն ի վեր ապստամբները 50 քիլոմեթր յառաջացած են, իսկ միայն ուրբաթ օր՝ 9 քիլոմեթր։ Կառավարական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ առ նուազն 25,000 իտալացի զինուորներ կը մասնակցին Մատրիտի յարձակման։

Այլեւս անխուսափելի կը համարուի Մատրիտի ամբողջական պաշարումը։ Սաստիկ ձմեռը, ձիւնն ու փոթորիկները մեծապէս կը դժուարացնեն գործողութիւնները։ Հեռագրի մը համաձայն, Զօր. Ֆրանքոյի զօրքը միայն վեց քիլոմեթր հեռու է Կուատալախարայէն, որ Մատրիտի հիւսիսային մասին գրեթէ կը կազմէ։ Ապստամբ զօրավարի մը հաստատքներուն համաձայն, կառավարական զօրքը կորսնցուցած է բոլոր կարեւոր դիրքերը։

Գործազրկութիւնը կը նուազի

Աշխատանքի նախարարութեան չաբաթական տեղեկագրին համաձայն, մարտ 6ին նպաստընկալ գործազուրկներու թիւն էր 404,624, ինչ որ կը նշանակէ 5595 պակաս՝ նախընթաց չաբթուան վրայ։ Բաղդատելով 1936ի նոյն չրջանին հետ, այս տարի գործազուրկներու թիւը պակաս է 79,902 հոգիով։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՆԱԽ ԿԻՆԴ, ՑԵՏՈՑ ԱԶԳԸ

— ՚ —

— Այն մարդը որ իր կնոջը ազդեցութեան տակ իյնակած է, չի կրնար գերմանական պետութեան պաշտօնեայ ըլլալ։

Այսպէս վճռեց Փրուսիոյ վարչական Դերագոյն Ատեանը, բանի մը օր առաջ։

Ի՞նչ էր պատահած։

Պետական պաշտօնատարի մը կինը ոչ միայն յաջողած էր իր թեւին տակ առնել զինքը, այլեւ կը շնար, առանց որ եւ է մեղադրանք լսելու «գլխատուր»էն։

Երեւի փիլիսոփայական ջիղ ուներ այս մարդը, եւ արժէք չէր տար հասարակական կարծիքին։

Իր չար բախտէն, ատեանը բնաւ չեղաւ եւ եզրակացուց թէ կոտորը չի կրնար պարտկուիլ պետական ծառայութեան մէջ։ Եւ հետեւեալ վճիռն արձակեց ·

— « Ամբաստանեալին կինը կը չարունակէ մնալ վերին աստիճանի բուռը եւ գեհիկ ։ Ամբաստանեալը անկարող էր ազդելու իր կնոջը վրայ, որպէսզի մաքուր եւ վայելուչ կեանք վարէ ։ Միեւնոյն ատեն, ծաղրուածանքի առարկայ դարձած էր, որով հետեւ թոյլ կուտար որ կինը հրապարակուս հակոդութիւն կատարէ իր վրայ ։ Եւ վերջապէս, տղամարդու վայել ընթացք չէր բռնած, իր կնոջը չնութեան հանդէպ »։

Հիմա երեւակայեցէք վիճակը այն « գլխատուր »ներուն, պետական կամ առեւտրական պաշտօնեայ, որ ուրիշ արժանիք չունին, բայց եթէ իրենց կէսը, անոր այս կամ այն յատկութիւնը ։

Եթէ գերմանական ատեանին տեսակէտը տարածուի սահմանէ սահմանի, հետեւանքը պիտի ըլլայ, անշուշտ, գործազրկութիւն՝ անհամար բազմութեամբ ։

Հետզհետէ ծաւալելով եւ սաստկանալով, անհաւանական չէ որ այս հարցը եւս թնճուկի վերածուի եւ փոխադրուի ժընեւ, Ազգերու Դաշնակցութեան պալատը ։

Ազգաժողովը մասնաւոր գրասենեակ մը ունի, արդէն, որ կը զբաղի հասարակային բարոյականի խնդիրներով, գեղեցկաճառութեան, կնավաճառութեան, պոռնկութեան հարցերով, Եւրոպայէն մինչեւ Չինաստան կամ Հարաւ · Ամերիկա ։

Արդ, եթէ այս խնդիրն ալ բարդուի Ազգաժողովի գլխուն, այն ատեն ո՞վ պիտի մտածէ խաղաղութեան, զինաթափութեան, հաւաբոկան ապահովութեան, Լոքառնոյի եւ մնացեալ հարցերու մասին ։

Միւս կողմէ, չէ՞ որ վախնար որ, այսուհետեւ, միջազգային վիճաբանութիւններու ատեն, երբ մբնոլորտը պղտորի, լսենք սա տեսակ խօսքեր ·

— Ի՞նչ զինաթափութիւն, գնա բանդ, այստեղ ձեր հարէմը չէ···

— Ձեր համեստափայլ տիկինը, համաձա՞յն է այս բանաձեւին ···

— Պարոն, ոչ - յարձակման դաշինքը ձեր «ալիանս»ին չի նմանիր ։

Այն ատեն, վա՞յ է եկեր խաղաղութեան ։

ՎԱՀԷ

«4000 զեմ քաժնու ծ է Հայերուն»

Պոլսոյ թուրք թերթերը կը գրեն ·—

«Սուրիացիները ամայի վայրերու մէջ իրենց հանդիսած գլխարկաւոր Թուրքերուն դէմ կը յարձակին ։ Ամէն օր բազմաթիւ դէպքեր տեղի կ'ունենան ։

Միւս կողմէ արար գիւղերուն եւ Հայոց չարունակ զէնք կը բաժնուի ։ Յարդ 4000 զէնք արուած է Հայերուն։ Ինչ ատոյդ լուրերու համաձայն, Պասիպպա գիւղին ալ 40 զէնք բաժնուած է ։ Լուր տարածուած է, որ կառավարութեան դրդռմով Արաբները մեծ ցոյց մը պատրաստած են։ Արաբները դրամ կը խոստանան անոնց որ պիտի մասնակցին այս ցոյցերուն։

« Մեզի համար քիչ մը անտրամաբանական կը թուի Հայերու չորս հազար հրացան բաժնուելուն լուրը։ Հայերը ինչի՞ պիտի գործածեն այս հրացանները։ իրենք զիրե՞նք պաշտպանելու համար եւ որո՞ւ դէմ ։ Իսկ եթէ այդ զէնքերը բաշխողներուն նպատակն է Հայերը դրդել որ Թուրքերուն վրայ յարձակին, շատ կը սխալին ։ Հայերը Հաթայի (Անճաք) Թուրքերուն հետ շատ սերտով կ'ապրին եւ իրարու մէջ ո եւ է գժտութիւն չունին ։ Հայերը այլեւս ուրիշի գործիք չըլլալու դառն փորձառութիւնը ունին, որով բնաւ հաւատալի չէ որ անոնք մասնակցին արկածախնդիր Դաշնակներու գործունէութեան »···

«Հայաստան մեկնելու համար ոչ մեկ գաղթական կ'ընդունուի»

Պոլսոյ Արեւելք թերթը կը գրէ 5 մարտ ·—

Վերջերս դրոյց կը չրջէր թէ, Պոլսէն եւ Թուրքիայէն Հայաստան մեկնիլ ուզողներու «վիզէ» սալու հրաման եկած է ։

Այս առթիւ Պոլսոյ խորհրդային հիւպատոսարանը հետեւեալ զեկուցումը կ'ընէ, որ կուզայ հերքել չրջած անհիմն լուրերը ։—

« Սորհրդային Միութեան կողմէ գաղթական ընդունելու մասին գիտումնառւոր կերպով հրապարակ հանուած զրոյցներու առթիւ, խորհրդային հիւպատոսարանը Թրքահպատակ Հայերուն կը յայտարարէ թէ այդպիսի բան մը գոյութիւն չունի »։

Ի՞ՆՉՊԷՍ ՊԱՏԱՀԵՑԱՒ ԳԱՏԼԳԻՒՂԻ ԴԷՊՔԸ

ՀԱՅ ԿԻՆ ՄԸ ԿՈԿՈՐԴԸ ԿԸ ԿՏՐԷ, ՑԵՏՈՑ ՏՈՒՆԸ ԿՐԱԿԻ ԿՈՒՏՅԱՆ

Գատը գիւղի դէպքին մասին Պոլսոյ թերթերը կը հաղորդեն հետեւեալ տեղեկութիւնները ·—

*Տիրուհի եւ իր երկու աղջիկները 20 տարիէ ի վեր կը բնակէին Թրքական Թաղի մը մէջ, առանց որ եւ է կապ պահելու իրենց դրացիներուն հետ ։ Դրացիներէն Ֆաթմա Հանըմ մասնաւոր հակառակութիւն մը ունէր հայ կնոջ հանդէպ, միշտ կ'աշխատէր կռիւ մը յարուցանել, չաճախ կը սպառնար, կ'ըսէր թէ աքսորել պիտի տայ Տիրուհին եւ երկու աղջիկները ։ Այս ամենօրեայ կռիւներով, սպառնալիքներով այնքան ջղայնացած էր Տիրուհին, որ այլեւս կորսնցուցեր էր իր քաջութիւնը ։ Թրքուհին ամէն տեսակ քսութիւններ, ամբաստանութիւններ կ'ընէր, իբր թէ Տիրուհի յեղափոխական գործունէութիւն ունի, արտասահմանի հետ կապ կը պահէ, տունին մէջ պոմպա ունի, եւն ։ Ոստիկանութիւնը քննութեան համար կը ներկայանայ Տիրուհիի տունը ։ Ներքէ հայ կինը, այս անգամ իրապէս հաւատալով որ Ֆաթմա Հանըմին ըսպառնալիքը պիտի իրականանայ եւ դիրենք պիտի աքսորեն, այլեւս բոլորովին ինքզինք կորսնցուցած՝ կ'ուզէ վերջ տալ իր կեանքին ։ Ածելիով կը կտրէ իր կոկորդը եւ գետին կը թաւալի, աղջիկները եւս, այս բոլոր դժբախտութենէն ընկճուած, կրակի կուտան տունը, բոլորը միասին ոչնչանալու համար այն տունը մէջ, ուր ապրեր են 20 տարիներէ ի վեր, փոխանակ երթալ տատապելու

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՊԵՏՈՒԹԵՍՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԱՌԱՋ

Մեր ընթերցողները 1928ի դէպ որ տան-ուտեստ-ուրախութեանց ժամերուն կը դէպ ընտանեաց մէջ կ՚ընծայուի հետեւեալ հարցումը. Ո՞ր է ձեր կարծիքով ամենէն հետաքրքրական պատմական դիւրութիւնը, որ ձեզի հանդիպած է ձեր կեանքին մէջ։ Ահա ստացուած պատասխանները։

Ա. Ե. Ա. (Պոլիս) Ես իմ կեանքի մէջ ամենէն հետաքրքրական պատմական դիւրութիւնը կը համարեմ այն, որ ես ծնած եմ Պոլսոյ մէջ, Ազգային Սահմանադրութեան հռչակման տարին։ Ես ինքս կը հաւատամ

ՅԱՐՈՒՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

(ԿԱՂՈՒԱԾ ՋԱԿՈՒՆՑՈՒՄՈՒՆԻՑ ԿՑԻ)

— Հարեցնչ՛ե, հարեցնչ՛ե, — Կոնդակ ծերունի մը — Կոնդակ ծերունի մը — Կոնդակ ծերունի մը

աքսորական կեանքի մէջ։

Ոստիկանական վերջին քննութիւնները կը հաստատեն թէ տանը մէջ ոչ պոմպա զտնուած է, ոչ ալ որ եւ է զէնք, այլ միայն քանի մը... պատառատ - քաղ եւ հացի զմելի մը։

800 ձերբակալութիւն Մարսէյլի մէջ

Մարսէյլի ոստիկանութիւնը ուրբաթ գիշեր ընդհանուր «ալլոուք» մը կատարեց, շրթիաներ կազմելով արուարձաններու մէջ։ Այս գործողութեան հետեւանքով ձերբակալուեցան 800 հոգի եւ առաջնորդուեցան Ապահովութեան Տեսչութեան պաշտօնատունը, հարցաքննուելու համար։ Քառասուն հոգի վար դրուեցան, արտաքսման վճիռ ստացած կամ զէնք ունեցած ըլլալով։ Այս առթիւ բռնուեցան կարգ մը չարագործներ որոնք կը փնտռուէին երկար ա - տենէ ի վեր ։

*** Փարիզի մէջ ալ հետապնդումներ կատարուելով, բազմաթիւ կասկածելիներ ձերբակալուեցան ։

Փարիզի միջազգային ցուցահանդէսին առթիւ

Թղթատարական նախարարութիւնը որոշեց նամակադրոշմ մը հանել, 1.50 ֆրանք արժէքով ։

*** Համաձայնութիւն մը գոյացաւ Գերմանիոյ հետ, զերման զբօսաշրջիկներու այցելութեան առթիւ։ Օտար դրամի խնդիրը լուրջ դժուարութիւն - ներ կը ներկայացնէ Գերմանիոյ համար, այնպէս որ մեծ արժէք ունի այս համաձայնութիւնը։ Կը կարծուի թէ 40 — 50,000 Գերմանացիներ պիտի գան Փարիզ, ինչ որ շատ փոքր է Գերմանիոյ համար, քանի որ Ջուլիսերիա 200,000 հոգի պիտի ղրկէ ։

*** Շինութեանց բանուորները յանձն առին շաբաթ եւ կիրակի օրերն ալ աշխատիլ, որպէսզի կարելի ըլլայ մինչեւ մայիս հասցնել ցուցահանդէսը ։

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՈՒՎ

ՔՐԻՕԶՈՑԻ ՇՆԱՑՏԵՐ ՋԻՆԱԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ազգայնացման հրամանագիրը երէկ հրատարակուեցաւ պաշտօնաթերթին մէջ։ Ասով կ'իրականանայ ժողո - վրդական ճակատի կառավարութեան հիմնական ծրագիրներէն մէկն ալ ։

ԳԻՆԵՐՈՒ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ դէմ պատրաստուած օրինագիծը քուէարկուեցաւ երեսի. ժողովին մէջ, 197ի դէմ 391 ձայնով ։

ՄՈՒՍՈԼԻՆԻ մարտ 12ին հանդիսաւորապէս կատարեց Լիբիոյ մեծ խճուղիին բացումը, Թոպրուքի մէջ։ Այս ճամբան ունի 1500 մղոն երկայնութիւն եւ կ'երկարի Թունուզէն մինչեւ Եգիպտոս ։

ՀԱԿԱԲՈԼՇեՒԻԿ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ մը տեղի պիտի ունենայ Պերլինի մէջ, մայիս 1ին, մասնակցութեամբ 30 ազգերու։ Պաշտօնապէս պիտի մասնակցին Գերմանիա, Իտալիա, Ճափոն եւ Հունգարիա ։

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐԸ իբարու կը յաջորդեն Մ. Նահանգներուն մէջ։ Միայն Տիթրոյթի մէջ 80,000 բանուորներ գործադուլ հռչակած են։

ՔՍԱՆ ՌՈՒՄԲԵՐ, որոնք չենուած էին նոր գրութեամբ, անհետացած են Պոտոմակ գետին մէջ։ Կը կարծուի թէ լրտեսական գաւադրութիւն մը կատարուած է ։

ԱՇԽ. ԸՆԿԵՐՎ. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆԸ եւ Արհեստակցական Միութեանց Դաշնակցութիւնը վերջացնելով իրենց համագումարը՝ Լոնտոնի մէջ, բանաձեւ մը քուէարկեցին որ կ'ամբաստանէ Գերմանիան եւ Իտալիան, իբրեւ կազմակերպիչները Սպանիոյ ապստամբութեան եւ Ազգաժողովին միջամտութիւնը կը խնդրէ ։

Ս. ՄԱՐԿՈՍԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ ողողուեցաւ առջի օր, մակընթացութեան մը հետեւանքով որ տեսնուած չէր Վենետիկի մէջ, 1900էն ի վեր։ Երթեւեկը դադրեցաւ։

ԵՐԵԿՈՑԹ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Յ. Դ. Պանեէօ Քաշունի «Արթիւ» հրթակութիւտէի կողմէն
20 Մարտ, շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ արշալոյս
Chez—Boivinի սրահին մէջ,
25bis Ave. de la République, Montrouge
Մէթրօ **Porte d'Orléans**ի մօտ։

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ **Ե. ՋԱՄԱԼԵԱՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Շ. ՄԻՄԱՔԵԱՆ**

Խօսք պիտի առնեն նաեւ **S. F. I. O.**ի հագմէն ընկերներ
DEPREUX Cons. Municipal de Sceaux
CHIQOIS Cons. Municipal de Bagneux

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ
Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ
Մարտ 21ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,
Salle Poissonnièreի մէջ, **7 Rue du Faub. Poissonnière**
Métro Bonne Nouvelle
ԿԸ ԽՕՍԻ **Պ. Ե. ԽՈՑԻՄԵԱՆ**
Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝
ՏԻԿԻՆ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ (երգ.), Պ. Ռ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)
մասնաճիւղի սիթոյներու խումբը կը ներկայացնէ երկու զաւեշտ
ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ ՀՆԱՐՔՄԻՏ ՎԱՐՁԱԿԱԼԸ
ԺԱՂ Մուտք 15, 10 եւ 7,50 ֆր.։ ՊԻՒՖԷ

ԼԱՒ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ
Ծառոյ են փոխադրութեան պատճառաւ չորս եւ երեք փիէնոց կղմինտրէ շինուած տնակներ։ Ջուր եւ էլեկտրականութիւն զետեղուած են։ Դիմել տեղւոյն վրայ Plombier TATOULի, 12 rue Elfe, Gentilly Seine.

ՂԱՐԱԲԱՂ - ՋԱՆԳԵԶՈՒՐ հայրենակցական միութեան հերթական ընդհանուր ժողովը տեղի կ'ունենայ նախագահութեամբ Պ. Աբրահամ Ղուկասեանի եւ փոխ նախագահ Տքթ. Մելիքի, 18 մարտ, հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 81, Rue de la Faisanderie, Paris (16), մէթրօ Dauphine կամ Pompe. Օրակարգ՝ վերոյդ մշակուած կանոնագրի մասին, պարահանդէսի կազմակերպութիւն եւ ընթացիկ հարցեր։ Կը հրաւիրուին բոլոր Ղարաբաղ - Ջանգեզուրցիները այս խիստ կարեւոր ժողովին ։

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Մարսէյլի մասնաճիւղս նորհակալութեամբ ստացած է (50 յիսուն) ֆրանք, Տէր եւ Տիկին Զըլճեանէ, փոխան ծաղկեպսակի, Փոքրիկն Վիզէն Սէրգնկիւլեանի կսկծալի մահուան առթիւ ։

Docteur ՌOGINSKY
Փարիզեան մասնագէտ
Կը գործածէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, տոց, սրտի եւ ջլային հիւանդութիւններ։ Կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6։ 16 rue de la Défense Issy les-Moulineaux, Seine

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe. LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէս ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին,ի՛ն կգիշերները ժամը 8.30ին։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibald

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՒՔԹ. Լ. ԴՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
146 Rue Lafayette (Gare du Nord)
Թէլէֆոն **Nord 84-04** (անփոփոխ)
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ՏՈՒՔԹ. ՄԷՍՃԵԱՆ
82 rue d'Amsterdam, Paris (9)
Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy
Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու։
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7։
կիրակի եւ տօն օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ։

Թատերական Ներկայացում
Փարիզի Նորակազմ «Ադամեան» Թատերախումբի կողմէ
Ղեկավար՝ Բ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ Բացման Ա. Ներկայացում
Այսօր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը երկուքին 2,30ին,
Պիսէթրի Պ. Յովհաննէսեանի սրահին մէջ. 13 rue Pierre Curie.
Մէթրօ Porte d'Italie:
կը ներկայացուի ԿՐԵՄՄՈՒՆԻ ՎՆԱԳՈՐԾԸ (տրամ 2 արար)
եւ Ա. Անտոնեանի ՄԱՆԵԱԿԸ (զաւեշտ)
կը մասնակցին վարիդասէյ երիտասարդ կարող ուժերը։
Մուտք 5 եւ 3 ֆր.։

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՑԵՐԵԿՈՑԹ
կազմակերպուած Փարիզի Համախարբերդցիական միութեան կողմէ
Տեղի պիտի ունենայ 21 Մարտ շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3էն կէսգիշեր,
8 րիւ Պօսիւէ, մէթրօ կառ տիւ Նօր կամ փուասոնիէռ։
Պիտի Նուագէ ԱՄԷՏԷՑ ՔԱՒԼՈՅԻ Նուագախումբը։
Նուագ, երգ, արտասանութիւն Պիւֆէ ժողովրդական գիներով։
Մուտք 5 ֆր.։

Ձեռնպահ Ցերեկոյթ—Պարահանդէս
Մարսէյլի Հայ Երաժշտական Միութեան
Այսօր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր
ՍԱԼՕՆ ՄԱՍՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ, **Rue Roux-de-Brignoles**
Շոճելի գեղարուեստական բաժին։ Ջուարճալի անակնկալներ։
Wonder-Jazz Mathieu
Ճոխ պիւֆէ, ընտիր խմիչք ժողովրդական գիներով։
Մուտք 10 ֆր.։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՄԱՓՐՒՉՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
28 Մարտ, Զատիկի կիրակի ի իկունը ժամը 9էն մինչեւ լոյս,
84 Rue de Grenelle, մէթրօ **Rue du Bac**
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին հայ եւ օտար արուեստագէտներ, Օր. ՆԻԶԱՄԵԱՆ (երգ.), 8 տարեկան դաշնակահարուհի ԱՆԺԼ—ՍԼԻՍ։ A. LEVALIER իր exhebitionներով, Պ. ԳՐԻԳՈՐ իր ձիածաւարժ երգերով եւ խաղերով. հանրածանօթ պարուհի HUGUETTE O'BIA։
Կանանց մազերու վերջին նորաձեւ ոլթիւններու ցուցադրութիւն հայ եւ օտար արհեստակիցներու կողմէ։
Մուտք՝ 8 ֆր. կիներու 6 ֆր.։

ԾԱԽՈՒ ԿՕՇԿԱԿԱՐԻ ԽԱՆՈՒԹ
Ծախու է կօշկակարի լաւ խանութ մը՝ սէկ Banc finissage, մէկ կարի մեքենայ եւ զանազան գործիքներ ալ։ Խանութին հետ ալ կան երեք փոքր սեղեակներ, իսկ առաջին յարկը 3 մեծ եւ գեղեցիկ սենեակներ։ Տարեկան վարձք 1300 ֆր. պայ՝ 6 տարի։ Տեւական գործ։ Ապահով յաճախորդներ չափի վրայ ապապրանքներու եւ նորոգութեանց համար։ Դիւրամատչելի պայմաններ։ Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Thecars, Chaussures sur mesure et réparations, 35 rue Burdeau, Lyon, Rhône։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ
Վէյթօնի ՀԱՄԱՐ ՎԱՐԺ ԱՓԻԷՍԷՕՐ ՄԸ Կ'ՈՒԶՈՒԻ, ԼԱՒ Վ.ՃԱՐՈՒՄ. ԱՄԲՈՂՋ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՏԱՍՏԱՆԸԴ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ։ Դիմել.— **Jack Raymond, 78 Rue d'Avron, Paris** (20)։

“ՇԻՐԱԿ,, Արեւելքի միակ իսկական օգին է Անզուգական։ Անմրցելի։ Անխարդախ Առաջնակարգ գործացուցիչ ախորժաբեր պատրաստուած գուտ չամիչի թթիւով։ Հայ աւանդական սեղանին զարդը։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ, ԹՐԻՓՕՔԷՕՐՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՓՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒ
Կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասեղէնի, բրդեղէնի, թրիքոյի, բամպակեղէնի եւ մետաքսեղէնի կտորներ (déchet)։ Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ։ Նախապատուութիւն տուէք մեզի։ Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտադրողին դիմել։ Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ։ Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ։
Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ**, 26 Rue d'Enghien, Paris (X
Tél. Prov. 34—61

ԻՐԱՒԱԳԷՏ — ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ
ԱՐՏԱԻԱԶԴ ՀԱՆԸՄԵԱՆ
122 Bld. Murat, Paris (16), Tél. Jasmin 52—69
Մէթրօ Բօթի տը Սէն Քլու ելքը, Ավերնիւ տը Վէրսայլի կողմէն։
Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի դատի, արկածի, առնելիքի եւ գործի համար։ Գիները չափաւոր։
10—12, 6,30—8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն։

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՀՐ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
44 Rue Dunkerque (ՄԷՔՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)
Tél. Trudaine 42—69
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։
Ձաւսանները ժամագրութեամբ։

Cabinet de Me Artin KAZANDJIAN
Licencié en droit de la faculté de Paris
Ancien Avocat près les Tribunaux mixtes d'Egypte Conseil Juridique
10 et 12, Rue Richer, Paris Tél.: PROvence 04-64 et la suite
ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ
Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններու համար Կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէ եւ տօն օրերէ ժամը 5 — 7։
Դիմեցէք իրեն եւ գոհ պիտի մնաք։
Զրի խորհրդակցութիւն «ցառաջ»ի բնթերցողներուն երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 5—7։

Studio PHÉBUS
23 Bld. Bonne Nouvelle, Paris
Tél. Louvre 69-83
ՋԱՓԱԻՈՐ ԳԻՆ ԽՂՃԱՄԻՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ
ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
AMERICAIN LLOYD **ORIENT LLOYD**
48 rue de la République **7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51 Tel Opéra 67-77 67-78
Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։
Տոմսակներ՝ ամէն տեղի համար։ Հայ ճամբորդներու համար մասնաւոր գին։ Ընթացք Թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը
ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ԲԱՑՈՒՄ Է
ԻՂԳԱԼԱՑԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
3 Rue de Palikao, Paris (20
Հեռաձայն **Men. 94-84** **Métro Couronnes**
Կը հայթայթէ ամէն կարգի նպարեղէններ լաւագոյն որակով եւ ամէնէն ժամն գիներով։
ՍԱՆՕԹ.— 9 Rue Jouye-Rouveի վաճառատունը կը շարունակէ իր գործառնութիւնը։

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
“NIL BLEU,,
2Place de l'Odéon, Paris (6). Tél. Danton 46-75
Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակ կերակուրներ։
ՕՂԻ ՋԱՆԱԶԱՆ ԱՂԱՆԴԵՐՆԵՐՈՎ
ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃՔ ԱՄԷՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ։

Maison DARON
Entreprise Générale de Bâtiments
PLOMBERIE-COUVERTURE
Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout
TATOULIAN ARAKEL
Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը։
Դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

ՀՐԱՒԻՐԱՏՈՒՄ Է
Ձեռնարկ մը՝ որ կը զբաղի Ֆրանսայի մէջ Հայ Գաղթականներու Գործերով, կը հրաւիրէ Հայ Իրաւաբան մը՝ որ կարենայ Ֆրանսերէն լեզուն գրել եւ խօսիլ։ Դիմել գրաւոր՝ Ա. Ա. Ա.

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՁ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ՄԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
16
ՄԱՐՏ
MARDI
16 MARS
1937

ԱՊԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Թրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3371

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՍԻ ԻՕՍՔ

ԾԱԻԱԼՈՒՄ՝ ԿԱՆԱՆՁ ԴՐՕՇԻ ԾԱԼՔԵՐՈՎ

— • —

Բառին դասական իմաստով, «կայսերական» պատյտ մըն է որ կը կառարէ Իտալիոյ «Առաջնորդ»ը, Հիւսիսային Ափրիկէի մէջ։

Ֆաշական իշխանութիւնը չէ անտեսած որ եւ է հնարք, ազդելու համար իսլամ բազմութեանց վրայ։ Շարժման մէջ դրուած են արդիական բոլոր միջոցները, որպէսզի Մարգարէին հետեւորդները իմանան, տեսնեն, համոզուին թէ Իտալիան աւելի մեծ ուժ է եւ աւելի բարեկամ, քան ուրիշ որ եւ է պետութիւն։

Ուրբաթ օր, երբ Մուսոլինի Թոպրուքի նաւահանգիստը կը հասնէր առաջնակարգ զրահաւորով մը, 50 օդանաւեր կը սաւառնէին երկնքի կապոյտին մէջ, կախարդական ազդեցութիւն մը գործելով բնիկներուն վրայ։

Միեւնոյն առեն, ապշահար բազմութիւնները պատերուն վրայ կը կարդային ֆաշական նշանախօսքը, արաբական տառերով. — «Հաւատալ, հնազանդիլ, կռուիլ»։

Երեւութապէս, Մուսոլինի գացած է հանդիսաւոր բացումը կատարելու համար ճամբու մը, որ ունի 1822 քիլոմեթր երկայնութիւն եւ կը դանուի Եգիպտոսի եւ Թունուզի միջեւ։ (Շինութիւնը արժած է 103,000,000 լիր, աւելի քան մէկ անգլիական ոսկի եւ կը համարուի մեծ յաղթանակ մը իտալական ճարտարագիտութեան համար։ Հիւսիսային Ափրիկէի պատմութեան մէջ առաջին անգամ է որ, այդ ճամբուն շնորհիւ, կարելի պիտի ըլլայ Նեղոսէն Ատլանտեան երթալ ցամաքի ճամբով)։

Իրականին մէջ, բացման արարողութիւնը առիթ մըն է, անդամ մը եւս չեչտելու համար իտալական ուժին ծաւալումը։

Այդպիսի փորձ մը կատարուած էր 1928ին, բայց այն առեն իտալական դրօշը տակաւին չէր պարզուած Եթովպիոյ վրայ։ Իտալիա տակաւին չէր հռչակած դինուորեալ ազդի մարտկոցը, եւ Մեծն Բրիտանիան ու Ֆրանսան կը համարուէին անմրցելի՝ Մի – ջերկրականի ափերուն վրայ։ Այն առեն միայն թագաւորութիւն էր ֆաշական Իտալիան։ Այսօր արդէն կը յոխորտայ իբրեւ կայսրութիւն, իբրեւ ժառանգորդը Հռոմէական կայսրութեան եւ կը յածէ, կը տարածուի ա՛յն ճամբաներուն ուր դարեր առաջ կ'իշխէր Հին Հռոմը։ Այն ատենուան որ, բրիտանական կառավարութիւնը «բարեւոք համարեցաւ» համաձայնութիւն մը կնքել Միջերկրականի մասին, միեւնոյն առեն խարխիններ եւ բարեկամութիւններ ապահովելով Մօտաւոր Արեւելքի մէջ (Թուրքիա, Յունաստան, Ռումանիա)։

Արդ, կը թուի թէ ինչպէս իտալական մամուլը, նոյնպէս «Առաջնորդ»ը լինքն ալ կ'ուզէ որ այցելութիւնը պահուի չընդալից տպաւորութեամբ։

Անհրաժեշտ չէ ըսելու թէ Տրիպոլսոյ մէջ, իմանալու համար իր մտածումները։

Ափրիկեան հողին վրայ կոխած օրն իսկ, այնպիսի տեսարաններ սարքուեցան, որ բացատրութեան չեն կարօտիր։ Պ. Փօլ Ժանթիզօն, «Թան»ի հռչակաւոր թղթակիցը, որ երբեմն Պոլսէն կը դրէր, նկարագրելով ընդունելութեան մանրամասնութիւնները, կը յիշէ քանի մը պերճախօս դրուագներ,— «Իսլամի կանանչ դրօշներուն վրայ կը չողային արձանագրութիւններ որոնք Մուսոլինին կը ներկայացնեն իբրեւ «պաշտպանը իսլամութեան»։

— « Իրենց բարի գալուստի ճառերուն մէջ, կրօնապետները եւ գտրնները կը փառաբանէին արեւելեան Ափրիկէի յաղթութիւնը, ինչպէս եւ նոր Իտալիոյ ուժը։ Կղերական ատենախօս մը Մուսոլինիին ողջունեց իբրեւ «այն մարդը որ չի վախնար իր թշնամիներէն եւ չվախցաւ ժողովուրդներու համախմբումէն»։ Առաջնորդն ալ, իր կարգին, անտարբեր չմնաց այս բոլոր փաղաքշական ցոյցերուն հանդէպ։ Ան մտաւ զանազան մզկիթներու մէջ, պարտէ սեպեց այցելել հին կրօնապետներու գերեզմանները, ողջունեց Մարգարէին դրօշը եւ խօսակցեցաւ հոգեւոր պետերուն հետ»։

Քիչ անդին պիտի կարդանք յուշագրի մը պատմութիւնը, որ այլապէս չահեկան պատկեր մը կը պարզէ։

Ինչ տարակոյս որ յուշագիրը նեղընչուած է բուն իսկ «Առաջնորդ»էն, եւ քարոզչական հանդամանք ունենալով հանդերձ, ամբողջ ծրագիրը մըն է որ կը պարզէ։— արմնցնել Արեւելքի ժողովուրդները, սիրաշահիլ մահմէտական բազմութիւնները, եւ զուարճացնել ֆաշական Իտալիոյ հմայքը՝ ծովու թէ ցամաքի վրայ։

Այս նպատակին հասնելու համար, հարկ է բաղդատել Իտալիոյ եւ միւս պետութեանց դիրքը՝ իսլամական աշխարհին հանդէպ, ուրիշ մահմէտական երկիրներու վիճակը՝ Իտալիոյ հովանաւորած երկիրներու կացութեան հետ։

Յուշագիրը այդ պարագան ալ չէ անտեսած։

— « Այժերիոյ մէջ ապստամբութիւններ եւ բռնութիւն, որ վերջացան Այժէի միւթթիին սպանութեամբ եւ Քոնսթանթինի միւթթիին մահապորձով։ Մարոքի եւ Թունուզի մէջ խմորումներ եւ քաղաքական խլրտումներ ամէն ուղղութեամբ, ազգայնականէն մինչեւ բոլշեւիկեանը։ Սուրիոյ մէջ շարք մը ներքին եւ արտաքին խնդիրներ որ կը դժուարացնեն փոխանցումը՝ հովանաւորեալ երկրէ մը դէպի ինքնօրէն կառավարութիւն։ Միջին Եփրատի մէջ՝ արիւնալի անկումը Պաղտատի կառավարութեան որուն միակ յանցանքը այն էր որ պարտադրուած էր, իրրեւ հետեւանք անգլեւի բաբեանեան դաշնագրին։ Պաղեստինի մէջ՝ Արաբներու ըմբոստացումը »։

Իրրեւ եղրակացութիւն, յուշագիրը կը տեսնէ «միայն մէկ վաւերական ուժասիս անդորրութեան եւ խաղաղութեան՝ Միջերկրականի աւազանին իսլամ բանակցութեանց համար,— Լիբիան »։

Այս դեռ մէկ էջն է ամբողջ ծրագրի մը։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՍՈՒՍՈԼԻՆԻ ՊԱՇՏՊԱՆ ԻՍԼԱՄՈՒԹԵԱՆ

— o —

Առաջակարգ ցոյցեր հիւսիսային Ափրիկէի մէջ

Ինչպէս Վերեւէմ Բ. կայսրը Պոլիս այցելած առեն, (Պերլին - Պաղտատի մեծ երազը), Մուսոլինի ալ այցելելով հիւսիսային Ափրիկէի զաղթավայրերը, ամէն տեղ ներկայացաւ իբրեւ «պաշտպան իսլամութեան»։ Թղթակիցները կը դրեն թէ ամէն ուր որ կ'երթայ, «Առաջնորդ»ը կ'ընդունուի Արարներու ցնծագին երգերով, ծափերով եւ խանդավառութիւն կանչերով։ Նոր մզկիթներ չինել, հիները նորոգել տուած է եւ մտերմօրէն կը խօսի արաբ վարիչներուն հետ։ Աւելի փառաւոր ընդունելութիւն նմը սարքուած է Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ, ուր պատուոյ սուր մը պիտի նուիրէն Արաբները։

Այս առթիւ, արաբերէնի թարգմանուած է յուշագիր մը, ուղղուած՝ ոչ միայն Լիբիոյ, այլեւ Միջերկրականի եւ կարմիր ծովու ափերուն վրայ փրոուած Իսլամներուն։ Յուշագիրը կը պատմէ թէ մինչ Անգլիա եւ Ֆրանսա վէճեր ունին իրենց իսլամ հպատակներուն հետ, որոնք անկախութիւն կը պահանջեն Պաղեստինի, Սուրիոյ, Այժերիոյ եւ ուրիշ երկիրներու մէջ, կատարեալ խաղաղութիւն կը վայելեն Լիբիոյ մէջ, ուր Մուսոլինի պաշտպանն է Իսլամութեան։ Միեւնոյն առեն կ'ըսէ թէ Մուսոլինի այն մեծ առաջնորդն է որ եթովպիոյ Իսլամները փրկեց Յուզայի Ահիւծէն եւ քրիստոնեայ Ղպտիներէն։ Կ'աւելցնէ թէ այնտեղ ալ, ինչպէս Լիբիոյ մէջ, Իսլամները պիտի վայելեն կրօնական կատարեալ ազատութիւն, ազատ պիտի մնան մարդորսութենէ, իրենց գաղրները եւ երեւելիները պիտի կրնան դատ վարել համաձայն Գուրանի, Իտալիա նոր մզկիթներ պիտի չինէ, մինչ 400,000,000 ճմարիտ հաւատացեալներ «կը խոնարհին Ամենակալին առջեւ եւ կ'աղօթեն, Աստուծոյ պաշտպանութիւնը խնդրելով մեր թագաւոր - կայսեր եւ մեր Առաջնորդին համար »։

Ինչո՞ւ համար ուրիշ որ եւ է երկիր այսքան բարեկամութիւն չի ցուցներ մըլիոնաւոր Իսլամներու «եւ անոնց արդար պահանջներուն ուժ չի տար թէ ծրագիրներով եւ թէ գործքով »։ Յուշագիրը այս հարցումին ուղղելով, պատասխանն ալ կուտայ անմիջապէս.— Որովհետեւ, Վերոյլի ժողովին մէջ, Իտալիա հոգատարութիւն չստացաւ, հետեւաբար ազատ է տնտեսական եւ քաղաքական յարաբերութիւններ հաստատելու իսլամական երկիրներուն հետ։

ԱԶԳ. ՊԱՇՏ. ՓՈԽԱՐՈՒԹԵԱՆ Բ. ԲԱԺԻՆԸ՝ ԱՑՍՕՐ

Այսօր երեքշաբթի, հրապարակ կը հանուի Ազգ. պաշտպանութեան փոխարուեստն Բ. բաժինը։ Նկատի առնելով ձեռնարկին աննախընթաց չափը եւ ընդհանուր խանդավառութիւնը, եւմտական նախարարը արտօնեց որ արձանագրութիւնները ընդունուին չորեքշաբթի օրն իսկ։

**** Կիրակի դիշեր ձայնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ Պ. Տալատիէ, ազգ. պաշտպանութեան նախարարը, բացատրելով թէ փոխարուեստն չափը կենսական է Ֆրանսայի զօրացման եւ ապահովութեան համար։*

**** «Էնթրանսիժանթ»ի եւմտական աշխատակիցը դիտել կուտայ թէ նոր փոխարուեստն տակաւ, գումէն առ հարիւր, տարեկան 225 միլիոն ֆրանքի պիտի նստի Ֆրանսայի գանձին, առաջին հինգ միլիառին համար։*

**** Աշխատանքի Դաշնակցութիւնը որոշեց 250,000 ֆրանքով մասնակցիլ փոխարուեստն։*

Լոնտոնի մէջ գոհունակութեամբ կ'արձանագրեն Ֆրանսական փոխարուեստի յաջողութիւնը

Անգլիական թերթերն ալ գոհունակութեամբ կ'արձանագրեն փոխարուեստն յաջողութիւնը։ «Թայմզ» կը գրէ թէ կառավարութիւնը հինգ միլիառ կը պահանջէր առաջին առթիւ եւ ստացաւ իրր ութ միլիառ։։ «Այս կը նշանակէ թէ Ֆրանսացի ժողովուրդը վերստացած է իր վստահութիւնը, ինչ որ նոր մղում պիտի տայ քանի մը չարաթէ ի վեր նշմարուած տնտեսական վերելքին»։

« Մորնինկ Փոստ », Թունդ պահպանողական , դիտել կուտայ.— «Նոր փոխարուեստն յաջողութիւնը արտաքին եւ տեսանելի ապացոյց մըն է այն արտակարգ փոփոխութեան որ կատարուեցաւ Ֆրանսայի եւմտական կացութեան մէջ, վերջին քանի մը օրերու ընթացքին։ Դեռ անցեալ չարթու դրամագլուխը կը դաղթէր միշտ, ֆրանքը կը տկարանար, վստահութիւնը կ'իյնար աւելի վար քան եղած էր երբեք։ Բոլոր երեւոյթները կը ցուցնէին թէ փարատարի վերջը Լէօն Պլում աննկուն կը մնար, իր քաղաքականութեան մէջ որ եւ է փոփոխութիւն կատարելու համար։ Քանի մը օր վերջը, կը ծանուցուէր ոսկիի պահեստի մասին հաստատուած պատժական տնօրինութեանց ջնջումը։ Այս կը նշանակէր թէ կառավարութիւնը վճռած է այլեւս թշնամի չնկատել դրամատէրը, այլ իրրեւ յարգելի մէկ անդամը ընկերութեան որուն գործակցութիւնը անհրաժեշտ է պետութեան գնացքը ամրապնդելու համար։ Այս կոչին պատասխանը անմիջական եղաւ։ Ներհրդարանը փոխարուեստնց ծրագիրը վաւերացուց չնչին մեծամասնութեամբ, դրամագլուխը սկսաւ վերադառնալ արտասահմանէն, ֆրանքը անսովոր ամրութիւն մը ցոյց տուաւ եւ փոխարուեստը արձանագրուեցաւ այնպիսի խանդավառութեամբ մը ու արագութեամբ մը որ հաղուագէպ է Ֆրանսայի վերջին տարիներու եւմտական պատմութեան մէջ »։

« Տէյլի Հէրըլտ» (աշխատաւորական) կը գնահատէ Ֆրանսայի վարչապետին կորովը եւ անկեղծութիւնը։ «Լէօն Պլում կը չարունակէ Ֆրանսան կառավարել քաջութեամբ եւ աչխոյժով։ Ան դիմադրեաց կացութեան մը որ ամենեն էր թէ քաղաքական եւ թէ տնտեսական տեսակէտով։ Երբեք չկորսընցուց իր չիզն ու դատողութիւնը։ Ազգային պաշտպանութեան փոխարուեստը պսակումն է իր վերջին գործունէութեան։ Ճանճին Լէօն Պլումի ետրպա վստահօրէն կը տեսնէ, աւելի քան երբեք, առաջնակարգ վարիչ մը ժողովրդապետութեան »։

ՇԱՒ ՄԸ ՏԱՊԱԼԱՆ ԸԼԼԱԼՈՎ Փարիզ - Մօն - Տօռ գծին վրայ, կառամբոյը դիծէն դուրս ելաւ, 13 հոգի մեռան, չատեր վիրաւորուեցան։ Փոթորիկին սաստկութենէն հեռագրի եւ հեռաձայնի հաղորդակցութիւններն ալ խըզուած ըլլալով, կարելի չեղաւ ժամանակին օգնութեան հասնիլ։ Ներքին նախարարը արկածին վայրը դնաց անմիջապէս։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԵԾԱՊԱՏԻԻ ...

— ? —

« Ցառաջ » ցաւով հաղորդած էր դժբախտ լուր մը,— Ց. Օշականի անակնկալ հիւանդութիւնը։

Այս առթիւ, գրուեցաւ թէ երուսաղէմի պատրիարքն ալ բժիշկ մը փոխադրուած է Ռամլէ, ուր կը դարմանուէր հիւանդ գրագէտը։

Տարբական պարտականութիւն մը։ Մանաւանդ որ, Օշական ոչ միայն հանրածանօթ գրագէտ է, այլեւ ուսուցիչ երուսաղէմի ժառանգաւորաց վարժարանին մէջ, եւ վաղեմի բարեկամը Թորգոմ արք. ի, դեռ Արմաշի շրջանէն, եթէ ոչ աւելի առաջ։

Այդ բոլորէն զատ, իրրեւ պատրիարք եւ հոգեւոր հովիւ, տարբեր ընթացք պիտի չկրնար բռնել, եթէ հիւանդը ուրիշ մէկն ըլլար, նոյն հանգամանքներով։

Ասորիներու կամ Ղպտիներու պատրիարքն ալ նոյն բանը, թերեւս բան մըն ալ աւելի պիտի ընէր, եթէ Օշական իրենց գրագէտը կամ վարժապետն ըլլար,

Արդ, Հալէպի «Եփրատ»ը այսպէս չի մտածեր։

Հիւանդութեան լուրը հազիւ լսած, կը նստի խմբագրական մը կը թիւէ — «Դաս մը», ողբալու հաւար հայ գրագէտին, վարժապետին, արուեստագէտին թշուառութիւնը։

Կը յիշէ սրտաճմլիկ պարագաներ ալ,— «Արփիարեան իր դիտապատառ ինկաւ եղբայրասպան զեդակով, գրպանէն կտոր մը հաց եւ պանիր եւաւ», «Օտեան հազիւ իր օդիին կը հասնէր», վարուժան վարժապետութիւն կ'ընէր, Սիամանթօ խմբագրութիւն (ե՞րբ, ո՞ւր), «ձգած ենք որ Թէֆէեան խմբագրութիւն եւ վարժապետութիւն ընէ», «առատասիրտ Զօպանեան՝ խմբագրութիւն» եւն։։

Այս բոլորը ադէկ։ Բայց ո՞ւր մնաց «Դաս»ը։

Կ'օրինակեմ նոյնութեամբ։

— « Բոլոր այս տխուր, մտալկիչ տողանցումներուն մէջէն, երուսաղէմի պատրիարքին հոգածութիւնը՝ հանդէպ մտաւորականի մը՝ մեզի կը ներկայանայ բաղձալի հոգեփոխութեան մը մէկ քաղցր պատկերն ու արտայայտութիւնը իրրեւ ուսդաս մը միանգամայն՝ տրուած վերջէն՝ փոքրաւորներուն եւ համայն հայ հասարակութեան, որ չէ գիտցած կենդանութեանը յարգել, մեծարել իր մտքի մշակները՝ գոնէ բաղումի մշակներուն չափ։

Թորգոմ Պատրիարքին ժեսթը մեր կուռթքերը կը լայնցնէ սփոփանքի բարախոսմով մը եւ հետաւորապէս յուսոյ կուտայ որ մեր եկեղեցական - նութիւնը եւ մեր կրնսոնները պիտի գիտնան օրինակուիլ իրմէ, իր տուած դասէն»։ (7 մարտ)։

Ձեմ գիտեր, ձեր կուրծքը լայնցա՞ւ, երբ լսեցիք թէ երուսաղէմի պատրիարքը բարեհաճե՞ր է բժիշկ մը ղրկել, վաստակաւոր գրագէտ մը դարմանելու համար։

Ես՝ ամբարիշտս, ի զո՞ւր փորձեցի հիչ մը լայն շունչ առնել, որպէսզի իմ կուրծքս ալ ուռի, ընդլայնի, ամփոփուի այս տեսարանին առջեւ։

Ընդհակառակն, աւելի սեղմուեցաւ, պրկուեցաւ, եւ կարծես պիտի պայթէր, աղաղակելու համար բարձրաձայն։

— Հէ՛յ մեծապատիւ մուրացկաններ, փոքրաւորներ եւ մեծաւորներ, հայ կղերն ալ, կրեսոսն ալ, սարափն ու էսնափն ալ փոր պիտի կապեն, իսկ հայ մտաւորականը, գրագէտը, արուեստագէտը կա՛մ հաց պանիր պիտի կրծէ, եւ կամ, լաւագոյն պարագային, վարժապետութիւն եւ խմբագրութիւն պիտի ընէ։

Վ.Ա.Հէ

ՆՈՐԷՆ ԳՐԳՈՒԶ ԱՌՍՊԵԼՆԵՐ

Ալէխանտրէթ—Անտիոքի կացութեան մասին

Թուրքերէն թերթ մը, «Սօն Թէլէկրաֆ», հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ գրգռիչ խորագիրներով։—

Սուրիոյ դիւանագէտները լայն գործունէութեան մը անցած են, վտանգելու համար Հաթայի անկախութիւնը, եթէ ասիկա կարելի չըլլայ, թուրք Հաթայութիւնը բնաջնջելու համար։

Մարտ 4ի դիշերէն ի վեր հրոսախումբի յարձակումները սկսած են։ Քըրըքհանի մէջ 200 երկաթէ չափկաւոր Թուրքերու տուները յանկարծակի խուզարկած են։ Գաղտնի քամիթէներ եւ հրոսախումբեր կազմուած են։ Տէօրթեայքի, Անթաքիայի եւ Իսկէնտէրունի մէջ ալ հրոսակային գործունէութիւնը սկսած է։ Այս ահաբեկումի, խուզարկութեան եւ կողոպուտի չարժումները, որ սկսած են մեկուսացած դէպքերու ձեւով, իրականին մէջ առաջին արտայայտութիւններ են կազմակերպեալ եւ ընդարձակ, Սուրիոյ մէջ պատրաստուած կազմակերպութեան մը։ Իսքէնտէրունի մէջ հրոսակները ուզեցին կրակ հանել եւ երկու Թուրքերու տուները հրկիզող նիւթեր ղեռեղեցին։ Կը կարծուի թէ այս նիւթերը գրած են երկաթէ չափկաւորները, կամ Սուրիոյ եւ Դաշնակներու հաչւոյն աշխատող հայ քամիթէճիները։ Հաթայի ժողովուրդը մեծ յուզման մատնուած է։

**** Թրակիոյ ներքին գործավարը Ատանա գնաց անցած չաբթու։*

**** Ինչպէս յայտնի է, Թուրքերը «Հաթայ» կը կոչեն Իսքէնտէրունի Սանճաքը, իրրեւ թէ Հիթիթներէն սերած ըլլալով։ Այս հասցէով ալ նամակներ կը դրկուէին Թուրքիայէն։ Սուրիոյ թղթատարական վարչութիւնը հրամայեց վերադարձնել այդ կարգի նամակները, ազդարարելով թէ Հաթայ անունով քաղաք չկայ Սուրիոյ մէջ։*

Խ. Միութիւնը ապատրեց կը կարդայ քաղաքին

*Լոնտոնի խորհրդային դեսպանը ճառ մը խօսելով, բացատրեց թէ պատերազմի վտանգները առ հասարակ եւ մասնաւորապէս Խ. Միութեան դէմ աւելցած են վերջին 15 ամիսներու ընթացքին։ Այս առթիւ յիշեց դերմանեւճափոնական մերձեցումը, որ «իրականին մէջ պինակցութիւն մըն է Խ. Միութեան դէմ։ Բայց եւ այնպէս, Խ. Միութիւնը այժմ ի վիճակի է դիմադրելու այդպիսի սպառնալիքի մը։ Արեւելքի եւ արեւմուտքի իր երկու սահմանապահները մեծապէս զօրացած են։ Անոնց վրայ կը հսկեն վճռակամ եւ վերջին կատարելագործութիւններով սպառազինուած բանակ մը եւ հզօր օդատորմիղ մը։ Ակռ զատ, անտեսապէս Խ. Միութիւնը ի վիճակի է ի հարկին իր սեփական միջոցներով ապրելու անսահման ժամանակով։ Ստանձնելով իւրաքանչիւր խօսքիս պատասխանատուութիւնը, կրնամ յայտարարել այսօր թէ մենք բաւական ուժ ունինք, եւս մղելու համար որ եւ է յարձակում մեր երկրին դէմ որ եւ է օտար պետութեան կամ պետութեանց խմբակի մը կողմէ, միս - միանակ։ Բայց եւ այնպէս, Խ. Միութիւնն ալ համաձայն չէ մեկուսացման։ Վստահ՝ յաղթականօրէն դիմանալու որ եւ է պատերազմի, իր գլխաւոր բաղձանքն է առ հասարակ խուսափիլ պատերազմներէն։ Ասոր համար անհրաժեշտ է հաւաքական ապահովութիւն եւ Ազգաժողովին զօրացումը։ Այս առաջադրութեամբ, Խ. Միութիւնը կը մաղթէ որ Գերմանիա եւ Ճափոն վերադառնան Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ, եթէ իրապէս խաղաղութիւն կ'ուզեն»։

ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՄԵՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԱՐՎԱԾ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԻ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒԹՅԱՆ

ԲՐՅՈՒՍՈՎԻ ԼՈՒՆԱՐՏԱՊԱՐՈՒՄԸ

— • —

ՀՈՂԱՅԻՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐԻ ՄԵՋ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԻ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

(Ի · իր սիրելի մարտ)

— • —

Ամեն ոք գիտի «Ցուտ - ուտուր»-ի մասին, որ ամեն տարի 32ը հոկտեմբերի կամ 1ին կ՚ընծայէ ընթերցասէր հանրութեան իր գեղեցիկ տարեգիրքը։ Ինչո՞ւ համար այս տարի ալ չհրատարակուի այդ գիրքը։ Ինչո՞ւ համար ալ չհրատարակուի Ցուտ - ուտուրի նման ուրիշ գիրք մ

ՀՈՂԱՓՈՇԻ

(ՎԵՊ ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՎԱՀԱՆ ՏԵՐՏԵՐՅԱՆԻ)

— Լա՛ւ, Լեւո, քոյրդ էլ գիտէ, որ ես ամէն ինչ գիտեմ: Ասելիք էլ չունիս: Ես գնում եմ իմ տունը: Ինձ համար ամէն ինչ վերջացած է: Ես ինձ կը սպանեմ, որ ազատուեմ ամէն տեսակ նեղութիւններից, որոնք ինձ պատրաստում էին ինձ համար իմ ամուսինը, որ ինձ չի սիրում, որ ինձ ատում է, որ ինձ համար դժոխք է պատրաստում: Ես ինձ կը սպանեմ, որ ազատուեմ այդ ամէնից

ՊԵՐԼԻՆ ԵՒ ՀՌՈՄ ՆՈՐ ԴԱՇԻՆՔ ՄԸ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿԵՆ

շարէթ մը վառապաուումներով

—o—

Ինչպէս գրեցինք, գերմանական եւ իտալական կառավարութիւնները Անգլիոյ յանձնեցին իրենց պատասխանը, նոր Լոքառնոյի մասին: Գերմանական յուշագիրը կը բաղկանայ 12 էջէ: Թերթերու քաղած տեղեկութեանց համաձայն, Պերլին Հռենոսի շրջանին ապահովութեան միակ միջոցը կը սեպէ համաձայնութիւն մը՝ Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ: Այս համաձայնութեամբ, երկու երկիրները յանձն պիտի առնեն բացարձակապէս հրաժարիլ պատերազմէ, երաշխաւորութեամբ Անգլիոյ եւ Իտալիոյ: Գերմանիա որ եւ է բացառութիւն չընդունիր այս մասին· արդ, «բացառիկ պարագաներ», ինչպէս Ֆրանքօ-խորհրդային դաշինքը եւ Ֆրանսայի ստանձնած յանձնառութիւնները կրնան ստեղծել բացառութիւններ: Գերմանիա ինք չունենալով այդ կարգի որ եւ է զինակցութիւն, անհատապար կացութիւն մը յառաջ կուգայ առեւտրեան նոր դաշինքի մը մանակիցներուն համար:

Այս ընդհանուր տեսութիւններէն վերջը, կիսապաշտօնական թերթ մը դիտել կուտայ թէ Գերմանիա երբեք չէ պահանջած բացարձակապէս ջնջել Ֆրանքօ-խորհրդային զինակցութիւնը, այլ պիտի գոհանայ, եթէ երաշխաւորուի թէ քմահաճօրէն պիտի չզործադրուին զինակցութեան տրամադրութիւնները: Գերմանական կառավարութիւնը երբեք պիտի չհաւանի որ արեւմտեան նոր դաշինքը ստորագասուի կամ նոյնիսկ համակարգուի Ֆրանքօ-խորհրդային դաշինքին հետ: Ընդհակառակն, ան կ'ուզէ որ Փարիզ - Մոսկուա զինակցութիւնը հակակշռի մը տակ առնուի, երաշխաւորութիւններ տալով իրեն:

Գալով իտալական պատասխանին, պատրաստակամութիւն կը յայտնէ անմիջապէս բանակցելու արեւմտեան նոր դաշինքի մը համար: Բայց եւ այնպէս, ան ալ առարկութիւններ ունի Ֆրանքօ-խորհրդային դաշինքին դէմ:

Կատաղի կռիւներ Մատրիտի սոյնի

Հակառակ ձիւն-ձմեռ օդի մը քմահաճոյքներուն, կռիւները կատաղօրէն կը շարունակուին Մատրիտի շրջակաները: Ապստամբները նոր ճիգ մը կը փորձեն, կտրելու համար մայրաքաղաքին վերջին ելքը: Կառավարական սպառազէնը 12,000 օտար զինուորներ թափեց ճակատին վրայ, յառաջխաղացութիւնը կասեցնելու համար: Անգլիացի զօրավար մը կ'ըսէ թէ ապստամբներուն յաղթանակը ապահով է այլեւս: Ցարձակման ճակատը կը տարածուի 30 քիլոմեթրի վրայ: Կառավարական զօրքը յաջողեցաւ ետ առնել կարեւոր դիրք մը՝ Թրիխուէք:

Հակաքաղքենիկ պատերազմ Զուիցերիոյ մէջ

Ժընեւի Մեծ Խորհուրդը շաբաթ օր զբաղեցաւ օրինագծով մը, որ կ'արգիլէ ուղղակի կամ անուղղակի համայնավարութեան հետ կամ ուրիշ օտար վարձանգաւոր կազմակերպութեան մը հետ կապուած ընկերակցութիւնները: Օրինագիծը պատիժներ ալ կը նախատեսէ անասնատողներուն համար:

Վիճաբանութեանց առեն, ժողովական մը դիտել տուաւ թէ համայնավարութիւնը վտանգաւոր է պետութեան համար, որովհետեւ մասնաւորապէս դաւաճանական եւ լրտեսական ռազմավարութիւն մը կը փորձէ բանակին մէջ: Զուիցերիոյ բանուորական կազմակերպութիւնները, ինչպէս եւ ընկերվարական կուսակցութիւնը կատարելապէս հակկշռած են համայնավարութեան վերջնական նպատակը եւ այլեւս չեն խարուիր:

Համայնավար երեսփոխան մը, Վէնեան, պատասխանելով այս յարձակումներուն, ջանաց ապացուցանել թէ համայնավարները իսկական ռամկավարներ են: Ընկերվարականներուն պէտք, Լէօն Նիքօլ, առաջարկեց օրինագիծը յետաձգել անորոշ ժամանակով: Բանուորական սէնտիքաներու ընդհ. քարտուղարը առիթէն օգտուելով, ճակտեց Ռուսաստանի մէջ կատարուած բռնութիւնները: Ըսաւ թէ հին բոլշեւիկներէն մարդ չէ մնացած, մէկ մասը աքսորուած, միւս մասը գնդակահարուած ըլլալով: Ցետոյ յարձակեցաւ Սթալինի եւ անոր մեթոտներուն վրայ:

Ի վերջոյ 36ի դէմ 52 ձայնով մերժուեցաւ յետաձգման առաջարկը եւ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ, զեկուցում ներկայացնելու համար:

90,000 Իտալացի, 15 Գերմանացի Սպանիոյ մէջ

Անգլ· թերթերը բանավէճի մը բռնուած են այս միջոցին, Սպանիոյ զէպքերուն առթիւ: Կասկածողներ կան թէ փետրուար 20էն վերջն ալ իտալացի կամաւորներ ղրկուած են եթէ ոչ բուն երկրէն, գոնէ Հիւսիսային Ափրիկէի իտալական գաղթավայրերէն: «Մանչէսթըր Կարտիըն»ի տեղեկութեանց համաձայն, 10,000 Իտալացիներ հասած են Սպանիա, փետրուար 28ին: Թերթը կ'աւելցնէ թէ 90,000 իտալացի եւ 15,000 գերմանացի կամաւորներ կը գտնուին Զօր· Ֆրանքոյի հրամանին տակ: Ուրիշ անգլ· թերթի մը թղթակիցը կը դրէ թէ իտալացի զինուորներուն հրամանատարն է Զօր· Մանչինի: Մատրիտի կառավարութեան զեկոյցը կ'ըսէ թէ ռազմանաւերն ու զէնքերն ալ իտալական են:

Հռոմէական եկեղեցին երովպիոյ մէջ

Պապը նախագահեց մասնաւոր ժողովի մը, որ պաշտօն ունի ճշդելու Եթովպիոյ Հռոմէական եկեղեցիին կազմակերպութիւնը: Պապը եւ կարտինալները պիտի ուսումնասիրեն Հռոդոսի արքեպիսկոպոս Քասթելլանի գեղապայծառին տեղեկագիրը: Գեղապայծառը վերջերս եթովպիա զացած էր մասնաւոր յանձնախումբի մը հետ: Այսօրհետեւ Վատիկան ոչ - իտալացիներ պիտի չղրկէ եթովպիա, ուրիշ խօսքով եթովպիական կայսրութիւնը պիտի կազմէ նաեւ ընդարձակումը պապական իշխանութեան եւ իտալացի կղերականները պիտի դերակշռեն:

«Համոզում պատուիրանի սիցքան»

Թրքական կառավարութիւնը նոր հրամանագրով մը արգիլեց «համալ»ի արհեստը (բեռնակիր), իբրեւ անհամապատասխան՝ արդիական Թուրքիոյ կարգ ու սարքին: Օրէնքին գործադրութիւնը սկսաւ մարտ 14ին, թէեւ մեծ դժուարութիւններ կը նախատեսուին այժմէն: Հաշիւ եղած է թէ 10,000 «համալ»ներ կը գտնուին միայն Պոլսոյ մէջ:

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՂՈՎ

Վեց ՀՐԵԱՆԵՐ ՍՊԱՆՆՈՒԵՑԱՆ Պաղեստինի մէջ: Ահ ու սարսափը վերսկսած ըլլալով, կառավարութիւնը նոր միջոցներ ձեռք առաւ ծայրայեղ զորձիչներու դէմ:

ՓԱՐԻԶԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆՐԱԿԱՒՔԸ (թրամուէյ), թիւ 123 – 124, որ կը բանէր Փորթ Վէնհէնէն Փորթ Սէն Քլու, իր վերջին ուղեւորութիւնը կատարեց կիրակի գիշեր եւ... հանգստեան կոչուեցաւ, իր ժառանգութիւնը ձգելով օթոպուսին:

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐ պատահեցան Փարիզի եւ ամբողջ Ֆրանսայի մէջ, անձրեւախառն փոթորիկի մը հետեւանքով: Կիրակի օրուան փոթորիկը զանազան արկածներ պատճառած ըլլալով, 9 հոգի վիրաւորուեցան, միայն Փարիզի մէջ:

ՋՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԹԵՐԹ ՄԸ, «Լա Սիւիս», արգիլուեցաւ, վարկաբեկիչ հրատարակութիւններ կատարած ըլլալով ժողովրդական ձակատի կառավարութեան եւ ապզ· փոխադարձութեան դէմ:

ՑԵՂԵՐՈՒ ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԵԱՆ համար երեկոյթ մը սարքուած է մարտ 18ին, իրիկուան ժամը 8.30ին, Միւթիւալիթէի մէջ, հովանաւորութեամբ Գաղթային նախարար Պ· Մութէի:

20,000 ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ ցոյց մը կատարեցին Քլիչիի մէջ, թուչակի յաւելում պահանջելու համար:

ԵՐԵԿՈՅԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. Դ. Պանեէօ—Քաշանի «Արծիւ» հնթակումիտէի կողմէն
20 Մարտ, շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ արշալոյս
Chez—Boivin *սրահին մէջ,*
25bis Ave. de la République, Montrouge
Մէթրօ **Porte d'Orléans***ի մօտ:*

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Ս. ՋԱՄՊԱԶԵԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Շ. ՄԻՄԱՔԵԱՆ**

Խօսք պիտի առնեն նաեւ **S. F. I. O.***ի կազմէն ընկերները*

DEPREUX — **Cons. Municipal de Sceanx**

CHIQOIS — **Cons. Municipal de Bagneux**

Գեղարուեստական բաժինն իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն ՕՐ. Հ. ԳՆԵԱԶԵԱՆ, Պ. Գ. ՄԷՀՏԷՐԵԱՆ ժեներգ եւ «Անուշ»էն զուգերգ, ՕՐ. Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ եւ Պ. Հ. ՏԱՐՕՆԵԱՆ (արտասանութիւն) Պ. ՇԱՐԱՄ, Պ. ԷՖՍԷՐՃԵԱՆ (մեներգ), Պ. ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ (ջութակ), եւ ՕՐ. ՍՕՆԻԱ:

Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական եւ հայկական պարեր:
Յայտնի նուագախումբ առաջնորդութեամբ **Gario-Canti***ի*
ԴԻՒՐԱՄԱՏԶԵԼի ԳԻՆԵՐՈՎ ՃՈՒՆ ՊԻՒՖէ:
Մուտք 5 ֆրանք:

Ֆր. Կ. ԽԱԶԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ Կ. ԽԱԶԻ ՕՐԸ

Մարտ 21ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,
Salle Poissonnière*ի մէջ,* **7 Rue du Faub. Poissonnière**
Métro Bonne Nouvelle

ԿԸ ԽՕՍԻ **Պ. Ե. ԽԱՏԻՄԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժինն սիրայօժար կը մասնակցին՝
ՏԻԿԻՆ ԱՐՂՈՒԻԹԵԱՆ (երգ.), Պ. Ռ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)
Մասնաճիւղի սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու գաւեշտ
ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐԶԱԿԱՒԸ
ԺԱՂ *Մուտք 15, 10 եւ 7,50 ֆր.: Երեսփոխաններու 3 ֆր.* *ՊԻՒՖէ*

ԲԱՑՄԱՒՆ ՀԱՆԴԻՒ

Պետ. Հ. Կ. Խաչի Իթալիի Նորակառոյց մասնաճիւղին կողմէ
21 Մարտ կիրակի ժամը 3ին. Gentillyի քաղաքապետարանին մեծ սրահին մէջ:
Նախագահութեամբ Փարիզի Պետ. Հ. Կ. Խաչի Նախագահ
ՏՈՔԹ. ՔՕԼՕԼԵԱՆի
Կը խօսի՝ Պետ Հ. Կ. Խաչի քարտուղար Պ. Գ. ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ
Խնամուած գեղարուեստական բաժին:
Կը ներկայացուի «ՓՈՔՐԻԿ ԹԻՒՐԻՄԱՑՈՒԹԻՒՆ» (զաւեշտ):
Կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջանի հայ հասարակութիւնը:
Իջնել մէթրօ Porte d'Italie կամ առնել 93. AR եւ ARbis օթոպուսները:
Մուտք 3 եւ 5 Ֆր.:

ԱՊՐԻԼ 11

Ջ. Ո. Միութեան Վալանսի Մասնաճիւղը Ապրիլ 11ը կը տօնէ
Ապրիլ 10ին շաբաթ գիշեր:
Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

ՎԷՍԹՕՆԻ ՀԱՄԱՐ ՎԱՐԾ ԱՓԻԷՍԷՕՐ ՄԸ Կ'ՈՒԶՈՒԻ, ԼԱՒ ՎՃԱՐՈՒՄ, ԱՄԲՈՂՋ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՏԱՏԱՆԲԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ: Դիմել.— Jack Raymond, 78 Rue d'Avron, Paris (20).

Եւրոպայի հայկական վիճակագին գրասենեակը

ՀՐԱՆԴ-ՍԻՄՈՒԷԼ

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւ այլն ամէն տեսակ գրքեր:
Արդիական կազմատուն: *Տպագրական գործեր:*
Աշխարհի բոլոր կողմերէն հասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:
51, Rue Mr.le Prince, Paris(6), Chèque postal Paris 1278-35, Tél. Danton: 88-65

ՅՕՐԴԱՏԻՏՈՒ

Փարիզի եւ շրջակայից Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ 21 Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, *131* Faubourg տիւ Թամփլը սրճարանին մէջ: Բոլոր հայրենակիցներէ կը խնդրուի նկատի ըլլալ: Ներկաներու թիւը բաւարար պիտի համարուի տրուելիք որոշումներուն: Օրակարգ՝ նոր վարչութեան ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր:

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** *(անփոփոխ)*

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2– 7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

Տօքթ. ՄԷՍՃԵԱՆ

82 rue d'Amsterdam, Paris (9)

Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy

Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու:

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7,

կիրակի եւ տօն օրեր *մասնաւոր ժամադրութեամբ:*

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլավաք բրգնդեղներու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքօթաժի, զուլպաներու եւ այլն.ի համար:

Ամենալաւ ապրանքներ բացառապար դեղչուած գիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.

փափաքողներու կը ղրկենք կերպաս երու նմոյշները եւ գիները

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9).7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-78

ՎԱԼԷՆՍԻ ԶԱՑԱՐԱՆԸ ԸՆԴԱՐԶԱԿՈՒԱԾ

ԲՈԼՈՐԻՆ ԱԶՔԸ ԼՈՒՅՍ

Անոնք որ ստիպուած էին կարգի սպասել տեղ մը ունենալու համար ՎԱԼԷՆՍԻ ճաշարանին մէջ 8 Rue Buffault, *այժմ կրնան վստահ ըլլալ որ հանգստաւէտ պայմաններու մէջ պիտի կրնան Արեւելքը վայելել եւ ԵՐԵԻԱՆ ՕՂԻՆ խմել իր նոր վարձած ընդարձակ ճաշարանին մէջ*

41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris

Հեռաձայն՝ Prov. 90—32

Մասնագէտ խոհարար մը պիտի պատրաստէ հայկական համեղ կերակուրներ: Գիները աժան:

Հաւաքոյթներու համար կը տրամադրուին փոքր եւ մեծ սրահներ, միմիայն fonctionnaires*ով, հարսնիքներու եւ ինջոյքներու սպասարկութիւն:*

Այցելեցէք անգամ մը:

ԼԱՒ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

ՃԱՆՈՒ ԵՆ փոխադրութեան պատճառաւ չորս եւ երեք փիէնոյ կղմինարէ շինուած տնակներ: Ջուր եւ էլեկտրականութիւն զետեղուած են: Դիմել տեղւոյն վրայ Plombier TATOULի, 12 rue Elie, Gentilly Seine.

Docteur N. OGINSKY

Փարիզեան մասնագէտ

Կը գործադրէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, մասն. սրտի եւ ջլային հիւանդութիւններ: Կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6, 16 rue de la Défense Issy les-Moulineaux, *Seine*

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, կգիշերները ժամը 8.30ին:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibald

ՊԵՐԼԻՆԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՋԵՌՆԱՐԿՆԵՐԸ

Պերլինի «Երիտասարդ» միութեան հաւաքոյթները տեղի կ'ունենան կանոնաւորաբար ամէն ինչգշաբթի իրիկուն ժամը 8-11, Liezenburger Strasse 48a, ժամը 8—9 ՀԱՑԵՐէՆ ԼԵԶՈՒ, 9—10 ՀԱՑՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, (Շայերէն եւ գերմաներէն): Դասախօս Միութեան վարիչ տիրայր Ֆրունցեան ժամը 10—11 ընկերական ըրջանակ կամ բացառիկ բանախօսութիւններ: Շաւաքոյթներու մասնակցութիւնը բոլորովին ազատ է իւրաքանչիւր Շայու համար: կեցցէ՛ հայ ցեղը:

Վարչութիւն Պերլինի «Հայ Երիտասարդ» Միութեան

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊԻ ՀԵՏ

I.— ԵՐԵՔ ՍՈՒԼԹԱՆՈՒՀԻ ԵՐԸ— ՖԵՇԻՄԷ. ԽԱՏԻՃԷ, ՖԱԹԻՄԷ

Գրեց՝ ՀՄԱՅԵԱԿ ՀՈՍՐՈՎԵԱՆ

ԽՄԲ·— «Կեանք եւ Արուեստ»ի վերջին (Յունուար - Փետրուար)ի թիւերէն կ'արտատպենք ծանօթ փաստաբան եւ օրէնսգէտ Պ· Հմայեակ Խոսրովեանի այս հետաքրքրական յիշատակները, որոնք երկու գլուխէ կը բաղկանան·—

Առոնք երեք քոյրեր էին·— Ֆեշիմէ, Խատիճէ եւ Ֆաթիմէ,— երեք աղջիկները Սուլթան Մուրատ Ե· կայսեր: Ընդհանուր պատերազմէն երեք տարի առաջ պիտի փաստաբան կարգած էին, իրենց չահերը պաշտպանելու համար երկու պատմական դատերու մէջ, որոնցմէ մին ի վերջոյ առիթ տուաւ, որ ընկեր առնեմ Գրիգոր Զօհրապը:

Դատական գործերուն հակիրճ մէկ ցուցադրութիւնը ընելէ առաջ, թերեւս չահեկան ըլլայ ակնարկ մը նետել այն քաղաքական եւ ընկերային ազդակներուն վրայ, որոնք իրենց բաժինը բերած էին ստեղծելու համար մթնոլորտը, ուր ծնան եւ զարգացան երեք կայսերազուն իշխանուհիները, եւ ներկայացնել անոնցմէ իւրաքանչիւրին համառօտ դիմագիծը:

Ա·

Երեք սուլթանուհիները ծնած էին Զրազան, մօտ չորորդ դար առաջ այրած այն անուանի պալատին մէջ, զոր կարելի է կցել հայ արուեստագէտներու մեծարժէք յղացումներու ցանկին, եւ որուն տեսքը կը ստեղծէր մին այն ուժգին տպաւորութիւններէն, զորս կրնան առաջ բերել՝ մեծութեան եւ վայելչութեան նկարագիրը կրող գեղարուեստական արտադրութիւնները միայն:

Փաստիչահներու այդ վեհաշուք պալատը, ունէր բաժին մը, իրապէս դիւթական, որուն մուտքը կատաղօրէն արգիլուած էր ամէն այր մարդու,— թէեւ ներելի ըլլայ խորհիլ թէ եղա՞ծ է արդեօք աշխարհի մէջ արգելք մը, որ սա կամ նա կերպով կոխոտուած չըլլայ··· «Հարէմ»ի յարկարաժինն էր այդ, ուր հարիւրաւոր մանկամարդ կիներ, իւրաքանչիւրը ինքնին հրաշալիք մը դէմքի, դէմքերու եւ կորութիւններու աղնուութեան, կը մարմնացնէին այնպիսի անրջային տեսարաններ, զորս հին Բոյներու վառ երեւակայութիւնը աստուածներու կայսրութեան մէջ միայն իրականանալի ենթադրած էր: Կային որ պար կը բռնէին եւ հազար կախարդական չարժումներ պարտադրելով իրենց թովիչ մարմիններուն՝ տուիսանքի կրակը կ'արծարծէին երակներու մէջ: Կային ալ որ, դիւրաթեք եւ ըզգայուն, կը նուագէին արեւելեան եղանակներ, զորս կրնան առաջ բերել՝ մեծութեան եւ վայելչութեան նկարագիրը կրող գեղարուեստական արտադրութիւնները միայն:

Պար եւ երաժշտութիւն սակայն հրճուքի կեանքին երեւոյթը միայն կը կազմէին: Կարելի է ըսել, թէ ընդհանուր առմամբ, սուլթաններու հարէմը աւելի դժոխք էր քան եդեմ եւ ինչպէս իր ներքիններուներով ու ներքինապետովը, նոյնպէս ալ իր կամարներուն տակ գործած անբեւեռակալելի ոճիրներուն քամնելի պատկերներովը, կը յիշեցնէր բիւզանդական կայսրերու կանանոցը, ուր ծիրանեգոյն սրահը, ծննդավայրն քանիչխան ու իշխանուհիներու: Այդ սրահի մէջ էջը որ պահիմը եկաւ եւ փորեց աչքերը Կոստանդիանոս Զ· կայսեր հրամանաւ նոյն ինքն իր հարազատ մօրը, կայսրուհի Իրէնէի: «Երկինք, կը պատմէ ժամանակագիրը, մթնցաւ 18 օր եւ պատահարձակել ճառագայթները, այնպէս որ նաւերը, անկարող՝ ուղղութիւն ընտրելու թափառական կը մրջէին ծովուն վրայ: Ամէնուն բերանն էր թէ կայսեր կուրացումէն ենթարկուելուն պատճառաւ է, որ արեւը կը մերժէր իր լոյսը: Ահա այսպէս գոհ բարձրացաւ մայր կայսրուհի Իրէնէ»:

(Շար·) (1)

ՂԱՐԱԲԱՂ - ՋԱՆԳԵԶՈՒՐ հայրենակցական միութեան հերթական ընդհանուր ժողովը տեղի կ'ունենայ նախագահութեամբ Պ· Աբրահամ Դուկասեանի եւ փոխ նախագահ Տքթ· Մելիքի, 18 մարտ, հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 81, Rue de la Faisanderie, Paris (16), մէթրօ Dauphine կամ Pompe. Օրակարգ՝ զեկոյց մշակուած կանոնագրի մասին, պարահանդէսի կազմակերպութիւն եւ ընթացիկ հարցեր: Կը հրաւիրուին բոլոր Ղարաբաղցիները այս խիստ կարեւոր ժողովին:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՁԱԳ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ՏՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
17
ՄԱՐՏ
MERCREDI
17 MARS
1937

ԺԴ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3372

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ» ՄԻԻՍ ՁԱՄԲԱՆԵՐԸ

Ինչ որ կը վորձէ, այս միջոցին, Մուսոլինի՝ Հիւսիսային Ափրիկէի մէջ, սահմանուած է Ֆաշական կայսրութեան չեփորը հնչեցնելու ոչ միայն այդ շրջանին մէջ, այլեւ դէպի Արեւելք, Միջերկրականէն ալ անդին :

Կարդացիք, երէկ, ամփոփումը իտալերէն խմբագրուած եւ արտերէնի թարգմանուած յուշագրի մը :

Այդ վաւերաթուղթը չափազանց մոայլ ներկայացնելով Իսլամներու կացութիւնը՝ Ալժերիոյ, Մարոքի, Թունուզի, Սուրիոյ, Պաղեստինի, նոյն իսկ Իրաքի մէջ որ անկախ պետութիւն է, Միջերկրականի աւազանին իսլամ բնակչութեանց (ոչ թէ բանակցութեանց) համար կը գտնէ «միայն մէկ ովասիս խաղաղութեան եւ անդորրութեան,— Լիբիան »:

Մի՛ ըսէք թէ միայն քարոզչական արժէք ունի այս յուշագիրը: Միւս աշխարհակալներն ալ բազմազան մեթոտներ փորձած են եւ կը փորձեն մինչեւ այսօր, հրապուրելու, սիրաշահելու համար իսլամ զանգուածը: Օրինակ՝ Մեծն Բրիտանիան, որ ամէնէն վարպետը կը համարուի գաղթային աշխարհակալութեան մէջ:

Եւ սակայն, կը թուի թէ Ֆաշական Իտալիոյ քարոզչական մեթոտները աւելի չուտ կ'ազդեն իրենց չունդալից նորութիւններով, ինչպէս բոլշեւիկեան չհայրանութիւնները:

Հոմ չարժման մէջ դրած է գիտական բոլոր միջոցները, անթելէն մինչեւ չարժանկարը, որպէսզի Արեւելքի մոլլոնատոր բազմութեանց ականջներն ու աչքերը ամէն օր լսեն ու տեսնեն Իտալական մեծութեան եւ գօրութեան փառքը: Որպէսզի լսելով տեսնելով համոզուին թէ Ֆաշական Իտալիան աւելի հզօր է, աւելի բարեացակամ եւ նախընտրելի՝ բոլորէն :

Դեռ վերջերս, անգլիական թերթի մը մասնագէտ աշխատակիցը ականատես մտահոգութեամբ կը նկարագրէր իտալական ազդեցութեան յարձակուն ծաւալումը՝ Մօտաւոր Արեւելքի մէջ : Կը պատմէր թէ Ֆաշական իշխանութիւնը ինչպէս կ'որսայ մասնաւորապէս արաբ ժողովուրդները, հիւանդանոցներ եւ դպրոցներ հաստատելով, ուսանողական արձակուրդներ սարքելով, անվնտահաս բանեցնելով ռատիօն, եւ իւղոտ նպաստներ բաժնելով Սուրիոյ կամ Պաղեստինի թերթերուն:

Ինչպէս Մեծն Բրիտանիա, Ֆաշական Իտալիան ալ, իր աշխարհակալութեան տարածման եւ զօրացման համար, Թանկտղին ալ աջակից մը կը նկատէ իսլամական աշխարհը: Ապա ուրեմն ընդ առաջ կ'երթայ անոր ամէնէն յեւտադիմական քմայքներուն: Ա՞ստղ կը՞ուզէ,— տանք ուզածին չափ, կը բաւէ որ մեր ճամբան միշտ բաց մնայ եւ մեր դրօշը աւելի բարձր :

Թղթակից մը կը պատմէ թէ՝ վերջերս աւելի քան 2000 մահմետականներ եթովպիացին Մեքքէ ուխտի ղրկուեցան, իտալական նաւակառավարութեան ծախքով: Ուխտաւորներու կարաւաններ կազմուեցան, նաեւ, իտալական միւս գաղթավայրերուն,— Էրիթրէայէն, Սոմալիի, Լիբիոյ եւ Տրիպոլսոյ մէջ, միեւնոյն պայմաններով: Անշուշտ այս ուխտաւորները լոքմնաչուրթն փառաբանութիւններ պիտի հիւսեն Իտալիոյ առատաձեռնութեան եւ Մուսոլինիի մեծութեան համար :

Եւ ահաւասիկ նոյնքան շլացուցիչ տեսարաններ եւ յանձնառութիւններ՝ հիւսիսային Ափրիկէի մէջ, առաջնորդութեամբ նոյն ինքն «Առաջնորդ»ին :

Մէկ իմաստ ունին այս չոնդալից արտայայտութիւնները,— աւելի եւ աւելի հարթել ճամբան դէպի Արեւելք, իբրեւ ամէնէն ապահով յենարան ունենալով իսլամ բազմութիւնները:

Հիւսիսային Ափրիկէն կը կազմէր առաջին խարիսխ մը : Եթովպիան պիտի դառնայ երկրորդը, հակառակ բոլոր խոչընդոտներուն: Եւրոպական աշխարհակալութիւնը նոր չէ որ պիտի սերտէ զանգուածները չահագործելու, ի հարկին անձնելու եւ իր նպատակներուն ծառայեցնելու գիտութիւնը :

Ամբանալով ցամաքի վրայ, Ֆաշական Իտալիան կը ձգտի լայնօրէն տարածուիլ, նաեւ, ծովուն վրայ, ռազմագիտական կայաններ չունենալ դէպի Ափրիկէ եւ դէպի Ասիա :

Ինչ որ կատարուած է, մինչեւ հիմա, այդ ճակատին վրայ, արդէն կը խռովէ Մեծն Բրիտանիոյ ինչպէս Ֆրանսայի հանգիստը:

Հոդոսի եւ Երկոտասան կղզիներու աննախընթաց ամրութիւնները հարկադրեցին Անգլիոյ ծովային նախարարը՝ պատրաստ մը կատարել մինչեւ Կիպրոս, վաւերացնելու համար ծովային եւ օդանաւային հզօր կայանի մը կառուցման ծրագիրը: Դեռ ուրիշ ծրագիր մը կը հետապնդուի Հայֆայի համար, քանի որ Մալթան չատ բան կորսնցուցած է իր նախկինարժէքէն, իսկ Ադէքսանդրիան չի ներկայացներ բոլոր յարմարութիւնները:

Ուրեմն, երկու կայսրութեանց ճամբաները իրար կը խաչաձեւեն ծովու թէ ցամաքի վրայ:

Թէեւ երեւութապէս ճչդուած են ազդեցութեան գօտիները, բայց երբ մէկը չուզէ մէկ թիզ կորսնցնել իր աւարէն, իսկ միւսը միշտ կը սրէ ախորժակը, միեւնոյն ատեն դանակ սրելով, միշտ պատրաստ պիտի վերջնանայ «ճչնթըլմչն»ի բարեւներով :

Մանաւանդ որ, երկուքն ալ բնազդօրէն, մեքենաբար միեւնոյն հանգոյցը կը հիւսեն Մօտաւոր Արեւելքի մէջ, Եգիպտոսի ափերուն վրայ, Յունաստանն ու Թուրքիան եւ դեռ ուրիշ հարեւաններ իրենց եռեւռէն քաչելու համար:

Ամէն պարագայի մէջ, Արեւելքը աւելի մեծ անակնկալներ վերապահած է ժամանակակից պատմութեան համար, քան արեւմուտքը:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ Բ. ԲԱԺԻՆԸ՝ 3,000,000,000 ՖՐ.

Լաւատեսութիւն դրամական եւ տնտեսական կացութեան մասին

Երեքշաբթի առտու հրապարակ հանուեցաւ ազգ. պաշտպանութեան փոխառութեան Բ. բաժինը, 3,000,000,000 ֆրանք, միեւնոյն պայմաններով : Պայմանաժամն է մարտ 25, բայց կրնայ աւելի առաջ ալ փակուիլ : Ելմտեան նախարարը յայտնեց թէ այս բաժինն ալ պիտի արձանագրուի նոյն արագութեամբ ինչպէս առաջինը: Եւ գոհունակութեամբ հաստատեց թէ արտահոսած դրամագլուխը կը վերադառնայ արագօրէն :

Կը կարծուի թէ փոխառութեան նոր բաժինը այսօր իսկ պիտի փակուի, քանի որ աւելի քան 8,000,000,000 ֆրանք արձանագրուած էր արդէն, երբ հրապարակ հանուեցաւ առաջին բաժինը: Այդ պարագային, հաւանական է որ ելմտական նախարարութիւնը մնացորդ 2,500,000,000 ֆրանքը հրապարակ հանէ չարաթը չվերջացած : Ինչպէս կը յիշուի, Սորհրդարանին քուէարկած օրէնքը պայման կը դնէր որ փոխառութեան ընդհ. գումարը 10,500,000,000 ֆրանքէն աւելի չըլլայ : Նկատի առնելով փոխառութեան յաջողութիւնը, կը կարծուի թէ այս գումարը ամբողջովին պիտի արձանագրուի Բ. բաժինով, այնպէս որ երրորդ բաժնի մը չրջաբերութիւնը պարզ ձեւակերպութիւն պիտի դառնայ :

**** Վարչապետական պալտնատունը մանրամասն գեկոյց մը հրատարակեց երկրին ղրամական եւ տնտեսական կացութեան մասին, լաւատես բովանդակութեամբ : Այդ գեկոյցին համաձայն, մարտ 5էն 12ի չաբաթը նշանակելի եղած է Ֆրանսայի ղրամական կացութեան բարձրացումով : Ոչ միայն մեծ յաջողութիւն գտաւ փոխառութիւնը, այլեւ բարձրացան Ֆրանսական արժեթուղթերը: Տնտեսական տեսակէտով ալ, կացութիւնը բարւոքիլ սկսած է : Եկամուտները աւելցած են, գործերը հետզհետէ կը բացուին, գործազրկութիւնը կը չարունակէ նուազիլ, ընդհ. տնտեսական վերելքին եւ աշխատանքի ժամերու կրճատման : Մարտ 6ին նպաստառնկալ գործազուրկներու թիւն էր 404,624, ինչ որ 5525 հոգիի նուազում կը ցուցնէ 1936ի նոյն չաբթուան վրայ: Մեծաքանակի գիներն ալ առայժմ չեն բարձրանար :*

**** Փոխառութեան համար ձայնասփիւռ կոչ մը ուղղեց, երկուշաբթի գիշեր, երեսփ. ժողովին նախագահը, Պ. Լոխօ: Պարզելով ընդհանուր գինարշաւին հետեւանքները, բանախօսը յոյս յայտնեց թէ մարդկութիւնը ի վերջոյ ելք մը պիտի գտնէ կրճատելու սպառազինութիւնները, այլապէս անխուսափելի է աղէտը: Ինչպէս միւս բանախօսները, Պ. Լոխօ եւս միութեան կոչ մը ուղղեց բոլոր Ֆրանսացիներուն, ազգ. պաշտպանութեան փոխառութեան առթիւ :*

Նոյն առտուն ձայնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ նաեւ Փարիզի արքեպիսկոպոսը, կարտինալ Վէյոտիէ, յոյս յայտնելով թէ «Ֆրանսա յուսախաբ պիտի չըլլայ իր կաթոլիկ զաւակներէն »:

Իտալիա ի՞նչպէս տեղաւորուեցաւ հիւսիսային Ափրիկէի մէջ

Մուսոլինի կը չարունակէ իր յաղթական պտոյտները հիւսիսային Ափրիկէի մէջ, ամէն տեղ ներկայանալով «պաշտպան իսլամութեան »:

1912ին էր որ Իտալիա գրաւեց Լիբիան, արշաւելով Տրիպոլիս եւ Պէնղազի եւ Թուրքերէն ժառանգելով անկարդ անկանոն վարչութեան եւ համաատարած խառնակութեան աւանդութիւն մը: Հարկ եղաւ վերակազմել ամբողջ երկրամասը, որուն սահմաններն անգամ լաւ ճչդուած չէին: Մեծ պատերազմը եւ ուրիշ ներքին դժուարութիւններ եւ անկարդութիւններ թոյլ չտուին աւելի կանուխ գործելու եւ երբ Կոմս Վոլփի 1921ին կուսակալ նշանակուեցաւ, իտալական տիրապետութիւնը կը տարածուէր ծովեզերեայ գաշտէն քիչ անդին : Այդ պահէն կը սկսի բուն գրաւումը: Ամէն բան պէտք էր ծայրէն սկսիլ : Գրեթէ չկային արդիական ճամբաներ, ներքին մասերուն հետ հաղորդակցութիւնները դժուար էին, Կիւրենեան չրջանը բացէ ի բաց ապստամբած էր, իսկ բուն Տրիպոլսէն 60 մղոն դէպի հարաւ ալ, կարելի չէր վստահիլ բնիկներուն:

Տրիպոլսոյ ըմբոստութեան վերջին ամրոցները խորտակուեցան 1929ին, բայց անհաչտները Կիւրենիայի մէջ կը դիմադրէին դեռ չորս տարի առաջ, եւ երկիրը խաղաղեցնելու համար հարկ եղաւ կուիներ մղել չափազանց մաժանելի պայմաններու մէջ: Պէտք էր ջուր եւ պաշար ճարել երկար ճամբաներ կտրելու համար անապատին մէջ, եւ պատժական արշաւախումբերը ատեն ատեն գործեցին ծայրագոյն խստութեամբ: Բայց ամէնէն մեծ դժուարութիւնը կը կազմէր հաղորդակցութեանց խնդիրը: Այն հսկայ զանգուածը որ Լիբիա կը կոչուի քարափին վրայ, մեծ մասով անապատ է, եւ իր ծովեզերեայ երկու արգաւանդ չրջանները արեւելքի եւ արեւմուտքի մէջ՝ բաժնուած են Սիրտոսի ծոցով, չրջապատուած՝ ամայի, ցած, անջրդի տարածութեամբ մը ուր հազիւ տի մը Արաբներ կը բնակին: Այնպէս որ, մինչեւ վերջերս Տրիպոլիսէն Պէնղազի երթալու միակ միջոցն էր ծովը կամ օդը :

1934ին, որոշուեցաւ գաղթավայրին երկու կէսերը միացնել ճամբայ մը ձգելով եգիպտոսի սահմանագլուխէն մինչեւ Թունուզի սահմանագլուխը : Ահա այս վիթխարի ձեռնարկը գլուխ հանուած ըլլալով, «Առաջնորդ»ը գնաց անձամբ կատարելու անոր բացումը :

Հին Հռոմայեցիները համբաւ հանած էին իրենք ճամբայ չինողներ եւ արդի Իտալիան ժառանգեց աւանդութիւն մը որով չափազանց կը պարծենայ ֆաշական կառավարութիւնը : Հակառակ տնտեսական դժուարութեանց, ճամբան չինուեցաւ, արժելով 103,000,000 լիր, աւելի քան մէկ միլիոն անգլ. ոսկի: (Երկհ տպագրական վրիպակով մը «աւելի քան մէկ» գրուած էր խմբագրականին մէջ) : Սքանչելի ճամբաներ չինուած էին Թունուզի սահմանագլուխէն մինչեւ Տրիպոլիս եւ Միզուրաթա եւ Ալէքսանդրիա, երբ այս ծրագիրը մէկտեղ դրուեցաւ, բայց տակաւին կը մնար 813 քիլոմեթրի տարածութիւն մը: Այդ էր որ չինուեցաւ, ճամբուն երկայնութիւնը հասցնելով աւելի քան 1800 քիլոմեթրի :

Պատմական աւերակներ կը գտնուին այս նոր ճամբուն երկայնքը: Պէտք է ըսել թէ Կիւրենիան յունական տիրապետութեան տակ էր, Հռոմէականէն

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐը ՕՐԻՆ

Ո՞Վ ՊԻՏԻ ԶԱՐՆԷ ԿԻՑԸ ...

Անցեալ սեպտեմբերին, Քլէման Վօքէլ (*Ժուրնալի* երգիծական ամենօրեայ տումսերուն հեղինակը), խօսելով Սպանիոյ դէպքերուն մասին, ծաղր ու ծանակի նշանակ ըրած էր Մատրիտի պաշտպանները :

Լիպէրթէր թերթին մէջ, փառաւոր պատասխան մը գրած էր Տիւվիվէ, որ միաժամանակ ապահովագրեալ նամակով մը կ'ազդարարէր Քլէման Վօքէլի թէ, Սպանիոյ հերոսներուն մասին իր խոհերնի ծիծաղը շարունակած պարագային, հրապարակաւ ամէն անգամ պիտի ապտակէր զինք, կից մըն ալ ճուէր հակափորին, այսպէս անտանելի դարձնելով իր կեանքը :

Քլէման Վօքէլ դատարան դիմեց, պատճառաբանելով թէ Տիւվիվէ կ'ըսպառնայ իրեն :

Թերթ մը կը հարցնէ թէ այդչափ կարեւորութի՞ւն կը ներկայացնէր Վօքէլի հակափորը, որ պաշտպանելու համար՝ հարկ ըլլար դիմել դատարանի,— չենք գիտեր : Մարդիկ կան, որ համայֆ եւ համբաւ կը շահին իրենց մագերով, ուրիշներ՝ իրենց աչքերով, Պօտլէրի բանաստեղծութիւնները կարդալու ատեն յօրանջող (իր խոստովանութեամբ) Քլէման Վօքէլն ալ՝ իր հակափորով :

Դատը տեղի ունեցաւ վերջերս, փաթիզի մէջ :

Տիւվիվէի փաստաբանը նախ դիտել տուաւ, որ անհեթեթ էր դատ պահանջել :

— Ի՞նչ, կը կարծես թէ զուարճանալո՞ւ համար դատարանի դիմեցի՛ :

— Հարկ չկար եղերական հանգամանք տալ միջադէպին : Ի՞նչ է պատահեր, ընթերցող մը, իր տպաւորութիւնը յայտնելու ազատութենէն առաջնորդուած, յայտարարեր է թէ Քլէման Վօքէլի բարոյական բարձրութիւնը աւելի մեծ չըլլալով քան իր հակափորը՝ ուզեր է զայն պատռել իր բարոյական բարձրութեան վրայ :

Մեծ պատիւ մը չէ, կ'ենթադրեմ,— նոյնիսկ խղճամտութիւն մը դրած է Տիւվիվէ իր պատիժին մէջ : Որոշեր է հրապարակաւ կից մը զարնել Քլէման Վօքէլի հակափորին,— կրնամ երեւակայել որ հակափորին զարնուած կիցը երեսն ի վար գետին կը տապալէ ենթական : Արդ, Տիւվիվէ, նախատեսելով այդ պարագան, չուզելով որ մեր Վօքէլը կորսնցնէ իր հաւասարակշռութիւնը, խոստացեր է շնորհել ապտակ մըն ալ բթին բերնին : Որպէսզի գետին չիյնայ, շիտակ կենայ, — ի՞նչ հոգածու վերաբերում :

— Պարոն Վօքէլ, կը շարունակէ փաստաբանը, դուք կը յաւակնիք թէ շատ սրամիտ էք : Ի՞նչպէս չկրցաք պատասխանել այս շատ աղուոր ըսպառնալիքին :

Վօքէլի թուշերը կ'ուռին բարկութենէն, բայց չի պատասխաներ :

— Իմ պաշտպանեալս, կը շարունակէ փաստաբանը, չեմ կարծեր որ խորհէր վերջ տալ Վօքէլի կեանքին, գրիչի մը հասդուքիւնը բաւական է մէկու մը որ հակափորին վրայ նստած՝ կը ծիծաղի դատի մը համար իրենց արիւնը տուղներուն վրայ : Ինծի համար տխուր է տեսնել մարդ մը, որ յանկարծ կը սարսափի, կը սմբի, կը կիի՝ լսելով սպառնալիքը որ կը վերաբերի իր հակափորին,— այսպիսի մէկը վախկոտ մը միայն կրնայ ըլլալ : Շնորհակալութիւն դատարանին, որ ատիկա ըսելու առիթ տուաւ մեզի :

×

Ես այս միջադէպին պատմութիւնը ըրի, արձանագրելու համար իմ ցաւս, որ մեր հայ մամուլին մէջ մէկը չէ լա՛ւ տակաւին՝ կից մը զարնելու ատենց որ ամէն օր կը ծաղրեն հայ ժողովուրդին սրբութիւնները, կը խաթարեն մեր երիտասարդութեան հայադրոշմ դիմագիծը, աճեցնելով եւ մեծցնելով իրենց հակափորը :

Ա.ՐԱՋ

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԹՈՒՐՔԵՐԷ՞Ն ՊԻՏԻ ԽՕՍԻՆ

Պոլսոյ ոչ - Թուրքերը նորէն իրարանցումի մատնուած են: Կարգ մը թերթեր գրած էին թէ հրամայուած է որ միայն Թուրքերէն խօսուի հանրային վայրերու մէջ: Կուսակալը հերքեց այս տեղեկութիւնը, բայց կասկածը չէ փարատած :

Այս առթիւ գրած խմբագրականի մը մէջ, Թուրքերէն «Թան» գիտել կուտայ :

— « Սխալ է ճնշումով կեղծաւորութեան մղել անոնք որ Թուրքերէն չեն խօսիր : Ո եւ է Թուրք հայրենակից ինքնաբերաբար պէտք է խօսի երկրին լեզուն : Ինչո՞ւ կեղծաւորութեան մղեն անոնք որ կարեւորութիւն չեն տար Թուրք ազգին իրական վստահութիւն ներշնչելու հարցին: Այսպիսիները Թող բացորոշապէս ցոյց տան իրենց հետեւած ուղին: Անհրաժեշտ է իրարմէ զատել սեւ ու ճերմակ ոչխարները: Ճնշումը սխալ ընթացք է: Բայց եւ այնպէս, սեւ ոչխարի դիրքին մէջ պէտք չէ Թողուլ ճշմարիտ Թուրքերը: Կան շատ մը Հրեաներ, Յոյներ եւ Հայեր որոնք լրջօրէն Թուրք կը նկատեն իրենք զիրենք, եւ խորապէս կը նեղուին որ իբր Թուրք չեն նկատուիր :

Իւրաքանչիւր տարրի դիրքը տարբեր է լեզուական խնդրին մէջ: Ամէնէն ուշագրաւ կացութիւնը Հրեաներունն է: Աշխարհի վրայ չկայ երկիր մը ուր տեղաւորուած Հրեան անոր լեզուն իբրեւ մայրենի լեզու իւրացուցած չըլլայ: Ինտա տարօրինակ է, որ այս երեոյթին միակ բացառութիւնը կը կազմէ Թուրքիան, այն Թուրքիան որ դարերէ ի վեր բարեկամական եւ էֆէնտիի վերաբերում ցոյց տուած է եւ չէ Թոյլատրած որ ծայրայեղ արարքներ կատարուին անոնց հանդէպ :

Կան Հրեաներ որոնք կատարեալ Թուրքերէն պիտնալով հանդերձ, հանրային վայրերու մէջ Ֆրասերէն կը խօսին: Այսպիսիները պէտք չէ զարմանան, երբ իրենց այս ընթացքը իրենց չրջապատին հանդէպ իրեւ անարգանք նկատուի եւ դառնութիւն պատճառէ :

Գալով Հայերու եւ Յոյներուն, Հայերուն համար կացութիւնը կախում ունի իրենց անհատապէս տալիք այն որոշումէն Թէ՝ Թուրք հայրենակցութիւնը լիովին պէ՞տք է իւրացնել Թէ ոչ :

Լեզուի համար ղրուած արգելքով մը կեղծաւորութեան դուռ բանալը՝ երբեք իմաստ չունի :

Ցունարէնի համար կը փոխուի կացութիւնը: Խաթանպուլի մէջ Ցոյներուն եւ Արեւմտեան Թրակիոյ մէջ Թուրքերուն փոխանակութենէն ղերծ կացութիւնը փոխադարձ պարագայ մըն է: Թուրքիոյ եւ Ցունաստանի միջեւ գոյութիւն ունեցող նոր սէրտ բարեկամութիւնը անգամ մը եւս խորացուցած է այս պարագային իմաստը: Անհրաժեշտ է որ երկու երկիրներու բարեկամութիւնը բարձր արժէքով կշռենք եւ հեռու մնանք զայն վիրաւորող ծայրայեղ չարժումներէ » :

ԴՈՐԾԱԶՈՒԿՆԵՐԸ ցոյց մը պիտի կատարեն ուրբաթ օր, Թիւիլըռիի պարտէզին մէջ, աշխատանք, գործազրկութեան նպաստի յաւելում եւ ծեր աշխատաւորներու հանգստեան թոշակ պահանջելու համար : Դարձեալ պատուիրակութիւն մը ներկայացաւ վարչապետութեան, նպաստի յաւելում խնդրելով :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ)

— o —

Ամսագրի սույն համարում տպագրվում է Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության գաղափարական հարաբերությունների մասին համառոտ տեղեկագրի առաջին մասը, որ ընդգրկում է 1—12 ինչպես նաև 46 տարի ընդհանուր ակնարկ։ Տեղեկագրի երկրորդ մասը, որ կընդգրկի 1—12 ինչպես նաև 1917 թվականի Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխությունից հետո ընկած ժամանակաշրջանի գաղափարական հարաբերությունները, կտպագրվի հաջորդ համարներում։

Խմբագրություն

Ա. Ներածություն

Հայկական ԽՍՀ գաղափարական հարաբերությունների ուսումնասիրությունը մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում ոչ միայն հայ ժողովրդի, այլև ընդհանրապես Կովկասի ժողովուրդների համար։ Հայ ժողովրդի պատմական ճակատագրի առանձնահատկությունները, նրա երկարատև ստրկական կախումը Արևելքի և Արևմուտքի զանազան նվաճողներից, նրա ցրվածությունը աշխարհի տարբեր երկրներում, նրա ազգային մշակույթի ծաղկումը և անկումը, նրա ազգային ինքնության պահպանումը և զարգացումը, նրա ազգային-ազատագրական պայքարը, նրա ներքին կյանքի և արտաքին հարաբերությունների ամեն մի կողմը ներկայացնում է մեծ հետաքրքրություն։

Հայ ժողովրդի պատմության ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ հայ ժողովրդի ազգային ինքնության պահպանման գործում մեծ դեր է խաղացել նրա կրոնը։ Հայ ժողովրդի ազգային ինքնության պահպանման գործում կրոնի դերի մասին խոսելիս Ստալինը գրում է. «Հայ ազգը պահպանվեց իր կրոնի շնորհիվ, որը նրան տարբերեցնում էր շրջապատող ազգերից»

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԹՈՂԹ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԵՒ)

— Ես ալ ասոր համար կ՚ըսեմ, որ ինձի ձգէք, ես ալ ձեզի պիտի չխանգարեմ, ձեր գործերուն մէջ չխառնուիմ, ձեր ուզածին պէս ապրեցէք, ես ալ իմ ուզածիս պէս պիտի ապրիմ։ Ես ձեր գործերուն մէջ չեմ խառնուիր, դուք ալ իմ գործերուս մէջ մի՛ խառնուիք։

Ասոնք ըսելով՝ Ռուբէն ոտքի ելաւ, որ երթայ։ Ամուսինը ետեւէն վազեց, ձեռքէն բռնեց, ետ դարձուց, ստիպեց որ նորէն նստի։

— Ես ալ ասոր համար կ՚ըսեմ, որ ինձի ձգէք, ես ալ ձեզի չեմ խանգարեր, ձեր գործերուն մէջ չեմ խառնուիր, ձեր ուզածին պէս ապրեցէք, ես ալ իմ ուզածիս պէս պիտի ապրիմ։ Ես ձեր գործերուն մէջ չեմ խառնուիր, դուք ալ իմ գործերուս մէջ մի՛ խառնուիք։

Ռուբէն նորէն ոտքի ելաւ, որ երթայ։ Կինը նորէն

առաջ, իսկ յունականէն առաջ ալ՝ փիւնիկեան: Այդ աւերակները կը վկայեն թէ Լիբիա հարուստ էր ժամանակին եւ աւելի շատ ժողովուրդ կը պահէր քան այսօր: Իտալացիները արդէն ջրաբաշխական շինութիւններ կը կատարեն եւ անտառներ կը տնկեն, մեծապէս ընդարձակելով մշակելի հողերը, ինչ որ պիտի նպաստէ նոր գաղթականներու տեղաւորման:

*** Իտալիոյ վարչապետը Պէնկազի հասաւ կիրակի օր: Այս առթիւ ալ սարքուած էին հանդիսաւոր ընդունելութիւններ, ողջունելու համար «Առաջնորդ»ը: Հողագործներու թափորը անցած տաեն, եղ մը խրուչելով մտաւ ամբոխին մէջ, ուր կը դանուէր նաեւ Մուսոլինի: Բաւական իրարանցում տիրեց, բայց որ եւ է դէպք չպատահեցաւ:

«Պիտի եռապատկենք մեր օդային ուժերը»

—o—

Անգլիոյ երեսփ. ժողովը երկուշաբթի օր նորէն քննեց օդանաւային ուժերու համար պահանջուած նախահաշիւը, որ կը ներկայացնէ 8 միլիառ 250 միլիոն ֆրանք: (82,500,000 անգլ. ոսկի): Այս առթիւ օդանաւային նախարարութեան խորհրդականը յայտարարեց.— «Օդանաւային ուժերու ծաւալումը սահմանուած չէ միայն պահանջները լրացնելու: Մենք կը ձգտինք եռապատկել մեր օդանաւային ուժերը, միեւնոյն ատեն զանոնք օժտելով ամէնէն արդիական սպառազինութեամբ»:

*** Պատասխանելով աշխատաւորական երեսփոխանի մը հարցումին, Անգլիոյ գանձային նախարարութեան խորհրդականը յայտարարեց թէ հինգ մեծ պետութեանց վերազինման մօտաւոր ծախքերը պիտի բլլան, 1937ի ընթացքին.— Անգլիա՝ 257 միլիառ ֆրանք, Մ. Նահանգներ՝ 202 միլիառ, Ֆրանսա՝ 172 միլիառ, Ճափոն՝ 82 միլիառ, Ռ. Միութիւն՝ 260 միլիառ: Խորհրդականը խոստովանեցաւ թէ որոշ տեղեկութիւն չունին Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ ծախքերու մասին:

ՋԱՐՀՈՒՐԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂԻՎ

ԿՈՒԻՆԵՐԸ ԿԱՏԱՂՕՐԷՆ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ Սպանիոյ բոլոր ճակատներուն վրայ: Մատրիտէն կը հեռագրեն թէ կառավարական զօրքը ոչ միայն կասեցուցած է ապստամբներուն գրոհը, այլեւ հակայարձակումի դիմած: Հարաւային ճակատին վրայ ապստամբները կը չարունակեն իրենց յառաջխաղացութիւնը:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԷն կը հեռագրեն թէ առողջապահական գործավար Քամինսքի պաշտօնէն արձակուելով, իրեն յաջորդեց Փ. Սէրգեյեւ:— Գերմանական թերթերը կը գրեն թէ Սթալին կը զարմանուի Թիւխաչէն եկած հնդիկ բժիշկի մը կողմէ, որ դեղեր չունած է զանազան խոտերէ: Կ'ըսուի թէ Քալինին եւ ուրիշ գործիչներ ալ կը զարմանուին նոյն եղանակով:

ԳՈՐԾԱԴՈՒԻՂ ՀՌՉԱԿԱԾ ՂՊՏԻ ՎԱՆԱԿԱՆՆԵՐԸ (Գահիրէի մօտ) հաւատնեցան վերսկսիլ «աշխատանքը», կրօնական ժողովը որոշ զոհացում տուած ըլլալով: Այդ որոշման համաձայն, նախորդ վանահայրը, Թատրոս, առժամապէս պիտի վերահաստատուի, մինչեւ որ քննութեան ներկայ վանահայրին դէմ եղած ամբաստանութիւնները: Ինչպէս գրած ենք, վանականները չաթաթներէ իւրաքանչիւր մէկ վանքին մէջ, դուռները դոցելով բոլորին առջեւ, այնպէս որ ոստիկանութիւնը կը սպառնար բռնութեան դիմել:

ՎԵՐՋԻՆ ՓՈԹՈՐԻԿՆԵՐՈՒ վնասները դեռ նոր կը ճշդուին: Քաղուած տեղեկութեանց համաձայն, չորս հոգի մեռած, հարիւրաւոր քաղաքացիներ վիրաւորուած են: Փարիզի եւ շրջականերուն մէջ, ուր հովը անսովոր ուժգնութեամբ մը կը փչէր կիրակի օր, տասը հոգի վիրաւորուեցան, զանազան արկածներու հետեւանքով: Ալանտեանի ափերուն վրայ, փոթորիկին աւերները կը հաշուեն քանի մը միլիոն ֆրանք: Բազմաթիւ տուներ եւ պանդոկներ ծանրապէս վնասուեցան Սէն Նազէրի շրջանին մէջ:

Միւս կողմէ դեռեր ալ յորդիլ սկսած են: Ալիճեոնի ցած մասերը ողողուած են արդէն: Կրընոլլի շրջանին մէջ բազմաթիւ գիւղեր հաղորդակցութենէ զրկուած են: Ռոնի հովիտին մէջ ալ կացութիւնը ծանր է:

ՇՈՒԻՑԻ արտաքին նախարարը, Պ. Սանուէր (Ալէքսանտրէթի հարցին տեղեկաբերը), Լոնտոն գնաց, եւ յետոյ Փարիզ պիտի գայ, խորհրդակցելու համար միջազգային կացութեան մասին: Այս առթիւ նախարարը զոհունակութիւն յայտնեց Անգլիոյ վերազինման համար: «Հզօր Անգլիա մը լաւագոյն երաշխիք է աշխարհի խաղաղութեան համար»:

3000 *ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆՆԵՐ ժողով գումարեցին երկուշաբթի օր, նախաձեռնութեամբ նպաստելէնի կոմիտէին, խորհրդակցելու համար ի-րենց չահերու պաշտպանութեան մասին: Միջին դասերն են որ կը կազմակերպուին, զանազան ձեւերով:*

ՌՈՒՄՐ ՄԸ ՊԱՅԹԵՑԱՒ Մանփէլիէի մայր եկեղեցին առջեւ: Պայթիւնը կը լսուէր 5 — 600 մեթր հեռուէն: Ոչ մարդկային կորուստ, ոչ ալ նիւթական վնաս:

Շնորհակալիք

Տէր եւ Տիկին Հ. Սէրէնկիւլեան շնորհակալութիւն կը յայտնեն Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի կազմին, Ֆրանսահայ Կ. Խաչի Շրջ. Վարչութեան եւ Մարսէյլի չորս քոյր մասնաճիւղերուն, «Ծառաջ»ի, «Հայ-Սիրտ»ի, «Ժողովուրդի Ձայն»ի խմբագրութեանց, եւ ամէն անոնց՝ որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, հեռագրով, նամակով եւ թերթով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց սիրասուն զաւկին, Վիգէնին, մահուան առթիւ:

ԵՐԵԿՈՅԹ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. Դ. Պանեէօ Քաշանի «Արծիւ» ճեմարանիտէի կողմէն
20 Մարտ, շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ արշալոյս
Chez—Boivin *սրահին մէջ,*
25bis Ave. de la République, Montrouge
Մէթրօ **Porte d'Orléans***ի մօտ:*
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Ե. ՋԱՄՃԼԵՃԵԱՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Շ. ՄԻՍԱՔԵՃԵԱՆ**
Խօսք պիտի առնեն նաեւ **S. F. I. O.***ի կազմէն ընկերներ*
DEPREUX — **Cons. Municipal de Sceaux**
CHIQUOIS — **Cons. Municipal de Bagneux**
Գեղարուեստական բաժինին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն ՕՐ. Հ. ԳՆԵԱԶԵԱՆ, Պ. Գ. ՄՔԻՏԻՐԵԱՆ *ժեներգ եւ «Ահուշ»էն զուգերգ,* ՕՐ. Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ *եւ Պ. Հ.* ՏԱՐՕՆԵԱՆ *(արտասանութիւն)* Պ. ՇԱՐԱՄ, Պ. ԷՔՍԷՔՃԵԱՆ *(մեներգ),* Պ. ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ *(ջութակ), եւ* ՕՐ. ՍՕՆԻԱ:
Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական եւ հայկական պարեր:
Ցայտնի նուագախումբ առաջնորդութեամբ **Gario-Canti***ի*
ԴԻՒՐԱՄԱՏՋԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ՃՈԽ ՊԻՒՖԷ:
Մուտք 5 ֆրանք:

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Մարտ 21ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,
Salle Poissonnière*ի մէջ,* **7 Rue du Faub. Poissonnière**
Métro Bonne Nouvelle
ԿԸ ԽՕՍԻ **Պ. Ե. ԽՉԱՏՒՍԵՃԵԱՆ**
Գեղարուեստական բաժինին սիրայօժար կը մասնակցին՝
ՕՐ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ *(երգ.),* Պ. Ռ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ *(արտասանութիւն)*
Մասնաճիւղի սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու գաւեշտ
ԹԱՆԿԱԴԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐԺԱԿԱԼԸ
ԺԱԶ — *Մուտք 15, 10 եւ 7.50 Ֆր.: Երախաներու 3 Ֆր.* — *Պիւֆէ*

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած
Փարիզի Հարաւ. շրջանի «Յառաջդիմասիրաց» միութեան կողմէ
Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՎԱՐԺԱՒԱՆԻՆ
*4 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ, 150 Route d'Orléans*ի *սրահին մէջ,*
Առաջին անգամ բլլալով կը ներկայացուի
ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆի
ՀԻՒՐԱՆԴԵՍ
կատակերգութիւնը մէկ արարով
Արտասանութիւններ, խմբերգներ, անակնկալներ: ԹԱՆ ՈՒ ՊԱՐ:
Մուտք 3 ֆրանք:

ՊԱՐԱՆՑԻՒ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած Փարիզի Համազգային բարեսիրական միութեան կողմէ
ցեղի պիտի ունենայ 21 Մարտ կիրակի երեկոյեան վերջ ժամը 3էն կէսգիշեր,
8 rue Pasquier, մէթրօ կառ. սին. Դօմ կամ Քուասոնիէր:
Պիտի նուագէ ԱՄԷՏԷՅ ՔԱՒԼՈՅԻ *նուագախումբը:*
Նուագ, երգ, արտասանութիւն — Պիւֆէ ժ դովրդական գիներով
Մուտք 5 Ֆր.

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒԻ *Միութեան տարեկան մեծ ցերեկոյթը տեղի պիտի ունենայ Մայիս 9ին, կիրակի կէսօրէ վերջ:*
Կը խնդրուի ուշադրութիւն ունենալ այդ թուականին:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆր. Կ. Խաչի Սէն Լուի մասնաճիւղը իր տուած երեկոյթ—պարահանդէսին գտած յաջողութեան առթիւ շնորհակալութիւն կը յայտնէ գինքը քաջալերող մարքիններու, ներկաներու եւ մասնաւորաբար Պ. Ա. Աշճեան. որ առանձին էր ճանդեսին կազմակերպութիւնը:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ

Գրիգոր Հացագործեան (Խարբերդցի) կը փնտռէ Պ. Նազարէթ Հինտոյեանը (Ախնթապցի) որ կը կարծուի թէ ներկայիս Հարաւային Ամերիկա կը գտնուի (Միասին Հալէպ գտնուած են հոգեւոր շրջանակի մէջ) Իմացնել հետեւեալ հասցէին. M. Krikor Hatzakortsian. 129 rue Lafayette. Vienne (Isère) France:
«Արմինիա»ն կը հրատարակէ արտատպել:

Օգտակար տեղեկութիւն

Մինչեւ մարտի վերջը ծախու են ԿԻՍ ԳԻՆՈՎ հետեւեալ գիրքերը.—

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԵՐԱԶԱՀԱՆ	15 Ֆր.
ՄԵՌՈՂՆԵՐ	12 Ֆր.
ԵՐԳԱՐԱՆ ԱԶԳԱՑԻՆ	10 Ֆր.
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔԱՐՏԷՍԸ	20 Ֆր.

Զոյս կտորին համար պիտի վճարէք միմիայն 25 Ֆրանք:
Մէկ կամ միւս դիրքը ընտրելով պիտի վճարէք իսկական գինը:
Ստանալու համար դիմել Գրատուն «Ծառաջ», G. Tzérikiantz, 13, Rue de Dominicaines, Marseille.

Docteur ROGINSKY

Փարիզեան մասնագէտ
Կը գործադրէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, ստոց, սրտի եւ ջղային հիւանդութիւններ, Կ'ընդունի սկսեալ Քեսր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6: 16 rue de la Défense Issy-les-Moulineaux. Seine

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibald

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲ

Ցառաջիկայ հաւաքոյթը տեղի պիտի ունենայ վաղը, հինգշաբթի 18 Մարտ ժամը 21ին, Ecole des Langues Orientales*ի մէջ, 2 rue de Lille, Paris.*
Դասախօս՝ Պ. ԽՈՆԴԿԱՐԵԱՆ
Նիւթ՝ Շիրվանզատէ:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe LYON.
Dancing-Cigale, *պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկնոյթը ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8.30ին:*

Ց. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)
Tél. Trudaine 42—69
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:
Աւաւօտները ժամադրութեամբ:

Cabinet de Me Artin KAZANDJIAN

Licencié en droit de la faculté de Paris
Ancien Avocat près les Tribunaux mixtes d'Egypte Conseil Juridique
10 et 12, Rue Richer, Paris — Tél.: PROvence 04-64 et la suite
ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ
Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններու համար կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէ եւ տօն օրերէ ժամը 5 — 7:
Դիմեցէք իրեն եւ գոհ պիտի մնաք:
Զրի խորհրդակցութիւն «ցառաջ»ի ընթերցողներուն երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 5—7:

Studio PHÉBUS

23 Bld. Bonne Nouvelle, Paris
Tél. Louvre 69-83
ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ — ԽՂՃԱՄԻՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
AMERICAIN LLOYD — **48 rue de la République**
ORIENT LLOYD — **7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ. Tél. C.47-32 եւ C.74-51 — Tél. Opéra 67-77 67-78
Նաւային բոլոր բնկերութիւններու ներկայացուցիչ:
Ֆոմսակներ՝ ամէն տեղի հաշար, Հայ ճամբորդներու հաշար ժամնաւոր գին: Ընտիր Թրքական աշխարհի ամէն կողմը
ՎՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

ՎԷՊԹՕՆԻ ՀԱՄԱՐ ՎԱՐԺ ԱՓԻԷՄԷՕՐ ՄԸ Կ'ՈՒԶՈՒԻ, ԼԱՒ ՎՃԱՐՈՒՄ, ԱՄԲՈՂՋ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՏԱՄԱՆՔԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԻՆ Դիմել.— Jack Raymond, 73 Rue d'Avron, Paris (20e).

ԳՐԻԳՈՐ ՁՕՀՐԱՊԻ ՀԱՏ

1.— ԵՐԵՔ ՍՈՒԼԹԱՆՈՒՀԻ ԵՐԸ— ՖԵՀԻՄԷ, ԽԱՏԻՃԷ, ՖԱՔԻՄԷ

Գրեց՝ ՀՄԱՅԵԱԿ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ

Իրենէի՝ իր զաւկին աչքերուն լոյսը ի սպառ մարելով անոր դահը յափշտակելէն հազար սաչափ տարի յետոյ՝ Ցունիսի առաւօտ մը, սիւլթանական բոլոր այդ նոզկալի սրամներուն թատերավայրին վրայ — Այա Սոֆիայէն դէպի Սարայ-Պուրնու — թեւերը տարածող թուրք կայսրերու պալատը մահուան բոպէներ կ'ապրէր... Դանուրի եզերքներուն հրամանատար Ա-լեմտար Մուսթաֆա փաչա — որ չարաթէ մը ի վեր կ'ահարեկէր Պոլիսը եւ որ արդէն զրաւած էր Բարձրագոյն Դուռը եւ բանտարկած՝ եղարքոյր — իր 15,000 այլանդակ զինուորներովը կանգ առած էր պալատին դրան առջեւ՝ սպառնագին:

Ահաւոր չշտերու գահավիժումը մօտալուտ էր եւ պալատէն ներս խառնափոթութիւնը՝ աննկարագրելի: Մեծ անձկութիւն կանանոցին մէջ... Գիչերն ի բուն լուսեր էր բաւերու չափ ալ բանաստեղծը, զոհ՝ իր եղբօրորդուհւոյն ,— այժմ իր յաջորդը, արիւնարբու Սուլթան Մուսթաֆա Դ.ի, միւսը՝ նոյնինքն Սուլթան Մուսթաֆայի եղբայրը, Մահմուտ, հազիւ քանի տարեկան, ապագայ Սուլթան Մահմուտ Բ. կայսրը...

Բայց ահա ծայր կուտայ որոտումը... Վարը, Ալեմտար կը գոռայ եւ հայհոյանքներ կը տեղացնէ ներքինապետին գլխուն, հրամայելով անոր որ երթայ, չուտ, հարկմէն վար իջեցնէ Սուլթան Սէլիմը՝ որուն բանակը եւ աւազանին վերսոին գահ բարձրանալը կը պահանջէին: Վերը, Սուլթան Մուսթաֆա, կատղած այդ սպառնալիքներէն, կը հրամայէ խեղդամահ ընել թէ Սէլիմը եւ թէ Մահմուտը: Ահաւոր գոռում գոչում եւ վայնասուն հարէմին մէջ... եւ ահա Սէլիմի արիւնլուայ դիակը զոր գահիճները պատանական կիներուն ողբալիճներուն մէջէն անցընելով՝ վար կ'իջեցնեն եւ կը նետեն պալատին ներսի դրան առջեւ, մինչ գահիճներու ուրիշ վոհմակ մը կը խուժէ Մահմուտի յարկաբաժինը. բայց հոն, Մահմուտի սիրական աղախինը բաղնիքի տաք մոխիրով կը կուրցնէ յարձակողները՝ որոնց չփոթութենէն օգտուելով, Մահմուտ կը յաջողի փախցնել զայն արիւնլուայ՝ պալատին տանիքը: Մինչ այս մինչ այն, Ալեմտար պալատին դուռները կոտրել տալով ներս կը խուժէ եւ իր առջեւը Սէլիմի դիակը տեսնելով, կ'իյնայ վրան խեղկեւ եւ կ'արտասուէ:

Նոյն օրը, Մահմուտ՝ կայսր եւ Մուսթաֆա՝ գահընկէց: Շատ չանց նոր Սուլթան Մուսթաֆա, իր կարգին, Մահմուտի հրամանով խեղդամահ կ'ըլլայ պալատի կանանոցին մէջ:

Իմ երեք յաջախորդուհիներուս հօր, Սուլթան Մուրատ Ե.ի գահընկեցութիւնը եւ Զրաղանի մէջ ցմահ — չուրջ 30 տարի — արգելափակուած մնալը արդիւնքը եղած է նմանօրինակ եղեռններու: Ինչպէս ծանօթ է, Ապտիւլ Համիտ իր եղբօր Սուլթան Մուրատի մոքի խանգարում վերագրելով՝ գայն գահընկէց ընել տուաւ: Բայց սրտին մէջ երկիւղ կար: Ուշ կամ կանուխ նախորդ վիճակին վերադարձի հաւանականութիւնը կը վրդովէր զինքը: Սուլթան Մուրատը ուղղակի ըսպանդել տալ չէր համարձակեր, որ-քան պիտի մաղթէր որ անիկա տեսակ մը յեղափոխական չարժումի մէջ, մեռած գտնուէր, եւկամ զէթ՝ այդ տեսակ դաւադրութեան մը մասնակցած ըլլալու պատրուակը հայթայթէր իրեն: Երեւակայած չարժումը պատրաստել տուաւ: Իբր թէ խումբ մը կուսակցականներ, առաջնորդութեամբ Ալի Սուաւի անուն գործիչի մը, Սուլթան Մուրատը վերսոին գահ բարձրացնելու եւ ժողովուրդին հայմար ազատութիւն ապահովելու հայրենասիրական տենչերէն տարուած՝ Զրաղան կը մտնեն Սուլթան Մուրատի հաւանութեամբ եւ իրենց ծրագիրը գործադրելու կը ձեռնարկեն: Ապտիւլ Համիտ կ'իմանայ դէպքը եւ կը հրամայէ անմիջապէս կարգ ու կանոնը վերահաստատել ոստիկանական միջոցներով: Զարմանալի, կամ աւելի ճիշդը, չատ հասկնալի է որ չարժումին մասնակցող բազմաթիւ վարձկաններու կարգին, ոստիկաններու կողմէ ամէնէն առաջ սպանուողներէն մին ալ նոյ նինքն Ալի Սուաւին եղաւ...

Այդ դէպքէն ի վեր Զրաղան, մեր-կացած բոլոր իր չքեղութիւններէն, Սուլթան Մուրատի բանտը եղաւ: Գահընկէց թագաւորը երեսուն տարի բանտային եւ նիւթական զրկանքներու մէջ ապրեցաւ հոն՝ միակ մխիթարութիւն ունենալով իր երեք աղջիկները եւ մանչ զաւակը՝ իշխան Սալահատին, որոնց կրթութեանը նուիրուեցաւ մինչեւ իր մահը:

Ահա հարիւր մի, եղեռնի եւ սարսափի այդ միջավայրին մէջ ծնան եւ մեծցան Ֆէհիմէ, Խատիճէ եւ Ֆաթիմէ սուլթանուհիները:

(Շար.) (2)

ՊԵՐԼԻՆԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐԸ

Պերլինի «Երիտասարդ» միութեան հաւաքոյթները տեղի կ'ունենան կանոնաւորաբար ամէն հինգշաբթի իրիկուն ժամը *8-11*, *Liezenburger Strasse 48a*ի ժամը *8—9* ՀԱՅՑԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ (շաբերէն եւ գերմաներէն): Դասախօսը Մուրատեան վարիչ տիրայր Ֆրունցեանն է: ժամը *10—11* ընկերական ըրջանակ կամ բացառիկ բանախօսութիւններ: Շաւաքոյթներու մասնակցութիւնը բոլորովին ազատ է իւրաքանչիւր Հայու համար: կեցցէ՛ հայ ցեղը:

Վարչութիւն Պերլինի
«Հայ Երիտասարդ» Միութեան

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
18
ՄԱՐՏ
JEUDI
18 MARS
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3373

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԻ ԿՏՐԱԾ ՁԱՄԲԱՆ

— o —

Յանդուգն փորձ մըն էր որ կատարեցին Ֆրանսայի ճախա-
կողմեան հոսանքները, կազմելով Ժողովրդական Ճակատ :

Ձեռնարկը յառաջ գնաց ամսիճանաթաթ: Նախ՝ հարթուեցան չարք մը թիւրիմացութիւններ: Յետոյ մշակուեցաւ մասչելի ծրագիր մը՝ նուազագոյն պահանջներով: Ապա գործակցութիւնը զարգանալով, յանգեցաւ 1936 ապրիլ - մայիսի ընտրութեանց, որոնք ջախջախիչ յաղթանակ մը ապահովեցին Ժողովրդական Ճակատի երեք թեւերուն համար :

Այդ յաղթանակը, իր կարգին, ճամբան հարթեց նախապէս ծրագրուած դահլիճի մը համար: Եւ ահաւասիկ Ժողովրդական Ճակատն է որ կը կառավարէ այս երկիրը, անցեալ յունիսէն ի վեր :

Նոր իշխանութեան առաջի նօթերուն տակաւին Լէօն Պլումի դահլիճը չկազմուած, բայց մանաւանդ կազմութենէն վերջը, բացառիկ ալեկոծութեան մը մասնուած էր ամբողջ երկիրը : Գործադուլները սոսկեր էին վարակիչ հանդամանք, եւ վաղուընէ մէջ կը պարզուէին տեսարաններ, որոնց նմանը տեսնուած չէր նոյնիսկ այս երկրին մէջ :

Ֆրանսայի աշխատաւոր բազմութիւնները հասատատեցին պայքարի նոր եղանակ մը,— «Նստուկ գործադուլ»: Որոշ ազդանշանի մը վրայ, աշխատանքը անմիջապէս կը դադրէր, եւ բանուորները, տասնաւոր, հարիւրաւոր կամ հազարաւոր, կը գրաւէին համեստ արհեստանոցը կամ վիթխարի գործարանը: Ոչ ոք իրաւունք ունէր դուրս ելլելու, առանց բանաւոր պատճառի մը, եւ յաճախ կիներն ու աղջիկները ալ հասատատութեան մէջ կը դիչերէին, ուտելիք եւ անկողին տանելով դուրսէն :

Այսպէս չարունակուեցաւ ամիսներով, նոյնիսկ ընկերային օրէնքներու քուէարկութենէն վերջ :

Այս բոլորը դեռ թարմ են մտքերու մէջ, եւ անհրաժեշտ չէ ուրիշ մանրամասնութիւններ յիշել :

Հարցը այն է որ, ի վերջոյ նոր եւ լայն ակօս մը բացուեցաւ այս երկրի ընկերային եւ տնտեսական կեանքին մէջ: Հասատատուեցաւ բարենորոգչական, նոյնիսկ յեղափոխական կարգ ու սարք մը, առանց արիւնահեղութեան կամ անդարմանելի ցնցումներու :

Ժողովրդական Ճակատի դահլիճը կազմուեցաւ 1936 յունիս 4ին, եւ արդէն յունիս 7ին կը կնքուէր «Մաթինեօնի համաձայնութիւնը», գործատիրական պատուիրակութեանց եւ Աշխատանքի Դաշնակցութեան միջեւ, հաստատելով,— 1· Հաւաքական պայմանագիրը.— 2· Աշխատավարձի յաւելում.— 3· Բանուորական պատուիրակութիւններ :

Իսկ յունիս 11ին եւ 12ին կը քուէարկուէին երկու հիմնական օրէնքներ,— չաբաթական 40 ժամ աշխատանք եւ տարեկան 15 օր արձակուրդ, վճարովի :

Այնուհետեւ, ընդամէնը մէկ ամսուան մէջ, իրարու եւեւէ քուէարկուեցան բազմաթիւ նոր օրէնքներ, որոնք սահմանուած էին վերանորոգելու, յեղաշրջելու այս երկրին կեանքը, կարելի եղածին չափ արդարութիւն հաստատելով:

Յեղափոխական չէր կառավարութիւնը, ոչ ալ դահլիճը՝ այս կամ այն կուսակցութեան: Բայց յեղաշրջման քաղաքականութիւն մըն էր որ վարեց, իր ներշնչումն առնելով մանաւանդ պէս ընկերվարական եւ համայնավար հոսանքներէն եւ Աշխատանքի Դաշնակցութենէն: Ուրիշ խօսքով՝ աշխատաւոր դասակարգի ներկայացուցիչներէն :

Ձիշդ է որ դահլիճին մէջ տիրական դեր կը կատարեն արմատականները, առանձնած ըլլալով ազդ· պաշտպանութեան, արտաքին եւ դատական նախարարութիւնները: Եւ սակայն, դահլիճը բխած ըլլալով Ժողովրդական հոսանքներու համախմբումէ մը, վարչապետը հարկադրուած է պահել ներդաշնակութիւնը, եւ պարբերաբար չունչ առնելով հանդերձ, միշտ յառաջ նետուիլ:

Այս ճամբուն վրայ, իր կռնակն ունի ինչպէս իր կուսակցութիւնը, նոյնպէս Աշխատանքի Դաշնակցութիւնը եւ համայնավարները :

Վերջին երկուքը մերժեցին մասնակցիլ դահլիճին, հակառակ Լէօն Պլումի թախանձագին կոչերուն: Բայց եւ այնպէս, նոյնքան գործօն դեր կը կատարեն, որքան ընկերվարականներն ու արմատականները :

Այսպէս, Աշխատանքի Դաշնակցութիւնը, որ հազիւ երկու միլիոն կը հաշուէր իր երկու թեւերուն միացումէն առաջ, 1936 յունիսէն ի վեր անպաշտօն նախարարութեան մը դերը կը կատարէ իր հինգ միլիոնի բանակով: Կարելի է ըսել թէ իրականին մէջ ան է բուն կազմակերպիչը աշխատաւորական - արհեստակցական կեանքին: Եւ կառավարութիւնը միշտ անոր խորհուրդին կը դիմէ, անոր աջակցութեան կ'ապաւինի, ծրագիրներու մշակման կամ ծանրագոյն պարագաներու մէջ:

Իսկ համայնավարները, դահլիճէն խուսափելով հանդերձ, դարձեալ անպաշտօն նախարարութեան մը դերն է որ կը կատարեն — «զանգուածներու նախարարութիւն»: Անոնք յաւելարար, յաճախ ոստիկանի դեր կը կատարեն, բծախնդրութեամբ հետեւելով դահլիճին քաղաքականութեան, մատնանշելով անոր վրիպումները, միշտ յիշեցնելով Ժողովրդական Ճակատին ծրագիրը եւ տրուած խոստումները: Ճաճախ անհամ խօսքեր ալ կ'արտասանեն, բայց երբեք չեն կորնչ նահանջի գիծը, համաձայն կանխորոշ ծրագրի մը:

Ֆրանսայի Ժողովրդական Ճակատին ինը ամսուան փորձը անգամ մը եւս հաստատեց թէ հրաշքներ կարելի է գործել, ժողովրդավարութեան միջոցաւ, քուէներու զօրութեամբ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԽՌՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՔԼԻՇԻԻ ՄԷՋ

ԿԱՐՄԻՐՆԵՐԸ (Բոլշեւիկ) ԵՒ ՃԵՐՄԱԿՆԵՐԸ (Հ.Խ.Ա.) իրար կը զարնեն գոյցի մը առթիւ

Հինգ հոգի սպառած, աւելի քան 200 վիրաւորուած

Երեքշաբթի գիշեր արիւնալի խռովութիւններ ծագեցան չէնշոզ թաղի մը՝ Քլիշիի մէջ: Երկար առենէ ի վեր այսպիսի դէպք չէր պատահած Փարիզի մէջ: Հինգ հոգի մեռան եւ 2 — 300 հոգի վիրաւորուեցան այս խռովութեանց հետեւանքով: Վիրաւորներուն մէջ մեծ թիւ մը կը կազմեն ոստիկաններն ու չրջուն պահակները :

Տակաւին ճշդուած չէ թէ ինչպէս պայթեցաւ դէպքը: Ֆրանսայի Ընկերային կուսակցութիւնը (նախկին Հրեղէն Խաչ), ժողով մը սարքած էր Քլիշիի սինէմային մէջ, ոստիկանութեան արտօնութեամբ: Համայնավարներն ալ իրենց կարգին հակացոյց մը կազմակերպած էին, մասնակցութեամբ 8 — 10 հազար բանուորներու եւ քաղաքացիներու : Ոստիկանութիւնը վախնալով որ համայնավարները կրնան բռնի սինէմա մտնել եւ ցրուել ժողովը, ամուր շղթայ մը կազմած էր քաղաքապետութեան հրապարակին վրայ: Բազմութեան ճնշումը այնքան ծանր էր որ, չրջուն պահակներ ալ օգնութեան հասան փարիզէն : Գործողութեանց կը հսկէր ոստիկանութեան վերատեսուչը, Պ· Լանժրօն: Գիշերը ուշ առեն հասաւ նաեւ ներքին նախարարը, Պ· Տոմուա , ընկերակցութեամբ Լէօն Պլումի դիւանապետին, Պ· Պլումէլի, որ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ կուրծքէն: Վարչապետը ինքն ալ կէս գիշերէն վերջ Պոժոնի հիւանդանոցը երթալով, այցելեց վիրաւորներուն :

Ցայտնի չէ թէ ո՛վ արձակեց առաջին գնդակը: Երբ խռովութիւնները բռնկան, ցուցարար, ոստիկան, պահակ բոլորը այնպէս իրար խառնուած էին որ Քլիշիի հրապարակը ռազմադաշտի մը վերածուած էր : Աւրճանակներէ զատ, իրարու կը նետուէին չիշեր, սալայատակի քարեր, նստարաններ, երկաթ ձողեր, տախտակի կտորներ, կարասիներ եւ վերջապէս ինչ որ կարելի էր ձեռք անցընել :

Հրեղէն Խաչի ժողովը հազիւ ծանուցուած ,համայնավարները ազդանշանը առած էին հակացոյցի մը: Եւ հարիւրաւոր ցուցարարներ կը հասնէին իրարու եւեւէ: Շուտով 7000ի բարձրացաւ ցուցարարներուն թիւը· ոստիկանութիւնը դժուարութիւն չքաշեց կեցնելու զանոնք, հրապարակին վրայ: Բայց 3000 հոգի եւս խուժեցին սինէմային չրջակայ փողոցներուն մէջ եւ սկսան պաշարել չէնքը: Քլիշիի քաղաքապետութեան համայնավար անդամներէն Պ· Նայլ ճառ մը խօսեցաւ, յորդորելով որ գոհանան խաղաղօրէն ման գալով: Այդպէս ալ պիտի ըլլար, երբ 500 հոգի վերադառնալով, փորձեցին խզել ոստիկանական չղթան, ճիշդ սինէմային առջեւ: Ընդհարումը սկսած էր արդէն, առաջին վիրաւորներէն մէկը եղաւ Պ· Նայլ: Շատ չանցած կռիւը ծաւալեցաւ, ատրճանակներ կը պարպուէին պատուհաններէն, մինչեւ անդամ քաղաքապետարանէն, իսկ ամէն տեսակ առարկաներ կը թռչէին օդին մէջ: Բազմութեան մէկ մասը, որ գացած էր ման գալու, վերադարձաւ «Վնթէրնսիոնալ»ը թնդացնելով եւ ուսերուն վրայ տանելով Քլիշիի համայնավար երեսփոխանը, Պ· Օնէլ: Խռովութիւնները սաստկացած ըլլալով, ցուցարարները իրենց դիմացը գտան չրջուն պահակներ, որոնք հրացան պարպեցին օդին մէջ, իբրեւ ազդարարութիւն: «Մաթէնէ կը գրէ թէ այդ պահուն Ժան Ժոռէսի պողոտային վրայ զնդակներ արձակուեցան եւ քանի մը չրջուն պահակներ իյնան :

Կռիւը կատաղօրէն չարունակուեցաւ մօտ մէկ ժամ : Ոստիկանները սուլիչներ արձակելով օգնութիւն խնդրեցին քաղաքէն: Երբ նոր ուժեր հասան, 3000ը կ'անցնէր ոստիկաններուն թիւը: Այդ պահուն ցուցարարները կը կրկնապատկէին յարձակումները, թատրոն մտնելու եւ ժողովը ցրուելու համար: Բոլոր յարձակումները ետ մղուեցան, ծանր կորուստներ պատճառելով երկու կողմերուն ալ : Ահազանգը անդադար կը բանէր, նոր օգնութիւն խնդրելով: Եւ միշտ նոր ուժեր կը հասնէին :

Ժամը 10.30ին, ոստիկանութեան վերատեսուչը, որուն կ'ընկերակցէր ներքին նախարարը, յաջողեցաւ քանի մը խումբերու բաժնել ցուցարարներ : Ի վերջոյ դիւրին եղաւ գատ գատ ցրուել այս խումբերէն իւրաքանչիւրը : Ոստիկանները միշտ կը հետապնդէին, որպէսզի խումբերը չվերադառնան: Այս գործողութենէն քիչ առաջ ուրիշ պաշտօնատարներ պարպեր էին սինէման, ոստիկաններու պաշտպանութեամբ տակ : Թերթերը կը գրեն թէ հազիւ 500 հոգի էին ունկնդիրները, որոնց 150ը անդամ՝ գնդ· որ լա Ռօքի կուսակցութեան: Ցետոյ ոստիկանական վերատեսուչը հրամայեց ոստիկանները, որպէսզի դրգռութիւնը մեղմանայ:

Ռռովութեանց ամէնէն կատաղի պահուն, ժամը 10 — 10.30 ինքնաշարժները անդադար կը բանէին, հիւանդանոց փոխադրելով վիրաւորները, որոնց թիւը հարիւրներով կը հաշուեն, ինչպէս ըսինք: Գիշերուան ժամը 1ին հիւանդանոց փոխադրուած ոստիկաններուն եւ չրջուն պահակներուն թիւը կը հասնէր 66ի: Վիրաւոր ոստիկաններու եւ պահակներու թիւը 100ի կը մօտենայ : Պոժոնի հիւանդանոցը փոխադրուեցան 200 քաղաքացի վիրաւորներ , բայց 150ը իրենց տուները ղրկուեցան, նախնական դարմաններ ստանալէ վերջ: Ծանր վիրաւորներէն հինգը մեռան ճամբան կամ հիւանդանոցին մէջ: Հարիւր մօտ ձերբակալութիւններ կատարուեցան :

**** Թերթերը կը գրեն թէ գիշերուան ժամը 11ին դէպքին վայրը հասաւ Պ· Մորիս Թորէզ, համայնավար կուսակցութեան ընդհ· քարտուղարը եւ ողջունուեցաւ սեղմուած բռունցքներով: Ցուցարարները խնդրեցին ճառ մը խօսիլ, բայց Պ· Թորէզ մերժեց, եւ ուրիշ ընկեր մը խօսեցաւ :*

**** Գնդ· որ լա Ռօքի կուսակցութիւնը անմիջապէս յայտարարութիւն մը հրատարակեց, պնդելով թէ գործադրութիւնը վաղուց կազմակերպուած էր եւ թէ դրգռիչ թռուցիկներ բաժնուած էին, որպէսզի թշնամական ցոյց մը կատարուի զնդապետին դէմ : Յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ իրենք պարզապէս չարժանկարի ներկայացում մը սարքած էին, առանց քարոզութեան կամ բանախօսութեան, թէ նոյն գիչերը հակառակորդները խնդարեցին, նաեւ,*

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ...

— ? —

Հակառակ բոլոր տագնապներուն , մարդիկ տակաւին սիրտ ունին «միս» խաղցնելու :

C'est la vie!

«Միս» այսինչ, «միս» այնինչ : երկիրէ երկիր, խաղաթէ խաղաթ, թաղէ թաղ, գիւղէ գիւղ, արհեստէ արհեստ, հանդէսէ հանդէս,— եւ սիաւասիկ Փարիզի ցուցահանդէսը:

Կարելի՞ բան է որ ցուցահանդէսն ալ չունենայ իր «միս»ը,— Օրիորդ Ցուցահանդէս :

Արդ, անցեալ շաբաթ օր, Շան գ'Էլիզէի թատրոնին մէջ տեղի ունեցաւ ընտրութիւնը՝ Օր· Ցուցահանդէսին :

Զննած, գատած էին 11 գեղուհիներ, որոնց մէկը պիտի հռչակուէր թագուհի, թէեւ ցուցահանդէսին վարչութիւնը որ եւ է որոշում չէր տուած այդ մասին եւ տէր չեղաւ :

Չեմ գիտեր թէ ի՛նչ տեսակ մասնագիտութիւններ կը պահանջուին, «գեղուհի» կամ «թագուհի» ընտրելու համար :

Կարդացած - լսած եմ միայն, թէ այս արհեստին մէջ աշխարհահռչակ հեղինակութիւն մը կը ներկայացնէ Մոռիս տը Վլէմ :

Չեմ գիտեր. դարձեալ, թէ ի՛նչ խօսքեր կը սարքուին վարագոյրին ետեւ, ֆօղէրու տակ, միջնորդներու միջեւ, եւ ի՞նչ գումարներ կը հոսին ձեռէ ձեռ :

Բայց, ինչ որ նարդացի այս ընտրութեան առթիւ, կը բաւէ գաղափար կազմելու համար մնացեալին վրայ :

Ահա նստեր են դատաւորները: ընտրելի մարմնական ըոլոր հմտութիւնները, պրպտումներն ու չայաքննիները վերջացած ըլլալով, կարգը եկած է «հոգեւոր» հմտութեան :

— Ի՞նչ կը խորհիք աստուածաբանութեան եւ ազատ սիրոյ մասին, կը հարցնէ հմտիչներէն մէկը, թեկնածուներուն :

Ուրիշ մը, աւելի կոպիտ·

— Ձեր մագերուն գոյնը իրակա՞ն է թէ կեղծ :

Եւ հարցումներու տեղատարափ չը, իրարուետեւէ :

— Ի՞նչ կը խորհիք երիտասարդ աղջիկներու սեռական կրթութեան մասին :

— Ի՞նչ է ձեր կարծիքը սիրաբանութեան մասին (փիլիրթ): Ո՞րը կը նախընտրէք, երիտասարդներո՞ւ հետ սիրաբանիլ թէ ծերերու :

— Ինչո՞ւ կ'ուզէք Օր· Ցուցահանդէս ըլլալ :

Մինչ միւս հարցումներուն առթիւ հազիւ մէկ - երկու թեկնածուներ կրնամ համարձակիլ պատասխանել, այն ալ շիկնելով, ծամծմելով, բոթովելով, այս հարցումին միաբերան պատասխանած են տասնըմէկ թեկնածուները·

— Ֆրանսան արժանաւորապէս ներկայացնելու համար:

— Ի՞նչպէս կարելի է արժանապէս ներկայացնել Ֆրանսան :

Եւ աղջիկները նոր փորձի մը կ'ենթարկուին: Մէկը բանաստեղծութիւն մը կ'արտասանէ, միւսը կը պարէ, երրորդ մը կ'երգէ, չորրորդ մը գացագան ձեռնածութիւններ կը կատարէ :

Ու վերջապէս կ'ընտրուի Օր· Ցուցահանդէսը, ժամլին եամովլեւ :

Ի՞նչ կ'ըսէք, Եւրոպան երիտասարդացա՞ծ է թէ ծերացած :

Վ.Ա.Հէ

ՍՈՒՍՈԼԻՆԻ ԻՆԶՈ՞Ի ԱՓՐԻԿԷ ԳՆԱՑ

Ֆաչական Իտալիան արտակարգ ճիգեր թափած է Լիբիոյ վրայ, որ սակայն չի հասնիր Թունուզի, Այժերիոյ եւ Մարոքի հարստութեան: Իր հողագործական հնարաւորութիւններն ալ սահմանափակուած են: Գրաւումէն 25 տարի վերջը, հակառակ Իտալիոյ խճողման, Լիբիա հատատատուած իտալացի գաղթականներու թիւը քանի մը տասնեակ հազարը չանցներ: Հաւասարակշռութիւն չկայ, նաեւ, ծախքերուն եւ եկամուտին միջեւ: Իտալիա ամէն տարի 300 միլիոն լիր կը ծախսէ Լիբիոյ վրայ :

Հակառակ այս բոլոր անպատեհութեանց, ֆաչական կառավարութիւնը որոշած է այս գաղթավայրը համարիլ մայր երկրին չարունակութիւնը դէպի Աֆրիկէ, գայն տեղաւորել ազգային կեանքին մէջ: Այս տեսակէտէն մեծ նչանակութիւն ունի Մուսոլինիի այցելութիւնը, որ կը ձգտի Լիբիոյ ներչնչել ոչ միայն իտալական, այլեւ կայսերական գիտակցութիւն մը: Ամէն տեղ, արձանագրութեանց, յայտարարութեանց, ճառերու մէջ միշտ «կայսրութիւն» բառն է որ կը յեղեղուկ: Դեռ առջի օր, Պէնկազիի մէջ խօսած ճառին առթիւ, «Առաջնորդ»ը Իտալիոյ երախտագիտութիւնը յայտնեց Լիբիոյ զօրաքաժնին որ մասնակցած էր «կայսրութեան յաղթական պատերազմին »: Մէկ խօսքով, Լիբիա այսուհետեւ սահմանուած է դառնալու ոչ միայն գաղթային ապրակ մը, այլեւ առաջնակարգ դեր մը կատարելու՝ իտալական կայսրութեան ճակատագրին մէջ: Եթովպիոյ պատերազմը, Սուէզի ջրանցքը փակելու սպառնալիքը, պատժական տնօրինութիւնները, կարճ խօսքով՝ անցեալ տարուան բոլոր միջազգային դէպքերը Իտալիոյ աչքին աւելի բարձրացուցին իր ափրիկեան գաղթավայրերուն արժէքը, մանաւանդ որ անոնք ինկած են Եգիպտոսի եւ Թունուզի միջեւ: Իտալիոյ գինուորական չրջանակներուն տեսակէտով, Աֆրիկէի քաղաքական ներկայ կացութեան մէջ, հիւսիսային Աֆրիկէի եւ Արեւելեան Աֆրիկէի իտալական երկու գաղթավայրերը, Լիբիա եւ Եթովպիա թէեւ նիւթապէս բաժնուած, կը կազմեն կատարեալ ամբողջութիւն մը՝ կայսերական պաշտպանութեան ճակատին վրայ: Երբ Իտալիա Սուէզի ջրանցքին փակման սպառնալիքին առջեւ գտնուեցաւ, Լիբիոյ մէջ, Եգիպտոսի սահմանին վրայ համախմբեց իր զօրքը, Թոպրուքի առջեւ կեդրոնացուց իր նաւատորմին մէկ մասը եւ օդանաւային մեծ կայաններ չինեց: Ուրեմն Լիբիան վճռական դեր մը կատարեց միջազգային տագնապի մը առեն, եղաւ ապահովագիրը՝ Եթովպիոյ նուաճման համար: Դարձաւ ռազմավարական կարեւոր խարիսխ մը՝ մեծ չափով ապահովելու համար Իտալիոյ հաղորդակցութեանց ազատութիւնը՝ Միջերկրականէն կարմիր ծով: Ահա թէ ինչու այսօր այնքան մեծ կ'երեւայ Հռոմի աչքին: Եւ Մուսոլինիի այցելութիւնը սահմանուած է նուիրագործելու Լիբիոյ նոր դերը՝ կայսրութեան պաշտպանութեան համար :

Օսթիւ Չեմպրէեն յանկարծամահ

Երեքշաբթի օր, ննջարանէն զրազարան իջած առեն, յանկարծամահ եղաւ, Պ· Օսթին Չեմպրլէն, երբեմն արտաքին նախարար Մեծն Բրիտանիոյ , 74 տարեկան էր: Երեք օր առաջ տկարացած, բայց չեսյ ապաքինած էր, նոյնիսկ երեսփ· ժողով երթալով:

Չեմպրլէնները տիրական դեր կատարած են Անգլիոյ քաղաքական կեանքին մէջ, իրբեւ թունդ պահպանողականներ եւ վարպետ քաղաքագէտներ : Հանգուցեալը տիպար ներկայացուցիչն էր բրիտանական աչխարհակալութեան, ինչպէս իր հայրը, Ջոզէֆ, որ գործերու պատերազմը սարքեց , Թրանսվալի գրաւման համար: Վարած է նախարարական բազմաթիւ պաշտօններ: Պատերազմի չրջանին, անպաշտօն նախարար էր Լօյտ Ճորճի գահլիճին մէջ: 1924ին, եղաւ Լոքառնոյի դաչինքին հեղինակներէն մէկը, իբրեւ արտաքին նախարար Պալտուինի գահլիճին մէջ :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ Ն. Ց. Ք. Ա. Կ. Ի ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

42 տարվան «պահակ» տնտեսական դժվարությունների ստիպեցին նրան ընդունել Հայաստանի Ազգային Բանկի առաջարկը՝ վերադառնալ իր հայրենի տունը և ղեկավարել Բանկի տնտեսական բաժինը: Ինձ համար էլ ակնհայտ էր, որ Ներսես Ազգայինի հրավերը ոչ միայն նրա, այլև իմ ու մեր ընտանիքի համար ամենաբարենպաստ լուծումն էր: Ես ուրախ էի, որ կրկին կտեսնեմ հայրենի տունը, հարազատ ու սիրելի մարդկանց, կշնչեմ հայրենի օդը, կտեսնեմ հայրենի երկինքը, կքայլեմ հայրենի հողի վրա, կլսեմ հայրենի լեզուն, կապրեմ հայրենի կյանքով: Ես ուրախ էի, որ կարող եմ ինձ նվիրել հայրենի գործին, որ կարող եմ ինձ նվիրել հայրենի ժողովրդին, որ կարող եմ ինձ նվիրել հայրենի հողին:

Ճշտության համար պետք է ասեմ, որ Ներսես Ազգայինի հրավերը ինձ համար անսպասելի չէր: Ես գիտեի, որ Ներսես Ազգայինը ինձ հետ խորհրդակցել է տվել Ներսես Ալիխանյանի հետ, որ Ներսես Ալիխանյանը ինձ հետ խորհրդակցել է տվել Ներսես Ազգայինի հետ

ՅՈՒԼԻՔ ՕՂԻ

(ՎԵՊ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒՄ ՀԱՅ ԿՆՈՋԻ ՄԱՍԻՆ)

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՏԱՆԸ

ՎԵՊԻ ՄԱՍԻՆ

Ա

Ամէն տարի, Յուլիս 13-ին, Հայրենիքի տանը մէջ կը հաւաքուինք ամբողջ ընտանիքով մը, ինչպէս որ կ՚ընենք Սուրբ Ծնունդին կամ Զատկին։ Ամէն տարի, Յուլիս 13-ին, Հայրենիքի տանը մէջ կը հաւաքուինք ամբողջ ընտանիքով մը, ինչպէս որ կ՚ընենք Սուրբ Ծնունդին կամ Զատկին։ Ամէն տարի, Յուլիս 13-ին, Հայրենիքի տանը մէջ կը հաւաքուինք ամբողջ ընտանիքով մը, ինչպէս որ կ՚ընենք Սուրբ Ծնունդին կամ Զատկին։

Անիէի հերթական ժողովը եւն.: Ի վերջոյ կը հարցնէ — « ժողովրդական ձակատին խառնուած ծայրայեղ տարրերու այս յարձակումներէն վերջը, հանրապետականները պիտի հասկնա՞ն , վերջապէս , հանրապետութեան սպառնացող վտանգը »:

*** «Իւմանիթէ », համայնավար պաշտօնաթերթը, Քլիշիի դէպքը կը նկատէ «պատրուակ մը ժողովուրդին դէմ» եւ կը պահանջէ օրինակելի պատիժներ անօրինել, մաքրել ոստիկանութեան շարքերը, ձերբակալել որ լա Ռոքներն եւ Տօրիօներըը, իբրեւ «կազմակերպիչներ քաղաքացիական պատերազմի», լուծել ֆաշական կազմակերպութիւնները եւն .:

« Փօփիւլէր » ալ «գարշելի զրպուռթիւն մը » կը նկատէ դէպքը, աւելի չափաւոր լեզու գործածելով :

Փոխատուքեան Բ. բաժինն ալ փակուեցաւ

Ազգ. պաշտպանութեան փոխառութեան Բ. բաժինն ալ, 3,000,000,000 ֆրանք, որ բացուած էր երեքշաբթի օր, արձանագրուեցաւ եւ փակուեցաւ օրը իրիկուն չեզած: Գիշերուան ժամը 10ին ելմտական նախարարը պաշտօնապէս կը յայտնէր արձանագրութեանց փակումը: Այս բաժինը մանաւանդ պէս վերապահուած էր գաւառի: Արձանագրուած գումարը երեք միլիառը կ'անցնէր: Ուրեմն, ծրագրուած փոխառութենէն կը մնայ միայն 2,500,000,000 ֆրանք :

Պելժիոյ դիրքը՝ պատերազմի մը պարագային

Գրեցինք թէ Գերմանիա նոր ծրագիր մը ներկայացուցած է, արեւմտեան պետութեանց մէջեւ դաշինք մը կնքելու համար (Լոքառնօ թիւ 2) : Նոր տեղեկութեանց համաձայն, Գերմանիա կ'առաջարկէ որ Անգլիա, Ֆրանսա ,Գերմանիա եւ Իտալիա երաշխաւորեն Պելժիոյ անկախութիւնը, իսկ այս վերջինը յանձն առնէ դինուորական աչակցութիւն չընծայել այդ պետութիւններէն ո եւ է մէկուն, եթէ պատերազմ ծագի :

Այս առաջարկը եթէ ընդունուի, Պելժիա ազատած կ'ըլլայ փոխադարձ աչակցութեան պարտականութենէն, որ նախատեսուած է Ազգաժողովի ուխտին մէջ: Ասոր համար ալ, յոյս չկայ որ ընդունուի, մանաւանդ Ֆրանսայի մէջ:

Ինչպէս յայտնի է, Պելժիա անցեալ տարի փոխեց իր քաղաքականութիւնը, հրաժարելով դինակցութեանց դրութենէն : Այս խնդիրը այժմ աւելի սուր հանգամանք առած է այդ երկրին մէջ. եւ ասոր համար է որ Տանրմարքա, Հոլանտա եւ Շուէյտ եւս ելքեր կը փնտռեն: Կ'րսուի թէ Գերմանիա մանրամասն առաջարկներ ներկայացուցած է Տանրմարքայի, խոստանալով ապահովել իր անկախութիւնը եւ հոգային ամբողջութիւնը :

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՀԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՕՐՏՈՒԻ (Սեւ Ծով) Գէորգ քահանան ձերբակալուած է, կը սրկ «Աչըք Սէօզ», ամբաստանուած ըլլալով իբրեւ «Իւֆիւրիքճի» (կախարդ) : Պիտի դատուի պատժական առեանին առջեւ :

ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՁ ՋԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ վերահաստատման Բ. տարեդարձը , մարտ 16, ցնծութեամբ տօնուեցաւ Գերմանիոյ մէջ: Այս առթիւ բուռն ճառ մը խօսեցաւ Զօր. Կէօրինկ, օդանաւային նախարարը, Գերմանիոյ վերազինումը հռչակելով «աչակցութիւն մը՝ աշխարհի խաղաղութեան համար »:

ՍՊԱՆԻՈՑ ճակատին վրայ կռիւները կը շարունակուին կատաղօրէն, ա - նանց վճռական ելքի մը յանգելու :

Ընկերատնտեսական իշխող—բանախօսութիւն

Սարսելի Հ. Յ. Դ. Հրայր խումբի կողմէ
Հովանաւորութեամբ Սոնոմվիլ-Կուրնէվիլի Վարպետ ենթակոմիտէի
21 Մարտ, ուրբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3ին,
Սալ տէ Նօսի մէջ. 81 Rue de Paris. Սարսել:
Կը նախագահէ ընկ. Ա. ԳԻՒԼԱՆԴԱՆԵԱՆ
Կը խօսի ընկ. Ա. ԻՍԱՒԱՆԵԱՆ
Երգեր եւ արտասանութիւններ:
Մուտքի եւ ինքնոյքի ծախսակցութեան համար 5 ֆր.:
ՇԱՆՕԹ — կառ. տիւ Նօռէն շոգեկառք ժամը 1.53: փօրթ Վինեանբուռէն ան՝ին ժամ օթօբառ. իջնել Place de Pont:

ԾԱԽՈՒ ԿՕՇԿԱԿԱՐԻ ԽԱՆՈՒԹ

Ծաղոն է կօշիկարի լաւ խանութ մը՝ ուկ Banc finissage, *մէկ կարի մեքենայ եւ զանազան գործիքներ ու հագուստին համար կան երկք փոքր սեղեակներ, իսկ առաջի յարկը 3 մեծ եւ գեղեցիկ սենեակներ: Տարեկան վարձք 1300 ֆր. ապա՝ 6 տարի: Տեւական գործ: Ապահով յաճախորդներ չափի վրայ ապապրանքներու եւ նորոգութեանց համար: Դիւրամատչելի պայմաններ: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝* Thecars, Chaussures sur mesure et réparations, 35 rue Burdeau, Lyon, Rhône.

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ կրթ. եւ Հրատարակչական Ընկերութեան Ֆրանսայի կեդրոնական վարչութեան նախաձեռնութեամբ եւ մասնակցութեամբ բոլոր մշակութային կազմակերպութեանց, Հայ Մամուլին, եւ ծանօթ մասնագիտներու, առաջին խորհրդակցական ժողով մը պիտի գումարուի, 20 մարտ, չաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 3ին, Բարեգործականի Տան մէջ, 8, Rue Bossuet, Paris (10) , խորհրդակցելու , եւ գործադիր մարմին մը ընտրելու, (ինչպէս որ տեղի ունեցաւ գիրքերու գիւտի 1500ամեակին առթիւ), վիպագիր եւ գրադէտ Բաֆֆիի ծննդեան հարիւրամեակին առթիւ կազմակերպելու համար ազգային տօնակատարութիւն մը, որ պիտի տարբերի Փարիզի մէջ, եւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ հոկտեմբեր ամսուն :

Կը խնդրուի բոլոր Մշակութային կազմակերպութիւններէն եւ Հայ Մամուլէն, որ համձին իրենց ներկայացուցիչները զրկել: Կը հրաւիրուին ինչպէս նաեւ մտաւորականները :

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲ

Յառաջիկայ հաւաքոյթը տեղի պիտի ունենայ այսօր, հինգշաբթի 18 *Մարտ ժամը 21ին,* Ecole des Langues Orientales *մէջ,* 2 rue de Lille, Paris.

Դասախօս՝ Գ. ՄՈՆՆԿԱՐԵԱՆ
Նիւթ՝ Շիրվանզատէ

ՂԱՐԱԲԱՂ - ՋԱՆԳԵԶՈՒՐ հայրե - նակցական միութեան հերթական ընդհանուր ժողովը տեղի կ'ունենայ նախագահութեամբ Գ. Աբրահամ Ղուկասեանի եւ փոխ նախագահ Տքթ. Մելիքի, 18 մարտ, հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, 81, Rue de la Faisanderie , Paris (16), մէթրօ Dauphine կամ Pompe. Օրակարգ՝ զեկոյց մշակուած կանոնագրի մասին, պարահանդէսի կազմակերպութիւն եւ ընթացիկ հարցեր: Կը հրաւիրուին բոլոր Ղարաբաղ - Ջանգեզուրցիները այս խիստ կարեւոր ժողովին :

Docteur OGINSKY
Փարիզեան մասնագէտ
Կը գործադրէ լրնդհանուր հիւանդութիւններ, ատոց, սրտի եւ ջղային հիւանդութիւններ, կ'ընդունի ակսել Փետ. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 1—6: 16 rue de la Défense Issy les-Moulineaux Seine

ԳԱՂԷՔ ՏԻՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
50 Avenue de Saxe. LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին,ի կ.իշերները ժամը 8.30ին:

ԳԱՂԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibald

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

Հ. Յ. Դ.

Գաւառ

ՊՈՄՈՆԻ (Մարսէյլ) Զաւարեան ենթակոմիտէի ընկերական ընդհանուր ժողովը 20 մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆԻ Վ.պահադեան կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 19 մարտ, ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181 Cours Lafayette, Զարդարեան գրադարանը:

ՎԱԼԱՆՍԻ կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 20 մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշտ 8ին, սիամանթօ ակումբին մէջ, կարեւոր օրակարգ:

ՓՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ
Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ
Մարտ 21ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,
Salle Poissonnière *մէջ,* **7 Rue du Faub. Poissonnière**
Métro Bonne Nouvelle
ԿԸ ԽՕՍԻ Պ. Ե. ՄՈՍԻՄԵԱՆ
Գեղարուեստական բաժինն սիրայօժար կը մասնակցի՝
ՕՐ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ (երգ.), Պ. Ռ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)
Մասնաճիւղի սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու գաւեշտ
ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐՁԱԿԱԼԸ
ԺԱՂ Մուտք 15, 10 եւ 7,50 ֆր.: երախաներու 3 ֆր.· ՊԻՒՖԷ

ԲԱՑՕՒՄԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
Պետ. Հ. Կ. Խաչի Իթալիի նորակազմ մասնաճիւղին կողմէ
21 մարտ կիրակի ժամը 3ին. Gentillyի քաղաքապետարանին մեծ սրահին մէջ:
Նախագահութեամբ փարիզի Պետ. Հ. Կ. Խաչի նախագահ
ՏՈՔԹ. ՔՕԼՕԼԵԱՆԻ
Կը խօսի՝ Պետ. Հ. Կ. Խաչի քարտուղար Պ. Գ. ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ
Խնամուած գեղարուեստական բաժին,
Կը ներկայացուի «ՓՈՔՐԻԿ ԹԻՒՐԻՄԱՅՈՒՄԻՒՆ» (զաւեշտ):
Կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջանի հոյ հասարակութիւնը:
Իջնել մէթրօ Porte d'Italie կամ առնել 93, AR եւ ARbis օթոպիւսները· Մուտք 3 եւ 5 ֆր.:

ՀՈՉԱԿԻՒՐ ՔԷՄԻՆՉԻՍՏ ՌՈՒԲԷՆԻ
Նուագահանդէսներ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ.— 21 *Մարտ, կիրակի երեկոյ ժամը* 9,15ին,
Սալ Մաղընոյի մէջ, 88 *Րիւ տ'Օլմանեը·*
ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ.— 22 *Մարտ, երկուշաբթի երեկոյ ժամը* 9,15ին,
Ֆլօրիա սթեմային մէջ·
ՃՈՒՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Դաշնակով կ'երգուի նոյ՛ ՏԻԿ. ՌՈՒԲԷՆ
ԳԻՆԵՐԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
Տոմսերը կը ծախուին՝ Թումայեան եղբ. *38 Ave. Camille Pelletan.*
Տէր-Վարդանեան եղբ. 51 *Rue St. Bazile.* Մանուկեան եւ Շահպեան 3 *Rue de la Phare* եւ դիրատան ց. Ղազարեանի մօտ:

ՄՍՐՃԱԿԱՆ

Շ. Մ. Ը. Ա.ի Ա. եւ պահեստի խումբերը պիտի մկրնն կիրակի, 21 Մարտ S. A. Valmyի Ա. եւ պահեստի խումբերուն դէմ. *Stade Nicolas* մարգարահին մէջ. 300 *Grand'Rue, Maison-Alfort.* Ժամադրութիւնը որոշուած է ժամը ճիշտ 1ին: *Porte Doréeն* առնել 81 թիւ օթօպիւսը եւ իջնել *Vert de Maisons,* կը հրաւիրուին փարիզի եւ մանաւանդ Ալֆորվիլի մարգասէր հաւարակութիւնը·

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ

յարկաբաժիններ, ամէն յարմարութիւններով (tout confort), *ուկ մեծ սենեակ խոհանոցը մէյը՝ 1300 եւ 1500 ֆր. (շարժ եւ շոֆաժ մէջը ըլլալով)· Դիմել 13* rue de la Vistule *մէթրօ* Maison Blanche·

ՄԻՒԹՕՐԱՏՈՒՆ կը հրաւիրուի Պ. Կրօն Զալըգեան :

ՅՕՒՇԱՏԻՒ

ՓԱՐԻԶԻ եւ շրջակայից Մարգուանցիներու Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ 21 Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 131 Ֆոպուրկ տիւ Թամփր սրճարանին վրայ: Բոլոր հայրենակիցներէ կը խնդրուի ներկայ ըլլալ: Ներկաներու միր բաւարար պիտի ճաշարուի տրուելիք որոշումներուն: Օրակարգ՝ Նոր վարչութեան ընտրութիւն եւ ընթացիկ գործ:

ՍԻՓԱՆ ԿՈՄԻՏԱՍ երգչախումբի փորձերը տեղի կ'ունենան 8 rue Bossuet, Հայ երիտասարդաց Ակումբին մէջ. Métro Poissonnière կամ Gare du Nord. ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամը 21ին: Ուրբանագումբի փափաքողները դիժեն նոյն օրը·

ՀԱՅՈՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻՒՆՕՐԵԱՆ
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
146 Rue Lafayette (Gare du Nord)
Թէլէֆոն **Nord 84-04** (անփոփոխ)
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2— 7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ·

Տոքթ. Մ. ՄԷՍԱՃԵԱՆ
82 rue d'Amsterdam, Paris (9)
Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy
Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու·
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7·
կիրակի եւ տօն օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ·

Maison DARON
Entreprise Générale de Bâtiments
PLOMBERIE-COUVERTURE
Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout
TATOULIAN ARAKEL
Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը·
Գիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

ԲԱՑՕՒՄԱՄ Է
ԻԶԳԱԼԱՅԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
3 Rue de Palikao, Paris (20
Հեռաձայն **Men. 94-84** **Métro Couronnes**
Կը հայթայթէ ամէն կարգի նպարեղէններ լաւագոյն որակով եւ ամէնէն ժամն գիներով·
ԾԱՆՕԹ.— 9 Rue Jouye-Rouveի վաճառատունը կը շարունակէ իր գործառնութիւնը·

“ՇԻՐԱԿ,,
Արեւելքի միակ իսկական օրհն է ընդարգակուած: Ընմրցելի: Անխարդախ աւանդ տարի գործակցիչ ախորժակով պատրաստուած զուտ չամիչի թուղթով: Հայ աւանդական սեղանին զարդը·

Հ ԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏ ՍՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Յոյնաար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլաւական դրամներուն, կօշիկներու, Տէր Հակեղէններու, Թրիքօթաժի, գուլպաներու եւլն.ի համար, Աւանդաբար ապրանքներ բացառաբար գեղչուած գիներով·
Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal *միր սփոխադրելի զրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ազդակի Ամերիկայէն·*
փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-78

ՎԱԼԷՆՍԻ ԶԱՁԱՐԱՆԸ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԱԾ
ԲՈԼՈՐԻՆ ԱՋՔԸ ԼՈՑՍ
Անոնք որ սովորած էին կարգի սպառել տեղ մը ունենալու համար ՎԱԼԷՆՍԻ ճաշարանին մէջ 8 Rue Buffault, *այժմ կրնան վստահ ըլլալ որ հանգստաւէտ պայմաններու մէջ պիտի կրնան Արեւելքը վայելել եւ ԵՐԵԻԱՆ ՕՂԻՆ խմել իր նոր վարձած ընդարձակ ճաշարանին մէջ*
41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris
Հեռաձայն՝ Prov. 90—32
Մասնագէտ խոհարար մը պիտի պատրաստէ հայկական համեղ կերակուրներ: Գիները ժաման:
Հաւաքոյթներու համար կը տրամադրուին փոքր եւ մեծ սրահներ, միայն Թռնատմասիռնով , հարսնիքներու եւ խնջոյքներու սպասարկութիւն:
Այցելեցէք անգամ մը:

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊԻ ՀԵՏ

I.— ԵՐԵՔ ՍՈՒԼԹԱՆՈՒՀԻՆԵՐԸ— ՖԵՂԻՄԷ, ԽԱՏԻՃԷ, ՖԱՔԻՄԷ

Գրեց՝ ՀՄԱՅԵԱԿ ՀՈՍՐՈՎԵԱՆ

Ֆաքիմէ սուլթանուհին, զոր անդամ մը միայն եւ ան ալ վանդակումի մը մէջէն տեսած էի՝ քիչ ծանօթ էր ինծի: Անոր մասին իր քոյրերուն անցողական պատմութիւններէն քաղելով տարտամօրէն գիտցածս սա էր թէ բնութեան պարգեւներովը ոչ շատ օժտուած մարմնի մը մէջ՝ կը կրէր վեհերոտ եւ մարդախոյս հոգի մը, որ կռնակ դարձուցած աչխարհային իրերու, ներշնչեալ յափշտակութեամբ մը կը հետեւէր ձէլալէտտինի Րումիի վարդապետութիւններուն եւ յաճախ կը խորասուզուէր տէրվիշական խոկումներու մէջ :

Բոլորովին տարբեր խառնուածքի տէր էր Խատիճէ սուլթանուհին : Անոր մասին բաւին լաւագոյն եւ արդիական իմաստովը կրնամ ըսել, թէ աչխարհիկ կին մըն էր: Ապահով Համիտ անոր տուած էր Օրթագիւղի մէջ պալատ մը, որ զեղեցիկ էր, բայց պարապեդրած էր նաեւ ամուսին մը, զոր սուլթանուհին տէտ եւ անհամակրելի կը գտնէր եւ որուն հետ ամէն կապ խզեց Սահմանադրութեան հռչակումին: Իշխանուհին ունէր ընդհանուր զարգացում եւ բաւական լաւ դաշնակահար էր: Իրեն համար ունեցած յարգանքին եւ բարձր գնահատումիս մէջ՝ իր վեհանձն եւ ազնուական նկարագիրը չատ մեծ բաժին ունի, այնքան մեծ որքան իր սէրը եւ ջերմ համակրանքը իմ ցեղիս հանդէպ :

Բացառիկ դէմք մըն էր Ֆեհիմէ սուլթանուհին, օժտուած կարեւորագոյններովը բոլոր այն ընդունակութիւններուն, որոնց չնորհիւ երբեմն կիներ, ամէն գարու եւ ամէն երկրի մէջ յաջողած են ձեռք անցընել իշխանութեան սանձը եւ վարել իրենց դարուն քաղաքական ուղղութիւնը : Մոտէն ճանչցած ըլլալով Մուրատ Ե. կայսեր նախասիրած այս աղջիկը, կը տարուիմ խորհիլ, թէ թերեւս ան ալ ունենար, թոյլատու պայմաններու ներքեւ, եւ իր ոռմանթիք խառնուածքին ներած չափովը, իր որոշ տեղը իշխանութիւններու այն շարքին մէջ, զոր պատմութիւնը վերապահած է Բիւզանդիոնի, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Աւստրիոյ անուանի թագուհիներուն: Անոնց պէս ինքն ալ քաջասիրտ էր· վրտանգ, ձախորդութիւն կամ տառապանք կրնար չունենի իր առջեւ: Անոնց հոգիին նման, իր հոգին ալ զինուած էր արդրէ կամքով եւ անխոնջ կորովով: Անոնց պէս, ինքն ալ ունէր անյագ ծարաւը փառքի, պատիւի եւ իշխանութեան: Կարելի է ըսել թէ միաքը ենթարկուած չէր մեծ մշակոյթի , բայց նման այն բարերեր հոգերուն , որոնց արդիւնաբերութիւնը մեծ աչխատանքի չի կաոօսիր՝ կ'ըմբռնէր ,կը բազդատէր եւ կը վճռէր, անսոխոր դիւրութեամբ: Պէտք է աւելցնեմ, թէ դերազանցօրէն կնոջական այն զէնքը, որ «խորամանկութիւն» կը կոչուի, միշտ պատրաստ կը կենար անոր ձեռքին տակ: Երբ իրաւունք մը պաչտպանելու համար ուժի պահասը զգար՝ մատը կը կոխէր ձգանին վրայ եւ հարուածը հազիւ թէ կը վրիպէր : Անգամ մը ուզեց դիտնալ թէ կա՞ն արդեօք օրինական միջոցներ լուծելու համար իր ամուսնութիւնը կալիֆ Վահիտ Թշնամի Ալտիւլհամիտ պատրաստած էր իրեն: Սահմանադրութեան առաջ օրինական ճամբաները եղած էին եւ սուլթանուհին անհանգիստ բնաւորութեանը չէին պատշաճիր: Երկու երեք շաբաթ հազիւ անցած էր այդ խորհրդակցութեան թղուածկանէն, երբ կրկին պալատ հրաւիրուեցայ: Զիս առաջնորդեցին հանրիկ մը, ուր սուլթանուհին բազմոցի մը վրայ ընկողմանած, զիս տեսնելուն պէս սկսաւ մեծաձայն խնդալ պատմել: Շաբաթ մը առաջ ամուսինն իրեն նուիրեր է տասներեքօրեայ տարեկան էրբէկ ազախին մը, խարտիշագեղ ցորենի հասկի նման: Միամիտ փոքրը չատ զգածուեր է սուլթանուհիին վրայ, վհատած եւ նոյն իսկ անձնուրաց վերաբերումէն, աղախինը ընդունելու եւ...անկողնի պատիւներու արժանացուցեր է: Սուլթանուհիին փնտռածն ալ ուրիշ բան չէր արդէն: Գայթակղութիւնը լուծուեցաւ փաչային պալատին անմիջական արտաքսումով : ամուսնական կապին խզումով :

(3)

4Շար.)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.281

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
19
ՄԱՐՏ
VENDREDI
19 MARS
1937

ԺԳ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3374

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԴՈՒԻԼ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՔԼԻՉԻԻ ԱՐԻՒՆՈՑ ԿՈՒԻՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՍԵՌՆՈՂՆԵՐՈՒԻՆ ԹԻՒՆ Է 6

Զօրեքշաբթի երեկոյ դահլիճը նիստ գումարելով լսեց ներքին նախարարին յայտարարութիւնները Քլիչիի արիւնահեղութեան մասին: Ցետոյ կառավարութիւնը յայտարարութիւն մը հրատարակեց, հրաւիրելով ժողովուրդը որ պահէ իր պաղարիւնը, յանկցութիւն յայտնեց զոհերու ընտանիքներուն եւ այն բազմաթիւ վիրաւորներուն, որոնք վիրաւորուեցան երեքշաբթի երեկոյեան ընդհարումին մէջ: Ցետոյ կ'աւելցնէ թէ որոշած է անյապաղ եւ առանց երբեք տկարութիւն ցոյց տալու՝ պատժել պատասխանատուները, ձեռք առնել անհրաժեշտ միջոցները՝ ապահովելու համար հանրային բարեկարգութիւնը եւ ընկերային խաղաղութիւնը: Ու կը խնդրէ բոլոր քաղաքացիներէն, բոլոր կուսակցութիւններէն, որ հրաժարին դիմելէ այնպիսի ցոյցերու, որոնք կրնան խանգարել երկրին խաղաղութիւնը:

Ցետոյ կառավարութիւնը իր վստահութիւնը կը յայտնէ բանուոր դասակարգին, որուն օժանդակութիւնը վայելեց ամբողջ ամառ ամիս, խնդրելով որ բանուորները պահեն իրենց պարզարիւնը եւ միութեան կամքը, որ անհրաժեշտ է պահպանելու համար իրենց ընկերային նուաճումները եւ ժողովրդապետութիւնը:

Միւս կողմէ Փարիզեան շրջանի բանուորական սէնտիքանրու Միութիւնը, Աշխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութեան համաձայնութիւնը առնելէ վերջ, ընդհ. գործադուլ յայտարարեց հինգշաբթի առաւուընէ մինչեւ կէս օր: Երկի առաւօտ կանգ առած էին հաղորդակցութեան բոլոր միջոցները, բանուորութիւնը թափուած էր փողոցները, ամենուն օրուան մը երեւոյթը առած քաղաքին: Ժամը 11ին վերսկսաւ հաղորդակցութիւնը, համաձայն բանուորական սէնտիքաներու Միութեան որոշման, այնպէս որ ամէն գործաւոր ու պաշտօնեայ կրցաւ հասնիլ իր գործին գլուխը, եւ ընդհ. աշխատանքը եւս ընթացք առաւ ամէն օրուան պէս՝ կէսօրէն վերջ:

Գործադուլի յայտարարութեան մէջ աշխատանքի արտօնութիւն տրուած էր դեղարաններուն, հիւանդանոցներուն եւ առաւօտեան կաթի վաճառման:

Աչակոմեան թերթերը կը գրեն թէ տարակարծութիւն մը ստեղծուած է կառավարութեան եւ ժող. ճակատի ծայրայեղ հոսանքին միջեւ: Համայնավարները կը պահանջէին վաճ առնական չարքերը, պատժել ոստիկանութեան բարձր աստիճանաւորները, նոյնիսկ նեգրէն նախ քարը. կառավարութիւնը որ եւ է որոշում տուած չէ տակաւին, երկի գոհացաւ միայն արդիւնքով քաղաքական ցոյցերը: Մորիս Թորէզ եւ Ժաք Տիւքլօ Դ. ա. առաւօտ ներկայացան Լէոն Պլումի եւ յայտնեն համայնավար կուսակցութեան խստ բողոքին որ ոստիկանութիւնը բանուորական արիւն թափեց Քլիչիի մէջ, ցետոյ պահանջեցին հանրապետական ոգի մտցնել ոստիկանութեան մէջ, լուծել փաշական զինեալ կազմակերպութիւնները որոնք քաղաքացիական պատերազմ կը պատրաստեն երկրին մէջ:

Քլիչիի ընդհարումին մէջ վիրաւորուած մարդոց եւ զոհերուն թիւը, — որով մեռեալներուն թիւը կը հասնի 6ի: Ծանրապէս վիրաւորուած են 4 ոստիկաններ եւ 17 դիտորդներ:

** «Փոփիւլէր» կը գրէ թէ Քլիչիի դէպքերուն առթիւ վիրաւորուած են 158 ոստիկաններ եւ 84 չբնչուն պահակներ: Վիրաւորուած քաղաքացիներուն թիւը կը հաշուուն 300, որոնց 86ին վիճակը ծանր է:

Ձերբակալուեցան եօթը հոգի, որոնք դէնքով բռնուած էին:

** Զորեքշաբթի առաւ մէկ ժամ գործադուլ հռչակեցին ցուցահանդէսին բանուորները, 12,000 հոգի: Ուրիշ մասնակի գործադուլներ ալ տեղի ունեցան:

** Զախակոմեան խմբակցութեանց ժողովին մէջ, բուռն ընդհարում մը ունեցան համայնավարներն ու արմատականները: Թերթ մը կը գրէ թէ ընկերվարականներն ու համայնավարներն ընդհարեցան, վէճ ծագած ըլլալով դէպքերուն պատասխանատուութեանց մասին:

** Համայնավար կուսակցութիւնը կը պահանջէ անմիջապէս ձերբակալել գնդ. ոը լա Ռօքը եւ Տօրիօն (նախկին բոլշեւիկ), իբրեւ դրդիչներ քաղաքացիական պատերազմի:

*** Առ այժմ որ եւ է խօսք չկայ դահլիճին կամ անոր ո եւ է անդամին հրաժարման մասին, բայց անուրանալի է որ կառավարութիւնը ծանր հարուած մը կրեց, փոխառութեան աննախընթաց յաջողութենէն անմիջապէս վերջը: Այսօր հարցապնդումներ պիտի կատարուին երեսփ. ժողովին մէջ, ծանր փորձի մը ենթարկելով դահլիճը: Համայնավարները վճռական դիրք բռնած են այս հարցին մէջ, այնպէս որ փափուկ վիճակի մը մատնուած է ժողովրդական ճակատը:

Ուշագրաւ պարագայ մը.— Աժանս Հավաս հաղորդած էր թէ համայնավար կուսակցութեան երկու ներկայացուցիչները վարչապետին ներկայանալով, «ուժգնօրէն բողոքած են ոստիկութեան դաւերուն դէմ որոնց հետեւանքով բանուորի արիւն թափեցաւ»: Պ. Լէօն Պլում երբ իմացաւ այս լուրը, յայտնեց թէ կոյցը իրականութեան չի համապատասխաներ ոչ ըստ էութեան, ոչ ալ ըստ ձեւի:

Մուսոլինի կը խօսի խաղաղութեան մասին

Տրիպոլսոյ առնապարճանքն թագուհի կառավարեցաւ Զորեքշաբթի առաւօտ: Քաղաքը զրաւելէն ի վեր էր ամբողջովին: Օդանաւերը թիւ կուգային քաղաքին վրայ: Այդ խանդավառութեան նմէջ Տրիպոլիս մտաւ Դուչէն: Տօնավաճառին զանազան տարազաւորները աչքէ անցընելէ վերջ, բարձրացաւ յատկապէս պատրաստուած բեմի մը վրայ, իր կողքին ունենալով մարշալներ Պալպօ, գաղթային եւ մամուլի նախարարները, Փաշական կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը:

Մուսոլինի նախ պատկերացուց այն ճամբան, որուն բացումը կատարեց.

— Ճամբան որ կը կոչէ Կիրտէի անապատը, ճամբան որմէ մարդկային կառք մը չէ անցած երբեք, այսօր պարծանքի փաստ մը դարձած է մեզի, բայց այդ ճամբով կրնան հետեւիլ նաեւ եւրոպացիները, որոնք արժանի են այս անունին, որ երբեմն մեծ անուն մըն էր:

Իտալացի ճարտարագէտներ եւ բանուորներ ամիսներով աշխատեցան այնտեղ, այնպիսի պայմաններու մէջ որոնք նուազ հաճելի էին բաղդատմամբ Լեմանի լճին հիմայինին, ուր զօրաւոր դաշնակցութիւն մը ի զուր փորձեց խեղդել Իտալիան: Երէկ կայ մէկը, որ կը կարծէ թէ մոռցած ենք այս ամէնը, կը սխալի:

Այժմ թոյլ տուէք ցուց յայտնել այն ահազանգին մասին, որ կատարուեցաւ իբր թէ ժողովրդավար երկիրներու մէջ, մեծ թէ պզտիկ, դէպի Լիբիա իմ ճամբորդութեանս առթիւ: Այս հոգեախտարանական չարունակական ահազանգասիրութիւնը. աղէտի վախեր ցանելու այս մարմաջը ոչ մէկ կերպով կը նպաստէ խաղաղութեան գաւին, անոր համար որ կը պղտորէ ժողովուրդներու իրերահասկացողութեան մթնոլորտը:

Այս ճամբորդութիւնը էմփէրիալիսթ է, այո՛ թմաստով որ առնական ժողովուրդները կուտան այս բառին: Այս ճամբորդութիւնը չարժակողական կամ պինուորական նպատակ չունի, ոչ ոքի դէմ: Մենք կ'ուզենք ապրիլ խաղաղութեան մէջ բոլորին հետ, եւ մեր գործակցութիւնը կը բերենք ամէն անոնց որ ստորագրած են նոյն այս կամքով: Կը սպառազինուինք ծովի վրայ, երկինքի մէջ եւ ցամաքի վրայ, որովհետեւ այդպէս կը ներշնչէ մեր պարտականութիւնը ուրիշներու սպառազինութեանց դիմաց: Սակայն իտալացի ժողովուրդը կը պահանջէ որ ոչինչ հանդիսանայ ճգնեն, ժողովհետեւ կլանուած է դաժան եւ երկար աշխատանքով մը:

Ընկերներ Տրիպոլսոյ, չարունակեցէք աշխատիլ կայսրութեան կլիմային եւ փաշական յեղափոխութեան մէջ: Եւ աղէ լեր, արքայ»:

Կին մը կը կրակէ կոմս տը Շամպրէօնի վրայ

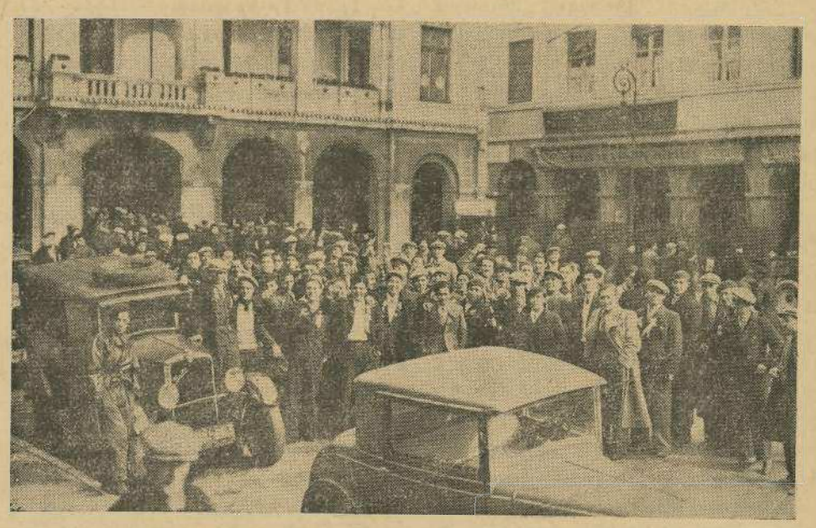
Զորեքշաբթի կէսօրէ վերջ, Հռոմի նախկին դեսպանը, կոմս տը Շամպրէօն, երբ կար ու Նորի կայարանէն, Փարիզ - Պլիսէլ ճեպընթացը կ'առնէր, յանկարծ կին մը կրակեց ձեռքիատրճանակը: Կայարանի աղմուկին մէջ անլսելի մնաց ատրճանակին ձայնը, սակայն կոմս տը Շամպրէօն մէջքը ծռեց, կռթնեցաւ վագոնի բազրիքին եւ պոռաց. «Բռնեցէք սա կինը»: Ղռային կին մը, ատրճանակը ձեռքին, կանգներ էր վագոնին մօտ: Առանց ընդդիմութեան՝ յանձնուեցաւ, գետին նետելով ատրճանակը: Գաղտնի ոստիկան մը դինք տարաւ մօտակայ ոստիկանատունը, մինչ կայարանի պաշտօնէութիւնը լաբիպուաղիէր հիւանդանոց կը փոխադրէր դեսպանը: Կոմս տը Շամպրէօնի վէրքը մահաբոյթիւն չի պատճառեր:

Ոճրագործը մանկամարդ կին մըն է, Փրանսացի ծանօթ նկարչի մը աղջիկը: Ամուսնացած նահանգապետի մը հետ, ցետոյ ամուսնալուծուած: Պահ մը իրրեւ դերասան՝ խաղացած է Օպէռնի մէջ, ցետոյ Մակսա Ֆոնթանժ ծածկանունով հրապարակագրութեան մէջ մտած: Հռոմի մէջ կը սիրահարի իտալացի բարձր պաշտօնատարի մը, բայց իրրեւ ծանօթ կոմս տը Շամպրէօնի՝ անոր կը խոստովանի կարգ մը գաղտնիքներ, որոնք երբ իտալացի իր սիրահարը կ'իմանայ, Մակսա Ֆոնթանժ կը հետեւցնէ թէ դեսպանն է որ չարախօսութիւններով եւ իր գաղտնիքները տալով՝ պատճառ դարձած է իրենց սիրոյ եւ ամուսնութեան ծրագրին խզումին:

Այսպէս պատասխանած է Մակսա Ֆոնթանժ, իր առաջին հարցաքննութեան ընթացքին, ցաւ յայտնելով որ չէ կրցած սպաննել դեսպանը:

«Անաստուածութիւնը» չէ վերջացած

«Կոմսոմոլսկայա Պրաւտա», երիտասարդ համայնավարներու կազմակերպութեան պաշտօնաթերթը, յօդուածով մը խոսրէն կը դատապարտէ Միութեան վարիչները, ըսելով թէ երեսի վրայ ձգած են կրօնի դէմ բացուած պայքարը: Թերթը դիտել կուտայ թէ՝ որովհետեւ քահանաները եւ ուրիշ կրօնաւորներ վերստացան իրենց քաղաքացիական իրաւունքները, կը կարծեն թէ այլ եւս աւելորդ է հակակրօնական պայքարը: Բացարձակապէս սխալ է այս: «Մորհրդային երիտասարդները պէտք է առանց որեւէ բացառութեան պաշտպանուին կրօնական ազդեցութիւններու դէմ»: Երիտասարդ համայնավարներու Միութեան պաշտօնեաները եւ նոյն իսկ Անաստուածներու մարտական կազմակերպութիւնը հիմնուելով սթալինեան սահմանադրութեան վրայ, կը կարծեն թէ կրօնը վտանգաւոր չէ այլ եւս, քանի որ արդէն ջնջուած է, բացի ծեր մարդոց չբջանակէն: Իսկ իրականութիւնը այն է որ «որոշ չափով վերակենդանացած է եկեղեցւոյ անզգամութիւնը»: Ոչ միայն օրթոտոքս քահանաները, այլ եւ ուրիշ ա-

ԽՄԲԱՆԿԱՐ ՄԸ ՎԻԵՆԻ ԶԻՆՈՒՈՐՈՒՆԵՐԷՆ
(Բժշկական ճնճուքեանէն վերջ)

զանդի կրօնաւորներ այժմ «Հոգեւոր ապաքանութեան ամէնէն նուրբ մեթոտները կը ցուցնեն, եւ ոչ մէկայն սարէյ մարդիկ, այլ եւ երիտասարդներ, մասնաւորապէս աղջիկներ եւ հատաքեն»:

Բոլշեւիկեան թերթը այս առթիւ ներկայացնելով «ամէնէն ամօթալի» օրինակները, կը պատմէ թէ Փանտա քաղաքին մէջ արհեստագիտական վարժարանին աշակերտները մասնակցեր են եկեղեցական երգեցողութեանց: Նոյն իսկ տարրական դպրոցներու աշակերտները նոյն յանցանքը գործեր են ...

ՆԵՐԳԱՂԹԻ ՅՈՑՍ ՉԿԱՑ ՆԵՐԿԱՅԻՍ

Ա.Թ.Ն.ի Հօկի վարչութիւնը գաղթականներու քանդումին առթիւ հետեւեալ մը ուղղած բլլալով երեւան, հետեւեալ պատասխանը ստացած է Հօկի գլխաւոր վարչութեան նախագահէն.—

«Ներկայիս ներգաղթի հնարաւորութիւն չունինք: Նկատիի մանրամասնութիւնները հաղորդեցէք նամակով:

Մուսոլինի կը գիշերէ տնապատիի մէջ

ՎՐԱՆԻ ՏԱԿ, 250 ՀԵՏԵՒՈՐԴՆԵՐՈՎ

Աւելի խորապէս ազդելու համար արաբ ամբոխին վրայ, Մուսոլինի երեքշաբթի գիշեր պահեցաւ Լիբիոյ անապատին մէջ, գիւղէն փարասիներով հեռու, վրանի մը տակ: Իրեն եւ իր 250 նախարարներուն, զօրավարներուն, գաղթային պաշտօնեաներուն, սպաներուն, թղթակիցներուն եւ ծառաներուն համար սարքուած էր վրաններու քաղաք մը, վերջին երկու օրերու ընթացքին: Աւելի քան 200 մեծ վրաններ տնկուած էին երկու երկայն շարքերու վրայ, իսկ մէջտեղը՝ Մուսոլինիի եւ իր նախարարներուն վրանները: «Առաջնորդ»ին վրանը բաժնուած էր երեք մասի,— ննջարան, աշխատանոց եւ բաղնիք: Ճակատէն կը ծածանէր իտալական դրօշը՝ բարձր ձողի մը վրայ: Կերակուրները, գինին եւ սպասները փոխադրուած էին Պէնղազիէն, 15 մեծ օգնաւերով: Ճաշացուցակին դլուխը կը գտնուէր «կայսերական» սպուրը: Խմբագիրներէն մէկն ալ անուանած էին «Ֆաչէթթա Նէրա», որ հապճեպական ռազմերգի մը անունն է: Ճաշէն վերջ տեղի ունեցաւ անապատային ռազմական պար մը, Մուսոլինիի վրանին առջեւ: Ցետոյ վաչխատուն Արաբները քաշուեցան անապատին խորը, չարունակելու համար իրենց երգերն ու պարերը:

Աշխատավարձերու մարտավարութեան մէջ

Լանտոնի թերթերը կը գրեն թէ խորհ. իշխանութիւնը եւ գերմանական կառավարութիւնը մրցումի եւած են, կարելի եղածին չափ բարձր աշխատաւարձեր չինելու համար Փարիզի միջազգային ցուցահանդէսին մէջ: Մինչ միւս չէնքերու մեծ մասը տակաւին կմախք են, գերմանականը լրանալու վրայ է արդէն, եւ ռուսականն ալ եռեւէն պիտի հասնի: Այս երկու երկիրներուն տաղաւարները ամէնէն ընդարձակներն են եւ դէմ դիմաց պիտի ճակատին, իբր 200 ոտք բարձրութեամբ աշտարակներով, որոնց մասին տաժանելի բանակցութիւններ կատարուեցան ամբողջ վեց չաբաթ: Իւրաքանչիւրը կ'ուզէր որ իր աշտարակը միւսէն աւելի բարձր ըլլայ, եւ հարկ եղաւ զօրաւոր միջամտութիւն մը կատարել, որպէսզի հաւանին բարձրութիւնը պահել հաւասար չափի վրայ:

Ա. Միութեան աշտարակը պիտի պսակուի կնոջական վիթխարի կերպարանքով մը, մուրճ - մանգաղ բռնած, իսկ գերմանականը պիտի ներկայացնէ արծիւ մը, անշուշտ կեռ խաչով:

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՒՈՎ

ԱԼՊԱՆԻՈՑ խորհրդարանը օրէնք մը քուէարկեց, որով կը ջնջուի կիներու քօղը:

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ արտաքին նախարարը էնկիւրի գնաց, զանազան հարցեր քննելու համար:

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ քաղաքապետը, Լա Կարտիա, նոր ճառ մը խոսեցաւ 20,000 ունկնդիրներու առջեւ եւ նորէն բուռն խօսքեր արտասանեց Հիթլէրի դէմ: Կը յիշուի թէ իր նախորդ ճառին առթիւ, գերմանական մամուլը փոթորիկ բարձրացուցած էր, իսկ Ուաշինկթընի գերմանական դեսպանն ալ բողոքագիր մը ներկայացուց:

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ գինը 10 սանթիմ պիտի աւելնայ իւրաքանչիւր քիլովաթի վրայ, չարաթ օրէն սկսեալ:

ԽՄԲ.— Երէկուան գործադուլին առթիւ, հաղորդակցութիւնները դադրած եւ տպարանական գործերն ալ խանգարուած ըլլալով, ստիպուեցանք փոփոխութիւններ կատարել առաջին էջի նիւթերու դասաւորման մէջ եւ թերթն ալ սովորականէն էջ մը աւելի հանել:

1920-ի դեկտեմբեր։

— Ամեն մարդ ասում է, որ ես ինքնասեր եմ և չեմ ուզում ոչ ոքի ենթարկվել, ասում է Ռուբենը։ — Ես ինքս էլ չգիտեմ, թե ինչ է ինքնասիրությունը, բայց գիտեմ, որ ես ոչ ոքի հետ չեմ կարող համաձայնել, ոչ ոքի հետ չեմ կարող ընկերանալ։ Ես ինձ համար ամենից լավ ընկերը եմ։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ապրել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ խոսել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ծիծաղել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ լաց լինել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ուրախանալ։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ տխրել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ անել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ լինել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ ունենալ։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ կորցնել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ գտնել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ սիրել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ ատել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ մոռանալ։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ հիշել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ ներել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ չներել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ հավատալ։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ կասկածել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ հաստատել։ Ես ինձ հետ միայն կարող եմ ամեն ինչ ժխտ

ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ

(ՎԱՂԱՄԵՌ ՀՎԱՀՈՒՆՈՒՄՈՒՆ ՔԱՂԱՔԻ)

Ա. ՊՐՅՈՒՍՈՎԻ 1000 ՎԻՊ.

Ե. ՊՐՅՈՒՍՈՎԻ 500 ՅԻՍ. ՊԱՏՓԱԿ)

Բուլղարական երգեր

ՀԱՎԱՔՈՒԱԾ ԲՈՒԼՂԱՐ ՀԱՅԱԳԻՏ ՄԱՐԴԻԿ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԻ

1912

Ներածություն։ Բուլղարական երգերի ընդհանուր բնութագիրը։ Ազգային երգերի ծագումը։ Ժողովրդական երգերի տեսակները։ Ազգային երգերի ներդաշնակությունը։ Ռիթմը։ Ձայնակարգերը

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ

Հ. Ց. Դ. Մատենադարանէն, նպաստաւոր պայմաններով, կը վաճառուին հետեւեալ գիրքերը.—

Մ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ՝ Հ. Ց. Դ. Պատմութիւն I հատ.	30 Ֆրանք
» Հոսանքներ	10 »
» Հայկական չարժման նախապատմութիւն I և II հատ. միասին	20 »
» Բողոքը նորագոյն պատմութեան մէջ I հատ.	10 »
» Համաժողովրդական բանակ	3 »
» Աւգուստ Բեբել	3 »
ԶՈՄԲԱՐՏ՝ Սոցիալիզմը եւ Սօց. չարժումը 19րդ դարում	5 »
Ե. ՖՐԱՆԿԵԱՆ՝ Մեր փիլիսոփայական Աչխարհայեացքը	12 »
Ն. ՀԱՆԴՈՒՑ՝ Մտածումներ Հ. Ց. Դաչնակցութեան մասին	4 »
ԼԷՎԻՆՍԿԻ (Թարգ. Կ.Ս.) Ընկ. Միջազգ. եւ Ճնշ. ժողովուրդները	4 »
ԴՈՒՄԱՆ՝ Նախագիծ ժողովրդ. ինքնապաչտպանութեան	2 »
Գ. ԳԻՒԶԱԼԵԱՆ՝ Հայ քաղաք. մտքի զարգ. եւ Հ. Ց. Դ.ը	5 »
ԶԷՓԹՈՒՆՑԻ՝ Զէյթունի անցեալէն եւ ներկայէն	4 »
ՊՐԱԿ. ՈՒՍ. ՄԻՈՒԹ. Փետրուարի 18	4 »
Լ. ՊԼՈՒՄ (Թարգ. Լ. Զ.) Պոլչեւիզմը եւ ընկերվարութիւնը	2 »
ՍԻԱՄԱՆԹՕ՝ Հոգեվարքի եւ Ճոյսի Չահեր	3 »
ՍԻԱՄԱՆԹՕ՝ Հայորդիները	2 »
ՔՐ. ՄԻՔԱՑԷԼԵԱՆ՝ Ցեղափոխականի մտքերը	4 »
Դ. ԲՐԱՆԴԷՍ՝ Հայաստանը եւ Եւրոպան	1 »
Հ.Ց.Դ.(հրատ.)Ցեղափոխականներ (Վ.Գօլոչեան եւ Ց. Ագբիպասեան)	2 »
Հ. Ց. Դ. (հրատ) Մայիսի 28	4 »
Հ. Ց. Դ. (հրատ.) Եւրոպացիների կարծիքը Հայկ. Դատի մասին	3 »
ՄԱՐ՝ Թիւրքական բանտերը	2 »
Վ. ԱՐԱՐԱՏՍԿԻ՝ Քաղաքական կուսակց. Ռուսաստանում	2 »
ՖՐԻՏ. ԷՆԳԵԼՍ՝ Գիտական Սօցիալիզմ	2 »
Ա. Զ.՝ Մեծ առաւօտը	1 »

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԻ ՏԱՂԵՐԸ	1 Ֆր.
ՀԵՐՈՍԸ	1 »
ԱՊԻՏԱՄԲ ՍՊԱՍՈՒՆԸ	1 »
ՀԱՅՈՒՀԻՆԵՐԻՆ	1 »
ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳԵՐ	1 »
ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ	2 »
ՈՒՂԵՑՈՑՑ ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ	1 »
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹ. ԹԵՐՈՒԹԻՒՆԵՐԸ	1 »

Ապսպրանքները կանխիկ, փոստի ծախք չկայ։
Դիմել հետեւեալ հասցէին.— « ԾԱՌԱՋ», ԱՐՑԱՒԵԱՆԻՆ :

Փարիզ

ԻՍԻ Լէ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Զաւաքեան կոսիտէի դասախօսական ժողովը վաղը, շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, իր ակումբին մէջ, Ճպուլվառ Թօտէնհսիլէմուլիոնօ:

Կը խօսի ընկ. Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ։

Գաւառ

ՊՕՄՈՆԻ (Մարսէյլ) Զաւարեան ենթակոմիտէի ընկերական ընդհանուր ժողովը 20 Մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ։

ԼԻՈՆԻ Վաթանդեան կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 19 Մարտ, ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181 Cours Lafayette, Զարդարեան գրադարանը։

ՎԱԼԱՆՍԻ կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 20 Մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, սիամանթօ ակումբին մէջ, կարեւոր օրակարգ։

ԵՐԵԿՈՅԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. Դ. Պանեէօ Քաշանի «Արծիւ» ենթակոմիտէի կողմէն
20 Մարտ, շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ արշալոյս
Chez—Boivinի սրահին մէջ,
25bis Ave. de la République, Montrouge
Մէթրօ **Porte d'Orléans**ի մօտ։
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. Ե. ՋԱՄՃԱԼԵԱՆ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ
Խօսք պիտի առնեն նաեւ **S. F. I. O.**ի *կազմէն ընկերներ*

DEPREUX	**CHIQUOIS**
Cons. Municipal de Sceaux	**Cons. Municipal de Bagneux**

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն ՕՐ. Հ. ԳՆԵԱԶԵԱՆ, Պ. Գ. ՄԷՀՏԷՐԵԱՆ *ւեներգ եւ «Անուշ»էն զուգերգ,* ՕՐ. Մ. ՕՄՄԱՆՃԵԱՆ *եւ* Պ. Հ. ՏԱՐՕՒԵԱՆ *(արտասանութիւն)* Գ. ՇԱՐԱՄ, Պ. ԷՔՄԷՔՃԵԱՆ *(մեներգ),* Պ. ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ *(ջութակ), եւ* ՕՐ. ՍՕՆԻԱ։
կէս գիշերէն վերջ եւրոպական եւ հայկական պարեր։
Ցայտնի նուագախումբ առաջնորդութեամբ **Garo-Canti**ի
ԴԻՒՐԱՄՄՏՋԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ՃՈՒԱ ՊԻՒՖԷ։
Մուտք 5 ֆրանք։

Ընկերատնտեսական խնջոյք–քաւնախօսութիւն

Սարսելլի Հ. Ց. Դ. Հրայր խումբի կողմէ
Հովանաւորութեամբ Առնո վիլ-Կուսէնվիլի Վարդան ենթակոմիտէի
21 Մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին,
Սոլ տէ Նօսի մէջ. 84 Rue de Paris, Սարսէլ։
կը նախագահէ ընկ. Ա. ԳԻՒԼԱՆԴԱՆԵԱՆ
կը խօսի ընկ. Ա. ԻՍԱՒԱԿԵԱՆ
երգեր եւ արտասանութիւններ։
Մուտքի եւ խնջոյքի ժամանակցութեան համար 5 ֆր.։
ՄԱՆՕԹ.— կառ տիւ Նօռէն *7*ոգեկաո՛ ժամը *1,53*։ փօրթ Գլինեանքուռէն ալիէն ժամ օթօբառ, իջնել *Place du Pont*։

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ
Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Մարտ 21ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,
Salle Poissonnièreի *մէջ,* **7 Rue du Faub. Poissonnière**
Métro Bonne Nouvelle
ԿԸ ԽՕՍԻ Պ. Ե. ՄՈՒՏԻՄԵԱՆ
Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝
ՕՐ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ *(երգ),* Պ. Ռ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ *(արտասանութիւն)*
Մասնաճիւղի սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու գաւեշտ
ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐԶԱԿԱԼԸ
ԺԱՂ Մուտք 15, *10* եւ 7.50 ֆր.։ Նոսխաներու 3 ֆր.։ ՊԻՒՖԷ

ՀՈՉԱԿԱՒՈՐ ՔԷՄԱՆՉՈՍ ՌՈՒԲԷՆԻ
Նուագահանդէսները

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ.— 21 *Մարտ, կիրակի երեկոյ ժամը 9,15ին,*
Սալ Մայընոյի մէջ, 88 Րիւ տ'Օպանեը։
ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ.— 22 *Մարտ, երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9,15ին,*
Ֆլօրիա սինեմային մէջ։
ՃՈՒԱ ՅԱՃՏԱԳԻՐ
Դաշնակով կ'ընկերանայ Տիկ. ՌՈՒԲԷՆ
ԳԻՆԵՐԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
Տոմսեր ը կր ճախսին՝ *Թուխայեան եղբ. 38 Ave. Camille Pelletan,* Տէր Վարդանեան եղբ. *51 Rue St. Bazile.* Մանուկեան եւ Շամլեան *3 Rue de la Phare* եւ դերասան Ց. Վազարեանի մօտ։

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՑԵՐԵԿՈՑԹ

կազմակերպուած Փարիզի Համախարբերդցիական միութեան կողմէ
Տեղի պիտի ունենայ *21* Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն կէսգիշեր,
8 Րիւ Պօսիւէ, մէթրօ կառ տիւ Նօռ կամ փուասօնիէռ։
Պիտի նուագէ ԱՄԷՏԷՑ ՔԱՒԼՈՅԻ *Նուագախումբը։*
Նուագ. երգ. արտասանութիւն։ Պիւֆէ ժ ղովրդական գիներով։
Մուտք 5 ֆր.։

ԻՐԱՒԱԳԷՏ — ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ
ԱՐՏԱԻԱԶԴ ՀԱՆԸՄԵԱՆ
122 Bld. Murat, Paris (16), Tél. Jasmin 52—69
Մէթրօ Բօրթ տը Սէն Քլու ելքը, Ավընիւ տը Վէրսայլի կողմէն։
Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի գաղի, արկածի, առնելիքի եւ գործի համար։ Գիները չափաւոր։
10—12, 6,30—8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն։

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՅԺ – ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒՐ)
Tél. Trudaine 42—69
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։
Աւաւօտները ժամադրութեամբ։

Cabinet de Me Artin KAZANDJIAN
Licencié en droit de la faculté de Paris
Ancien Avocat près les Tribunaux mixtes d'Egypte Conseil Juridique
10 et 12, Rue Richer, Paris Tél.: PROvence 04-64 et la suite
ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ
Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններու համար կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէ եւ տօն օթերէ ժամը 5 – 7։
Դիմեցէք իրեն եւ գոհ պիտի մնաք։
Ձրի խորհրդակցութիւն «Ցառաջ»ի ընթերցողներուն երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 5—7։

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ
ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD	**ORIENT LLOYD**
48 rue de la République	**7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ. Tél. C.47-22 եւ C.74-51	Tél. Opéra 67 77 67 78

Նաւատոմսեր բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։
Տոմսակներ՝ ամէն տեղի համար։ Հայ ճամբորդներու հաճար մանաւանդ գին՝ ընթացք ենթակոմիտէներ աշխարհի ամէն կողմը
ՎԱՍԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

Etude de Me BERNARD WAHÉ
(17e ANNÉE)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales
JURISCONSULTE
de
Droit Français et International Privé
Mandataire en Justice
159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02
ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ գատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Ժողովրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու. Ակածի գատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթիւրալիզասիոն օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ գործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութիւններու եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ձառերու եւ գաւառեսութիւններու խմբագրութիւն: Ժողովրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:
Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ։

Օգտակար տեղեկ

Մինչեւ մարտի վերջը ծախու են հետեւեալ գիրքերը.—

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԵՐԱՋԱՀԱՆ	15 Ֆր
ՄԵՌՈՂՆԵՐ	12 Ֆր
ԵՐԳԱՐԱՆ ԱԶԳԱՑԻ Ն	10 Ֆր
ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ	20 Ֆր

Զորս կտորին համար պիտի վճարէք միմիայն 25 ֆրանք։
Մէկ կամ միւս գիրքը ընտրելով պիտի վճարէք իսկական գինը։
Ստանալու համար դիմել Գրատուն «Ցառաջ», G. Tzérikiantz, 13, Rue de Dominicaines, Marseille.

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Գրիգոր Հացագործեան (Խարբերդցի) կը փնտռէ Գ. Նազարէթ Հինտոյեանը (Այնթապցի) որ կը կարծուի թէ ներկայիս Հարաւային Ամերիկա կը գտնուի։ (Միասին Հալէպ գտնուած են հոգեւոր շրջանակի մէջ)։ Իմացնել հետեւեալ հասցէին. M. Krikor Hatzakortsian, 129 rue Lafayette, Vienne (Isère) France։

«Արմինիա»էն կը խնդրուի արտատպել։

ԱՄԱՆՏԱՅԷՆ (Մուրիա) Պ. Յակոբ Պոյրազեան կը փնտռէ իր եղբօրորդին Նազարէթ Պոյրազեան, որ երեք տարի առաջ եկած է Ֆրանսա։ Կը խնդրուի իր հասցէն իմացնել դերձակ Մուրատեանի, 13 rue Saulnier, Paris (9)։

— Սալմաստցի Տիկին Ֆաննի Տէր Կարապետեան կը փնտռէ իր եղբայրը Թուազէտ Մուշեղ Մելիք Ցակոբեանը որ քանի մը տարիէ ի վեր կը գտնուի Փարիզ, իր հասցէն իմացնել Nichan Ter Karapetian*ի, Avenue Youssouf Abad, Téhéran (Iran), Via U. R. S. S. կամ «Ցառաջ»ի վարչութեան։*

Տիկին Երջանիկ Քէհեաեան, ծնեալ Տէմիրճեան, Բաբերդցի կը փնտռէ իր եղբայրը Ասատուր Տէմիրճեան, այժմ 29 տարեկան։ Նախապէս կը գտնուէր Պոլսոյ Գարակէօղեան որբանոցը, 1923ին անցած է Ֆրանսա։ Իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել իր քոյր՝ Տիկին Քէհեաեանի, հետեւեալ հասցէին՝ Mr. Harry S. Kehaïan, 151, 9 th Street. Troy - N. Y. (U. S. A.)։

ՅԵՑՅԱՁԳՈՒԱԾ

Մարսէյլի եկեղեցասէր Հայուհիներ Միութեան տասը նկարներու փիճկաճանուութիւնը յետաձգուած է երեքիլ 11ի կիրակիին։ Տոմսակ ունեցողներէն կը խնդրուի չփճացնել իրենց տոմսերը։ Ցաջող Թիւերը Թերթերով պիտի ծանուցուին։

Docteur ROGINSKY
Փարիզեան մասնագէտ
Կը գործադնէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, տոյզ, սրտի եւ ջղային հիւանդութիւններ։ Կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6։ 16 rue de la Défense Issy les-Moulineaux, Seine

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին։ Կգիշեռները ժամը 8.30ին։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibald

ՓՆՏՌՈՒՑԻՔ եւ ԿԱՐԴԱՑԷՔ Երգիծաթերթ՝ «Մ ե ղ ո ի» փարիզի եւ Շրջ Ցառաջի ցրուած թղթակիր

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme. PARIS (13)

ՎԱԼԱՆՍԻ Հ. Ց. Դ. Սիամանթօ Ակումբը, 2 rue Palais, բաց է հանրութեան համար երեքշաբթի, ուրբաթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 8ին։ Ակումբը կը տանայ արտասահմանեան հայ Ցերթերը։ Հայ երիտասարդութիւնը կրնայ օգտուիլ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԲՈԼՈՐ ԱԶԳԱՑԻՆՆԵՐՈՒՆ

Փարիզի եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը խնդրէ մեզմէ հրատարակել հետեւեալ ազդը.—

Բոլոր այն ազգայիններէն, որոնք ո եւ է խնդրոյ առթիւ պաշտօնական վկայագիրներու (certificat) պէտք կ'ունենան, թող դիմեն ուղղակի եկեղեցւոյ վարչութեան ընդհ. քարտուղարութեան։ Ամէն մէկ վկայագրի համար եկեղեցին կը գանձէ միայն տասը ֆրանք։ Իսկ երկու վկաներով հաստատուած վկայագիրներուն եւ թարգմանութիւններուն համար կը գանձուի եսան ֆրանք։

Այս առթիւ եկեղեցւոյս վարչութիւնը պարտք կը համարի, կրկին անգամ ծանուցանել որ թէեւ Գաղթականաց յանձնաժողովի բարեացակամութիւնը եւ օգիսը առժամեայ կերպով եկեղեցւոյս չրջափակին մէջ կը գտնուին, սակայն ո եւ է կապ չունին եկեղեցւոյս եւ անոր վարչութեան հետ։

Փափաքելի է որ ո եւ է ազգային եղէկ վկայագրի մը պէտք ունենայ, նախ դիմէ եկեղեցւոյս քարտուղարութեան եւ անկէ առանայ հարկ եղած տեղեկութիւնը իր խնդրոյ մասին։

ԿՆԻՔ

Ց. Գ.— *Եթէ պատահի որ եկեղեցւոյս կողմէ տրուած ո եւ է վկայագիր խնդրարկուին նպատակին չծառայէ, այն կրնայ զայն վերադարձնել եւ վերստանալ իր վճարած գումարը։*

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆԻ ԿՐԹ. ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆԻ կրթ. եւ Հասարակական Ընկերութեան Ֆրանսայի Կեդրոնական վարչութեան նախաձեռնութեամբ եւ մասնակցութեամբ բոլոր մշակութային կազմակերպութեանց, Հայ Մամուլին, եւ ծանօթ մտաւորականներու, առաջին խորհրդակցական ժողով մը պիտի գումարուի, 20 մարտ, շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 3ին, Բարեգործականի Տան մէջ, 8, Rue Bossuet, Paris (10), խորհրդակցելու, եւ գործադիր մարմին մը ընտրելու, (ինչպէս որ տեղի ունեցաւ գիրերու գիւտի 1500ամեակին առթիւ), վիպագիր եւ գրագէտ Բաֆֆիի ծննդեան հարիւրամեակին աւթիւ կազմակերպելու համար ազգային ոճնակատարութիւն մը, որ պիտի սարքուի Փարիզի մէջ, եւ տեղի պիտի ունենայ յաջորիկայ հոկտեմբեր ամսուն։

Կը խնդրուի բոլոր Մշակութային կազմակերպութիւններէն եւ Հայ Մամուլէն, որ հաճին իրենց ներկայացուցիչները ղրկել։ Կը հրաւիրուին ինչպէս նաեւ մտաւորականները։

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ եւ շրջակայից Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովր տեղի կ'ունենայ 21 Մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, *131* Ֆոպուրկ տիւ Թամփլը սրճարանին մէջ։ Բոլոր հայրենակիցներէ կը խընդրուի ներկայ ըլլալ։ Ներկանեերու Թիւը բաւարար պիտի համարուի տրուելիք որոշումներուն։ Օրակարգ՝ Նոր վարչութեան ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր։

Ֆ. Կ. Խաչի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղը ժողովի կը հրաւիրէ անդամ-անդամուհիները 20 Մարտ, շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, իր դպրոցին մէջ, կարեւոր օրակարգ։

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ՄԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՇԱԲԱԹ 20 ՄԱՐՏ SAMEDI 20 MARS 1937

ԱՌԱՔԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ	
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանկ	70 ֆրանկ	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանկ	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանկ	—

ՅԻԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3375

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՓՈԹՈՐԻԿ ՄԸ ՍԱՐՍԵՑ ՔԱՂԱՔԸ...

Ինչպէս 1934 փետրուար 6ի դէպքը, Քոնքորտի հրապարակին վրայ, 1937 մարտ 16ի խռովութիւնն ալ — Քլիչի – պիտի մնայ պատմական՝ այս քաղաքին տարեգրութեանց մէջ :

Առաջին անգամ չէ որ արիւն կը տեսնէ Փարիզը, իբրեւ հետեւանք ընկերային - քաղաքական ալեկոծութեանց :

Վառարան՝ ղղրդպին յեղափոխութիւններու, հնոցը՝ ամէն արմատական գաղափարներու խմորման, միշտ անհամբեր եւ հոգեխռով, Փարիզը չի կրնար հնչել առանց փոթորիկներու եւ վերիվայրումներու: Վկայ՝ առ նուազն չորս յեղափոխութիւններ :

Եւ սակայն, տարիներու արիւնահեղութիւններէն եւ սպառումներէն վերջ, քաղաքը կարծես գտած էր իր խարիսխը, սասցած էր գրեթէ «նստուկ» վիճակ մը՝ մանաւանդ այս Մեծ Պատերազմէն ի վեր :

Դեռ նոր ելեր էին կրակէն: Ահաւոր վէրքեր բացուած էին ժողովուրդի կուրծքին վրայ: Աւերակներ՝ երկրին մէկ ծայրէն միւսը: Աւելի քան մէկուկէս միլիոն զոհ՝ պատերազմի զոհին վրայ: Ամբողջ գաւառներ՝ «փայտէ խաչեր»ով զարդարուած: Վիրաւորներ, հաշմանդամներ, որբեր, այրիներ՝ միլիոններով :

Ու միեւնոյն առեն ընկերային խլրտումներ :

Նոր բոյս մը ծլած էր,— բոլշեւի՛զմ — եւ Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութիւնն ալ բաժնուեցաւ երկուքի (1920), պատկառանքի որդը փոխադրելով մինչեւ Աչխատանքի Դաշնակցութեան ծոցը :

Այդ օրէն մինչեւ 1934 – 35, կը թուէր թէ Ֆրանսայի քաղքենի - դրամատիրական դասերը դեռ էին իրենց հանգիստը: Անոնք տեսնելով հանդերձ ընկերային յարաճուն խլրտումներու հետապնդումը, թեթեւութիւն մը կը զգային, քանի որ իրար կը բզքտէին ընկերվարական, համայնավար, արմատական եւ ուրիշ ձախ հոսանքներ :

Կացութիւնը փոխուեցաւ արագօրէն: Կազմուեցաւ ժողովրդական ճակատ, երեք զօրաւոր թեւերով: Եւ անոնց դիմացն ալ՝ «Ազգային ճակատ» մը, աւելի ճիշդ՝ ճակատի մը յառակապիծը: (Աչակոմեան գոնդգոն հոսանքները պատկառելի ուժ մը կը ներկայացնեն անչատաբար, բայց ոչ իրրեւ միացեալ կուռ ճակատ մը) :

Այժմ Ֆրանսայի ճակատագիրը կը տարուբերի այս երկու հոսանքներուն միջեւ,— աջ եւ ձախ: Եւ ատոր հետեւանքով ալ, իրարու կը յաջորդեն ընդհարումները, թէեւ ոչ միշտ արիւնալի, ինչպէս Քլիչիի դէպքը :

Ժողովրդական ճակատը կազմուած ըլլալով իրրեւ պատնէշ Ֆաչականութեան դէմ — ինչպէս կը յիշեցնեն միշտ — եւ իշխանութեան գլխուն բերուած ըլլալով քուէներու զօրութեամբ, կարելին կը փորձէ, չլատելու, գոնէ անվնաս վիճակի մը վերածելու համար ապակողմեան կազմակերպութիւնները :

Ան յաջողեցաւ լուծել տալ երեք մեծ կազմակերպութիւններ, — «Ազբօն Ֆրանսէզ» (արքայական), «Ջեդէն Ֆաշ» (գնդ. ալ լա Ռոք), եւ « լա Սօլիտարիթէ Ֆրանսէզ»: Բայց երեքն ալ կը չարունակեն գործել տարբեր անուններու տակ, յարմարելով օրէնքին տրամադրութեանց: Կը գործեն ոչ միայն իրրեւ ընդդիմադիր ուժ, այլեւ իրրեւ թեկնածու իշխանութեան:

Իրականին մէջ զանցառելի քանակութիւն մը կը ներկայացնէ «Ազբօն Ֆրանսէզ»ը,— այն որ կը հաւատայ թէ միայն «Թագաւորը» կրնայ փրկել Ֆրանսան :

Միւսը, գնդ. ալ լա Ռոքի կուսակցութիւնը, արդէն դարձած է ծաւալուն կազմակերպութիւն մը, աւելի քան երկու միլիոն անդամներով — ինչպէս կը հաւաստեն իրենք: Կարծողներ կան թէ ան կրնայ ի հարկին իր եռեւէն քաշել Տօրիոյի կազմակերպութիւնը — ժողովրդական կուսակցութիւն, ինչպէս եւ նախկին «Սօլիտարիթէ»ն :

Միւս կողմէ, այս հոսանքը մէջտեղ դրած է աւելի ճկուն եւ քիչ շատ արդիական ծրագիր մը: Իր անդամներուն 20 առ հարիւրը նախկին ռազմիկներ կը համարուին, 40 առ հարիւրը՝ բանուորներ: Իր կազմակերպական մեքենան ալ միշտ բանուկ է,— յաճախ 50,100,200 ժողովներ կը սարքուին մէկ օրուան մէջ, անվնաս անուններու տակ, այնպէս որ օրէնքը չի կրնար արգելքներ տնօրինել :

Արդ, այս պարագաները վրդովում կը պատճառեն ժողովրդական ճակատի անդամներուն, մանաւանդ Համայնավարներուն եւ ընկերվարականներուն, որոնք անդադար կը պահանջեն անոնց բացարձակ լուծումը եւ վարիչներուն բանտարկութիւնը, իրրեւ «խռովարարներ»:

Բնականաբար դիմացէն ալ նոյն պահանջը կը դնեն, մանաւանդ համայնավարութիւնը մեղադրելով իրրեւ օտար աղդակ, դուրսէն ներշնչուած ու վճարուած, եւ թշնամի Ֆրանսայի:

Եւ ահաւասիկ ազդեցութեան պայքար՝ բոլոր միջոցներով : Ո՛ւր որ մէկը ցոյց մը կը սարքէ, միւսն ալ եռեւէն կը հասնի : Շատ մը չրջաններու մէջ, ընկերվարականներն ու համայնավարները կը տիրապետեն, բանուորներու բազմութեամբ, եւ իրրեւ քաղաքապետական իշխանութիւն: Արդ, երբ «գնդապետ»ին հետեւորդները կը փորձեն մտնել այդ չրջանները, կը համարուի ոտնձգութիւն, դաւադրութիւն եւ ընդհարումները կը դառնան անխուսափելի, ինչպէս եղաւ Քլիչիի մէջ :

Փոթորիկ մըն էր այս դէպքն ալ, որ սարսեց ամբողջ քաղաքը: Ազդանշան կամ ախտանշան :

Եւ սակայն, Փարիզը դիմացաւ փորձին: Կրցաւ պահել իր պաղարիւնը : Ի՞նչպէս :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔԼԻՃԻԻ ԽՌՈՎՈՒԹԵԱՆՑ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Երկու միլիոն բանուորներ մասնակցած են հինգշաբթի օրուան ընդհ. գործադուլին

ԵՐԿՈՒ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐԱԿԱՆ ՑՈՅՑԵՐ ՅԵՏԱՁԳՈՒԵՑԱՆ

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ հինգշաբթի օրուան գործադուլը, որ տեւեց առաւօտէն մինչեւ կէսօր, ամէն տեղ անցած է կատարեալ բարեկարգութեամբ: Թէ Փարիզի եւ թէ գաւառի մէջ բանուորները ուշադրութեամբ հետեւած են Աչխատանքի Դաշնակցութեան հրահանգներուն : Ձախակողմեան թերթերը 2,000,000 կը հաչուեն գործադուլին մասնակցողներուն թիւը :

Փարիզի առեւտրական սենեակին նախագահը ուժգին բողոքագիր մը ուղղեց վարչապետին, հինգշաբթի օրուան գործադուլին դէմ, զայն համարելով խզում հաւաքական պայմանագրի, վնասակար՝ Ֆրանսայի տնտեսական չահերուն եւ աչխատաւորներու իրաւունքներուն համար, եւ վարկաբեկիչ՝ արտաքին աչխարհին առջեւ:

Քլիչիի զոհերուն յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի կիրակի օր, մեծ հանդիսաւորութեամբ :

Գործադուլիներու ցոյցը, որ տեղի պիտի ունենար այսօր, ուրբաթ, Թիւիլըրիի պարտէզին մէջ, նախաճեռնութեամբ համայնավարներու, յետաձգուեցաւ ուրիշ օրուան, նկատի առնելով կացութեան փափկութիւնը: Եւ տաձգուեցաւ նաեւ արհեստակցական միութեանց մէկ ցոյցը :

**** Մորհրդարանի ձախակողմեան խմբակցութեանց ներկայացուցիչները իրարու եռեւ ժողովներ կը գումարեն, Քլիչիի դէպքէն ի վեր: Առջի օրուան նիստին մէջ, արմատական խմբակցութեան նախագահը, հռչակաւոր իրաւագէտ Քամիլէնքի, ցաւ յայտնելով խռովութեանց առթիւ, յայտարարեց .*

— Բայց եւ այնպէս, արմատականները կ'ուզեն որ վերջապէս զգրկին այն գժուարութիւնները զոր աչխատաւորական աչխարհը կը պատճառէ կառավարութեան: Կը գտնուինք ցուցահանդէսի նախօրեակին եւ անկարգութիւնը չէ որ պիտի յաղողցնէ զայն. ցուցահանդէսին յաջողութիւնը բացարձակ պայման է Ֆրանսայի բարօրութեան եւ բարի համբաւին համար : Ինչպէս կ'ըսէի երէկ, եթէ բանուորները իրաւունքներ ունին, ունին նաեւ պարտականութիւններ: Ինչո՞ւ ամէն բան չըսել մտամօրէն եւ բացախիրա» :

Իրավիճակը կ'ըսեն թէ արմատական կուսակցութեան մեծ մասը համաձայն է այս տեսակէտին :

Կիրքերը չարծարծելու համար, երեսփոխ. ժողովը առ այժմ կը զգուշանայ բուռն հարցապնդումներէ: Ներկայիս բաւական կը համարուի վարչապետին յայտարարութիւնը :

Վարչապետը առջի օր ունկնդրութեան ընդունեց ձախակողմեան խմբակցութեանց ներկայացուցիչները, խորհրդակցելու համար կացութեան մասին: Ժողովներուն կը մասնակցէր նաեւ ներքին նախարարը, Պ. Տորմուա: Համայնավարները աւելի հաշտարար կ'երեւային այս անգամ: Երէկ նոր ատակցութիւն մը տեղի ունեցաւ վարչապետին եւ ձախակողմեան ներկայացուցիչներուն միջեւ, ճշդելու համար ժողովրդական ճակատին երեք թեւերուն դիրքը Քլիչիի դէպքերուէն առթիւ: Այս խռովութեանց հետեւանքով խորհրդարանին աչխատանքներն ալ խանգարուած ըլլալով, Զատկի արձակուրդը պիտի սկսի ոչ թէ այսօր, այլ յառաջիկայ չորեքշ. :

**** Հինգշաբթի օրուան գործադուլին առթիւ մանր - մունր դէպքեր պատահեցան գանազան թաղերու եւ սակարանին մէջ: Պիյանքուռի մէջ ցուցարարները խորտակեցին սրճարանի մը ապակիները: Այս սրճարանը իբրեւ հաւաքատեղի կը ծառայէ գնդ. ալ լա Ռոքի կուսակիցներուն : Ուրիշ վայրերու մէջ բռնութիւն կատարուեցաւ, աչխատանքը դադրեցնելու , բանող կառքերը կեցնելու, խանութներ փակելու համար: Սակարանին մէջ, խումբ մը ցուցարարներ փորձեցին ներս խուժել, «էնթէռնասիոնալ» երգելով : Ներսէն ալ «Մարսէյէզ»ը թնդաց եւ ընդհարումը անխուսափելի կ'երեւար . երբ ոստիկանութիւնը օգնութեան հասաւ :*

Համայնավարներու քոթի ցոյցը

Համայնավարները բողոքի ցոյց մը սարքած էին հինգշաբթի դիչեր, ձմեռնային մարզարանին մէջ: Ուկնդիրներուն թիւը կ'ացնէր 20,000ը: Ցոյցը անցաւ խաղաղօրէն, նախապէս ամէն միջոց ձեռք առնուած ըլլալով :

Առաջին ճառախօսն էր Մորիս Նայլ, Քլիչիի քաղաքապետին օգնականը, որ գլուխը կապած էր, վիրաւորուած ըլլալով: Պատմեց թէ խնդրած էին ներքին նախարարէն որ արգիլէ Հրեղէն Աչի այդ օրուան ժողովը, բայց նախարարը պատասխանեց թէ չի կրնար : «Գեղարուեստական ներկայացման մը քօղին տակ, ֆաչականները մեր թաղը եկած էին, բանուորները գրգռելու համար: Մեր խորհուրդները զուր անցան: Արդիւնքը — Վեց մեռեալ, 300 վիրաւոր : Պէտք է վերջին զոհերն ըլլան ասոնք » :

Ճառախօսը այս առթիւ անուղղակի մեղադրեց ոստիկանութեան ընդհ. վերատեսուչը, Պ. Լանժրոնն, եւ պահանջեց զատի քաշել այն բարձրաստիճան սպաներն ու պաշտօնատարները որ հաւատարիմ կը մնան Քիափէի :

Երկրորդ բանախօսն էր Պ. Ժաք Տիւքլո, կուսակցութեան քարտուղարը եւ երեսփ. ժողովին դեր - նախագահը, որ դէպքին պատասխանատուները դատապարտելէ վերջ, պնդեց թէ «խռովարար» կազմակերպութիւնները միայն տեսականօրէն լուծած եւ թէ «առնց արիւնոտ պատակակիտը չէ փոխուած»: Եւ Հիթլէրի կուսակից հռչակելով Սէն - Տընիի քաղաքապետը՝ Տօրիօ եւ պնդ. ալ լա Ռոքը, յայտարարեց թէ «անոնց տեղը բանտն է» :

Երրորդ բանախօսը՝ Քլիչիի երեսփոխան Չօնէլ ,դէպքին պատասխանատու հռչակեց քաղաքապետական ոստիկանութեան վերատեսուչը, Պ. Մառ . չան, «որ սուտ խօսեցաւ մեզի »:

Ամէնէն վերջը խօսեցաւ կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, Պ. Մորիս Թորէզ, պահանջելով որ նոյնութեամբ եւ վճռականօրէն գործադրուի ժողովրդական ճակատին ծրագիրը: «Ամէն բանէ առաջ, պէտք է իրագործել եւ գինաթափ ընել ֆաչական կազմակերպութիւնները, հանրապետա -

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԵՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

Կա՞յ ընթերցող մը, որ չհետեւի մեր թերթօնին : Անոնախընթաց բնդունելութիւն մը գտաւ Մալխասի *Զարթօնքը*,— հետի հետ կարդացողներու պահանջին գոհացում տալու համար՝ մեր այս էջերթօնը կը հրատարակուի սիւնակի սիւնապի վրայ ամառնային տող աւելիով :

Մեր շուրջը ընթերցողներ ունինք, որ կը բողոտին իրենց անհամբերութենէն, գր առաջ կարդալու համար շարունակութիւնը: Ես չեմ յիշեր այսքան սուր հետաքրքրութիւն: Կը պատմուի թէ Բաֆֆիի վէպերն ալ, երբ իրրեւ թերթօն կը հրատարակուէին Թիֆլիզի մէջ, գաւառացի ընթերցողներու կարգին՝ հայ համեստ գիշերապահ մը գիշերուան խարոյկին լոյսով կը կարդար թերթօնը, չկարենալով սպասել առաւօտեան :

Նոր օրերու Բաֆֆի մըն ալ Մալխասը,— իր ձիւթով :

Բաֆֆի երեւակայեց յեղափոխական շարժումը, նախագծեց ամբոխ աշխատաւորները, մինչ Մալխաս կուտայ կատարուած աշխատաւորին պատկերը: Բաֆֆի կ'երազէր, Մալխաս տեսաւ : Առաջինը՝ ռամանթիք մշուշի մը մէջ պարուրեց ազատութեան գինուորը, Մալխաս ցերեկուան լոյսով կը հետեւի ամբոխ գործունէութեան :

Վերջապէս հայ փետայիկ է ահա, որ դիւցազներգութեան մը մէջ կը մտնէ իր պատմական կապայով : Պէտք է խոստովանիլ, որ Մալխաս կը սիրէ խոսք հայ երիտասարդին, որբան այդ անմնմուէր ու բաջ տղաքը, իրենց գուեղեղ խօսուածքով, զուարթութեամբ, ստոյգիկեան մղքով: Ամէնէ կ'արհա - մարհեն մահը, կը հեգնեն զրկանքը, կը կռուին երգելով,— կա՞յ աւելի խոր գեղեցկութիւն ման մեռնիլ բաջաբար, յանուն իտէալի մը: Այս վէպը ներշնչարան մըն է մեր նոր երիտասարդութեան համար, որ տակաւին անծանօթ կը մնայ զէնքի բաջութեան, բայց կը պարծի լեզուի բաջութեամբ:

Սորվիլ դիմաւորել կոիւը, — զէնքի զբօսանքը, մահուան հարսնիքը: Որ - քա՞ն գեղեցիկ է այս դասը մեր տղոց համար, որ սկսան խաղեցնիանալ, խուսափիլ տառապանքի, պայքարի, չարքաշութեան ասպարէզէն : Չի բաւեր հիանալ օտարներու հերոսութեան վրայ,— պէտք էր ստեղծել մեր հերոսները՝ անոնցմով ներշնչուելու համար: Այջիկներն անգամ հերոսական բոհչէմներ կը կատարեն ամպերու մէջ, կ'իյնան ամպերու բարձունքէն եւ մահը կը դիմաւորեն ժպիտով : Թող որ մեր երիտասարդութիւնն ալ ունենայ բաջութեան այդ ներշնչումը, մահը բարեւելու այդ հանդիսը: Կարդացէք *Զարթօնքը*, այդ ներշնչումն ստանալու, այդ յուզումը կրելու համար:

Անակնկալ մը· —

Անոնք որ *Զարթօնքի* հերոսները կը ճանչնան, զարմանք մը պիտի զգան վաղը, երբ կարդան թէ Լեւոնը, այս հրաշալի տղան այն երիտասարդն է, Վարդանը, որ զարկաւ Պոնտոլվոնկին:

Այո՛, Վարդան չէր մեռած, կզգիին վրայ լքուեցաւ, բայց կրցաւ խուսափիլ մահուան ճիրաններէն,— եւ նոր անունով մը ահա կը կռուի Հայաստանի լեռներուն վրայ: Հետաքրքրական է, չէ՞:

Վաղը երբ կարդաք մանրամասնութիւնը, թերեւս ինծի հետ դուք ալ զգաք գոհունակութիւն մը, զայն կենդանի գտնելով յանկարծ :

ԱՐԱՋ

Հիւս. Կովկասը պիտի կոչուի Օրժոնիկիձէ

Խորհրդային իշխանութիւնը եւ Թերթերը կը չարունակեն եօթներորդ երկինք բարձրացնել Կովկասի առաջին կարմիր փոխարքան, վրացի Օրժոնիկիձէ: Բաւական չհամարելով մինչեւ հիմա եղած պատիւները, կառավարութիւնը որոչեց չարք մը քաղաքներ, երկաթուղիներ, հաստատութիւններ, նոյնիսկ ամբողջ չրջան մը կոչել հանգուցեալին անունով:

Ակսպէս, հիւսիսային Կովկասը այսուհետեւ պիտի կոչուի «Օրժոնիկիձէի երկրամաս»: (Այս չրջանը ունի մօտ 10,000,000 բնակիչ): Ռոստովի անունը պիտի չփոխուի, քանի որ հիւս. Կովկասի գլխաւոր քաղաքը, Վլատիկավկազ, արդէն կը կոչուէր Օրժոնիկիձէ, երբ վրացի գործիչը ողջ էր տակաւին:

Մարտ 18ին տրուած որոշման համաձայն, Կատիւեթա քաղաքը, Տօնի աւազանին մէջ, այսուհետեւ պիտի կոչուի Սերգօ (Օրժոնիկիձէ առաջին անունը), Հիւս. Կովկասի երկաթուղին՝ Օրժոնիկիձէ պիծ, թիւ 124 օդանաւային հաստատութիւնը՝ Սերգօ Օրժոնիկիձէ, Չելիապինսքի մեքենագործարանը՝ նոյնպէս :

Պուխարին եւ Ռիմով կը մերժեն խոստովանիլ

Վերջապէ՛ս... առածի կարգ անցած էր թէ բոլչեւիկ դեկավարները երբ դառի քաչուին, եղած - չեղած մեղքեր կը խոստովանին լարուած մեքենաներու պէս: Ահա երկու դեկավարներ որ կը մերժեն խոստովանիլ ...

Մոսկուայի չրջանային կոմիտէն անցեալ օր բանաձեւ մը քուէարկեց, որ կ'ըսէ թէ երկու նախկին դեկավարներ, Ռիքով (երբեմն վարչապետ) եւ Պուխարին կուսակցութենէն վտարուած են «հակակուսակցական գաւաճանական գործունէութեամբ որ կը ձգտէր ոչնչացնել բանուորներու եւ գիւղացիներու ընկերվարական նուաճումները եւ վերահաստատել դրամատիրութիւնը»:

Բանաձեւը «ահաբեկչական գաւազրութիւն» չի վերագրեր երկու մարտանեաչներուն եւ կը կարծուի թէ իրենց գործ առկախ կը մնայ տակաւին: Իր նախագահական ճառին մէջ, Կրուչեւ, որ Սթալինի փոխանորդը կը համարուի Մոսկուայի կազմակերպութեան մէջ, յայտարարեց թէ երկու ամբաստանեալներն ալ կը մերժեն ընդունիլ իրենց յանցանքը, կամ, իր խօսքերով, «զղջում չյայտնեցին», երբ կեդր. կոմիտէին առջեւ հանուեցան 3 չաբաթ առաջ: Ապա գիտել տուաւ թէ իրենց չհայրենասէր չողոքորթութիւններէն կուրանալով, պետական կարգ մը մեծ հաստատութեանց վարիչները, նոյնիսկ ժողովրդական գործակալներ տակաւին կը մերժեն խոստովանիլ թէ խափանարարներ աչխատած են կամ դեռ կ'աչխատին իրենց ձեռքին տակ : «Գիտնալով մեր վրիպումը, թշնամին այժմ կը դիմէ ոտքերը լզելու, պնակարելութեան և չողոքորթութեան: Որքան ալ կարեւոր դիրք ունենայ դեկավար մը, պէտք է քննադատուի, հոգ չէ թէ ազգուի »:

Ռումբեր կը պայթին Երուսաղէմի մէջ

Ահաբեկչական գործունէութիւնը վերսկսած է Պաղեստինի մէջ: Օր չանցնիր առանց արիւնալի դէպքերու: Զորեքչաբթի իրիկուն երեք ռումբեր պայթեցան Երուսաղէմի մէջ, վիրաւորելով 25 հոգի: Առաջինը նետուած էր եաֆայի ճամբուն վրայ, ուր խումբ մը քաղաքացիներ հանրակառքի կը սպասէին: Վիրաւորուեցան 17 հոգի, որոնց մէջ կան մէկ ոստիկան, չորս մանուկներ եւ երկու կիներ: Քիտոյ երկու ռումբեր ալ պայթեցան սրճարաններու մէջ, մէկը կառքի մը նետուելով: Երկու դէպքերուն մէջ չորս Արաբներ վիրաւորուեցան:

Պաղեստինի հրէական ազգ. խորհուրդը ժողով գումարեց, բողոքագիր մը ուղղելու համար եւ վստահութիւն յայտնեց կառավարութեան: Կը խորհուի բողոքի ցոյց մը կատարել կիրակի օր, փակելով հրէական բոլոր խանութները ու հաստատութիւնները :

ՊԱՏԱՐԱԳԱՎՈՐ ՍԱՀԱԿՅԱՆԻ ԵՎ Հ. Յ. ԳԱՆԱՁԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Հատ 1931թ. վիճակախաղերի, մ. դարի և եւս 144.800.000, ոսկե տոհ. Ընդ. Ընդհանուր գումարով 99.670.000 : Նրա մեծ մասը ստացել է Ընդհ. Վերին Ազգային Տնտեսական Խորհրդի նախագահ Ա. Ի. Միկոյանը՝ 300.000թ մի ներկայացուցիչ Ներսիսյանը, Խորհրդային Միության տարբեր ազգությունների 482, որոնց մեծ մասը ներկայացուցիչներ են եղել 332 երկրների պատվիրակություններից 150 մարդ : Հարցազրույցներ են ունեցել 10 «Ամերիկա» տարբեր թերթերի թղթակիցներ : Հարցազրույցներ են ունեցել նաև Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Ֆինանսների նախարարության պաշտոնյաները, Ամերիկայի Ազգային Բանկի նախագահ Ջ. Ռ. Ռիդը

ՅԱՐԹՈՒՄ

(ՎԵՊ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԱՍԻՆ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԱՍԻՆ

կան չունչը ներմուծել ոստիկանութեան, դատական պաշտօնէութեան եւ բարձր պաշտօնէութեան մէջ, յետոյ պաշտպանել ընկերային օրէնքները, աւելցնել գործազրկութեան նպաստը, հանգստեան թոշակ հաստատել ծերացած բանուորներու համար»: Եզրակացնելով, յայտարարեց թէ իրենց կուսակցութիւնը պիտի չարունակէ «իր համբերատար եւ յամառ ճիգը՝ պլուխ հանելու համար ֆրանսական ազգային միութիւնը դրամատիրական եւ ֆաշական փոքրամասնութեան դէմ: Մենք կ'ուզենք միութիւնը բոլոր աշխատաւորներուն, նոյն իսկ անոնց որ մեզի պէս չեն մտածեր, մէջն ըլլալով կաթոլիկները»:

«Իսլամին աղբը»՝ Մուսոլինիի

Մուսոլինի կը չարունակէ իր յաղթական եւ «կայսերական» պատերազմը Հիւսիսային Ափրիկէի մէջ: Հինգշաբթի օր, Տրիպոլսոյ ռատիոն առաթիւ, Իսլամի սուրը նուիրուած ըլլալով իրեն, նոր ճառ մը խօսեցաւ Արաբներուն առջեւ.

— «Իմ օգոստափառ եւ հզօր վեհապետս, Ն. Վ. Վիթթորիօ Էմմանուէլ Գ., թագաւոր Իտալիոյ եւ կայսր Եթովպիոյ, տասնմէկ տարի վերջը ան - գամ մը եւս ղրկեց զիս ձեր հողերուն վրայ, իմանալու համար ձեր պէտքերը եւ ընդառաջ երթալու ձեր օրինաւոր բաղձանքներուն, դուք ինծի նուիրեցիք ամէնէն հաճելի պարգեւը,— այս սուրը, խորհրդանշան ուժի եւ արդարութեան, սուր մը զոր Հռոմ պիտի տանիմ ու պիտի պահեմ իբրեւ ամէնէն սիրելի յիշատակը իմ կեանքիս: Նոր շրջան մը կը սկսի Լիբիոյ պատմութեան համար: Ֆաշական Իտալիան կ'ուզէ իր համակրանքը յայտնել Իսլամութեան եւ մեր կայսրութեան Իսլամներուն: Իսլամներ Տրիպոլսոյ եւ Լիբիոյ, զացէք իմ խօսքերս տարածեցէք ձեր բոլոր քաղաքներուն, տուներուն եւ ամէնէն հեռաւոր վրաններուն մէջ: Գիտէք որ ես չատ քիչ անգամ խոստումներ կ'ընեմ, բայց երբ բան մը խոստանամ, կը կատարեմ»:

*** Մուսոլինի ունկնդրութեան ընդունելով «Տէյլի Մէյլ»ի թղթակիցը, յայտարարեց.— 1. Իտալիա զոհ է պաղեստինեան տեսակէտով, 2. Պիտի յարգէ Սպանիոյ հողային ամբողջութիւնը.— 3. Պատրաստ է դիւրացնելու արեւմտեան դաշինքի մը կնքումը.— 4. Պիտի չմասնակցի Անգլիոյ թագաւորին թագադրութեան, քանի որ Նէգիւսին ալ հրաւէր ուղղուած է:

Կաթսայ մը պայթիցաւ, 700 մանուկներ տիտան

Ահռելի աղէտ մը պատահեցաւ Թէքտասի (Մ. Նահանգներ) Նիւ Լընտըր քաղաքին մէջ, հինգշաբթի կէսօրէ վերջ: Դասի ժամուն, դպրոցի մը կաթսան պայթելով, չէնքը քարուքանդ եղաւ եւ մանուկները փլատակներուն տակ մնացին: Մահացողներուն թիւը կը հաշուուի մօտ 700, իսկ վիրաւորները՝ հարիւրներով: Դպրոցը ունէր 1300 աշակերտ: Ամէն կողմէ օգնութեան հասան, բայց տակաւին դիակներ կը հանուին աւերակներուն տակէն:

ՋԱՆՋԱՂ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՂՈՎ

ԵԹՈՎՊԻՈՑ կայսրը բողոքագիր մը ուղղեց Ազգաժողովին, դանգատելով թէ Իտալացիները հազարաւոր մարդիկ ջարդած են իր երկրին մէջ:

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ուժգին կոնդակ մը հրատարակեց Պապը, զայն հռչակելով «փանտախոս», «զարհուրելի վտանգ մը բոլոր ժողովուրդներուն համար» եւ յանձնարարելով պայքարիլ անոր դէմ:

ՍՊԱՆԻՈՑ հանրապետական բանակը յարձակողականի ձեռնարկեց քանի մը ճակատներու վրայ միաժամանակ:

ԱՒՍՏՐԻՈՑ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ փչեթա գնաց, խորհրդակցելու համար Հունգարիոյ վարիչներուն հետ: Ապա պիտի երթայ Հռոմ:

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՕԴԱՆԱՒՈՐԴՈՒՀԻ ՄԸ, Ամէլիա Իրհարթ, առջի օր ճամբայ ելաւ Քալիֆորնիայէն, աշխարհի չրջանը կատարելու համար: Առաջին հանգրուանը, Օքլէնտ - Հոնոլուլու, 3900 քիլոմէթր, կարճց 15 ժամ 51 վայրկեանէն, ուրեմն ժամը 246 քիլոմէթր արագութեամբ:

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ
Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ
Վաղը, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,
Salle Poissonnièreի մէջ, **7 Rue du Faub. Poissonnière**
Métro Bonne Nouvelle
ԿԸ ԽՕՍԻ **Պ. Ը. ԽՈՒՏԻՄԵՃԱՆ**
Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝
ՕՐ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ (երգ.), Պ. Ռ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)
Մասնաճիւղի սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու գաւեշտ
ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ **ՀՆԱՐԱՒԻՏ ՎԱՐՁԱԿԱԼԸ**
ԺԱՂ Մուտք 15, 10 եւ 7,50 Ֆր.: Երախաներու 3 Ֆր.: ՊԻՒՖԷ

ԾԱԽՈՒԻ ԿՕՇԿԱԿԱՐԻ ԽԱՆՈՒԹ
ԾԱԽՈՒ Է կօշկակարի լաւ խանութ մը՝ ուր կարի մեքենայ եւ զանազան գործիքներով Խանութին ետեւը կան երեք փոքր սենեակներ, իսկ առաջի յարկը 3 մեծ եւ գեղեցիկ սենեակներ: Տարեկան վարձք 1300 Ֆր. պայմ՝ 6 տարի: Տեւական գործ: Ապահով յաճախորդներ չափի վրայ ապսպրանքներու եւ նորոգութեանց համար: Դիւրամատչելի պայմաններ: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Thecars, Chaussures sur mesure et réparations, 35 rue Burdeau, Lyon, Rhône.

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Զաւարեան կոսիտէի դասախօսական ժողովը այսօր շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, իր ակումբին մէջ, 6 Պուլվար Ռօշէնհսիլէմուլիճօ:
Կը խօսի ընկ. Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ:

Գաւառ

ՊՕՄՈՆԻ (Մարսէյլ) Զաւարեան ենթակոմիտէի ընկերական ընդհանուր ժողովը այսօր, շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, սովորական հաւաքատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ՎԱԼԱՆՍԻ կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 20 մարտ շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին 30ին, սիամանթօ ակումբին մէջ, կարեւոր օրակարգ:

ԵՐԵԿՈՑԹ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Հ. Յ. Դ. Պանեէօ Քաշանի «Արծիւ» ենթակոմիտէի կողմէն
20 Մարտ, շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ արշալոյս
Chez—Boivin սրահին մէջ,
25bis Ave. de la République, Montrouge
Մէթրօ **Porte d'Orléans**ի մօտ:
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. Ե. ՋԱՄՃԱԼԵԱՆ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Շ. ՄԻՍԱԿԵԱՆ
Խօսք պիտի առնեն նաեւ **S. F. I. O.**ի *կազմէն ընկերներ*
DEPREUX — **Cons. Municipal de Seeaux**
CHIQUOIS — **Cons. Municipal de Bagneux**
Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն ՕՐ. Հ. ԳՆԵԱԶԵԱՆ, Պ. Գ. ՄԷՀՏԷՐԵԱՆ *ներգ. եւ «Անուշ»էն զուգերգ,* ՕՐ. Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ եւ Պ. Հ. ՏԱՐՕՆԵԱՆ *(արտասանութիւն)* Պ. ՇԱՐԱՄ, Պ. ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ *(մեներգ)*, Պ. ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ *(ջութակ)*, եւ ՕՐ. ՍՕՆԻԱ:
կէս գիշերէն վերջ եւրոպական եւ հայկական պարեր:
Յայտնի նուագախումբ առաջնորդութեամբ **Garo-Canti**ի
Դիւրամատչելի գիներով ճոխ պիւֆէ:
Մուտք 5 ֆրանք

Ընկերատնտեսական խնջոյք—քաւիւխօտութիւն
Սարաէլի Հ. Յ. Դ. Հրայր խումբի կողմէ
Հովանաւորութեամբ Առնո վիլ - Կուսէն վիլի Վարպետ ենթակոմիտէի
Վաղը, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին,
Սալ տէ Նօսի մէջ *81 Rue de Paris.* Յարսէյ:
Կը նախագահէ բնկ. Ա. ԳԻՒԼԽԱՆԴԱՆԵԱՆ
Կը խօսի բնկ. Ա. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ
Երգեր եւ արտասանութիւններ:
Մուտքի եւ խնջոյքի ժամանակցութեան համար 5 Ֆր.:
ՄԱՆՕԹ.— Կառ տիւ Նօրէն ղոգեկառք՝ ժամը *1,53.* Փօրթ Քլինեանքուրէն առնել ժամ 9,30 օթօբառ, իջնել *Place du Pont:*

ՀՈՂԱԿԱՒԻՐ ՔԷՄԻՔՉԻՍՏ ՌՈՒԲԷՆԻ
Նուագահանդէսներ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ.— 21 *Մարտ, կիրակի երեկոյ ժամը* 9,15ին,
Սալ Մաղընոյի մէջ, 88 *Րիւ տ'Օսլաներ:*
ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ.— 22 *Մարտ, երկուշաբթի երեկոյ ժամը* 9,15ին,
Ցելօրիա սինեմային մէջ:
ՃՈՒՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Դաշնակով կ'ընկերանայ ՏԻԿ. ՌՈՒԲԻԼԸ
ԳԻՆԵՐԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
Տոմսերը կը ծախուին՝ Թուռայեան եղբ. *38 Ave. Camille Pelletan,* Տէր Վարդանեան եղբ. *51 Rue St. Bazile,* Մանուկեան եւ Շամլեան *3 Rue de la Phare* եւ դիրատան Յ. Վազարեանի մօտ:

ԲԱՅՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍ
Պետ. Հ. Կ. Խաչի Իթալիի Նորակազմ մասնաճիւղին կողմէ
Վաղը, կիրակի ժամը 3ին. Gentillyի քաղաքապետարանին մեծ սրահին մէջ:
Նախագահութեամբ Փարիզի Պետ. Հ. Կ. Խաչի Նախագահ
ՏՈՒՔԹ. ՔՕԼՕԼԵԱՆԻ
Կը խօսի՝ Պետ Հ. Կ. Խաչի քարտուղար Պ. Գ. ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ
Ինամուած գեղարուեստական բաժին:
Կը ներկայացուի «ՓՈՒՐՐԻԿ ԹԻՒՐԻՄԱՑՈՒԹԻՒՆ» (գաւեշտ):
Կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջանի հայ հասարակութիւնը:
Իջնել մէթրօ Porte d'Italie կամ առնել 93, AR եւ ARbis օթոբուսները: Մուտք 3 եւ 5 Ֆր.:

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՑԵՐԵԿՈՑԹ
Կազմակերպուած Փարիզի Համախմբերդ ցնծական միութեան կողմէ
Տեղի պիտի ունենայ *21* մարտ կիրակի վերջ ժամը 3էն կէսգիշեր
8 րիւ Պօսիւէ, մէթրօ կառ տիւ Նօրտ կամ փուասօնիէռ:
Պիտի նուագէ ԱՄԷՆՏԷՑ ՔԱՌԼՈՑԻ *նուագախումբը:*
Նուագ, երգ, արտասանութիւն, Պիւֆէ ժ ղովրդական գիներով:
Մուտք 5 Ֆր.:

Տօքթ. ՄԷՍՃԵԱՆ
82 rue d'Amsterdam, Paris (9)
Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy
Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու:
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7:
կիրակի եւ տօն օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ:

FOURRURES DE ST. BERNARD
ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ
24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70
ՍՏԱՑԱԾ ենք գարնան եւ ամառուան եղանակներու յատուկ մուշտակներ՝ բրնար արծանէթ, մարթրը, վիսոներ, օձիքներ եւն., շատ նպաստաւոր գիներով:
Կը ստանձնենք ամէն տեսակ մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը, մաքրելը եւ թաղումը:
բաց է կիրակի օրեր միայն կէսօր:

ԿԱՐՊԵՏ Յ. ԷՄՄԷՐԵԱՆ
Maison E. CHARLES հիմնուած 1869
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71
Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:
Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:
Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

Հ. ԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏ ՍՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Յունուար 1էն սկսեալ կը գործազրենք մեր նոր արժեքուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլաւակ բրդեղէններու, կօշիկներու, ձեռնոցներու, իրիքօնաժի, գուլպաներու եւլն. իմաստ:
Աննախընթաց ապրանքներ բացառապէս զեղչուած գիներով:
Կը յանձնարարենք Ռուսաստան դրկել Underwood *եւ* Royal *գիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*
փափաքողներու կը դրկենք կրկպաս երու նմոյշները եւ գիները:
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-78

"ՇԻՐԱԿ"
Արեւելքի միակ իսկական օրհն Ընդուգական: Անմրցելի: Անխարդ Աւանդական: Աշխուժկարգ զօրացուցիչ ախորժա
պատրաստուած զուտ չամիչի գինեվճով: Հայ աւանդական սեղանին զարդ

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**
Tél. Colbert 74—51, 47—22
Ծառայ գրասենեակներու փոփոխութիւնը, ցէքեր կը տրուին ամէն երկրի հայ: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:
ՀԱՅ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին,ո կգիշերները ժամը 8.30ին:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

Docteur KOGINSKY
Փարիզեան մասնագէտ
Կը գործածէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, ստաց, սրտի եւ ջղային հիւանդութիւններ, կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6: 16 rue de la Défense Issy-les-Moulineaux, Seine

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊԻ ՀԵՏ

Ի.— ԵՐԵՔ ՍՈՒԼԹԱՆՈՒՀԻՆԵՐԸ— ՖԵՀԻՄԷ, ԽԱՏԻՃԷ, ՖԱՔԻՄԷ

Գրեց՝ ՀՄԱՅԵԱԿ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ

Այդ փոքրահասակ, թուխ եւ վառվռուն կինը, որուն զանկին մէջ վիթխարի ծրագիրներ կը զարթուէին անդադար, արտաքինով ու առաջին ակնարկով կը յիշեցնէր հայ տիպարը - անկարելի էր սխալիլ մանաւանդ աչքերու մասին. Հայուն սեւորակ եւ արտայայտիչ աչքերն ունէր: Երբ անդամ մը ակնարկեցի այս նմանութեան եւ դիտել տուի թէ չեխերուն պատճառելու աստիճան կը յիշեցնէր հայ ծանօթ բնատիպի մը պատկանող տիկին մը՝ հաւանաբար զինք եւ աւելցուց թէ լսած է անոր մասին: Հայկուհւոյ հետ ազգագրական նմանութիւնը, որ կը կատղեցնէր Ամալիա Համիտը, ընդհակառակն հաճոյք կը պատճառէր այս մեծհոգի իշխանուհիին, որուն՝ Հայերու հանդէպ համակրութիւնը սաստման չէր ճանչնար:

1910ին կարծեմ, իշխանուհիին նամակ մը բերին, մէկը այն թաղամասերէն, որ ստացած եմ իմ, դրուած՝ թաղազարդ թուղթի վրայ, ջղուտ մատներով: Այս անգամ, կը խնդրէր որ իր օթեակը դնուելիմ որոշեալ օրը, Օրթագիւղի հայ տիկիններուն ի նպաստ Բերայի մէկ թատրոնը տրուելիք հանդէսի մը առիթով, որուն անձամբ պիտի նախագահէր եւ որուն բացումը պիտի կատարուէր՝ ի պատիւ այդ հանդէսին իր իսկ նուագախմբով զարդարած քայլերգով: Աչքերուս չէի հաւատար երբ նամակը կը կարդայի: Ի՞նչպէս թուրք կին մը, իսլամական մոլեռանդ բարքերուն դէմ ըմբոստանալով, պիտի համարձակէր երեւնալ հասարակաց վայր մը, կեանքերնէ բաղկացած բազմութեան մը մէջ. եւ յետոյ, այդ կնոջ կայսերական դերդաստանին պատկանիլը միթէ պիտի չծանրացնէր պարագան: Եւ թատրոնիներուս մէջ չէի սխալեր: Ներքին գործոց նախարար եւ Սատրազամ, լուր առնելուն պէս, խնդրեր են Սուլթանուհիէն որ հանդէսին պատուոյ նախագահութիւնովը բաւականանայ եւ անձամբ ներկայ գտնուելէ հրաժարի: Գոռոզ Սուլթանուհին մերժողական եւ նոյն իսկ անարդական պատասխան տուեր է անոնց: Վերջապէս կայսրը, Սուլթան Րէշատ, ըսեպուեր է մէջտեղ եւ հաշիւ յայտնողեր է զինքեն թէ պիտի կրնայի՞ տապալել կառավարութեան թէզը եւ վիրէնք ալ դարձնել հողերուն: Հարկ չկայ ըսել թէ գաղը պիտի յուզէք իրաւաբանական նուրբ խնդիրներ, որոնք այսօր իսկ այժմէութիւն ունին եւ կը ծեծուին՝ ճշդելու համար իրաւական դրութիւնը այն զերազանցօրէն կարեւոր անչարժ ինչքերուն, որոնք Ազատիւ Համիտի սեփականութիւնը կը նկատուէին կամ կը նկատուին, եւ որ Թուրքիայէն անջատուած երկու մասերու մէջ պարփակուած կը գտնուին այսօր: Վերջապէս գժուար էր անմիջապէս պատասխանել սուլթանուհիին հարցումին, մանաւանդ որ հարկ կար մօտէն ծանօթանալու գործին բոլոր իրակէտներուն՝ ուսումնասիրելով հողերուն պատմականը եւ կարդալով բոլոր հին ու նոր արձանագրութիւնները:

(Շար.) (4)

ՅՕԽՇԱՏԵՍ

ՓԱՐԻԶԻ եւ շրջակայքից Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ 21 մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, *131 Faubourg* տիւ Թամփը սրճարանին մէջ: Բոլոր հայրենակիցները կը խընդրուի ներկայ ըլլալ: Ներկանութիւը քաւարար պիտի համարուի տրուելիք որոշումներուն: Օրակարգ՝ նոր վարչութեան ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր:

ԼԻՈՆԻ ՀԱՅ ԾՆՈՂԲՆԵՐՈՒՆ

Լիոնի եւ շրջակայքից Ազգ. Միութեան կողմէ ընտրուած Հայ կրթական մարմինը կը խնդրէ հայ ծնողքներէ ներկայ գտնուիլ 21 մարտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, ծնողական առաջին ժողովին, որ տեղի կ'ունենայ Հայոց եկեղեցիին սրահին մէջ (*69 rue Louis-Blanc*), ուր պիտի պարզուին դպրոց մանկապարտէզ վերաբերեալ հարցերը, որոնք սերտ կապ ունին մանուկներու հետագայ դաստիարակութեան հետ:

REXY CINEMA (Lyon)
Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi
19 — 25 *Մարտ*
երեկոյները ժամը 8.30
Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր:
P. R. Willm
Véra Korène
dans
Au service du Tzar
Գիներ 3, 5 եւ 6 Ֆրանք:
Ներկայ յայտարարութիւնը բերողին տրուի 2 մուտքի տոմսակ զեղչուած գիներով:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ՏՐՔԵՒԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԱԶԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 21 ՄԱՐՏ DIMANCHE 21 MARS 1937

ՅԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3376

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

կաթիլ կաթիլ, այս ծովուին մէջ...

Ան որ առաջին անգամ գործածեց մաշած բացատրութիւն մը, «ծով կարիք», ապահովաբար գաղափար չունէր ոչ ներկայ տարագրութեան, ոչ ալ անոր հետեւանքներու մասին:

Անշուշտ այդ բացատրութիւնը կապուած էր ծանր աղէտներու, — չարժ, հրդեհ, ողողում, համաճարակ, որոնք իրենց մարդկային կորուստներուն եւ նիւթական աւերներուն հետ, կը ներկայացնէին «ծով կարիք»ներ, ողջ մնացողները փրկելու, վնասները դարմանելու համար:

Այդպիսի «կարիքներ» միշտ ալ ունեցած ենք, եւ անոնց դիմաց, երբեք չէ վրիպած այս ժողովուրդին զոհաբերութեան ոգին: Ընդհակառակն, հրաշքներ գործուած են, ամէնէն յուսահատական պահերուն:

Բայց, անպատճառ բնական, տարերային եւ մարդկային պէտք®ըն են որ «ծով կարիքներ» կը ներկայացնեն:

Ահաւասիկ 15 տարիէ ի վեր փուռեր ենք հեռուէր, ալեծուփ ծովու մը ափերուն վրայ, այս երկրէն մինչեւ հարաւ. Ամերիկա: Նետուեր ենք ծովերէ ծով, դատապարտուած՝ ինքնապաշտպանութեան պայքարի մը որ իր նմանը չունի մեր ժամանակակից պատմութեան մէջ:

Ինչո՞վ պիտի կրնանք դիմանալ, եթէ ամէն մէկը կծկուի իր պատեանին մէջ, ինչպէս ճագարը, որուն ամբողջ հորիզոնը իր կերած խոտն է...

Դիմանալու պայքար մըն է որ կը մղէ նաեւ, սա ժողովրդական կազմակերպութիւնը, Կ. Ֆաչէ, իր բոլոր մասնաճիւղերով, եւ ամէն գաղութի մէջ:

Մենք յաճախ առիթ ունեցած ենք խօսելու անոր գործունէութեան մասին, եւ այսօր ալ, երբ Կ. Ֆաչէը իր «Օր»ը կը տօնէ Փարիզի մէջ, խորհրդածութիւնները ինքնին կուգան մեր գրչին տակ.—

Ահա կազմակերպութիւն մը, որ կը փորձէ կաթիլներով մարտնչիլ յորդահոսան ալիքներու դէմ: Ինչո՞ւ ես ալ չհատուցեմ իմ պարտականութիւնս, ինչո՞ւ ղանամ բարոյական եւ նիւթական աջակցութիւնս, գուրգուրանքս, երբ գիտեմ, կը տեսնեմ որ հանրօգուտ գործ կը կատարէ:

Եթէ, իւրաքանչիւր գաղութի մէջ, հարիւրէն մէկը այս հարցումն ուղղէր ինքն իրեն, կապոյտ Ֆաչէը փոխանակ 9 – 10,000ի, կրնար հաշուել կրկնապատիկ, եռապատիկ բազմութիւն, գործօն անդամ կամ օժանդակ, բարեկամ: Եւ բնականաբար գործունէութեան դաշտն ալ կ'ընդարձակուէր, նոյն համեմատութեամբ:

Եւ գիտենք թէ մէկ ճակատի վրայ չի սահմանափակուիր այդ գործունէութիւնը: Պարագաները հարկադրած են որ Կ. Ֆաչէը ստանձնէ ոչ միայն թշուառներու, անճարներու խնամատարութեան հոգը, —դեղ, դարման, կաթ, ձրի ճաշ, օգափոխութիւն, այլեւ կարեւոր բաժին մը՝ նոր սերունդի փրկութեան պայքարին մէջ: Կարելի էր ըսել թէ իր տարեկան վարկերուն մէջ, այս վերջին գլուխը աւելի ծանր կը կշռէ, քան միւսը:

« Մանուկներու Օր»ուան առթիւ, Կ. Ֆաչէի Ֆրանսայի Շրջ. Վարչութիւնը հրատարակեց գրքոյկ մը, որմէ կը տեղեկանանք թէ կազմակերպութիւնը իր տարեկան ելմտացոյցին կարեւոր մէկ մասը, 30,000 ֆրանք, յատկացուած է մանուկներու հայեցի դաստիարակութեան: Վերջին 7 – 8 տարիներու ընթացքին, իր պահած դպրոցներուն մէջ «քանի մը հազար մանուկներ եկած գացած են, իրենց մայրենի լեզուն սորվելու եւ հայկական ոգիով դաստիարակուելու: Իսկ այսօր 500 աշակերտներ կ'ուսանին»:

Պզտի՞կ սփոփանք է,— չենք վիճիր: Բայց, որո՞ւ ձեռքն է տրամադրել աւելի լայն միջոցներ, որպէսզի 500ը դառնայ հինգ հազար:

Երբ նուիրեալներ կան այսքան գործ արտադրելու համար, կաթիլ կաթիլ, այս ծովուն մէջ, ձեր սիրտը չի՞ բաբախեր արդար հպարտութեամբ:

Եւ նկատեցէք որ, քիչ մը ամէն տեղ ալ համեստ կիներ եւ օրիորդներ են Կ. Ֆաչէի անդամուհիները: Աչխատասէր, տանտիկին, զաւակներու հոգերով բեռնաւորուած քոյրեր, որոնք իրենց կարելին կը փորձեն, ծառայելու համար հանրութեան:

Անոնք ոչ երախտադիտութիւն է որ կը սպասեն, ոչ այլ փառաբանութիւն: Անոնց գերագոյն գոհունակութիւնը կը կազմէ Կ. Ֆաչէի այս կամ այն ձեռնարկին յաջողութիւնը, անոր գործունէութեան ծաւալումը:

Այսօրուան տօնն ալ, «Կ. Ֆաչէի Օր», սահմանուած է ձեզի ծանօթացնելու կատարուած աշխատանքը, միեւնոյն ատեն ձեր ուշադրութեան յանձնելով օրուան հոգերն ու պահանջները:

Իրրեւ գերազանցապէս կանացի կազմակերպութիւն մը, Կ Ֆաչէը ամէնէն առաջ պէտք է խօսի հայ կիներու սրտին,— մանաւանդ անոնց որ եռանդ ունին եւ ասպարէզ կը փնտռեն:

Հասարակ աղքատախնամ կամ բարեսիրական հաստատութիւն չէ մեր օրերու Կ. Ֆաչէը, այլ, իր լայն մարդասիրական հանգամանքին հետ, կը ներկայացնէ ուրիշ առաւելութիւն մը,— վարժեցնել, հանրային կեանքին կապել հայ կինը: Նպաստել անոր ինքնազարգացման եւ երեւան հանել անոր թաքուն յատկութիւնները:

Այս ճակատին վրայ, երկար ճամբայ կտրած է Կ. Ֆաչէը, իր եռին ունենալով մօտ 30 տարուան պատմութիւն մը:

Իսկ այս բոլորը գլուխ հանուած է կաթիլներով:

Ո՞ւր են ձեր կաթիլները, բարոյական թէ նիւթական:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԱՐՅԱՊՆԴՈՒՄՆԵՐ ՔԼԻՃԻԻ ԴԷՊՔԻՆ ՍՈՒԹԻԻ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՊԻՏԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԷ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

Ցեղոյ պիտի խնդրէ կարճ կապակ ժողովներ

Երեքշաբթի օր շաբաթ մը հարցազրոյցներ պիտի ուղղուին կառավարութեան, Քլիճիի արիւնոտ խռովութեանց մասին: Այս առթիւ մասնաւորապէս պատրաստուած են նուագ ազգայնական երեսփոխանները: Ի դիմաց կառավարութեան պիտի պատասխանէ վարչապետը ինք:

Ուրբաթ օր նորէն ունկնդրութեան ընդունելով խորհրդարանի ձախակողմեան խմբակցութեանց ներկայացուցիչները, Լէօն Պլում յայտարարեցաւ օրինապէս անկարելի է լուծել Ֆրանսայի Ընկերային Կուսակցութիւնը (նախկին Հրեղէն Ֆաչ) կամ արգիլել անոր ժողովները՝ ինչպէս կը պահանջեն համայնավարները եւ Աչխատանքի Դաշնակցութիւնը: Վարչապետը մերժեց, նաեւ, առաջարկ մը, որ կը տրամադրէր բոլոր քաղաքական համախմբումները արգիլել վեց ամսուան համար: Բացատրեց թէ այդպիսի արգելք մը կը հակասէ սահմանադրութեան հիմնական տրամադրութեանց, եթէ չնշօրինուի բոլորովին բացառիկ պարագաներու մէջ: Սակայն յայտարարեց թէ կրնայ մը պիտի ուղղէ բոլոր կուսակցութեանց, մասնաւորապէս անոնց որ կ'աջակցին կառավարութեան, որպէսզի սահմանափակեն, նուազագոյն չափին վերածեն իրենց հրապարակային ժողովները, յուցահանդէսի ընթացքին: Այս կոչը պիտի ուղղուի երեքշաբթի օր, երեսփոխանական ժողովին մէջ, Քլիճիի դէպքերն քննութեան առնելու:

Ձախակողմեան խմբակցութեանց պատուիրակները վարչապետին ներկայանալէ առաջ, ժողով մը գումարեցին, ուր համայնավար երեսփոխան Պ. Ժաք Տիւքլօ, ջանաց համոզել իր պաշտօնակիցները թէ անհրաժեշտ է լուծել զինուորական Կուսակցութիւնը, պնդելով թէ ան չարունակութիւնն է լուծեալ Հրեղէն Ֆաչին: Երբ դիտել տուին թէ կարելի չէ որ եւ է քաղաքական կուսակցութիւն լուծել առանց ծանրակչիռ պատճառներու, Ժաք Տիւքլօ յայտարարեց.— «Բարձր քաղաքականութիւնը աւելի կարեւոր է քան օրինական նրբութիւնները»: Իրաւագէտ Քանիվենքի, արմատական խմբակցութեան նախագահը, պատասխանեց թէ ազատութիւնը ազատութիւն ըլլալէ կը դադրի, եթէ ամէնուն համար չէ:

— «Երկու տեսակ ազատութիւն չկայ. մենք ազատութիւն կը պահանջենք ե՛ւ մեզի ե՛ւ ուրիշներուն համար եւ միշտ պիտի մերժենք դիմել անարդարանալի, կամայական միջոցներու: Այդ ճամբան Ֆաչականութեան առանձնաշնորհն է: Իսկ մենք ազատութիւն կը պահանջենք բոլոր անոնց համար որ խռովարար հռչակուած չեն: Եթէ վաղը մեզի ապացուցանեն թէ խնդակապ խռովարարներու հետ գործ ունինք, մենք պիտի գտնուինք առաջին չարքերուն վրայ, պաշտպանելու համար հանրապետութեան ապահովութեան միջոցները»:

ԳՆԴԱՊԵՏԸ ԿԸ ՍՊՍՐՆԱՑ

Վարչապետը ձախակողմեան պատուիրակութիւնները ընդունած ատեն, բացատրեց թէ առեն մը ի վեր դաշակցութիւն կը կատարուի Ֆրանսայի Ընկերային Կուսակցութեան դէմ եւ թէ արդիւնքը պիտի յայտնուի մօտերս: Աւելցուց թէ Քլիճիի դէպքէն վերջ, լաւագոյն է սպասել ժամանակ մը, գործնական եզրակացութիւններ հանելէ առաջ: Բանգէտները վարչապետին այս յայտարարութենէն կը հետեւցնեն թէ ներկայ պարագաներուն մէջ, գնդապետ լա Ռոքի կուսակցութեան լուծումը կրնայ աւելի ժողովրդականացնել այդ կազմակերպութիւնը:

Գնդապետ լա Ռոքի օրկանը, «Ֆլամպօ», լոյս չտեսաւ այս շաբթու, որովհետեւ գրաշարներու արհեստակցական միութիւնը հրամայեց չշարել: Այս պատճառաւ, գնդապետը բարեկամ թերթերու կ'ուղղէ իր դիտողութիւնն է լուծեալ Հրեղէն Ֆաչին: Երբ դիտել տուին թէ կարելի չէ որ եւ է քաղաքական կուսակցութիւն լուծել առանց ծանրակչիռ պատճառներու, Ժաք Տիւքլօ յայտարարեց.— «Բարձր քաղաքականութիւնը աւելի կարեւոր է քան օրինական նրբութիւնները»: Իրաւագէտ Քանիվենքի, արմատական խմբակցութեան նախագահը, պատասխանեց թէ ազատութիւնը ազատութիւն ըլլալէ կը դադրի, եթէ ամէնուն համար չէ:

— «Երկու տեսակ ազատութիւն չկայ. մենք ազատութիւն կը պահանջենք ե՛ւ մեզի ե՛ւ ուրիշներուն համար եւ միշտ պիտի մերժենք դիմել անարդարանալի, կամայական միջոցներու: Այդ ճամբան Ֆաչականութեան առանձնաշնորհն է: Իսկ մենք ազատութիւն կը պահանջենք բոլոր անոնց համար որ խռովարար հռչակուած չեն: Եթէ վաղը մեզի ապացուցանեն թէ խնդակապ խռովարարներու հետ գործ ունինք, մենք պիտի գտնուինք առաջին չարքերուն վրայ, պաշտպանելու համար հանրապետութեան ապահովութեան միջոցները»:

Չհետաքրքրուիլ

Քլիճիի հինգ զոհերուն յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, կիրակի, կէսօրէն վերջը: Թափորը պիտի կազմուի Աչխատանքի Դաշնակցութեան կեդրոնին առջեւ: Կառավարութիւնը պաշտօնապէս պիտի չմասնակցի: Ամէն մէկոց ձեռք առնուած է, որպէսզի նոր խռովութիւններ չծագին: Միայն երկու հոգի դամբանական պիտի խօսին, մէկը՝ Քլիճիի քաղաքապետը: Թափորը պիտի անցնի Քլիճիէն:

Իբրեւ զգուշական միջոց, ներքին նախարարը հրամայեց չրջուն պահակներու նոր զօրամաս մը փոխադրել գաւառէն Փարիզ: Առաջին կառախումբը հասաւ ուրբաթ օրն իսկ:

Երեք գործարաններ փակուեցան

«Մաթէն» կը գրէ թէ երեք ծանօթ գործարաններ չհանդուրժելով համայնավար տարրերու ճնշումին, փակած են իրենց դուռները, իբրեւ բողոքի ցոյց: Այսպէս, Օլիտա գործարանին մէջ (Լէվալուա) խումբ մը բոլշեւիկ բանուորներ ուրբաթ առտու կը փորձեն արտաքսել 22 ոչ - բոլշեւիկներ: Ասոր վրայ ուրիշ 80 բանուորներ ալ դուրս կ'ելլեն, չհանդուրժելով այս բռնութեան: Ի վերջոյ Աչխատանքի Դաշնակցութիւնը միջամտելով, կը վերահաստատէ քմահաճօրէն արտաքսուած բանուորները:

Շօսոնի գործարանին մէջ ալ (Անիէռ), համայնավար պատուիրակութիւն մը կը պահանջէ ճամբել այն բանուորները որ իրենց պէս չեն մտածեր: Ասոր վրայ տօրէնը կը փակէ հաստատութեան դուռները: Նոյն տեսարանը՝ ուրիշ գործարանի մը մէջ, Քոլոմպ: Ծայրայեղները կը պահանջեն ճամբել հինգ բանուորներ որոնք սէնտիքայի անդամ չէին: Տնօրէնը կը մերժէ, եւ 450 բանուորներ կը գրաւեն գործարանը: Վերջապէս Անիէռի մէջ լաֆիլ գործարանը կը փակէ դուռները եւս:

Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ ԵՒ ՌՈՒԲԵՆԻ «ՔԷՄԷՆՉԷ»Ն

Այսօր Գ. էջին մէջ պիտի կարդաք նկարագրութիւն մը Մարսէյլէն, «քէմէնչիստ» Ռուբէնի նուագահանդէսին մասին: Մեր աչխատակիցը կը գրէ վերջին պահուն.—

Իր հանդէսին յաջորդ օրը, Ռուբէն եւ Տիկին Ռուբէն այցելութիւն մը տուին Ահարոնեանի:

Մեր վշտի Մեծ երգիչը, որ առհասարակ թաղուած է խոր լռութեան մէջ, «Քէմանչէ»ին հրաշքով սկսաւ ոչ միայն խօսիլ, այլեւ... երգել:

« Քնի՛ր ի՛մ Բալիկ...»

Սայաթ - Նովայէն կտոր մը զարնուած պահուն, երբ Տիկին Ահարոնեան, պահ մը կը բացակայէր սրահէն, Ահարոնեան նչանացի հասկցուց հիւրերուն թէ դարակին մէջ «գօնեաք» կայ: Բայց իր չար բախտէն, պահապան հրեշտակը շուտ մը վերադարձաւ: Կ'ուզէր խմե՞լ եւ երգել...

Յանկարծ, «Քէմանչէ»ի հեռաւո՞ր թելի մը վրայ սկսաւ՝ «Կռունկ»ը: Կոյր Աշուղի անմահ հեղինակը, սրտէն զարնուած թռչունի մը պէս, գլուխը առաւ իր երկու ձեռքերուն մէջ, եւ՝

— « Ա՛յ, կռո՛ւնկը, կռո՛ւնկը», ա՛լ հերի՛ք է, Ռուբէն ջան...

Հիւանդ իր Մեծ - կարօտէն, անհիկա յուզուեցաւ ի խորոց սրտի...

Ս. ՍԱՍՈՒՆԻՒ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ «ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ»

ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԴԷՊՔԻՆ ՎԱՅՐԸ ԿԸ ՓՈԽԱԴՐՈՒԻ

Ուրբաթ կէսօրէն վերջը ժամը 3ին, դատական իշխանութիւնը ձեռնարկեց ողբացեալ ընկեր Ս. Սասունիի սպանութեան «վերակազմութեան», ինչպէս կ'ըսեն իրաւագիտական բացատրութեամբ: Սպանիչը, Տիկին Սարաֆեան, որուչեալ ժամէն քիչ առաջ փոխադրուած ըլլալով առաջնաւորաժարանը, զոնապանին սենեակին մէջ կը սպասէր դատական եւ ոստիկանական պաշտօնեաներու ժամանման: Պարզ այլ կոկիկ հագուած, անդադար կը ծխէր եւ կը խօսէր իր փաստաբանին՝ Պ. Ուլմանի հետ: Բակին մէջ խնդուած էին 20 — 25 թղթակիցներ եւ 5 — 10 լուսանկարիչներ, որոնք լարուած մեքենաներու պէս կը հետեւէին բոլոր անցուդարձերուն, ինչպէս եւ անցնող - դարձողներուն:

Ժամը ճիշդ 3ին հասան հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Պրիւ, դատախազ Պ. Ռօշ, դատական բժիշկը՝ Տօքթ. Փօլ, ապահովութեան պաշտօնեաներ, երկու կողմերուն փաստաբանները եւն.: Բոլոր պաշտօնատարները նախապէս ներս մտան, քակելու համար առաջնորդաժարանին սենեակներուն վրայ գրուած կնիքները: Ցետոյ փաստաբան Ուլման վեր առաջնորդեց Տիկին Բրաբիոն Սարաֆեանը, որ խորապէս այլայլած, դժուար վեր կ'ելլէր սանդուղներէն: Երբ հասաւ առաջնարաժարանին դրան առջեւ, փղձկեցաւ եւ չուզեց ներս մտնել.— « Չեմ կրնար, չեմ կրնար»: Փաստաբանը խրախուսեց, բացատրեց թէ պարզ ձեւակերպութիւն մըն է որ պիտի կատարուի, եւ ներս տարաւ: Այդ պահուն լուսանկարիչները գործի վրայ էին, իսկ թղթակիցները չկրցան ներս մտնել, հակառակ իրենց բոլոր հնարքներուն: Ի վերջոյ մաս - մաս ընդունուեցան, նախասենեակին մէջ մնալու պայմանաւ, մինչ քուն քննութիւնը կը կատարուէր գործողութեանց սենեակին մէջ, դուռները փակ: Քննութեան ներկայ էին նաեւ «Յառաջ»ի ներկայացուցիչը՝ ընկեր Հր. Սամուէլ, դատախազ փաստաբան Պ. Ֆապրիի օգնականը՝ Վ. Եարճանեան, Ա. Սասունի:

Ինչպէս կը նկարագրեն երէկուան բոլոր թերթերն ալ, սպանութեան «վերակազմութիւնը» կատարուեցաւ սովորական ձեւակերպութիւններով: Ատճանակը բերած էին, բայց ամբաստանեալին ձեռքը չտուին: Տիկին Սարաֆեան թիկնաթոռի մը վրայ նստած, դժուարութեամբ կը պատասխանէր հարցումներուն, նկարագրելով սպանութեան պարագաները: Նորութիւն մը չկար իր պատմածներուն մէջ: Կրկնեց թէ մինակ էր երբ ատամնաբուժարան մտաւ, 1936 դեկտեմբեր 7ին, սպասեց հինգ ժամ, 4էն մինչեւ 9: Երբ վերջին յանախորդը մեկնեցաւ, Ս. Սասունի սպասման սրահը եկաւ, մտերմօրէն բարեւեց, որպիսութիւնը հարցուց եւ ցոյց տուաւ նոր կահաւորումը: «Ամէն վայրկեան կը խորհէի թէ պիտի սպաննեմ այս մարդը, բայց չէի համարձակեր պայուսակէս հանել ատրճանակս»: Վերջապէս յանախորդի մը հասցէն տալով, կը համոզէ որ Սասունի խօսի հետ ձայնով: Եւ Սեղրաք թիւերը կազմած ատեն, Տիկին Սարաֆեան առաջին գնդակը կը արկէ ծոծրակին: «Առաջին հարուածէն ինկաւ գետին: Այնուհետեւ չեմ յիշեր ինչ եղաւ... կը չարունակէի կրակել...»

Քննութիւնը տեւեց երկու ժամ: Միեւնոյն օրը աւելի կարեւոր քննութիւն մը պիտի կատարուէր,— Տիկին Սարաֆեանի աղջիկը՝ Օր. Անահիտ եւս հրաւիրուած էր, տեղին վրայ նկարագրելու համար իր պատմութիւնը: Լուր առնուեցաւ թէ տունէն ճամբայ ելած է ժամը 2.30ին, բայց մինչեւ ժամը 5 ատամնաբուժարան չէր հասած: Ուստի որոշուեցաւ ուրիշ ատեն կատարել այդ ստուգումը:

Այս առթիւ Տօքթ. Փօլ հաստատեց թէ ատամնաբուժարանին մէջ չկայ որ եւ թմրեցուցիչ, մարեցնելու համար աղջիկը: Միւս կողմէ Պ. Քօն - Ապրէսթ, թունաբանական հաստատութեան տնօրէնը, յայտնած է թէ չկայ այնպիսի նիւթ մը որ կարենայ աղջկան պատճառած թմրութիւնը յառաջ բերել:

Աղջիկը վիժում ունեցած է երկու շաբաթ առաջ:

Ատամնաբուժարանը նորէն կնքուեցաւ:

Թուրքիոյ, Իրաքի, Իրանի եւ Աֆղանիստանի միջեւ կնքուած դաշինքը

Թ. Ր. Ա. Բաս, Թուրքիոյ արտաքին գործակատարը, Պաղտատ կը սպասուի մարտի վերջը, քննելու համար Թուրքիոյ, Իրաքի, Իրանի եւ Աֆղանիստանի միջեւ կնքուած դաշինքը: Ցետոյ Իրաքի արտաքին նախարարին հետ Թէհրան պիտի երթայ, ուր հանդիսաւորապէս պիտի ստորագրուի դաշինքը:

Պաղտատէն երեք հոդինոց պատուիրակութիւն մը եկմէն գնաց, հրաւիրելու համար Իմամ Եահեան որ միանայ Իրաքի եւ Արաբիոյ մէջեւ կնքուած փոխադարձ աջակցութեան դաշնագրին: Պատուիրակութիւնը օդանաւով Գահիրէ գնաց, ուրկէ պիտի անցնի Եէմէն:

ԱՀՌԵԼԻ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ կը հասնին Մ. Նահանգներու թէքսաս նահանգին մէջ պատահած աղէտէն, որուն զոհ գացին 6 - 700 դպրոցականներ եւ 68 վարժուհիներ: Միշտ նոր դիակներ կը հանուին փլատակներէն:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՄԵՐՁՈՒԱԾԸ ԲԱ ՉԻՄԱՑԸ

Իր ֆիլիպոսի ասիրաբնակ տան, ուր ընտանեբար ծախեր ժամանակ էր անբնե, Լիվիոս Անդրոնիկոս մահացավ 70 տարեկան հասակում։

Ծնունդ առնելով Հունաստանում, նա 14 նոյ. 181ֆ թուին եկավ Իտալիա ու ինքնուրույն ուսուցչական գործունեություն ծավալեց Տարենտում։ Հետագայում նա տեղափոխվեց Հռոմ, ուր ապրեց մինչև իր մահը։ Անդրոնիկոսը Հռոմում հիմնադրեց առաջին հունարեն դպրոցը։ Նրա աշակերտների մեջ էին Լիվիոս Անդրոնիկոսի որդիները։ Նա հունարենից թարգմանեց Հոմերոսի «Ոդիսական» էպոսը։ «Ոդիսականի» թարգմանությունը Անդրոնիկոսը կատարել է 1820 թվականին։ Նրա թարգմանությունը ունի մեծ նշանակություն հռոմեական գրականության զարգացման համար։ Անդրոնիկոսի թարգմանությունը հռոմեական գրականության առաջին հուշարձանն է։

1826թ. մարտի 3-ին Հռոմում մահացավ հռոմեական գրականության հայրերից մեկը՝ Գնեոս Նեվիոսը։ Նրա ծննդյան թվականը հայտնի չէ։ Ենթադրվում է, որ նա ծնվել է 270 թվականին։ Նեվիոսը ծնվել է Կամպանիայում, հավանաբար Կապուա քաղաքում։ Նեվիոսը ապրել է Հռոմում։ Նա մասնակցել է Առաջին Պունիկյան պատերազմին։ Նեվիոսը գրել է ինչպես էպիկական, այնպես էլ դրամատիկական ստեղծագործություններ։ Նրա էպիկական ստեղծագործություններից հայտնի է «Պունիկյան պատերազմը»։ Նեվիոսի դրամատիկական ստեղծագործություններից հայտնի են «Կլիպեուսը», «Ռոմուլոսը», «Ռեմուսը», «Ռոմուլոսի և Ռեմուսի ծնունդը», «Ռոմուլոսի և Ռեմուսի մանկությունը», «Ռոմուլոսի և Ռեմուսի ուսումը», «Ռոմուլոսի և Ռեմուսի հաղթությունը», «Ռոմուլոսի և Ռեմուսի հաղթությունը Ամիտեոնի նկատմամբ

ՀԱՐՈՒՍՏԸ

(ՎԵՊ ՍՈՒՐԵՆ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ)

— Ես ինձ ոչ մի մեղավոր չեմ զգում, որ ես ձեզ ասացի, թե ես ձեր հարսնացուն եմ: Ես ասացի, որ ես ձեր հարսնացուն եմ լինելու, եթե դուք ինձ ուզեք

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ CONSTANTINOPLE

ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՀԱՄԵՂ ԶՍՏԿԱԿԱՆ ԶԻՕՐԻՔՆԵՐ — ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻ — ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՊԱՐԵԼԵՆՆԵՐ

37, Rue de Trévise (Métro: Cadet) — **Tél.: Prov. 82-96**

4000 հատկացեալներ Պադեսթրի մէջ

Պադեսթրի ոստիկանութիւնը հրամայեց ձերբակալել բոլոր համայնավար գործիչները: Այս առթիւ կը տեղեկացնեն թէ 4000 հրեայ եւ արաբ համայնավարներ կը գտնուին Պադեսթրի մէջ: Արաբները համայնավարներու կը վերագրեն վերջին յարձակումները :

*** Գրած էինք թէ երեք ռումբեր պայթեցան Երուսաղէմի մէջ, վիրաւորելով 25 Հրեաներ: Այս դէպքին հետեւանքով, բացառիկ վիճակ հրատարակուեցաւ քաղաքին մէջ, ժամը 7էն մինչեւ 9: Արաբական Գերագոյն Խորհուրդը յայտարարութիւն մը ուղղեց Արաբներուն, յորդորելով որ համբերեն, մինչեւ արքայական յանձնաժողովին որոշումը: Յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ այս խռովութիւնները կը վնասեն արաբական չահերուն :

Օրէնք պանդոկի գիներու մասին

Նկատելով որ պանդոկներու, այլազան հիւրանոցներու եւ կահաւորուած սենեակներու գիները կրնան չափազանց բարձրանալ, յառաջիկայ ցուցահանդէսին առթիւ, երեսփ. ժողովը օրէնք մը քուէարկեց անցեալ օր: Այս օրէնքին համաձայն, բոլոր պանդոկապետները պարտաւոր են ոստիկանութեան տոմարներուն մէջ արձանագրել այն գիները զոր կ'ուզեն գանձել, մայիս 1էն մինչեւ հոկտեմբեր 30: Այս գիները պիտի կախուին բոլոր վարձու հաստատութեանց դուռներուն վրայ եւ սենեակներուն մէջ: Օրէնքը քուէարկուեցաւ 259ի դէմ 334 ձայնով :

Կիներու ազատութիւնը Ալպանիոյ մէջ

Ինչպէս հաղորդած էինք, Ալպանիոյ Մորհրդարանը նպաստեց կիներու քուէ: Թագաւորին հրահանգներուն համաձայն, կառավարութիւնը մեծ դումար մը նշանակած է երիտասարդներ դասընթացքներ հաստատուին կիներու համար: Թագաւորին երկու քոյրերը կը վարեն կիներու ազատագրութեան պայքարը: Վերջերս պոռոյտ մը կատարեցին Շքեղարայի մօտ, առանց քողի երեւալով մահմէտական գիւղերու մէջ, որպէսզի երեւելիները եւ իրենց կիները համոզուին թէ անհրաժեշտ է ընկերային բարեփոխումներ կատարել :

Գերմանական բանակին գինը 900,000

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ գերմանական սպայակոյտը մօտերս պիտի վերջացնէ բանակին վերակազմութիւնը: Սովորական 36 զօրաբաժիններուն վրայ պիտի աւելնան բոլոր զրահապատ եւ մեքենաչարժ կազմակերպութիւնները, բաժնուած՝ երեք զօրաբաժիններու: Զրոյց կը չրջի թէ նոր զօրաբանակ մը պիտի հաստատուի Միւնիխի մէջ: Այդ պարագային Պաւարիա պիտի ունենայ երկու զօրաբանակ: Իրազեկներ կը հաւատան թէ նոր կարգադրութեանց հետեւանքով գերմանական բանակը պիտի ունենայ 13 զօրաբանակ, առանց հաշուելու մեքենաչարժ զօրամասերը: Այն առեն Գերմանիա մշտապէս պիտի ունենայ 900,000 զինուոր, խաղադրութեան առեն :

ՉԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՊՂՈՎ

ԴԵՐՉԱԿ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ժողով ունին վաղը, երկուշաբթի, առաւուան ժամը 10ին Աչխատանքի Սակարանին մէջ, իրենց չահերու պաշտպանութեան համար: Մէնաիքան կը հրաւիրէ նաեւ հայ ընկերները:

Հ. Յ. Դ.

Գալատիա

ՄԱՐՍԷՅԻ Թոսթամ ենթակոմիտէի եւ գրիստաւորը խումբի ընկերական թատ. ժողովը 24 Մարտ, չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Շահիրիկեան սրահին մէջ, 5 rue de l'Eclipse մասնակցիլ կարեւոր օրակարգ:

ՇԱՎԻԼԻ Հ. Յ. Դ. *Արշակեան խումբի կազմութեան տասնամեակը կը տօնուի Ապրիլ 18ին:*

Նկատի ունենալ այդ թուականը:

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Այսօր. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—12,

Salle Poissonnière *մէջ,* **7 Rue du Faub. Poissonnière**

Métro Bonne Nouvelle

ԿԸ ԽՕՍԻ **Պ. Ռ. ԽՍՏԻՄԵՍՏՆ**

Դեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝

ՕՐ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ (երգ.), Պ. Ռ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)

Մասնաճիւղի սիրուներու խումբը կը ներկայացնէ երկու զաւեշտ

ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ եւ ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐԶԱԿԱՒԸ

ԺԱՂ Մուտք 15, *10 եւ* 7,50 Ֆր.: երախաներու 3 Ֆր.: *ՊՒՖԷ*

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կեսարիոյ Հայր. Միութեան Տիկիններու բաժնին կողմէ, Ապրիլ 3ին:

Նկատի ունենալ այդ թուականը:

Օգտակար տեղեկութիւն

Մինչեւ մարտի վերջը ծախու են ԿԷՕ ԳԻՆՈՎ հետեւեալ գիրքերը. —

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԵՐԱԶԱՀԱՆ	15 Ֆր.
ՄԵՌՈՂՆԵՐ	12 Ֆր.
ԵՐԳԱՐԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ	10 Ֆր.
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔԱՐՏԷՍԸ	20 Ֆր.

Զոյս կտորին համար պիտի վճարէք միմիայն 25 *ֆրանք:*

Մէկ կամ միւս գիրքը ընտրելով պիտի վճարէք իսկական գինը:

Ստանալու համար դիմել Գրատուն «Յառաջ», G. Tzérikiantz, 13, Rue de Dominicaines, Marseille.

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ճաշարան Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէջբս՝ Ծախօք եւ Ցէն Միջէդ — Հեռաձայն Dantor : 52 78

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵՍՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** (անփոփոխ)

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2–7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՑԹ

կազմակերպուած

Փարիզի Հարաւ. շրջանի «Յառաջդիմասիրաց» միութեան կողմէ

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

4 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ, 150 Route d'Orléansի սրահին մէջ,

Առաջին անգամ ըլլալով կը ներկայացուի

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

ՀԻՒՐԸՆԴՏԵՍ

կատակերգութիւնը մէկ արարով:

Արտասանութիւններ, խմբերգներ, անակնկալներ: ԹԱՌ ՈՒ ՊԱՐ.

Մուտք՝ 3 ֆրանք:

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպեալ Մարսիլեահայ երգչախումբին կողմէ,

Բարձր հովանաւորութեամբ երեսփ. ժողովի նախագահ

ԷՍՈՒԱՐ ԷՐՕԻ

Զատկի երկուշաբթի օրը, 29 Մարտ, ժամը 2ին,

ՍԱԼՈՆ ՄԱՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ, 1 **Rue Roux de Brignoles**, *Մարսէյլ*

ՀՐԱՇՔ ՏՂԵԿ.— **ԲԱՑԱՌԻԿ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ** (11 ՏԱՐԵԿԱՆ)

Կը դաշնակահարէ Պ. Ա. Շահնազարեան, Կ. Ալեքսանդրեան, Ս. Ալեքսանդրեան, Ա. Ալեքսանդրեան, Ա. Ալեքսանդրեան եւ Ա. Ալեքսանդրեան:

Տեղերու գիները.— *15, 10 եւ 8* Ֆրանք:

Studio PHÉBUS

23 Bld. Bonne Nouvelle, Paris

Tél. Louvre 69-83

ՉԱՓԱԻՈՐ ԳԻՆ — ԽՂՃԱՄԻՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

"NIL BLEU"

2Place de l'Odéon, Paris (6). Tél. Danton 46-75

Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակ կերակուրներ:

ՕՂԻ ՉԱՆԱՉԱՆ ԱՂԱՆԴԵՐՆԵՐՈՎ

ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՐ ԱՄԷՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ:

ԳՐԻՇՏԱՏԵՍ

ՓԱՐԻԶԻ եւ շրջակայից Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ այսօր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, *131* Ֆոպուրկ տիւ Թեմփլը սրճարանին մէջ: Բոլոր հայրենակիցներէ կը խնդրուի ներկայ ըլլալ: Ներկաներու թիւը բաւարար ըլլալի դէպքում տրուելիք որոշումներուն: Օրակարգ նոր վարչութեան ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԱԷՋ Ազգային միութիւն մը կազմելու համար, խորհրդակցական ժողով պիտի գումարուի երեքշաբթի գիշեր ժամը 8ին, Շահիրիկեան Ակումբին մէջ:

ՀԱՑ ԱՐՄԻ Ակումբի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները 23 մարտ, երեքշաբթի 22 rue Richer. Ներկայ կ'ըլլան խորհրդակից անդամները՝ Պ. Պ. Թարունակեան, Վ. Խաչէրեան, Ցքմ. Իգմրլեան, Ի. Թադէոսեան, Վ. Ջօպանեան եւ Պարկիրճեան:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Միութեանս յառաջիկայ երեկոյթը տեղի պիտի ունենայ Մարտ 24ին, չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, իր կէզրոնատեղին, 8 rue Bossuet, Paris:

Պիտի գառախօսէ Պ. Ա. Շահնազարեանի նիւթ ունենալով մեծ արուեստագէտ պետրոս Գազանճեանի կեանքն ու իր արուեստը:

Մասնաւորաբար կը խնդրուի ճշդաչափ ըլլալ: Դասախօսութենէն վերջ կը սկսի պար:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹԻՒ

ՄԱՐՍԷՅԼ, Տօշեան.— Որ եւ է հրահանգ չունք ստացած:

Docteur KOGINSKY

Փարիզեան մասնագէտ

Կը գործածէ ընդհանուր հիւանդութիւններ, տոդց, սրտի եւ ջղային հիւանդութիւններ, կ'ընդունի սկսեալ Փետր. 18էն ամէն հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 4—6, 16 rue de la Défense Issy-les-Moulineaux, *Seine*

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe. LYON

19 — 25 *Մարտ*

Աւուրները ժ. 2.30ին երկոտեանը 8.30ին

Cezar

avec

Raimu, Demazis, Charpin

Գիները 5 եւ 7 ֆր. location gratuite.

Dancing-Cigale avec five Boy's ehrcoesrt Jazz-Cigals, պարահանդէս ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8,30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibald

ՓՆՏՈՒԵՑՔ եւ ԿԱՐԴԱՑԷՔ

Երփածաթերթ՝ «ՄԵՂԱՒ»

փարիզի եւ շրջանի *Յառաջ*ի թղթակից

Պ. ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ:

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13)

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋԸՐՕ ԿՍՈ ՏԻՒ ՆՈՒՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Ջառւօտներըը ժամադրութեամբ:

Cabinet de Me Artin KAZANDJIAN

Licencié en droit de la faculté de Paris

Ancien Avocat près les Tribunaux mixtes d'Egypte Conseil Juridique

10 et 12, Rue Richer, Paris — Tél.: PROvence 04-64 et la suite

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ

Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններու համար կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակիէ եւ տօն օրերէ ժամը 5 – 7:

Դիմեցէք իրեն եւ գոհ պիտի մնաք:

Զրի խորհրդակցութիւն «Յառաջ»ի բաժանորդներուն երկու շաբթի եւ երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 5—7:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկերչէն ու գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքներ կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ԻՉԳԱԼԱՑԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

3 Rue de Palikao, Paris (20

Հեռաձայն **Men. 94-84** — **Métro Couronnes**

Կը հայթայթէ մէջն կարգի նպարեղէններ լաւագոյն որակով եւ ամէնէն ժամն գիներով:

ՇԱՆՕԹ.— 9 Rue Jouye-Rouveի վաճառատունը կը շարունակէ իր գործառնութիւնը:

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE-COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը: դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

ԻՐԱՒԱԳԷՏ — ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ԱՐՏԱԻԱԶԴ ՀԱՆԸՄԵԱՆ

122 Bld. Murat, Paris (16), Tél. Jasmin 52—69

Մէջբօ Բօթթ տը Սէն-Քլու ելքը, Ավթնիւ տը Վէրսայլի կողմէն, Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի դատի, արկածի, առնելիքի եւ գործի համար: Գիները չափաւոր:

10—12, 6,30—8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն:

ԵԳԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51

ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris
Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Ցոմանկներ՝ ամէն տեղի դամար: Հայ ճամբորդներու համար ամսնաւոր գին: Ունինք թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎՄՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ՎԱԼԷՆՍԻ ՃԱՇԱՐԱՆԸ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԱԾ

ԲՈԼՈՐԻՆ ԱԶՔԸ ԼՈՑՍ

Անոնք որ ստիպուած էին կարպի սպասել տեղ մը ունենալու համար ՎԱԼԷՆՍԻ ճաշարանին մէջ 8 Rue Buffault, *այժմ կրնան վստահ ըլլալ որ հանգստաւէտ պայմաններու մէջ պիտի կրնան Արեւելքը վայելել եւ ԵՐԵԻԱՆ ՕՂԻՆ խմել իր նոր վարձած ընդարձակ ճաշարանին մէջ*

41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris

Հեռաձայն՝ Prov. 90—32

Մասնագէտ խոհարար մը պիտի պատրաստէ հայկական համեղ կերակուրներ: Գիները ժամն:

Հաւաքոյթներու համար կը տրամադրուին փոքր եւ մեծ սրահներ, միայն ֆոնսմասիոնով, հարսնիքներու եւ խնջոյքներու սպասարկութիւն:

Այցելեցէք անգամ մը:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱԶԱՏ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԱԶԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
23
ՄԱՐՏ
MARDI
23 MARS
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3377

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՇՆՈՐՀ ՄԸ՝ ԻՐ ՇՆՈՐՀԱԶՈՒԻՐԿՆԵՐՈՎ

Ա րագօրէն աչքէ անցընելով «Ա. Հայաստան»ի վերջին թիւերը, փետր. 23էն մարտ 3, մնացինք անբացատրելի, ամէն պարագայի մէջ մոայլ տպաւորութեան մը տակ :

Պիտի ըսէինք թէ իրար խառնուած են Հարսնիքն ու սուգը, եթէ կարելի ըլլար այդ բացատրութիւնը գործածել այսպիսի պարագաներու մէջ :

Այսպէս, թերթը շռնդալից խորագիրներով կը ծանուցանէ «Հայկական Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութեան» նախագծին վաւերացումը երեւանի կեդր. գործադիր կոմիտէին կողմէ (խորհրդարան): Եւ կ'աւելցնէ թէ նախագիծը յանձնուած է «Հայկական ԽՍՀ խորհուրդների 9րդ արտակարգ համագումարին քննութեան եւ հաստատութեան »:

Այս առթիւ հրատարակուած է նաեւ նոր սահմանադրութեան նախագիծը, յարեւնման՝ կեդրոնի կազապարին :

Արդ, այս աւետարե՛ր լուրին հետ, կ'երեւան չարք մը թխադոյ յօդուածներ եւ բանաձեւեր, որոնք սեւ քօղի մը պէս կ'այլա – փոխեն պատկերը :

Կարդալով այդ հրատարակութիւնները, հատուած առ հատուած եւ տող առ տող, հակառակ ձեր բոլոր լաւատեսութեան, կը մտնուիք չարաչուք անստուգութեան մը:

Եւ հարցումները իրարու կը յաջորդեն, ձեր մտքին մէջ. –– ի՞նչ է պատահած նորէն. դեռ կը չարունակուի՞ն Ադամի Խան-ջեանի «անձնասպանութեան» առթիւ սարքուած հալածանքները: Մոսկուայի եւ Թիֆլիսի պղտոր աչքերը նոր «գաւե՞ր» երեւան հանած են: Քանի՞ հոգի են եւ ի՞նչ եղած են «հակայեղափոխականները»,– բանտարկուա՞ծ, աքսորուա՞ծ: Ձիշդ այն պահուն որ Մոսկուա կը բարեհաճի՞ նոր սահմանադրութիւն մը շնորհել «Հայկական Ս. Ս. Հանրապետութեան» (ոչ թէ «Հայաստանի»), ինչո՞ւ սեւ ցանկը անվերջ կը ճոխանայ նոր չնորհատանի»), ինչո՞ւ սեւ ցանկը անվերջ կը ճոխանայ նոր չնորհատուններով: Ի՞նչ մահացու մեղքեր գործեր են Արսէն Եսայեանը (նախագահ Հօկի), Ա. Երզնկեանը (պոմ - վարչապետ), Ա. Եղիազարեանը (նախորդ կրթական գործավար)...

Իրրեւ անմիջական աղբիւր ունենալով միայն «Ա. Հայաստան»ի վերջին թիւերը, դժուար չէ գտնել այս հարցումներուն մատուր պատասխանը :

Անշուշտ բաւարար պիտի չըլլայ այդ պատասխանը: Ցաճախ ամիսներ, նոյնիսկ տարիներ կ'անցնին, մինչեւ որ կարելի կ'ըլլայ լիովին տուգել չատ մը իրողութիւններ՝ ոչ միայն Հայաստանի, այլեւ ամբողջ Ա. Միութեան մէջ :

Արդ, կարդալով «Ա. Հայաստան»ի զանազան թիւերը, անգամ մը եւս կը համոզուինք թէ՝ երեւանը, ինչպէս Թիֆլիսն ու Մոսկուան, տակաւին կը գալուի ահաւոր մղձաւանջի մը տակ ,– հակայեղափոխութի՛ւն :

Եւ քանի որ ազդանշանը կեդրոնէն արուած է, նոյնինքն Սթալինի բերնով,– տո՛ւր թէ կուտաս: Մատնէ՛, սեւցո՛ւր, հարստահարէ՛, ջարդէ՛, բարոյապէս եւ ի հարկին ֆիզիքապէս : Ջախջախէ՛, զա՛րկ՝ բարոյապէս եւ ի հարկին ֆիզիքապէս : Ջախջախէ՛, զա՛րկ՝ բարոյապէս եւ ի հարկին ֆիզիքապէս : Ջախջախէ՛, զա՛րկ՝ որ եւ է գլուխ որ կը համարձակի ծուռ նայիլ, խանձէ որ եւ է բերան որ կը փորձէ տարբերական ճշմարտութիւնները յիշեցնել, կտրէ՛ այն թեւերը որ կրնան գլխուդ բարձրանալ, յիշեցնելու համար արդարութիւն կամ իրաւունք :

Ահա լսեցէ՛ք,– ամն Մ. Դանիէլեան, քարտուղար Երեւանի կոմիտէի, երկարապատում ուսումնասիրութիւն մը հրատարակելով «Ներկուսակցական աշխատանքի մի քանի հարցերի մասին», կ'ողբա՛յ որ դեռ բաւարար աշխատանք չէ կատարուած Երեւանի մէջ, «Թշնամական տարրերի մերկացման, նրանց ջախջախման գործում »: («Ա. Հայաստան», 27 փետրուար):

Բայց այս չի նշանակեր թէ որսի չուները տարին անցուցեր են աղ ուտելով եւ պոչ խաղցնելով :

–« Երեւանի կուսկազմակերպութիւնները վերջին տարում խոշոր աշխատանք կատարեցին իրենց շարքերը հակայեղափոխական, տրոցկիստական, դաշնակցական, նացիոնալիստական տարրերից եւ ամէն կարգի ու գոյնի թշնամիներից մաքրելու գործում :

Երեւանի կուսկազմակերպութիւնները մասնաւորապէս հսկայական աշխատանք կատարեցին հակայեղափոխական, նացիոնալիստական - խանչեանական թափթփուքներին մերկացնելու եւ դիմակազերծ անելու գործում »:

Այս միեւնոյն դրութեան մէջ է որ, յօդուածագիրը հապաղութեամբ կը հաստատէ դիմակազերծումը նոր «դաւաճան»ի մը, «հակայեղափոխական նացիոնալիստ» Ա. Եսայեանին: եւ կը հաստատէ մնացեալն ալ,– ամբաստանեալին ձերբակալումը, որ տեղի ունեցած է ամիսներ առաջ.

–« Ա. Եսայեանի մերկացումից ու ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ քաւական ժամանակ անց, Հօկի կուսկազմակերպիչ Վ. Թարախ – չեանը, հիմնարկի անկուսակցական աշխատողներից թագցնելով Եսայեանի հակայեղափոխական լինելու հանգամանքը, յայտնում էր թէ նա գտնւում է գործուղման մէջ»:

Այսպէս տող ընդ մէջ պրպտելով, կը գտնենք չնորհազուրկներու նոր չարք մը,– հիներու անուններուն հետ խառնուած, բայց ոչ բոլորը իրենց անուններով, բացառութեամբ Երզնկեանի, Եսայեանի եւ Եղիազարեանի:

Անշուշտ «Հայաստանի աշխատաւորութիւնն» է որ, «ցասումով համակուած», մէկ օրէն միւսը, քուրջի պէս կը նետէ երկիմ

ՍԱՐՈՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ՎԱՍՏԱԿԱՎՈՐ ՎԱՐՊԵՏ ՀՐԱՆՏ ՄԱՏԻՍՈՍՅԱՆԸ

Ծնվել է 1902 թ. հոկտեմբերի 2-ին Ալեքսանդրապոլում (այժմ՝ Գյումրի)։ 1920 թ. ավարտել է Ալեքսանդրապոլի պետական կոնսերվատորիան։ 1921 թ. ընդունվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիան, որտեղ սովորել է Ալեքսանդր Սպենդիարյանի դասարանում։ 1924 թ. ավարտել է կոնսերվատորիան և ընդունվել ասպիրանտուրա։ 1926 թ. ավարտել է ասպիրանտուրան և նշանակվել կոնսերվատորիայի դասախոս։ 1928 թ. ստացել է պրոֆեսորի կոչում։ 1929 թ. նշանակվել է կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1930 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1931 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1933 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի տնօրեն։ 1935 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1936 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1937 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1938 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1939 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1940 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1941 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1942 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1943 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1944 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1945 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1946 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1947 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1948 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1949 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1950 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1951 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1952 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1953 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1954 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1955 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1956 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1957 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1958 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1959 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1960 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1961 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1962 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1963 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1964 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1965 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1966 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1967 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1968 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1969 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1970 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1971 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1972 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1973 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1974 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1975 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1976 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1977 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1978 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1979 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1980 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1981 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1982 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1983 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1984 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1985 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1986 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1987 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1988 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1989 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1990 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1991 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1992 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1993 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1994 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1995 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1996 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 1997 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 1998 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 1999 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2000 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2001 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2002 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2003 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2004 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2005 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2006 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2007 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2008 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2009 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2010 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2011 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2012 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2013 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2014 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2015 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2016 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2017 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2018 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2019 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2020 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2021 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2022 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2023 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2024 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2025 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2026 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2027 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2028 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2029 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2030 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2031 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2032 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2033 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2034 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2035 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2036 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2037 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2038 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2039 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2040 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2041 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2042 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2043 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2044 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2045 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2046 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2047 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2048 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2049 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2050 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2051 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2052 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2053 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2054 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2055 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2056 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2057 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2058 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2059 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2060 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2061 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2062 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2063 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2064 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2065 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2066 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2067 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2068 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2069 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2070 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2071 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2072 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2073 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2074 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2075 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2076 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2077 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2078 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2079 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2080 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2081 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2082 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2083 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2084 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2085 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2086 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2087 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2088 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2089 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2090 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2091 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2092 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2093 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2094 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2095 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2096 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2097 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2098 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2099 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2100 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2101 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2102 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2103 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2104 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2105 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2106 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2107 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2108 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2109 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2110 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2111 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2112 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2113 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2114 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2115 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2116 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2117 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2118 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2119 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2120 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2121 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2122 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2123 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2124 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2125 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2126 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2127 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2128 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2129 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2130 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2131 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2132 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2133 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2134 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2135 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2136 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2137 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2138 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2139 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2140 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2141 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2142 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2143 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2144 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2145 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2146 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2147 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2148 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2149 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2150 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2151 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2152 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2153 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2154 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2155 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2156 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2157 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2158 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2159 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2160 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2161 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2162 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2163 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2164 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2165 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2166 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2167 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2168 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2169 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2170 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2171 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2172 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2173 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2174 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2175 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2176 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2177 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2178 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2179 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2180 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2181 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2182 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2183 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2184 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2185 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2186 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2187 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2188 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2189 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2190 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2191 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2192 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2193 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2194 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2195 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2196 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2197 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2198 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2199 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2200 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2201 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2202 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2203 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2204 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2205 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2206 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2207 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2208 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2209 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2210 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2211 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2212 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2213 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2214 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2215 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2216 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2217 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2218 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2219 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2220 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2221 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2222 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2223 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2224 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2225 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2226 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2227 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2228 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2229 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2230 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2231 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2232 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2233 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2234 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2235 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2236 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2237 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2238 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2239 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2240 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2241 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2242 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2243 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2244 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2245 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2246 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2247 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2248 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2249 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2250 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2251 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2252 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2253 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2254 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2255 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2256 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2257 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2258 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2259 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2260 թ. նշանակվել է Երևանի պետական կոնսերվատորիայի տնօրեն։ 2261 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ 2262 թ. նշանակվել է Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր։ 2263 թ. ընտրվել է ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի պատգ

ՉՈՐՔՕՐԵԱ

(ՎԱՂԸՆԿԱՑ ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ ՀԱՅՈՑ ՄԱՍԻՆ)

ՆՈՎԵԼ

Գրաքննչական դէպք.

— Ինչո՞ւ համար ձերբակալեցիր զիս։

Պատասխանէ դէպքը.

— Ես հետեւեալ յանցանքներուն համար ձերբակալեցի զքեզ։

Ա. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ ներկայացուցիչ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Բ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Գ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Դ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Ե. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Զ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Է. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Ը. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Թ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Ժ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԺԱ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԺԲ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԺԳ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԺԴ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԺԵ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԺԶ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԺԷ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԺԸ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԺԹ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Ի. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԻԱ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԻԲ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԻԳ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԻԴ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԻԵ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԻԶ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԻԷ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԻԸ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

ԻԹ. Որովհետեւ դուն ինքզինքդ կը կոչես Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչ, մինչդեռ դուն ոչ մէկ ներկայացուցչական իրաւունք ունիս։

Ի՞նչ կ՚ըսես, Չորքօրեա, այս մեղադրանքներուն դէմ։

— Ես ոչինչ կ՚ըսեմ, պարոն դատաւոր, ես ոչինչ կ՚ըսեմ։

— Ուրեմն, ես քեզ կը դատապարտեմ ամենախիստ պատիժին։

— Ես ոչինչ կ՚ըսեմ, պարոն դատաւոր, ես ոչինչ կ՚ըսեմ։

—

Diplôme d'Honneur 1931

ԻՐ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ «ԴԻՒՐԷՔ» ՍՈՒՐՃՈՎ

ՇԻՐԱԿ ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

26 Rue de Trévise, Paris (9) **Tél.: Prov. 38-63,** **Livraison à Domicile**

Զատկական համով հոտով ԶԷՕՐՏՔՈՆԵՐՈՒՆ մթնակ կեդրոնատեղին:

Զատկական տօնական առթիւ 5 % զեղչ իր բոլոր նպաստակիցներուն վրայ

տորութեամբ, չանալով անդգալի դարձնել իրենց ներկայութիւնը, բայց միշտ պատրաստ՝ միջամտելու:

Թափորը Քլիչի հասաւ ժամը 4·30ին, ուր կարճ դամբանականներ խօսեցան Թաղին ընկերվարական քաղաքապետը, Պ. Մորիս Թորէզ՝ յանուն համայնավար կուսակցութեան, Պ. Ժուհօ, (Աշխատանքի Դաշնակցութիւն), Պ. Սէվէռաք (ընկերվարական կուսակցութիւն) եւ ներկայացուցիչ մը արմատական կուսակցութենէն: Իւրաքանչիւրն ալ իրենց յարգանքը յայտնելով զոհերուն, միութեան եւ համերաշխութեան կոչ ուղղեցին: Պ. Ժուհօ չէչտեց.— «Այսօր կ'ուզեմ որ առելութեան եւ վրէժի որ եւ է խօսք չելլէ իմ բերնէս. բայց այլեւս երբեք եղբայրասպան գնդակներ պէտք չէ զարնեն Ֆրանսացիները»: Մորիս Թորէզ.— «Ֆրանսայի ժողովուրդը կը պահանջէ հաւատարմութիւն 1935 յուլիս 14ի ուխտին: Հետեւաբար կը պահանջէ զինաթափ ընել եւ լուծել ֆաչական վերակազմուած միութիւնները, մաքրել ոստիկանութեան, վարչական եւ զօրական իշխանութեան եւ բանակին շարքերը»: Պ. Սէվէռաք յայտարարեց թէ ընկերվարական կուսակցութիւնը հաւատարիմ կը մնայ 1935 յուլիս 14ի ուխտին: Արմատական դամբանախօսը ազատութիւն պահանջեց բոլորին համար:

Եւ Թափորը ցրուեցաւ կատարեալ բարեկարգութեամբ:

Կաթիճտէրնի գործունէութիւնը Ամերիկայի մէջ

«Մաթէն» կը գրէ թէ Կոմինտէրնը (Գ. Միջազգային) մանաւանդ ծրագիր մը մշակած է, Մ. Նահանգներու արհեստակցական չարժումը ձեռք անցընելու համար: Այս առաջադրութեամբ կազմուած է ամերիկեան յանձնաժողով մը, որուն անդամներն են Լոզովսքի, Եանսօն եւ Անգլիացի մը: Յանձնաժողովը բջիջներ պիտի կազմէ կարելի եղածին չափ չուտ եւ ընդհանուր գործադուլներ պիտի սարքէ, մանաւանդ պատուիրակներ նշանակելով ամէն տեղ: Արտադրութիւններուն գլխաւոր նպատակը պիտի ըլլայ գլխաւոր ճարտարագործութեանց ապգայնացումը պահանջել:

Հետաւորութիւնը չատ երկար ըլլալով Մոսկուայէն Մ. Նահանգները, միջնակարգ կեդրոն մը ստեղծուած է: Նախապէս կը խորհէին Փարիզի մէջ տեղաւորել այդ կեդրոնը, բայց յետոյ նախընտրեցին Ամստէրտամը:

«Ամերիկեան յանձնաժողովին տրամադրութեան տակ դրուած է նախ 200,000, իսկ վերջերս ալ՝ 100,000 տոլար:

ՋԱՐԱԳԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԴՈՒԼի սպառնալիք մը ուղղեցին Տիթրոյթի (Մ. Նահանգներ) մետաղագործական հաստատութեանց բանուորներէն 175,000 հոգի, իրրեւ բողոք իրենց ընկերներու ձերբակալման դէմ:

ՄԱՐԱԶԱՒԱՏ ՁՈՁի ՄԱՐՄԻՆԸ չարաթ օր էնվալիտ փոխադրուելով, թաղուեցաւ Նափոլէոնի դամբարանին մօտ, 10 մեթր հետաւորութեամբ: Ինչպէս կը յիշուի, մարաջախտը մեռած էր ութ տարի առաջ:

ԱԻՍՏՐԻՈՑ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ փչչթայէն վերադարձին պաշտօնանկ ըրաւ Վիէննայի ապահովութեան տեսուչը, որկասածելի կը համարուէրիքըհեհէթէրական: Այս այցելութեան առթիւ սուբ՝ բանավէճ մը սկսած է գերմանական եւ աւստրիական թերթերուն միջեւ: Կը կարծուի թէ Տոքթ. Շուշնիկ (վարչապետը) փչչթա երթալէն ի վեր, աւելի չատ հակած է Զեխոսլովաքիոյ կողմը, ինչ որ ահաճութիւն կը պատճառէ Գերմանիոյ:

ՊԵԼՃԻՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԸ Լոնտոն գնաց, լուսաբանութիւններ հաղորդելու համար իր երկրի նոր քաղաքականութեան մասին, որ կը տրամադրէ չէզոքութիւն պահել: Թագաւորը պիտի խնդրէ որ Պելճիոյ չէզոքութիւն տրուի յարեւմտեան Զուիցերիոյ: Այդ պարագային, կը կարծէ թէ աւելի օգտակար կրնայ ըլլալ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի ապահովութեան համար, քան եթէ այդ երկիրներուն կապուի ուղղակի:

ԼԵՀԱՍՏԱՆի մէջ հետապնդումները կը չարունակուին համաչափ կան չբջանակներու դէմ: Շաբաթ գիշեր 107 հոգի ձերբակալուեցան Լոձի մէջ, իսկ 500 հոգի Լվովի մէջ, քաղաքական պատճառներով: Մուզարկութեանց հետեւանքով բռնուեցան բազմաթիւ թղթակցութիւններ՝ Մոսկուայի հետ, օտար դրամներ, ինչպէս եւ կեղծ անցագիրներ եւ ուրիշ թուղթեր:

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ԲԱՆՏԸ, որ բացուած էր մէկ տարի առաջ, դեռ չաբաթ օր ունեցաւ իր առաջին հիւրը: Պապական ոստանի բնակիչներէն մէկը նախատած էր լլալով պահակները, 24 ժամ բանտարկութեան դատապարտուեցաւ: Բանտը կը բաղկանայ երեք խցիկներէ, զբօսավայրէ մը եւ բաղնիքէ մը:

ՍՊԱՆԻՈՑ ՀԱԿԱՏԻՆ ՎՐԱՑ կառավարական զօրքը կարեւոր յայտնութիւններ չահեցաւ վերջին օրերս, Մատրիտի չբջանակին մէջ, գրաւելով կարգ մը դիւղեր: Ճառաչխադացութիւնը կը չարունակուի:

Հ. Յ. Դ.

Դահլան

ՄԱՐՍԷԼԻ Թոստամ ենթակոմիտէի եւ Քրիստափոր խումբի ընկերական քնդ. ժողովը 24 Մարտ, չորեքչաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Շաֆրիկեան սրահին մէջ, 5 rue de l'Eclipse. Պարսէյլ: կարեւոր օրակարգ:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ, ՑԵՐԵԿՈՑԹ

կազմակերպուած

Փարիզի Հարաւ. շրջանի «Ցառաջդիմասիրաց» միութեան կողմէ

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

4 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ, 150 Route d'Orléansի սրահին մէջ,

Առաջին անգամ ըլլալով կը ներկայացուի

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆի

ՀԻՒՆԴԻՏԵՍ

կատակերգութիւնը մէկ արարով:

Արտասանութիւններ, խմբերգներ, անակնկալներ: ԹԱՌ ՈՒ ՊԱՐ:

Մուտք՝ 3 ֆրանք:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓՈՒՐիԶի ՀԱՅ ՍԱՓՐիԶՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

28 Մարտ, Զատկի կիրակի իրիկունը ժամը 9էն մինչեւ լոյս,

84 Rue de Grenelle, *մէթրօ* **Rue du Bac**

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին հայ եւ օտար արուեստագէտներ, ՕՐ. ՆԻԶԱՄԵԱՆ (Արգ, 8 տարեկան դաշնակահարուհի ԱՆԺԵԼ—ՍԻՒԶ, A. LEVALIER իր exhebitionներով, Պ ԳՐԻԳՈՐ իր ձիծաղաշարժ երգերով եւ խաղերով, հանրածանօթ պարուհի HUGUETTE O'BIA, կանանց մազերու վերջին նորաձեւութիւններու ցուցադրութիւն հայ եւ օտար արհեստակիցներու կողմէ:

Օրուան թագուհիի ընտրութիւն.

Ընտիր ճաշ եւ օրքէսթր 14 հոգի, զեկավարութեամբ Պ. Տ, ՕՆՈՍԵԱՆի ԱՐԵԻԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳ

ԳՈԹիՑԻՈՆ, ՎիՃԱԿԱՀՈՆՈՒԹիՒՆ եւ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ:

Ձրի բաշխում անուշահոտութիւններու:

Մուտք՝ 8 ֆր. կիներու 6 ֆր.:

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Մարսիլ հայ երգչախումբին կողմէ,

Բարձր հովանաւորութեամբ երեսփ. ժողովի նախագահ

ԷՑՈՒԱՐ ԷՐՒՕԻ

Զատկի երկուշաբթի օրը, 29 Մարտ, ժամը 2ին,

ՍԱԼՈՆ ՄԱՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ 1 Rue Roux de Brignoles, Մարսէյլ

ՀՐԱՇՔ ՏԱԼԵԿԸ.— *ԲԱՑԱՌԻԿ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ* (11 ՏԱՐԵԿԱՆ)

կը դաշնակահարէ Պախէն, Մկարլաթիէն, Շոբէնէն, Ֆօրէէն, Տլապիէրէն, Սկրիապինէն, Լիչէն եւ Կլինքա—Պալաքիրէվէն նուագներ:

Տեղերու գիները.— 15, 10 եւ 8 ֆրանք:

Երգահանդէս

Օփերայի յայտնի երգիչ ՆԵՐՍԷՍ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆի երգահանդէսը տեղի կ'ունենայ 15 Ապրիլ, երեկոյեան ժամը 9ին, Salle Gaveau մէջ:

ՓԱՐԻԶի ՍԷՕէՕզի Հայր. Միութիւնը ցաւով ի գոգս իր հայրենակից գրագէտ Պ. Յ. Օշականի յանկարծական ինքնասպանութիւնը եւ կը փութայ արագ ապաքինում մաղթել, շարունակելու համար իր այնքան նուիրումով փարած աշխատանքը, որուն այնքան պէտք ունի ներկայ Հայ սերունդը ու Հայ գրականութիւնը:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibald

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13)

Տօքթ. ՄԷՍԱՃԵԱՆ

82 rue d'Amsterdam, Paris (9)

Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy

Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու:

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7:

կիրակի եւ տօն օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռք է գնում ոսկի եւ գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխօսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ձերմակեղէններու, թրիքօթաժի, գուլպաներու եւլն.ի համար:

Ամենալաւ ապրանքներ քացառաբար գեղչուած գիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.

փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77, 67-78

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Խորհրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու. Ազգութի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթարալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գաւառեսութիւններու խմբագրութիւն: Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

ՀԱՅ ԵՐԾԻ (Aigle d'Arménie)

Պահել ու զարգացնել ընկերական եւ իրերօգնութեան կապը իրարու մէջ: Պաշտպանել իր անդամակիցներուն բարոյական եւ ընկերային շահերը:

Հիմնուած 1936ին, **Récépissé de déclaration No. 1929, le 8 Juillet 1936**

Նպատակն է հայ նորահաս սերունդին մէջ զարգացնել ընդհանուր մարզական գործունէութիւնը:

Մշակել երգի ճաշակը:

Ցեղի կ'ունենան՝ երգչախումբի փորձեր (երեքշաբթի), մարմնամարզ (հինգշաբթի), երեկոյթներ (շաբաթ), հայերէնի դասեր (հինգշաբթի առաւօտեան):

Տեղեկութեանց համար դիմել Ակումբին կեդրոնը, հիմնադիր Ա. Լ. Ա. Ճենանի, 22, Rue Richer, Salle des Réunions, Paris:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton : 52 78

Արեւելեան եւ եւրոպական խոհանոցի կերակուրներ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷԼԻ մէջ մշակութային միութիւն մը կազմելու համար, խորհրդակցական ժողով պիտի գումարուի երեքշաբթի գիշեր ժամը 8ին, Շաֆրիկեան Ակումբին մէջ:

ՀԱՅ ԱՐՄԻ Ակումբի վարչութիւնը ընդ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները 23 Մարտ, երեքշաբթի 22 rue Richer. ներկայ կ'ըլլան խորհրդակից անդամներ՝ Պ. Պ. Թարունակեան, վ. Էսմէրեան, Տքթ. Իգմրեան, Յ. Թադէոսեան, վաչեանց, պէրնար վահէ, Ա. Ջալանեան եւ պարկիրեան:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսը կ'ըլլայ շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ դիշերները ժամը 8.30ին:

ՓՈՏՈԳՐԱՓ եւ ԿԱՐԴԱՑԱՓ երգիծաթերթի՝ «Մ Ե Ղ Ո Ի»

փարիզի եւ շրջանի Յառաջդիմասէր

Ա Հ Ե Տ Ի Ս Ի Ն:

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊԻ ՀԵՏ

Ի.— ԵՐԵՔ ՍՈՒԼԹԱՆՈՒՀիՆԵՐԸ— ՖԵՀԻՄԷ, ԽԱՏԻՃԷ, ՖԱՔԻՄԷ

Գրեց՝ ՀՄԱՑԱԿԱՆ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ

Սակայն իշխանուհին անհամբերութեան նշաններ ցոյց կուտար եւ պատասխանս փութացնել տալու նպատակաւ ձայնին մէջ հրամայական չեշտեր կը դնէր: Բացատրեցի իրեն, առանց սակայն սրտնեղութիւնս ծածկելու, թէ ինչու պիտի չկարենայի անմիջապէս եւ վճռական կերպով արտայայտուիլ: Այդ պահուն սեւամորթ ներքինի մը սուրճ կը հրամցնէր. մերժեցի սուրճը եւ ոտքի ելայ մեկնելու համար: Սուլթանուհին զղաց իր սիրտը եւ ներողութիւն խնդրեց այնպիսի ձայնով մը, ուր ինձ թուեցաւ թէ զսպուած հեկեկանք կար. իսկոյն անդրադարձաւ սակայն, կամքի ճիգով մը իշխեց ջիղերուն եւ սկսաւ պատմել իր հոգին տուայտող ցաւերը: Օր մը առաջ, իր ներկայութեան ընդունելութեան էր իր փոքրիկ կարուհին, որ համեստ երիտասարդի մը հետ նոր պսակուած էր եղեր: «Մաո, երջանի՞կ ես, հարցուցեր է անոր: «Օհ, Ձերդ Բարձրութիւն, չատ երջանիկ», պատասխաներ է, բերելեղեայ խնդումներով դեռատի հարսուհին, զոր չնորհաւորեր եւ համբուրեր է: Մաոին մեկնելէն յետոյ՝ արցունքի տաղնապ մը ունեցեր է, պոռթկացեր է, ընդվզեր է թախտին դէմ, եւ, ընդարձակ սրահներուն մահարոյր ամայութեանը մէջ՝ կաթիլ մը երջանկութիւն աղերսեր է Աստուծմէ:

Մինչ կայսերազուն տիկինը կը քրքրէր այսպէս սրտին ծալքերը, աչքերս ակամայ կը մոլորէին Վատիկանի չքեղութիւններուն վրայ բացուող մեծադիր պատուհանէն դուրս... Հոն, ծովուն եւ երկնքին միջեւ, կը ծածանէր անծայրածիր աշխարհ մը միլիոնաւոր գաղթական թռչուններու, որոնք մեծավայելուչ հանդիսաւորութեամբ, ճամբայ կ'ելլէին դէպի նոր երկինքներ:

Գուցէ անոնք ալ՝ մեղի պէս, յոյսերով ու պատրանքներով կը տարուէին, անոնք ալ գուցէ կը չարչարուէին տառապանքի եւ երջանկութեան առեղծուածով... Սուլթանուհին կը չարունակէր խօսիլ... կը պատմէր իր մտահոգութիւնները, որոնց մէջ գրամական նեղութիւնն ալ իր բաժինը ունէր: Հողերու խնդրին նպաստաւոր լուծումը՝ կարելիութիւն պիտի ընծայէր յարդելու քանի մը բարոյական պարտքեր, ինչպէս նաեւ,— որքան կրցայ գուշակել իմ փաստաբանի բնազդովս — պիտի թոյլատրէր իրականացումը, իր դիրքին եւ արժանապատուութեանը վայել պայմաններով, սիրային երազի մը, որ ժամանակ մը ի վեր կը տանջէր իր հոգին:

Ստանձնեցի դառը, խօսք առնելով սուլթանուհիէն, թէ որոշումներուս եւ ձեռնարկներուս մէջ, պիտի վայելէի բացարձակ անկախութիւն եւ թէ, ոչ ինչ եւ ոչ ալ քոյրերը, նկատողութեան պիտի առնեն ասոր անոր խորհուրդները կամ թելադրութիւնները, որոնք անկասկած, պիտի տեղան իրենց վրայ:

Ամիսներու համբերատար եւ թերեւս ալ ապերախտ աշխատութեան մը հարկադրուեցայ՝ երբ նուիրուեցայ հողերու պատմականին ուսումնասիրութեանը, որ անշուշտ առաջին գործը պիտի ըլլար: Հողերուն թիւը 300է մօտ էր. իւրաքանչիւրին արձանագրութիւնը պտնել եւ մանրակրկիտ քննութենէ անցնել անհրաժեշտ էր: Archiveներուն անկանոնութիւնը մէկ կողմէ, պաշտօնեաներէն ոմանց ապիկարութիւնը եւ ոմանց ալ չարակամութիւնը միւս կողմէն, կը դժուարացնէին չանքերս, մանաւանդ որ տարբական խոհեմութիւնը կը պահանջէր որ եւ է մէկուն զգացնել չտալ հետապնդուած նպատակը: Վերջապէս ժպտեցայ բախտը եւ դատ ինչ որ կը փնտռէի ...

Արձանագրութիւն մը, փոշիի թանձրը խաւերու տակէն գլուխը բարձրացնելով, եկաւ ինձ աւետել թէ՝ Մուրատ Ե. պետական դանձին հետ հաշուակցած էր Գուրպաղըը - տէրէի հողերուն փոխարժէքը:

Խրիչքա, դառը չահած էի... Ալ ի՞նչպէս կարելի պիտի ըլլար պետական նկատել — կառավարութեան ըմբռնած իմաստով — հող մը, որուն գինը պետութեան վճարուած է:

Սուլթանուհիներու ջերմ փափաքն էր ծախել հողերը եւ անմիջապէս... Զուգեցի զբաղիլ այդ գործերով, որ իմ ասպարէզիս հետ կապ չունէին: Ինդրեցին, պնդեցին եւ վերջապէս հաւանութիւնս առին:

(Շար.) (5)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՁ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ՐՐՈՐԴԱԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

		ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՕՐԱԹԵՐԹԻ
24
ՄԱՐՏ
MERCREDI
24 MARS
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3378

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹՇՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ...

Թէ՛ղճ Աբաէն Տրապիզոնի։ Փարիզ էր քանի մը տարի առաջ, եւ, նեղսրտելով զանազան տրտունջներէ, յայտարարեց հանդիպողներուն.— « Մենք Ամենայն Հայոց կառավարութիւն չենք»։

Փարիզ պիտի գար, նորէն, անցեալ տարի, հոկտեմբերին կամ նոյեմբերին, նախագահելու համար Հօկի համագումարին։ Ժամանակը անցաւ, ոչ լինք երեւցաւ, ոչ ալ ուրիշ մը։ Եւ ահա, ամենուն վերջը միայն լուր կը հասնի թէ ձերբակալուած է, իբրեւ հակայեղափոխական։ Ձերբակալուած՝ ուրիշ երեւելիներու հետ, — Երզնկեան, Եղիազարեան եւն.։ (Այս տպաւորութիւնը կը ձգեն « Ա. Հայաստան»ի վերջին թիւերը, ինչպէս բացատրած էինք երէկ)։

Ուրեմն, Թողո՞ւնք «Ամենայն Հայոց»ը, ոչ իսկ իրենց գլուխին տէրն են անոնք որ հիմը դրին Հայաստանի այսօրուան իշխանութեան, դաւադրելով, խարելով եւ ահաբեկելով, իրենց կռնակը տուած՝ ռուսական բանակին։

Աչքէ կ'անցընենք, պատահաբար, 1921էն մինչեւ այսօր փայլած եւ մարած, փառաբանուած եւ խարազանուած, աթոռի մը վրայ բարձրացած եւ թաւալգլոր ինկած վարիչներու ցանկը, — եւ կը մնանք ապշած։

Ի՞նչպէս քշուեցան, ո՞ւր քշուեցան, ինչո՞ւ քշուեցան այն 15 — 20 երեւելիները, որ կը կազմէին խորհրդային Հայաստանի չքախումբը։ Եւ եթէ անոնք, բուն հիմնադիրներն ու կազմակերպիչները, անվստահելի էին կամ անկարող, հապա ի՞նչ կը ներկայացնեն անոնց հասցուցած աշակերտները ...

Համրեցէք վերջին տասնըվեց տարուան ընթացքին, ոչ միայն ասպարէզէն, այլեւ Հայաստանի սահմաններէն քշուած վարիչներու անունները (կը յիշենք խառն ի խուռն) .—

Ս. Կասեան (առաջին վարչապետը), Աւ. Նուրիջանեան (առնոր ներքին գործավարը, ճշմարիտ պատուհաս մը), Պ. Մակինցեան (գործավար), Հայկազ Կոստանեան, Աչոտ Յովհաննէսեան, Լուկաչին (վարչապետ), Սաքօ Համբարձումեան (վարչապետ), Մելիք — Յովսէփեան (Զեկայի վարիչը), Աբրահէս Կարինեան, Հայկ Ազատեան, Ս. Յանոյեան (երմտական գործավար), Դր. Սիմոնեան (Թղթատարական, ապա կրթական), Սահակ Տէր Գաբրիէլեան (վարչապետ), Աբսէն Եսայեան (երբեմն նախագահ՝ Տնտես. բարձրագոյն խորհուրդի, վերջին անգամ՝ Հօկի), Ա. Ելիազարեան (կրթական), Երզնկեան (Հողագործական) եւն.։

Նոյն ժամանակաշրջանին մեռան՝ Մխանիկեան (վարչապետ), զոհ երթալով օդանաւային արկածի մը, Մռաւեան եւ, յատնապէս եղերական պարագաններու մէջ, Ադասի Յանկեան։

Տակաւին չենք յիշեր անոնք որ պաշտօնէ արձակուած, կաշկանդուած կամ անկիւն մը նետուած են առանց չատ աղմուկ հանելու։

Արդ, աչքէ անցընելով «հայկական» Ս. Խ. Հանրապետութեան սահմանադրութեան նախագիծը, անոր 47րդ յօդուածին մէջ կը տեսնենք հետեւեալ պաշտօնները, իբրեւ «կոմիսարների խորհուրդ» (կառավարութիւն).—

1. Նախագահ.— 2. Նախագահի տեղակալներ (ուրեմն մէկէ աւելի).— 3. Պետական ծրագրի յանձնաժողովի նախագահ.— 4. Գործավար սնուցման արդիւնաբերութեան.— 5. Թեթեւ արդիւնաբերութեան.— 6. Անտառային.— 7. Հողագործական.— 8. Եկմբտական.— 9. Ներքին առեւտուրի.— 10. Ներքին գործերու.— 11. Առողջապահութեան.— 12. Լուսաւորութեան.— 13. Տեղական արդիւնաբերութեան.— 14. Համայնական տնտեսութեան.— 15. Ընկերային ապահովութեան.— 16. ԽՍՀՄ. մթերումներու կոմիտէի լիազօր.— 17. վարիչ արուեստներու.— 18. Լիազօրներ ընդհանրութենական ժողովրդական գործավարներու :

Ուրեմն, աւելի քան քսան ղեկավար պաշտօններ — գործավարութիւն կամ նախարարութիւն։

Գտէք հիմա, թեկնածուները, բաղդատելով եղած - չեղած ուժերու սեւ ցանկը՝ մնացեալին հետ։

Ծա՞նր է բացատրութիւնը.— Թշուառութիւն Ամենայն Հայոց :

Երբ ամբողջ հին «դվարտիա»ն, քիչ - չատ հասունցած սեռունդ մը կ'անհետանայ, Ռուսաստանի խորերը քշուելով կամ բանտարկուելով, եւ մէջտեղը կը մնան նորահասներ կամ թափթփուքներ, հասարակ «լաքէ»ներ, այլեւս ո՞ր ձեռքերն են որ պիտի արժեցնեն նոր սահմանադրութեան «բարիքները»։

Մանաւանդ որ, դեռ չէ յագեցած հալածանքի դեւը ինչպէս Մոսկուայի եւ Թիֆլիսի, նոյնպէս Երեւանի մէջ։ Կարդանք, նորէն, «Ա. Հայաստան»ը (27 փետրուար) . :

— «Հակախորհրդային տրոցկիստական կեդրոնի դատավարութիւնը ցոյց տուեց, որ մեր կուսակցութեան եւ խորհրդային իշխանութեան դէմ մղած իրենց կատաղի պայքարում, բոլոր գոյնի հակայեղափոխականները — տրոցկիստ - զինովիեւականները, աջ թափթփուքները, դաշնակները, նացիոնալիստները, մենշեւիկները, մուսաւաթականները — միաձուլուել, մերւել են, հանդէս են գալիս միատեղ, որպէս Ֆաշիզմի հաւատարիմ գործակալութիւն։ Այդ մեզնից պահանջում է աւելի ու աւելի անողոք դարձրնել պայքարը հակայեղափոխական տրոցկիստական, դաշնակցական, նացիոնալիստական թափթփուքների դէմ, աւելի անխնայ մերկացնել ու ջախջախել մինչեւ վերջին տրոցկիստը, դաշնակցականը, նացիոնալիստը »։

Ուրեմն, ինչ որ կատարուած է մինչեւ հիմա, կը կազմէ յառաջաբանը դալիքին,— աւելի անողոք եւ աննախընթաց աւլտուքի մը ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԱՐՏ 16ի ԴԷՊՔԸ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Աչերուն յարձակումը, ձախերուն միացեալ բանուածները

Երեսփ. Ժողովը յուզումնալից նիստ մը ունեցաւ երէկ, Քլիչիի դէպքին առթիւ։ Վիճաբանութիւնները սկսան աշակոդմեան երեսփոխաններու հարցապնդումներով։ Հարցապնդողներէն մէկն էր Ժան Իպարնէկարի, զնդ. որ լա Ռոքի կուսակցութեան վարիչներէն մէկը։ Ուրիշներ ալ ուժգնօրէն յարձակեցան կառավարութեան վրայ։ Կացութիւնը փափուկ էր մանաւանդ անոր համար որ, արմատականները, որոնք Ժողովրդական ձակատին ալ թեւը կը կազմեն, կ'ընդդիմանան ծայրայեղ անօրինութեանց։ Այսպէս, համայնավարները կը պահանջեն լուծել տը լա Ռոքի եւ Տորիոյի եւն. կազմակերպութիւնները, բանտարկելով դեկավարները, բայց արմատականները համաձայն չեն։

Մինչ այս մինչ այն, կրակին վրայ իւղ կը լեցնէ Տօրիօ, նախկին համայնավարը, պահանջելով որ խորհրդարանական յանձնաժողով մը կազմուի, քննելու համար կարգ մը քաղաքական կուսակցութեանց եկամուտի աղբիւրները։ Տօրիօ խոշոր թղթածրար մը կազմած է, եւ հիմակուընէ կը յայտարարէ թէ պատրաստ է ապացուցանելու որ Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութիւնը մեծագումար դրամ ստացած է խորհրդային իշխանութենէն։ Եթէ կառավարութիւնը ընթացք չտայ իր առաջարկին, Տօրիօ պիտի հրատարակէ բոլոր մանրամասնութիւնները։

Հարցապնդումներուն պատասխանեց վարչապետը ինք, չափաւորութեան եւ համերաշխութեան յորդոր կարդալով։ Հակառակ բոլոր տարակարծութեանց, Ժողովրդական Ճակատի երեք թեւերը նախապէս համաձայնած էին լալով միացեալ բանաձեւի մը մասին, կարելի եղաւ դաւլիճը փրկել դժուարին կացութենէ մը։

Կարմիրները 200 250,000,000 ֆրանք ստացած են Մոսկուայէն

Տօրիօ առջի օր Սէն Տընիի քաղաքապետարանը հրաւիրելով մամուլի ներկայացուցիչները, հաստատեց թէ օրինագիծ մը պիտի ներկայացնէ երեսփ. Ժողովին, պահանջելով որ խորհրդարանական յանձնաժողով մը կազմուի, քննելու համար քաղաքական կուսակցութեանց եկամուտի աղբիւրները։ Այս առթիւ հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ Սէն - Տընիի քաղաքապետը.

— « Այս առաջարկս կը ձգտի երկու նպատակի, — Առաջին՝ վերջ տալ այն գրոյցներուն թէ Քլիչիի արիւնոտ խռովութիւնը սարքուած էր ոչ թէ համայնավարներուն, այլ ժողովրդական կուսակցութեան գրգռիչ գործակալներուն կողմէ, որոնք վարձուած են հիթլէրական դրամով։ Ասով ես կատարութեան, խորհրդարանին եւ հանրային կարծիքին չատ պարզ միջոց մը կ'ընձեռեմ, ստուգելու հիմնած կուսակցութեանս հաշիւները։ Եւ չուտ պիտի կատարուի այդ ստուգումը։ Այն ատեն կը հասնինք երկրորդ նպատակին.— Ապացուցանել թէ համայնավար կուսակցութիւնը դրամ կը ստանայ Մոսկուայէն... Պիտի ըսէք թէ բաներ մը գիտենք այդ մասին։ Բայց անհրաժեշտ է անդամ մը ապացուցանել յստակօրէն, որպէսզի մարդիկ պիտանի թէ Մոսկուայի ճարած նպաստները չատ աւելի մեծ գումար մը կը կազմեն քան կը կարծուի ընդհանրապէս։ 1920էն 1937, Ռուսերու կողմէ Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան վճարուած գումարներու ամբողջութիւնը կը հասնի 200—250,000,000 ֆրանքի :

Այս յայտնութենէն վերջ, Տօրիօ պարզելով համայնավար կուսակցութեան եւ յարակից կազմակերպութեանց պատկերը, աւելցուց.

— Ես ընկալագիրներ պիտի ներկայացնեմ քննիչ յանձնաժողովին, Մոսկուայի վճարած դրամներու մասին, այլ ուրիշ մեթոտներ պիտի գործածեմ, իմ ըսածներս ապացուցանելու համար։ Համայնավար կուսակցութիւնը ունի կեդր. կոմիտէ մը, ընդհ. քարտուղարութիւն մը, կեդր. կոմիտէի քարտուղարութիւն մը, 21 աշխատանքի խմբակցութիւններ, կազմակերպական, գաղթային, քարտզչական բաժինները, ինչպէս եւ ապահովութեան ճիւղ մը որ կուսակցութեան գաղտնի սպասարկութեան բաժինը կը կազմէ։ Այս կազմակերպական մեքենան վարելու համար կան 200—250 պաշտօնաատարներ որոնց պարբերաբար ռոճիկները կարելի չէ վճարել միայն անդամատուրքերով։ Այս ֆրանսական կազմակերպութեան կողքին կը գտնուի ուրիշ մը՝ օտար աշխատաւորներու համար,— հունգարացի, իտալացի, սպանիացի, չեխ, եուկոսլաւ, պելճարացի, պուլկար եւն.։ Իւրաքանչիւր օտար խումբ պաշտօնատար մը ունի եւ թերթ մը կը հրատարակէ իր լեզուով։ Այս ծախքերն ալ կարելի չէ վճարել կուսակցութեան ծանօթ եկամուտներով։ Իսկ եթէ քննենք համայնավար մամուլին գլուխը, պիտի տեսնենք որ կուսակցութեան պաշտօնական օրաթերթը միայն ապահ է դրամական դժուարութիւններէ, համաձայն իր վարիչներուն յայտարարութեանց։ Բայց անոր մէջ ալ, հակառակ բոլոր հաւաստիքներուն, մեծ բաց մը կայ որ կը գոցուի մասնաւոր միջոցներով որոնց մասին խօսելիքներ ունիմ։ Հարկ է գիտնալ նաեւ թէ կուսակցութեան կեդրոնը ի՞նչ աղբիւրներէ կը հոգայ 42 համայնավար չաբաթաթերթերու նպաստները, առանց յիշելու երիտասարդական թերթերը կամ չքեղ հանդէսներ։ Եւ վերջապէս, կուսակցութեան հրատարակչական տունը մեծ ծախքեր կը պատճառէամէն տարի։ Կեդրոնական կազմակերպութեան, թերթերուն, հանդէսներուն, հրատարակութեանց հետ, պէտք է յիշել նաեւ այն անհամար ձեռնարկները որոնք նպաստ կը ստանան կեդրոնէն :

Տօրիօ այս առթիւ կարդաց 150 վկաներու անունները, որոնք պիտի հաստատեն իր մեղադրութիւնները :

Պապին կ՚ընդդիմի Ֆիքիէականութեան դէմ

Պապը, որ անցեալ շաբթու բուռն կոնդակ մը հրատարակած էր համայնավարութեան դէմ, մարտ 22ին հատ մըն ալ հանեց Գերմանիոյ ազգային - ընկերվարական շարժումին դէմ։ Կոնդակը դատապարտելով նացի վարդապետութիւնը, կը ձաղկէ կաթոլիկներու դէմ կատարուած հալածանքները եւ քրիստոնէական վարդապետութեան այլափոխման փորձերը :

Այս կոնդակը ծանր տպաւորութիւն գործեց Պերլինի մէջ։ Իտալական մամուլը վերապահ դիրք մը բռնած է։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅ ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐՈՒ ՆՊԱՍՏԸ
կը վերահաստատուի Մարսէյի մէջ

Առաջին առթիւ օգտուեցան 200 հոգի

Մարսէյլի մեր թղթակիցը կը գրէ.—

Վերջապէ՛ս, 2 տարուան անընդհատ ջանքերէ յետոյ, նպաստազուրկ հայ աշխատաւորութիւնը տիրացաւ իր արդար իրաւունքին։ Այսպէս, մօտ 200 հոգի, առաջին առթիւ ստացան իրենց բաժինը փետրուար 1էն մինչեւ մարտ 19, հինգշաբթի օր։ Մնացեալներն ալ պիտի ստանան իրենց հերթին։

Հինգշաբթի օր, բազմաթիւ ընտանիքներու հայրեր մինչեւ 800—1000 ֆրանք ստացան։ Տօնական օր է Մարսէյլի համար։ Դէմքերու ժպիտը եւ տուներու ուրախութիւնը այդի կը գարնեն։ Անդունդի եզերքը հասած ընտանիքներ փրկուեցան :

Ինչպէս կարելի եղաւ հաստատել, նպաստի իրաւունքը կը պատկանի բոլոր Հայերուն, որոնք Նանսէնեան են եւ չունին ուրիշ որ եւ է հպատակութիւն։

Յաջորդով՝ ուրիշ լրացուցիչ տեղեկութիւններ :

Դեռ չեն ազատած պատանդները

Լէնինկրատի կոմիտէի վերջին նիստին մէջ, Ժտանով, Սթալինի փոխանորդը, ողբա՞ց հանդիսաւորապէս .

— « Շատեր կը մտածեն որ խորհրդային կարգուսարքը մինչեւ հիմա նուաճած է միայն աշխարհի մէկ վեցերորդ մասը, իսկ մնացեալ հինգ վեցերորդ մասին մէջ քաղքենի դասերը կը մնան տէր տիրական »։

Ժտանով մեւնոյն ատեն ապդարարեց թէ կուսակցական մեքենան տակաւին վարակուած է օտար լրտեսներով ու խափանարարներով, որոնք գրկուած են օտար թշնամի դրամատիրական աշխարհին կողմէ, չարժման մէջ դնելու համար հակաբոլշեւիկ դասերուն մնացորդները։ «Այս նպատակին կը դործածուին թրոցքիստականները։ Տակաւին փոթորկալից ճակատամարտներ կը սպասեն մեզի »։

Այս առթիւ խօսք առնելով, կոմիտէին քարտուղարն ալ յայտարարեց թէ Նեվսքիի քիմիական հաստատութեան գործերը խանգարուած են գերման լրտես հսկայչաքի գործակալներուն կողմէ։ (Հսկայչաք գնդակահարուեցաւ Մոսկուայի վերջին դատավարութեան առեն)։ Բանախօսը բացատրեց թէ հաստատութեան բանուորները թունաւորուած էին, իսկ այս ֆաչական գործակալները կոմիտէն խարած էին ծաղկանոցներ հաստատելով գործարանին չորջը։ Իսկ Լէնինկրատի չրջանի Արհեստակցական Միութեան նախագահը յայտարարեց.— « Կ'ենթադրեմ թէ մեր երկրին մէջ չկայ ուրիշ կազմակերպութիւն մը ուր ժողովրդապետութեան սկզբունքները այնքան բռնաբարուած ըլլան որքան մեր արհեստակցական միութեան մէջ։ Ամենախոր ապականութիւնը կը տիրէ մեր արհեստակցական միութեան կեանքին մէջ »։

Ալպանիոյ կիներուն ազատագրութիւնը

Ինչպէս գիտենք, Ալպանիոյ խորհրդարանը օրէնք մը քուէարկեց, որուն համաձայն կիները պարտաւոր են նետել իրենց քողերը։

Այս օրէնքը ի գործու է վաղը, հինգշաբթի։ Ուրեմն, այդ օրը բոլոր Ալպանուհիները, մօտ մէկ միլիոն, պարտաւոր են բանալ իրենց երեսները։

Անցեալ չաբթու, Ալպանիոյ իսլամական մեծ խորհուրդը արտակարգ ժողով դումարեց, չէրիաթին չարմարցնելու համար նոր պահանջը։ Երկար վիճաբանութիւններէ վերջ, ժողովը այն եզրակացութեան յանդեցաւ թէ մահմէտական վարդապետութեան մէջ որ եւ է տրամադրութիւն չկայ, որ պարտադրէ կիներուն ծածկել իրենց դէմքը։ Այս որոշման վրայ, թագաւորը հրամայեց որ խորհրդարանը օրէնք մը քուէարկէ, որով կիները կարենան հանել իրենց քողերը։ Խորհրդարանը ընդ առաջ գնաց եւ օրէնքը քուէարկուեցաւ չտախչտիչ մեծամասնութեամբ։ Կ'ըսուի թէ այս գործին յաջողութեան մէջ վճռական դեր կատարած է Զօկու թագաւորին սպագայ նշանածը, հունգար կոմսուհի Հաննա Միքէյ, որ Ալպանիոյ թագուհին կը համարուի։ Այս առթիւ թելադրուած է ընդել, նաեւ, բազմակնութիւնը, որ սովորութեան կարգ անցած է Ալպանիոյ մէջ :

Թիրանայէն կը հաղորդեն թէ քողերու ընդումը մեծ խանդավառութիւն պատճառած է Ալպանիոյ երիտասարդ աղջիկներուն, կիներուն, նոյնիսկ երիտասարդներուն մէջ։ Վաղը, հինգշաբթի, փառաւոր հանդէսներ եւ խրախճանքներ պիտի կատարուին ամբողջ Ալպանիոյ մէջ, ողջունելու համար բարենորոգումը։ Վաղը բոլոր Ալպանուհիները պիտի նետեն իրենց «չարշաֆ»ներն ու «ֆէրաճէ»ները եւ եւրոպական զգեստներ պիտի հագնին։ Ալպանիոյ քրիստոնեայ սափրիչները հիմակուընէ կը չիհեն իրենց ձեռքերը, ի նախատեսութիւն փայլուն գործերու։ Արդէն իսկ մեծ ապսպրանքներ հասած են եւրոպական զգեստներու, օծանելիքներու, անուշահոտութեանց եւ ուրիշ գեղեցկագիտական արտադրութեանց :

Ալպանուհիները համբաւ հանած ըլլալով իրենց գեղեցկութեամբ, սալոնականներ հիմակուընէ կը հարցնեն թէ ե՞րբ պիտի ընտրուի Ալպանիոյ գեղուհին :

Իտալիան՞ է որ կը կուտի Մարոքոյի աղջիկ

Սպանիոյ կառավարական զօրքը նոր յաջողութիւններ չհաած է Մատրիտի ճակատին վրայ, համաձայն վերջին լուրերու։ Այս առթիւ հրատարակուած դեկոյց մը կըսէ թէ 950 Իտալացիներ անձնատուր եղած են կառավարական զօրքին։ Ֆրանսայի ճախակողմեան թերթերն ալ հաստատելով այս տեղեկութիւնները, կը պահանջեն ազդու միջոցներ ձեռք առնել :

Կռիւները կատաղօրէն կը շարունակուին Կուատալախարայի ճակատին վրայ : Կառավարական զօրքը 120 քիլոմեթր անդին մղած է ճակատը։ Իսկ ապստամբները կ'ըսեն թէ իրենք լքած են կարգ մը անպէտ դիւղեր։ Զօր. Ֆրանքօ կը զօրացնէ Արագոնի ճակատը, կասեցնելու համար կառավարական զօրքին յառաջխաղացութիւնը :

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ իտալական թերթերը կարճ կը կապեն Սպանիոյ վերաթերեալ տեղեկութիւնները :

ՅՈՎՀՈՒ ԿԱ ՀԱՅՑ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՐ ՎԱՀԱՆԱՊԱՏՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

— ● —

ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՐ ՎԱՀԱՆԱՊԱՏՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

Ա. — ՎԱՂՈՒՆ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔԸ ՈՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Ի՞նչ կը նշանակէ Յաղթահարութիւն որ Վահանապատուն պատճառով կը կատարուի։ Ինչո՞ւ համար Վահանապատուն պատճառով Յաղթահարութիւն կը կատարուի։ Ինչո՞ւ համար Վահանապատուն պատճառով Յաղթահարութիւն կը կատարուի։

Ինչո՞ւ համար Վահանապատուն պատճառով Յաղթահարութիւն

ՅԱՐԹՈՒՂԻ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ ԿՈՄԻՏԵԻ)

— Շատ տարօրինակ է, իրոք, ամեն անգամ, երբ ես հանդիպում եմ քեզ, միշտ մի նոր կողմդ է ինձ բացվում, միշտ մի նոր հարց է ծագում, որ ես չեմ կարողանում լուծել, — ասաց Տիգրանը, նայելով Ռուբենի աչքերի մեջ։ — Ես չեմ կարողանում հասկանալ, թե ինչպես մի մարդու մեջ կարող են միանալ այդքան հակասական գծեր։ Ես չեմ կարողանում հասկանալ, թե ինչպես մի մարդ, որ ամեն օր ու ամեն ժամ ենթարկվում է մահվան վտանգի, կարող է այդքան ուրախ լինել, այդքան կենսաս

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal ի ետևի փողոցը) մերթ Cadet, Tél. Trud. 43-19

ՁԱՏԿԱԿԱՆ ԹԱՐՄ ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ

Ստացած ենք արեւելեան թարմ եւ ընտիր նպարեղէններ, որոնք կը ծախենք զեղչուած գինով Ջատկական տօներու առթիւ։ ՓԵԾԱԴԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։ **LIVRAISON A DOMICILE**

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ CONSTANTINOPLE

ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ՀԱՄԵՂ ՁԱՏԿԱԿԱՆ ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ — ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻ — ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ

37, Rue de Trévise (Métro: Cadet) **Livraison à Domicile** **Tél.: Prov. 82-96**

Քրիստոս հակահրէակա՞ն էր...

Պերլինի «Տէր Շթուրմէր» կատաղի հակահրէական թերթը, որ անցեալ տարի Հայերու մասին ալ անճոռնի բաներ գրած էր, կը ջանայ ապացուցանել թէ Քրիստոս Հրեայ չէր։ «Ան Գուդայի երկրէն չեկաւ, այլ Գալիլիայէն, ուր Հրեաներ չէին բնակեր։ Եւ յետոյ, Քրիստոսի ծնողքը ատաղձագործ էին, ինչ որ հրէական արհեստ չէր։ Քրիստոս հակահրէական էր եւ ամենամեծ, ամէնէն անկեղծ եւ քաջ հակառակորդներէն մէկը եղաւ։ Իսկ իր հաստատած կրօնը եղաւ բոլոր ժամանակներու հակահրէական ամենամեծ չարժումներէն մէկը»։

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

150,000,000 *ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ պիտի յատկացուի ճափոնական կառավարութեան կողմէ, Մանչուրիոյ տնտեսական զարգացման համար, յաւելիկայ հինգ տարիներու ընթացքին։ Այս գումարը պիտի ճարուի առանց որ եւ է փոխառութիւն կնքելու արտասահմանի մէջ։ Ծրագրուած է 1,000,000 ընտանիքներ տեղաւորել այդ երկրին մէջ, տասը տարուան ընթացքին։*

ՑԱՌԱԶԻԿԱՑ ՏԱՍԸ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻՆ 14,000,000 *անգլ. ոսկի պիտի ծախսէ Ցունաստանի կառավարութիւնը, ճամբաներու եւ ուրիշ հանրօգուտ շինութեանց համար, որոնց մէկ մասը պիտի ստանձնեն անգլիացի յանձնառուներ։*

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ նոր խռովութեանց հետեւանքով, բրիտանական մարզպանը որոշեց ի հարկէ սպարապետ Զօր. Տիլի փոխանցել իր իրաւասութիւնները։ Այդ պարագային զօրավարը պիտի կրնայ գրաւել կամ վարել որ եւ է կալուած կամ ձեռնարկ եւ գինուորական տեսանի առջեւ հանել յանցաւորները։

ԾԽԱՒՈՏԻ ԵՒ ԳԼԱՆԻԿԻ բանուորներուն գործադուլը, որ կը տեւէ հինգ օրէ ի վեր, լուրջ նեղութիւն կը պատճառէ ծխամորներուն։ Ժողովրդական տեսակները գրեթէ սպառած են։ Բանուորները կը պահանջեն 15 առ հարիւր յաւելում եւ շաբաթական 40 ժամ աշխատանք։ Երէկ յոյս կար մերձին ճամբայ մը գտնելու։

«ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ», մարաջախտ Սմիկլի-Ռիթ, մարտ 22ին առաջին անգամ ըլլալով գնաց նստաւ ծերակոյտին նախագահական օթեակը։ Ինչպէս կը յիշուի, Սպարապետը «Լեհաստանի Առաջնորդ» հռչակուեցաւ մասնաւոր օրէնքով մը եւ նոյնինքն հանրապետութեան նախագահին հրամանագրով։

ՀԻՆԳ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՕԴԱՆԱՒԵՐ ճամբայ ելան Մոսկուայէն դէպի Հիւսիսային բեւեռի չրջանը, կայաններ հաստատելու համար Մոսկուա-Ամերիկեան թռիչքին համար։ Մասնագէտներուն կ'ընկերանան բանուորներ ալ, որոնք անկարգելներով պիտի իջնեն հիւսիսային բեւեռին մօտ, պատսպարաններ եւ անթեւի կայան մը հաստատելու համար։

ՄՈՒՍՈԼԻՆԻ Հռոմ վերադառնալով, անմիջապէս իր մօտ կանչեց արտաքին նախարարը, խորհրդակցելու համար քաղաքական կացութեան մասին։ Իր արագ վերադարձը զարմանք պատճառած է քաղաքական չրջանակներու մէջ։

«ՆՈՒՄԱՆՏԻ» չոգենաւը ժամական 30.99 հանգոյց արագութեամբ կտրեց Ատլանտեանը, Նիւ Եորքի նաւահանգիստը հասնելով 4 օր 6 վայրկեան 23 երկվայրկեանէն եւ կրկին չահեցաւ կապոյտ ժապաւէնը, զոր խլած էր իր անգլիական մրցակիցը, «Քուին Մէրի» (1936 օգոստոս, 30 հանգոյց 33)։ Այս նոր մրցանիշը, ժամը 57 քիլոմեթր 393, առաջին անգամ է որ կը հաստատուի։

400,000 *ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ, որ պիտի հռչակուէր երէկ, Տիթրոյթի մէջ, մեծ յուզում պատճառած է ամբողջ Մ. Նահանգներուն մէջ։ Ցօբա չուզեր տեղի տալ։*

ԳՆԴ. ՏԸ ԼԱ ՌՈՔԻ կուսակցութեան դէմ բացուած դատական քննութիւնը յանկարծ փակուած ըլլալով, փաստաբանը բողոքագիր մը ներկայացուց։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ, ՑԵՐԵԿՈՑԹ

կազմակերպուած

Փարիզի Հարաւ. շրջանի «Ցառաջդիմասիրաց» միութեան կողմէ

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՎԱՐԺԱՊԱՐԱՆԻՆ

4 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ, 150 Route d'Orléans-ի սրահին մէջ,

Առաջին անգամ ըլլալով կը ներկայացուի

ՆՇԱՆ ԳԻՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

ՀԻՒՐԸՆԴՏԵՍ

կատակերգութիւնը մէկ արարով։

Արտասանութիւններ, խմբերգներ, անակնկալներ։ ԹԱՆ ՈՒ ՊԱՐ։

Մուտք՝ 3 ֆրանք։

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) **Tél. NORD 68—02**

ԿՐ ՍՏԱՆՁՆԻ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ։ Խորհրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու։ Արկածի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ։ Նաթուրալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում։ Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն։ Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն։ Ձառերու եւ գաւառեսութիւններու խմբագրութիւն։ Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.։ Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ։

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրեալ համբ։

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Ջաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը, ուրբաթ, 26 Մարտ, երեկոյեան ժամը 9ին, ակումբին մէջ։

Գաւառ

ՄԱՐՍԷՅԻ Ռոստամ ենթակոմիտէի եւ Քրիստափոր խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը 24 Մարտ, չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Շահրիկեան սրահին մէջ, 5 rue de l'Eclipse. Մարսէյլ։ կարեւոր օրակարգ։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՂՄԷ

28 *Մարտ, Զատկի կիրակի իրիկունը ժամը 9ն մինչեւ լոյս,*

84 Rue de Grenelle, *մէթրօ* **Rue du Bac**

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին հայ եւ օտար արուեստագէտներ, ՕՐ. ՆԻԶԱՄԵԱՆ (երգ, 8 տարեկան դաշնակահարուհի ԱՆԺԷԼ—ԱԼԻՍ, A. LEVALIER իր exhebitionներով, Պ ԴՐԻՌՈՐ իր ձիգաղաշարժ երգերով եւ խաղերով, հանրածանօթ պարուհի HUGUETTE O'BIA, կանանց մազերու վերջին նորաձեւութիւններու ցուցադրութիւն հայ եւ օտար արհեստակիցներու կողմէ։

Օրուան թափուհիի ընտրութիւն.

Ընտիր ճաշ եւ օրքէսթր 14 հոգի, կազմակերպութեամբ Պ. Տ. ՕՆՈՍԵԱՆԻ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳ

ԳՈԹԻՅԵՈՆ, ՎԻՃԱԿԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ։

Զրի բաշխում անուշահոտութիւններու։

Մուտք՝ 8 ֆր. կիներու 6 ֆր.։

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Մարսիլիահայ երգչախումբին կողմէ,

Բարձր հովանաւորութեամբ երեսփ. ժողովի նախագահ

ԷՍՈՒԱՐ ԷՐԻՕ

Զատկի երկուշաբթի օր, 29 Մարտ, ժամը 2ին,

ՍԱԼՈՆ ՄԱՍՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ. 1 **Rue Roux de Brignoles**. *Մարսէյլ*

ՀՐԱՇՔ ՏԵՂԵԿ.— ***ՐՈՖՓԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ*** (11 ՏԱՐԵԿԱՆ)

կը դաշնակահարէ Պախէն, Սկարլաթիէն, Շոբէնէն, Ֆօրէէն, Տէպիւսիէն, Սկրիապինէն, Լիցէն եւ Կլինքա—Պալաքիրէֆէն կտորներ։

Տեղերու գիները.— 15, 10 եւ 8 ֆրանք։

Ֆո թպօյի մեծ վրդով

Կիրակի 28 մարտ, կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Հ. Մ. Ը. Մ.ի Պոմոնի սեփական դաշտին վրայ։

Լիոնի Հ. Մ. Ը. Մ.ի Ա. խումբը ընդ դէմ Մարսէյլի Հ. Մ. Ը. Մ.ի Ա. խումբին եւ ուրիշ կարեւոր մրցումներ։

Նոյն օրը, մարտ 28, երեկոյեան ժամը 9էն մինչեւ լոյս ՆԶՈՒԱԳԱՐԱՀԱՆԴԷՍ, ի պատիւ Լիոնի մեր մարզիկներուն, Սալոն Գոլիդէի մէջ, Մարսէյլ։

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ

Հ. Ց. Դ. Մատենադարանէն, նպաստաւոր պայմաններով, կը վաճառուին հետեւեալ գիրքերը.—

Մ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ՝ Հ. Ց. Դ. Պատմութիւն I հատ.	30	*Ֆրանք*
» *Հոսանքներ*	10	»
» *Հայկական չարժման նախապատմութիւն I և II հատ. միասին*	20	»
» *Բողոքը նորագոյն պատմութեան մէջ I հատ.*	10	»
» *Համաժողովրդական բանակ*	3	»
» *Աւգուստ Բեբել*	3	»
ԶՈՄԲԱՐՏ՝ Սոցիալիզմը եւ Սօց. չարժումը 19րդ դարում	5	»
Ե. ՖՐԱՆԿԵԱՆ՝ մեր փիլիսոփայական Աչխարհայեացքը	12	»
Ն. ՀԱՆԴՈՒԶ՝ Մտածումներ Հ. Ց. Դաշնակցութեան մասին	4	»
ԼԻՎԻՆՍԿԻ (թարգ. Կ.Մ.) Ընկ. Միջազգ. եւ ձնչ. ժողովուրդները	4	»
ԴՈՒՄԱՆ՝ Նախագիծ ժողովրդ. ինքնապաշտպանութեան	2	»
Գ. ԳԻՒԶԱԼԵԱՆ՝ Հայ քաղաք. մտքի զարգ. եւ Հ. Ց. Դ.ը	5	»
ԶԷՑԹՈՒՆՑԻ՝ Զէյթունի անցեալէն եւ ներկայէն	4	»
ՊՐԱԿ. ՈՒՍ. ՄԻՈՒԹ. Փետրուարի 18	4	»
Լ. ՊԼՈՒՄ (թարգ. Լ. Զ.) Պոլշեւիզմը եւ ընկերվարութիւնը	2	»
ՍԻՄՄԱՆԹՕ՝ Հոգեվարքի եւ Ցոյսի Ջահեր	3	»
ՍԻՄՄԱՆԹՕ՝ Հայրորդիները	2	»
ՔՐ. ՄԻՔԱԷԼԵԱՆ՝ Յեղափոխականի մտքերը	4	»
Դ. ԲՐԱՆԴԷՍ՝ Հայաստանը եւ Եւրոպան	1	»
Հ.Ց.Դ.(հրատ.)Յեղափոխականներ (Վ.Փոլոչեան եւ Ց. Ագբիպասեան)	2	»
Հ. Ց. Դ. (հրատ) Մայիսի 28	4	»
Հ. Ց. Դ. (հրատ.) Եւրոպացիներէ կարծիքը Հայկ. Դատի մասին	3	»
ՄԱՐ՝ Թիւրքական բանտերը	2	»
Վ. ԱՐԱՐԱՏՍԿԻ՝ Քաղաքական կուսակց. Ռուսաստանում	2	»
ՖՐԻՏ. ՆՆԳԵԼՍ՝ Գիտական Սօցիալիզմ	2	»
Ա. Զ.՝ Մեծ առաւօտը	1	»
ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԻ ՏԱՂԵՐԸ	1	*Ֆր.*
ՀԵՐՈՍԸ	1	»
ԱՊՍՏԱՄԲ ՍԱՍՈՒՆԸ	1	»
ՀԱՅՈՒՀԻՆԵՐԻՆ	1	»
ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳԵՐ	1	»
ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ	2	»
ՈՒՂԵՑՈՅՑ ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ	1	»
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹ. ԹԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ	1	»

Ապսպրանքները կանխիկ, փոստի ծախք չկայ։

Դիմել հետեւեալ հասցէին.— «ԾԱՌԱՅ», ԱՐՑԱՒԵԱՆԻՆ։

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿՈՒ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 11—20։

Աւտւտօներ ժամադրութեամբ։

ԿԱՐՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախէ՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկի զարդերն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքներ կը կատարուին արագ եւ խղճմտօրէն։

ԵԳԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République
Մարսէյլ. Tel.C.47-22 եւ C.74-51

ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris
Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։

Տոմսակներ՝ ամէն տեսի հիանալի Շոյ ճաշարդներու համար մասնաւոր գին։ Ունինք Թրոթալիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

Studio PHÉBUS

23 Bld. Bonne Nouvelle, Paris

Tél. Louvre 69-83

ՁԱՓԱԻՈՐ ԳԻՆ ԽՂՃԱՄԻՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ՋԱՇԱՐԱՆ ՎԱԼԷՆՍԻ

41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris

Մէթրօ Pelletier, *Հեռաձայն* Prov. 90-32

Մեր հայ յաճախորդներուն գեղարուեստական վայելք մը տալու համար, ձաշարանիս անօրէնութիւնը ներաւիրած է փարիզահայ գաղութի ճանաչած դերասան Ա. ԴՄԲԼԹԵԱՆը, որ յառաջիկայ շաբթուընէ սկսեալ, շաբաթը 4 օր երկուշաբթի, հինգշաբթի, շաբաթ եւ կիրակի երեկոներ պիտի երեւայ մեր փոքրիկ բեմին վրայ, իր արեւելեան սքէչներու repertoire-ով։

Հայերուն ժամադրավայրը

Ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Odéon եւ Սէն Միշէլ *Հեռաձայն* Danton : 52 - 73

Արեւելեան եւ իտալական խնամուած կերակուրներ։

ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Շաւիլի եւ շրջականերու եկեղեցական վարչութիւնը ի գիտութիւն բարեպաշտներու կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ Ս. Զատկի ցարութեան տօնին առթիւ ըստ յետագայ յայտագրի եկեղեցական արարողութիւն տեղի պիտի ունենայ Շավիլի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մատրան մէջ։ Ցեղուոյն հոգեւոր հովիւ Գեր. Տ. Հայեակ վ.Ք.Դ. Պաղտասարեան իր հոգեշունչ քարոզներով պիտի մխիթարէ հաւատացեալ ժողովուրդը։

Յայտագիր եկեղց. արարողութեանց.

Աւագ հինգշաբթի.— Ս. պատարագ ժամը 10.30, Ոտնլուայ ժամը 17.30, Խաւարման գիշեր ժ. 20.30։

Աւագ ուրբաթ.— Խաչելութիւն եւ թափօր Թաղման ժ. 18։

Աւագ շաբաթ.— Քահանայց ժ. 15։

Զատիկ Ս. Յարութեան.— Սկիզբ ժ. 8 պատարագ ժ. 10.30։

Մեռելոցի օր.— Սկիզբ ժ. 8, Ս. պատարագ 10.30։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

52 Rue Regnault, Paris (13)

Porte d'Ivryի մօտ

Ճաշ եւ ընթրիք (3 տեսակ)

Գինը 4,50 Ֆրանք։

Կառավարիչ՝ ՇԱՒԼԵՐՆԵՐ

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէս ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8.30ին։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibald

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱԶԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
25
ՄԱՐՏ
JEUDI
25 MARS
1937

ՅԱՐԲԱՆ — 13e Année No. 3379

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԳՐԿՈՒԻ ԽՕՍՔ

ՓԼՆԻ ԿԸ ԿԱՐԿՏԵՆ, ԱՅՆՓԱՆ ԿԸ ՊԱՏՌԻ

—o—

Հինները հազիւ չտկուած, նոր բարդութիւններ կը ծագին մէկ լաթէն միւսը, քաղաքական հորիզոնին վրայ: Աւելի ճիշդ, հին կարկատաններն են որ կը քակուին, թեթեւ հպումով մը:

Ահա վերջինը,— իտալական անակնկալը՝ Լոնտոնի ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին մէջ :

Նախագահը հազիւ բանաձեւած էր օրակարգը, երբ իտալական պատուիրակը, որ միեւնոյն ատեն Լոնտոնի դեսպանն է, կը յայտարարէ թէ իր կառավարութիւնը չի հետաքրքրուիր այդ հարցով :

Բոլորին ալ ծանօթ էր օրակարգը.— Ի՛նչպէս եւ կանչել այն օտար կամաւորները որ Սպանիա կը գտնուէին, հաստատուած արգելքէն առաջ (20 փետրուար):

Եւ երբ ժողովականները բացատրութիւն կը պահանջէին, իտալական պատուիրակը այս անգամ աւելի բաց կը խօսի .

— Մէկ հատիկ իտալացի կամաւոր պիտի չհեռանայ սպանիական հողէն, ցորչափ չէ վերջացած պատերազմը :

Մոչոր բառեր չգործածենք, ըսելով թէ ռումբի մը տպաւորութիւնը ձգեց այս յայտարարութիւնը, այնքան կարճ եւ ազդու : Բայց իսկապէս խռովեց ժողովը: Մանաւանդ պէշ ազդեցան Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Ա. Միութեան ներկայացուցիչները, հասկնալով թէ այն ատեն հարկ պիտի ըլլայ վերաքննել ոչ - միջամտութեան քաղաքականութիւնը :

Խորհրդային դեսպանը աւելի յառաջ երթալով, դիտել տուաւ թէ Իտալիոյ դիրքը կրնայ վտանգել ամբողջ Եւրոպայի խաղաղութիւնը: Եւ ժողովէն անմիջապէս վերջը Պ. Խրունի քով գնաց , ֆրանսական դեսպանին հետ, խորհրդակցելու համար կացութեան մասին :

Լոնտոնի մէջ ալ երրեք չեն ծածկեր կացութեան լրջութիւնը: Ինչպէս կը յիշուի, չհակիկները հազիւ յաղթեցան բանաձեւ մը գտնել, արգիլելու համար օտար կամաւորներու առաքումը դէպի Սպանիա: Ցետոյ հաստատեցին ծովային, ցամաքային եւ օդային հսկողութիւն, որպէսզի զէնք եւ ռազմանիւթ ալ չմտնէ հարցուի: Այս որոշման գործադրութիւնը պիտի սկսէր մարտ 6ին: Ապա յետաձգուեցաւ 13ին, եւ դեռ նոր ձեւ ու մարմին պիտի առնէ :

Այս տնօրինութեանց նպատակն էր սահմանափակել սպանիական պատերազմին չրջանակը, եւ տեւողութիւնը: Թոյլ տալ որ իրար ջարդեն, առանց իրենց քիթը արիւնելու, կամ նիւթական կորուստներ պատճառելու :

Բայց, նոյն իսկ այս նպատակին հասնելու համար, անհրաժեշտ էր եւ կանչել այս օտար կամաւորները որոնք նախապէս Սպանիա գացած, եւ հանրապետական զօրքին կամ Զօր. Ֆրանքոյի բանակին միացած էին :

Մանաւանդ որ, բոլոր տեղեկութիւններն ալ կը հաստատէին թէ չատ կարեւոր թիւ մը կը կազմեն այդ կամաւորները, երկու ճակատներուն վրայ :

« Ցառաջ » ժամանակին կարդ մը թուանշաններ հաղորդեց այդ կամաւորներու մասին: Ահաւասիկ ամենավերջին համրանքը, համաձայն «Մորնինկ Փոստ»ի քաղած տեղեկութեանց ,—90 հազարի կը հասնի օտար ռազմիկներու թիւը: Ասոնց 55,000ը կը կռուին ապստամբներու չարքերուն մէջ: Իտալացիներու թիւն է 30,000, Գերմանացիներուն թիւը՝ 20,000: Մնացեալ 5000ին մէջ կը գտնուին բազմաթիւ Իրլանտացիներ: Միւս «միջազգային վաշտերը», այսինքն կառավարութեան կուսակից օտարականներըը կը բաղկանան 35,000 ռազմիկներէ :

Դժուար է տտուգել այս թիւերուն վաւերականութիւնը, քանի որ ուրիշ աղբիւրներ չատ աւելի կը հաշուեն իտալական զօրքին թիւը, եւ կը պնդեն թէ փետրուար 20ի արգելքէն վերջն ալ, բազմաթիւ Իտալացիներ ղրկուած են Սպանիա:

Ամէն պարագայի մէջ, եղածն ալ բաւական է, ուշադրութիւն դրաւելու համար: Մանաւանդ հիմա որ Մաորիսի պաշտպանները ժուժգին դիմադրութիւն մը կը փորձեն, մինչ ապստամբները, եւ առնոց հետ իտալացի ռազմիկները կը յուսային քաղաքը գրաւել Ցառիկէն առաջ :

Նկատելի է որ, ճիշդ այն պահուն երբ իտալական պատուիրակը վճռապէս կը մերժէ մէկ հատիկ իտալացի կամաւոր եւ կանչել Սպանիացին, իր կառավարութիւնը տենդագին գործունէութիւն մը կը ցուցնէ, բոլոր ճակատներուն վրայ :

Այսպէս,— «Առաջնորդ»ը կարճ կապելով իր պատկերը հիւսիսային Ափրիկէի մէջ, վերադարձաւ Հռոմ: Իր առաջին ճառը ազդարարութիւն մըն է ինքնին .— «Սպասել, պատրաստուիլ , յիշել»: Ըսել կ'ուզէ թէ ֆաչական Իտալիան երբեք պիտի չմոռնայ իրեն դէմ գործադրուած անօրինութիւնները, եւ վրէժը պիտի լուծէ, երբ հասնի ժամանակը:

Մուսոլինի վերադարձին անմիջապէս վերջը, Պելկրատ ղրկեց իր փեսան, արտաքին նախարար Ձիանօ, որ պիտի չանայ դաշնադիր մը կնքել Եուկոսլաւիոյ հետ:

Այս ձեռնարկը յաւակապէս կը չահադրդռէ նաեւ Գերմանիան, որ հիմակուընէ ցնծութեան կանչեր կ'արձակէ, անոր մէջ տեսնելով Պելկրատ – Հռոմ առանցքին զօրացումը:

Եւ վերջապէս, իրազեկ աղբիւրէ կը հաւաստեն թէ կոմս Ձիանօ Պելկրատէն պիտի անցնի Լենկիւրի, Թուլցնելու համար Մոսկուայի հետ եղած կապերը:

Ձանանք վերլուծել այս անցուդարձին իմաստը:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ԿՈՐՈՎԻ ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՔԼԻՃԻԻ ԽՌՈՎՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻԻ

կը տեղադրէ երկու կոպէրև ալ

Երեսփ. ժողովին երեքշաբթի օրուան նիստը տեւեց կէս գիշերէն ալ անդին: Վարչապետը ինք ստանձնեց կառավարութեան պաշտպանութեան մարզի հարցը, մեւնոյն ատեն ջանալով անվթար պահել իր մեծամասնութիւնը :

Հարցապնդողները չատ էին, բայց յարձակողականը ոչ այնքան ուժգին : Ազդ. երեսփոխան մը դիտել տուաւ թէ հաստատուեցաւ որ կառավարութիւնը Ազդ. երեսփոխան մը դիտել տուաւ թէ հաստատուեցաւ որ կառավարութիւնը չի կրնար զործադրել մը արգիլել եւ կը կառավարէ փոխանորդաբար : Ուրիշ մը մեղադրեց թէ կառավարութիւնը կ'արգիլէ ազգային ժողովները, արմատական երեսփոխան մը ասոնցմով միայն ձախակողմեան հաւաքոյթները : Արմատական երեսփոխան մը ուժգնօրէն յարձակեցաւ գնդ. որ լա Ռոքի կուսակցութեան վրայ, «որ Ֆրանսայի սպրկացումը կը պատրաստէ» ետն. :

Օրուան հերոսն էր Պ. Իպարնէկարի, վարիչ անդամ Ընկերային կուսակցութեան (գնդ. որ լա Ռոք), որ մանրամասնօրէն պատմեց թէ ի՛նչ մի - ջոցներու ձեռնարկած էին ընկերվարականներն ու համայնավարները, «Փոփիւլեռ»ն եւ «Իւմանիթէ»ն, խափանելու համար Քլիչիի մէջ սարքուած ժողովը: «Ձիշդ այն պահուն երբ ներքին նախարարը կ'արտօնէ ժողովը, ձեր թերթը, «Փոփիւլեռ», իր ընթերցողները կը հրաւիրէ ցոյցեր կազմակերպելու : Զինակից՝ յեղափոխական կուսակցութեան մը, դուք անկարող էք եւ բռնադատուած չոյելու ամբոխին ծայրայեղութիւններն անդամ : Ահաւասիկ Քլիչիի ողբերգութեան խորունկ պատճառը: Երբ այսքան կը բարձրացնէք ամբոխին պայրոյթը, այլեւս ո՞վ կրնայ յաւակնիլ զայն կառավարելու »:

Բանախօսը դիտել տուաւ թէ նոյն ինքն Լէօն Պլում նախատուեցաւ , քաղաքապետարան ապաստանելու հարկադրուեցաւ դէպքին օրը : « Ձեր մարդիկն էին որ ստեցին, ըսելով թէ գնդ. որ լա Ռոք ներկայ պիտի ըլլայ չարժանկարի ներկայացման : Համայնավար կուսակցութեան քարտուղարը չվարանեցաւ ստել նոյն իսկ հինգ զոհերու դագաղներուն առջեւ, կիրակի օր, յայտարարելով թէ Ֆրանսայի Ընկերային կուսակցութիւնն է անոնց մահուան պատասխանատուն: Ո՞վ արձակեց առաջին գնդակը: Ձեմ գիտեր. բայց գիտեմ որ մեր կուսակցութեան անդամներէն չէ»:

Այս առթիւ յիշեց բազմաթիւ վիրաւորներ՝ իր կուսակցութեան անդամներէն : Ցետոյ բացագանչեց .

— Համայնավարները ի՞նչ իրաւունքով կրնան խռովութիւններ յարուցանել այս երկրին մէջ, եւ բայէ ի բայ, անպատիժ չարունակել իրենց ատելութեան եւ յեղափոխութեան գործը :

— Պուրկոս գացէք, կ'աղաղակէին ձախէն՝ (Սպանիոյ ապստամբներուն մայրաքաղաքը):

— Մոսկուա գացէք, կը պատասխանէին աջէն :

Բանախօսը փրփրելով հարցուց .

— Կը կարծէ՞ք թէ Գերմանիա թոյլ պիտի տայ որ համայնավարութիւնը հաստատուի իր սահմանին վրայ, Ֆրանսայի մէջ ...

Ժողովը տակն ու վրայ եղաւ այս հարցումին վրայ: «Պերլին գացէք», կը պոռային ձախերը: «Ազդ. փոխառութեան արձանագրուա՞ծ էք», կը հարցնէին ուրիշներ: Լէօն Պլում ինքն ալ միջամտեց, դիտել տալով թէ Պ. Իպարնէկարի նախկին Հրեղէն Խա՞չն է: Արդ, կառավարութիւնը արտօնած էր Քլիչիի ժողովը, ինչպէս արդիլեց ուրիշներ: Պատճառ կա՞ր ամբողջ քաղաքի ժողովը, ինչպէս արդիլեց ուրիշներ: Պատճառ կա՞ր ամբողջ քաղաքի մը ոտքի հանելու: Կը յորդորեմ բոլոր բարեկամներուս, այլեւս չկրկնել այդ սխալը Պէտք է մեղի ձգել հանրապետութիւնը պաշտպանելու հոգը: Կրնայ ըլլալ որ օր մը այս երկիրը պէտք ունենայ դիմելու ժողովրդական զանգուածներու :

Ձայն մը.— Դուք արիւնոտ խամաճիկ մըն էք :

Նախագահը.— Կը պահանջեմ պարսաւանքի ենթարկել այս խօսքն արտասանողը :

Վարչապետը չարունակեց ընդհանուր ժխորին մէջ.

— « Ամէն մարդ կուսակից է ապստութեան. չեմ հաւնար թէ ինչո՞ւ իրար կ'անցնին, երբ կ'ըսեմ որ ժողովրդական ուժերը կրնան անհրաժեշտ ըլլալ օր մը, եթէ ազատութիւնը վտանգուի :

Ձայն մը.— Ձշմարտութիւնը այն է որ կը վախնաք համայնավար ձայները կորսնցնելէ :

Վարչապետը հիմնուելով քննութեանց առաջին արդիւնքին վրայ, առ այժմ չկրցաւ բացատրել թէ ո՛վ արձակեց առաջին գնդակը: Ցետոյ չարունակեց .

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ ԱԺԱՆ-ԱԺԱՆ . . .

Անցեալ շաբթու ազդ մը հրատարակած էր Փարիզի եկեղեցիին վարչութիւնը :

Ազդ մը աւետաբեր : « կարեւոր՝ բոլոր ազգայիններու».—

1.— Անոնք որ վկայականի պէտք ունին, թող դիմեն ուղղակի ընդհ. Խարտուղարութեան :

2.— Ամէն մէկ վկայագրի համար եկեղեցին կը գանձէ միայն տասը ֆր. :

Երկու վկաներով հաստատուած վկայագիրներու եւ թարգմանութեանց համար՝ հսան ֆրանք :

3.— « Այս առթիւ եկեղեցւոյս վարչութիւնը պարտք կը համարի կրկին անգամ յանձնարարել որ թէ՛ Գաղթ. յանձնաժողովի քարտուղարութիւնը և Օֆիսը առժամայ կերպով եկեղեցւոյ չրջափակին մէջ կը գտնուին, անոնք որ եւ է կապ չունին եկեղեցւոյս եւ անոր վարչութեան հետ » :

4.— Եթէ պատահի որ եկեղեցւոյ կողմէ տրուած որ եւ է վկայագիր խնդրարկուին նպատակին չծառայէ , կրնայ զայն վերադարձնել եւ վերստանալ իր վճարած դրամը » :

Կարդալով այս ազդը, միտքս ինկաւ Մահմուտ Փաշայի շրջուն վաճառոտղները :

Անոնք որ Պոլիս ապրած են, կը յիշեն անշուշտ :

— Հէր նէ ալըրսան ալ եիրմիչէր փարայա . . .

— Օ հանը ալիմըշ փարա, պու հանը իւշ փարա . . .

Փաստաբանական նրբութիւնները իրաւագէտներու յանձնելով, կը կարծեմ թէ մնացեալը ճիշդ ու ճիշդ կը համապատասխանէ Մահմուտ Փաշայի օրինակին :

— Ադին վաթսուն փարա, անդին հարիւր փարա :

Ուրեմն, երբ եկեղեցի երթամ, ուշադրութիւն ընէմ որ սխալ դուռ չը - զարնէմ :

Երբ տասը ֆրանքի վկայական կը ծախեն, ինչո՞ւ 20 կամ 50 վճարէմ :

Մտէմ ժամուն «Փոխ - Իւնիֆ»ը, փոխանակ Բաշպեան - Իւնիճեան կալըռին յանախելու :

Մանաւանդ որ, եկեղեցին յանձն կ'առնէ վերադարձնել ձեր վճարած դրամը, եթէ ծախուած վկայականը նպատակին չծառայէ :

Զար բերաններ կ'ըսեն թէ եկեղեցին տարիներ առաջ ալ վկայականներ կը բաշխէր աջ ու ձախ, բայց ոստիկանութիւնը կը մերժէր ընդունիլ :

Այդեօք նոր նուիրագործո՞ւմ ստացան, թէ փորձ մըն է որ կը կատարեն, գիները կոտրելու կամ թիւ 2 Օֆիսը ժամուն բակէն դուրս հանելու համար :

Եւ կամ, թերեւս կ'ուզեն ճամբան հարթել թիւ 3 Օֆիսի մը համար :

Երբ երկու կ'ըլլայ, ինչո՞ւ երեք, նոյնիսկ չորս չըլլայ :

Չէ՞ որ չորս կուսակցութիւն, երեք-չորս ալ յարաճուանութիւն ունինք :

Ուզածդ վկայական չէ՞ : Դուն կու տաս, ե՞ս ինչու չտամ :

Եթէ մէկ պաշտօնատունը չընդունի, ուրիշ մը կ'ընդունի :

Օ՛ն ուրեմն, ճամբայ բացէ՛ք, Աժանկարապետ Օֆիսն է գալիս, թիւ երեք, ազգարարը չորրորդին :

ՎԱՀԷ

Իտալիա կը մերժէ եւ կանչել իր կամաւորները

Երեքշաբթի օր տարօրինակ դէպք մը պատահեցաւ Լոնտոնի չէզոքութեան յանձնաժողովին մէջ: Նախագահը առաջարկեց յանձնախումբ մը կազմել, քննելու համար Սպանիոյ օտար կամաւորները եւ կանչելու խնդիրը : Իտալական պատուիրակը, Պ. Կրանտի, յայտարարեց .

— Իմ կառավարութիւնս անհրաժեշտ չի գտներ այս խնդիրը :

Ասոր վրայ խորհրդային պատուիրակը հարցուց թէ Իտալիա ե՞ւ կ'առնէ անցեալ յունուարին ըրած առաջարկը: Պ. Կրանտի պատասխանեց .

— Մէկ հատիկ իտալացի կամաւոր եւս պիտի չկանչուի Սպանիայէն , ցորչափ կը չարունակուի պատերազմը :

Այս կարուկ յայտարարութիւնը այնքան ծանր տպաւորութիւն գործեց որ, Ֆրանսական դեսպանը դիտել տուաւ թէ չէզոքութեան քաղաքականութիւնը կրնայ վերի վայր չրջիլ: Անգլիական պատուիրակն ալ ձայնակցեցաւ:

«Սպասել, պատրաստուիլ, յիշել»

Մուսոլինի երեքշաբթի օր դղրդագին ճառ մը խօսեցաւ Հռոմի մէջ, 100 հազար ֆաչականներու առջեւ, առաջին խուրձին (ֆաչիօ) կազմութեան 18րդ տարեդարձին առթիւ: Ժողովուրդը միեւնոյն ատեն եկած էր բարիզալուստ մաղթելու, քանի որ Մուսոլինի նոր կը վերազառնար Լիբիայէն: Իր ճառը ազդարարութիւն մը, նոյնիսկ սպառնալիք մը կը համարուի չատերուն կողմէ: Տեղի անձկութեան պատճառով, կը թարգմանենք քանի մը հատուածներ միայն .

— « Սխալ է կարծել թէ Իտալիոյ ժողովուրդը պիտի մոռնայ պատժական տնօրինութիւնները ու տնտեսական պաշարումը: Իտալիոյ ժողովուրդը յամառ յիշողութիւն մը ունի : Ան կրնայ սպասել, եւ մենք 40 տարի սպասեցինք, Աւտուայի վրէժը լուծելու համար: Եթէ օր մը պատահի որ յիշողութիւնը կրնայ ըլլալ որ օր մը այս երկիրը, պէտք ունենայ դիմելու ժողովրդական չեղ,— ահա այսօրուան տնտեսական պատերազմութեան դասը » :

Գերմանիոյ պատասխանը Վատիկանի

Ինչպէս գրած էինք, Պապը կոնդակ մը հրատարակեց հինգշաբթի իր խանութեան դէմ, քննադատելով թէ նացի վարդապետութիւնը եւ թէ կառավարութեան ընթացքը: Այս կոնդակը կիրակի օր կարդացուեցաւ Գերմանիոյ բոլոր կաթոլիկ եկեղեցիներուն մէջ : Կուսակցութեան պաշտօնաթերթը այս առթիւ ուժգնօրէն կը յարձակի Վատիկանի վրայ, դիտել տալով թէ Գերմանիա կրնայ ուզած ատեն խզել Քոնքորտան կամ անտեսել անոր տրամադրութիւնները: Թերթին կարծիքով, Հռոմէական կղերը այդ պայմանագիրը իբրեւ քող կը գործածէ, պետութեան դէմ գործելու համար.— «Նոյնիսկ Ս. Աթոռին հետ կնքուած դաշնագիր մը ինքնին սրբազնասուրբ, անբեկանելի եւ յաւիտենական չէ: Ան պէտք է յարմարի կատարուած փոփոխութեանց, եթէ չուզեր կորցնել իր ուժը»:

Կառավարական մամուլը վերապահ է առ այժմ : Գաղտնի ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն մը կատարելով Պերլինի կաթոլիկ եպիսկոպոսին պաշտօնատունը, գրաւեց պապական կոնդակին օրինակները :

**** Վատիկանի դերմանական դեսպանը բողոքագիր մը ներկայացուց պապական կոնդակին դէմ: Պերլին ի հարկին պիտի խզէ դաշնագիրը :*

—•—

ԻՏԱԼԻՈՅ արտաքին նախարարը Պելկրատ գնաց: Կ'ըսուի թէ դաշնագիր մը պիտի կնքուի երկու երկիրներուն միջեւ, ինչ որ զոհունակութիւն պիտի պատճառէ նաեւ Գերմանիոյ :

ՃԱՓՈՆԻ եւ ԻՏԱԼԻՈՅ միջեւ ընդարձակ համաձայնութիւն մը պիտի կնքուի ժօտերս, յարեւնման Հռոմի եւ Պերլինի միջեւ կնքուած հակահամայնավարական դաշնագրին :

ՅԱՂՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՎԱՀԱԳՆԻ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ելնելով այն հանգամանքից, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ստորագրելու ժամանակ Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ ընկ. Ա. Ի. Միկոյանը հայտարարել է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետությունը ստանձնում է Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունների ամբողջ պարտավորությունները, Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը որոշում է.

1. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ընդունել իբրև Հայկական Սովետական Հանրապետության միջազգային պարտավորություններ։

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ենթակա են վավերացման Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի կողմից։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ Ա. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի գործերի կառավարիչ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Երևան, Կրեմլ, 1936 թ. մարտի 9։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ստորագրելու ժամանակ Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ ընկ. Ա. Ի. Միկոյանը հայտարարել է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետությունը ստանձնում է Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունների ամբողջ պարտավորությունները։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը որոշում է.

1. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ընդունել իբրև Հայկական Սովետական Հանրապետության միջազգային պարտավորություններ։

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ենթակա են վավերացման Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի կողմից։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ Ա. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի գործերի կառավարիչ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Երևան, Կրեմլ, 1936 թ. մարտի 9։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ստորագրելու ժամանակ Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ ընկ. Ա. Ի. Միկոյանը հայտարարել է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետությունը ստանձնում է Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունների ամբողջ պարտավորությունները։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը որոշում է.

1. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ընդունել իբրև Հայկական Սովետական Հանրապետության միջազգային պարտավորություններ։

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ենթակա են վավերացման Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի կողմից։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ Ա. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի գործերի կառավարիչ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Երևան, Կրեմլ, 1936 թ. մարտի 9։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ստորագրելու ժամանակ Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ ընկ. Ա. Ի. Միկոյանը հայտարարել է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետությունը ստանձնում է Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունների ամբողջ պարտավորությունները։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը որոշում է.

1. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ընդունել իբրև Հայկական Սովետական Հանրապետության միջազգային պարտավորություններ։

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ենթակա են վավերացման Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի կողմից։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ Ա. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի գործերի կառավարիչ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Երևան, Կրեմլ, 1936 թ. մարտի 9։

ՅԱՂՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՎԱՀԱԳՆԻ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ելնելով այն հանգամանքից, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ստորագրելու ժամանակ Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ ընկ. Ա. Ի. Միկոյանը հայտարարել է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետությունը ստանձնում է Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունների ամբողջ պարտավորությունները։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը որոշում է.

1. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ընդունել իբրև Հայկական Սովետական Հանրապետության միջազգային պարտավորություններ։

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ենթակա են վավերացման Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի կողմից։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ Ա. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի գործերի կառավարիչ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Երևան, Կրեմլ, 1936 թ. մարտի 9։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ստորագրելու ժամանակ Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ ընկ. Ա. Ի. Միկոյանը հայտարարել է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետությունը ստանձնում է Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունների ամբողջ պարտավորությունները։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը որոշում է.

1. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ընդունել իբրև Հայկական Սովետական Հանրապետության միջազգային պարտավորություններ։

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ենթակա են վավերացման Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի կողմից։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ Ա. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի գործերի կառավարիչ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Երևան, Կրեմլ, 1936 թ. մարտի 9։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ելնելով այն հանգամանքից, որ Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ստորագրելու ժամանակ Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ ընկ. Ա. Ի. Միկոյանը հայտարարել է, որ Հայկական Սովետական Հանրապետությունը ստանձնում է Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունների ամբողջ պարտավորությունները։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը որոշում է.

1. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ընդունել իբրև Հայկական Սովետական Հանրապետության միջազգային պարտավորություններ։

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության հիմնադրամի փոխարինության արձանագրությունները ենթակա են վավերացման Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի կողմից։

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ Ա. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի գործերի կառավարիչ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Երևան, Կրեմլ, 1936 թ. մարտի 9։

ՅՈՒՍԻՍ

(ՎԵՊ ԱՇԽԱՐՀԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ)

— ԺԵ —

«Երբ Վիկի ուշքի եկավ, տեսավ, որ ինքը մենակ է: Ծի - նոտ կին չկար: Տա մնում էր: Ինքն էլ ոտքի թռավ, ուզեց ինքնասպան լինել, որ չկարողացավ: Ինչո՞ւ, չգի - տեր, թե ինչո՞ւ, բայց ինչ-որ բան ստիպեց նրան ապրել: Ապրեց ու ապրեց, ոչ մի ուրախություն չունենալով: Ամեն ինչ ատում էր, ամեն ինչ ատելի էր նրա համար: Ամենից շատ ատում էր Ռոբերտին, որ նրան դավաճանել էր տվել: Ամեն անգամ, երբ նրան հանդիպում էր, ուզում էր սպանել նրան, բայց ինչ-որ բան ստիպում էր նրան ձեռնպահ մնալ: Ռոբերտը ամուսնացել էր մի ուրիշ կնոջ հետ, որ նրան ավելի էր ատում: Ամուսնանալուց հետո Ռոբերտը ստիպել էր Վիկիին, որ նա ամուսնանա իր ընկերներից մեկի հետ, որ նրանց ամեն տեղ միասին տեսնեն: Վիկին ստիպված էր եղել համաձայնել: Ամուսնանալուց հետո նրանք ապրում էին Ռոբերտի տանը, որ նրան նվիրել էր հայրը: Ռոբերտը ամեն օր գնում էր ուրիշ կանանց մոտ, իսկ Վիկին ստիպված էր լռել: Ռոբերտը ամեն օր ծեծում էր նրան, ամեն օր նրան նվաստացնում էր: Վիկին ամեն ինչ համբերում էր, որովհետև չգիտեր, թե ուր գնա: Ռոբերտը նրան ոչ մի ազատություն չէր տալիս: Նա ամեն տեղ նրան հետևում էր տալիս

Diplôme d'Honneur 1931

ԻՐ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ «ԴԻՒԲԼԷՔ» ՍՈՒՐՃՈՎ

ՇԻՐԱԿ ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

26 Ruede Trévise, Paris (9) Tél.: Prov. 38-63, Livraison à Domicile

Ջատկական համով հատով ՁԷՕՐԷՔՆԵՐՈՒՆ մէկ կեդրոնաւեղին։

Ջատկական տօներուն առթիւ 5 % զեղչ իր բոլոր նպարեղէններուն վրայ

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ CONSTANTINOPLE

ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՀԱՄԵՂ ՋԱՏԿԱԿԱՆ ՁԷՕՐԷՔՆԵՐ — ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻ — ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ

37, Rue de Trévise (Métro: Cadet) Livraison à Domicile Tél.: Prov. 82-96

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal ետևի փողոցը) մերpro Cadet, Tél. Trud. 43-19

ՋԱՏԿԱԿԱՆ ԹԱՐՄ ՁԷՕՐԷՔՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ

Ստացած ենք արեւելեան թարմ եւ ընտիր նպարեղէններ, որոնք կը ծախենք զեղչուած գինով Ջատկական տօներու առթիւ։ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։ **LIVRAISON A DOMICILE**

— Մենք կը ստանձնենք մեր բոլոր պատասխանատուութիւնը։ Ես կը ստանձնեմ։ Եթէ քննութիւնը ապացուցանէ թէ յանցանքներ գործուած են, պատիժներ պիտի տնօրինուին։ Իմ կարծիքս այն է թէ ոստիկանները հրաման ստացած չեն կրակելու »։

Պ. Լէօն Պլում չգատապարտեց հինգշաբթի օրուան գործադուլը, գայն համարելով տեսակ մը չանթարգել. բայց խստօրէն դատապարտեց այն բանուորները որ գործարաններէն դուրս կը նետեն ուրիշ բանուորներ, որովհետեւ անդամ չեն Աշխատանքի Դաշնակցութեան կամ ձախակողմեան կուսակցութեանց։ Եւ ճառը վերջացուց համերաշխութեան ջերմ կոչ մը ուղղելով բոլորին։— « Կառավարութիւնը իրաւունք ունի ժողովին վստահութեան, եւ դայն կը պահանջէ առանց վերապահութեան։ Կառավարութիւնը պէտք ունի վստահութեան, որպէսզի կարենայ աչխատիլ Ֆրանսայի եւ Եւրոպայի խաղաղութեան համար։ Կարծես կը սպասեն որ կառավարութիւնը զոհողութիւն մը կատարէ, եւ կը հարցնեն,— արմատականնե՞րը պիտի զոհուին համայնավարներուն թէ փոխադարձաբար։ Անխմաստ է այսպիսի խնդիրներ յարուցանել։ Կառավարութիւնը կը մնայ ժողովրդական ճակատի կառավարութիւն, հանրային բարօրութեան կառավարութիւն »։

Վստահութեան բանաձեւը պատրաստ ըլլալով, քուէարկուեցաւ առտուան դէմ, 215 դէմ 362 ձայնով։

Անգլիոյ վարչապետին թոշակը պիտի դրուի 40,000 ոսկի

Անգլիական կառավարութիւնը վաւերացուց օրինագիծ մը, որուն համաձայն կը կրկնապատկուի վարչապետին տարեթոշակը, 5000 ոսկիէն բարձրանալով 10,000ի։ Նախկին վարչապետներու համար հանգստեան թոշակ սահմանուած է 2000 ոսկի։ Միւս նախարարներուն տարեթոշակներն ալ հաւասար գծի վրայ պիտի դրուին (5000 ոսկի), բացի գատական նախարարէն, որ պիտի չարունակէ 4000 ոսկի առնել իբրեւ տեղապահ Լորտերու ժողովին եւ 6000 ոսկի՝ իբրեւ գատաւոր։

Օրինագիծը խորհրդարանին վաւերացման պիտի ենթարկուի Զատիկէն վերջ։ Երբ Պլոմուին պաշտօնէ քաշուի մայիսին, երեք նախկին վարչապետներ պիտի գտնուին,— ինք, Մաքտոնըլտ եւ Լոյտ Ճորճ։ Բայց Պլոմուին չուզեր հանգստեան թոշակ ստանալ (պէտք ալ չունի, ըլլալով բաժնետէր՝ մետաղագործական մեծ հաստատութեան մը)։

Ռումանիոյ եւ Թուրքիոյ դարտերութիւններ

Էնկիւրիի կառավարական շրջանակները գոհ կ'երեւան Պ. Անտոնէսքուի այցելութենէն, որու մասին գրութիւն մը հրատարակած ենք այսօր։ Ռումանիոյ արտաքին նախարարը այս առթիւ չօշափած է այն բոլոր խնդիրները որ կապ ունին Պալքաններու եւ միջին Եւրոպայի հետ, յատկապէս ընդելով թէ իր երկիրը հակառակ է հապսպուրկներու վերահաստատման եւ դաշնադիրներու վերաքննութեան։

Իրազեկները կը հաւաստեն թէ խօսակցութեանց առեն Պ. Անտոնէսքու փափաք յայտնած է որ վերջապէս կարգադրուի Ալէքսանդրէթի սահմանադրութեան խնդիրը, որպէսզի փոխադարձաբար գոհ մնան Ֆրանսա եւ Թուրքիա,— Ռումանիոյ բարեկամները։

Ազգ. Վիճակահանութեան պարգեւներ

Ազգ. պարգեւախաղին 1937 չրջանի 3րդ չարքին վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ երեքշաբթի օր։ Երեք միլիոնի մեծ պարգեւը չահեցաւ 0.804.454 թիւը։

56 տոմսակներ որոնց միայն մէկ թիւը տարբերութիւն ունին, չահեցան 30.000ական ֆրանք։

Հետեւեալ չորս թիւերէն իւրաքանչիւրը չահեցաւ 1.000.000 ֆրանք.— 1.128.029, 0.662.382, 0.944.972, 0.548.056։

224 տոմսակներ որոնք միայն մէկ թիւով կը տարբերին, չահեցան 10.000ական ֆրանք։

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը չահեցաւ 500.000 ֆրանք.— 0.650.809, 0.583.755, 0.214.233, 0.019.012, 0.977.715, 0.792.836։

336 տոմսակներ որոնք միայն մէկ թիւով կը տարբերին, չահեցան 5000ական ֆրանք։

82968 վերջացող թիւերը չահեցան 100.000 ֆրանք։
19.995 վերջացող թիւերը չահեցան 100.000 ֆրանք։
6.262 վերջացող թիւերը չահեցան 50.000 ֆրանք։
481 վերջացող թիւերը չահեցան 10.000 ֆրանք։
638 վերջացող թիւերը չահեցան 5000 ֆրանք։
37 վերջացող թիւերը չահեցան 1000 ֆրանք։
85 վերջացող թիւերը չահեցան 500 ֆրանք։
9ով վերջացող թիւերը չահեցան 100ական ֆրանք։

ԳԱՅԼԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին,ի՞ կգիշերները ժամը 8.30ին։

ԳԱՅԼԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibald

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
52 Rue Regnault, Paris (13)
Porte d'Ivryի մօտ,
Ճաշ եւ ընթրիք (3 տեսակ)
Գինը 4,50 ֆրանք։
Կառավարիչ՝ ՇԻՎԵՐՆԵԻ

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

Հ. Յ. Դ.
Փարիզ
ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅի Ջաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը, ուրբաթ, 26 Մարտ, երեկոյեան ժամը 9ին, ակումբին մէջ։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՋԱՏԿԻ ԱՌԹԻԻ
վալսնսի Հ. Յ. Դ. կոմիտէի կողմէ
23 Մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ի ։ 7.30 Դ. միամանիօ ակումբին մէջ
կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
28 Մարտ, Ջատկի կիրակի իրիկունը ժամը 9էն մինչեւ լոյս,
84 Rue de Grenelle, մէթրօ Rue du Bac
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին հայ եւ օտար արուեստագէտներ, ՕՐ. ՆԻՋԱՄԵԱՆ (երգ.) 8 տարեկան դաշնակահարուհի ԱԶԱՏՎԻ—ԱՒԻՍ A. LEVALLIER իր exhebitionներով, Պ ԴՐԻԳՈՐ իր ախ ազաշարժ երգերով եւ խաղերով, հանրածանօթ պարուհի HUGUETTE O'BIA կանանց մազերու վերջին նորաձեւ ուղիւնները ցուցադրութիւն հայ եւ օտար արհեստակիցներու կողմէ։
Օրուան թագուհի ի ընտրութիւն.
Ընտիր ճաշ եւ օրքէսթր 14 հոգի, ղեկավարութեամբ Պ. Տ. ՕՆՈՍԵԱՆի
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳ
ԳՈԹԻՅԵՈՆ, ՎԻՇԱԿԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ։
Զրի բաշխում անուշահոտութիւններու։
Ղեկավարութեամբ քանդիդ Պ ՅԱԿՈԲի պիտի նուագէ ոտի ԲԱՐՈՒՆԱԿ եւ քէ ՀԷՆՂ ՕՀԱՆՆԷՍ կը ստանակցի պարուհի մը։
Մուտք 8 Ֆր. կիներու 6 Ֆր.։

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ
կազմակերպուած Մարսիլահայ երգչախումբին կողմէ,
Բարձր հովանաւորութեամբ երեւել. ժողովի նախագահ
ԷՍՄԱՒԱՐ ԷՐԻՕԻ
Ջատկի երկուշաբթի օր, 29 Մարտ, ժամը 2½ին,
ՍԱԼՈՆ ՄԱՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ, 1 Rue Roux de Brignoles, Մարսէյլ
ՐԱՖՖԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ (ու ՏՐԵԿԱՆ)
կը դաշնակահարէ Պախէն, Ազարեանիէն, Շոբէն, Ժօրէէն, Տէպիւսիէն, Ակրիապինէն, Լիցէն եւ Կլինքա—Պլայքիրիֆֆէն կտորներ։
Տեղերու գիները.— 15, 10 եւ 8 Ֆրանք։

Պատանեաց գեղեցկագոյն այգերու
ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ
կազմակերպուած Փարիզի Հայ Տիկնանց Միութեան Պետ. Հայ Կարմիր Խաչի Օգն. Մասնաճիւղին կողմէ, ի նպաստ իր բարեգործութեան,
24 Ապրիլ, շաբաթ իրիկուն ժամը 22էն մինչեւ առաւօտ
Aéro Club de Franceի ընդարձակ սրահներուն մէջ, 6 Rue Galilée. Paris (16)
Նախագահութեամբ ՋԱՐԵՀ ՊԼՃ ՆՈՒՊԱՐԻ
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՈՒԱԳԱՀՈՒՄԲ — ԸՆՏԻՐ ՊԻՒՖԷ — ՊԱՌ ԱՄԷՐԻՔԷՆ
Գոթիյեոն եւ հաճելի անակնկալներ եւ մրցում գեղեցկագոյն այքերու։
Դնահատիչ մարմնոյն (Jury) կողմէ շահող տիկնոջ կամ օրիորդին իբր մրցանակ իրական մարգարիտէ մանեակ մը։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Իսի լէ Մուլինոյի Հայ երիտասարդաց Միութեան կողմէ
Տեղի կ'ունենայ 8 Մայիս, շաբաթ երեկոյ մինչեւ լոյս,
Porte de Versailles Expositionի շքեղ սրահներուն մէջ,
Նկատի ունենալ այդ թուականը։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Հայ Արծիւ Ակումբի կողմէ
25 Ապրիլ, Hôtel Californieի սրահներուն մէջ։
Նկատի ունենալ այդ թուականը։

Ջատկի առթիւ հանկթահաղ
կազմակերպուած Վիէնի կ. Խաչի Վարչութեան կողմէ
Այս շաբաթ, 27 Մարտ, իրիկուան ժամը 8էն մինչեւ կէս գիշեր
Խաժակ Ակումբին մէջ։ Մուտքը ազատ է։

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
146 Rue Lafayette (Gare du Nord)
Թելէֆոն **Nord 84-04** *(անփոփոխ)*
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2–7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ՏՕՔԹ. ՄԷՍՃԵԱՆ
82 rue d'Amsterdam, Paris (9)
Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy
Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւնները։
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7։
կիրակի եւ տօն օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ։

ՀԱՅԿՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Յաջորդ 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլաւակ բրգեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքօթաժի, զուլպաներու եւլն.իսմարթ։
Ամենալաւ ապրանքներ բացառապէս զեղչուած գիներով։
Կը յանձնարարենք Ռուսաստան դրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն։*
փափաքողներու կը դրկենք կերպաս երու նմոյշները եւ գիները։
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-78

"ՇԻՐԱԿ,, Արեւելքի միակ իսկական օղին է Անզուգական։ Անմրցելի։ Անխարդախ Առաջնա արգ զօրացուցիչ ախորժաբեր պատրաստուած գուտ չամիչի թիւրով Հայ աւանդական սեղանին զարդ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄՄԷՐԵԱՆ
Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71
Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք ըլլալ ին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ նպաստաւոր գիներով։
Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռք գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։
Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

ՋԱՃԱՐԱՆ ՎԱԼԵՆՍԻ
41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris
Մէթրօ Pelletier, *Հեռաձայն* Prov. 90-32
Մեր հայ յաճախորդներուն գեղարուեստական վայելք մը տալու համար ճաշացանիս տնօրէնութիւնը հրաւիրած է փարիզահայ գաղութի ծանօթ դերասան Ա. ԳՄԲԷՐԵԱՆը, որ յառաջիկայ շաբաթուընէ սկսեալ, շաբաթը 4 օր՝ երկուշաբթի, հինգշաբթի, շաբաթ եւ կիրակի երեկոները պիտի երգէ մեր փոքրիկ բեմին վրայ, ի յարեւելեան սքէչներու ըէբէրթուարով։

ՀԱՅ ԵՐԾԻ
(Aigle d'Arménie)
Պահել ու զարգացնել ընկերական եւ իրերօգնութեան կապը իրարու մէջ։
Պաշտպանել իր անդամակիցներուն բարոյական եւ ընկերային շահերը։
Հիմնուած **1936**ին, **Récépissé de déclaration No. 1929, le 8 Juillet 1936**
Նպատակն է հայ ընտանեաց սերունդին մէջ զարգացնել ընդհանուր մարմնակրթութիւնը։
Մշակել երգի ճաշակը։
Տեղի կ'ունենան՝ երգչախումբի փորձեր (երեքշաբթի), մարմնամարզ (հինգշաբթի), երեկոյթներ (շաբաթ), հայերէնի դասեր (հինգշաբթի առաւօտները)։
Տեղեկութեանց համար դիմել Ակումբին կեդրոնը, հիմնադիր Ա. Լ. ԱՇԻՆԻ, **22, Rue Richer, Salle des Réunions, Paris;**

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒԱՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
26
ՄԱՐՏ
VENDREDI
26 MARS
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3380

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԴՐԿՈՒՒ ԽՕՍՔ

ՄԷԿԸ ՄԻՒՍԷՆ ՊՂՏՈՐ ԵՒ ԼՊՐԾՈՒՆ

—o—

Այսօր աւելի բացորոշ կ'երեւայ նոր տագնապին ծանրութիւնը, երբեւ հետեւանք Լոնտոնի իտալական դեսպանին կորուկ յայտարարեան.— «Մէկ հատիկ իտալացի կամաւոր պիտի չքաշուի Սպանիայէն, ցորչափ չէ վերջացած քաղաքացիական պատերազմը»:

Ինչ իմաստով ալ արտասանուած ըլլայ այս խօսքը, իրողութիւն է որ Փարիզ եւ Լոնտոն իրար անցած են արդէն, իսկ Մոսկուա իւղ կը լեցնէ կրակին վրայ:

Իրարանցում չե՞ն մատներ հետեւեալ իրողութիւնները, որ տեղի ունեցան մէեւնոյն օրը, չորեքշաբթի.—

1. Ֆրանսայի արտաքին նախարարը մօտ երկու ժամ (թերթ մը կը դրէ՝ 100 վայրկեան) խորհրդակցեցաւ բրիտանական դեսպանին հետ, իտալական պատուիրակին յայտարարութեան առթիւ: Թէեւ մանրամասնութիւնները գաղտնի կը պահուին, բայց դաղտնիք չէ որ երկու պետութիւնները կը խորհին ի հարկին վրճռական միջոցներ ձեռք առնել,— կեցնել իտալական նաւերը, որ պէտք օգնութիւն չհասցնեն Սպանիոյ ապստամբներուն:

2. Այս տեսակցութենէն անմիջապէս վերջը, նախարարը իր մօտ հրաւիրեց գերմանական դեսպանը, իմանալու համար թէ Գերմանիա տրամադի՞ր է բարեխօսելու, որպէսզի աւելի հաշտարար դիրք մը բռնէ Իտալիա:

3. Շարք մը հարցում-ներ եւ հարցապնդումներ ուղղուեցան Անգլիոյ ներսիդ մէջ, եւ արտաքին նախարարը յարմար չդատեց չատ բացուիլ:: Նոյն օրն իսկ, դահլիճը կը քննէր նոր տագնապին հետեւանքները:

4. Լոնտոնի ոչ-միջամտութեան յանձնաժողովին մէջ, խորհրդային դեսպանը նոր քար մը գլորեց, ուղղակի ամբաստանելով Իտալիան եւ առաջարկելով քննիչ յանձնախումբ մը ղրկել, տուգումներ կատարելու համար:

5. Լոնտոնի գերմանական դեսպանը, որ վերապահ դիրք մը բռնած էր իտալական պատուիրակին ժխտական յայտարարութեան առթիւ, անմիջապէս Իտալիոյ կողմը դարձաւ եւ սուր խօսքեր ալ ուղղեց խորհրդային իշխանութեան դէմ, երբ Մոսկուայի ներկայացուցիչը կ'առաջարկէր քննիչ յանձնախումբ մը ղրկել:

Այս պղտոր կացութեան ելքը կախում ունի Իտալիոյ վերջնական դիրքէն, որ կրնայ յայտնուիլ այսօր-վաղը:

Եթէ Մուսոլինի պնդէ իր տեսակէտին վրայ, ինքնին ջուրը կ'իյնայ ոչ-միջամտութեան քաղաքականութիւնը, որ հաղիւ ձեւակերպուած էր, ամիսներու աքնութենէն վերջ:

Այդ պարագային, տարակոյս չկայ թէ իրեն հետ պիտի ունենայ Գերմանիան, քանի որ երկուքն ալ նոյն առաջադրութեամբ խրած են սպանիական հնոցին մէջ,— պայքար համայնավարութեան դէմ, ինչպէս եւ պայքար աղէեցութեան եւ ծաւալման՝ Միջերկրականի ջուրերուն մէջ:

Այդ քաղաքականութեան ուրիշ մէկ երեսն է որ կը բանայ, ահաւասիկ, Մուսոլինիի փեսին այցելութիւնը Պելկրատ:

Շատ մը նպատակներ կը վերագրուին այս այցելութեան,— քաղաքական եւ տնտեսական մերձեցում, ոչ-յարձակման դաշինք եւ փոխադարձ երաշխաւորութիւն, լուծում՝ փոքրամասնութեանց հարցին, խրուաթական խնդիր եւն.:

Արդ, իրազեկները կը հաւաստեն թէ՝ այս բոլորին հետ մէկ տեղ, Իտալիոյ արտաքին նախարարը պիտի ջանայ Եուկոսլաւիան ալ իտալեւգերմանական չարժանիւին կապել, պայքարելու համար համայնավարութեան դէմ: Այս պարագան պիտի ճղդուի մանաւանդ յայտարարութեամբ մը:

Ինչ համաձայնութիւն ալ գոյանայ Իտալիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ միջեւ, կոմս Զիանոյի այցելութեան առթիւ, հետեւանքը յայտնապէս աննպաստ պիտի ըլլայ Փոքր Համաձայնութեան համար (Ռումանիա, Զեխոսլովաքիա, Եուկոսլաւիա):

Արդէն իսկ անհամբերութեան, եթէ ոչ լուրջ մտահոգութեան մատնուած են առաջին երկու երկիրները:

Շաբաթներէ ի վեր, Պելկրատ այցելելու կը պատրաստուէր Գ. Պէնէշ, Զեխոսլովաքիոյ նախագահը, Փոքր Համաձայնութեան ամէնէն հզօր անդամներէն մէկը, բայց Մուսոլինի կանխեց: Միայն այս պարագան սրտնեղութիւն կը պատճառէ, ոչ միայն Եուկոսլաւիոյ, այլեւ Ռումանիոյ մէջ: Երկուքն ալ կը կասկածին թէ Ֆաշական Իտալիան զաղտնի ծրագիրներ կ'որոճայ, եթէ ոչ քանդելու, գոնէ խախտելու, անզօր վիճակի մը վերածելու համար Փոքր Համաձայնութիւնը:

Անտեղի չեն այդ կասկածները: Նոյն մտավախութիւնները կը տիրեն, նաեւ, Պալքանեան Միութեան մասին: Ըսել կ'ուզենք թէ Հռոմ չի հանդուրժեր այդ ճակատին ալ:

Եւ արդէն բաւական բան փոխուեցաւ ինչպէս Միջին Եւրոպային, նոյնպէս Պալքաններու մէջ, անցեալ տարիէն ի վեր:

Առաջին՝ ճամբան աւելի բացուեցաւ Իտալիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ մերձեցման համար, որ ցնորք մը կը համարուէր դեռ երէկ: Երկրորդ՝ գերմանական ազդեցութիւնը աճեցաւ Եուկոսլաւիոյ մէջ: Երրորդ՝ յաւիտենական բարեկամութեան դաշինք մը կնքուեցաւ Եուկոսլաւիոյ եւ Պուլկարիոյ միջեւ, ինչ որ նոյնպէս եբաղ մը կը համարուէր, տարիներէ ի վեր:

Տակաւին կանուխ է, նախատեսելու համար այս խմորումներուն եւ ձեռնարկներուն հետեւանքները: Մանաւանդ որ, Իտալիոյ մէկ աչքն ալ ուղղուած է դէպի արեւելք, առաջին առթիւ՝ Էնկիւրի եւ Կովկաս:

Ամէն պարագայի մէջ, կը գտնուինք պղտոր կացութեան մը առջեւ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՍՊԱՆԻԱ ՂՐԿՈՒԱԾ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Անգլիա եւ Ֆրանսա պիտի կեցնե՞ն իտալական նաւերը

ԼՈՆՏՈՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱԺԻՆ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՄԵՂԱԴՐԱՆՔՆԵՐԸ

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, Լոնտոնի չէզոքութեան յանձնաժողովին մէջ, իտալական պատուիրակը վճռապէս յայտարարեց թէ ոչ մէկ իտալացի կամաւոր պիտի հեռանայ Սպանիայէն, ցորչափ չէ վերջացած քաղաքացիական պատերազմը:

Այս յայտարարութիւնը խորապէս յուզած է հանրային կարծիքը՝ Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Ս. Միութեան մէջ: Արտաքին նախարարը Պ. Իվոն Տէլպոս յայտարարութեան յաջորդ օրն իսկ, չորեքշաբթի, երկար խօսակցութիւն մը ունեցաւ Փարիզի բրիտանական դեսպանին հետ: Կը հաւաստեն թէ երկու դիւանագէտները այն եզրակացութեան յանգած են թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա կրնան համագործակցիլ Միջերկրականի մէջ, այլեւս չեն կրնար թոյլ տալ որ իտալական նոր զինուորներ ցամաք ելլեն Սպանիա: Այս որոշումը գործադրելու համար, երկու երկիրները ի հարկին պիտի պաշարեն ազգայնական Սպանիան, որպէսզի իտալական նաւերը չկարենան մօտենալ:

Պ. Տէլպոս ինք մամուլին ուղղած յայտարարութեան մը մէջ ըսաւ թէ պաշարման ծրագիրը, որ առաջարկուած էր այս տարուան սկիզբը, լրջօրէն քննուեցաւ, անգլիական դեսպանին հետ եղած խօսակցութեան միջոցին: Անգլիական եւ ֆրանսական մարտանաւերը ամէն պարագայի մէջ Սպանիոյ ազգայնական նաւահանգիստներուն առջեւ պատրաստ պիտի կատարեն մարտ 29էն սկսեալ, համաձայն որոշման, եւ երբ հրաման տանան զանոնք պաշարելու, պիտի կրնան կեցնել որ եւ իտալական չոգենաւ որ այդ նաւահանգիստները կը հանդիպի: Այդ պարագային, Սպանիա գտնուող իտալական զինուորները պիտի զրկուին պարենաւորումէ: Ֆրանսայի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կը կարծեն թէ անհրաժեշտ պիտի չըլլայ այսքան խիստ միջոցներ գործադրելու եւ թէ Իտալիա ի վերջոյ պիտի հաւանի հետ կանչել իր կամաւորները:

Այս առթիւ, տեղական թերթերը դիտել կուտան թէ Լոնտոնի ժողովին մէջ, գերմանական պատուիրակը չձայնակցեցաւ իտալական դեսպանին, երբ ան կը յայտարարէր թէ ոչ մէկ իտալացի կամաւոր պիտի հեռանայ Սպանիայէն: Այս իրողութենէն կը հետեւցնեն թէ Գերմանիա չատ ալ համաձայն չէ Իտալիոյ բռնած ընթացքին:

Չորեքշաբթի օր, անգլիական դեսպանին հետ ունեցած տեսակցութենէն վերջ, Պ. Իվոն Տէլպոս ունկնդրութեան ընդունեց գերմանական դեսպանը եւ հարցուց թէ Գերմանիա տրամադի՞ր է բարեխօսելու, որպէսզի Իտալիա աւելի հաշտարար ընթացք մը բռնէ: Կ'ըսուի թէ գերմանական դեսպանը կարգ մը առարկութիւններ ըրած է, մասնաւորապէս դիտել տալով թէ՝ դժուար չէ ետ կանչել ապստամբներու բանակին մէջ կռուող կամաւորները, բայց անկարելի է դուրս հանել անոնք որ կը կռուին Սպանիոյ կառավարական բանակին մէջ: Այս վերջիններէն չատերը սպանիական հպատակ եղած են կամ նոյնացած՝ Սպանիոյ համայնավարներուն եւ անիշխանականներուն հետ պատասխանելով այս առարկութեան, Պ. Տէլպոս ըսած է թէ կարելի է հաւասար թիւով օտար կամաւորներ ետ կանչել Սպանիոյ երկու ճակատներէն: Գերմանական դեսպանը խոստացած է իր կառավարութեան հաղորդել Ֆրանսայի տեսակէտները եւ պատասխանել կարելի եղածին չափ չուտ:

Կ'առաջարկուի քննիչ յանձնախումբ մը ղրկել

Նոր ռումբ մը պայթեցաւ չորեքշաբթի օր, Լոնտոնի չէզոքութեան յանձնաժողովի նիստին մէջ, երբ խորհրդային պատուիրակը, դեսպան Մայսքի առաջարկեց քննիչ յանձնախումբ մը ղրկել Սպանիա, 1. երեւան հանելու համար իտալացի կամաւորներու թիւը,— 2. ձշդելու թէ իտալացի կամաւորներ ղրկուա՞ծ են փետրուար 20ի արգելքին վերջը եւ ո՞րքան.— 3. Տուգելու թէ այդ կամաւորները իտալական կանոնաւոր բանակի՞ն կը պատկանին:

Այս բանաձեւը ներկայացնելէ առաջ, խորհրդային դեսպանը ամբաստանեց թէ իտալական կառավարութիւնը զօրք ղրկած է Սպանիա, փետրուար 20ի արգելքէն վերջն ալ, ինչպէս եւ ռազմանիւթ: Եւ բացատրեց թէ այս տրաբերքները վտանգաւոր մթնոլորտ մը կը ստեղծեն: Իր յայտարարութեան համաձայն, 60,000 իտալացի զինուորներ կը գտնուէին Սպանիոյ մէջ, փետրուարի կիսուն, եւ անոնց թիւը աւելցած է այդ օրէն ի վեր:

— «Զինուորական ամենամեծ արշաւանքն է այս ներկայ ժամանակներու մէջ: Եւ այդ զինուորները կանոնաւորապէս հանդերձաւորուած եւ սպառազինուած վաչեր են, իտալացի սպաներու հրամանատարութեան տակ: Մենք կը գտնուինք ակներեւ բռնաբարման մը առջեւ, որ կը կազմէ սպառազին արշաւանք օտար երկրի մը մէջ»:

Խորհրդային դեսպանին դեկուցումը քննութեան ենթարկուեցաւ ժողովին մէջ: Իտալական դեսպանը չմասնակցեցաւ վիճաբանութեանց եւ պարզապէս յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը արժանի պատասխանը պիտի տայ Մոսկուայի «զրգռիչ» ծանուցագրին: Գերմանական դեսպանը դիտել տուաւ թէ խորհրդային պատուիրակը կեղծաւորութիւն կ'ընէ եւ աւելցուց.— «Ժողովը բոլշեւիկեան քարոզութեան կեդրոնի մը չվերածենք»:

Ի վերջոյ ընդունուեցաւ ֆրանսական դեսպանին առաջարկը, որ կը թելադրէր յատուկ յանձնախումբին յղել խորհրդային ծանուցագիրը, ուսումնասիրուելու համար:

*** Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ, պատասխանելով զանազան հարցումներու, արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը կը քննէ նոր տագնապը եւ թէ լրացուցիչ տեղեկութիւններ ստանալէ վերջ, պիտի խօսի աւելի մանրամասնօրէն: Երեսփոխան մը ուզեց իմանալ թէ իտալական դեսպանը իսկապէս արտասանա՞ծ է իրեն վերագրուած խօսքերը, բայց ատենապետը թոյլ չտուաւ: Լոնտոնի մէջ կը կարծեն թէ իտալական դեսպանին յայտարարութիւնը եղած է սա խօսքը.— «Անձնապէս, ես կը կարծեմ թէ ոչ մէկ իտալացի կամաւոր պիտի հեռանայ Սպանիայէն, մինչեւ քաղաքացիական պատե-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

Իտալիոյ արտաքին նախարարը Եուկոսլաւիոյ մէջ

—o—

Զեխոսլովաքիա եւ Ռումանիա անհանգիստ

Կոմս Զիանօ, Իտալիոյ արտաքին նախարարը, Պելկրատ հասաւ երէկ, հինգշաբթի: Այս այցելութիւնը, որ պիտի տեւէ 3 — 4 օր, մեծ ուշադրութիւն գրաւած է քաղաքական շրջանակներու մէջ, թէեւ չատոնց կը նախատեսուէր: Գլխաւոր նպատակն է ոչ-յարձակման գաշինք մը կնքել, երաշխաւորելով թէ երկու երկիրներուն եւ թէ Ալպանիոյ գոյավիճակը:

Իտալիոյ արտաքին նախարարին կ'ընկերանան տասը իտալացի թղթակիցներ: Կը կարծուի թէ Եուկոսլաւիոյ կառավարութիւնը կոմս Զիանոյի ուշադրութեան պիտի յանձնէ, նաեւ, խրուաթ ահաբեկչական կազմակերպութեան եւ վախտականներու խնդիրը: Պիտի քննուի նաեւ Ադրիականի հարցը: Փոքր Համաձայնութեան երկու անդամները, Ռումանիա եւ Զեխոսլովաքիա անհամբերութեամբ կը սպասեն այս այցելութեան արդիւնքին: Զեխոսլովաքիոյ նախագահը, Պ. Պէնէշ եւս Պելկրատ պիտի այցելէր, բայց կոմս Զիանօ կանխեց:

Մեայն քաղաքական խնդիրներ չեն որ պիտի քննուին այս այցելութեան առթիւ: Իտալիա եւ Եուկոսլաւիա սահմանակից ըլլալով, առեւտուրը բաւական է երկու երկիրներուն միջեւ: Իտալիա սքանչելի չուկայ մըն է Եուկոսլաւիոյ ատաղձին, արջառին, հաւեղէնի եւ երկրագործական արտադրութեանց համար:

Կայ նաեւ փոքրամասնութեանց խնդիրը, որ բարդ հանդամանք ստացած էր ատեն մը: Աւելի քան 500,000 Եուկոսլաւներ կ'ապրին իտալական դրօշին տակ: Կարեւոր թիւ մը կը կազմեն, նաեւ, Տալմացիոյ Իտալացիները: Իտալական կառավարութիւնը այժմ տրամադիր կ'երեւայ լեզուի եւ մշակոյթի դիւրութիւններ ընծայելու սերտիական փոքրամասնութեան,փոխարէն դիւրութիւններ ստանալով Տալմացիոյ Իտալացիներուն համար:

*** Առաջին անգամ է որ Իտալիոյ արտաքին նախարար մը Եուկոսլաւիա կ'երթայ: Երկու երկիրներուն միջեւ բարեկամութեան դաշինք մը կնքուած էր 1924ին, բայց երբեք չվաւերացուեցաւ Եուկոսլաւիոյ խորհրդարանին կողմէ: Նոր դաշինքը տարբերութիւն պիտի չունենայ Իտալիոյ եւ Յունաստանի, Իտալիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ կնքուած դաշնադրութիւններէն (1928):

Տօ-հօ կը ձգտի իր նախկին դիրքերուն եւ ետսի ժողովին մէջ

—o—

Երեսփ. ժողովի երեքշաբթի դիւերուան նիստին մէջ, վարչապետին ճառէն վերջը, խօսք առաւ նաեւ Սէն Տրնիի քաղաքապետը, Պ. Տօրիօ, Քլիշիի խռովութեանց պատասխանատուութիւնը ձգելով իր երբեմնի ընկերներուն՝ համայնավարներուն վրայ: «Ինչ որ տեղի ունեցաւ Քլիշիի մէջ, պատահած է ուրիշ յիսուն քաղաքներու մէջ: Այդ են տեղ ալ միեւնոյն ռազմավարութեան կը հետեւի համայնավար կուսակցութիւնը, որ ժողովրդական ճակատին չարած է պարզապէս դայն իր նպատակին ծառայեցնելու եւ հաստատուած կարգ ու սարքը կործանելու համար»:

Այս առթիւ կարդաց չարք մը փաստաթուղթեր: Համայնավարները կ'աղմկեցին, բայց բանախօսը կարեւորութիւն չէր տար կամ կարճ եւ աղուր պատասխաններ կուտար: Այսպէս, ծայրագոյն ձախակողմէն երեսփոխան մը հարցուց.

— Ի՞նչ է Սէն Տրնիի քաղաքապետարանի ածխավաճառին անունը:

ՏՕՐԻՕ.— Անո՞ւնը, Լբռուա, ան որ 15,000 ֆրանք տուաւ ձեզի, «Իմանիթէ»ի համար:

Ժողովրդական կուսակցութեան նախագահը յետոյ ձագկեց համայնավար կուսակցութեան սպառազինութիւնը, անոր զրպռիչ ազդանշանները, միշտ փաստաթուղթեր ներկայացնելով: «Համայնավար կուսակցութեան ծրագիրը չատ յստակ է. կուսակցութիւնը ժողովրդական ճակատին մէջ տուաւ, խորհրդային իշխանութեան հասնելու համար: Նորէն կարդացէք կոմինտէրնի 7րդ համագումարին վիճաբանութիւնները, Քաչէնի, Թորէզի ճառերը եւ պիտի տեսնէք թէ ինչո՛ւ համայնավար կուսակցութիւնը զինուորական զործողութեանց կը վարժեցնէ զանգուածները, թէ ինչու անոնց եռեւէն կը քաշէ ընկերվարական եւ արմատական բազմութիւնները, ինչու զժոխային պատուար մը կը կազմէ կարգ մը մարդոց դէմ: Պարոն վարչապետ, ձեր քաղաքական կեանքին ողբերգութիւնը այն է որ չէք ըմբռներ թէ համայնավար կուսակցութիւնը կը խառնակէ ինչ բանի որ կը դպչի: Ատոր համար է որ ես հեռագայ եւ վերագայ հայրենիքս»: (Միջադղներ ձախակողմէն):

Այս նախաբանէն վերջ, բանախօսը առաջարկեց քննիչ յանձնաժողով մը կազմել, ստուգելու համար քաղաքական կուսակցութեանց եկամուտի աղբիւրները: Եւ կրկնեց այն յայտնութիւնները զոր ամփոփեր էինք անցեալ օր:

— «Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութիւնը կանգուն կը մնայ միայն չնորհիւ Մոսկուայի նպաստներուն: Տասնըեօթը տարիէ ի վեր Մոսկուա աւելի քան 250 միլիոն ֆրանք վճարած է անոր: Համայնավար կուսակցութիւնը անկարող է ապրեցնելու «Իւմանիթէ»ն, առանց կարեւոր նպաստներու: Անցեալ տարի չպատասխանեց այն հարցումներուն զոր ուղղեցի այս մասին: Համայնավար կուսակցութիւնը 40 չաբաթաթերթ կը պահէ որոնց ոչ մէկը կ'ապրի իր սեփական միջոցներով: Ան ունի ահարկու մեքենայ մը 250 պաչտօնատարներով, ամբողջ Ֆրանսայի մէջ եւ Մոսկուան է որ կը վճարէ ծախքը: Համայնավար կուսակցութիւնը 15 — 20 լրագիրներ կը հրատարակէ ամէն լեզուներով, օտար բանուորները խմորելու համար, նորէն Մոսկուան է որ կը վճարէ» եւայլն:

Քննիչ յանձնաժողով մը կազմելու առաջարկը քուէի դրուելով, մերժուեցաւ 232ի դէմ 361 ձայնով:

—

ՇԽԱՀՈՏԻ բանուորներու գործադուլը հասլիւ վերջացած, աչխատանքը դադրեցուցին Փարիզի ազբահաւաքները, փողոցներու մէջ ձգելով առանին աղտեղութիւնները: Կառավարութիւնը անմիջապէս միջամտեց:

«ԷՆՍԻԻԹԷ» (Ապստամբ) թերթը բռնուեցաւ եւ խմբագրատունը խուզարկութեան ենթարկուեցաւ, իբրեւ դրդիչ մարդասպանութեան: Ցօղուածի մը խորագիրը դրած էր այսպէս.— «Հրաժարեցէք, մարդասպաններ»: Տասը օրուան մէջ երկրորդ անգամն է որ կը հետապնդուի այս թերթը:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԲՐԻՏԻ ՖԻՆՍԻԻԻ մարտ 15ի վիճակահանութեան մէջ, 1903ի պարտաթուղթերէն թիւ 603,387 եւ 1911իններէն թիւ 214,074 չահեցան 50,000ական ֆրանք:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԻՊԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ՀԱՐՑԻ ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՇԱՀՈՒՆԻ

Տիգրան Մեծի ժամանակ Հայաստանի մայրաքաղաքը Տիգրանակերտն էր, որ կառուցուած էր Արածանիի ձախ ափին, Մեծամորի մօտ։ Տիգրանակերտի մասին մեզ հասած տեղեկութիւնները շատ սակաւ են։ Ամենայն հաւանականութեամբ Տիգրանակերտը ունեցած է նոյն ճարտարապետական կազմը, ինչ որ ունէին Հռոմի, Աղեքսանդրիոյ, Անտիոքի եւ այլ մեծ քաղաքները։ Ունեցած է ամֆիթատրոն, թատրոն, հիպոդրոմ, ջրատար, ճանապարհներ, պալատներ, տաճարներ, հասարակական բաղնիքներ եւ այլն։ Տիգրանակերտի ամֆիթատրոնի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ամֆիթատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ամֆիթատրոնի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ամֆիթատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ամֆիթատրոնի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ամֆիթատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի թատրոնի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն թատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Թատրոնի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն թատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի հիպոդրոմի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հիպոդրոմի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Հիպոդրոմի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հիպոդրոմի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի ջրատարի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ջրատարի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ջրատարի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ջրատարի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի ճանապարհների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ճանապարհների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ճանապարհների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ճանապարհների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի պալատների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն պալատների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Պալատների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն պալատների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի տաճարների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն տաճարների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Տաճարների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն տաճարների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի հասարակական բաղնիքների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հասարակական բաղնիքների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Հասարակական բաղնիքների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հասարակական բաղնիքների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի մասին մեզ հասած տեղեկութիւնները շատ սակաւ են։ Ամենայն հաւանականութեամբ Տիգրանակերտը ունեցած է նոյն ճարտարապետական կազմը, ինչ որ ունէին Հռոմի, Աղեքսանդրիոյ, Անտիոքի եւ այլ մեծ քաղաքները։ Ունեցած է ամֆիթատրոն, թատրոն, հիպոդրոմ, ջրատար, ճանապարհներ, պալատներ, տաճարներ, հասարակական բաղնիքներ եւ այլն։ Տիգրանակերտի ամֆիթատրոնի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ամֆիթատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ամֆիթատրոնի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ամֆիթատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի թատրոնի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն թատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Թատրոնի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն թատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի հիպոդրոմի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հիպոդրոմի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Հիպոդրոմի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հիպոդրոմի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի ջրատարի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ջրատարի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ջրատարի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ջրատարի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի ճանապարհների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ճանապարհների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ճանապարհների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ճանապարհների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի պալատների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն պալատների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Պալատների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն պալատների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի տաճարների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն տաճարների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Տաճարների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն տաճարների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի հասարակական բաղնիքների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հասարակական բաղնիքների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Հասարակական բաղնիքների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հասարակական բաղնիքների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

ՀԱՅՈՑ ՀԱՐՑԻ ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՇԱՀՈՒՆԻ

Տիգրան Մեծի ժամանակ Հայաստանի մայրաքաղաքը Տիգրանակերտն էր, որ կառուցուած էր Արածանիի ձախ ափին, Մեծամորի մօտ։ Տիգրանակերտի մասին մեզ հասած տեղեկութիւնները շատ սակաւ են։ Ամենայն հաւանականութեամբ Տիգրանակերտը ունեցած է նոյն ճարտարապետական կազմը, ինչ որ ունէին Հռոմի, Աղեքսանդրիոյ, Անտիոքի եւ այլ մեծ քաղաքները։ Ունեցած է ամֆիթատրոն, թատրոն, հիպոդրոմ, ջրատար, ճանապարհներ, պալատներ, տաճարներ, հասարակական բաղնիքներ եւ այլն։

Տիգրանակերտի ամֆիթատրոնի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ամֆիթատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ամֆիթատրոնի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ամֆիթատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի թատրոնի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն թատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Թատրոնի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն թատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի հիպոդրոմի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հիպոդրոմի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Հիպոդրոմի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հիպոդրոմի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի ջրատարի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ջրատարի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ջրատարի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ջրատարի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի ճանապարհների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ճանապարհների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ճանապարհների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ճանապարհների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի պալատների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն պալատների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Պալատների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն պալատների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի տաճարների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն տաճարների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Տաճարների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն տաճարների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի հասարակական բաղնիքների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հասարակական բաղնիքների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Հասարակական բաղնիքների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հասարակական բաղնիքների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԻՊԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ՀԱՐՑԻ ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՇԱՀՈՒՆԻ

Տիգրան Մեծի ժամանակ Հայաստանի մայրաքաղաքը Տիգրանակերտն էր, որ կառուցուած էր Արածանիի ձախ ափին, Մեծամորի մօտ։ Տիգրանակերտի մասին մեզ հասած տեղեկութիւնները շատ սակաւ են։ Ամենայն հաւանականութեամբ Տիգրանակերտը ունեցած է նոյն ճարտարապետական կազմը, ինչ որ ունէին Հռոմի, Աղեքսանդրիոյ, Անտիոքի եւ այլ մեծ քաղաքները։ Ունեցած է ամֆիթատրոն, թատրոն, հիպոդրոմ, ջրատար, ճանապարհներ, պալատներ, տաճարներ, հասարակական բաղնիքներ եւ այլն։

Տիգրանակերտի ամֆիթատրոնի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ամֆիթատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ամֆիթատրոնի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ամֆիթատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի թատրոնի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն թատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Թատրոնի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն թատրոնի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի հիպոդրոմի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հիպոդրոմի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Հիպոդրոմի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հիպոդրոմի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի ջրատարի մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ջրատարի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ջրատարի մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ջրատարի մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի ճանապարհների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ճանապարհների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Ճանապարհների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն ճանապարհների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի պալատների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն պալատների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Պալատների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն պալատների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի տաճարների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն տաճարների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Տաճարների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն տաճարների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

Տիգրանակերտի հասարակական բաղնիքների մասին կը խօսի Պղատարքոս, որ կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հասարակական բաղնիքների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։ Հասարակական բաղնիքների մասին կը խօսի նաեւ Դիոն Կասիոս։ Ան կը գրէ, թէ Տիգրան Մեծ Կղեոպատրայի պատուոյն հասարակական բաղնիքների մէջ ներկայացուցած է Եւրիպիդէսի «Բակքոսուհիները» ողբերգութիւնը։

ՀԱՅՐԻԿ

(ՎԻՊ ԱՍՏՂԱԿԱՆԱՑ ՏԻԵԶԵՐՔԻ)

— Ես ինչ գիտեմ, որ Լեւոնը մեր հարեւանն էր, մեր հին ծանօթը, մեր հին ընկերը, մեր մանկութեան ընկերը, մեր դպրոցական ընկերը, մեր համալսարանական ընկերը, մեր ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերական ընկերը, մեր ընկերական

"ԱՐԱՐԱՏ„ ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Ձատկուան գնումներու համար դիմեցէք մեր նպարեղէններու պաշտօը

ՀՈԽ ՄՔԵՐՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԹԱՐՄ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ՁԱՏԿԱԿԱՆ ՁԷՕՐԷՔՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ

Livraison rapide à domicile

ԻՐ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ «ԴԻՒԲԷՔ» ՍՈՒՐՃՈՎ

ՇԻՐԱԿ ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

26 Ruede Trévise, Paris (9) Tél.: Prov. 38-63, Livraison à Domicile

Ձատկական համով հոտով ՁԷՕՐԷՔՆԵՐՈՒՆ մրիակ կեգրոնասեռվին:

Ձատկական ծաներուն առթիւ 5 % զեղչ իր բոլոր նպարեղէններուն վրայ

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ CONSTANTINOPLE

ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՀԱՄԵՂ ՁԱՏԿԱԿԱՆ ՁԷՕՐԷՔՆԵՐ *ՁՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻ* *ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐ*

37, Rue de Trévise (Métro: Cadet) **Livraison à Domicile** **Tél.: Prov. 82-96**

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal ի ետեւի փողոցը) մերpro Cadet, Tél. Trud. 43-19

ՁԱՏԿԱԿԱՆ ԹԱՐՄ ՁԷՕՐԷՔՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ

Ստացած ենք արեւելեան թարմ եւ ընտիր նպարեղէնները, որոնք կը ծախենք զեղչուած գինով Ձատկական ծոներուն առթիւ: ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ: **LIVRAISON A DOMICILE**

բաղմին վախճանը »: Իսկ Հռոմի Թերթերը աւելի կը զուարճուրեն խնդիրը, դեսպանին բերանը դնելով հետեւեալ խօսքերը·

— « Իտալացի կամաւորները պիտի չհեռանան սպանիական հողէն, մինչեւ որ Զօր· Ֆրանքոյի զօրքը կատարեալ եւ վերջնական յաղթանակ մը չտանի»:

*** Ժընեւի մէջ կը կարծեն թէ Ա· Դ· Ազգերու Խորհուրդը արտակարգ նիստի պիտի հրաւիրուի մօտերս :

ՁՐՊԱՒՈՂ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՈՂՎ

ՊԵԼՃԻՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԸ, որ Լոնտոն գացած էր իր երկրին չէզոքութեան մասին խորհրդակցելու համար, վերադարձաւ գոհ տպաւորութեամբ : Տր - ուած լուրերուն համաձայն, Անգլիա եւս համոզուած է թէ նախընտրելի է որ Պելժիա չէզոք մնայ, փոխանակ պանդան յանձնառութեանց տակ մտնելու :

ՄՈՍԿՈՒԱՑին կը հետադրեն թէ երեք թրոցքիականներ մահուան դատա - պարտուեցան, իրրեւ խափանարար : Ծանր ճարտարարուեստի նոր զործադա - րը ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ դեռ կը չարունակուին խափանարար դաւերը քիմիական եւ մեռադործական հաստատութեանց մէջ :

ԿԱՋԻ, ՋՈՒՐԻ, էլեկտրականութեան եւ հանրակառքի եւն· գիները բարձ - րացնելու համար արտակարգ ժողով մը պիտի դումարէ քաղաքապետականխորհուրդը, նկատելով որ 400 միլիոն ֆրանքի բաց մը կը նախատեսուի, իրրեւ հետեւանք ընկերային օրէնքներու դործադրութեան :

ՀԻՆԳ ՀՈԳԻ ՄԵՌԱՆ Պոժոլէի լեռներուն մէջ, անգլիական օդանաւի մը մէջ, որ Ադեքսանդրիայէն Լոնտոն կը դառնար եւ փոթորիկի բռնուելով չկրնալ - ուեցաւ :

ՓԱՐԻԶԻ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ առջի օր նոր աւլտուք մը կատարեց, կոխե - լով աւելի քան 50 սրճարաններ եւ ակումբներ եւ հարցաքննելով 700 հոգի: Այս առթիւ ձերբակալուեցան 49 կասկածելիներ, որոնցմէ 11ը վար դրուեցան, իսկ ութ օտարականներ պիտի արտաքսուին :

Տէր եւ Տիկին Միսաք Ճղնաւորեան եւ աղջիկները՝ Զուարթ եւ Արշալոյս եւ պարագաները սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի որդ - ւոյն , եղբօր եւ աղդականին՝

ԿԱՐԱՊԵՏ ՃԳՆԱԻՈՐԵԱՆԻ

դառնակսկիծ մահը որ տեղի ունեցաւ մարտ 6ին, երիտասարդ հասակին մէջ :

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ 27 մարտ, չաբաթ կէսօրէ վերջ , ժամը 3.30ին, իրենց բնակարանին մէջ, 145, Rue de Belleville, Փարիզ (19), ուր - կէ հանդուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Փանթէն - Փարիզիէն գերեզ - մանատունը :

ՇԱՆ.— Մասնաւոր մահազդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Շավիլի եւ շրջականերու եկեղե - ցական վարչութիւնը ի գիտութիւն բարեպաշտներու կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ Ս· Ջատկի ցարուբեան տօնին առթիւ լուս յետագայ յայ - տագրի եկեղեցական արարողութիւն տեղի պիտի ունենայ Շավիլի Ս· Գրի - գոր Լուսաւորիչ մատրան մէջ: Ցեղ - ւոյն հոգեւոր հովիւ Գեր· Տ· Շմայեակ վրդ· Պաղտասարեան իր հոգեշունչ քարոզներով պիտի մխիթարէ հաւա - տացեալ ժողովուրդը·

ցայտ սգիր եկեղց· արարողութեանց Աւագ ուրբաթ.— խաչելութիւն եւ թափօր թաղման ժ· 18·

Աւագ շաբաթ.— քրագալոյց ժ· 15·

Ջատիկ Ս· ցարուբեան.— սկիզբ ժ· 8 պատարագ ժ· 10.50:

Մեռելոցի օր.— սկիզբ ժ· 8· Ս· պա - տարագ 10.30:

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ

յարկաբաժին - ներ, ամէն յարմարութիւններով (tout confort), *մէկ մեծ սենեակ խոհանոցը մէջը՝ 1300 եւ 1500 ֆր. (շաբաթ եւ շաբաթ մէջը ըլլալով)։ Դիմել 13* rue de la Vistule *մէջը* Maison Blanche·

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

50 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսը ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին,ի՞ կգիշերները ժամը 8.30ին:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibald

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13)

Հ. Յ. Դ.

Փոստիկ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑի Ջաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը, ուրբաթ, 26 մարտ, երեկոյեան ժամը 9ին, Ակումբին մէջ:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՑԹ ՋԱՏԿԻ ԱՌԹԻԻ

Վալանսի Հ. Յ. Դ. կոմիտէի կողմէ

23 մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2·30ին, Հ.Յ.Դ.Սիամանթօ Ակումբին մէջ կը հրաւիրուին ընկերն երն ու հաւակիրները:

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Մարսիլահայ երգչախումբին կողմէ, Բարձր հովանաւորութեամբ երեսփ. Ժողովի Նախագահ

ԷՍՈՒԱՐ ԷՐԻՕԻ

Ջատկի երկուշաբթի օրը, 29 Մարտ, ժամը 21ին,

ՍԱԼՈՆ ՄԱՄԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ, 1 **Rue Roux de Brignoles**, *Մարսէյլ*

ՐԱՖՖԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ (11 ՏԱՐԵԿԱՆ)

կը դաշնակահարէ Պախէն, Սկարլաթիէն, Շոբէնէն, Ֆօրէէն, Տէպիւսիէն, Սկրիապինէն, Լիցէն եւ Կլինքա—Պալաքիրէֆէն կտորներ։

Տեղերու գիները.— 15, 10 եւ 8 ֆրանք։

Ֆո թպօլի մեծ մրցում

Կիրակի 28 մարտ, կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Հ· Մ· Ը· Մ·ի Պոմոնի սեփա - կան դաշտին վրայ :

Լիոնի Հ· Մ· Ը· Մ·ի Ա· խումբը ընդ դէմ Մարսէյլի Հ· Մ· Ը· Մ·ի Ա· խումբին եւ ուրիչ կարեւոր մրցումներ :

Նոյն օրը, մարտ 28, երեկոյեան ժամը 9էն մինչեւ լոյս ՄՆԱՑԱԾ - ՊԱ - ՐԱՀԱՆԴԷՍ, ի պատիւ Լիոնի մեր մարզիկներուն, Սալոն Գոլիզէի մէջ, Մար - սէյլ :

Հովանաւորութեամբ Գ. ՏԻՐԱՆ ԹԷՔԷԼԵԱՆի

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Harlem Jazz de Mathieu.

Մուտք 10 եւ 8 ֆրանք

Աւետեաց ննուագի սիրահարներուն

28 Մարտ, կիրակիէն սկսեալ, Պ· ՋԱՏԻԿ ՄԻՐՋԱԵԱՆի սրճարանին մէջ, 45, Rue de la Défense, Իսի լէ Մուլինօ, կը նուագեն՝ ՔԻՄԱՆի ՍԱՐԳԻՍ եւ ՈՒՏԻ ՅԱԿՈԲ :

Աւետեաց պարուհի: Անխարդախ օղի՝ առաջնակարգ աղանդերներով :

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

28 Մարտ, Ջատկի կիրակի իրիկունը ժամը 9էն մինչեւ լոյս,

84 Rue de Grenelle, *մէթրօ* **Rue du Bac**

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին հայ եւ օտար արուեստագէտ - ներ, ՕՐ. ՆԻԶԱՄԵԱՆ (երգ), 8 տարեկան դաշնակահարուհի ԱՆԺԷԼ—ԱԼԻՍ· A. LEVALIER իր exhebitionներով, Պ. ԴՐԻՖՈՐ իր ձիծաղաշարժ երգերով եւ խաղեցով, հանրածանօթ պարուհի HUGUETTE O'BIA· կանանց մազերու վերջին նորաձեւութիւններու ցուցադրութիւն հայ եւ օտար արհեստակիցներու կողմէ:

Օրուան թագուհիի ընտրութիւն.

Ընտիր ճաշ եւ օրքէսթր 14 հոգի, ղեկավարութեամբ Պ. Տ, ՕՆՈՍԵԱՆի

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳ

ԳՈԹԻՅԵՈՆ, ՎԻՃԱԿԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ:

Զրի բաշխում անուշահոտութիւններու:

Ղեկավարութեամբ քանունի Պ. ՅԱԿՈԲԻ պիտի նուագեն ուտի ԲԱՐՈՒՆԱԿ եւ քեմէնչէ ՕՀԱՆՆԷՍ· Կը մասնակցի պարուհի մը·

Մուտք՝ 8 ֆր. կիներու 6 ֆր.:

Հ· ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋԸՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒՖ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Ձաւօտները ժամադրութեամբ։

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris(18)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouart*

Թելեֆօն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—Մասնաճիւղիս բացման ա - թիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստ համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14։

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.—Հագուստներ (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. Նուէր կը տրուի մէկ ֆանէլ կամ կոլֆ տափտա։ 400 ֆր.է վեր հագուստներ (3 փորձ) համար կարելի է նուէր ստանալ մոլ - տակագործ Տիկ. Հայկուհի Կիւլպէնեանի արհես - տանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժողու - թեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդը վեցամսեայ բաժանորդագրուի ցարացին ծա - տուելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն մէկ - կայացնել ցարացի կտորը։ Rue la Charbon - nière-ի մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանան դիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն ձեւափոխութիւն եւ բրթուռնաժ։

Բաց է կիրակի օրերը։

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶԱՒՄԱՆԵԱՆ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD — **48 rue de la République**

ORIENT LLOYD — **7 rue Auber, Paris**

Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51 Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։

Յոմսակներ՝ ամէն տեղի համար, Հայ Համբորդներու համար Վստահելի գին: Ունինք Թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ՀԱՃԱՐԱՆ ՎԱԼԵՆՍԻ

41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris

Մէթրօ **Pelletier**, *Հեռաձայն* **Prov. 90-32**

Մեր հայ յաճախորդներուն գեղարուեստական վայելք մը տալու համար Հաշաղանիս տնօրէնութիւնը հրաւիրած է փարիզահայ գաղութի ծանօթ դերասան Ա. ԴՄԲԼԹԵԱՆը, որ յառաջիկայ շաբթուընէ սկսեալ, շաբաթը 4 օր՝ երկուշաբթի, հինգշաբթի, շաբաթ եւ կիրակի երեկոները պիտի երգէ մեր փոքրիկ բեմին վրայ, իր արեւելեան սքէչներու ըէբերթուարով:

ՇԱԼԱԿԱՒՈՐ ՃԱՇԱՐԱՆ

Ջատկուան տօներուն առթիւ **15 % զեղչ** *իր բոլոր նպարեղէններուն վրայ*

ՇԱԽՈՒ ԿՕՇԿԱԿԱՐԻ ԽԱՆՈՒԹ

ՇԱԽՈՒ ի կօշկակարի լաւ խանութ մը՝ մէկ Banc finissage, մեծ կարի մեքենայ եւ զանազան գործիքներով։ Խանութին հետ կան նաեւ փոքր սենեակներ, իսկ առաջին յարկը 3 մեծ եւ գեղեցիկ սենեակներ։ Տարեկան վարձք 1300 ֆր. պայմ՝ 6 տարի։ Տեւական գործ։ Ապահով յա - ճախորդներ լալիի վրայ ապագրանքներու եւ նորոգութեանց համար։ Դիւ - րամատչելի պայմաններ։ Մանրամասնութեանց համար գիմել՝ Thecars Chaussures sur mesure et réparations, 35 rue Burdeau, Lyon, Rhône·

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ՝

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ
27
ՄԱՐՏ
SAMEDI
27 MARS
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3381

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ԽՕՍԷ»

—o—

Քանի մը տարի առաջ, սուր հանգամանք ստացած էր այս ազգանունը, Պոլսոյ փողոցներուն մէջ։

Շարաթներով զրդռիչ կոչեր հրատարակուեցան թուրք մամուլին մէջ։ Փողոցային ցոյցեր ալ սարքուեցան, մասնաւորապէս այն թաղերուն մէջ ուր հոծ թիւ մը կը կազմեն ոչ - Թուրքերը։

Ինչպէս ուրիշ առեններ, այս առթիւ ալ թուրք ուսանողներն ու երիտասարդները ապակիներ ջարդեցին, օտարալեզու նշանախտակներ վար առին, ոչ – Թրքախօսներ հետապնդեցին կայարաններու եւ չոգենաւերու մէջ։

Բայց երկար չտեւեց խեղկատակութիւնը։ Նկատի առնելով օտար հիւպանակներու տրուունչները, կառավարութիւնը ինք հար - կաղրուեցաւ խելքի կանչել ամբոխավարները, եւ, գնահատելով հանդերձ անոնց «հայրենասիրական» եռանդը, չափաւորութիւն խրատել։

Այս դիւանագիտական սահմանափակումէն վերջն ալ, ազգանունը պարբերաբար կ'արծարծուէր։ Միայն կտրել - թափելը ընդհատուած էր։

Արդ, վերջերս նոր թափ ստացած է չարժումը։ Եւ այս անգամ «Յալը»ը ինքն է որ ծրագիր կ'որոճայ։ Իսկ Թուրք մամուլը իւղ կը լեցնէ կրակին վրայ, միւս կողմէ կեղծաւորաբար դիտել տալով թէ այս խնդիրը բռնութեամբ չի լուծուիր, այլ յօժար կամքով եւ վարժութեամբ։

Կեղծիքի վարպետներէն մէկը, Պոլսոյ «Թան»ը (նախկին «Միլլիյէթ»), իմացած ըլլալով թէ հրամայուած է միայն Թուրքերէն խօսիլ հանրային վայրերու մէջ, դիտել կուտար իմբաղրականին մէջ։

— « Սխալ է ենթադրել թէ Թուրքերէն չեն խօսիր։ Ո՛ եւ է Թուրք հայրենակիցի հետ առանց պէտք է խօսի երկրի լեզուն։ Ինչո՞ւ կեղծաւորութեան մղել անոնք որ կարեւորութիւն չեն տար Թուրք ազգին իրական վստահութիւն ներշնչելու հարցին։ Այդպիսիները Թող բացորոշապէս ցոյց տան իրենց հետեւած ուղին։ Անհրաժեշտ է իրարմէ զատել սեւ ու ճերմակ ոչխարները »։

Այս առթիւ, Թերթը տարբերութիւն մը կը դնէր Հայերուն, Ցոյներուն եւ Հրեաներուն միջեւ, իր մաղձը թափելով վերջիններուն վրայ։ Թուրքիա դաշնագիր ունի Ցոյներուն հետ, ուստի հարկադրուած է փափկութեամբ չարժիլ, «իսկ Հայերուն համար, կացութիւնը կախում ունի իրենց անհատապէս տալիք այն որոշումէն Թէ Թուրք հայրենակցութիւնը լիովին պէ՞տք է իւրացնել Թէ ոչ »։

Մեկնութեան չի կարօտիր այս առածգական խօսքը, մանաւանդ «սեւ ու ճերմակ ոչխարներ»ու պատմութենէն վերջը։ «Կան չատ մը Հրեաներ, Ցոյներ եւ Հայեր որոնք լրջօրէն Թուրք կը նկատեն իրենք զիրենք եւ խորապէս կը նեղուին որ իրրեւ Թուրք չեն նկատուիր »։

Ուրեմն, ձեր ձեռքն է կարելի եղածին չափ ճկիլ, կոտրտուիլ եւ առտու իրիկուն, օրուան բոլոր ժամերուն Թուրքերէն կոտրտել, եթէ չէք ուզեր սեւ ոչխարներու կարգը դասուիլ։

Մանաւանդ որ, ձեզ կը հետապնդեն ոչ միայն Թուրքեր, այլ եւ ոչ – Թուրքեր, նոյնիսկ ազգակիցներ։

Դեռ անցեալ տարի էր, նոյեմբերի առաջին շաբթուն, որ Պոլսոյ «Լայիք Քըխատոնեաներու Միութեան» տարեկան համագումարին մէջ, կոտոշաւոր սրիկայ մը, Արամ Ասլան — ան որ խարոյկ մը սարքեց «Մուսա լեռ»ը վառելու համար — կը յայտարարէր հրապարակաւ .

— « Մեր տղաքը տակաւին կը կարդան փոքրամասնութեանց դպրոցներուն մէջ։ Ինչո՞ւ հոն կը ղրկենք մեր տղաքը, Թուրք տըղաքներէն տարբեր կրթութի՞ւն տալու համար անոնց։ Գոցենք այդ վարժարանները եւ մեր տղաքը Թուրք դպրոցներ ղրկենք»։

Տարակոյս չկայ Թէ այս Միութիւնն ալ Թեւ պիտի առնէ հիմա, երբ Հիւսէյին Ճահիտներն ալ ասպարէզ իջած են, փոխանակելու Հայերէն կացութիւնը լիովին պէ՞տք է իւրացնել Թէ ոչ »։

«Թանին»ի երբեմնի խմբագրապետը իր խօսքերն ուղղած է յատկապէս Հրեաներուն, բայց այդ մասնաւոր պարագան չի կրնար պարտկել իր նենգամտութիւնը։

Միւս Թուրք հրապարակագիրներն ու մտաւորականներն ալ մուրճը չարունակ Հրեաներու գլխուն կ'իջեցնեն, նկատի առնելով որ անոնք միշտ օտար լեզուով կը խօսին, ուր որ ալ գտնուին։ Հրեաները հալեցնելէ վերջ, ինքնին կը հարթուի ճամբան։ Ցոյները կրնան քիչ մը աժան ազատիլ, քանի որ դաշնագիր եւ մանաւանդ պետութիւն ունին, իսկ Հայերը ...

Հիւսէյին Ճահիտ բառերը չի ծամծմեր այստեղ։ Անոր համար այլ եւս փակուած է «փոքրամասնութեան» չրջանը։

— «Ներկայիս Ցոյներն ու Հայերը թերեւս կրօնի եւ լեզուի տեսակէտով կը տարբերին Թուրքերէն։ Երբ նկատի ունենանք որ Թուրքիոյ հանրապետութիւնը աշխարհական է, այսինքն պետութիւնը պաշտօնապէս կրօնի մը չի ճանչնար, կրօնի տարբերութիւնը պատնէշ մը չի կազմեր։ Մէջտեղը լեզու մը կը մնայ։ որով իրենց ձեռքն է այդ ալ վերցնել եւ ամբողջովին ձուլուիլ Թուրք հասարակութեան մէջ»։

Ահասիկ այս տեսակէտն է որ ազդանշանի մը վերածուած, կ'ուղղուի Հրեաներուն։—Լուծեցէք ձեր հանրային կազմակերպութիւնները, փակեցէք դպրոցները, որպէսզի կարենաք համարուիլ հարազատ Թուրք։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻԱ ՍՏՈՐԱԳՐԵՑԻՆ
Բարեկամութեան դաշնագիր մը, Ցարուկաի համար

—o—

Իտալիոյ արտաքին նախարարին Պելկրատ հասնելէն քանի մը ժամ վերջը, հրատարակուեցաւ երկու երկիրներուն միջեւ կնքուած դաշնագիրը։

Նախաբանը ընդունուեցաւ մեծ պատիւներով, քաղաքային Թէ զինուորական։ Քիչ մը հանդստանալէ վերջ, կոմս Ձիանօ անմիջապէս գործի ձեռնարկեց, խորհրդակցելով Եուկոսլավիոյ վարչապետին՝ Պ. Սթոյատինովիչի հետ։ Մտերմութիւնը չարունակուեցաւ կէս օրէն յետոյ եւ վերջնապէս խմբագրուեցաւ համաձայնութիւնը, որ չատոնց ծրագրուած էր։

Դաշնագիրը կը բաղկանայ ութ յօդուածներէ եւ կնքուած է հինգ տարուան համար։ Ահա գլխաւոր տրամադրութիւնները — 1· Երկու երկիրները յանձն կ'առնեն յարգել իրենց հասարակաց սահմանները՝ ցամաքի վրայ, ինչպէս եւ Ադրիական ծովուն վրայ։ Եթէ կողմերէն մէկը յարձակում կրէ մէկ կամ մէկէ աւելի պետութեանց կողմէ, առանց տեղի տուած ըլլալու, միւս կողմը պիտի չհատարէ որ եւ է ձեռնարկ որ կրնայ օգնել նախայարձակին։ 2· երկու կողմերը նախապէս պիտի համաձայնին ձեռք առնուելիք միջոցներու մասին, եթէ միջազգային բարդութիւններ ծագին — 3· Երկու կողմերը պաշտպանական պիտի չդիմեն եւ խաղաղութեամբ պիտի կարգադրեն իրենց միջեւ ծագած վէճերը — 4· Իրենց հողերուն վրայ թոյլ պիտի չտան այնպիսի արարքներ որոնք ուղղուած են միւս երկրին հողային ամբողջութեան կամ ներքին կարգուսարքին դէմ եւ որ կրնան խանգարել երկու երկիրներուն բարեկամական յարաբերութիւնները — 5· Տնտեսական համաձայնութիւն մը պիտի կնքուի, զօրացնելու եւ ընդարձակելու համար երկու երկիրներուն առեւտրական յարաբերութիւնները — 6· Պիտի յարգուին արդէն կնքուած միջազգային յանձնառութիւնները — 7· Դաշնագրին տեւողութիւնն է հինգ տարի, եւ այնուհետեւ տարուէ տարի պիտի նորոգուի լռելեայն, եթէ վեց ամիս առաջ լուր տրուած չըլլայ ընդմիմի մասին — 8· Գործադրութիւնը կը սկսի վաւերացման գիրերու փոխանակութեան օրն իսկ։

Քաղաքական համաձայնութեան կցուած է տնտեսական պայմանագիր մը, որով երկու երկիրները փոխադարձաբար դիւրութիւններ կ'ընծայեն, առեւտուրի զարգացման համար։

**** Համաձայնութեան ստորագրութենէն վերջ, կոմս Ձիանօ ունկնդրութեան ընդունելով մամուլի ներկայացուցիչները, ըսաւ Թէ երկու երկիրները վճռած են փոխադարձ վստահութեան քաղաքականութիւն մը վարել, յանուն իրենց ապահովութեան եւ խաղաղութեան։ Իտալական կառավարութիւնը հրաժանգած է տեղական իշխանութեանց՝ այլեւս դժուարութիւններ չյարուցանել սերտեւխրուած լեզուի գործածութեան համար՝ դպրոցներու մէջ, ինչպէս եւ քաղաքներէ այդ լեզուին գործածութիւնը պաշտական չրջաններու մէջ։ Այս յայտարարութեանց առեն, կոմս Ձիանօ կարգաց Մուսոլինիի մէկ հեռագիրը, որ կ'աւետէր Թէ ազատ արձակուած են 29 սլովէն բանտարկեալներ ։*

Եուկոսլավիոյ վարչապետն ալ բացատրեց Թէ համաձայնութիւնը ո եւ է մէկուն դէմ ուղղուած չէ, եւ չի հակասեր ոչ միջազգային յանձնառութեանց, ոչ ալ Ազգաժողովի ուխտին։ Վարչապետը Հռոմ պիտի երթայ մօտերս, աւելի սերտացնելու համար բարեկամութիւնը ։

**** Փարիզի մէջ վերապահութիւն կը տիրէ այս դաշնագրի մասին, որ կրնայ Թուլցնել Փոքր Համաձայնութիւնը։ Ձախակողմեան Թերթերը յայտնապէս դժգոհ կ'երեւան։ «Իւմանիթէ» կը կարծէ Թէ կնքուած համաձայնութիւնը «սպառնալիք մըն է խաղաղութեան համար» եւ կը քննադատէ Ֆրանսայի արտաքին նախարարութեան քաղաքականութիւնը՝ Միջին Եւրոպայի մէջ։*

Անգլիա կը մերժէ Ֆրանսայի առաջարկը
Սպանիոյ պաշարում խստացնելու մասին

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՂՄԱՑԱԾ Է ԱՒՏ ԱՅԺՄ

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը կարեւոր տեսակցութիւններ ունեցած էր Փարիզի անգլիական եւ գերմանական դեսպաններուն հետ, նկատելով որ Իտալիա կը մերժէ ետ կանչել Սպանիա զրկուած կամաւորները։ Անգլիական դեսպանին հետ խօսած առեն, Պ. Իվօն Տէլպոս առաջարկած էր աւելի խստացնել Սպանիոյ պաշարումը եւ ի հարկին բռնել իտալական չոգենաւերը։ Միեւնոյն առեն կը թելադրէր խնդիրը յանձնել Ազգաժողովին քննութեան ։

Արդ, անգլիական կառավարութիւնը մերժեց այս առաջարկները, դիտելով թէ մինչեւ հիմա ծրագրուած միջոցները բաւական են, պատերազմը սահմանափակելու համար ։ Լոնտոն Փարիզի չափ յոռետես չերեւար Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ հանդէպ։ Մանաւանդ որ, չէզոքութեան յանձնախումբը որոշած է Զաուիկէն վերջը քննել կամաւորները ետ կանչելու խնդիրը, հակառակ Իտալիոյ ժխտական դիրքին։ Անգլիական տեսակէտով, ծրագրուած հսկողութիւնն ալ չուրը պիտի իյնայ, եթէ Ֆրանսայի թելադրած քաղաքականութեան հետեւին ։

Այս առթիւ անգամ մը եւս հաստատուեցաւ թէ Գերմանիա եւ Իտալիա միշտ համերաշխ են այս հարցին մէջ ։

Հռոմի մէջ ուժգնօրէն կը հերքեն եւ «բոլշեւիկեան սուտեր» կը կոչեն այն տեղեկութիւնները թէ Իտալիա խախտած է չէզոքութեան համաձայնութիւնը։ «Անոնք որ այսպիսի սուտեր կը տարածեն, դիտակցօրէն կը փորձեն եւրոպայի խաղաղութեան հիմերը», կ'ըսէ իրաւասու անձնաւորութիւն մը։

Սպանիական կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղղելով պետութեանց, կը յայտարարէ թէ չի կրնար ընդունիլ որ եւ է հսկողութիւն, թէ իրրեւ գերիշխան պետութիւն ազատ է զէնք եւ ռազմանիւթ գնելու ուրկէ որ կ'ուզէ ։ Այս առթիւ դիտել կուտայ — « Զինուորական ապստամբութիւնը վերջացած պիտի ըլլար ամիսներ առաջ, փրկելով անհամար կեանքեր եւ կանխելով նոր վտանգներ, եթէ Սպանիոյ ժողովրդապետութիւնը զրկուած չըլլար ինքզինքը պաշտպանելու միջոցներէն »։

**** Իտալական կառավարութիւնը նոր յարձակողականի մը ձեռնարկելով, խոշոր թղթածրար մը ղրկած է Լոնտոն, ապացուցանելու համար թէ խորհրդային իշխանութիւնը երբեք չէ դադրեցուցած հրաստյլերու, ռազմանիւթի*

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

«ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ»Ն ԱԼ ԿԱՐՄԻՐ ԿԱՄԱՐ ԿԱՊԵՑ

Վերջերս Երեւանի Պետական Թատրոնին մէջ ներկայացուցին Պարոն - եանի «Պաղտասար Աղբար»ը, արտակարգ պատրաստութեամբ, ինչպէս կը գրեն խորհրդային թերթերը ։

Անշուշտ յաջողութիւնն ալ արտակարգ եղած է, քանի որ Պարոնեանը շատոնց կը ճանչնան Կովկասի մէջ ։

Բայց ես ուրիշ «արտակարգ» բան մը իմացայ, եւ ճիշդ ատոր համար է որ այս տողերը կը մրոտեմ ։

Դուռ ալ իմացէք,— «Պաղտասար Աղբար»ը սրբագրեր, մէջէիին ալ կարմիր գոտի մը կապեր են ։

Ասէ - կօսէ չէ որ կը հաղորդեմ, այլ սեւով ճերմակի վրայ տպուած վկայութիւն։ Խորագիրը՝ «Իմ աշխատանքը Ցակոբ Պարոնեանի «Բաղդասար Աղբար» կոմեդիայի վրայ» ։

Ստորագրութիւնը՝ Մ· Ձանեան։

Մեր Սամաթիացի «տէօնմէ»ն, որ երեւան գնաց չգնաց հաւատիին հետ լեզուն ալ փոխեց, լրջութեամբ կը պատմէ թէ ի՛նչպիսի փոփոխութիւններ կատարեր է Պարոնեանի հեղինակութեան «տեքստ»ին մէջ (բնագիր)։

1.— «Հեռացնել հեղինակի չտապդականութեան արդիւնք եղող մի քանի լեպսուսներ» (դրչի վրիպ)։

2.— Ուսումնասիրելով Պարոնեանի մէկ հիմնականութեան արդիւնք , «կատարել եմ Պարոնեանի ցանկացած սրբագրումները »։

3.— Նկատի առնելով որ Պարոնեանի ժամանակ «ցենզուրայի» (գրաքննութիւն)արգելքներ կային,«ես դէպքերը փոխադրել եմ պատմականօրէն ճշմարիտ միջավայր։ Անհրաժեշտ է եղել աւելացնել պիէսի պերսոնաժը» (անձինք, դերակատարներ)։

4.— « Պարոնեանը բազմիցս կրկնում է իր յօդուածում, որ պիեսը ֆինալ չունի, չի վերջացած։ Աշխատել եմ տալ պիէսի ոգուց եւ տեքստից բղխող ֆինալ »։

Հիմա պիտի ըսէք,— ինչո՞ւ կը հաշիշէք, մարդը աշխատեր տոքներ, կոկեր - շտկեր, գեղեցկացուցեր , մարդու կարգ անցուցեր է «Պաղտասար Աղբար»ը ։

Մինչեւ այստեղ, ես ալ կը խորհրդածէի ։— Մ· Ձանեան իրաւունք ու - նէ՞ր գրիչ խաղցնելու· լա՞ւ է ըրած թէ գէշ ։

Բայց երբ մնացեալն ալ կարդացի , բերնէս թռաւ մէկ բառ,— Ապո՛ւր է կերեր ։

Կ'օրինակեմ նոյնութեամբ, առանց, սակայն, որ եւ է պատասխանատուութիւն ստանձնելու ձեր բերնէնթ-ելիք բացագանչութեան մասին·

— « Իմ խնդիրն էր «Բաղդասար Աղբար»ը բեմադրել կլասիկ կոմեդիայի բարդ եւ յարաչարժ միջանոցներայի սկզբունքով, արդարացնելով իւրաքանչիւր չարժում ։ Պիէսի պերսոնաժը հանդէս բերել պատմական ճշտութեամբ, արտաքին լրջութեամբ եւ այդպիսով վերջ դնել պարոնեանական պատկերների անլուրջ եւ սխալ տրադիցիաներին։ Ասոր օրէն կիրառել սոցիալիստական ռեալիզմի պահանջները, մնալ կլասիկ կոմեդիայի ոճային սահմաններում, որպէսզի հանդէս գայ պարոնեանական ծիծաղը, որը պէտք է վերջնայ բուրժուական կեանքի այլանդակ պատկերը տալով։ Այսպիսի դրոյթով միայն, ինձ թւում է, կը հասնենք տուեալ կոմեդիայի իդէական յագեցուածութեան» ։ (Խ· Հայաստան, 8 յունվ·)։

Եկածը Ձատիկ է· ի՞նչ պիտի բանիմ երեմ օր ։

Ես կը յանձնարարեմ գոց ընել այս հատուածը, եւ «միգանոցենա» մը սարքելով ձեր տունէն մինչեւ ժամուն դուռը, «սոցիալիստական ռէալիզմ»ի եւ «կլասիկ կոմեդիա»յի բայլերգով վերադառնալ տուն ։

Կրնամ վստահ ըլլալ թէ ձեր «յագեցուածութեան» թմրութիւնը աւելի խոր պիտի ըլլայ, քան երբէ երեմ «փէրնօ» խմած ըլլամ իրարու ետեւէ ։

ՎԱՀԷ

Իտալացիներու պարտութիւնը Մատրիտի առջեւ

Մատրիտէն կը հետապրեն Թէ վերջին պարտութեանց հետեւանքով, դերի բռնուած են 1300 իտալացի զինուորներ եւ Թէ ուրիշներ ալ անձնատուր կ'ըլլան ամէն օր ։

Գերմանական Թերթերը, որոնք լուռիւն կը պահէին մինչեւ հիմա, այլ եւս չեն ծածկեր Թէ ապստամբները, հետեւաբար եւ Իտալացիները պարտութիւն մը կրած են Մատրիտի առջեւ։ Ընդունելով հանդերձ Թէ գրաւման ճեռնարկը ետ գացած է, Պելլինի Թերթերը ոչ ծանրացէս վտանգուած կը նկատեն ազգայնականներուն դիրքը, ոչ ալ պատերազմի բախտը վեր ի վայր չրջուած ։

**** Զօր· Ֆրանքօ հրամանագիր մը հրատարակեց, իբրեւ պետը ազգայնական Սպանիոյ, պահանջելով անմիջապէս իր կառավարութեան յանձնել կամ յայտնել բոլոր օտար դրամները, ոսկեդրամները եւ արժեթուղթերը, անհատներու պատկանին Թէ դրամատուներու, Սպանիա գտնուին Թէ արտասահման։ Փոխարէն պիտի ստանան փէզէթաներ։ Այնասատղները ծանր պատիժներ պիտի կրեն։ Անոնք որոնց հարստութիւնը արտասահման կը գտնուի, իսկ իրենք Սպանիա կը բնակին ,պարտաւոր են անոնց դումարը յայտնել հինգ օրուան մէջ։ Հրատարակները սահմանուած տուգանքներուն 50 առ հարիւրը պիտի առնան, եթէ իրենց տեղեկութիւնները ճիշդ ըլլան։ Հրամանագրին անասատումը կամ սուտ յայտարարութիւնները պիտի համարուին ապստամբութիւն։ Ցանցառները կրնան Թէ բանտարկուիլ եւ Թէ կորսնցնել իրենց սպանիական հպատակութիւնը ։*

Հարցապնդում Աւստին Ապէպայի կոտորածի մասին

Անգլիոյ երեսփ· ժողովին մէջ ուշադրաւ վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ Աւստին - Ապէպայի կոտորածի մասին, որ հետեւանքն է մարաջախտ Կրացիանիի դէմ սարքուած մահափորձին։ Երեսփոխան մը դնահատելով հանդերձ իտալական ազգին մշակոյթը եւ պատմական աւանդութիւնը, յայտնեց Թէ չի կրնար ծածկել իր խորին վրդովմունքը՝ գործուած վայրագութեանց մասին։ Իր քաղած տեղեկութեանց համաձայն, 700 Հապէչներ ապաստաններ են Աւստին Ապէպայի ամերիկեան դեսպանատունը, մնալով երեք օր։ Իտալական իշխանութիւնները ապահովութիւն տուած ըլլալով, 700 ապաստանեալները դուրս ելեր , բայց կոտորուեր են մսագործ ոչխարներու պէս։ Երեսփոխանը չի պնդեր այս իրողութեանց բացարձակ ճշդութեան վրայ, բայց դիտել կուտայ Թէ իտալական կառավարութիւնը որ եւ է պաշտօնական հերքում չհրատարակեց եւ Թէ Նէկիւսը խնդրած է որ Ազգաժողովը քննիչ յանձնախումբ մը ղրկէ ։ «Այս երկրին կառավարութիւնը պարտաւոր է ուժ տալ Նէկիւսի խնդրագրին ։ Եթէ Իտալիա Թոյլ չտայ որ քննիչ յանձնախումբ մը իր պաշտօնը կատարէ , Ազգաժողովը պէտք է իր 50 անդամ պետութեանց բարոյական զայրոյթը յայտնէ ։ Վտանգաւոր է հաճոյակատարութեան քաղաքականութիւն մը »։

—o—

ՍՈՒՐԻՈՑ Թերթերը կը գրեն Թէ Թշնամութիւնը կը սաստկանայ սահմանամերձ քիւրտ ցեղախումբերու միջեւ։ Թուրքիան ալ իր կարգին իւղ կը լեցնէ կրակին վրայ, մեծաքանակ զէնք ճարելով, մասնաւորապէս Ճարապլուսի չրջանին մէջ ։

ԵՐՈՒՍԱղԷՄԻ ՌԱՏԻՕՆ առաջին անգամ ըլլալով ձայնասփիւռով պիտի հաղորդէ Ս· Գերեզմանի զատկական պատարագին արարողութիւնները։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՄԱՀԱՎԱՔԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐ

— • —

Ք. ԵՐԵՎԱՆ — ՕՏԱՐ ՀԱՄԱՏԱՐԱԿԱՆ

Ներկայումս Հայկական ՍՍՀ գրադարանները ունեն 4 միլիոնից ավելի գրքեր։ Հանրապետության գրադարանային ցանցը ներառում է 1500 գրադարան, որոնցից 1000-ը գյուղական գրադարաններ են։ Գրադարանային ցանցի ընդլայնման հետ մեծ չափով աճել է նաև գրքերի ընթերցողների թիվը։ Եթե 1940 թվականին գրադարանների ընթերցողների թիվը կազմում էր 300 հազար մարդ, ապա 1950 թվականին այդ թիվը հասել է 600 հազարի։

Մեծ ուշադրություն է դարձվում գրադարանների նյութական բազայի ամրապնդմանը։ Վերջին տարիներին գրադարանների համար կառուցվել են հարմարավետ շենքեր, որոնցից մի քանիսը գտնվում են Երևանում, Լենինականում, Կիրովականում, Ալավերդիում, Ղափանում, Մարտունիում, Ստեփանավանում, Վեդիում, Ջալալօղլիում և այլ վայրերում։ Գրադարանների համար կառուցվել են նաև հատուկ շենքեր Երևանում, Լենինականում, Կիրովականում, Ալավերդիում, Ղափանում, Մարտունիում, Ստեփանավանում, Վեդիում, Ջալալօղլիում և այլ վայրերում։

ՅՈՒՐՔՈՒՄ

(ՎԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ)

— o —

Նրանք չէ՞ որ ամեն ինչ արեցին, որ ես ոչ մի կերպ չկարողանամ ինձ ներկայացնել որպես ինքնուրույն, ազատ ոգի եւ ինքնուրույն ու ազատ գործելու կարող անձնավորություն։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես ծառի վրա նստած թռչուն, որի թեւերը կտրել են, որպեսզի չկարողանա թռչել։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես ձկնորսի ցանցում հայտնված ձուկ, որ ամեն վայրկյան կարող է ցանցը պատռել եւ ազատ լողալ ծովում, բայց չի անում դա, որովհետեւ չի ուզում։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես ձի, որի աչքերը փակել են, որպեսզի չկարողանա ոչ աջ նայել, ոչ ձախ, այլ միայն առաջ։

Ես ինձ զգում եմ ինչպես ձի, որի աչքերը փակել են, որպեսզի չկարողանա ոչ աջ նայել, ոչ ձախ, այլ միայն առաջ։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես ձուկ, որ ամեն վայրկյան կարող է ցանցը պատռել եւ ազատ լողալ ծովում, բայց չի անում դա, որովհետեւ չի ուզում։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես ձկնորսի ցանցում հայտնված ձուկ, որ ամեն վայրկյան կարող է ցանցը պատռել եւ ազատ լողալ ծովում, բայց չի անում դա, որովհետեւ չի ուզում։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես ծառի վրա նստած թռչուն, որի թեւերը կտրել են, որպեսզի չկարողանա թռչել։

Նրանք չէ՞ որ ամեն ինչ արեցին, որ ես ոչ մի կերպ չկարողանամ ինձ ներկայացնել որպես ինքնուրույն, ազատ ոգի եւ ինքնուրույն ու ազատ գործելու կարող անձնավորություն։

— o —

Ես ինձ զգում եմ ինչպես ծառի վրա նստած թռչուն, որի թեւերը կտրել են, որպեսզի չկարողանա թռչել։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես ձկնորսի ցանցում հայտնված ձուկ, որ ամեն վայրկյան կարող է ցանցը պատռել եւ ազատ լողալ ծովում, բայց չի անում դա, որովհետեւ չի ուզում։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես ձի, որի աչքերը փակել են, որպեսզի չկարողանա ոչ աջ նայել, ոչ ձախ, այլ միայն առաջ։

Ես ինձ զգում եմ ինչպես ձի, որի աչքերը փակել են, որպեսզի չկարողանա ոչ աջ նայել, ոչ ձախ, այլ միայն առաջ։ Ես ինձ զգում եմ ինչպես

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal-ի նեռւի փողոցը) մերpro Cadet, Tél. Trud. 43-19

ՋԱՏԿԱԿԱՆ ԹԱՐՄ ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ

Ստացած ենք արեւելեան թարմ եւ ընտիր նպարեղէններ, որոնք կը ծախենք զեղչուած գինով Զատկական տօներու առթիւ։ ՄԶՕԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։ **LIVRAISON A DOMICILE**

“ԱՐԱՐԱՏ„ ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Զատկուան գնումներու համար դիմեցէք մեր նպարեղէններու պաշտօը

ՃՈՒ ՄՔԵՐՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԹԱՐՄ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ՋԱՏԿԱԿԱՆ ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ

Livraison rapide à domicile

եւ ամէն տեսակ զէնքերու առաքումը դէպի Սպանիա, Վոսփորի ճամբով։ Կ'ըսուի թէ Ֆրանսայի դէմ ալ ամբաստանութիւններ պիտի ըլլան։

60,000 մոգի ջարդուած Մատրիտի մէջ?

Սպանիոյ ապստամբ իշխանութեան կողմէ հրատարակուած տեղեկագրի մը համաձայն, քաղաքացիական պատերազմէն ի վեր, միայն Մատրիտի մէջ կոտորուած են 60000մհպատհականներ, ազնուականներ եւ ազգայնականներու համակիրներ։ Տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ զոհերէն 35,000ին լուսանկարները դասաւորուած են Մատրիտի զաղտնի ոստիկանութեան գիւանատան մէջ։ Նոյն աղբիւրին համաձայն, ուրիշ 20,000 ազգայնականներ ալ սպանուած են Վալենսիայի եւ Պարսելոնայի բանտերուն եւ փողոցներուն մէջ։

**** Կռիւները կը չարունակուին Մատրիտի չրջանին մէջ, թէեւ ոչ նոյն ուժգնութեամբ։ Կ'ըսուի թէ Իտալացիներուն տեղ Մարոքցի զինուորներ դրուած են նոյն ճակատին վրայ։*

**** « Իզվեստիա », Մոսկուայի կառավարական պաշտօնաթերթը, խմբագրականով մը կը ջանայ ապացուցանել թէ խորհրդային իշխանութիւնը երբեք միտքէն չէ անցուցած բոլշեւիկացնել Սպանիան, այլ կ'ուզէ որ ժողովրդավար հանրապետութիւն մը հաստատուի այդ երկրին մէջ։*

1200 կարմիր տատանուկ Մայր. Արեւելքի մէջ

«Տէյլի Թելէկրաֆ»ի թղթակիցը, որ վերջերս պատյտ մը կատարած էր Մանչուրիոյ մէջ, կը հեռագրէ թէ փէքինէն.— Մենամպէս փոխուած է խորհրդային իշխանութեան տրամադրութիւնը։ Անցեալ տարի Ռուսերը բացէ ի բաց կը խուսափէին զինուորական չիւմէ՝ Ճափոնցիներու հետ, որոնք յարձակողական էին այն տեսն։ Այժմ փոխուած է կացութիւնը։ Ռուսերը յարձակողական դարձած են, Ճափոնցիները զգոյշ։ Ճափոնի զինուորական իշխանութիւնները այս փոփոխութիւնը կը վերագրեն Մայր Արեւելքի խորհրդայնիուժերու զօրացման։ Ճափոնական գործակալներ կը հաւատան թէ առնուազն 300,000 ռուս զինուորներ եւ 1200 սատանուկներ կը գտնուին Վլատիվոսթոքի մօտ։ Վլատիվոսթոք - Խապարովսք կրկնակ երկաթուղին, որ Մանչուրիոյ սահմանին կ'անցնի 500 մղոն երկայնութեամբ, գրեթէ ամբողջովին կը գործածուի զինանիւթերու փոխադրութեան։ Իբր 70 սուզանաւեր կը գտնուին Վլատիվոսթոքի չրջանին մէջ։ 1936ին 47 Ճափոնցիներ կային Վլատիվոսթոքի մէջ։ այժմ մնացած են միայն 9 հոգի, միւսները արտաքսուած կամ բանտարկուած ըլլալով։

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՏՕՐԻՕ, Սէն - Տընիի քաղաքապետը, պաշտօնանկ եղած է կամ պիտի ըլլայ, դրած էին թերթերը, քննութիւն բացուած ըլլալով իր գործառնութեանց մասին։ Ներքին նախարար հերքեց այս լուրը, յայտարարելով թէ քննութիւն բացուած է ինչպէս բոլոր քաղաքապետութեանց, նոյնպէս Սէն Տընիի մէջ, եւ տեղեկագիրը ղրկուած է իրեն։ Իսկ Տօրիօ կ'ազդարարէ թէ ի զուր կը փորձեն փակել իր բերանը։ «Եթէ պաշտօնանկ ընեն դիս, այն ատեն ամբողջովին պիտի նուիրուիմ իմ հմնած կուսակցութեանս, եւ դեռ շատ պիտի խօսին իմ մասին» :

ՓԱՐԻԶԻ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ վերակազմութեան համար, երկու յանձնաժողովներ կազմուեցան, որոնց մէկը պիտի ուսումնասիրէ քաղաքապետական ոստիկանութեան բարեկարգումի խնդիրը, իսկ միւսը՝ անոր սպառազինումը։ Այս առթիւ պիտի աւելցնեն ոստիճանաւորներու թիւը։ Այժմ միայն 29 տեսուչներ (քօմիսէր) կան 15,000 ոստիկաններու համար, ինչ որ անբաւական է։ Քլիշիի դէպքը հաստատեց թէ պատասխանատու վարիչներ չկային ոստիկաններուն գլուխը։

ԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ արտօնեց որ Մոսկուայի գլխաւոր փուռերէն երեքը անխմոր հաց ծախեն, Պասեքի տօնին առթիւ։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ արձակուրդ ուտացաւ մինչեւ ապրիլ 27։ Երեսփ. ժողովի վերջին նիստին մէջ 275ի դէմ 313 ձայնով քուէարկուեցաւ կառավարութեան առաջարկած օրինագիծը՝ պանդոկներու եւ ճաշարաններու գիներու մասին։ Ասոն յանձնախումբեր պիտի կազմուին 20,000է աւելի բնակիչ ունեցող քաղաքներու մէջ, հսկողութիւն կատարելու համար գիներու վրայ։ Առաւելագոյն յաւելումը պիտի ըլլայ 2 առ հարիւր՝ 1936ի վրայ, եւ թեթեւ բարդում մըն ալ՝ նկատի առնելով ապրուստի սղութիւնը։

Զատկի առթիւ հատկթախտ

կազմակերպուած Վիէննի Կ. Խաչի Վարչութեան կողմէ

Այս շաբաթ. 27 Մարտ, իրիկուան ժամը 8էն մինչեւ կէս գիշեր

Խաժակ Ակումբին մէջ։ Մուտքը ազատ է։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Սերոբեան զերդաստանը կը ծանուցանէ թէ՝ ըստ Աստուածաշունչ սովորութեան, այս երկուշաբթի օր, Մարտ 29ին, Փանթէոնի գերեզմանատան մէջ, ժամը 15ին, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստի այգոցը, իրենց անմոռանալի ԲԱՐՍԵՂ ՍԵՐՈԲԵԱՆի դառնաղէտ մահուան քառասունքին առթիւ, իր գերեզմանին վրայ։

Կը հրաւիրուին բարեկամներն ու ազգականները։

ՇԱՆՕԹ.— 1.— Փոխադրական միջոցներ, Մէթրօ Փորթ տը լա Վիլէթէն օթօպիւս առնել, սակայն նախընտրելի է, Փլաս տը լա Ռէփիւպլիքէն առնել թիւ 51 օթօպիւսը։

Յանձնախումբ՝ գերեզմանատան տեսչի դրան մօտ, Րիւ տը Փանթէոնի վրայ, կամ գերեզմանատան մէջ, 145e Division, 1e ligne, 51 tombe։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Սէն Թ'Էթիէնի Քղիի Հայր. Միութիւնը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ գերակատարներ Տէր եւ Տիկին Պ. Յարութիւն Յովսէփեանի, Պ. Յակոբ Մանուկեանի, Պ. Արամ Տէմիրճեանի, Պ. Ստեփան Ստեփանեանի, Ջութակահար Պ. Բարսեղ Ներսէսեանի եւ յուշարար Պ. Վարդան Խրիմեանի, որոնք իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը բերին միութեանս մարտ 14ին կերկայացուցած «Ուշ լինի Նաւշ լինի» օփերեթին։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ ԶԱՏԿԻ ԱՌԹԻԻ

Վալանսի Հ. Յ. Դ. կոմիտէի կողմէ

23 Մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Հ.Յ.Դ.Սիամանթօ Ակումբին մէջ կը ծրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները։

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷԻԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Մարսիլահայ երգչախումբին կողմէ, բարձր հովանաւորութեամբ երեսփ. ժողովի նախագահ

ԷՍՏԻՒԱՐ ԷՐԻՕՒ

Զատկի երկուշաբթի օրը, 29 Մարտ, ժամը 21ին,

*ՍԱԼՈՆ ՄԱՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ. 1 **Rue Roux de Brignoles**, Մարսէյլ*

ՐԱՖՖԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ (11 ՏԱՐԵԿԱՆ)

կը դաշնակահարէ Պախն, Սկարլաթիէն, Շոբէնէն, Ֆօրէէն, Տէպիւսիէն, Սկրիապինէն, Լիցէն եւ Կլինգա—Պալաքիրէֆէն կտորներ։

Տեղերու գիները.— *15, 10 եւ 8* Ֆրանք։

Օգտուեցէք առիթէն

Մինչեւ Մարտի վերջը ծախու են հետեւեալ գիներով.—

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԵՐԱՁԱՀԱՆ	15 Ֆր.
ՄԵՌՈՂՆԵՐ	12 Ֆր.
ԵՐԳԱՐԱՆ ԱԶԳԱՑԻ Ն	10 Ֆր.
ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՔՈՐՏԸՍԸ	20 Ֆր.

Զորս կտորին համար պիտի վճարէք միմիայն 25 Ֆրանք։

Մէկ կամ միւս գիրքը ընտրելով պիտի վճարէք իսկական գինը։

Ստանալու համար դիմել Գրատուն «Ճառաջ», G. Tzérikiantz, 13, Rue de Dominicaines, Marseille.

Արեւելեան նուագի սիրահարներուն

28 Մարտ, կիրակիէն սկսեալ, Պ. ՋԱՏԻԿ ՄԻՐՋԱԵԱՆի սրճարանին մէջ, 45, Rue de la Défense, Իսի լէ Մուլինօ, կը նուագէն՝ ՔԷՄԱՆԻ ՍԱՐԳԻՍ եւ ՈՒՏԻ ՃԱԿՈԲ։

Արեւելեան պարուհի։ Անխարդախ օղի՝ առաջնակարգ աղանդերներով։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

28 *Մարտ*, Զատկի կիրակի իրիկուընը ժամը 9էն մինչեւ լոյս,

84 Rue de Grenelle, *մէթրօ* **Rue du Bac**

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին հայ եւ օտար արուեստագէտներ, ՕՐ. ՆԻՋԱՄԵԱՆ (երգ. 8 տարեկան դաշնակահարուհի ԱՆԺԷԼ—ԱԼԻՍ, A. LEVALIER իր exhebitionներով, Պ ԴՐԻԳՈՐ իր ձիճգաղշարժ երգերով եւ խաղերով, հանրածանօթ պարուհի HUGUETTE O'BIA։

Կանանց մազերու վերջին նորաձեւութիւններու ցուցադրութիւն հայ եւ օտար արհեստակիցներու կողմէ։

Օրուան թափուհիի ընտրութիւն.

Ընտիր ճաղ եւ օրքէսթր 14 հոգի, ղեկավարութեամբ Պ. Տ. ՕՆՈՍԵԱՆի ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳ

ԳՈԹԻՅԵՈՆ, ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ։

Զրի բաշխում անուշահոտութիւններու։

Ղեկավարութեամբ քանոնի Պ ՅԱԿՈԲԻ պիտի նուագեն ուժի ԲԱՐՈՒՆԱԿ եւ ՔՄՄՆԻՂ ՕՀԱՆՆԷՍ։ Կը մասնակցի պարուհի մը։

Մուտք՝ 8 Ֆր. կիներու 6 Ֆր.։

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՊԱՏԱՐԱԳ

Նորընծայ Ադգէ քահանայ (Աւետիս Փայլակ) իր անդրանիկ պատարագը պիտի մատուցանէ Փարիզի եկեղեցին, այսօր, շաբաթ, Զատկի Ճրագալոյցի առթիւ։

ՅԱՋՈՂԱՐՈՒԹԻՒՆ

Շավիլի եւ շրջականերու եկեղեցական վարչութիւնը իգիտութիւն բարեպաշտներու կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ Ս. Զատկի յարութեան տօնին առթիւ ըստ յետագայ յայտագրի եկեղեցական արարողութիւն տեղիպիտի ունենայ Շավիլի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մատրան մէջ։ Ցեղասպան հոգեւոր հովիւ գեր. Տ. Հմայեակ վրդ. Պաղտասարեան իր հոգեշունչ քարոզներով պիտի մխիթարէ հաւատացեալ ժողովուրդը։

Յայտագիր եկեղց. արարողութեանց

Աւագ շաբաթ.— ձրագալոյց ժ. 15։

Զատիկ Ս. յարութեան.— Սկիզբ ժ. 8 պատարագ ժ. 10.30։

Մեւելոցի օր.— Սկիզբ ժ. 8, Ս. պատարագ 10.30։

REXY CINEMA (Lyon)

Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi

26 *Մարտ* — 1 *Ապրիլ*

Երեկոյեան ժամը 8.30

Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր։

Les Temps Modernes avec

Ch. Chaplin «Charlot»

Գիներ 3, 5 եւ 6 Ֆրանք։

Նկարկլ յայտարարութիւնը բերուելն կը տրուի 2 մուտքի տոմսակ վճարուած գինով

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe. LYON

26 *Մարտ* — 1 *Ապրիլ*

Առաւօտեան ժ. 2.30ին երեկոյեան 8.30ին

Laurel et Hardy dans

La Bohemienne

Գիներ 5 եւ 7 Ֆր. location gratuite.

Dancing-Cigale avec five Boy's ehrcoesrt Jazz-Cigale, պարահանդէս ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8,30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին։

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Աւուրօտները ժամադրութեամբ։

Տօքթ. ՄԷՍՃԵԱՆ

82 rue d'Amsterdam, Paris (9)

Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy

Մասնագէտ ներքնի եւ կանանց հիւանդութիւններու։

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7։

կիրակի եւ տօն օրեր *մասնաւոր ժամադրութեամբ։*

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՍՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ ըլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն եւ գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գնաւոներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

ՋԱՃԱՐԱՆ ՎԱԼԷՆՍԻ

41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris

Մէթրօ Pelletier, *Հեռաձայն* Prov. 90-32

Մեր հայ յաճախորդներուն գեղարուեստական վայելք մը տալու համար Ճաշարանիս տնօրէնութիւնը հրաւիրած է փարիզահայ գաղութի ծանօթ դերասան Ա. ԴՄԲԼԹԱՆը, որ յառաջիկայ շաբթուընէ սկսեալ, շաբաթը 4 օր երկուշաբթի, ինչգշաբթի, շաբաթ եւ կիրակի երեկոները պիտի երգէ մեր փոքրիկ բեմին վրայ, իր արեւելեան սքէչներու repertoire-ով։

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխօսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքօթաժի, գուլպաներու եւլն.համար։

Աժեծալաւ ապրանքներ բացառաբար գեղչուած դիներով։

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն։*

փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները։

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Օտար գրասենեակներու փոփոխութիւն, ջէքեր կը տրուին ամէն երկրի համար։ կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ։

ՀԱՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ։

FOURRURES DE ST. BERNARD

ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

ՍՏԱՑԱԾ ենք գարնան եւ ամառուան եղանակներու յատուկ մուշտակներ՝ ըրնար արժանի, փարթը, վեսթը, օձիքներ եւլն., շատ նպաստաւոր գիներով։

Կը ստանձնենք ամէն տեսակ մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը, մաքրելը եւ թառնաժը։

Բաց է կիրակի օրեր մինչեւ կէսօր։

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
28
ՄԱՐՏ
DIMANCHE
28 MARS
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3382

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵԹԷ ՉԱՏԻԿՆ ԸԼԼԱՐ ՉԵՐՄԱՉԱՓ...

—o—

Ո՛եւ է օտարական որ հայկական բազմութիւն մը կը տեսնէ ամառնային օրերու առթիւ, ապահովաբար պիտի խորհէր,— Ահա ժողովուրդ մը սիրով եւ տեւականօրէն կապուած իր աւանդութենց հետ, թէեւ ծովերով ու լեռներով բաժնուած իր պատմական հայրենիքէն ...

Այսօր ալ, Զատիկ, անչուշտ ծփուն բազմութիւն մը պիտի վճայ Փարիզի ժամուն առջեւ: Ինչպէս այլուր: Ինչպէս միշտ, նմանօրինակ պարագաներու մէջ:

Եւ սակայն, վա՛յ մեզ, եթէ Զատիկը կամ Ծնունդը համապատկինք չափաչափ, կշռելու համար արմատախիլ բազմութենց հոգեկան տարողութիւնը :

Իրողութիւն չէ՞ որ ժամուն հետ եղած կապերն իսկ հազիւ 10–15 տարի դիմացան :

Հարեւանցի ակնարկ մը՝ հնգամեակէ հնգամեակ :

1925.— Դեռ թարմ են հոգիները եւ ոտքերը բնազդաբար կ'ուղղուին դէպի այն ճամբանները ուր հայրենակիցներ կը համախմբուին, արարողութենց կամ փոխադարձ տեսութենց համար:

Շատ - շատեր տակաւին խարիսխ նետած չեն քաղաքին մէջ, եւ լաւագոյն ժամադրավայրը ժամուն դուռն է :

Ու կը տեսնէք ուշագրաւ բազմութիւն մը, ոչ միայն տարեկան հանդիսաւոր տօներուն, այլ եւ սովորական կիրակիները: Ամէն պարագայի մէջ, կարելի է հարիւրներով հաշուել փողոց թափած բազմութիւնը, իսկ ներսն ալ՝ միշտ լեցուն :

1930.— Զգալապէս նօսրացած է կիրակնօրեայ բազմութիւնը: Կարելի է ըսել թէ ներսն ու դուրսը իրար կը հաւասարակշռեն (Փարիզի եկեղեցիին կ'առնէ 120 - 150 հոգի) : Զատկի կամ Ծնունդի բազմութիւնը աւելի չէ քան 1925ի սովորական կիրակիներուն համախմբումը :

1935.— Ոչ թէ դուրսը, ներսն իսկ պարպուեր է եւ կիրակիէ կիրակի հազիւ 60 – 70 բարեպաշտներ կ'երեւան, մեծ մասով պառաւ կիներ եւ ծերունիներ, որոնք ոչ սինէմա կրնան երթալ, ոչ ալ տաճսիի.··

Տարիներու ընթացքին, ամբողջ բազմութիւններ նոյնիսկ մոռցեր են ժամուն դրան ճամբան, փողոցին անունը կամ թիւը: Եւ կուսակցականութեամբ վարակուած ամբարիշտներ չեն ասոնք, այլ բարի քրիստոնեաներ...

Չենք խօսիր այսօրուան մասին: Կրնաք երթալ եւ տեսնել : Եւ եթէ, 1922 – 25էն ի վեր, գացած տեսած էք բոլոր Զատիկներն ու Ծնունդները, կրնաք բաղդատութիւն մըն ալ կատարել, ձեր հայեցողութեամբ: Նկատի առնելով թէ համբանքը եւ թէ հոգեկան պատկերը :

×

Անչուշտ միջավայրն է որ այսպէս արագօրէն եւ խորապէս կը թոթվէ, կը պարպէ տարագիր բազմութենց հոգեկան կորովը , կ'այլափոխէ զանոնք եւ կը մղէ տարբեր ճամբաներու վրայ:

Եւ մենք այդ վերահաս, տեսանելի եւ չօշափելի վտանգն է որ կը մատնանշենք ահա, տարիներէ ի վեր, հնչեցնելով ինքնապաշտպանութեան զանգը :

Ինչո՞ւ անկար ծերուկներու պէս հառաչել, երբ կարելի է գործել եւ ածուներ բանալ :

Ինչո՞ւ ամէն բան բախտին ձգել, երբ կրնանք սահմանափակել չատ մը չարիքներ :

Ինչո՞ւ ներընչման նոր աղբիւրներ չփնտռել, կամ չնորոգել աղբիւրները, եթէ այլեւս անզօր են հինները, — ինչպէս եկեղեցին:

Ինչո՞ւ աւելի խանդավառութեամբ չփարիլ այն գաղափարներուն, կազմակերպութենց կամ հաստատութենց որոնք ոչ միայն աւիշ կը ներարկեն մխիթարու եւ սիրաերու, այլեւ լայն ակօսներ բացած են մեր հանրային կեանքին մէջ:

Մէկ խօսքով, ինչո՞ւ աւելի գիտակցօրէն եւ աւելի վճռակատութեամբ չնուիրուիլ ինքնապաշտպանութեան պայքարին:

Չէ՞ որ, 15 տարուան պանդխտութեան փորձն ալ հաստատեց թէ չունինք ուրիշ ապաւէն, բացի մեր սեփական յատկութիւններէն եւ աշխատանքէն: Բացի կուռ եւ ծաւալուն կազմակերպութիւններէ եւ ծրագրեալ ու յարատեւ գործունէութենէ :

Երէկ աշխարհ կը դղրդացնէինք, իմացնելու համար թէ Թուրքն ու Քիւրտը Թոյլ չեն տար որ ընչենք, մարդավարի աշխատինք ու վայելենք :

Թուրքն ու Քիւրտը չատ հեռու են այսօր, եւ սեւ երազի մը յիշատակը միայն մնացեր է երէկուան պատմութենէն :

Արդ, երբ երէկուան սարսափներուն տեղ ուրիշ ազդակներ կը սպառնան մեզի, երբ հոգիները կը պարպուին տարուէ տարի եւ կ'թմրի դիմադրական ոգին, պողոտաներու անցո՞րդն է որ պիտի մատնանշէ վտանգը :

Երբ հաւատացեալներու ժամն անգամ «գործազրկութենէ» կը տառապի, 10 – 15 տարի վերջը, Զատի՞կն է որ պիտի մխիթարէ իր պատահական բազմութեամբ եւ խարուսիկ տպաւորութեամբ:

Երբ արդէն սերունդ մը հասեր է որ չուզեր լսել իր մայրենի լեզուն, երբեւ «խորթ եւ օտար», մեր անցեալ փառքերն ու տօնական ցնծութիւննե՞րն են որ պիտի լեցնեն անվրպետը:

Դեռ չա՛տ Զատիկներ կը տեսնենք այս պողոտաներուն վրայ : Բայց վա՛յ մեզ, եթէ փորձ մը չկատարենք բուն Զատիկը արծարծելու, պանծացնելու մեր սրտին մէջ,— Զատիկը հասուն գիտակցութեան եւ ինքնապաշտպանութեան :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իտալիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ հաւատարմագիրներ փոխանակեցին

—o—

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ԽՆԴԻՐՆ ԱԼ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԱԾ

Օրուան կարեւոր դէպքն է Իտալիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ միջեւ կնքուած դաշնագիրը, որ կոչուած է մեծ փոփոխութիւններ յառաջ բերելու կեդր. Եւրոպայի եւ Պալքաններու կացութեան մէջ: Երեւութապէս բոլորն ալ գոհ են որ նոր քայլ մը կ'առնուի խաղաղութիւնը ամրապնդելու համար. բայց իրականին մէջ մտահոգութեան մառնուած են չարք մը մեծ ու փոքր պետութիւններ, բացի Գերմանիայէն եւ Իտալիայէն: Առեւէ մը ի վեր, Փարիզ , Փրահա եւ Պուքրէշ համոզուեցած չէին դիտեր Պելկրատի սիրաբանութիւնները Պերլինի հետ: Հիմա որ գերմանական մամուլը գոհունակութեամբ կ'ողջունէ Իտալիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ միջեւ կնքուած համաձայնութիւնը, կասկածները աւելցած են երեք մայրաքաղաքներուն մէջ :

Ֆրանսայի հանրային կարծիքը որոշ վերապահութիւն կը ցուցնէ, չատ յստակ չգտնելով անոր վերջնական նպատակը :

Իրրեւ ապացոյց Փրահայի մէջ տիրող մտահոգութեան, ըսենք թէ Զեխոսլովաքիոյ վարչապետը ուրբաթ առտու Վիէննա դնաց անապարանքով: Կը կարծուի թէ փորձ մը պիտի կատարուի մերձեցում հաստատելու երկու երկիրներուն միջեւ, իրրեւ հետեւանք Պելկրատի համաձայնութեան :

**** Իտալեւեուկոսլաւ դաշնագրին կնքումէն 24 ժամ վերջը, 200 սերպ ուսանողներ, որոնց համար կ'ըսեն թէ համայնավարներ են, ցոյց մը կատարեցին Փաշական Իտալիոյ դէմ եւ Լարդուսիւուր ըրին պանդոկի մը ապակիները (այս պանդոկին մէջ իջած էին իտալացի թղթակիցները): Ոստիկանութիւնը միջամտելով, ցուցարարները ցրուեց եւ առաջնորդներն ալ ձերբակալեց :*

Ուրբաթ օր Իտալիոյ արտաքին նախարարը եւ Եուկոսլաւիոյ վարչապետը առտուգրեցին առեւտրական դաշնագիր մը, որ գործադրելի է ապրիլ 1էն սկսեալ: Միեւնոյն առին առտուգրեցան երեք յաւելուածական առեւնդրութիւններ: Առաջինը մասնաւոր տրամադրութիւններ կը պարունակէ Իտալիոյ Սերպ, Խրուաթ եւ Սլովէն փոքրամասնութենց եւ Եուկոսլաւիոյ Իտալացիներու մասին: Այսուհետեւ տարրական դպրոցներու մէջ պիտի թոյլատրուի փոքրամասնութենց լեզուներուն ուսուցումը, ինչպէս եւ ընդհ. դասաւանդութիւն՝ նոյն լեզուներով: Փոքրամասնութիւնները պիտի կրնան նաեւ դիրքեր եւ հանդէսներ հրատարակել իրենց լեզուներով :

Երկրորդ պայմանագրութեամբ, երկու պետութիւնները կը ճանչնան եւ կ'երաշխաւորեն Ալպանիոյ անկախութիւնը իր ներկայ սահմաններուն մէջ , ինչպէս որոշուած էր Փարիզի Դեսպանախորհուրդը, պատերազմէն վերջը : Եուկոսլաւիա մինչեւ հիմա կը մերժէր ճանչնալ այդ որոշումը :

Երրորդ պայմանագրութիւնը կը վերաբերի Խրուաթներու ահաբեկչական կազմակերպութեան, «Ուսթաչա», որ մինչեւ հիմա կը պաշտպանուէր Իտալիոյ կողմէ, ուր կը բնակին իր անդամներէն չատերը :

**** Առեւտրական պայմանագրին ընորհիւ, ապրիլէն սկսեալ պիտի կրկնապատկուի երկու երկիրներուն առեւտուրը: Եուկոսլաւիոյ համար յաւելման արժէքը պիտի ըլլայ 700,000,000 տինար:*

**** Պոլսէն կը հեռագրեն թէ կոմս Զիանօ էնկիւրի պիտի երթայ մօտերս , եթէ ոչ անմիջապէս :*

Իտալիա՞ն աւելի շահեցաւ թէ Եուկոսլաւիան

Պելկրատի մէջ կնքուած համաձայնութեամբ Իտալիա եւ Եուկոսլաւիա փոխադարձաբար զղիչումներ ըրած կ'ըլլան: Այսպէս Իտալիա կը ստանայ 1.— Եթովպիոյ կայսրութեան ճանաչումը. 2.— Եուկոսլաւիոյ յարումը Հռոմի տնտեսական համաձայնութենց. 3.— Ալպանիոյ գոյավիճակին ճանաչումը, առ այժմ լռելեայն: 4.— Չէզոքութեան յանձնառութիւն մը՝ երրորդ պետութեան մը հետ վէճ ծագած առեն:

Իսկ Եուկոսլաւիա կը ստանայ. 1.— Իր սահմաններուն եւ ծովեզերքին բաշխաւորութիւնը: 2.— Իտալիոյ յանձնառութիւնը այլեւս չօգնելու խրուաթ Ուսթաչիներուն : 3.— Իտալիոյ լռելեայն խոստովանութիւնը Սլովէն եւ Խրուաթ փոքրամասնութենց դէմ գործած անարդարութենց եւ անոնց դադարումը: 4.— Տնտեսական մեծամեծ առաւելութիւններ որոնք կրնանաւելնալ: 5.— Եուկոսլաւիոյ կնքած միջազգային յանձնառութենց, բարեկամութեաց եւ դիւանագիտութենց ճանաչումը :

«Տէր եւ պաշտպան Սթալին»

«Մարէն» կը գրէ թէ Սթալին Ա. Միութեան «Տէր ու Պաշտպան» (Լորտ - պաշտպան) պիտի հռչակուի ոչ թէ մայիս 1ին, այլ յառաջիկայ նոյեմբերին, բոլշեւիկեան յեղափոխութեան 20ամեակին առթիւ, աւելի հանդիսաւոր հանդամանք առնելու համար: Այս առթիւ միւս հանրապետութենց կեդրոնները ղրկուած լիազօրները ետ կանչուեցան :

Նոյն աղբիւրին համաձայն, բանակին մէջ, որ միշտ Սթալինի մասնաւոր հոգածութիւնը կը վայելէ, վերահաստատուած է զինուորական բարեւը՝ նոյնիսկ ծառայութենէ դուրս: Ցետոյ, զինուորական վարժարաններ պիտի հաստատուին սղոց համար, կուսակցական ընտրութենց մէջ քուէարկութիւնները դադրեցնելու պիտի կատարուին եւն.:

Այժմէն մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին, Սթալինի գահակալութեան համար: Մասնաւոր դրոշ մը պիտի կազմուի հետեւողութեամբ նախկին կայս. անձնապահ դրոշին, որուն մէջ պիտի գտնուին նաեւ ձիաւոր թաթարներ՝ Խրիմէն, պիտի վերահաստատուի Ցարախներու զինուորական մասնաւոր իրաւունքը, խորհրդային հինգ չքանշանները պիտի բաժնուին 20,000 քաղաքացիներու, պիտի բաժնուին նաեւ հարիւր հազար տիղղոսներ, — «աշխատանքի հերոս», «ականաւոր քաղաքացի» եւ «հերոս Ա. Միութեան »: Սթալինի համար առաջարկուած են հետեւեալ տիղղոսները (ընտրութիւնը ինք պիտի կատարէ) .— «Առաջնորդ ժողովուրդներու» եւ «Փրկիչ խորհրդային հայրենիքի»: Միեւնոյն առթիւ ընդհ. ներում ալ պիտի հռչակուի :

—o—

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ չաբաթական տեղեկագրին համաձայն, մարտ 20ին նպաստընկալ գործազուրկներու թիւն էր 393,851, որոնց 292,188ը այր եւ 101,663ը կին: Անցեալ չաբթուան թիւն էր 401,259, ուրեմն 7408 գործազուրկներ պակսած են մէկ չաբթուան մէջ: Անցեալ տարի միեւնոյն ժամանակաշրջանին նպաստընկալ գործազուրկներու թիւն էր 470,460, ուրեմն այս տարի պակսած են 76,609 հոգի :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԶՈՒԼՏՍ ...

Ալպիօնի բարեպաշտ զաւակները վիճաբանութիւն մը սարբեր էին, Աւագ Հինգշաբթի օրով, Ատտիս - Ապէպայի ջարդերու մասին:

Նախորդ օրը, երեսփոխան մը խոր - րին վրդովումով պատմեց թէ **700** Հապէշներ երեք օր ամերիկեան դես - պանատունը ապաստանելէ յետոյ , տրուած հաւաստիքներուն վրայ, դուրս ելեր, բայց ջարդուեր են Իտալացիներու կողմէ:

Այս յայտարարութիւնը ուրիշ բե - րաններ ալ բացաւ, միեւնոյն վրդո - վումը յայտնելու համար :

Եթէ կայիճ երեսփոխաններ որ անկեղծ էին իրենց արտայայտութենց մէջ, ուրիշներ պարզապէս ատիքէն կ'օգտուէին, կառավարութիւնը էքս - ցնադատելու համար :

Ամէնէն վերջը ոտքի ելաւ երբեմնի վարչապետը, Լօյտ Ճօրճ, եւ մոլտաց, ջղագրգիռ շարժուձեւերով ,

— « Ինչութիւն պահանջելի՞նք : Մենք Ազգերու Դաշնակցութեան է - րեք գլխաւոր անդամներէն մէկն ենք: Որ եւ է մէջոց ձեռք առի՞նք Ազգա - ժողովին մէջոցաւ միջազգային մեծ խողովկի մը յարուցանելու համար ամէն - նէն զարհուրելի ջարդերուն դէմ որ գործուած ըլլան արդի ժամանակնե - րու մէջ, դոնէ յիսուն տարիէ ի վեր» :

Չհաւատալով աչքերուս, երկու ան - գամ, երեք անգամ կը կարդամ այս բացագանչութիւնը :

Ու միտքս մեբենաբար կ'երթայ դէ - պի ետ, ոչ թէ **50**, այլ միայն **14 —15**, 20 – 22 տարի ետ:

Ու կը յիշեմ որ այս խորամանկ ծե - րունին, Լօյտ Ճորճ, ամէնէն տիրա - կան դիրքն ունէր Մեծն Բրիտանիոյ դահլիճին մէջ, երբ անհետացաւ Թուրքիոյ հայ ժողովուրդը, **1915 — 1917**, կոտրսցնելով **1,200,000** հոգի :

Կը յիշեմ թէ իր օրով էր որ հրա - տարակուեցաւ Ճէյմս Պրայսի հոյա - կապ հատորը, այդ աշխարհասասան սարսափներու մասին:

Կը յիշեմ թէ ի'նքն էր տէրն ու *տի* - րակալը բրիտանական կայսրութեան, երբ կրկին ջարդուեցան Մարաշը, Հա - ճընը, Եդեսիան :

Եւ իր վարչապետութեան օրով էր որ, բրիտանական ինչպէս միւս մար - տանաւերը խարխուլ նետած՝ Իզմիրի ջուրերուն մէջ, ոչ իսկ հեռագայնը կը բանայինն, նոր ջարդերը խափանելու համար: Ընդհակառակն, եթէ փախս - տական մը լռցուով իրենց մօտենար, հրամայն ունէին նորէն ծովը նետելու :

Ուրեմն Լօյտ Ճօրճ մոռցե՞ր է այս բոլորը, եւ նոր կ'իմանայ, սարսափո՞վ կ'իմանայ թէ «ամէնէն զարհուրելի ջարդերը», 50 տարիէ ի վեր չտեսնը - ւած բարբարոսութիւններ գործուեր են, Ատտիս - Ապէպայի մէջ···

Մոռցե՞ր է որ տակաւին յիսուն տա - րի չըլներ Համիտեան ջարդերէն ի վեր, երբ **300,000** Հայեր կոտորուե - ցան, մէկ տարուան մէջ (1896) :Մոռ - ցե՞ր է կրետէն:

Չարդը ջարդ է, ուր որ ալ պատա - հի, ով ալ ըլլայ զոհը: Եւ մեծ, անվախնան եւ անհաշիւ ջարդերու յուղարկաւորներս չենք որ պիտի ար - դարացնենք Ատտիս Ապէպայի արհա - միրքը:

Բայց, հէ՛յ աշխարհ, «էյ ինչո՞ւ ես բարը թողնում բարի վրայ, բա'ր աշ - խարհ», երբ սուտ մարդասէրներ կը փորձեն արցունք թափել 700, 3000 կամ 6000 զոհերու վրայ, — իրրեւ թէ 50 տարիէ ի վեր տեսնուած չըլլար այդպիսի բան — եւ կը մոռնան միւս - ները, իսկապէս անճախընթաց ու աներեւակայելի ···

ՎԱՀԷ

ՋԱՏԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԱՌԹԻՒ «ՅԱՌԱՋ»ի յաջորդ հա - մարը լոյս կը տեսնէ չորեքշաբթի օր, 31 մարտ :

Պելկրատի նատած գլուխգեան տպաւորութիւնը Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ մէջ

—o—

Էնկիւրիի «Ուլուս» թերթը (Հաքիմէյէթը Միլլիէ) խօսելով Իտալիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ մէջ կնքուած համաձայնութեան վրայ, կը գրէ թէ Կոմս Զիանոյի այցելութիւնը բարեդէպ իրողութիւն մըն է ոչ միայն արեւելեան Միջերկրականի, այլեւ Կեդր. Եւրոպայի եւ Պալքաններու խաղաղութեան տեսակէտով :

Թերթը բացատրելով Պելկրատի տեսակցութեան նպատակը տպաւորութիւնը անգլիական մամուլին մէջ, կը յիշէ արեւել. Միջերկրականի ծանր մթնոլորտը եթովպական պատերազմի առեն եւ ուրախութիւն կը յայտնէ որ կացութիւնը աւելի պայծառացած է այսօր : «Այս ճամբուն վրայ մեկնակէտ մը եղաւ անգլեւիտալական համաձայնութիւնը, իսկ անոր առաջին հանդրուանը կազմեց Զիանոյի եւ Թ. Արաբի տեսակցութիւնը »:

**** Պուլկարիոյ քաղաքական շրջանակները մեծ հետաքրքրութեամբ կը հետեւին կեդրոնական ու արեւելեան Եւրոպայի անցուդարձին: «Սլօվօ» թերթը կը գրէ այս առթիւ.— « Մեզի համար որ հեռուէն կը դիտենք դէպքերը , իտալական դիւանագիտութեան հեռաւոր մտադրութիւնները դժուար է գուշակել, բայց տարակոյս չկայ թէ այդ դիւանագիտութիւնը զարմանալի ճկունութիւն մը կը ցուցնէ: Այսօր երբ Իտալիա կ'ուզէ պատուոյ տեղ մը գրաւել Միջերկրականի մէջ՝ հակառակ Անգլիոյ ընդդիմութեան, Հռոմ կ'ուզէ թօթափել բոլոր երկրորդական մտահոգութիւնները, կ'ամապարտէ կարգադրել Եուկոսլաւիոյ հետ եղած բոլոր վիճելի խնդիրները: Այսպէս, ապահովութիւն կը ստանայ Ադրիականի մէջ եւ կ'ամրապնդէ կապերը Պալքաններու Միութեան եւ Փոքր Համաձայնութեան պետութենց հետ՝ Եուկոսլաւիոյ միջոցաւ: Միեւնոյն առեն պէտք է խոստովանիլ որ Եուկոսլաւիոյ դիւանագիտութիւնն ալ մեծ ճկունութիւն կը ցուցնէ : Պելկրատ կը դառնայ գլխաւոր ազդակը կեդրոնական եւ հարաւային արեւելեան Եւրոպայի մէջ :*

**** Պելկրատի այցելութիւնը մեծ ուշադրութիւն գրաւեց Ռումանիոյ մէջ: Մամուլը, որ միշտ ենթակայ է գրաքննութեան, ընդհանրապէս վերապահութիւն կը ցուցնէ : Կարեւոր թերթ մը դիտել կուտայ այս առթիւ,— «Կոմս Զիանոյի այցելութիւնը դիւանագիտական հանելուկ մը կը կազմէ, որուն հանդէպ ամէնէն յանձնարարելի դիրքը սպասումն է: Կարեւորը սա է թէ, Իտալիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ յարաբերութենց մեղմացումը պիտի սահմանափակուի Պելկրատի խօսակցութենց շրջանակին մէջ, թէ պիտի տարածուի ամբողջ Փոքր Համաձայնութեան վրայ: Փոքր Համաձայնութեան մնայուն խորհուրդին յաւաջիկայ նիստը ամէնէն կարեւորներէն մէկը պիտի ըլլայ : Այլեւս ակներեւ է թէ կեդրոնական, արեւելեան եւ հարաւային արեւելեան երկիրները իրենց հաւասարակշռութեան խարիսխը կը փնտռեն Պերլին - Հռոմ առանցքին վրայ :*

**** Պելկրատի համաձայնութիւնը մեծ յուսախաբութիւն պատճառեց Հունգարիոյ մէջ, անոր համար որ Մուսոլինի դեռ վերջերս մեծ յոյսեր կ'արծարծէր դաշնագիրներու վերաքննութեան համար, մինչդեռ հիմա յանձն կ'առնէ արգիլել որ եւ է արարք Եուկոսլաւիոյ սահմաններուն փոփոխման դէմ : (Հունգարիա միշտ կը խորհի ետ ստանալ Եուկոսլաւիոյ գրաւած հողերը) :*

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

Ֆ. ՄԱՐՏԻՆ ՀԱՅ. ԹՈՒՐՔԱԳԻՏ

(ՅՈՒՄԱՐԱՍԻՐ)

Ֆրանսիայի հայ գաղութի մեծ բարերարներից Ֆ. Մարտինը ծնվել է 1876 թվականին Կ. Պոլսում։ Նրա հայրը Ս. Գալուստ եկեղեցու հոգաբարձուներից էր։ Ֆ. Մարտինը ստացել է տեղի ֆրանսիական վարժարանում, ապա ուսումը շարունակել է Ֆրանսիայում։ Ավարտելով Փարիզի Գեղարվեստների ազգային դպրոցը՝ նա ստացել է ճարտարապետի դիպլոմ։ Ֆրանսիայում նա ծանոթացել է Գալուստ Գյուլբենկյանի հետ, որի հետ հետագայում սերտ բարեկամություն է հաստատել։

Ֆ. Մարտինը մեծ հարստություն է ձեռք բերել Ռումինիայում նավթի արդյունաբերությամբ զբաղվելով։ Նա հիմնել է Ռումինիայում նավթային ընկերություն, որի տնօրենն է եղել մինչև 1919 թվականը։ Ֆ. Մարտինը մեծ գումարներ է նվիրաբերել հայ կրթական և մշակութային հաստատություններին։ Նրա նվիրատվությամբ Փարիզում կառուցվել է Հայ ուսանողների տունը, որի հիմնադիրներից մեկն էր նաև Գալուստ Գյուլբենկյանը։ Ֆ. Մարտինը մահացել է 1923 թվականի մարտի 17-ին։

Ֆ. Մարտինի մահվան առթիվ Ռումինիայի հայ գաղութի կենտրոնական վարչությունը հեռագրեր է ուղարկել Գալուստ Գյուլբենկյանին և Ֆրանսիայի հայ գաղութի կենտրոնական վարչությանը։ Ֆ. Մարտինի հուղարկավորությունը տեղի է ունեցել մարտի 20-ին։ Նրա դագաղը տարել են Ռումինիայի հայ գաղութի ներկայացուցիչները։ Ֆ. Մարտինի հուղարկավորությանը մասնակցել են Ռումինիայի հայ գաղութի կենտրոնական վարչության անդամները, Ռումինիայի հայ գաղութի ներկայացուցիչները,

ՉԱՐԹՈՂ

(ԿԱՐՄԻՐ ԱՄՍԱԹԵՐԹ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ)

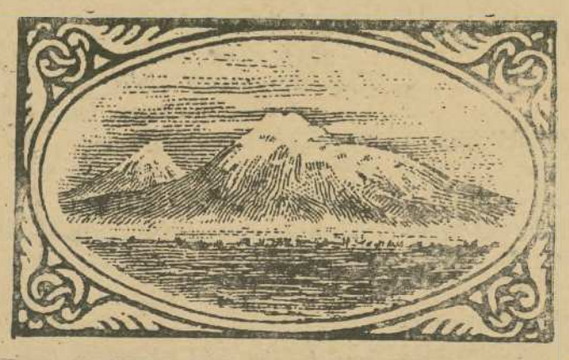
— ՕՐԱԹԵՐԹ —

ՄԱՀՎԱՆ ՀԱՐՈՒՑ

Ա. Ղ. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆԻ ...

Ներքև ձեզ ներկայացնում ենք ...

Ես ամբողջ կյանքս ապրել եմ ... ապրելու համար ես ունեցել ... ինձ համար ... ես ... ինձ ... ես ... ինձ ... ես ... ինձ

“ԱՐԱՐԱՏ„ ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Զատկուան գնումներու համար դիմեցէք մեր նպարեղէններու պաղատը

ՀՈԽ ՄԹԵՐՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՔԱՐՄ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՋԷՕՐԷՔՆԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՐԱԳՈՎ

Livraison rapide à domicile

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՍՊԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Մատրիտի ճակատին վրայ զինադադար էր Աւագ Ուրբաթ օրը, բայց կռուիները չարունակուեցան հարաւային ճակատին վրայ: Երկու կողմերն ալ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնեն, նոր ճակատամարտներու համար: Ազգայնականները կը վերակազմեն իրենց ուժերը Մատրիտի առջեւ, դարմանելու համար վերջին պարտութեանց հետեւանքները: Հարաւային ճակատէն 6000 գինուորներ փոխադրուեցան Մատրիտի շրջանը:

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՂՈՎ

ԵՐԿՈՒ ԽՈՒՉԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ կատարուեցան Փարիզի հակախորհրդային Միութեան եւ ժողովրդական կուսակցութեան (Տօրիօ) մէկ մասնաճիւղին մէջ: Այս առթիւ բռնուած թուղթերը յանձնուեցան դատական իշխանութեան:

Ցեխի եւ քարերու կոյտ մը թաւալեցաւ Սաւուայի մէկ գիւղին վրայ, էքս լէ Պէնի մօտ, տեղատարափ անձրեւի մը հետ: Զինուորներ ղրկուեցան գիւղացիները փրկելու համար:— Անընդհատ ձիւն կը տեղայ Կրընոպլի շրջանին մէջ, տեղ տեղ հասնելով մինչեւ 2.30 մեթրի: Հաղորդակցութիւնները դժուարացած են:

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ կացութիւնը ծանրացած ըլլալով, արտակարգ միջոցներ ձեռք առնուեցան Զատկի տօնին առթիւ: Պաշտպանողական միջոցները կրկնապատկուեցան Լացի Պատին շուրջը: Կանխարգել ձերբակալութիւններ կատարուեցան: 17 համայնավարներ, որոնց 9ը Արաբները եւ 8ը Հրեաներ են, բանտարկուեցան Երուսաղէմի մէջ:

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ վերաբերեալ բոլոր լուրերու հրատարակութիւնը արգիլուեցաւ Միացեալ Նահանգներու թղթատարական նախարարութեան կողմէ, թէ օրաթերթերուն եւ թէ պարբերականներուն համար: Վիճակախաղի արդիւնքները պիտի չկրնան հրատարակել նոյն իսկ այն թերթերը որոնք իրենց սեփական միջոցներով կը կատարեն փոխադրութիւնը:

Հ. Յ. Դ.

Փառիզ

ԵՒՐ. Կ. Կ.ի նախաձեռնութեամբ կազմակերպուած պրօպականտիստներու վիճաբանական ժողովի չարունակութիւնը, 30 Մարտ երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, ծանօթ հաւաքատեղին:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՑԹ

կազմակերպուած

Փարիզի Հարաւ. շրջանի «Յառաջդիմասիրաց» միութեան կողմէ

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՎԱՐԺԱՊԱՆԻՆ

4 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ, 150 Route d'Orléansի սրահին մէջ,

Առաջին անգամ ըլլալով կը ներկայացուի

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

ՀԻՒԱՆԴՏԵՍ

կատակերգութիւնը մէկ արարով:

Արտասանութիւններ, խմբերգներ, անակնկալներ, ԹԱՌ ՈՒ ՊԱՐ,

Մուտք՝ 3 ֆրանք:

«Միսիան—Կոմիտաս» Երգչախումբի

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ—ՀԱՒԱՔՈՅԹԸ

Տեղի կ'ունենայ, 2 ապրիլ, ուրբաթ իրիկուն, ժամը 9էն մինչեւ կէս գիշեր:

Երիտասարդաց Միութեան սրահներուն մէջ,

8 Rue Bossuet, Place Lafayette, *Փարիզ*

Եւրոպական պարեր, գեղարուեստական բաժին, մեներգ, արտասանութիւն, խմբական երգեր եւ անակնկալներ Միութեան անդամներուն կողմէ:

Մուտք՝ ծախսերու մասնակցութեան համար 2 ֆրանք:

Ահեղեան հուպի սիրահարներուն

28 *Մարտ, կիրակիէն սկսեալ, Պ. ԶԱՏԻԿ ՄԻՐՋԱԵԱՆԻ սրճարանին մէջ*, 45, Rue de la Défense, *Իսի լէ Մուլինօ, կը նուագեն՝ ՔԻՄԱՆԻ ՍԱՐԳԻՍ եւ ՈՒՏԻ ՑԱԿՈԲ:*

Ահեղեան պարուհի: Անխարդախ օղի՝ առաջնակարգ ազանդերներով:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Սերոբեան գերդաստանը կը ծանուցանէ թէ՝ ըստ Աստիպազարի սովորութեան, այս երկուշաբթի օր, մարտ 29ին, Փանթէոնի գերեզմանատան մէջ, ժամը 15ին, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստի այգոցը, իրենց անմոռանալի ԲԱՐՍԵՂ ՍԵՐՈԲԵԱՆի դառնաղէտ մահուան քառասունքին առթիւ, իր գերեզմանին վրայ:

Կը հրաւիրուին բարեկամներն ու ազգականները:

ՇԱՆՕԹ.— 1.— Փոխադրական միջոցներ, Մէթրօ Փօրթ ու լա Վիլէթէն օթօպիւս առնել, սակայն նախընտրելի է, Փլաս ու լա Բէփիւպլիքէն առնել թիւ 51 օթօպիւսը:

Ժամադրավայր՝ գերեզմանատան ետեւի դրան մօտ, Բիւ ու Փանթէոնի վրայ, կամ գերեզմանատան մէջ, 145e Division, 1e ligne, 51 tombe:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, *պարահանդէսասէրն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին՝ կգիշերները ժամը 8.30ին:*

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours-Lafayette, angle Garibald

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17 Rue Damesme, PARIS (13)

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE-COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը: դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՒԹ. Լ. ԴՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** (*անփոփոխ*)

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2–7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍԳԱՇԱՆԴԷՍ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Ձ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶ.— 18 *Ապրիլ, կիրակի երեկոյ,* **Salle Poissonnière**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին

հայ եւ ֆրանսացի մեծ արուեստագէտներու կողմէ,

Մանրամասնութիւնները յաջորդիվ:

ՎՂԼԱՆՍ.— 10 *Ապրիլ, շաբաթ երեկոյ:*

ԼԻՈՆ.— 10 *Ապրիլ, շաբաթ երեկոյ:*

Խնջոյք—Հանդիպում

Ձ. Ո. Միութեան Փարիզի Մասնաճիւղին կողմէ

4 Ապրիլ, կիրակի, ժամը 3էն մինչեւ 12,

Հայ Երիտասարդաց Միութեան Ակումբին մէջ, 8 rue Bossuet, Paris.

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՒՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ, 1 Ապրիլ հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, իր կեդրոնատեղին,

8 Rue Bossuet, Paris (10)

կը դասախօսէ՝ Պ. Ա. ՊԱՐԹԵԻԵԱՆ

Նիւթ՝ «Երաժշտութեան բաժինը ընդհանուր արուեստներու մէջ»:

Պ. ՉՈՊԱՆԵԱՆ պիտի դասախօսէ 6 Ապրիլ երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին

Նիւթ՝ Ռսկեդարեան գրականութիւնը:

Պատահական գեղեցկագոյն այիտու

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՑԹ

կազմակերպուած Փարիզի Հայ Տիկնանց Միութեան Պետ. Հայ Կարմիր Խաչի Օգն. Մասնաճիւղին կողմէ, ի նպաստ իր բուժարանին,

24 Ապրիլ, շաբաթ իրիկուն ժամը 22էն մինչեւ առաւօտ

Aéro Club de France *ի ընդարձակ սրահներուն մէջ,* 6 Rue Galilée. Paris (16)

Նախագահութեամբ ՋԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐԻ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՈՒԱԳԱՀՈՒՄԲ — ԸՆՏԻՐ ՊԻՒՖԷ — ՊԱՌ ԱՄԷՐԻՔԷՆ

Գօթիյեան եւ հաճելի անակնկալներ եւ մրցում գեղեցկագոյն այլերու:

Դատահատիչ մարմնոյն (Jury) կողմէ շահող տիկնոջ կամ օրիորդին իբր մրցանակ իրական մարգարիտէ մանեակ մը:

Բացման հանդէս

«Հայ Արծիւ» սեփական Ակումբին, տեղի կ'ունենայ 4 Ապրիլ կիրակի, ժամը 3.30ին, իր սեփական հաւաքատեղիին մէջ.

22 **Rue Richer**, Paris (9)

×

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հայ Արծիւ Ակումբի կողմէ

Մայիս 2ին, փարիզի մեծ պասդոկի մը սրահներուն մէջ:

Նկատի ունենալ այդ թուականը:

×

«Հայ Արծիւ» Ակումբին անդամագրուիլ փափաքողները կրնան դիմել վերոյիշեալ հասցէին եւ կամ անձամբ ներկայանալ չորեքշաբթի երեկոները ժամը 7.30էն սկսեալ:

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Մարսիլահայ երգչախումբին կողմէ,

Բարձր հովանաւորութեամբ երեսփ. ժողովի նախագահ

ԼՏՈՒԱՐ ԼՐԻՕՒ

Զատկի երկուշաբթի օրը, 29 Մարտ, ժամը 21ին,

ՍԱԼՈՆ ՄԱՍԻԼԻԱՅԻ ՄԷՋ, 1 **Rue Roux de Brignoles**, *Մարսէյլ*

ՐՈՒՖՖԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ (11 ՏԱՐԵԿԱՆ)

կը դաշնակահարէ Պախէն, Սկարլաթիէն, Շոբէնէն, Ֆօրէէն, Տէպիւսիէն, Սկրիապինէն, Լիցէն եւ Կլինքա—Պալաքիրէֆէն կտորներ:

Տեղերու գիները.—15, 10 եւ 8 ֆրանք:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

28 Մարտ, Զատկի կիրակի իրիկուանը ժամը 9էն մինչեւ լոյս,

84 Rue de Grenelle, *մէթրօ* **Rue du Bac**

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին հայ եւ օտար արուեստագէտներ, Օր. ՆԻՋԱՄԵԱՆ (երգ), 8 տարեկան դաշնակահարուհի ԱՆԺԻԼ—ԱԼԻՍ, A. LEVALIER իր exhebitionներով, Պ. ԴՐԻՈՐ իր ձիծաղաշարժ երգերով եւ խաղերով, հանրածանօթ պարուհի HUGUETTE O'BIA, կանանց մազերու վերջին նորաձեւութիւններու ցուցադրութիւն հայ եւ օտար արհեստակիցներու կողմէ:

Օրուան թագուհիի ընտրութիւն.

Ընտիր ճաշ եւ օրքէսթր 14 հոգի, ղեկավարութեամբ Պ. Տ, ՕՆՈՍԵԱՆի

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳ

ԳՕԹԻՅԵՈՆ, ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ:

Ձրի բաշխում անուշահոտութիւններու:

Ղեկավարութեամբ քանունի Պ. ՅԱԿՈԲԻ պիտի նուագեն ուժգ ԲԱՐՈՒՆԱԿ եւ քէմէնչէ ՕՀԱՆՆԷՍ: Կը մասնակցի պարուհի մը:

Մուտք՝ 8 ֆր. կիներու 6 ֆր.:

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Աւաւօտները ժամադրութեամբ:

ՏՕԹԹ. ՄԷՍՃԵԱՆ

82 rue d'Amsterdam, Paris (9)

Tél. Pigalle 70—02. Métro Place Clichy

Մասնագէտ ներքին եւ կանանց հիւանդութիւններու:

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7:

կիրակի եւ տօն օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ:

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris(18)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*

Թէլէֆոն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—Մասնաճիւղիս բացման առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստի համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14:

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.—Հագուստներ (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. Նուէր կը տրուի մէկ ֆանթեզիի կամ կոլֆ տափատ՝ 400 ֆր.է վեր հագուստներու (3 փորձ) համար կարելի է նուէր ստանալ մուտակագործ Տիկ. Հայկուհի Կիւլպօլեանի արհեստանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժողութեամբ 2 imitation marbre, պայմանաւ որ գնորդը վճռատեսիլ բաժանորդագրուի ցառաջին Օպտուելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն ներկայացնել ցառաջի կարոնը: Rue la Charbonnière-ի մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանանք դիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ ըրթուհնաժ:

Բաց է կիրակի օրերը:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՑՐԸ

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ **Հեռաձայն Danton : 32 - 78**

Արհելեան եւ եւրոպական խոհանոց կերակուրներ:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ ըլլալիքն, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ՋԱՇԱՐԱՆ ՎԱԼԵՆՍԻ

41 Rue du Faubourg Montmartre, Paris

Մէթրօ Pelletier, *Հեռաձայն* Prov. 90-32

Մեր հայ յաճախորդներուն գեղարուեստական վայելք մը տալու համար, ճաշարանիս տնօրէնութիւնը հրաւիրած է փարիզահայ գաղութի ծանօթ դերասան Ա. ԳՄԲԻՐԵԱՆը, որ յառաջիկայ շաբթուընէ սկսեալ, շաբաթը 4 օր՝ երկուշաբթի, հինգշաբթի, շաբաթ եւ կիրակի երեկոներ պիտի երեւայ մեր փոքրիկ բեմին վրայ, իր արեւելեան սքէչներու րէբէրթուառով:

Studio PHÉBUS

23 Bld. Bonne Nouvelle, Paris

Tél. Louvre 69-83

ՋԱՓԱԻՈՐ ԳԻՆ ԽՂՃԱՄԻՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

“ՇԻՐԱԿ„ Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական: Անսրցելի: Անխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր պատրաստուած զուտ չամիչի թիւրով: Հայ աւանդական սեղանին զարդը:

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 *եւ* C.74-51

ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris
Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Ցոմսակներ՝ ամէն տեղի համար, Հայ Ճամբորդներու համար

Ամսնաւոր գին: ԱՆՔինք Թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ՆԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՆԳ ՏԱՐԻ ԱՌԹԻՒ ՄԸ ՏՈՆԵՑՆԷ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
31
ՄԱՐՏ
MERCREDI
31 MARS
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3383

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԿՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆ ԶԳԱՍՏՈՒԹԻՒՆ»

Քանի կը մօտենան Սթալինեան նոր Սահմանադրութեան գործադրութեան օրերը, այնքան կը սեղմուին օղակները, Խ. Միութեան մէջ, կեդրոններէն մինչեւ յետին ծայրագաւառը:

Մենք վերջերս առիթ ունեցանք ներկայացնելու չարք մը մասլ իրողութիւններ մեր աշխարհէն, իբրեւ աղբիւր ունենալով «Խ. Հայաստան»ը:

Այդ առթիւ, նոր իմացանք թէ դարձեալ ձերբակալութիւններ կատարուած են Հայաստանի մէջ: Թերթը վերարուար 27ի թիւին մէջ, յօդուածի մը կարգին կը յիշէր մասնաւորապէս Հօկի նախագահը, Արսէն Եսայեան: Իսկ աւելի առաջ, փետրուար 2ին եւ 26-ին, արձանագրուած էին ուրիշ երկու կարեւոր անուններ, երդնեցեան եւ Եղիազարեան, բոլորն ալ իբրեւ հակայեղափոխական:

Վերջերս հասած ճամբորդ մը կը պատմէր թէ համատարած եւ անողոք «մաքրագործում»ի նոյն գործողութիւնները կատարուած են նաեւ Ադրբէջանի եւ Վրաստանի մէջ: Այն աստիճան որ, հին բոլշեւիկներէն շատ քիչերը մնացած են ազատ:

Անոնք որ ուշադրութեամբ կը հետեւին խորհրդային մամուլին, շատ ալ զարմանալի չեն գտներ այս իրողութիւնը:

Ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ — մանաւանդ այս անգամ — Սթալին արձակած է նոր աղդանշան մը, «յարձակողական զգաստութիւն» (արթնութիւն): Եւ քանի որ այնքան խոշոր գլուխներ, հիմնադիրներ եւ գործակիցներ ինկան 1936 օգոստոսին (16 հոգի) եւ 1937 յունուարին (13 հոգի), ծայրագաւառները չեն որ չնորհ պիտի վայելեն:

Ընդհակառակն, որքան հեռու գտնուին Մոսկուայէն, այնքան ծանր կ'իջնէ հարուածը, քանի որ տեղական պաշտօնեաներն ու «լաքէ»ները միշտ պատրաստ են մէկը տեղի վերածելու:

Կը բաւէ որ կեդրոնը՝ Մոսկուա, «քալեցէք» հրամայէց, շըրջաբերականով մը կամ «Փրաւտա»յի միջոցաւ,— հաւատարմութեան, փոխադարձ լրտեսութեան, վարկաբեկման եւ հետապնդումի մեքենան կը լարուի եւ կը սուրայ չոգեկինդ, անխնայ թնդելով ամէն ուղղութեամբ:

Ոչ միայն չափազանց եռանդը, տէրերու աչքը մանելու մարմաջը, այլեւ տգիտութիւնը իրար կը հրմշտկեն, այսպիսի պարագաներու մէջ, կարելի եղածին չափ շատ «արդիւնք» ցուցնելու, այսինքն չարիքը բազմապատկելու համար:

Ո՞ր մէկ մեղքէն վրկուի ենթական, եթէ որոշեր են սեւցնել: Մեւեռոյն գրութեան մէջ, չարոցի մը պէս կը կախուին բառերը,— «Տրոցկիստ - դինովիեւականներ, ալ թափթփուքներ, գաշնակցներ, նացիոնալիստներ, մենշեւիկներ, մուսաւաթականներ, ֆաշիզմի գործակալ»ներ: Եթէ այս արատներէն մէկին ու մէկը չբռնեց, տակաւին կան «վնասարար»ը, «լրտես»ը, «ազէնտ»ը, «Յանձնեանական»ը եւն.:

Արդ, ինչպէս պիտի կարդաք այսօր, Սթալին իր վերջին ազդարարութեան, «յարձակողական զգաստութեան» կոչը աւելի գունաւորելով, պատմական ճառ մը խօսեր է կեդր. Կոմիտէի լիագումար նիստին մէջ: Ճառը խօսեր է մարտ 3ին, բայց անոր լուրը եւրոպական թերթերուն հաղորդուած է մարտ 28ին:

Միջանկեալ յիշելով այս մանրամասնութիւնը, անցնինք ճառին բովանդակութեան.

Ի՞նչ կ'ըսէ «Հանճարափայլ Առաջնորդը»:

Եթէ ուզէինք մէկ բառի մէջ ամփոփել խմաստը, կարելի էր ըսել,— վտանգը անհետացած չէ տակաւին, հակառակ բոլոր զգուշութեանց եւ խստութեանց, ձերբակալութեանց եւ գնդակահարութեանց, կատարուած մաքրագործումներուն եւ հետապնդումներուն:

Այս եզրակացութեան յանգելու համար, Սթալին մանրամասնօրէն կը վերլուծէ «հակայեղափոխականներ»ու, մասնաւորապէս Թրոցկիականներուն գործունէութիւնը: Հրապարակաւ կը խոստովանի թէ անոնք յաջողած էին վարակել ամբողջ կուսակցական եւ պետական մեքենան, թափանցել տնտեսական եւ վարչական բոլոր ճիւղերուն մէջ, դրաւել պատասխանատու պաշտօններ, յաճախ իբրեւ մեղսակից ունենալով ղեկավար ընկերներ:

Ինքն է որ կը բացատրէ պատճառները ալ.

— «Մեր կուսակցական ընկերները կլանուած էին տնտեսական պայքարներով եւ հոյակապ յաջողութիւններով տնտեսութեան կառուցման ճակատին վրայ. անոնք պարզապէս մոռցան կարգ մը շատ կարեւոր իրողութիւններ զոր մոռնալու իրաւունք չունին բոլշեւիկները: Անոնք մոռցան թէ Խ. Միութիւնը կը գտնուի դրամատիրական շրջապատի մը մէջ: Մոռցան թէ այդ բաղմեցի երկիրները առիթի կը սպասեն, Խ. Միութիւնը խորտակելու, կամ գոնէ անոր ուժը տկարացնելու համար: Մեր ընկերները մոռցան այս էական իրողութիւնը»:

Այս բացատրութիւնը բաւական չէ, պարզելու համար տիրող մտահոգութիւնը: Սթալին թէեւ լաւատես կ'երեւայ կուսակցութեան դիմադրական ուժի մասին, բայց իր պարզած պատկերը աւելի շատ կը հերքէ քան կը հաստատէ այդ լաւատեսութիւնը:

Ատոր համար է որ, ինչպէս ինք, նոյնպէս ամբողջ խորհրդային թերթերը ամէն օր աւելի ուժգին կը հնչեցնեն «յեղափոխական արթնութեան» պահանջը: Շարաթներէ ի վեր, սեւ բանտաճեւեր կը տեղան ամէն կողմէ, ծանր պատիժներ պահանջելով նոր հակայեղափոխականներուն, որոնց դլուխը կը գտնուին նախկին վարչապետ Ռիքով, հռչակաւոր տեսաբան - հրապարակագիր Պուխարին եւայլն:

Կը նշանակէ թէ նոր աւլտուք մը սարքուած է, հրապարակը մաքրելու համար յառաջիկայ ընտրութիւններէն առաջ: Այդ ընտրութիւնները ալ շատ մեծ տարբերութիւն պիտի չունենան բոլշեւիկեան սովորական խեղկատակութիւններէն: Եւ սակայն, Սթալին չի կրնար հանդիստ քուն քաշել, եթէ ուժ մը ընդդիմադիրները կանդուն մնացած ըլլան:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԶԻՆԱՆՇԱՆԸ ԱՒ ԼԵՁՈՒՆԵՐՈՎ

ՀԱՅԵՐԷՆՆ ԱԼ՝ «ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՑԵՐԿՐՆԵՐԻ ՄԻԱՑԵՔ»

Խ. Միութեան կեդր. Գործադիր Կոմիտէի (խորհրդարան) նախագահութիւնը մարտ 17ին վաւերացուց նոր զինանշանը, համաձայն սահմանադրութեան 143րդ յօդուածին:

Կիրակի օր «Լ'Էօվր»ը, երկուշաբթի ալ՝ «Իւմանիթէ»ն հրատարակեր էին զինանշանին նշանախօսքը՝ 11 հանրապետութեանց լեզուներով — «Պրոլետարներ բոլոր երկիրներու, միացէ՛ք»: Հայերէնը յատկօրէն կ'երեւայ Լ'Էօվրի մէջ, (8րդ, ձախէն աջ համրելով):

Նոր սահմանադրութենէն ի վեր, որ հաստատուեցաւ 1936 դեկտեմբեր 5ին, անհրաժեշտ էր փոփոխութիւններ կատարել պետութեան խորհրդանշանին մէջ, համաձայն 143րդ յօդուածին որ կ'ըսէ.—

«Խորհրդային Ընկերվարական Հանրապետութեանց Միութեան զինանշանը կը բաղկանայ մուրճ - մանգաղէ մը երկրագունդին վրայ, ողողուած արեւի ճառագայթներով եւ շրջանակուած՝ հասկերով եւ հետեւեալ արձանագրութեամբ՝ դաշնակից հանրապետութեանց լեզուներով.— «Պրոլետարներ բոլոր երկիրներու, միացէ՛ք»: Զինանշանին վերեւ կը գտնուի աստղ մը՝ հինգ թեւերով»:

Նախկին զինանշանին վրայ «պրոլետարներ, միացէ՛ք»ը արձանագրուած էր եօթը լեզուներով, իսկ այժմ Խ. Միութիւնը կը բաղկանայ 11 հանրապետութիւններէ.— 1. Ռուս Ռուսաստանը, որ կը պարունակէ Եւրոպական Ռուսաստանի մեծագոյն մասը եւ Սիպերիան մինչեւ Վլատիվոսթոք: 2. Ուկրայնա: 3. Սպիտակ Ռուսաստան: 4. Ադրբէջան: 5. Վրաստան: 6. Հայաստան: 7. Թիւրքմենիստան: 8. Ուզբեկիստան: 9. Տաճկաստան: 10. Խազախիստան: 11. Քրղըզիստան: Զինանշանին տակ, ամէնէն խոշոր արձանագրութիւնը ռուսերէն է, միւս տասը՝ դասաւորուած են հասկերուն երկայնքը:

Նոր սահմանադրութեամբ (որուն հայկական մասը հրատարակել սկսած ենք արդէն), Խ. Միութեան ընդհանուր էջեմիները պիտի հրատարակուին Միութեան լեզուներով, այսինքն վերը յիշուած 11 հանրապետութեանց լեզուներով: (Յօդ. 40):

Խորհրդային իշխանութեան առաջին օրէն մուրճ - մանգաղը եղած է Մոսկուայի խորհրդանշանը: Առաջին անգամ խորհրդային զինանշանը վաւերացուեցաւ 1918ին, երբ ողջ էր Լենին, իսկ ամբողջ երկիրը բաղաքացիական պատերազմի մասնուած:

Սթալին միջոց մը կը տեսնէ

Մոսկուայի գործակալութիւնը դեռ նոր կը տեղեկացնէ թէ Սթալին մարտ 3ին շատ կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ Կեդր. Կոմիտէին առջեւ, մասնաւորապէս ուշադրութեան յանձնելով հետեւեալ պարագաները.—

1. Օտար պետութեանց գործակալներուն վարած խափանարարութեան, քանդումի եւ լրտեսութեան գործունէութիւնը, որուն մէջ բաւական աշխոյժ դեր մը կատարեց Թրոցքի, այս կամ այն չափով տարածուեցաւ մեր թէ տնտեսական, թէ վարչական եւ թէ կուսակցական բոլոր կազմակերպութեանց մէջ:

2. Օտար պետութեանց գործակալները, մէջն ըլլալով Թրոցքիականները, կը թափանցէին ոչ միայն հիմնական կազմակերպութեան, այլեւ մինչեւ կարգ մը պատասխանատու պաշտօնեաներու մէջ:

3. Մեր կարգ մը վարիչ ընկերները, կեդրոնի թէ գաւառի մէջ, ոչ միայն չգիտցան ճանչնալ խափանարարներու, քանդիչներու, լրտեսներու եւ մարդասպաններու բուն դիմագիծը, այլեւ այնքան անփոյթ եւ ներողամիտ եւ միամիտ գտնուեցան, որ երբեմն իրենք իսկ նպաստեցին այդ օտար գործակալներուն բարձրացման այս կամ այն պատասխանատու պաշտօնին:

*** «Նիւ Եորք Հէրըլտ»ի Մոսկուայի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ խորհրդային վարիչներն ու մամուլը մտահոգութեան մատնուած են, անդասատուածներուն իրաւութեանց Թուլութեան եւ եկեղեցիներու յաւելման պատճառով: Այժմ 30,000 եկեղեցիներ բացուած: Քահանաները մեծ ճիգեր կը թափեն եւ անդստուածները կը խոստովանին թէ ժողովուրդին կէսը հաւատացեալ է տակաւին: Կ'ըսուի նոյնիսկ թէ եկեղեցին պիտի փորձէ թեկնածուներ ներկայացնել յառաջիկայ ընտրութեանց առթիւ:*

100,000 օտարականներ եկան, 600,000 տեղացիներ գացին...

Ձատկի առթիւ արտակարգ ուշադրութիւն մը աչքի կը զարնէր ամբողջ Ֆրանսայի եւ մասնաւորապէս Փարիզի մէջ: Աւելի քան 600,000 տեղացիներ մայրաքաղաքէն ցրուեցան դէպի արուարձաններն ու գաւառները, իսկ 100 հազար օտար զբօսաշրջիկներ թափեցան Ֆրանսա, ինչ որ տեսնուած չէր երկար տարիներ ի վեր: Բարեբախտաբար գարնանային արեւ մըն ալ կը ժպտէր, թէեւ օդը ցուրտ է տակաւին:

Ճողովրդական ամենախոշոր էր մասնաւորապէս Հավրի մէջ: Ուղեւորներ խռնուած էին ոչ միայն արտաստհմանէն, մասնաւորապէս Անգլիայէն, այլեւ Ֆրանսայէն, տեսնելու համար «Նորմանտի» չոգենաւը, որ նոր վերադարձաւ իր յաղթական ճամբորդութենէն: Միայն կիրակի օր 10,000 հոգի այցելեցին չոգենաւը, իսկ 25000 հոգի ալ տօնավաճառը: Այցելուներու թիւը այնքան մեծ էր որ, ոչ միայն քաղաքին պանդոկները բռնուած էին, այլեւ կարելի չէր սենեակ ճարել չրջակաները, մինչեւ 50 քիլոմեթր հեռու: Իրիկուան դէմ, հեռաձայնը անդադար կը բանէր, «Նորմանտի»ի ռատիօն ալ ատիպղական կոչ մը ուղղեց քաղաքին բնակիչներուն որպէսզի սենեակ ճարեն. բայց անօգուտ: Ճարահատ, շատեր դիշերը անցուցին բացօթեայ կամ իրենց կառքերուն մէջ:

Նոյն տեսարանը նաեւ Նիսի մէջ: Հազարաւոր չրջիկներ թափած էին Մէջերկրականի ափերը: Երբեք այսքան բազմութիւն տեսնուած չէր Ձատկի տօներուն: Կառախումբերը եօթը օրուան մէջ փոխադրած էին 59,420 ուղեւորներուն, այսինքն 17,000 հոգի աւելի, անցեալ տարուան համար: Կարելի չէր սենեակ ճարել Մանթոնի եւ Ժանի մէջ: Բախտաւորներ 100 ֆրանք վճարելով իրաւունք ստացան պառկելու գնդամուղի սեղաններու վրայ: Հարիւրաւոր ուղեւորներ հարկադրուեցան ապաստան փնտռել Նիսի կայարանի սպասման սրահներուն մէջ: Ինքնաշարժները թափոր կազմած էին փողոցներուն մէջ,

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԶԻՆՈՒՈՐՑՈՒՀԵՐՈՒ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Լիոնի մեր թղթակիցը կը գրէ.— *Հայ զինուորցուները սկսան հրաւէր ընտանալ բժշկական քննութեան համար: Վիլլէօրպանի եւ վեցերորդ թաղամասերու զինուորցուներուն բժշկական քննութիւնը աւարտեցաւ: Երրորդ թաղամասի զինուորներն ալ հրաւէր ստացան ապրիլի երկրորդ չաբթուն թաղապետարան ներկայանալու: Միւս թաղամասերն ալ իրենց կարգին այդ հրաւէրը պիտի ղրկեն ապրիլ ամսուան մէջ:*

Գրեթէ բոլոր հայ զինուորցուները նկատուած են յարմար ծառայութեան:

Նոր հեռաքանիր Սանճաքի վասին

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԳԱՍՏ ԿԸ ՀԱՏՑՆԵՆ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒՆ...

«*Ճիմհուրիյէթ*»ի թղթակիցը կը գրէ Հալէպէն.—

Ֆրանսացիներու կողմէ կազմուած Դաշնակ հրոսախումբերուն հիմա ալ սկսան պաշտօնական համազգեստ հագցնել: Հրոսախումբին պետերը, որ սպայի տարազ կը կրեն, երկու ինքնաշարժերով Հաթիքէն Գամբըլը գացած ու այդ կողմը քննած են:

Գրըքխանի մէջ նորէն կարգ մը Թուրքեր քաղաքապահներուն յարձակման ենթարկուեցան: Ասոնք բանտարկուած են տեղեկատու պաշտօնատան մէջ:

Զինեալ չրջագայող Դաշնակները փողոցները եւ չուկաները իրենց հանդիպած Թուրքերուն կը սպառնան դէնքով եւ դաշոյնով:

Յարձակումները հրապարակային ձեւ մը առած են:

Պոլսոյ «Արեւելք»ը չարք մը հէքեաթներ եւս արտատպելէ վերջ, կ'աւելցնէ իր կողմէ (24 մարտ).

«Պէտք կ'ըսէ ըսելու թէ Դաշնակներուն գործունէութիւնը Հաթայի (Սանճաք) մէջ բոլորովին անխմաստ է եւ միեւնոյն ժամանակ վնասակար Հաթայի Հայերուն. որովհետեւ, ուչ կամ կանուխ, այդ խնդիրը պիտի լուծուի Թուրք սեսակէտին համաձայն, եւ այդ պարագային ալ Հաթայի Հայերը պիտի կարենան պահել իրենց այժմու դիրքերը: Դաշնակներու գործունէութիւնը Հաթայի Հայերու եւ Թուրքերու բարւոք յարաբերութիւնները խանգարելէ տարբեր արդիւնք չի կրնար ունենալ եւ ամէն Հայ կը դատապարտէ անոնց այս ընթացքը:

Թուրքիոյ օդանաւային ապառազինութիւնը

Պոլսէն կը հաղորդեն թէ՝ Թուրքիոյ մէջ սկսած է զօրաւոր չարժում մը՝ օդային սպառազինումի համար: Երիտասարդ այրեր եւ կիներ կազմած են օդային մասնաւոր ընկերութիւններ՝ «Թրքական Թռչուն» անունի տակ: Այդ ընկերութեան մասնաճիւղերը տարածուած են ամբողջ երկրին մէջ: Անոնց նախաձեռնութեամբ կը կազմակերպուին մրցումներ եւ անկարգելի փորձեր: Զինուորական վարժարանը կանոնաւորաբար կը պատրաստէ օդանաւային սպաներ: Թուրք կառավարութիւնը ծրագրած է ունենալ, որքան կարելի է կարճ ժամանակի մէջ, 1000 սաւառնակներէ եւ 15000 օդանաւորդներէ բաղկացած օդային ուժ մը:

Ռումանիա եւս արագ կերպով կը սպառազինուի:

Եգիպտոս այս տեսիլ պիտի չլլլ օտարներու վրայ ուղղած առանձնաշնորհներ

Եգիպտոսի վարչապետ Նահաս փաշա հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ «Պուտս Խէթիսիէն» թերթին, երբ Զուիցերիա կ'երթար մասնաւոր պատուիրակութեան մը հետ, մասնակցելու այն խորհրդաժողովին որ պիտի ղեկավարէ օտար առանձնաշնորհներու (կապիթիւլասիօն) ջնջումով.

— Մենք Մոնթրէօ կ'երթանք երբեակ նպատակով մը.— ապահովել Եգիպտոսի անկախութիւնը, հաստատել անոր քաղաքակիրթ պետութեան արժանաւորութիւնը եւ կանոնաւորել իր գործակցութիւնը օտարականներու հետ: Այս ծրագիրը կը պահանջէ ջնջել առանձնաշնորհները, բայց մենք պիտի չանդունակենք մեր օտար հիւրերուն հանդէպ վարել ասպնջականութեան քաղաքականութիւն մը որ արդէն հարիւր տարի բոլորած, անհրաժեշտ է մեզի ազգային համար: Ասոր համար, մենք օտարականներուն պիտի տանք բոլոր բանաւոր երաշխիքները: Մենք մտքէ չենք անցըներ առանձնաշնորհները ջնջել մէկ անգամէն եւ առանց փոխարինութեան: Մեր ուզածը յեղափոխութիւն չէ, այլ բարելաւում, փոխանցման չրջանի մը մէջ որ մեզ ազգալարար պիտի առնչուորդէ երկրին անտեսական գործունէութեան դեկը ձեռք առնելու: Ներկայ չրջանը աչքի կը զարնէ օտար տարրերու դերակշռութեամբ՝ ազգային գործունէութեան բոլոր ասպարէզներուն մէջ: Մեր նպատակն է եգիպտական դերակշռութիւնը հաստատել աստիճանաբար: Այս առաջադրութեամբ, մենք պիտի հաստատենք օրէնքներ, հիմնարկութիւններ, իրաւասութիւններ եւ ոստիկանութիւն մը՝ անհրաժեշտ արդիականութեամբ: Բայց փոխանցման այս չրջանը պիտի չըլլայ հաչուեյարդարի չրջան մը. մենք չենք ուզեր որ եւրոպական դրամագլուխները եւ գաղութները ձգեն երթան Նեղոսի հովիտէն. մենք կ'ուզենք որ անոնք հոս մնան, որովհետեւ մենք պէտք ունինք անոնց: Փոխանցման չրջանը պիտի ձգտի աստիճանաբար պատրաստել անհրաժեշտ փոփոխութիւնները, մինչեւ որ հաւասարինք օտար տնտեսական տարրերուն եւ եգիպտական հաստատութիւնները կարենան եւրոպացիներուն տալ բոլոր երաշխիքները:

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԻՆ ՎՐԱՑ

Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ Զօր. Ֆրանքոյի դէմ դաւադրութիւն մը երեւան հանուած ըլլալով, 30 սպաներ եւ զինուորներ գնդակահարուեցան Թէթուանի մէջ: Իտալացիներ ալ կան զոհերուն մէջ:

«*Մանչէսթըր կարտիըն*»ի թղթակիցը կը գրէ թէ դաւադրութեան ցանցերը տարածուած են ամբողջ Սպանիոյ եւ մասնաւորապէս Մալագայի մէջ:

*** Երկու սպանիական (ազգայնական) նաւեր ռմբակոծեցին կառավարական նաւ մը, Ֆրանսական ջուրերուն մէջ: Ֆրանսական կառավարութիւնը քննութեան ձեռնարկեց:

*** Ապատամբ հրամանատարութիւնը հրահանգեց առանց աղդարարութեան բռնել այն օտար նաւերը որ ռազմանիւթ կը փոխադրեն: Ուրիշ դեկոյց մը կ'ըսէ թէ կառավարական նաւերը կը չարունակեն չահատակութիւններ կատարել, անգլիական դրօշ պարզելով եւ հետեւաբար ազգայնական հրամանատարութիւնը հարկադրուած է միջոցներ ձեռք առնել:

*** Տօնական գաղարէն վերջ, երկու կողմերն ալ պատրաստութիւններ կը տեսնեն, կռիւները վերսկսելու համար: Մասնաւորապէս գործունէութիւն կը սիրէ Մատրիտի ճակատին վրայ:

ՆՈՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈԼԵԿՏԻՎ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏԻՐ ՍԱՀԱԿ ՄԱՆՈՒՉԱՐՅԱՆ

ՀԱՍՑԵ ՏՐՎԱԾ Է ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆԻՆ

ՀԱՍՑԵ ՏՐՎԱԾ Է ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆԻՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏԻՐ ՍԱՀԱԿ ՄԱՆՈՒՉԱՐՅԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈԼԵԿՏԻՎ

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է ԱՄԵՆ ՕՐ ՓՈՍՏՈՎ

ՉԱՐԻՆԳՈՒՆ

(ՎԵՊ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ)

— ՀԱՏՈՐ Ե —

Ամէն անգամ որ Ռուբէնի հետ կը հանդիպէի, ան ինծի կը պատմէր իր կեանքին մասին նոր դրուագներ, որոնք ինծի համար նոր լոյս կը սփռէին անոր անցեալին վրայ։ Ռուբէն ինծի կը պատմէր իր մանկութեան տարիները, իր ծնողքին, իր ընտանիքին մասին։ Ես ալ իմ կարգիս իմ կեանքիս մասին կը խօսէի անոր հետ։ Ռուբէն ինծի կը պատմէր իր ուսման տարիները, իր ընկերներուն մասին, իր առաջին սէրը

չկարենալով կառաւտուն գտնել : Նոյն իսկ ճաշարանները կը մերժէին նոր յաճախորդներ, տեղ չունենալով : Շոգեկառքի ընկերութիւնը արտօնեց որ հատ մը ուղեւորներ վակոններու մէջ անցընեն :

*** Շարաթ գիշերը կաս տը Լիոնի մէջ կազմուած էին 43 յաւելուածական կառախումբեր : Մեկնողներու թիւն էր 88,700, հասնողներու թիւը՝ 69,800: Օրսէյի կայարանէն մեկնած էին 52,000 հոգի՝ հեռաւոր վայրերու, 17,000 ալ՝ արուարձաններու համար: Սէն Լազարի կայարանին մէջ ուրբաթ կէսօրին կտրուած էին 62000 տոմսակներ : Կաս տիւ Նորի մէջ՝ 65000 մեկնում, գրեթէ նոյնքան ժամանում : կարելի չէր հաշուել անոնք որ իրենց սեփական կառքերով եկած էին :

Թերթ մը մինչեւ մէկ միլիոն կը հաշուէ միայն Զատկի առաջին օրուան երթեւեկները :

Անգլիոյ նախարարութեան տարեդարձը

ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐՈՒ ՊԵՏՆ ԱԼ ԹՈՇԱԿ ՊԻՏԻ ԱՌՆԷ..

Գրած էինք թէ անգլիական կառավարութիւնը օրինագիծ մը պատրաստած է, բոլոր նախարարներու տարեթոշակները բարձրացնելու եւ հաւասարեցնելու համար : Այսպէս, վարչապետը, որուն իրաւական վիճակը առաջին անգամ է որ պիտի ճշդուի, պիտի ստանայ 10,000 ոսկի, փոխանակ 5000ի, (աւելի քան որ պիտի ճշդուի, պիտի ստանայ 10,000 ոսկի, փոխանակ 5000ի, (աւելի քան մէկ միլիոն ֆրանք), միւս նախարարները՝ 2000էն 5000 ոսկի : Յաւելումներու ընդհանուր գումարը պիտի ըլլայ 37,000 ոսկի, գրեթէ չորս միլիոն ֆրանք : Երբ նկատի առնենք որ Ֆրանսայի մէջ նախարարները կը ստանան 180,000 Ֆր. եւ թէ վարչապետը եւ նախարարները միեւնոյն աստիճանին վրայ կը գտնուին, կը նշանակէ թէ բրիտանական միապետութիւնը աւելի առատաձեռն է քան ֆրանսական հանրապետութիւնը՝ իր վարիչներուն համար :

Բրիտանական մամուլը վստահ է թէ այս յաւելումները պիտի քուէարկուին ջախջախիչ մեծամասնութեամբ : Սակայն օրինագիծը կը պարունակէ նաեւ նորութիւն մը, որ արդէն դուռ բացած է տաք վիճաբանութեանց, կը տրամադրէ 2000 ոսկի տարեթոշակ սահմանել երեսփ. ժողովի ընդդիմադիր կուսակցութեան վարիչին ... Շատեր դիտել կուտան թէ ընդդիմադիր խմբակցութեան առաջնորդը հարկադրուած է ներկայ ըլլալ առաւօտէն մինչեւ իրիկուն, թէ կառավարութեան կողմէ խորհրդակցութեան կը հրաւիրուի դրեթէ ամէն օր, եւ հետեւաբար պիտի չկրնայ կատարել իր գործը, եթէ անձնական հարստութիւն չունենայ : Կ'ըսեն նաեւ թէ ընդդիմադիր հոսանքին վարչիչը կենսական օղակ մը կը կազմէ բրիտանական խորհրդարանի կարգ ու սարքին, թէ տեսակ մը վարչապետ է, քանի որ ընտ. ընտրութեանց ատեն ինքն է որ կը ստանձնէ դահլիճին կազմութիւնը, եթէ քուէարկութիւնը նպաստաւոր ըլլայ ընդդիմադիրներուն :

Բայց եւ այնպէս, ուրիշներ ալ զարմանալի կը գտնեն, երբ կառավարութիւնը թոշակ կը սահմանէ մարդու մը որուն բուն գործն է պայքարիլ օրուան դահլիճին դէմ : Մնաց որ, այս օրինագծին դէմ ուժգին ընդդիմութիւն մը կը ապահովի աշխատաւորական կուսակցութեան կողմէ : Աշխատաւորականները կը կարծեն թէ պաշտօնական թոշակ մը կրնայ կաշկանդել ընդդիմադիր վարիչին քննադատութեան իրաւունքը եւ կը կասկածին որ ներկայ վարիչը՝ Պ. Էթլի ընդունի կառավարութեան չնորհը, դառնալով «դահլիճին ծառան (լաքէ) :

Աշխատաւորական կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն պիտի վճռէ այս փափուկ հարցը :

200 հրեւելիներ ձերբակալուած Մանչուրիոյ մէջ

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ մեծ դաւադրութիւն մը երեւան հանուած ըլլալով Մանչուրիոյ մէջ, անմիջապէս ձերբակալուեցան 200 երեւելիներ.— պաշտօնեայ, առեւտրական եւն. : Հեռագիրը կ'ըսէ թէ ամբաստանեալներէն մանաւանդ անմիջապէս զնդակահարուեցան, ուրիշներ դատուեցան պատիժներու դատապարտուեցան, իսկ մնացեալները արձակուեցան :

ՋԱՆՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՖԱՆԻ ՄԸ ՏՐՂՈՒ

Լիբանանի բանակին կազմակերպութեան ձեռնարկուած է արդէն : Պիտի բաղկանայ 4000 զինուորէ, հետեւակ, հեծեալ եւ թնդանօթաձիգ : Մինչեւ երեք տարի պատրաստ պիտի ըլլան այս զինուորները :

25 ԲԱՆԱՏԱՑԻ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐ քանուեցան Ֆրանսական պահականաւի մը կողմէ, երբ Սպանիա կ'երթային ձկնորսանաւով մը :

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ ՎԱՐՁԱՊԵՏԸ, Պ. Թաթարէսքու, հաղիւ վերադարձած Փրակայէն, կը պատրաստուի ինկիւրի երթալու : Հաւանական է որ ճամբայ ելլէ ապրիլ 4ին:— Ինչպէս կը յիշուի, ինկիւրիէն դեռ նոր վերադարձաւ Ռումանիոյ արտաքին նախարարը, Անտոնէսքու :

ՊԱՊԸ իր հիւանդութենէն ի վեր առաջին անգամ երեւցաւ Ս. Պետրոս եկեղեցիի կեդրոնական պատշգամէն, զահաւորակի մը մէջ, եւ օրհնեց ժողովուրդը որուն թիւը կը հաշուեն 200,000 հոգի :

ՁԵԽՈԿԱՆ կառավարութիւնը որոշեց նոր խստութիւններ հաստատել հպատակութեան մասին : Ի հարկին հպատակութենէ պիտի զրկուին անոնք որ հայրենիքի շահերուն դէմ կը գործեն :

ՋԱՏԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԱՌԹԻԻ, բազմաթիւ արկածներ պատահեցան, հակառակ բոլոր աղդարարութեանց : Տասը հոգի մեռան, 30է աւելի վիրաւորուեցան : Ամէնէն եղերական արկածը պատահեցաւ Ավինեոնի մէջ : Երիտասարդ այր մը եւ կին մը, իրենց 13 ամսուան երախան կառքի մը մէջ դրած, կիրակի դիշեր կը վերադառնային պարահանդէսէ մը, երբ ինքնաշարժ մը սուրալով անշունչ դեմին փռեց երկուքն ալ : Երախան նետուած էր ճամբուն վրայ, եւ դեռ կը ընչէր :

«ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ»-Ի ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

Տեղի կ'ունենայ 2 Ապրիլ, ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին Café Voltaire *սրահին մէջ,* 1 Place de l'Odéon. Métro Odéon.

Կը խօսի՝ Պ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

նիւթ՝ մշակոյթային ձեռնարկները Հանրապետական Հայաստանի մէջ:

Գեղարուեստական բաժին:

Մատչերու մասնակցութեան համար մուտք՝ 2 ֆր.:

Studio PHÉBUS

23 Bld. Bonne Nouvelle, Paris

Tél. Louvre 69-83

ՁԱՓԱԽՈՐ ԳԻՆ — ԽՂՃԱՄԻՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe. LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին,ի՞ կգիշերները ժամը 8.30ին:

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibald

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

52 Rue Regnault, Paris (13)

Porte d'Ivryի մօտ,

ձաղ եւ ընթրիք (3 տեսակ)

Գիները 4,50 ֆրանք.

կառավարիչ՝ ՆԱՎԵՐՆԵԻ

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damrémont, PARIS (18)

ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՄԱՅԻՍ— ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1937

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԲԱԶՄԱԹԻԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ : ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՎ, ՕԴԱՆԱՒՈՎ, ՇՈՓԵՆԱՒՈՎ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ: ՏԵՂԵԿԱՆԱԼ ԲՈԼՈՐ ՃԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ :

EXPOSITION INTERNATIONALE 1937

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՒՏՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ, 1 Ապրիլ հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, իր կեդրոնատեղին,

8 Rue Bossuet, Paris (10)

կը դասախօսէ՝ Պ. Ա. ՊԱՐԹԵԼԵԱՆ

նիւթ՝ «Թատրոնական բաժինը ընդհանուր արուեստներու մէջ»:

Պ. ՅՈՎՆԱՆ պիտի դասախօսէ 6 Ապրիլ երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին

նիւթ՝ Ցսկեդարեան գրականութիւնը

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՑԹ

կազմակերպուած

Փարիզի Հարաւ. շրջանի «Յառաջդիմասիրաց» միութեան կողմէ

ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

4 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ, 150 Route d'Orléans սրահին մէջ,

Առաջին անգամ ըլլալով կը ներկայացուի

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

ՀԻՒՆԴԻՑԵՍ

կատակերգութիւնը մէկ արարով:

Արտասանութիւններ, խմբերգներ, անակնկալներ: ԹԱՌ ՈՒ ՊԱՐ:

Մուտք՝ 3 ֆրանք:

Բացման ներկայութիւն

«Հայ Արծիւ» սեփական Ակումբին, տեղի կ'ունենայ 4 Ապրիլ կիրակի, ժամը 3 30ին, իր սեփական հաւաքատեղիին մէջ.

22 **Rue Richer, Paris (9)**

×

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հայ Արծիւ Ակումբի կողմէ

Մայիս 2ին, փարիզի մէջ պարդկի մը սրահներուն մէջ:

Նկատի ունենալ այդ թուականը:

×

«Հայ Արծիւ» Ակումբին անդամագրուիլ փափաքողները կրնան դիմել վերոյիշեալ հասցէին եւ կամ անձամբ ներկայանալ չորեքշաբթի երեկոներ ժամը 7.30էն սկսեալ:

ՑԵՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Շավիլի Դպրոցական Վարչութեան կողմէ, ի նպաստ տեղւոյն մանկապարտէզին, 4 *ապրիլ, կիրակի ժամը* 4 — 12, Ecusson Bleu *սրահին մէջ,* 23, Rue du Côteau: *Գեղարուեստական բաժին, հայկական եւ եւրոպական պարեր:*

Մուտք 5 *ֆրանք*

Հաղորդ. մէջ.— Շոգեկառք Սէն Լազարէն եւ օթօպուս թիւ 1 *իջնել Մէրի:*

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կեսարիոյ Հայր. Միութեան Տիկիններու բաժինին կողմէ,

3 Ապրիլ, շաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ լոյս,

8 rue Jean Goujon, Metro Rond-Point Champs-Elysées

Գեղարուեստական խնամուած յայտագիր: Նուագ, երգ, արտասանութիւն, ֆանթէզի եւ անակնկալներ:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳ ՅԱՏՈՒԿ ՍՐԱՀԻ ՄԷՋ

6 ՀՈԳԻՆՈՑ ԸՆՏԻՐ ՃԱՇ *ՃՈՒ ՊԻՏԻՔ*

Եկէք զուարճանալ բնտանեկան ջերմ մթնոլորտի մը մէջ եւ քաջալերել կեսարացի կիներ իր հասարակական գործունէութեան մէջ:

Տարեկան պարահիկ ցերեկոյթ

կազմակերպուած Ատաբազարի Հայր. Միութեան կողմէ

Մայիս 2 կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 15,30էն մինչեւ կէս գիշեր:

Victor Hugoի շքեղ սրահներուն մէջ, 46ter rue St. Didier

Մետրօ Victor-Hugo եւ Trocadéro

Ընտիր օրքէսթր, ճաշ եւ անակնկալներ:

մուտք՝ 7,50 եւ 10 ֆր.:

կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքոթաժի, զուլպաներու եւն.ի համար:

Ամենալաւ ապրանքներ բացառաբար գեղչուած դիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*

փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

Taillour de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*

Թէլեֆօն Montmartre 69-70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մասնտճիւղիս բացման առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստի համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14:

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.— Հագուստներ (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. Նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզի կամ կօշիկ տափատ 400 ֆր.է վեր հագուստներու (3 փորձ) հաւատար կարելի է նուէր ստանալ մուտակագործ Տիկ. Հայկուհի Կիւլպօլեանի արհեստանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժողութեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդը վերջնական բաժանորդագրուի ցառաջին 6 տուներու համար վերոյիշեալ պայմաններէն ներկայացնել ցառաջի կտրոնը: Rue la Charbonnière-ի մեր մասնաճիւղին մէջ կը տառնձնենք գիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ ըրթուհնաժ:

բաց է կիրակի օրերը:

ԿԱՐ. ՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ ըլլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ԱՍԹՕՐԻԱ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԻՒՐԱՆՈՑԸ

Նոր բացուած, նախկին Լոնտոն օթէլի փոխան

Պաղտատի գլխաւոր էլ-Ռաշիտ պողոտային վրայ

Տէր եւ Տնօրէն՝ Յ. ՍՈՒԼԹԱՆԵԱՆ

40 սենեակներ տաք ու պաղ ջուրով, բաղնիքով, 3 մեծ սալօններ բոլորովին նոր կահաւորումով: Արեւելեան եւ եւրոպական հասկ կերակուրներ: Արագ եւ կանոնաւոր սպասարկութիւն:

ցեղական լեզուին ու պայմաններուն անծանօթ հիւրերուն համար կ'ընծայուի ամէն տեսակ ծառայութիւն: Telephone No. 98

ՆՅՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՌԸ

Ճաշարան ՓԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton 52 73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

del

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Ընկերգակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու Արկածի դատեր, ամէն տեսակ թարգմանութիւններ: Նաթիւրալիզասիոնի օրէնսական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցութիւններու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ դասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Ընկերգակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ: